

རྟོ་མཁའ་འབྲུག་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྷ་ལ།

[030]

མཆན་བྱང་།

༄། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་
 རྟོན་གསལ་བའི་མཆན་འབྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་
 ལྷན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་ལོ། རྩེ་གྲང་ཐར་སློབ་སློབ་ཀྱི་མཆོ།

འབྲས་སྤྲེལ་སློབ་སློབ་རྒྱལ་གཙུག་ལག་རྩ་མཛོད་ནས་འབྲེལ་སྤེལ་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ 2016 ལོའི་ཟླ་དྲུག་པར།

ཕབ་ལེན་བྱ་གནས།

www.gomanglibrary.com

དཔར་གཞི་བྱ་ཐོག་པ། འབྲས་སྤྲེལ་སློབ་སློབ་རྩེ་མཛོད་ཁང་།

འབྲེལ་དབང་བཟོ་སྒྲུབ་པ། ཤེས་ཚད་རྒྱུ་རྒྱུག་པ།

དེབ་འདི་འདི་དཔར་གཞི་འདི་བཞག་དཔར་འབྲས་སྤྲེལ་སློབ་སློབ་རྩེ་མཛོད་ཁང་ལ་ཡོད་པས་ཆོག་མཆན་

མཛོད་པར་གདམས་ལྷན་དཔར་སྒྲུབ་བྱ་མི་ཆོག་

དཀར་ཆག

༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་དོན་གསལ་
བའི་མཆན་འབྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་ཐུན་སེལ་ལས་
སྐབས་བཞི་པའི་མཆན་འབྲེལ་བཞུགས་སོ། །

མཚམས་སྒྱུར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ།.....	1
ནམ་པ་མདོར་བསྟན་པ།.....	4
གཞི་ཤེས་གྱི་ནམ་པ་བཤད་པ།.....	6
ལམ་ཤེས་གྱི་ནམ་པ་བཤད་པ།.....	10
ནམ་མཁུན་གྱི་ནམ་པ་མདོར་བསྟན་པ།.....	17
ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་ནམ་པ་བཤད་པ།.....	21
བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ནམ་པ་བཤད་པ།.....	25
སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མེད་པའི་ནམ་མཁུན་གྱི་ནམ་པ་བཤད་པ།.....	33
སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་པའི་རྟེན།.....	38
སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་དང་རབ་དབྱེ།.....	41
སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན།.....	51
སྒྱུར་བའི་སྒྱུན།.....	57
སྒྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ།.....	66
གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཆན།.....	77

ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཆན།	85
ནམ་མཁུན་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཆན།	88
བྱད་མཆན།	91
བྱེད་མཆན།	98
ངོ་བོ་ཉིད་མཆན།	102
ཐར་བ་ཆ་མཐུན།	106
རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ངོས་བཟུང་བ།	110
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན།	115
མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་བ།	120
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟོགས་མངོན་བསྟན་བ།	127
སྦྱོར་ལམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟོགས།	131
མཐོང་ལམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟོགས།	138
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་བ།	148
སྒོམ་ལམ་གྱི་གངས་ལ་ཚོད་པ་སྤྲོད་བ།	153
སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤྲོད་བ།	156
སྒོམ་ལམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟོགས་དངོས།	164
སྤིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ།	167
ཞིང་དག་སྦྱོར་བ།	174
ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ།	175
སྐབས་བསྟུ་བ།	179

༂། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་
བའི་མཆན་འབྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་མུན་སེལ་ལས་

སྐབས་ལྔ་བའི་མཆན་འབྲེལ་བརྒྱགས་སོ། །

མཆོམས་སྟོར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ།.....	180
སྟོར་ལམ་བོད་ཅེ་སྟོར།.....	181
སྟོར་ལམ་ཅེ་མོད་ཅེ་སྟོར།.....	186
སྟོར་ལམ་བཟོད་པའི་ཅེ་སྟོར།.....	191
སྟོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྟོར།.....	192
སྤང་བྱ་རྟོག་པ་མདོར་བསྟན་པ།.....	194
གཞུང་རྟོག་ཀླས་བཤད།.....	200
འཛིན་རྟོག་ཀླས་བཤད།.....	207
མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་ཀླ།.....	215
མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་འབྲས་བྱ།.....	217
སྟོང་བོད་དོན་སྟོམ་པའི་རིམ་པ།.....	224
མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་དོ་བོ།.....	229
ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལྷགས་འབྱུང་བརྒྱུ་ཉུ་སྟོམ་ཚུལ་སོགས།.....	232
ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་བཤད་པ།.....	245
གཉིས་པ་འདྲ་བྱེད་གྱི་ལས།.....	259
གསུམ་པ་ནམ་ཤེས།.....	272
ཀུན་གཞི་སྤྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ།.....	283
ཉོན་ཡིད་སྤྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ།.....	287
མིང་གཞུགས་སོགས་རྟོན་འབྲེལ་ལྷག་མ་བཤད་པ།.....	290
ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་བསྟུ་ཚུལ་སོགས།.....	302
གཉིན་པོ་སྟོམ་ལམ།.....	309

སྟོན་གྲྭ་རྟེན་གྲྭ་.....	315
བར་ཆད་མེད་པའི་ཆེ་སྟོན་.....	331
བསལ་བྱ་ལོག་རྟེན་.....	333
སྐབས་བསྐྱེད་.....	341

༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་
བའི་མཆན་འབྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་ཐུན་སེལ་ལས་
སྐབས་བྱུག་པའི་མཆན་འབྲེལ་བཞུགས་སོ། །

མཚམས་སྟོན་གྱི་གཞུང་བཤད་པ།.....	342
ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ།.....	343
སྐབས་བསྐྱེད་.....	348

༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་
བའི་མཆན་འབྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་ཐུན་སེལ་ལས་
སྐབས་བྱུག་པའི་མཆན་འབྲེལ་བཞུགས་སོ། །

མཚམས་སྟོན་གྱི་གཞུང་བཤད་པ།.....	349
ནམ་པར་སྒྲིན་པ་མིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོན།.....	353
ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོན།.....	356
མཆན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོན།.....	357
གཉིས་སྟུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོན།.....	358

སྐབས་བསྟུ་བ།	359
--------------------	-----

༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་དོན་གསལ་
བའི་མཆན་འབྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་ཐུན་སེལ་ལས་
སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཆན་འབྲེལ་བཞུགས་སོ། །

མཆོམས་སྟོར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ།	361
སྐྱའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྐྱའི་དོན།	362
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་བཤད་པ།	367
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་སྐྱ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ།	370
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་སྐྱ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་པ་དགག་པ།	379
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་སྐྱ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྒྲིང་བ།	381
ལོངས་སྐྱ་མཆོན་ཉིད་གྱི་སྟོན་པ་མདོར་བསྟན་པ།	388
མཆོན་བཤད་པ།	393
དཔེ་བྱད་བཤད་པ།	400
སྐྱལ་སྐྱུ་བཤད་པ།	412
མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ།	413
སྐབས་བསྟུ་བ།	438
བསྟན་དོན་གཞན་བསྟན་པ།	439
ཚུམ་པ་མཐར་ཐུན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	444
མཐུག་ཚུམ།	448

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་
དོན་གསལ་བའི་མཆན་འབྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་
ཐུན་སེལ་ལས་སྐབས་བཞི་བའི་མཆན་འབྲེལ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །ན་མོ་གུ་རུ་བརྟོ་ས་སྤ་ཡ། །
རབ་བརྩེད་སྒྲོ་སངས་ལང་ཚོ་འབར་བའི་དབུས། །
རབ་མངོས་ཉི་འོད་མདངས་ལྡན་ནམ་གསུམ་གྱིས། །
རབ་གསལ་འཕྲིན་ལས་འགོག་མེད་སྒྲོས་པ་ཡིས། །
རབ་འབྲམས་གཞུང་དོན་འབྲེད་པའི་སྣང་བ་སྒྲེལ། །

གཉིས་པ་སྒྱུར་བཞི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་དང་།
བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ། །དང་པོ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནམ་ཀྱན་དང་། འབྲས་བུ་ཅེ་མོའི་
སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བའོད་པས་མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། ལེའུའི་གཞུང་
བཤད་པ་དང་། སྐབས་བསྐྱུ་བའོ། །

མཚམས་སྒྱུར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་རྒྱན་སྣང་དུ་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་སོ་སོར་

ཤེས་ཏེ་སྒོམ་ཚུལ་བསྟན་ནས། ཡང་རྣམ་ཀུན་འདིར་རྣམ་པ་དེ་དག་དབང་དུ་བྱ་བྱིར་
དེ་དག་བསྟུས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་ཚུལ་འཆད་ཅེས་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་མཚམས་
སྦྱར་བས། གསེར་འབྲེང་སོགས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་ལ། རྒྱན་སྤང་དུ་སྐབས་བཞི་པའི་
མཐུག་དུ་ཡུལ་ངོ་བོ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱིས། དང་པོ་གསུམ་དང་བཞི་བར་སྒོས་སྤོང་བྱས་
པའི་དོན། རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་འདིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་འགྲེལ་ཆུང་གི་མཚམས་
སྦྱར་འདིས་བསྟུས་བར་གསུངས་བས། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་
ནས། ཡང་བཞི་བ་འདིར་མཁྱེན་གསུམ་བཤད་པ་ལ་སྒོས་སྦྱོན་མེད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་
དང་པོ་གསུམ་དུ་**ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་**གྱི་རྣམ་པས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་
སྒོ་ནས་**ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི།** རྒྱུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་**དབང་དུ་བྱ་བའི་**ཆེད་
ཡིན་པའི་**བྱིར།** རྒྱུ་མཁྱེན་འདིར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་**རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་པོ་ཐམས་**
ཅད་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དུག་**དང་།** གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་ཏེ་རྣམ་
པ་མ་ལུས་པ་བསྟུ་བའི་སྒོ་ནས། རྒྱུ་མཁྱེན་ནས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་**ཐམས་ཅད་**
མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དང་། **དེས་**དགོས་
པ་རྒྱུ་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་བཤད་པས་བརྗོད་ཚུལ་དང་
དགོས་པ་མི་འདྲོ། རྒྱུ་མཁྱེན་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་རང་གི་ངོ་བོ་
དང་། མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། འདིར་དེ་དག་སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་དང་། བྱེད་
ལས་གྱི་སྒོ་ནས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྤང་བྱ་བའི་རིགས་ཞི་བས་སྦྱེ་མེད་གསུམ་མངོན་སུམ་
དུ་ཤེས་པ་དང་། འདིར་སྤང་བྱ་དེ་དག་ཞི་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས་ཡང་
སྒོས་སྦྱོན་མེད་ཅེས་སྒོས་སྤོང་དུ་བྱས་སོ། དེས་བོད་སྐད་ཐམས་དང་པོ་གསུམ་ཐོས་བསམ་
གྱི་གཞུང་དང་བཞི་བ་སོགས་སྒོམ་ཙམ་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་ཐོས་བསམ་དང་
ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་སོ་སོར་གཙོད་པ་ཡང་བཀག་གོ། ཆོག་གསལ་དུ་ཐོས་བྱང་མིང་
རྒྱུ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་བཤད་པ། གསེར་འབྲེང་དུ་ཐོས་པ་ལས་བྱང་བ་ལ་སོགས་པ་
ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ལ། དང་པོ་གསུམ་དུ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པར་བྱས་པའི་དོན་

དེ་འདིར་བསྐྱུས་ནས་སྒྲིམ་ཚུལ་བསྟན་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྐུ་མ་པལ་ཆེར་གྱིས་བཤད་
 ཏོ། །རྫོག་ཁྱིམ་ལས། རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ནི་གཞུགས་ལ་
 སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་སྒྱུར་བའོ། །མཚན་མ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་ནི།
 དེ་ལ་སྒྱུར་བ་བཀག་པའི་སྒྱུར་བའོ། །སྒྲོན་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་ལ་གསུམ་
 གླེ། ཟབ་པ་དང་གཉིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་ཆད་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་གསུམ་གླེ། ཞེས་པ་
 བས། རྣམ་པ་ཐར་བའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་
 བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་པོ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་གླེ། དཔེར་ན་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་པོ་རྣམ་
 པར་ཐར་བའི་སྒོ་གསུམ་དུ་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས། བདེན་པའི་རྣམ་པ་དོན་གཅིག་
 ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དུ་འདུ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་རེ་རེ་ལ།
 ཕྱི་མ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་འབྱེད་པ་དང་། དེའི་ཕྱི་མ་སྒྲོན་མེད་ལ་
 ཟབ་དཀའ་ཆད་མེད་གསུམ་དུ་དབྱེ་གླེ། དེ་ལྟར་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་སྒྱུར་བའི་ཡུལ་
 དུ་བསྐྱུས་ནས་སྒྲིམ་པ་བསྐྱུས་སྒྲིམ་གྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཆོགས་ལམ་ནས་བཞག་པར་
 རྣམ་བཤད་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དོན་གཅིག་སྒྱུར་བ་ལྟ་དང་སྒྱུར་བ་ལམ་བསྐྱེགས་
 སུ་གསུངས་ནས། དགག་ཚུལ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་རྣམ་རྫོགས་སྒྱུར་བའི་འདྲིན་སྒྲངས་སུ་
 བྱས་ནས་མི་སྒྲིམ་ན་ཙམ་འབྲེལ་ཀུན་དང་འགལ་ཞིང་དེའི་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་དོན་མེད་
 པར་འཇུག་ལ། སྒྲིམ་ན་དེ་སྒྲིམ་པའི་དབྱེ་བ་མི་མཛད་པར་དེ་དག་བདེན་སྒྲོང་དུ་སྒྲིམ་
 པའི་དབྱེ་བ་མཛད་པ་མི་འཐད་ཅིང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་གཞི་ཤེས་གྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་
 མཛོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་ལ། དེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་བསྐྱུས་པ་ཞེས་པ་
 བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་ཏེ། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྱུར་བའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་ཆོགས་ལམ་ནས་བཞག་པའང་
 མི་འཐད་ཅེས་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་སོ། །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་
 བསྟན་མ་བསྟན་གྱིས་བྱད་པར་ཟེར་བ་རེད་མདའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཟེར་ལས། དེ་བས་ན་
 གླུ་བས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་མ་བསྟན་ལ་

འདིར་ནི། རྣམ་པའི་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་
ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལེན་པའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ། རྣམ་
རྩིས་སློབ་བསྐྱེད་པའི་ལུགས་དང་། ཐར་ཆ་རྣམས་བཟུང་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བཤད་པའོ།
དང་པོ་ལ། རྣམ་རྩིས་སློབ་བའི་ངོ་བོ་དང་། རྣམ་པའི་སློབ་ཡོན་དང་། སློབ་བའི་མཆན་
ཉིད་གསུམ། དང་པོ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་པ་དང་།
བདེན་འདོན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་སློབ་བའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྣམ་
པར་བཤད། རྣམ་བསྟན་བའོ། །

རྣམ་པ་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཆ་བ་ནི། དང་པོ་སློབ་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བའི་
གཞི་བདེན་བཞིའི་བསྟན་པའི་མི་རྣམས་སོགས་ཤེས་པ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས། བོ་
གཉེན་པོའི་ཤེས་རྣམས་དང་། རང་གི་འདོན་སྤངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློབ་པ་རང་གི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤར་ཀྱི་གཉེན་པོའི་མཆན་
ཉིད་དེ། །༡༩༩༩། གཉིས་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར། །༡༩༩༩། གཉེན་པོའི་
ཤེས་རྣམས་དེ་ནི་རིགས་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད། །དེ། གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ནི།
ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྤང་པོ་རྣམས་པ་ལ་སོགས་པར་འདོན་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། སྤང་པོ་མི་རྣམས་པ་ལ་སོགས་པ་
ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་
ནི། འདིར་བསྟན་གཉེན་པོའི་མཆན་ཉིད་དེ་ཤེས་ཆེད་ཡོན་ནོ། ཤེས་རྣམས་དེ་དག་གྱང་
དབྱེ་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་བཞེད་

དོ། །ཤེས་པ་མཆོད་ཉིད་ནི་མིང་ངོ་། །ཞེས་ཤེས་ནམ་རང་རང་གི་མིང་འདོགས་པའི་གཞི་དོན་ནམ་ལ་བྱས་པ་དང་། རིགས་བྱིན་གྱིས་གཞི་གཉིན་པོ་དང་། ཤེས་པ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པའམ་བྱེ་བྲག་ནི་དམིགས་བྱེད་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་རྣམ་པ་སྒོ་ལ་སྒྲུབ་པ། མཆོད་ཉིད་རྣམ་ཀུན་སྦྱིའི། ཞེས་པ་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་མེན་པ་ཅ་བའི་ཆོག་འགྲེལ་གྱིས་ཤེས་སོ། །ཅ་བས་ཤེས་ནམ་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། དོན་ནམ་ལ་སྦྱོར་ན། ཤེས་བྱ་གཞི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་པ་ཤེས་བྱ་མཆོད་ཉིད་དེ། །བདེན་པ་དག་ནི་རྣམ་བཞིའི་བྱིར། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་འདོད། །ཅེས་ཤེས་བྱ་གཞིའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་དོན་རྣམ། །གཉིན་པོ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་འདྲིན་སྒྲངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་མའི་མཆོད་ཉིད་ཅེས་སོགས་སྦྱར་རོ། །གཞི་ཤེས་པ་ཡི། ཞེས་ཤེས་ནམ་ཐམས་ཅད་གཞི་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་ནི། གཞི་ཤེས་གྱིས་གཞིའི་ངོ་པོ་བདག་མེད་དུ་དང་། ལམ་ཤེས་གྱིས་གཞིའི་ཡུལ་ཅན་དང་། རྣམ་མཐུན་གྱིས་དེའི་བྱུང་པར་ཤེས་པས་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཤེས་སོགས་གྱིས། ཅ་བ། གཞི་དང་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་རྣམས། ཞེས་བཏོན་ནས་འགྲེལ་བར་དམིགས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་པ་ཞེས་པ། གཞི་འཁོར་བའི་རྒྱ་དང་། དེའི་གཉིན་པོ་མི་རྟག་སོགས་ལ་དམིགས་པ་གཞི་ཤེས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པས་ལམ་ཤེས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་རྣམ་མཐུན་ཏེ་བྱངས་གསུམ་དང་། རང་བཞིན་ཉར་བདུན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། སོ་དྲུག་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་དང་། བརྒྱ་ཅ་བརྒྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་། གང་གིས་བཞག་ན་མཐུན་པ་གསུམ་ཡོད་པས་གསུམ་དུ་བྱངས་ངེས། ཞེས་པ། གཞིའི་དོན་མ་མཐུན་ཞིང་དབྱེ་བ་ལོགས་སུ་བྱས་པ་དང་རྫོས་ཞེས་གསེར་ཤིང་དུ་བཀག་གོ། །འདི་ལ་མདོ་རྩུར་དུ་མེད་དོ། །བྱེ་བྲག་གི་སྐད་དོད་བེ་ཤི་ཤེའི་བེ་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པས་རྟོགས་བྱ་དང་རྟོགས་པ་པོའི་བྱུང་པར་ལ་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་ཟེར་རོ། །ཡུམ་བར་བར་གཞི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པར་མདོ་བྱངས་མཉམ་དང་། རྣམ་མཐུན་ཀྱི་རྣམ་པར་མདོ་སུམ་ཅུ་སྟེ། མདོ་གོ་གསུམ་གྱིས་དམ་བཅའི་མདོ་རྣམས་གྱིས་དོན་རྣམ་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀ་དངོས་དང་། འཐད་པ་རྣམས་

ཀྱིས་དོན་རྒྱུ་དངོས་དང་ཤེས་རྒྱུ་གྲགས་ལ་བསྟན་ནོ། ། བསྟན་བཅོས་སུ་གཞི་ཤེས་དང་
རྒྱུ་མཐུན་ལ་ཐོག་མཐའི་མཆོམས་བརྒྱུད་བས་བར་བ་གོ་ལ། དེ་ཡང་མཐུན་པ་དང་པོ་
གཉིས་བདེན་བཞི་དང་། ཐ་མས་དེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཀྱིས་ལམ་བདེན་གྱི་རྒྱུ་པ་ཉི་ཆེ་དང་། མཐུན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱས་སོ། ། སློམ་ཚུལ་
དོན་རྒྱུ་ཤེས་རྒྱུ་སློམ་པ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱུས་དང་ཉན་རང་གི་རྒྱུ་
ལ་ཡོད་པ་རྒྱུས་རྟོགས་རིགས་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་པའི་བསློམ་པ་ཡིན་ལ། བྱང་
སེམས་གྱི་རྒྱུ་གྱི་དེ་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་བསློམ་པ་གཙོ་ཆེའོ། ། གཉིས་པ་རྒྱུས་བཤད་ལ་
གཉིས། སྤྱི་འཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། དོན་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། **རྒྱུ་པ་རྒྱུས་སྦྱར་ཏེ་**
སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་བསྟན་ནས། ད་ནི་བྱེ་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཆད་དོ། ། གཉིས་པ་ལ། གཞི་
ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་པ་རྒྱུས་པར་བཤད་པའོ། །

གཞི་ཤེས་གྱི་རྒྱུ་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་འཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་པ་
བསྟན་པ། ། ཀྱེ་གསུངས་སོ། ། ། རྒྱུ་པའི་བྱེ་འགྲེལ་ན་ཡོད་ཀྱང་སྤང་བ་གཉིས་ལྟར་
གསེར་ཐོང་དུ་འཆོམས་སྦྱར་དུ་བྱས་པ་ལེགས་སོ། ། རྒྱུ་པའི་བྱེ་འགྲེལ་སྦྱར་
གཞི་ཤེས་ལ་སྦྱར་བ་བྱེ་ཏེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་རྒྱུ་པ་ནི། མདོ་ལས། དེ་ནས་ཆེ་ལྟར་
རབ་འབྱོར་གྱིས། རྒྱུ་པ་ནས་མཁའ་མེད་པའི་བྱེ་རོ། ། ཞེས། **ཐོང་པའི་རྒྱུ་པ་ནས་**
བརྒྱུད་ཞེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་རོ། ། ཞེས་མི་གཡོ་བ་ཡི་རྒྱུ་པའི་
བར། གཞི་ཤེས་གྱི་རྒྱུ་པ་ཉར་བདུན་**བདེན་པ་**དང་པོ་གསུམ་སོ་སོ་ལ་བཞི་བཞི་
དང་། ། ལམ་བདེན་ལ་རྒྱུ་པ་**དེ་ནི་བཙོ་ལྟར་**དོན་གྱིས་སྦྱར་ནས་བཤད། ། པ་རྗེ་བཙུན་

གྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ།
ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། གངས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི་**ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་**
ཏེ། །ཁྱེད་ལ་རེ་ཤིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་**དབང་དུ་བྱས་ནས། །ཀྱེད་**
རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འདིག་པས་**མེད་པ་དང་།** སྟུག་བསྐལ་རང་དུས་སྐད་
ཅིག་ལས་ལྷག་པར་**མི་སྟེ་བ་དང་།** བྱེད་པ་པོའི་བདག་གིས་**དབེན་པ་དང་།** རང་གི་ངོ་
བོ་བདག་གིས་**མི་རྩི་བ་དང་།** རྒྱ་སྤེད་པ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་**གནས་པ་**
མེད་པ་དང་། ཀྱུན་འབྱུང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་**ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བ་དང་།** རབ་སྟེ་
རྟོག་དཔྱད་འབྲས་བུ་སྟོང་དང་བཅས་པས་དོན་དམ་པར་**བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་།** ཡང་
སྤེད་པའི་རྒྱུ་རྩེ་ཆོར་སོགས་དོན་དམ་པར་**མིང་གི་ངོ་བོར་མེད་པ་དང་།** འགོག་པ་རྒྱུད་
གཞན་དུ་**འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་།** སྟུག་བསྐལ་གཏན་དུ་ཞི་བས་རྒྱུན་གྱིས་**མི་འཕྲོག་པ་**
སྟེ་སྟབས་ཕྱོགས་ནས་བཟུང་དུ་མེད་པ་དང་། གྲུ་ལོ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་**མི་ཟད་**
པ་དང་། སྟེ་བྱེད་གྱིས་སྟེ་བའི་རྒྱ་**མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ།** མདོ་ལས་ཐ་སྟད་གཞན་གྱིས་
བསྟན་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་
གྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་**མཚན་ཉིད་**དམ་བདག་ཉིད་དག་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལམ་བདེན་གྱི་དབྱེ་བ་
མདོར་བསྟན་པ་ནི། **ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་མཐོང་**
བའི་ལམ་གཅིག་དང་། གཞིཤེས་སྐབས་སུ་ཤེས་སྦྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་མ་འབྲེལ་ཞེ་
ན། **ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་**རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་**རང་སངས་**
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་བསྟུས་པས་དེ་དག་གི་ཤེས་སྦྱིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་སྟོན་
དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། **རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་**
སྟོན་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་

པས་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་རྣམ་
ཅན་ཡིན་པས་ཉོན་ཐྱིབ་གྱི་གཉེན་པོ་དང་། ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་ཤེས་སྐྱབ་གྱི་གཉེན་
པོར་འོས་མེད་གྱི་རིགས་པས་དང་། དེའི་དང་པོ་ལྷ་མི་ལམ་གྱི་སྤྲང་བ་སོགས་དང་སྦྱར་
བས་རྗེས་ཐོབ་ཟག་བཅས་དང་། འུག་གིས་སྤྲང་གཉེན་སོགས་ཕྱི་དོན་དུ་མེད་པ་རྟོགས་
པའི་མཉམ་བཞག་མཆོན་པས་ཟག་མེད་དང་། དེ་ཡང་སློམ་ལམ་མཉམ་རྗེས་སྤེལ་བས་
ཟག་བཅས་དང་། མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་བར་མ་ཆད་པས་ཟག་མེད་བཞག་ལ། ཤེས་
སྐྱབ་ཉོན་ཐྱིབ་གཉིས་སྤང་དཀའ་སྤྲུལ་གཉེན་པོ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་དང་།
ཟག་མེད་གཅིག་ཕུ་བཞག་གོ། ཁྱིལ་གསལ་ལས། དང་པོ་བཅུ་དྲུག་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་
སློམ་གཉིས་ཀ་དང་ལམ་གྱི་བཅོ་ལྷ་རང་རྒྱལ་གྱི་སློམ་ལམ་ལ་སྦྱར་བ་གསེར་ཕྱིར་དུ་
བཀག་ནས། ཤེར་འབྱུང་ལྟར་སྤྲུལ་བཅུ་དྲུག་ཉན་རང་གཉིས་ཀའི་མཐོང་སློམ་གཉིས་
ཀ་འཛོག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོགས་སྤང་དུ་གསུངས་པ་བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་བཀོད་པ་
ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་མཐོང་ལམ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། དྲང་སེམས་གྱི་
གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་དགོས་
པས་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་དེ་ཉིད་ལས་སོ། །འོ་ཆེན་གྱི་སློབ་
དཔོན་གྱིས་གཞི་ཤེས་གྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་དགག་ཚུལ་སོགས་
ནི་བསྐྱུས་དོན་གྱི་འབྲེལ་བར་བཤད་ཟིན་པས་དེར་ལྟོས།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཉོན་ཐྱིབ་གྱི་གཉེན་པོ་བཞི་ནི། ལམ་
གསུམ་ཡོད་པ་**དེ་ལ་ལམ་དང་པོ་ལ།** ལམ་སློམ་པར་**བྱེད་པ་པོ་**གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
པ་དང་། ལྷལ་ཤེས་པ་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། འོག་མ་ནས་གོང་མར་**འཕོ་**
བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་**འདུལ་བ་**པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ། **བཞི་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་**
ལམ་དང་ལ་སོགས་པས་རིགས་པ་སྦྱབ་པ་ངེས་འབྱེན་བཞིའི་མཆན་ཉིད་དམ་བདག་

ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟག་བཅས་ལ། མི་ལམ་དང་། སྐྱ་
 བརྟན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། སྐྱིག་རྩུ་དང་། སྐྱ་མའི་རྣམ་པ་སྟེ་ལྔ་དང་འདྲ་བར་ནི། གོ་
 རིམས་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཕྱི་དོན་གྱི་མ་སྐྱེས་
 པ་དང་། ཕྱི་དོན་གྱི་མ་འགག་པ་དང་། ཕྱི་དོན་གྱི་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། ཕྱི་དོན་
 གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་རྟོགས་ཤིང་།
 ཕྱི་དོན་གྱི་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སྟོམ་ལམ་ལྔ་ནི། སྦྱིར་ཏེ་རེ་རེ་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་
 གཟུང་རྟོག་རགས་པ་སྦྱིའི་གཉེན་པོར་གྱུར་བ་དག་ཡིན་ནོ། །འདིར་དངོས་བསྟན་གཙོ་
 བོ་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་ཡིན་ན། སྐབས་གསུམ་པར་སྟོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྩུ་མཚན་
 དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། འདིར་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་སྐབས་སུ་གོམས་པ་
 ལྟར་ལེན་མི་བྱེད་ཀྱང་རྩུན་ཅམ་སྦྱེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་
 གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ལ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱི་དོན་དུ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་
 བ་ཕྱི་དོན་དུ་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་གོས་པ་ཕྱི་དོན་དུ་མེད་
 པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྟོམ་པ་ཕྱི་དོན་དུ་མེད་པ་དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་
 ཕྱི་དོན་དུ་སྟོམ་པ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པ་ཐོབ་ཟིན་ཕྱི་དོན་གྱི་མི་གཡོ་བར་རྟོགས་པའི་
 མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ། དུག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་རགས་
 པ་གཟུང་རྟོག་ཆགས་སོགས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དད་སོགས་རྣམ་པར་བྱང་
 བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བའི་སྟོམ་པ་
 དང་། རང་གི་རྩུད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་ཕྱི་དོན་དུ་
 འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་སྐལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་བ་
 དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལམ་གྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་
 པ་བཅོམ་ལྟེ། གསུམ་པ་བྱངས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྦྱིར་ན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙུའུ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་
 ཡུལ་དུ་བསྟན་ལ། ལམ་གྱི་བཅོམ་ལྟེ་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་བསྟོམ་བྱར་བསྟན་གྱི་ཡུལ་དུ་མ་

བསྟན་ནོ། །མདོ་ནི་བརྒྱུད་སྟོང་པར། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་དང་། ཉན། མི་གཡོ་
བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གཞི་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་**དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་**གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་
ནི། མདོ་ལས། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་ཤར་བྱིན་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་པར་བྱིན་ནོ། །ཉན། རོ་བོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འདོད་ཆགས་བྲལ་རྣམ་ནས་བཟུང་སྟེ་དངོས་མེད་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
བར་སོ་དྲུག་ཀུན་བྱང་གི་**རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་འབྲས་བུ་**
སྟུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། འཁོག་པའི་བདེན་པ་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། ཏུ་རྣམ་པ་
དེ་དག་བརྒྱུད་དང་བདུན་དང་ནི། ལྷ་དང་བཙུ་དྲུག་ཅེས་དོན་གྱིས་བསྒྲགས་པ་བསྟན་
བཅོས་སུ་སོ་སོར་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། སྦྱིར་བསྟན། སོ་སོར་བཤད། སྦྱིའི་དོན་བསྟར་བའོ། །དང་
པོ་ནི་རྒྱུད་སྟོང་མ་ལས། སྟུག་བསྐལ་རྒྱ་དང་དེ་འཁོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། ཞེས་པ་
ལྟར། གཞུང་པལ་ཆེར་ལས་འབྲས་བུ་གཉིས་སྟོན་ལ་དང་རྒྱ་གཉིས་རྟེན་སུ་བཤད་པ་
དང་། འདིར་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་རྒྱ་གཉིས་སྟོན་དུ་འཆད་པ་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པ་ཅི་ཞེ་
ན། གཞན་ནས་བཤད་པ་ནི་སྟུག་བདེན་གྱི་རོ་བོ་ནད་ལྟར་ཤེས་ན་དེས་རྒྱ་དང་དེ་ལས་
གྲོལ་བའི་ཆ་དང་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པ་ལ་འདུག་པས་ཡུལ་ཅན་མདོན་རྟོགས་སྟེ་
རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་ནི་**ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤང་བའི་ཕྱོགས་ལ་**

བརྟེན་ནས། རྒྱ་ཀྲ་ཤིན་གྱི་ཅིག་ཤོས་རྣམ་བྱང་སྤང་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་
ནས། རྒྱ་ཀྲ་ཤིན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱ་
ཡིན་ལ། རྒྱ་སྤྱུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་འབྲས་བྱར་ཤེས་ཆེད་དང་། རྒྱ་འགོག་པའི་
བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམས་པའི་
སྒོ་ནས་བསྟན་ཏེ། ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་རེ་རེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་གཉིས་ཀ་སྒོམ་དགོས་
པས་པན་ཚུན་ཁ་བསྐྱང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་པ་དེ་དག་བདེན་བཞི་
དང་སྤྱིར་བཏགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་དང་། སྤྱུག་བསྐལ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་
ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ། གྲངས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། བདུན་དང་།
ལྔ་དང་། བཅུ་དྲུག་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་རྒྱ་ཀྲ་ཤིན་སྤང་བ་གཉེན་གྱི་སྒོ་
ནས་བསྟན་པ་ནི། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས། དང་པོ་རྒྱ་ཀྲ་ཤིན་ལ་
བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལ། གཉེན་པོ་བརྒྱད་ཤེས་རྣམ་དང་། སྤང་བྱ་བརྒྱད་དོན་རྣམ་
དུ་བྱས་པའི་དང་པོ་ཤེས་རྣམ་བརྒྱད་ནི། འདོད་ཡོན་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འདོད་ཡོན་ལ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་། ཡང་སྲིད་ལ་དགའ་བའི་སྲིད་པ་ཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་འདི་གསུམ་ལ་སྤང་བྱ་དང་
པོ་གསུམ་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་བཞག་ཀྱང་ཆོག་ལ། རྣམ་
བཤད་ལྟར་གང་ཟག་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞག་ཀྱང་ཆོག་གོ། །ལྷག་མ་ལྔ་
ལ་སྤང་བྱ་དོན་རྣམ་ལྔའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཛོག་པས། གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་དུ་སྤྱིར་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་གི་ཞེན་
ཡུལ་མེད་པ་དང་། གཉི་སྤྱུག་གི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དང་། རང་རྒྱུ་བའི་གཙང་བདེ་རྟག་
བདག་དུ་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དང་། རང་རྒྱུ་བའི་གཙང་བདེ་
རྟག་བདག་དུ་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དང་། རང་རྒྱུ་བའི་སེམས་

ཅན་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དག་
ནི། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་གི་བྱང་ཆོས་བཞིའི་དང་པོ་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཡུལ་
མ་འོངས་པ་ལ་སྲིད་པའི་འདུན་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་ཡུལ་དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་
སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། འདི་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་རུང་
སྟེ། རྒྱན་སྤང་ལས། འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་འདོད་ཆགས་མེད་པས་དེའི་རྒྱ་མ་ཚང་བ་
མེད་པའི་འདུན་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྲས་བུ་འདོད་ཆགས་མེད་པ་རྒྱ་
འདུན་པའི་གཉེན་པོ་དང་། རྒྱ་འདོད་ཡོན་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་མི་གནས་པ་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤང་ལས། དེས་ན་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་འདུན་
པ་ལ་བྱལོ། ཞེས་པ། ཉི་སྤང་ལས། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པས་
འདོད་འདུན་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་བསྟན་པར་འདོད་ན། དང་པོ་ཡུལ་ངེས་ལ་བྱ་
དགོས་པར་འཇུག་ཞེས་པ་གཞན་འདོད་འགོག་པ་ཡིན་པས། རང་ལྷགས་ལ་དེ་གཉིས་
ཀ་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ། ཡང་སྲིད་ལེན་པ་ལ་དགའ་བའི་སྲིད་པ་དང་། འདི་གསུམ་
སྟག་བསྐལ་གྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་
སྟེ། བདག་འཛིན་དུ་ཐུར་བའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྟག་དང་། འདི་
གསུམ་གྱིས་སྟག་བདེན་སྟོ་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གསུམ་པ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ། རང་རྒྱ་བའི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་འདིས་སྟག་བསྐལ་
བདག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཞི་བ་རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། རང་རྒྱ་བའི་སེམས་ཅན་དུ་
མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཛིག་ལྟ་ནི་སྟག་བདེན་གྱི་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འོན་
ཅུང་བརྒྱུད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཐུར་བ་སྤར་གྱི་ཤེས་རྣམ་གསུམ་དང་། གསུམ་
དང་། གཅིག་དང་། གཅིག་སྟེ། དེ་དག་མདོ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པས་སྤང་བྱ་བརྒྱུད་
ཤུགས་ལ་འཕངས་པ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱའི་བདེན་པ་ཀུན་འབྱུང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བྱ་
བརྒྱུད་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱར་ཤེས་ཆེད་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལམ་བདེན་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ནི། ལམ་
 བདེན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་སྦྱིད་པ་འཐད་སྦྱབ་ཀྱི་རིགས་པས་སྦྱབ་དགོས་
 པས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདུན་ཆེན་གཉིས་ཡོད་པའི་སྡེ་མ་བདུན་མདོ་ལས་དངོས་སུ་
 གསུངས་པས་བཤད་བྱ་དང་། ཕྱི་མ་བདུན་འཆད་བྱེད་མིང་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱུ་ཆ་ཆད་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཐར་བའི་
 དང་། རྒྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་དང་། རྒྱུ་ཉི་ལྔ་དང་གསེར་སྤྱིང་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དམན་ལམ་ལས་
 མཆོག་ཡིན་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་དེ་ལས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པའམ། རྣམ་བཤད་
 ལྟར་ན་ཉན་རང་གི་ལམ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པར་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་དང་།
 རྒྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་ཤིང་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་དང་། རྒྱུ་ཉི་དོན་དམ་པར་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཆད་མས་གཞུལ་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་དང་། རྒྱུ་ཉི་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་དང་། རྒྱུ་རྣམ་པ་དག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྦྱར་ན་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་
 སེམས་ཅན་རྒྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་དེ་ཞེས་དེ་ལྟར་གོ་སྐབས་
 འབྱེད་པའམ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་དེ་དམ་བཅའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ལྟར་འབྱེད་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས། དེ་ལྟར་འབྱེད་པའམ་འབྱེད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་འཐད་པའི་རྣམ་པ་
 དང་། རྒྱུ་རིག་པ་གང་ཡིན་པའི་དམ་བཅའི་རྣམ་པ་དང་། རིག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 རི་ལྟར་ཞེ་ན། རྒྱུ་རིག་པ་ཡིན་པའི་འཐད་པའི་རྣམ་པ་དང་། རྒྱུ་ཐུབ་པ་གང་ཡིན་
 པའི་དམ་བཅའི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུ་ཐུབ་པ་ཡིན་
 པའི་འཐད་པའི་རྣམ་པ་དང་། རྒྱུ་དངོས་པར་འབྱེན་པ་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། དེ་
 ལ་མདོ་ལས་འཐད་པ་གསུངས་ཀྱང་དམ་བཅའི་རྣམ་པ་ལས་ཟུར་བ་མེད་པ་གདུལ་བྱ་
 ཉེ་བའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སོ། །རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལམ་བདེན་གྱི་ཁྱད་

ཆོས་བཞི་ལ་སྦྱར་ན་གཉིས་དང་གཉིས་དང་། གཉིས་དང་གཅིག་སྟེ། བདུན་གསུངས་
པ་དེ་ལྟར་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་དོན་རྣམ་
བདུན་པོ་དོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་སྒྲིམ་པས་ཤེས་རྣམ་ཀྱང་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྦྱག་བདེན་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་ནས་བཤད་པ་ནི། སྦྱག་
བདེན་ཤེས་བྱར་སྟོན་ཆེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་གཙོ་ཆེར་སྦྱག་བདེན་གྱི་སྟངས་
ནས་གཏན་ལ་འབབས་དགོས་པས་རང་མཆན་དང་། ལྷ་བ་ཆོས་གང་གི་སྟངས་ནས་ཤེས་
ཚུལ་ཁྱད་མེད་པས་སྤྱི་མཆན་དུ་འདོག་པ་འགྲེལ་བའི་བེན་བྲིས་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་སྦྱེ་
འཛིག་བྱེད་པས་མི་རྟག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱུང་པས་སྦྱག་བསྐྱེད་པ་
དང་། བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་བ་དང་། རང་གི་དོ་བོ་རང་རྩ་བའི་བདག་ཏུ་
མེད་པའི་རྣམ་པ་བཞི་རང་མཆན་དང་། ལྷ་བ་དོན་དམ་པར་རམ་བྱི་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་
མེད་པའི་རྣམ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་
པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ལྷ་ཡིན་ལ་དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་འགོག་བདེན་པན་ཡོན་གྱི་སྒྲིམ་ནས་བཤད་པ་ནི། མཐོང་སྤང་བདེན་
འཛིན་བརྩ་དུག་སྤངས་པའི་པན་ཡོན་འགོག་པ་བརྩ་དུག་སྟོང་གཞིར་གསུངས་པས་
ཡིན་ལ། གསེར་སྤང་སོགས་ལས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་ནས་བྱེ་བ་ནི། སྟོང་ཉིད་བརྩ་དུག་གི་
ལོག་འཛིན་མཐོང་སྤང་བརྩ་དུག་སྤངས་པའི་འགོག་པ་བརྩ་དུག་གི་སྟངས་གི་སྟོང་ཉིད་
འཛིག་པས་ཡིན་པས་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། །དེ་ལ་འགོག་བདེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་
དང་པོ་འགོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ནི། མིག་སོགས་ནང་དང་། གཟུགས་
སོགས་སྤྱི་དང་། དབང་རྟེན་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་ཞེན་ཀྱང་
བཏགས་དགག་པའི་བྲལ་བ་གསུམ་སྟོང་གཞི་ཡིན་པས། གསུམ་གྱི་སྟངས་གི་སྟོང་ཉིད་ལ་
ནང་དང་སྤྱི་དང་གཉིས་ཀའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། དངོས་
པོ་འགོག་པ་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་ཞི་བ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པའི་དོ་བོ་ཉིད། དངོས་

སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་བྱས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
 པས་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་སོ་ཞེས་སྟོང་བྱུང་གས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་སྟོང་བ་ཉིད་
 ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། དབྱིབས་བཀོད་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པས་སྟོང་གི་འཇིག་
 ཉེན་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། མུང་འདས་དོན་དམ་པའམ་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་ལ་
 བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། རྩ་ལས་སྦྱེས་པས་འདུས་བྱས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། རྩ་
 སོགས་ལ་མ་སྦྱོས་པར་གྲུབ་པས་འདུས་མ་བྱས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། རྟག་པ་དང་
 ཆད་པའི་མཐའ་མེད་པས་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་།
 འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པས་འཁོར་བ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། རྟོགས་པའི་
 ཆོས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནམ་ཡང་དོར་བ་མེད་པས་དེ་ལ་བདེན་པར་མདོན་པར་
 ཞེན་པ་དགག་པའི་བྲལ་བ་བརྒྱད་སྟོང་གཞི་ཡིན་པས། དེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟངས་གི་སྟོང་ཉིད་
 ལ་སྟོང་བ་དང་། ཆེན་པོ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་།
 མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་
 ཀྱི་མིང་གིས་བྱུང་གས་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། བྱུང་གས་པ་འགོག་པ་བརྒྱད་དང་། གསུམ་པ་གུ་
 འོམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་
 བྱས་ལ། རང་གཞན་གྱི་སྟེ་བ་དག་གིས་ཀྱུན་བྱུང་གས་པའི་བརྒྱུ་གཞི་ཆ་མེད་དང་གཙོ་
 བོ་སོགས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པས་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་བྲལ་བ་སྟོང་གཞི་ཡིན་པས།
 དེའི་སྟངས་གི་སྟོང་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གིས་བྱུང་གས་པའི་རྣམ་པ་ནི།
 བྱེད་པ་པོ་འགོག་པ་དང་། བཞི་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས།
 དང་པོ་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་བའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བྱུང་གས་པ་ཙམ་དུ་བདེན་པར་འཁྲུལ་བ་དང་། གཞུགས་རུང་སོགས་མཆོན་ཉིད་དུ་
 བདེན་པར་འཁྲུལ་བ་དང་། འདས་པ་སོགས་དུས་སུ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་འཁྲུལ་བ་
 རྣམས་དགག་པའི་བྲལ་བ་གསུམ་སྟོང་གཞི་ཡིན་པས། དེ་གསུམ་གྱི་སྟངས་གི་སྟོང་ཉིད་
 ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མིང་

གིས་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། འཁྲལ་བ་འགོག་པ་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་གང་ངེས་པར་
འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན། གཞན་གྱི་བཏགས་པའི་ཐར་བ་ལྟར་སྟོགས་གཅིག་སྤང་བ་
མེན་པར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་རང་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་བདེན་པའི་སྟོང་ཉིད་སོགས་ངོ་བོ་
ཉིད་དགག་པའི་བྲལ་བ་སྟོང་གཞི་ཡིན་པས། དེའི་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་ལ་**དངོས་པོ་མེད་**
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་**རྣམ་པ་གཅིག་** ངོ་བོ་ཉིད་འགོག་
པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཁོ་ན་ཞེས་པས་བྱང་ཆོས་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཇི་ལྟར་ངེས་འབྱུང་སྟོང་
ཉིད་ཐ་མ་དང་སྦྱར་བ་བཀག་ལ། རྒྱན་སྤང་སོགས་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་ཐ་མ་ཁོ་ན་གང་
ངེས་འབྱུང་ཞེས་སྟོང་ཉིད་གཞན་རྣམས་གང་ངེས་འབྱུང་ལ་སྦྱར་བ་གཅོད་དོ། དེ་ཡང་
ཐ་མའི་སྟོང་གཞི་བདེན་སྟོང་སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་འདྲིག་ལ། དེ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤངས་ན་སྟོང་
ཉིད་ཐ་མ་བཞིའི་བསྟོག་སྟོང་བདེན་ཞེན་སྤངས་ལ། དེ་སྤངས་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་
པར་འབྱུང་བས་སྦྱར་རོ། །དང་པོ་གསུམ་ཡུལ་རང་གི་དངོས་པོའི་བདེན་ཞེན་འགོག་
པས་དངོས་པོ་འགོག་པ་དང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་སྤང་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་རེ་སྟོན་ནས་བདེན་པར་
སྟོན་བཏགས་པ་འགོག་པས་དང་། གཅིག་ནི་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་མ་བྱས་པའི་ཆ་བདེན་
པར་ཞེན་པ་འགོག་པས་དང་། གསུམ་བཏགས་པ་སོགས་སུ་བདེན་པར་འཁྲལ་བ་འགོག་
པས་དང་། གཅིག་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བདེན་
ཞེན་འགོག་པས་སྤང་བྱས་པ་ནི་སྤང་གི་དོན་ནོ། །འགྲེལ་ཆོག་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་
བདེན་དང་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་ཤེར་སྟོན་དུ་འཆད་པ་
སྤང་ལྟར་རོ། །འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་བྱས་ནས་དེའི་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་
དྲུག་འབྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་ལོག་འདྲིན་མཐོང་སྤང་གི་རི་མ་དང་བྲལ་
བའི་འགོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བ་རྣམ་བཤད་ལྟར་རོ། །ཇི་
ལྟར་ངེས་འབྱུང་ནི་འཁྲལ་བ་དེ་གསུམ་བཀག་ནས་གོམས་པ་ལས་ངེས་འབྱུང་ཐོབ་པས་
ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་སྤྲུལ་མདོའི་ཆོག་ཟེན་ལ་བསྟན་པར་ནི་སྤང་གི་མདོ་འགྲེལ་ཚུལ་གྱིས་
ཤེས་སོ། །**དེ་ལྟར་ན་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ།**

གསུམ་པ་སྤྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི་**སྤྱི་ན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་སུམ་ཅུ་ཙ་དྲུག་ཡིན་**
ནོ། མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད། ཉན། སྟོང་ཉིད་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལོ། ཞེས་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་སོགས་བསྟུས་སོ། གསུམ་པ་ནམ་
མཁུན་གྱི་ནམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།

ནམ་མཁུན་གྱི་ནམ་པ་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱར་བ་ནི། འདི་བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་ནམ་
བཤད་དུ་གསུངས་ལ། གསེར་འབྲེང་རྟོགས་སྤང་སོགས་སུ་ཉི་ཟེར་ལྟར་མཆོམས་སྒྱར་
ཙ་བ་འགྲེལ་བ་གསུམ་བྱས་ནས་འགྲེལ་བར་མདོར་རྒྱས་གཉིས་བྱས་སོ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་
ནམ་པ་**དེའི་འོག་དུ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ།** གསུངས་སོ། གཉིས་
པ་ཙ་བ་ནི། གསོལ་བ་ནས། ཆོས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས། **དྲན་པ་ཉར་**
གཞག་ནས་བརྩེ་སྟེ། །ཡུལ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། ཉན། སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
པའི་བར་སངས་རྒྱས་ནམ་པའི་མཐའ་ཐུག་པའི་ནམ་པ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱ་པོ་ནམས། །ཁྱེད་
བསྟན་བཅོས་སུ་གང་ཟག་གསུམ་ཡོད་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་
པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར། །ཀྱན་མཁུན་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་ན། །ཁྱེད་ རྒྱས་བཞག་གི་
རྟེན་སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་། །སངས་རྒྱས་ནམས་ལ་རིམ་
བཞིན་དུ་དེ། །དང་འགྲེལ་བར་སུམ་ཅུ་བདུན་དང་སུམ་ཅུ་བཞི། །སུམ་ཅུ་ཙ་དྲུག་དག་
དུ་མདོ་ལས་དོན་གྱིས་བཞེད། །པ། །ཁྱེད་ གསེར་འབྲེང་དུ་ནམ་མཁུན་གྱི་ནམ་པ་གང་
ཟག་གསུམ་ལ་ཡོད་པ་དང་མཁུན་པ་གསུམ་དུ་དབྱེར་མི་རུང་བར་ཐལ། རྟེན་སངས་
རྒྱས་དང་ནམ་མཁུན་ཁོ་ན་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུད་པར། ལོ་ཆེན་

བྱ་ཉ་སོགས་གཞན་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ནི། ཉེན་གསུམ་དང་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་
བསྐྱས་པས་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ལམ་སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་རྩེས་
མཐུན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་དག་གི་མིང་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་
རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཀྱི་བདེན་པའི་རྩེས་མཐུན་པར་གསུངས་པས་སོ། ཟེར་
བ། ཆོག་གསལ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་ཙུ་པོ་རྣམས་ནི།
སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་པ་སྐྱད་
ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མཁྱེན་པའི་མཚན་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ཞེས་པར་
བརྟེན་ལ། ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་དག་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
རྒྱུའི་རྣམ་པར་བཞག་གི་དངོས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་
གོང་དུ་བྱངས་པ་དེ་བཅིའོ། ཞེས། བྱད་རྒྱ་ཕྱི་ལྟར་སོ་བདུན་སོ་བཞི་རྒྱུའི་རྣམ་པར་བྱས་
ནས་སྒོ་བ་པར་འདོག་པར་གསུངས་པའང་ཆོས་བཤེས་རང་ལུགས་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་
ལས། སྐབས་དེར་བསྟན་པའི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཙུ་ཙུ་བདུན་ནི་ཆོགས་
ཀྱི་ལམ་དང་། སྒྱོར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་མཚན་གཞི་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དོ། རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན་སྤྲ་སངས་རྒྱས་སར་བཤད་པ་དང་
གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་མཐ་རྩེས་སྤྱོད་མཐུན་པ་དང་མཚན་ཉིད་པ་
ལ་དགོངས་པར་བྱ་དགོས་ལ་ཞེས། རྒྱར་བཤད་པ་དོན་རྣམ་དང་རྣམ་མཁྱེན་རྩེས་མཐུན་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་སར་བཞག་པ་ཤེས་རྣམ་དང་རྣམ་མཁྱེན་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་
པ་གསུངས་ནས། དེར་སོ་བཞིའི་རྣམ་ཐར་བདུན་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དང་ལམ་ལྷ་བ་དང་
དུག་པ་རྒྱན་མཐའ་དང་སངས་རྒྱས་སར་བཞིན་པ་ཞོར་ཞེས་བཀག་གོ། རང་གི་ལན་ནི་
ཞེས་གསེར་ཕྱེང་ཆོག་ཟེན་ལ་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་པས་དེའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ལས། དེ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཉེན་དུ་བྱས་

ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱས་བཤད་དུ་དོན་ཆམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པས་ཆམ་མཁུན་གྱི་ཆམ་པའི་
 སྐབས་སུ་ཡང་། སྤྱིར་དེའི་རྟོགས་བྱ་བ་དེན་བཞི་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ལམ་བཅུན་ཉི་མོ་དང་།
 དེ་ཡང་མཁུན་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆམ་པ་བརྟེན་དང་བཅུར་བྱས་པ་ནི། ཆམ་མཁུན་
 གྱི་ཆམ་པ། མཐའ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་འདིའི་ཆམ་པ་སྟོན་པ་ན་གཞི་ཤེས་ལམ་
 ཤེས་གཉིས་གྱི་ཆམ་པ་ཡང་སྟོན་དགོས་ལ། སྤྱིར་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་གྱི་ཆམ་པ་མཆན་
 ཉིད་པ་རྟོགས་བྱེད་དུ་བསྟན་ནས། འདིར་དེ་གཉིས་གྱི་མཆན་གཞིའམ་དེའི་མཆན་
 པའི་ཆམ་མཁུན་གྱི་ངོ་བོ་སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་རྟོགས་བྱར་བསྟན་པ་ན་དེ་དག་གི་ཡུལ་
 བཅུན་བཞི་ཡང་དམིགས་པར་དོན་གྱིས་ཤེས་ཏེ། དམིགས་པ་མ་ཤེས་པར་ཡུལ་ཅན་མི་
 ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་སུ་ལམ་བཅུན་གྱི་ཆམ་པ་ཉི་མོ་བསྟན་ནོ། །སྤྱིར་
 གཞི་ལམ་གྱི་ཆམ་པ་གཉིས་རང་གི་རྟོགས་བྱར་བསྟན་ལ། འདིར་དེ་གཉིས་ཆམ་མཁུན་
 གྱི་རྟོགས་བྱར་བསྟན་པས་བསྐྱོད་སྟོན་མེད་པ། ཤེར་འབྱུང་གི་བསྐྱུས་དོན་ལས། ཆམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གྱི་ཆམ་པ་རྒྱུས་ནས། དེའི་རྟེན་ཀྱན་མཁུན་གསུམ་པོ་
 རྒྱུས་ཀྱང་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་ཆམ་མཁུན་གྱི་ཆམ་པར་གཞན་གཉིས་བསྟན་ན་
 སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་སྐྱོས་ལ། སྤྱིར་སོ་སོ་དང་ཕྱིས་བསྐྱེམས་ཏེ་བཤད་ཅེས་ན་འོ་ན་ཆམ་
 མཁུན་ལོགས་སུ་བསྟན་དགོས་ཞེས་པའི་ལན་དུ། གཞི་ལམ་ཙམ་རྟོགས་པས་ཆམ་
 པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་མི་དགོས་ལ། ཆམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་མེད་ན་ཆམ་མཁུན་
 མེད་པས་ཆམ་མཁུན་གྱི་ཆམ་པར་གཞན་གཉིས་འདུ་ལ་གཞི་ལམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་མ་
 བསྐྱུས་པ་དང་། ཆམ་མཁུན་ནི་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་སྟོན་མི་རིགས་པ་
 དང་། མཁུན་གསུམ་ཡང་ཆམ་མཁུན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དངས་སོ། །གསེར་
 སྤྱིང་བས་ཀྱང་། འདིར་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆམ་པ་བརྟེན་ཆ་བཅུ་ཡང་
 དག་པར་ན་ཆམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་ལ། ཞེས་གསུངས་བས།
 ཤེར་འབྱུང་དང་འདི་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སའི་མཁུན་གསུམ་མཆན་ཉིད་པར་བཞག་
 པ་ཡིན་ནོ། །གསེར་ཕྱང་ཆོག་ཟིན་ལ་ཡང་རྒྱས་བཤད་གྱི་ཆམ་པ་བརྟེན་དང་བཅུ་ཆོག་

གསལ་གྱི་བཤད་པ་སྤྲུལ་ལྟར་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་བཏགས་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་མཚན་
ཉིད་པར་བཤད་ཀྱི། དཔལ་ལྷན་པས་གསེར་སྤེང་ལྟར་ན་སོ་བདུན་ཉན་ཐོས་དང་སོ་
བཞི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱིས་བསྟུས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གསེར་སྤེང་ལས། སྦྱས་ཟིན་
གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོ་ལ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་སར་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་མཐུན་
གྱི་རྣམ་པ་གཟུང་ངོ། ཞེས། ཅ་བའི་སྦྱས་ཟིན་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་
བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་སར་དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་རྣམ་པར་འཛོག་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོང་དུ་ཞེས་བཀོད་པའི་རང་ལྷགས་ནི་སྤྲུལ་དང་མཐུན་
ལ། ཞེས། ཆོག་གསལ་གྱི་བཤད་པ་སྤྲུལ་དང་གསེར་སྤེང་བ་དང་བོད་སྤྲུལ་རྣམས་གྱིས་
རྣམ་མཁྱེན་མཚན་ཉིད་པར་བཤད་པ་རང་ལྷགས་བྱས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བྱས་པ་དང་། གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པ་ལམ་གྱི་བདེན་
པའི་རྩིས་སུ་མཐུན་པར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམ་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ཡང་
གསེར་སྤེང་གི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། སྐབས་བརྒྱད་པར་དང་སྦྱས་བསྟུས་པའི་གཞི་ཤེས་
ལ་འདི་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྩན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་
རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་སློབ་རྣམ་
པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱ་དང་། སོ་བདུན་སོགས། ༡༡༽རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་
དུ་དབྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ༡༢༽གངས་བཞིན་
དུ་སྦྱར་དགོས་པས་སྦྱར་ཚུལ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་
སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་
པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་

ཅ་དགུར་མདོ་ལས་བཞེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །༡༩༽གསེར་སྤང་ལས། ཁ་ཅིག་ནས།
གངས་བཞིན་ཞེས་པ་འཇུར་ལྷད་དོ་ཞེས་པ་འཇུར་ལྷག་གོ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བར་
ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་སོ་བདུན་གངས་བཞིན་སྐྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེ་མི་དགོས་ཟེར་
བ་ཡིན་ལ། དེ་མི་འཐད་པའི་ལན་དུ། གསེར་སྤང་ལས། དྲན་ཉེ་ནས། རྣམ་པ་རྣམས་
ནི་ཞེས་པ་དང་པོ་སོ་བདུན་སོགས་ཞེས་པ་མ་དག་སྟེ། ཞེས་པ་དང་སོ་བདུན་སོགས་
གངས་བཞིན་དུ་སྐྱར་དགོས་པའམ་ཞེས་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ལ་གསུམ་ལས།

ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་སོ་
སོར་བཤད་པ་དང་། འོན་པ་སྟེ་བཤོ། །དང་པོ་ལ་བདུན་གྱི་དང་པོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནི།
རྣམ་མཁྱེན་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྟེ་ཆོན་བདུན་གྱི་དང་པོར་ལུས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་
རྟོག་པའི་ལམ་ལ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ན། བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལུས་སྟུག་
བདེན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོར་བས་སྟེད་སོགས་འདྲན་པར་མཐོང་ན་སྟེད་
སོགས་སྟོང་འདོད་དང་། སེམས་སྟེ་འཇིག་བྱེད་པར་རྟོགས་པས་བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་
པ་མེད་པར་འགོག་པ་ཐོབ་འདོད་དང་། ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་སྤང་ཤེས་ན་ལམ་སྟོན་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལུལ་གང་ལ་ན། གཞུགས་རྣམས་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ལུས་གསུམ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་། སེམས་དང་། དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཚུལ་
ཇི་ལྟར་ན། ལུས་སོགས་བཞིའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད། ལུས་མི་གཙང་བ་དང་། ཆོར་བ་སྟུག་

བསྐྱེད་སྒོགས་དང་། སེམས་མི་རྟག་པ་སྒོགས་དང་། ཚེས་བདག་མེད་སྒོགས་དང་། ལྷ་ས་
ལ་ལྷ་ས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷ་ས་སྒོགས་དང་། སྤྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་སྒྲིག་བསྐྱེད་སྒོང་བདག་
མེད་བཞི་དང་། བདེན་སྒོང་གྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའོ། རྩོམ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞི་པ་དང་
ཤེས་རབ་བོ། རྩོམ་དཔྱད་པ་ཉི་ལྔ་པ་བཞག་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །

གཉིས་པ་ཡང་དག་སྒོང་བ་ནི། དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པའི་ལམ་དེའི་འོག་ཏུ་འཆད་
དེ། བདེན་བཞི་འདོར་ལེན་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སྤང་གཉེན་འདོར་ལེན་ལ་སྒྲོ་བའི་བཙོན་
འགྲུས་འབྱུང་བས། ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ལ། དམིགས་པ་ནི། མི་དགེ་བ་ཀྱང་ཉོན་
ཕྱོགས་དང་། དགེ་བ་རྣམས་བྱུང་ཕྱོགས་སྦྱིས་པ་དང་། མ་སྦྱིས་པ་དག་དང་། སྒྲོམ་ཚུལ། གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་ཀྱང་ཉོན་སྦྱིས་པ་ཡང་དག་པར་སྒོང་བ་དང་། མ་སྦྱིས་པ་མི་བསྦྱིད་པ་
དང་། རྣམས་བྱུང་ཕྱོགས་སྦྱིས་པ་སྤེལ་བ་དང་། མ་སྦྱིས་པ་བསྦྱིད་པའི་རྒྱུའི་བཙོན་འགྲུས་
བཙོན་པའོ། རྩོམ་ཉིད་ནི་བཙོན་འགྲུས་སོ། དགོས་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་པ་དང་།
གཉེན་པོ་འཕེལ་བ་ཐོབ་པའོ། རྩོམ་ཡང་དག་པར་སྒོང་བའི་རྣམ་པ་བཞིའོ།

གསུམ་པ་རྩུ་འཕྱུལ་རྒྱུ་བཞི་ནི། སྤང་དོར་ལ་སྒྲོ་བའི་བཙོན་འགྲུས་དང་ལྷན་
པ་ལ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་ལས་སུ་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་
འཆད་དོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྒོང་བའི་ལམ་ལ། དམིགས་པ་ལྷུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
བྱ་བ་བྱུ་བའི་ལྷུ་སྒྲིབ་བསྒྲུར་སྒོགས་དང་། རྩོམ་སྤྱིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བྱེ་བྲག་
གི་རྩོམ་འདུན་པ་དག་པོའི་གྲས་སྤྱིར་དང་། བཙོན་འགྲུས་རྒྱུན་ལྷན་གྱི་རྟག་སྤྱིར་དང་།
སྤྱིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱས་པ་དང་། གཞན་གྱི་གདམས་པའི་
དོན་ལ་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་གནས་པའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ཉི། སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། ཉེས་པ་ལྷ་སྒོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉིང་
ངེ་འཛིན་སྒྲིབ་ཚུལ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ལ། དགོས་པ། རྩུ་འཕྱུལ་སྒོགས་གང་
མཛོན་དུ་བྱེད་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པས་མཛོན་དུ་འགྱུར་བའོ། རྩོམ་རྩུ་འཕྱུལ་

གྱི་རྣང་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ།།

བཞི་བ་དབང་པོ་ལྔ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པ་
ལ་འཕགས་ལམ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་**རྫོག་དང་ཅེ་མོའི་སྦྱར་བ་འབྱུང་བས་**དེ་དག་གི་
འོག་ཏུ་འཆད་དོ། **མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐོང་ལམ་ལ་**རིང་བར་སྦྱར་བའི་ལམ་ལ་
རྫོག་དང་ཅེ་མོའི་ངོ་བོ་ཉིད། འདི་མ་མཐའི་ས་མཆམས་ཡིན་ལ། ཡུལ། བདེན་བཞི་
སོགས་དང་། སྒྲིམ་ཚུལ་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་འཇུག་པའོ། །ངོ་བོ་ནི།
བདེན་བཞི་སོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་**དད་པ་དང་།** དེ་དག་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་**བཙུན་**
འབྱུང་དང་། དེ་དག་དབང་བྱེད་བྱས་པའི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པའི་**བྱན་པ་དང་།** དེ་
དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་**ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།** དེ་དག་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་**ཤེས་རབ་**ཀྱི་ངོ་
བོའོ། །འབྲས་བུའམ་དགོས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་སོགས་འབྱུང་པའོ། །དེ་ལྟར་དབང་པོའི་
རྣམ་པ་ལྔའོ།།

ལྔ་བ་སྟོབས་ལྔ་ནི། དབང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་**རྫོག་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་**
ལ་སྟོབས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་འཆད་
དོ། **མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐོང་ལམ་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལ།** མ་མཐའ་བཟོད་
པ་དང་ཆོས་མཆོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མཐའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའོ། །འདིའི་དམིགས་པ་
དང་། སྒྲིམ་ཚུལ་དབང་པོ་དང་འབྲེལ། །ངོ་བོ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་མ་དད་པ་
མངོན་གྱུར་འཛོམས་པའི་**དད་པ་དང་།** ལེ་ལོ་འཛོམས་པའི་**བཙུན་འབྱུང་དང་།** བརྗེད་
ངེས་འཛོམས་པའི་**བྱན་པ་དང་།** རྣམ་གཡེང་འཛོམས་པའི་**ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།** ཤེས་
འཆལ་འཛོམས་པའི་**ཤེས་རབ་**ཀྱི་སྟོབས་དང་། འབྲས་བུ། བཟོད་མཆོག་གཉིས་དང་
མཐོང་ལམ་འབྱུང་པའོ། །དེ་ལྟར་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྔའོ།།

བྱུག་པ་བྱང་ལག་ནི། **རྫོག་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྟོགས་**ཤིང་ཐོབ་པ་ལ་བྱང་ལག་

གི་ངོ་བོ་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་ལྷ་ལས། དམིགས་པ་ནི། བདེན་བཞིའི་དེ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་
གཙོའོ། སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས་དབེན་པ་གནས་པ་ཞེས་སོགས་ལྟར། དབེན་པས་སྤྲུག་
བདེན་ལ་དམིགས་ནས་དབེན་པ་ཚོལ་ཞིང་མི་བརྟེན་པར་གནས། ཀུན་འབྱུང་ལ་
དམིགས་ནས་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་
དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་སྒྲོམ་པ་ཚོལ་ཞིང་མི་བརྟེན་པར་
གནས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་དུག་གིས་དེ་ལྟར་ཚོལ་ཞིང་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་། སྒོ་
བ་དང་། དགའ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་སམ་ལས་སྤྲུང་བ་དང་། ཅེ་གཅིག་པ་དང་། བཏང་
སྒྲོམས་ལ་གནས་ཏེ་བསྒྲོམ་མོ། རང་བོ་ནི། ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་དམིགས་པ་ལས་མི་
གཡེང་བར་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དབེན་པ་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཚོས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། སོ་སྤྲུལ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་བརྩོན་འགྲུས་
དང་། ལུས་སེམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཕན་ཡོན་དགའ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱ་
ལུས་སེམས་ལས་སྤྲུང་བ་ཞི་བའི་གཞི་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་དང་། གང་ལ་གནས་ན་ཉོན་
མོངས་མེད་པའི་གནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་བྱིང་རྟོད་སོགས་མེད་པའི་
ངོ་བོ་བཏང་སྒྲོམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་དུ་འཇུག་
ཚུལ་ནི། ཚོས་ནི། ཚོས་རབ་དུ་རྣམ་འབྱེད་བྲང་ཚུབ་དང་། གཞན་དུག་དེའི་གྲོགས་ཡིན་
པས་ཡན་ལག་དུ་སྒོ་བརྟན་བཞེད་ལ། ལྷར་ལྟར་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོགས་རྟོགས་བྱེད་
ལ་བྱའོ། །འབྲས་བྱུང་མ་དགོས་པ་ནི། མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་སོགས་སོ། །ཡང་དག་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཞེས་ཀུན་གྱི་མཐར་སྦྱར་བ་བདུན་ནོ། །

བདུན་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་
དུ་མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་རྣམ་དག་ངེས་འབྱིན་གྱི་ལམ་འབྱུང་
བས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་འཆད་དོ། །རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་ལ་ལྷ་

ལས། དམིགས་པ། བདེན་བཞི་སོགས་དང་། སྒྲིམ་ཚུལ། བདེན་བཞི་ཤེས་སྤང་མངོན་
སྒྲིམ་སོགས་སོ། རྩོམ་པ་ནི། མདོ་རྒྱན་ལྟར་སྦྱར་མཐོང་ལམ་ནས་ཐོབ་ཀྱང་། འདིར་དབུས་
མཐའ་རྩ་འགྲེལ་ལྟར་གཙུག་པོ་སྒྲིམ་ལམ་ལ་སྦྱར་བས། མཉམ་བཞག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དཔྱད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བའི་རྟོགས་པའི་དོན་གཞན་ལ་
སྟོན་བྱེད་རྟོག་པ་དང་། ལོག་འཆོ་མེད་པའི་ངག་གི་བཞི་དག་པའི་ངག་དང་། ལོག་འཆོ་
མེད་པའི་ལུས་ཀྱི་གསུམ་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ལུས་ངག་གི་ལོག་འཆོ་དག་
པའི་འཆོ་བ་དང་། སྒྲིམ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་རྩོམ་བ་དང་། བྱིང་ཚོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྩོམ་མཚན་
རྣམས་གསུམ་མི་བརྗེད་པའི་བྲན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་
པའི་སྦྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ནི། སྒྲིམ་སྤང་སྤངས་པའོ། །བརྒྱད་
པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གོ་བྱེད་སོགས་ཡན་ལག་བཞིར་བསྟུན། །འཕགས་པའི་ལམ་
ཡན་ལག་ཅེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྦྱར་བ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། གཉིས་པ་དོན་
བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་བཞག་གི་རྟོན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྒྲོབ་མ་རྣམས་ལ་ཡོད་
པའི་ལམ་བདེན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ལམ་ཀྱི་རྟོན་ཅན་ཀྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། བཅོམ་
ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས། ནས། ཕྱིན་པའོ་ཞེས་བསྟུས་ནས་ཡོད་དོ། །

བྱང་མེས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བྱང་མེས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱག་གིས་དང་པོ་གཉེན་
པོའི་ལམ་ལ། བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བས་བྱས་པ་སྟེ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་དང་། འཛིག་

ལྷ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་དེའི་འབྲས་བུ་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འགོག་ལམ་
ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་དང་། ལམས་གསུམ་ལ་སློན་པ་བྲེད་པའི་གཉེན་
པོ་ཡིན་པའི་བྱིན། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྷ་བུའི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྩོད་
གཞི་དང་སྦྱབ་ཆོས་སྦྱག་བདེན་གྱི་སྟོང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོང་བ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་འོ། །འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་
པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བརྒྱད་ཤེས་པ་ནི། གཉིས་པ་ཆད་མ་མེད་པའི་འོ། །སྦྱག་བདེན་
གྱི་མི་རྟག་པ་དང་། སྦྱག་བསྐལ་བ་གཉིས་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་བཞི་སྟེ་དུག་ཤེས་པ་ནི། གསུམ་པ་སློན་པ་མེད་པ་སྟེ། གཉེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་
དེ་ལྷར་ན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་སྦྱལ་བའི་ལམ་
ལ། དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་ཆོག་ནི། རྣམ་པ། རང་ལ་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་
བཞིགས་པ་སྟེ་བཞག་པ་དང་། རྣམ་པར་བཞིག་པ་སྟེ་མིང་གཞིའམ་ནམ་མཁའི་འདུ་
ཤེས་པ་བཞག་པའི་བྱིན། གཞུགས་ཅན་དང་དེ་མིན་པའི་རྣམ་པར་ཟེར་རོ། །སྟོམ་ཚུལ་
ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ནང་ལྷ་བ་བོ་རང་ལ་གཞུགས་ཅན་དང་། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་
པ་ནམ་མཁའ་འམ་མིང་གཞིའི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་དམིགས་ལུལ། བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་
ཆེ་ཆུང་བཟང་ངན་རྣམས་ལ། དེ་ལས་ཆེ་བ་དང་ཆུང་བ་དང་བཟང་ངན་སོགས་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་ལྷས་ཏེ་སྦྱལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་ནི། བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་
པོ་ལ་རི་ལྷར་འདོད་འདོད་དུ་སྦྱལ་བ་ལ་གཤགས་བྲེད་པའི་སྦྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་
པར་ཐར་པ་འདི་གཉིས་དང་། གསུམ་པ་སྦྱག་པའི་རྣམ་ཐར་ལ། དགོས་པ་ནི། གཞུགས་
སྦྱག་པ་དང་མི་སྦྱག་པ་སྦྱལ་བ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དགའ་བ་སྟེ་འབད་པའི་སྟོ་སྦྱེས་
པ་དང་མི་དགའ་བ་སྟེ་མི་འདོད་པའི་སྟོ་སྦྱེས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། སྟོམས་
འདུག་གི་སྦྱིབ་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་རོ། །འདི་དག་ནི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་
པ་ཡིན་ལ། གསེར་སྤང་ལས། འདི་ནི་མཚོན་པ་སྟེ། ས་སྟེ་ལས། ཅིའི་བྱིར་ཞེན། ཡོན་
ཏན་ཉུང་པར་ཅན་མངོན་པར་སྦྱབ་པའི་བྱིན། བས། སོ་རིག་ལ་སོགས་པ་སྦྱབ་པའི་བྱིར་

རོ། ཞེས་ས་སྡེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སའི་ལུང་བྲངས་པ་དང་པོ་ལ་སྦྱར་ཡང་། ཡོན་ཏན་དེ་
དག་སྦྱབ་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆལ་སྦྱོང་བ་གསུམ་ཀའི་དགོས་པར་སྦྱར་ན་ལེགས་
སོ། །འདིའི་སྒྲིམ་ཚུལ། སྤྱག་མི་སྤྱག་པན་ཚུན་སྟོས་པ་དང་། པན་ཚུན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
དང་། མཐར་ཐམས་ཅད་སྤྱག་པའམ་སྦྱལ་འདོད་པར་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་
བསྒྲིམ་པ་ན་འགྲུབ་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐམས་ཅད་སྤྱག་པར་སྒྲིམ་པ་ངེས་ཆོག་ཀྱང་ཡིན་
ནོ། །**སྤྱག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྟོ་སྟེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐབས་སོ།** ཞེས་གསེར་
སྒྲིང་བ་གསུངས་སོ། །དེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་**ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་**ཏེ་གཟུགས་ཅན་གྱི་
སྟོམས་འདུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་**ནས་རྫོགས་པར་བྱས་**ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་ལན་མང་
དུ་གནས་སོ། །འདི་དང་འགོག་སྟོམས་ལ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་གནས་ཞེས་པ་ཇ་ཡ་ཨ་ནན་
ཏས་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འདུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། རྒྱལ་
བོའི་སྤྱས་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་མཆོག་ཡིན་པས་ཟེར་རོ། **ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཐར་བ་གཅིག་**
སྟེ་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྟོ་འདིར་སྟོ་ཞེས་པ་འགྱུར་མ་དག་པའོ་ཞེས་ཟེར། **རྣམ་**
པ་གསུམ་མོ། གསེར་སྤང་དུ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྟེན་གང་གིས་སོགས་དུག་དང་
གསུམ་པ་ལ་ལྟལ་དང་ངེས་ཆོག་གཉིས་དོར་བའི་བཞི་བྱས་པ་ནི་རེད་མདའ་བ་ལྟར་
ཡིན་ལ། དེས་རྟེན་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་དང་། ཉན་ཐོས་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་
དག་བཅོམ་རྒྱན་བཅས། ཞེས་པ་ལྟར། བྱ་དང་གཡགས་པས་གསུངས་པ། ཉེ་ཀྱང་ལས།
ཉན་ཐོས་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་པའི་སོ་སྦྱོས་དང་འཕགས་
པའི་གང་ཟག་ཅི་རིགས་སོ། །འདི་བྱ་ནོར་ཞེས་བྱེ་སྤྱའི་ལུགས་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སྦྱེ་ཚུལ་
ཁྱད་མེད་བྱས་སོ། །གསེར་སྤང་དང་རྟོགས་སྣང་དུ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་པ་
དང་སྟོ་མང་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀར་གསུངས་ལ། བསོད་གྲགས་པས་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་
ལ་ཡོད་ཀྱི་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ལ་མེད་ཅེས་པ། ས་སྡེར། དང་པོ་ལ་འདོད་པ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་མ་བྲལ་བ། ཞེས་པ་དང་། གསེར་

ཕྱི་ལོ་ལྟར། གསུངས་པ་ནི་སྤྲུལ་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་མ་འདྲི་དེས་པར་མི་བཞེད་ཀྱི་མ་བྲལ་བས་
ཀྱང་སྒྲོམ་ནུས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་པ་དང་འགྲིག་གོ། འོ་ན་གསེར་ཕྱི་ལོ་སྟགས་ལས་
ཐེག་དམན་གྱི་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་དབྱ་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གསུངས་
པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་བྱ་རྒྱུ་ལྟར་བཀོད་ལ། དེའི་ཁྱེད་མངོན་ལས། རྣམ་ཐར་གསུམ་པར་
ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས། ལུས་མངོན་བྱེད་རྣམ་ཐར་
བརྒྱུད་ཐོབ་ཏུ་གསུངས་པས་ཡིན་ནམ་ཁྱེད་ཀྱི་མ་འདྲི་ལྟར་མ་འདྲི་དོན་དེས་ན་སྤྲུལ་གྱི་སའི་
དངོས་གཞིའི་དོན་བཀྲལ་བ་དེ་དང་སེམས་རྟེན་སྐབས་སྤྲུལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་
ནི། སྤྲུལ་ལ་གཞུགས་མེད་ཐོབ་པའི་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་གཞུགས་མེད་
ཐོབ་ན་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཞིག་སྤྲུལ་བ་ལ་དགོངས་ནས། ཞེས་དང་། དེས་ན་ཀུན་
བརྟུས་སུ་དང་པོ་ལ་གཞུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་པའམ་བཞག་པས་ཀྱང་རུང་
སྟེ། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ལ་གཞུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པའམ་བཞག་པས་ཀྱང་
རུང་སྟེ། ཞེས་སྤྲུལ་མའི་ཆོ་རང་ལ་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་པས་མ་བྲལ་ན་དེ་
སྤྲུལ་ལ། གཞི་ཏེ་གཞུགས་མེད་ཐོབ་པས་བྲལ་ཡང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་གཞུགས་ཀྱི་
འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་ཆོ་རང་ལ་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཞིག་དགོས་
པས་གཞུགས་མེད་ཐོབ་ན་དེ་སྤྲུལ་མ་ཐོབ་ཀྱང་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་བཞག་
དགོས། ཞེས་པ་ལྟར། སྤྲུལ་གཞུགས་མེད་ཐོབ་པ་དང་ཕྱི་མ་གཞུགས་མེད་མ་ཐོབ་པས་
ཀྱང་སྒྲོམ་པ་འོང་བས། ཞེས་པས། གོང་དུ་བྱ་རྒྱུ་ལྟར་ལུས་རྟེན་ལུས་མངོན་བྱེད་སྟགས་
དང་སེམས་རྟེན་རབ་མཐའི་བཞི་བར་བཞེད་པར་བཤད་པ་བཀག་སྟུང་སྟེ། གསེར་ཕྱི་ལོ་
ལས་འདྲིར་ཆོག་དོན་སྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱ་རྒྱུ་སྟགས་ལྟར་བཤད་ནས་འོག་ཏུ་བཀག་
པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདྲི་ཤེས་པ་གཞི་ཆེན་། དེས་ན་སྒྲོམ་མང་ཡིག་ཆ་རྟེན་བར་
ཡང་གཞུགས་མེད་དངོས་གཞི་མེད་པར་སྐབས་སྐབས་གསེར་ཕྱི་ལོ་གིས་བསམ་གཏན་
ལ་བཞེད་པར་གསུངས་པ་མ་བྲལ་པ་དང་། ཡིག་ཆ་གསར་བར་ཡང་གོང་དུ་བྱ་རྒྱུ་
ལྟར་གསུངས་ནས། འོག་ཏུ་སྐྱེ་ཚུལ་སྐབས་སེམས་རྟེན་བསམ་གཞུགས་གང་རུང་ལ་

བརྟེན་ནས། ཞེས་སྣང་བ་གཉིས་དང་རྣམ་བཤད་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱེད་དོན་ལས། རྣམ་ཐར་སྣ་མ་ཕྱི་མའི་སྟོན་འགྲོ་བར། གསུངས་ཕྱིར་དང་པོ་གསར་ཐོབ་ལུས་མངོན་བྱེད། བཞག་པར་དཀའ་ཕྱིར་རྟེན་གྱི་ས་མཆོམས་དབྱད། ཅིས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནམ་དབྱད།

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ནི། རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་ལས་སྣང་བ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་ནས་སྐབས་འདིའི་སྒྲུལ་བའི་ལམ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་བྱང་སེམས་ཁོ་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐབས་ལ་མཁས་པས་གཞུགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་ཏེ། དཔེར་ན། འདོད་སེམས་ལས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་པ་བཞིན་སྟམ་དུ་དགོངས་པར་མངོན་ནོ། མངོན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་དུ་མི་བསམ་སྟེ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་མངོན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་སྐད་འགའ་རེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་མངོན་པ་མ་དགོངས་པའམ་མ་གཟེགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། མངོན་པར་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་བཞག་གཙོ་བོར་སྟོན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སྣང་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་རྟོགས་སྣང་དུ་གསུངས་ལ། གསེར་གླིང་བའི་འགྲེལ་བཤད་དང་རྣམ་བཤད་སྟོ་མང་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུའང་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གསེར་གླིང་དུ་གཞུགས་མེད་ཐོབ་ན་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཞིག་སྒྲ་བར་དགོངས་པ་དང་གཞུགས་མེད་དངོས་གཞིས་གཞུགས་ལུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པ། ཉེ་ཤིང་ལྟར་བཀོད་ཅིང་ལས་རང་ལུགས་ལ་གཞུགས་མེད་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཀྱིས་གཞུགས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་དོན་གྱི་དོན་ཡང་གསེར་གླིང་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་དོན་ཟེར་དགོས་ལ། ཡང་ན་བསྟན་དར་བས། ཉི་སྣང་གི་ལུང་དོན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་གཞུགས་

མེད་དངོས་གཞིའི་དེ་མ་ཐག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་གཞུགས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་ཐར་སྐྱེད་ཀྱས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེས་པའི་སེམས་
རྟེན་ལ་བྱས་ལ། བསོད་གྲགས་པས། བྱང་སེམས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་
ནས་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཞིག་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་
བརྟེན་ཏེ་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་གསེར་ཕྱང་རྣམ་བཤད་སོགས་
དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའང་ལེགས་པས་གང་འཐད་དཔྱད་པར་བྱ་ལ། འདི་གསུམ་
ལ་གཞུགས་མེད་དངོས་གཞི་ཡོད་ན་ཟིལ་གཞོན་དང་ཟད་པར་དང་པོ་བརྒྱད་ལའང་
ཡོད་དགོས་སམ་སྟུན་མོ། གསུམ་པ་མཐོང་ཆོས་བདེ་གནས་ཀྱི་ལམ་ནི། བྱང་སེམས་
རྣམས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མཐོང་བའི་ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་ལྟས་སེམས་བདེ་བར་
གནས་པའི་ལམ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཐར་བ་མུང་འདས་དང་རང་སའི་ཀུན་དགྱིས་མངོན་
གྱུར་བ་དང་བྲལ་བར་མཐུན་པར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ། གཞུགས་མེད་
པའི་དངོས་གཞིས་བསྐྱེས་པའི་སྟོན་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། གཉིས་པ་ནི།
སེམས་སེམས་བྱང་རགས་པ་ཉི་བར་ནི་བར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ། །དགག་
བྱའི་གཙོ་བོ་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་རགས་པ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་
རྣམ་ལྟོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་གཞན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་སྒྱུབ་པ་དང་བྱི་
མ་ལྟ་ནི་གཞན་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་བདེ་བར་གནས་བྱེད་དོ། །བཞི་བ་འདས་ལམ་ནི། འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་འཕགས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་
གཞུགས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོན་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ། མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་
འཇུག་དགའོ། །གསེར་ཕྱང་དུ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་བརྒྱད་པོ་དེ་འགའ་ཞིག་འདས་ལམ་གྱི་
ངོ་བོར་གནས། འགའ་ཞིག་དེའི་རྟེན་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས།
བྱ་སྟོན་དང་ཤེར་སྟོན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་ནས། ཉི་ལྔ་དགེ་དགོངས་པ་དང་པོ་
བརྒྱད་འདས་ལམ་དང་འགོག་སྟོན་པ་འདས་ལམ་གྱི་སྟོན་པ་ཐོབ་པས་དེའོ་སྟུང་དུ་
དགོངས་གསུངས་པ། བྱ་དང་རེད་མདའ་བ་ལྟར་བཀོད་ལ། འགོག་སྟོན་པ་ལ་ས་བཅད་

བདུན་བྱས་ནས། བཞི་བ་དགག་བྱ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་དང་། ལྷ་བ་ངོ་བོ་དངོས་
སྒྲ་བ་དང་ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་ཀས་ལྷན་མིན་དུ་འདོད་པར་བྱས་པ་ནི་བོད་སྡེ་མ་པ་ལ་
ཆེར་འདོད་ལ། ཚེད་སྤོང་གི་ཕྱོགས་སུ། འགོག་སྒྲིམས་ཤེས་པར་སའི་སྤྱང་བོ་འཁོར་ལོ་
བརྩ་བ་དང་ཡུམ་གྱི་མདོར་ཐོད་ཀླུ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་སྒྲིམས་འཇུག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱར་བཤད་པས་སྒྲུབ་པ་ཉ་ཉི་ཀ་ན་ཡོད་པས་དེ་ཡིན་ལ། དགག་ཚུལ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་
མཆེད་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་འོགས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་གཉིས་
བྱས་ནས། དེས་ན་འདི་འང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉི་སྤང་དུ་འདས་ལམ་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་
བཤད་ལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་བཤད་པ་སངས་རྒྱས་ལ་དེ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་
པ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་དེར་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་དང་། ཐོད་ཀླུ་ལ་སྒྲིམས་འཇུག་
མི་དགོས་པ་འདོད་སེམས་བཞིན་དང་། སྒྲིམས་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པ་རྒྱ་འཇུག་སེམས་
གྱི་མིང་འབྲས་བུར་བཏགས་པ་འཇུག་གྱི་འབྱུང་བ་སྒྲིམས་པ་ལ་དགོངས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཉོགས་སྤང་དུ་ཡང་གསུངས་པ་ནི་རེད་མདའ་བ་ལྟར་བཀོད་པ་ལས་རང་ལྟགས་
མིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་
གྱི་འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་རྣམ་པ་དང་། འགོག་སྒྲིམས་འདས་ལམ་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པས་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དུ་བཞག་གོ། ཞེས། སྒྲིམས་འཇུག་དང་བོ་
བརྒྱད་འདས་ལམ་ཟག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་རྣམ་པ་དང་། འགོག་སྒྲིམས་ཟག་མེད་
གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་མི་རྣམས་ཀྱང་དེའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་འདས་ལམ་དུ་བཞག་པ་ནི་
སྤང་གི་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་
མཛད། ཐེག་ཆེན་ལ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ལྟགས་ལས་གཞན་དུ་བཤད་པ་ཡོད་
པ་དང་། ཆོགས་བདུན་དགག་པ་བཀག་པ་རགས་པ་རྣམས་བཀག་པར་གསལ་བའི་
ཕྱིར། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་ལྷན་མིན་དུ་བཞེད་ཅེས་པ་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དེའི་
མིང་འདོགས་པའི་དེ་ཡིན་པ། གོང་དུ་ཉི་སྤང་གི་དོན་འདས་ལམ་དངོས་ལ་བྱས་པའི་
ཕྱིར་དང་། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་དང་། འདས་ལམ་དང་།

ནམ་མཁུན་གྱི་ནམ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། སེམས་ཅམ་པའི་
ལུགས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་དཀའ་བས་བསྟུས་དོན་
དུ། རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཅའ་བར་བྱ། །གསུངས་སོ། །

ལྷ་བ་སྤྱོད་བའི་ལམ་ལ། གང་དུ་གཏོགས་པའི་སྡེ་ཚན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོས་
བཟོད་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ནམ་པ་བདེན་པ་བཞིས་ལུལ་ཅན་དུ་བསྟུས་པ་
མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཚོས་བཟོད་བཞིའི་མིང་
ཅན་བཞིའོ། །དུག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི། **སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་བཞོད་པའི་**
ལམ་ལ་སེར་སྣ་ནས་ཤེས་འཆལ་བར་དུག་དང་། ཐབས་སྒོན་ལམ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
དང་། སྟོབས་རྒྱུད་བ་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ཏེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བརྩའི་གཉེན་པོ་**སྦྱིན་པ་ལ་**
སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནམ་པ་བརྩའི་མིང་ཅན་བརྩ་སྟེ་སོ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་
དོན་བསྟུ་བ་ནི། **དེ་ལྟར་ན་གང་དུ་གཏོགས་པའི་སྡེ་ཚན་མཚན་ཉིད་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་**
དཔལ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་
གྱི་ནམ་པ་སུ་མ་ཅུ་ཅ་བཞིའོ། །མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་ཐར་
བའི་སྟོ། རྟལ། ས་བརྩུ་བའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའོ་ཞེས་པ་ལྟོ། །སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་རིམ་
བཞིན་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་མཐུན་པར་བཞག་པ་ནི། སོ་བདུན་བྱང་
སེམས་ལ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལྟོག་ཐེག་དམན་རྟོགས་རིགས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་བ་ཐོབ་པ་
ལ་ངེས་པར་སྟོམ་དགོས་པས་ཡིན་ལ། སོ་བཞིའི་སྡེ་ཚན་དང་པོ་ལྷ་ཐེག་དམན་ལ་ཡོད་
ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་པོ་དང་ལྷ་བ་ཉོན་སྦྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་
དང་སྟོམས་འཇུག་ཐེག་དམན་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཤེས་སྦྱིབ་འམ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱིབ་
པའི་གཉེན་པོ་དང་། ཐར་བྱིན་བརྩུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་སྦྱིབ་མཚན་ཉིད་པའི་
གཉེན་པོར་བསྟོམ་སྟེ་གདུལ་བྱ་མ་ལུས་པའི་དོན་སྦྱབ་བྱིར་བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་
བ་དང་ལམ་ཤེས་ལ་སྦྱར་རོ། །དེས་ན་ཐུན་མོང་གི་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཆ་

བཞག་དགོས་སོ།

སངས་ཀྱི་ཁོ་ན་འཛིན་མེད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྣམ་པ་སྟུང་བ་
གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། **རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་**གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། །༡།
དེ་ལས་སོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་**ཤིན་རྒྱ་ལྷ་དུ་བྱུང་བའི་**རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
།༢། རང་གང་དུ་གཏོགས་པའི་སྡེ་ཆེན་འཕགས་པ་འོག་མ་དང་**ཐུན་མོང་མ་ཡིན་**
པའི་ལམ་གཅིག་ལྷ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ། རོ་བོ་ཉེན། ཆེད་
དུ་བྱ་བ་བཞི། དང་པོ་ལ། བཞི་ལས་དང་པོ་སྟོབས་བརྩ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་**དེ་ལ་**
ནི། དགེ་མེད་དགེ་ལས་འབྲས་སུ་བདེ་སྟུག་འབྱུང་བ་**གནས་དང་།** དེ་ལས་སྟོག་པ་**གནས་**
མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ལས་ཆ་སྤྲ་བ་དང་དེའི་འབྲས་སུ་མ་ལྷས་པ་མདོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་**ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མཁྱེན་པ་དང་།** ཆགས་སོགས་དང་མདོན་
མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་མོས་པའི་**མོས་པ་སྤྲ་ཆོགས་མཁྱེན་པ་དང་།** ཁམས་བཙོ་
བརྒྱད་དང་དྲུག་དང་གསུམ་སོགས་**འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་མཁྱེན་པ་དང་།** གསེར་
ཕྱེད་དུ་མདོ་ལས་དེ་གཉིས་གོ་བསྟོག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཉི་སྤང་སོགས་ལས་འབྱུང་
ཞེས་པ་ཉི་སྤང་སྐབས་བརྒྱད་པར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་དང་
དབང་བོའི་རིམ་པ་དང་དེ་ནས་མོས་པ་དང་ཁམས་མཁྱེན་པ་བྱས་པས་ཡིན་ནོ། །དང་
སོགས་ཀྱི་དབང་བོ་རྣམས་འབྱུང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་**དབང་བོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་**
མཁྱེན་པ་དང་། བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་ཐེག་པ་གསུམ་སོགས་**ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་**
མཁྱེན་པ་དང་། སྟོམས་འབྱུག་གི་སྐྱེ་བ་པ་སོགས་**ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།** སྟོམས་

འཕྲུག་སོགས་རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ལུས་པར་མཁྱེན་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་སྡོན་གྱི་གནས་ཆེ་རབས་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སྤྲོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པར་འཕྲུག་པའི་འཆི་འཕོ་དང་། སྦྱི་བ་མཁྱེན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་དང་མཐའ་དག་གི་ཟག་པ་ཟད་པ་དང་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྟུ་དང་། འདིའི་སྟོབས་ཀྱི་དོན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་རྗེ་བ་དང་། བྱེད་ལས་ནི། མདོ་རྒྱན་ལྟར་དང་པོས་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་ཐབས་ལ་བསྟུ་བ་དང་། གཉིས་པས་ལྟ་སོགས་སྐྱབས་མིན་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་བསྟུ་བ་དང་། བདུན་པས་ཟག་བཅས་ཀྱིས་འདག་པར་སྦྱ་བ་དང་། གཞན་བདུན་གྱིས་ལས་དང་པོ་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟུགས་པ་བསྟུགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བསྟུ་བའི་བདུད་རྣམས་བཅོམ་མོ། །

གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་ནི། རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ། འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ང་ནི་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་མདོན་སྤྲུམ་དུ་མཁྱེན་ནོ་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་མ་མཁྱེན་ནོ་ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཀློང་བ་མེད་པ་རྟོགས་པར་མི་འཇིགས་པ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་སྤར་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་དང་ཐེག་དམན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་རབ་དུ་བསྟན་པ་ལ་སྤར་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་ངེས་འབྱུང་གི་ལམ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཀློང་བ་པོ་མེད་པས་རང་དོན་སྤངས་པར་མི་འཇིགས་པ་སྟེ་མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། མི་འཇིགས་པའི་མདོན་དག་སྦྱོང་བམ་ཟེ་ནི་ཤེས་རབ་དང་། ལྟ་ནི་ལྟའི་མིག་གི་དང་། བདུད་ནི་སེམས་ཤེས་དང་། ཆངས་པ་ནི་མཐུ་

དང་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་ཆེ་བས་སྒྲོམ་ལ། བྱ་མཆོག་སོགས་སྐྱེ་དང་། མེད་གེ་སྐྱེ་སོགས་
གསུང་དང་། ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་སོགས་གྱིས་ཐུགས་གྱི་འཕྲིན་ལས་དག་པར་བསྟན་
ལ། ཆངས་པས་འཁོར་ལོ་ཞེས་པའི་ཆངས་པ་ཆངས་པ་དངོས་དང་སངས་རྒྱལ་ལ་བྱས་
ཚུལ་གཉིས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སོ་རིག་ནི། གསུང་རབ་བམ་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་གྱི་མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་རི་བོང་ཅན་སོགས་དུ་མ་དང་། ཆོས་རྣམས་གྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་འགོ་
དུག་དང་ཡུལ་སོ་སོ་བ་རྣམས་གྱི་སྐྱད་དང་། ཆོས་རྣམས་གྱི་རྣམ་བཤགས་སོགས་གྱི་ངོ་
བོ་དང་རྣམ་པའི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བས་ཡུལ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་
གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཆོས་སོ་རིག་དང་། འོན་སོ་རིག་དང་། ཇེས་པའི་ཆོག་སོ་སོར་རིག་པ་
དང་། སྒྲིབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་།

བཞི་བ་མ་འདྲེས་པ་ལ། བཞི་ལས་དང་པོ་སྟོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག་ནི། སངས་
རྒྱལ་ལ། གྲང་ཆེན་གཏུམ་པོ་དང་འགྲོགས་པ་སོགས་སྐྱེ་འབྲུལ་བ་མི་མངའ་བ་ལུས་གྱི་
ལས་དག་པ་དང་། དཔེན་པར་དོན་མེད་གྱི་སྐྱེ་འབྲིན་པ་སོགས་གསུང་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་
བ་ངག་དག་པ་དང་། ཏུས་ལས་ཡོལ་བ་སོགས་བྲན་པ་ཉམས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་གྱི་
དོན་ལ་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། འཁོར་འདས་གཉིས་སྒྲང་དོར་དུ་བདེན་
པའོ་སྟུམ་པའི་ཐ་དད་པ་ཉིད་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཏུས་སོགས་
ལ་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་དེའི་དོན་ཡལ་བར་དོར་བའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བའི་
རྣམ་པ་བཞི་ནི་ཡིད་གྱི་ལས་དག་པ་སྟེ་དུག་དང་། གཉིས་པ་རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག་
ནི། ཏུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་འདུན་པ་དང་། གཏུལ་བྱ་གར་
ཡོད་དུ་གཤེགས་པར་སྟོབའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། བསམ་མི་དགོས་པར་ཆོས་སྟོན་རྒྱས་
པའི་བྲན་པ་དང་། ཏུག་རྒྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་བཞིན་ཆོས་སྟོན་པའི་མཁྱེན་པ་མི་ཟད་པའི་

ཤེས་རབ་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་སྤང་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དྲུག་ལས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་
པ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་དྲུག་དང་། དང་པོ་རྟེན་དང་བཞི་དབང་པོ་དང་
ཐ་མ་འབྲས་བྱར་གསུངས་སོ། ། གསུམ་པ་འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་ནི། སྟོན་ལམ་
བཞིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་སྟུ་དང་། འབྲས་བྱ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་གསུང་དང་།
བྱམས་སྟོང་རྗེ་སོགས་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་བར་དུ་
ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་གཅིག་རྒྱ་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་དང་།
བཞི་བ་ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་ནི། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་
བའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་རྟག་དུ་བཞེད་པ་ཅམ་གྱིས་མཐུན་པ་འཇུག་པས་མ་
ཆགས་ཤིང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་གསུམ་དང་རྗེས་མཐུན་པ་ཅམ་ཡང་མ་འདྲེས་
པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་དང་། གཉིས་པ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་
འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དེ་སངས་
རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པས། ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་ཅམ་སྟོན་པ་སྣ་ཆོགས་
ཡོད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་སྟོན་པ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་རྟག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གསུམ་པ་དེ་དག་གི་རྟེན་ནི།
གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཐོབ་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་སྐྱུར་བའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་འབྲས་བྱ་ཤར་བྱིན་དང་།
གསེར་ཕྱོང་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་སྐྱུར་ཞེས་པའི་ཆོས་འདུས་བྱས་མ་བྱས་དང་།
མངའ་སྐྱུར་ཚུལ་སྤང་བ་སྟེ་འགག་སོགས་དང་རང་བྱུང་ལ་ཆོས་དབྱངས་དང་། སྲིད་པ་
ཐ་མའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་བྱས་ནས། སྣ་མ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
ཤེས་རྣམ་དང་གཉིས་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱས་པ་སོགས། ཆོག་གསལ་ལྟར་བྱ་ཉན་
བཀོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། རེད་མདའ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་སྐྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ་བྱ་སྟེ། བས། འདུས་མ་བྱས་སུ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་པ་དང་དགག་

པ་དང་སྤང་བྱར་ལྷན་ཞེས་བཀའ་པས། རྣམ་བཤད་རྟོགས་སྤང་སོགས་སྤྱུ་ཚེས་འཁོར་
བསྐྱོར་བར་བྱས་པའི་ཚིག་གསལ་གྱི་དེ་རང་ལྷགས་སྤྱི་མི་རྒྱུ་རམ་དབྱད། གསེར་ཕྱེང་
ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་
ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་བྱུང་དྲ་དང་། ཤེས་བྱ་སྤྱུ་ཚོགས་མ་
འདྲེས་པར་མཁྱེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐ་མར་བཞག་སྟེ་བྱད་པར་འདི་ལས་མེད་དོ། ཞེས་དོན་
གཅིག་པར་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་དེ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ནི་རི་ལྗོངས་སྟེང་གི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྟོབས་བཟུ་ནས།
སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པའི་བར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་གང་དུ་གཏོགས་པའི་སྟེ་ཆོན་སངས་
རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་
ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་དགའོ། མདོ་ནི་བརྒྱུད་སྟོང་པར། བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་རྩི་
བའི། བཟུ་དགུ་པའོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་པ་སྤྱི་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་སོ་སོའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་
ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི། ཉན་སྒྲིབ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤངས་
པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གོ་
རིམ་བཞིན་དུ་རྣམ་གྲངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། མ་སྤང་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེས་པ་
མི་བསྐྱེད་པ་རྣམ་གྲངས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཤིན་ཏུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲངས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་
བཟུ་ནི། ༡༡༥ ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་མངའ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ༡༡༦ ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་དག་ཡིན་ཏེ། ༡༡༧ གསེར་ཕྱེང་དུ་

ཉོན་མོངས་མཆན་ཉིད་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་མི་སྤོང་གིས་མིན། ཞེས་པ་བྱ་ཉ་ལྟར་
ཡིན་ཏེ། བྱ་ཁྲིལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་མའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། སྤྱི་བ་
ལེན་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ། ཞེས་པ་ལྟར། ཉས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་
ཆོག་གསལ་ལ་བརྟེན་ཀྱང་དེས་དོན་མིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་འོད་སྤང་གྲོང་བྱིར་ཆེན་པོའི་ཕྱག་དར་དང་། བསྟན། ཡན་ལག་གི་ནི་རྒྱའི་དོན་
ནོ། ཞེས་གཞན་དོན་སྤྱི་བ་པའི་ཡན་ལག་གི་ཉོན་མོངས་མཆན་ཉིད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་དུ། ལྷ་དང་བཙེ་ལྷ་ཞེས་བསྒྲགས་སོ། ཞེས་སོགས་བཅུན་པའི་ཡིན་
ནམ་བོད་ཀྱིས་བཅུག་དཔྱད་དེ། དེ་ལྟར་ན། བཅུན་པས་མདོ་དང་ཉི་སྤང་མ་ངས་ཟེར་
དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱིང་དུ། དོན་རྣམ་ཉེར་བདུན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་ནི་ཞེས་
པ། ཤེས་རྣམ་ཉེར་བདུན་གྱི་དོན་རྣམ་ལ་བྱ་ཡི། སྤྱིར་གྱི་དོན་རྣམ་ཉེར་བདུན་མིན་ནོ།
གཉིས་པ་གྲངས་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་བ་ནི། **རྣམ་པ་རྣམས་གཅིག་དུ་བསྐྱེམས་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་**
བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཡོད་དོ། གཉིས་པ་བདེན་འདྲིན་དངོས་སུ་འདོམས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིར་བ་
ངོས་བཟུང་བ་ལ། དགེ་ཅ་གསོགས་པའི་རྟེན་དང་། སྤྱིར་བ་དངོས་གཉིས།

སྤྱིར་བ་སྐྱེམ་པའི་རྟེན།

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྤྱིར་བ་ནི། ཉན་རང་གི་སྤྱིར་བ་ལས་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་**སྤྱིར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དག་གིས་**ཟེན་
པའི་སྤོང་ནས་**རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་པོ་རྣམས་བསྐྱེམ་དགོས་ན།** དེར་མ་ཟད་སྤྱིར་བ་
དེ་དག་ཀྱང་སྤྱིར་བ་པོ་བཤད་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་མི་རྣམས་ཕས་ཕྱིར། དེས་ན་དང་
པོར་མཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤོང་སྤྱིར་བའོ་སྟེ་དེ་འཆད་དོ། གསེར་ཕྱིང་ལས། མཁྱེན་

གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་བ་རྣམས་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་མཆོག་མ་ཡིན་ལ།
 འདིར་བསྟན་པ་ནི་བསྒྲོམ་པས་བྱང་བར་བྱ་བས་སྒྲིབ་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཞེས་པ། ཉམ་
 ཆོག་གསལ་གྱི་བཤད་པ་ཕྱི་མ་ལྟར་བྱས་པས་དེ་བཞེད་ཅམ་ལས་རང་ལུགས་སུ་མི་
 རུང་སྟེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་བ་དང་བཞི་པའི་སྒྲིབ་བ་ལ་མཆོག་དམན་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་
 སོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། ལ་དང་། བསོད་སྟོམས་འབྲུལ་བ་སོགས་
 སངས་རྒྱས་དེ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་བསྟན། ལ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གྱི་
 མགོན་དང་བཅས་པ། དེས་ཟིན་པ་སྟེ་བྱུང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡུམ་འདི་མཉན་
 པ་ཡི་སྟོང་ཡིན་ནོ། མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན། ནས། ཡོངས་སུ་བབྱང་
 བའོ། ཞེས་པའོ། སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་སྒྲོ་གསུམ་གྱིས་བསྟེན་བཀུར་ནས་བསྟེན་པ་
 དང་དོན་ཀྱན་འདི་བ་དང་། སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོང་པ་གསུམ་
 གྱིས། ཡུམ་གྱི་མདོའི་ཆོག་སྟོ་ལ་ལེན་དང་། དོན་མི་རྗེད་པར་འདྲིན་པ་ལ་སོགས་པས་
 ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི། སྟོང་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། འདི་གསུམ་གྱི་མདོ་
 ནི། རིམ་པ་བཞིན་གང་འདྲིན་ཅིང་། ནས། མང་པོ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པའོ། ཞེས་པ་
 དང་། རིགས་གྱི་བྱ། ནས། ཡོངས་སུ་ཁྱེས་སོ། ཞེས་པ་དང་། རིགས་གྱི་བྱ། ནས། ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་སྦྱོང་དོ་སྟམ་པ་དང་། ཞེས་པ་དང་། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན། ནས། ངས་ཁྱོད་ལ་བཤད་པར་
 བྱའོ། ཞེས་པ་འཕྲོས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ཉི་སྤང་ལས། ཇི་སྐད་གསུངས་པའི་རྒྱ་ལས་
 བསྒྲོག་པ་མི་མོས་པ་དང་སྤང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ཕྱི་མས་
 སྟོང་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟན་ནོ།

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་
 བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བསོད་སྟོམས་འབྲུལ་བ་སོགས་སྒྲིབ་
 དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་པོར་བསྟན་ཅིང་། ཕྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤངས་པ་དང་། འདིར་

ཁྱད་པར་དང་པོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་། སྤྱིར་ཞེས་པས་བཞི་གར་སྦྱར་བར་བསྟན་
ནོ། །**དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་**གིས་བསྐྱོར་བ། **ལ་སོགས་པས་**ངག་གིས་
བསྟོད་པ་དང་། ཡིད་གིས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་བསྟེན་བཀུར་གིས་མཉེས་པར་བྱས་པ་
དང་། སྟོན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་**ཐེ་ཚོམ་གི་དོན་**གི་ངོ་བོ་ཞུས་ཤིང་རྒྱ་མཚན་**ཡོངས་སུ་**
འདྲི་བ་དང་། དེ་བའི་བྱང་དུ་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བཅུ་སྟུབ་པ་སྟེ་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་**དང་ལུན་པ།** དེ་ཐམས་ཅད་ལ་**དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་དག་གིས་བྱིན་**
གིས་བསྐྱབས་པ་སྟེ་དང་པོའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་། བྱི་མ་གསུམ་ལ་དེ་སྟེང་རང་རང་
གི་ཁྱད་པར་རེ་སྟེ་བཞི་དང་ལུན་པ་རྣམས་ནི། **གོ་རིམ་རྒྱུ་བར་ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་དོན་**
གསུམ་གིས་བསྐྱབས་པའི་**རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གི་ཡུམ་འདིའི་གཞུང་ཉན་པ་དང་།**
ཆོག་འདྲིན་པ་དང་། **དོན་མི་བརྟེན་པར་སེམས་པ་དང་།** **མཚན་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་**
ལ་བྱེད་ཅིང་སྒོམ་པའི་སྟོན་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བྱང་སེམས་རྣམས་
བཞེད་དོ། །མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་གི་དབང་པོ། ནལ། ཡོངས་སུ་ཟིན་
པར་གྱུར་བ་ཡིན་ན། ཞེས་དང་། གང་དག་ཤེར་བྱིན་ནལ། བསྟེན་བཀུར་བྱས་པར་འགྱུར་
ནོ། །ཞེས་པ་དང་། གང་དག་ད་ལྟར། ནལ། དྲིས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། གང་
དག་ཤེར་བྱིན། ནལ། དེག་པར་བྱའོ་སྟུམ་མོ། །ཞེས་པ་བཞི་སོ་སོར་སྦྱར་ལ། དེ་ནས་ཆེ་
ལུན་ཤུ་བྱ། ནལ། བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་ཡུམ་ཉན་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གི་རྒྱ་དང་བསྐྱོག་
ཕྱོགས་རྒྱ་མཚན་བཅས་བསྟན་ལ། ཐ་མ་གསུམ་གིས་ཉན་བསམ་སྒོམ་པའི་དོན་བསྐྱབས་
སོ། །དེས་ན་ཉན་འདྲིན་གི་སྟོན་གཉིས་ཐོས་པ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་བསམ་སྒོམ་གི་སྟོན་དུ་
སྦྱར་རོ། །འབྲེལ་བར་བཞི་ག་ལ་ཁྱད་པར་ཐོག་མཐའ་གཉིས་དང་རང་རང་གི་ཁྱད་པར་
དེ་གསུམ་ལུན་དུ་བསྟན་ནོ། །

སྒྱུར་བའི་རོ་བོ་དང་རབ་དབྱེ།

གཉིས་པ་སྒྱུར་བ་ལ་གསུམ་གྱིས་དང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་ནི། **དེ་ལྟར་**
སྒྱུར་བ་སྒྲིམ་པ་པོ་བསྟན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་**སྒྱུར་བའི་རོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་ནི།**
 གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་སྒྱུར་བའི་རོ་བོའི་དབྱེ་བ་ནི། **གཟུགས་**
ལ་སོགས་པས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་**མི་གནས་ཕྱིར།**
 གནས་པ་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་སྟེ། མདོ་ནི། ཀློག་གི་ལ་འདི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་སྒྱུད་ཆེ་གཟུགས་ལ་མི་གནས། བསྟན་ནས་མཆོད་ཉིད་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་
 པའོ། གནས་པ་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་**དེ་ལ་**བདེན་པར་ཞེན་ནས་**སྒྱུར་བ་བཀག་**
པའི་ཕྱིར། སྒྱུར་བ་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
 བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྱུད་ཆེ་གཟུགས་ལ་མི་སྒྱུར། བསྟན་ནས་མཆོད་ཉིད་
 དབུས་སུ་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པའོ། གཞིའི་ཆོས་**དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་**
 པར་རྟོགས་པའི་**ཕྱིར།** གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཟབ་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་
 ཆེ་ལྷན་ཤུ་བུ། བསྟན་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་པོ། ཞེས་པའོ། ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་
དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་**གཏིང་དཔག་དཀའ་**བར་རྟོགས་པའི་**ཕྱིར།** ལམ་ཤེས་
 ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྒྱུར་བ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ་བཙཅ་
 ལྷན་འདས། བསྟན་ནས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའོ། ཞེས་པའོ། རྣམ་པས་བསྟུས་
 པའི་ཆོས་**དེ་དག་གི་**ཆོས་ཉིད་**ཆད་ནི་མེད་**པར་རྟོགས་པའི་**ཕྱིར་ན།** རྣམ་
 མཆོད་ཀྱི་ཆད་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་**དང་།** མདོ་ནི། གསོལ་བ་བཙཅ་ལྷན་འདས།
 བསྟན་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ཆད་མེད། ཅེས་པའོ། འདི་ལྷ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཞེས་
 པ་རེད་མཇུག་པས། སྒྱུར་བ་ལྷ་པོ་འདི་ཉིད་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་རྒྱན་
 མཐའི་བར་གྱི་སྒྱུར་བ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བས་རང་བཞིན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཞེས་
 བཤེད། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། དང་པོ་ལྷ་ཕྱིར་སྒྱུར་བས་དོན་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་

མིང་ཤུགས་ལ་བསྟན་ལ། རྟེན་པ་བཅུ་གསུམ་པ་བཅུ་བཞི་བ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་
སྒྲས་མིང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དོན་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ། ལྷག་མ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་བཅུ་གཉིས་ཤུགས་ལ་འཕངས་སོ། །སྐྱེ་མེད་གསུམ་
ལ་མི་སྒྲག་པ་སྐྱེ་དཀའ་སྒྲས། བདེ་ལས། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉན།
རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་ཟབ་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཆུང་དུ་
དང་། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན། ཉན། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་འབྲིང་དང་།
སྤྱ་བྱ་གཞན་ཡང་། ཉན། ཆད་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་ཆད་མེད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཉི་ལྔ་
དང་ལེ་བརྒྱད་མར་ཟབ་དཀའ་ཆད་མེད་གསུམ་ལ་མདོ་ལན་གཉིས་སྦྱར་
ནོ། །ཉི་ལྔ་ལས། ཡང་ཟབ་མོར་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། སྤྱན་མོང་མ་
ཡིན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། སྤྱན་མེད་པར་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དབང་
དུ་མཛད་ནས། ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱན་སྣང་དུ་ཡང་གསུངས། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཆོས་
ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཟེར་ནོ། །ཤེནྱི་པས་སྦྱོར་བ་ཉེར་གསུམ་བྱས་པ་
ཟབ་དཀའ་ཆད་མེད་ཀྱི་མདོ་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་བཞེད་དོ། །ལོ་ཆེན་གྱིས་
རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་སྟོང་བ་ཉིད་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། མཚན་མེད་
སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། སྒོན་མེད་ལ་གཞི་ཤེས་ཐུང་འདས་ཀྱི་མཐའ་
ལ་གནས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ལྟོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་མཐའ་
དག་དམིགས་པ་ལ་སྒོན་པའི་ཡུལ་དུ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ཆུང་
འབྲིང་ཆེ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པ་བསྐྱས་སྒོམ་
གྱི་དོན་དུ་གསུངས་ཏེ། དེའི་ཁྱིམ་ཆུང་ལས། རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་
དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་པོ་ཉིད་བསྐྱས་
པ་སྟེ། དཔེར་ན་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་གསུམ་

གཞན་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར། བསྟན་པར་བསྐྱེད་ལོ། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་སྒྲུབ་བ་རྫོགས་པའི་ཐབས་གྱི་བཞི་
ནི། སྒྲུབ་ཡོན་དོན་དམ་པར་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་དུ་རྫོགས་པའི་
ཕྱིར། །འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བའོ། །མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་
བ་དང་། བསྟན་པར་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དཀར་ནག་གི་
ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་དོན་དམ་པར་མི་མཐོང་། །བས་ཆོས་དང་ཆོས་
མིན་སོགས་མི་མཐོང་བའི་སྒྲུབ་བའོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་
ཆེན། བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །གཞུགས་སོགས་བསམ་མི་
བྱུང་བའི་རྣམ་པར་བདེན་པར་མི་མཐོང་། །བས་བསམ་མི་བྱུང་བའི་སྒྲུབ་
བའོ། །མདོ་ནི། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་། བསྟན་པར་
བྱེད་པའོ། །ཞེས་པའོ། །མཆན་གཞི་གཞུགས་སོགས་དང་། གཞུགས་རུང་
སོགས་དེ་ཡི་མཚན་མ་དང་། །དེ་ཡི་མཚན་བྱའི་ངོ་བོར་བདེན་པར་རྣམ་པར་
མི་རྫོག། །བས་རྣམ་པར་མི་རྫོག་པའི་སྒྲུབ་བའོ། །མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཤེར་ཕྱིན། བསྟན་པའི་མཐུན་གྱི་བར་ཟབ་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་
པོ། །ཞེས་པའོ། །བཞི་བ་འབྲས་བུས་གཉིས་ནི། རྒྱན་ཞུགས་སོགས་འབྲས་བུ་
བཞི། རང་བྱང་ཆུབ། སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྟེ་འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་དུག་སྒྱུན་པར་
བྱེད་པས་འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྒྱུན་པའི་སྒྲུབ་བ་དང་། །མདོ་ནི། གསོལ་བ་
བཅོམ་ལྷན་འདས། བསྟན་པའི་མཐུན་གྱི་བར་དུ་སྒྱུབ་པའོ། །ཞེས་པའོ། །ཉིས་པ་
སྤྲོ་མོ་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པས་རྣམ་དག་སྒྲུབ་པའོ། །མདོ་ནི། གསོལ་
བ། བཅོམ་ལྷན་འདས། བསྟན་པའི་ཕྱང་བོའོ། །ཞེས་པའོ། །ལྷ་བ་དུས་གྱི་ནི།
དུས་གྱིས་མཚམས་དང་བཅས། བསྟན་སྒོམ་པས་ས་མཚམས་གྱི་སྒྲུབ་པའོ། །མདོ་
ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་པོ། བསྟན་པར་ཆད་བྱ་བར་མི་རུས་
སོ། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་སྒྲུབ་བ་སྟེ་ཆུལ་དང་། སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བ་

འདས་པ་ལྟ་བུ་མཐུས་སྒྲིལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རྒྱ་བ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་ཚུལ་འདི་ལྟེན་མཛོད་རིམ་བཞིན། ཀློག་ཀྱི་བྱང་ཆེན། རྟེན་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཀློག་ཀྱི་གཞུགས་སོ། །རྟེན་བྱེད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ། རྟེན་ཟབ་པའོ། །ཞེས་པ་
དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས། རྟེན་གཏིང་དཔག་དཀའ་འོ། །ཞེས་པ་དང་། བཅོམ་
ལྡན་འདས། རྟེན་ཚད་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་དང་། བཅོམ་ལྡན་གྱིས།
རྟེན་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་སྒྲིལ་ཆེ་ཟབ་
པའི་སྦྱོར་བ་སྒྲིལ་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཕྱི་མ་གཉིས་སྒྲིལ་ཚུལ་བྱུགས་ལ་
བསྟན་ཏོ། །འདི་ནི་རྒྱན་སྒྲུབ་ལྟར་བཀོད་ལ། བཀའ་ཆེན་གྱི་མཆན་ལ་མི་
མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་དཔྱད། གཉིས་པ་ཐབས་དེས་སྒྲིལ་པའི་སྦྱོར་བ་བཅོ་
ལྔ་ནི། ལྟ་མ་བཅོ་ལྔ་ཉགས་དང་ཕྱི་མ་བཅོ་ལྔ་ཆོས་སུ་བྱས་ཚུལ་གྱི་ཉགས་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཟབ་དཀའ་ཚད་མེད་གསུམ་ལ་དངངས་བ་
དང་སྒྲག་པ་མངོན་གྱུར་སྒྲིལ་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྦྱར་རོ། །ཡུམ་དེ་དག་ལ་མི་སྒྲག་པ་དང་། ཡུམ་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཡང་དག་
པར་འཛིན་པ་དང་། དམན་པའི་ཡིད་བྱེད་སོགས་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྦྱོང་བ་
དང་། ཉག་དུ་ཟབ་མོའི་ཆོས་སྒྲོམ་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གསར་ཐོབ་
ཀྱི་རྟེན་ཉིད་དང་། འབྲས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་སོགས་སྒྲུ་གསུམ་མངོན་པར་འབྱུང་པ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་སྒྲོར་བའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པ་དང་། སྦྱོར་ཡོན་ཐ་
སྟོད་དུ་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མཐོང་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་མཐོང་བ་དང་།
དོན་དམ་པར་ཆོས་གང་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་སོགས་སུ་དོན་དམ་པར་མི་
དམིགས་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པའི་རྣམ་པར་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པ་དང་། འབྲས་སུ་གཞུགས་ནས་རྣམ་

མཁུན་པར་དང་དེའི་མཚན་མ་རྒྱ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་དོན་དམ་དུ་
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་བོ་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་དུག་གཏུལ་
 བྱའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་བ་སྟེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་རྣམ་པར་དག་པར་བསྒྲིམ་པ་དང་། ལོ་སྒྲོར་དུ་ས་མཚམས་སུ་བཅད་
 བས་མངོན་པར་བཙོན་པ་མི་འདོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱབ་པ་དང་
 ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་ལམ་
 རྒྱང་དུ་ཆོས་ཅན། ཆོགས་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་བོ་ཞིག་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་
 པར་འཛང་རྒྱ་བའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 མཐར་སྒྱུར་རོ། །དང་། མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ། བས། ཅེས་སྒྲས་
 སོ། །ཞེས་པའོ། །དབང་རྣམ་ཆོག་ཆོགས་ལམ་དང་དབང་རྒྱལ་གྱི་བྱོད་ཆོས་ཅན། ལྷང་
 བསྟན་པ་འཐོབ་པ་དང་། མདོ་ནི། འཕགས་ཤུ་བུ། བས། བཤད་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་པའོ། །ཆེ་མོ་ཆོས་ཅན། སྒྱུར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ། བས། དེག་པར་བགྱེདོ། །ཞེས་པའོ། །བཟོད་པ་ཆོས་ཅན།
 དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། བས། བཀའ་
 སྩལ་བ་དང་། ཞེས་པའོ། །ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པ་དང་། མདོ་
 ནི། བཅོན་ལྡན་འདས་ལ། བས། སྐད་དུ་འོ། །ཞེས་པའོ། །ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
 ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉི་བ་དང་། མདོ་
 ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། བས། སྒྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །མ་དག་
 ས་བདུན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། སྒྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་
 དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི། བས། སྒྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་ལྟ་ལ་
 ས་བརྒྱུད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན་ནོ། །གཞན་གྱི་དོན་དང་། འཕེལ་བ་དང་།
 འགྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་མི་དམིགས་
 པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་རྣམ་པ་འགོག་པ་

དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། མདོ་ནི།
དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། ནས། འདོད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། རབ་འབྱོར། ནས།
སྟོད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར། ནས། འཇུག་རོ། །ཞེས་པ་དང་།
རབ་འབྱོར་གྱི། ནས། སྟོད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། ནས།
མིང་ཐོབ་པོ། །ཞེས་པ་ལྷ་རིམ་བཞིན་ནོ། །ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། ནས།
ཕྱང་བོའོ། །ཞེས་པའོ། །ས་བརྩ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་དག་པ་དང་།
མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི། ནས། དག་པའི་ཕྱང་བོའོ། །ཞེས་པའོ། །ས་
བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ས་མཆོམས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་
ལྷན་འདས་འདི། ནས། མང་དུ་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་སྦྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
ལྷ་ཡང་དག་མིན་པར་སྒྲག་པ་སྦྱེ་བ་དང་པོ་དང་། ཡང་དག་པར་སྦྱེས་པ་བརྩ་
བཞི་དང་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། སྦྱོར་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུའི་ས་
མཆོམས་ཀྱ་མ་རས། དང་པོ་ལྷ་ཆོགས་ལམ་དང་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་སྦྱོར་ལམ་ནས་
ས་བརྩ་བའི་བར་གྱི་བསྐྱས་ཟེར་བ་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ཉི་ཤུ་བོ་སྦྱོར་ལམ་
བཞི་ལ་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱར་ཟེར་བ་དང་། ཤེར་འབྱུང་གིས་སྦྱོར་ལམ་ལ་ལྷ་།
མཐོང་ལམ་ལ་གཅིག །སྟོམ་ལམ་རྒྱུ་རྩའི་སོགས་དགུ་ལ་དགུ། བྱད་པར་གྱི་
ལམ་ལ་གསུམ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་གཉིས་ཉེ། ལམ་དེ་ལྷས་བསྐྱས་
ཟེར་བ། གསེར་མེད་ལས། མཐོང་ལམ་དུ་དུག་པ་དང་། སྟོམ་ལམ་དུ་ཟག་མེད་
གསར་བ་དང་། ལྷན་མཐར་ས་མཆོམས་བཞག་པ་ཆེར་ནོར་རོ། །ཞེས་བཀག་གོ་
།རང་ལྷགས་འབྲེས་ཨར་གྱིས་བཞག་པ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི། ཉི་ལྔ་དང་
ལས། སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་བོ་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་འདི་ནི་རིགས་པའི་ཚུལ་ཉིད་ཡིན་
ཉེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མདོན་པར་མ་ཞེན་པར་གནས་པ་དང་། དེ་ལ་མི་སྦྱོར་
བ་ནི་དེ་དག་གི་ཟབ་པ་དང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་ཆད་མེད་པར་

རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱིར་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལས་དང་པོ་བ་
 ཆོག་མཆོད་པོ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ཐོབ་ནས་ངས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྲལ་བར་འགྱུར་
 བ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཉི་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷན་ཏུ་
 མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་
 བྱེད་ཅིང་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་སམ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་
 སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་བྲལ་བས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་
 རིན་ཆེན་སྦྱིན་པ་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་ནི་སྟོན་
 ཏུ་ལོའི་བར་ཏུ་མངོན་པར་བཙོན་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱན་སྒྲུང་ཏུ་ཡང་གསུངས་པ་གསེར་སྤེང་ཏུ་བཀྲལ་བ་
 ལྟར་ཡིན་ནོ། །གསེར་སྤེང་ཏུ་བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ཆ་གྲིས་དགོངས་པར་བྱས་ནས་
 དང་པོ་ལྷ་རང་བཞིན་དང་བཙོན་ལྷ་དེའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པ་ཤེར་སྟོན་
 བ་ཡོད་པས། ཉ་ཀྱི་ཏུ་དེའི་གསུང་སྟོན་བར་མ་ཆད་པར་གསུངས་ལ། མི་
 འཐད་ཚུལ་ཉི་ཤུ་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་བ་མིན་པས་ཡིན་
 ནོ། །འབྲས་ཆེན་པོའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་མཁས་པ་གཡག་གཞོན་གཉིས་
 ཀྱིས་རང་བཞིན་ལྷ་གནས་སྐབས་བཅུ་བཞི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཉི་ཤུ་བར་འཛོག་
 པ། གསེར་སྤེང་ལས་བཀག་པ་ནི་དྲུག་པ་ཡུམ་ལ་སྒྲག་པ་སྦྱེས་བའི་སྐབས་སྦྱེ་
 བས་དང་པོ་ལྷའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་རུང་ལ། རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་
 སུ་བདེན་ཞེན་འགོག་ཚུལ་ཀྱིས་ཡིན་ན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པས་དེ་གཉིས་ཁོ་ན་རང་བཞིན་ཏུ་འཛོག་
 དགོས་ལ། ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་ཀྱིས་ཡིན་ན་འོག་མ་གསུམ་རང་བཞིན་ཏུ་འཛོག་
 དགོས་པར་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་ཏུ་ཅ་བའི་སྐབས་ལོ་ཆེན་ལྟར་ས་བཅད་
 ལྷ་བྱས་ནས། འགྲེལ་བའི་སྐབས་རང་བཞིན་ཀྱིས་ལྷ་གནས་སྐབས་ཀྱིས་བཙོན་

ལྷ་བྱས་པ་ལྟར་རྟོགས་སྤང་དུ་གསུངས་པ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས་སྦྱེད་ཚུལ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་ལྷ་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་དུ་སྦྱོར་པའི་སྦྱོར་བ་
བཅོ་ལྔ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར། ཉི་ཤུ་བ་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གྱི་གནས་སྐབས་གཉིས་
ཀ་དང་། རྩལ་པ་ཡང་དག་མིན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སྦྱར་བས་སྡུ་མ་དང་མི་
འགལ་ལོ། །ལོ་ཆེན་གྱིས་རྟོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་བརྒྱད། ཆོགས་ལམ་ཉིད་དུ་
ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། ཞེས་ཆོགས་ལམ་དུ་བཞག་པ་དང་། བསོད་གྲགས་པ་ཉི་ཤུ་
བ་ས་བརྒྱ་བར་བཞག་པ་དག་མདོ་དང་གསེར་ཕྱེང་སོགས་དང་འགལ་
ལོ། །རྣམ་བཤད་ལས། དྲང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། ཞེས་སོགས་དང་། རྟོགས་སྤང་ལས། སྦྱོར་བ་ལྷ་བོ་འདི་ལས་དང་བོ་བའི་
ས་ནས་ས་བརྒྱ་བའི་བར་གྱི་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་
སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་སྦྱོར་བ་བརྒྱ་བཞི་ནི་སའི་གནས་སྐབས་སོ་སོ་ལ་
རིས་སྣ་ཆད་པའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སྦྱོར་བ་ཐ་མ་
འདི་སྦྱོར་བ་འདི་གཉིས་ཀའི་འགྲུབ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བའོ། །ཞེས་ས་སོ་
སའི་གནས་སྐབས་ལ་སྦྱར་བས་ཀྱང་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེར་ར་བ་གཉིས་དང་བསོད་གྲགས་པས་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་
ལམ་ལ་འཛོག་པར་བཤད་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ཆེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པ་ནི་
ཆོགས་ལམ་ན་ཡང་ཡོད་པས་འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་བསྟུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་སྒོ་མང་ཡིག་ཆར་ཆོགས་ལམ་ནས་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་སྦྱོན་ཡོན་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྦྱོར་
བ་སྒོམ་པའི་གོགས་སོ། །

སྒྱུར་བའི་ཡིན་ཏན།

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོན་ཏན་
མཐོང་བ་སྟེ་ཤེས་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ན་འབྲས་བུ་དོན་ཏུ་གཉེར་བའི་རྟོག་ལུན་རྒྱ་སྒྱུར་བ་
ནམས་ལ་སྒྱུར་བས་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པས་ན་སྒྱུར་བའི་འོག་ཏུ་སྒྱུར་བ་དེ་དག་གི་
འབྲས་བུ་ཡོན་ཏན་འཆད་དེ། གཉེས་པ་ཅ་བ་ནི། སྒྱུར་བ་སྒྲིམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་
ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་ངས་པར་འཐོབ་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་པ་
བཅུ་བཞིའོ། ཅ་བར་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་དང་སྒྱུན་ཞེ་དྲུག་གྲངས་ཅམ་ལས་མིང་དངོས་
སྲུ་མ་སྒྲོས་པ་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ཞེས་དང་པོ་དངོས་སྲུ་གསུངས་པས་ལྷག་མ་ནམས་
མདོ་ལས་གོ་བྱས་ཤིང་། བཤད་བྱ་མང་པོ་མེད་པས་ཡིན་ལ། ཉི་ལྷང་དུ་མདོའི་དོན་
སྤངས་ནས་མིང་འདོགས་བྱས་པ་དེའི་རྗེས་སྲུ་འགྲེལ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འབྲང་ངོ་། །ས་
མཆམས། གསེར་སྤང་ལས་ཀྱ་མ་ར་ཤིས་སྒྱུར་ལམ་བཞི་དང་ས་བཅུར་སྒྱུར་བ་བཀག་
ནས། ཆོག་གསལ་ལས་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་བཅམས་ཏེ་ལུན་
མོད་ཀྱི། བས། ཞེས་པ་ལྟར་ཁས་སྤང་ངོ་། ཞེས་པ་ལྟར། ཆོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་
ཡོད་ཀྱང་། ཤེར་བྱིན་ལ་སྒྲག་ནས་ངན་འགྲོར་ལྟར་ངས་ལྟ་བུས་མ་ཐོབ་ལ། སྒྱུར་ལམ་པ་
ལ་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་ཆོག་གསལ་ལྟར་རོ། ཤེར་འབྱུང་གི་བསྐྱུས་དོན་ལས་གསུམ་པ་སྒྱེ་
བའི་རྒྱ་བརྒྱུད་པ་ནི། བས། སྒྱུར་བ་ཚོམ་པའི་གནས་སྐབས་སྲུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
བྱིན་གྱིས་སྐབས་པ་ཐོབ་ནས་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྱེ་བ་ན།
ཞེས་གསུངས་པས། ཡོན་ཏན་ནམས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་འདྲའོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཉི་ཟེར་ལས་གསེར་སྤང་བ་དང་
དེའི་རྗེས་སྲུ་འབྲང་བ་དག་སྲུ་མ་ནམས་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་བྱི་མ་ནམས་རྒྱུའི་
ཡོན་ཏན་ཞེས་འཆད་པ་མི་རིགས་སྟེ། སལ་ཆེར་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ངས་པ་མི་སྤང་བའི་

ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞིར་མ་དེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་སྡེ་མ་ནམས་
མིང་དང་ཕྱི་མ་ནམས་དོན་ནོ་ཟེར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་
མཐུན་པ་དང་། དགོངས་པ་ལྟ་བུ་མིང་དོན་གྱི་བྱད་པར་མི་འཐད་པས་སོ། །སྡེ་མ་ནམས་
སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ཕྱི་མ་ནམས་གང་ཟག་གི་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་ལ་ཡང་སྡེ་
མ་ནམས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ནམ་དབྱེ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་
པ་ལྟར། གསེར་ཕྱིང་དུ་གསུངས་པས། གསེར་སྤིང་བའི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་པ་བྱ་ཉ་སོགས་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་འོག་མ་རྒྱུད་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི། གོང་མ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་
བཅུ་བཞིར་གྲངས་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་ཉི་ཟེར་ལས། འགྲེལ་ཆེན་དུ་
སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་སྐབས་པ་ཐོབ་
པས་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྡེ་མ་ནམས་བསྐྱབ་བྱ་
དང་། ཕྱི་མ་ནམས་ཉགས་སུ་སྦྱར་ནས་ཀྱན་ལ་གསུངས་ཤིང་ཉགས་ལ་ཐོབ་པས་ཞེས་ད་
ལྟའི་སྐྱེ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་མ་འོངས་པའི་ཆོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
ཡང་ཆོ་རབས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་བའི་ཐད་དུ་མདོ་ལས།
གང་ད་ལྟར་གྱི་སྦྱེ་བ་ལ་བཙོན་པ་མ་བོར་བར་གཞུང་འཆོལ་ཁིང་དོན་ཡོངས་སུ་འཆོལ་
བ་དེ་རང་གི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས། སྦྱེ་བ་འཕྲོས་ཤིང་སྡོན་གྱི་ལྷས་དང་བྲལ་
བ་ཆོ་རབས་གཞན་དུ་ཆོ་རབས་བརྗེས་ཀྱང་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྦྱེ་བ་ཡོངས་སུ་
བཟུང་ཡང་དེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས། ཞེས་པ་ལྟར། སྡེ་མ་བཅུ་བཞི་བསྐྱབ་བྱ་དང་
འོག་མ་བཅུ་བཞི་བསྐྱབ་བྱེད་དུ་སྦྱར་ཚུལ་ནི། སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་པ་པོའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན།
མ་འོངས་བ་ན་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ། ནས། དེས་པར་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བར་
འཕྲོབ་པ་འབྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་སྐབས་པ་ནས། ཤེར་བྱིན་ཆང་བར་
རྟེན་པའི་བར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྦྱར་གྱི་ཉགས་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་འབྱུང་ཁིང་། ཞེས་
དང་། སྐྱབ་ཆོས་ལ་ཐོབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་གཅོད་མཆམས་མ་དག་པའོ། །ཉི་སྤང་ལས།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ནི་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་

བ་དང་། ཞེས་པས་བྱི་མ་བཅུ་བཞི་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞིའི་རྒྱུར་བསྟན་གྱི་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་དུ་
 བསྟན་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་སྒྱུར་བ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གསེར་སྤེང་དུ་
 བཞི་བོ་དེ་གང་ན་ཞེས་པ་བཅུ་བཞི་བོ་བེར་དགོས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་པར་བྱན་འོག་མ་ཞེས་
 བ་པན་ཡོན་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་བེར་དགོས་སོ། །༡༩༥༥་བར་ཆད་བྱེད་པའི་**བདུད་ཀྱི་མཐུ་**
བཅོམ་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་ཤུ་བྱ་ བསྟན་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་རྣམས་སོ། ཞེས་
 པས་བསྟུན་བྱ་དང་། ཤུ་བྱ་ བསྟན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་པས་སྟུབ་བྱེད་བསྟན་པ་
 འོག་མ་རྣམས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྱུར་བ་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་**སངས་རྒྱས་ཀྱིས་**
 ཐུགས་ཀྱིས་**དགོངས་ཤིང་མཐུན་པ་ཉིད་དང་།** མདོ་ནི། ཤུ་བྱ་ བསྟན་གཟུངས་ཡིན་པར་
 རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །སྤྲུ་མ་ལས་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་**སངས་རྒྱས་ཀྱིས་**
མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། བསྟན་ཐུགས་སུ་ཆུད་དོ། ཞེས་པའོ། །འདི་
 གསུམ་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་མོ། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་**ཡང་དག་པར་**
རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་བ་དང་། མདོ་ནི། བམ་པོ་བཞི་བཅུ་གསུམ་པ།
 བསྟན་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །སངས་རྒྱས་དང་མི་འབྲལ་བའི་
དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། **ལ་སོགས་པས།** བདེ་འགྲོར་སྒྱེ་བའི་པན་ཡོན་ཆེ་བ་དང་། འཆང་
 རྒྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་དང་། གཞན་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ཆེ་བ་བཞི་
དང་། མདོ་ནི། ཤུ་བྱ་གང་ཡང་། བསྟན་མ་འབྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བར་མི་འཇུག་
 རོ། ། ཞེས་པའོ། །རང་གང་དུ་སྒྱེ་འཇུག་གི་**ཡུལ་**དུ་ཡུམ་དར་བར་**དབྱུད་པའི་**གནས་སུ་
 ཡུམ་འདྲི་བ་སོགས་**དང་།** མདོ་ནི། ཤུ་བྱ་ཤེར་བྱིན། བསྟན་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མི་མང་ངོ་། ཞེས་
 པའོ། །གསེར་སྤེང་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་ནི་ཨོད་དའི་ཡུལ་དང་། སིང་ལྷ་ལའི་སྤིང་ལ་སོགས་
 པའོ། །བར་ཏ་ནི་ལྷོ་བྱང་གཉིས་ཀྱི་བར་རྒྱ་གར་གྱི་དབུས་སོ། །བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བོད་
 ཡུལ་ཡན་ཆད་ཨུ་རྒྱན་དང་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་མན་ཆད་དོ་ཞེས་པ་འབུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་
 དང་། བར་ཏ་ལི་ཤར་ཕྱོགས་ལ་འདོད་པ་དག་སྤྲིང་རྩེ་འོད་ཅེས་ཉེ་ཁག་གསུངས་པ་ལྟར་
 ལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། བར་ཏ་ནིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུའོ། ཞེས་དང་། བྱང་

ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཏེ་རྒྱ་ལུ་ལ་སོགས་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་སྟོ་ཕྱོགས་
དང་དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་དང་དེ་ནས་རྒྱ་དང་བོད་ལ་དར་བ་རང་ལུགས་ཡིན་
ནམ་དུང། གཞོད་འཛུམས་མཁན་པོས་ཤེའི་རྟེན་ཏེ་འཛུམས་བསྟན་པ་གནས་
དུས་ལྷ་བརྒྱ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ལས་སྐྱེ་མ་ལྷ་འགྲིབ་དུས་དང་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མར་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་མ་ལོན་པར། བསྟན་པ་གནས་དུས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་དུ་བཤད་
འདུག་སྟམ་ནས་བཀག་ཅིང་། ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ཁོ་ན་ལ་འདོད་
པ་ལ། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཤེའི་བས་ཀྱང་ལོ་ལྷ་སྟོང་གནས་པར་བཤད་དོ་ཞེས། དགོངས་
པ་མ་ལོན་པར་གསུངས་པས་བཀག་ཀྱང་། ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པར་འདོད་
པ་བྱུང་དུ་མ་བཀག་པས། དེ་དགག་ཆེད་མཆན་འགྲེལ་ཚུམ་འཕྲོར། བདོ་ལས་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་
མའི་དུས་སུ་བསྟན་པ་དར་བར་གསུངས་ཤིང་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ཆེ་བསྟན་པ་དར་
བར་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་ཅེས་བཀག་གི། གཞོད་འཛུམས་མཁན་པོས་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་རྟགས་
ཙམ་འཛིན་པར་མི་འདོད་ཅེས་པ་མ་ཡིན་པས་ཞིབ་པར་གཞན་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཕྱིན་དུག་སོགས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་དང་། བདོ་ནི།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསྟན་པ་དེ་དུང་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ཆེ་རབས་གཞན་དུ་ལུས་
གཞན་ལ་སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་སུ་ཉིད་དང་། བདོ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསྟན་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་པའོ། །བདུད་རིས་ཀྱིས་རྫོགས་བྱང་ལས་མི་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། བདོ་ནི། ལྷ་བྱ།
ནས། ལྷ་ཅི་སྟོན། ཞེས་པའོ། །སྐྱེ་བོ་མང་པོ་སྤྱོད་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པ་སོགས་དགེ་
བའི་རྩ་བ་ཉན་རང་སོགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བ་དང་། བདོ་ནི། ལྷ་བྱ། བསྟན་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །གཞན་དོན་སྐྱབ་པར་དམ་བཅའ་བའི་དོན་རི་ལྷ་བ་
བཞིན་དུ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་དང་། བདོ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་། བསྟན་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་པའོ། །རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་སུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཆང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
དང་། བདོ་ནི། ལྷ་བྱ། བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །བདོག་པ་ཀུན་
གཏོང་བ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་དང་། བདོ་ནི། དེ་ལྟར་བྱེད་མ། བསྟན་པར་འགྱུར་

སྒྱུ་མཁེན་དོ། ཞེས་པའོ། ཁོ་རབས་གཞན་དུ་ཡུམ་**ངེས་པར་འཕྱོང་པ་**མདོ་ནི། བཅོམ་
ལྷན་འདས། བཅོམ་འགྲུས་ཉམས་པར་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་པའོ། **ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་**
ཏན་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་བཅུ་བཞི་ལོ་**ནམས་**ཀྱི་མཐར་སྒྱུར་དེ། དེ་དག་རྒྱ་མཚན་ཅན་ནམ་
བསྐྱབ་བྱ་དང་འབྱུང་བ་སྒྱུར་བ། རྒྱ་སྒྲུང་ལས། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱ་བཤད་དང་རྟོགས་སྒྲུང་དུ་གསུངས་པས། འགྲེལ་བའི་
འབྱུང་ཁིང་ཞེས་པ་དང་མི་འདྲའོ། དེ་ནས་རྒྱ་མཚན་ནམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་བཅུ་བཞི་
སྡེ་མ་ནམས་དང་**གྲངས་བཞིན་དུ་**སྒྱུར་ཚུལ་ནི། ད་ལྟ་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་བདུད་
ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ཕྱིར་**སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་**ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་ཁིང་
ཕྱོང་བའི་ཕྱིར་**དང་།** འདི་པན་ཡོན་འོག་མ་ནམས་ལའང་སྒྱུར་རོ། མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་
བར་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱད། བཅོམ་སྒྱུ་བཅུད་བར་འཁྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། ད་ལྟར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱིས་**དགོངས་པ་དང་།** མདོ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ། བཅོམ་བྱེད་པར་
འཁྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། ད་ལྟར་སྒྱུ་ལའི་**ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དང་།** མདོ་ནི། ལྷ་བྱ།
ནས་ནམ་པར་གཟིགས་སོ། ཞེས་པའོ། ད་ལྟར་རྟོགས་བྱུང་དུ་**ཉེ་བར་ཁྱུར་བ་དང་།** མདོ་
ནི། ཐོས་ནས་ཀྱང་། བཅོམ་པར་འཁྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། ད་ལྟ་ཡུམ་བྱི་མཚོད་ཀྱི་**པན་**
ཡོན་ཆེན་པོ་དང་། མདོ་ནི། ལྷ་བྱ་ནས། ཉེ་བར་གཟིགས་སོ། ཞེས་པའོ། ད་ལྟ་ཡུམ་སྟོན་པ་
སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་**བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་།** མདོ་ནི། ལྷ་བྱ། བཅོམ་པར་འཁྱུར་
རོ། ཞེས་པའོ། ད་ལྟ་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་**གཉེན་པོའི་ཆོས་**ཅི་རིགས་**ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་།**
མདོ་ནི། ལྷ་བྱ་དེ་དག་ནས། རིགས་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། ད་ལྟ་རང་ལ་སངས་རྒྱས་
ནམས་ཀྱིས་**ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་བཤེད་པ་དང་།** མདོ་ནི། དེ་དག་
ནི་སྟོན། བཅོམ་པར་འཁྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་**གྲོགས་མཛད་པ་**
དང་། མདོ་ནི། དེ་དག་ལ། བཅོམ་མཐུ་བཞིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའོ། ད་ལྟ་དགའ་བ་
མཚོག་གསུམ་ལ་དད་པ་དག་བ་འཇུག་པའི་མཁུ་བ་**དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྦྱེད་པ་དང་།**
མདོ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ། བཅོམ་པར་འཁྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། ད་ལྟ་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་མཁན་

དེའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པར་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་
ཡིད་རང་བ་དང་། མདོ་ནི། དེ་དག་གིས། ཉན། ཡིད་རང་བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །ད་ལྟ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་མདོན་པར་འདོད་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ལྟར་
རིགས་ཀྱི། ཉན། སེམས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། །ད་ལྟ་སེམས་ཅན་མང་པོ་བྱང་ཆུབ་
ལ་འགོད་པ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི། ཉན། རོ་
མཚར་ཏོ། ཞེས་པའོ། །ཆོ་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཆང་པར་རྟེན་པ་སྟོན་གྱི་
དགེ་ཆ་བྱིན་དུག་ལ་བཙོན་པ་མི་འདོར་བའོ། །མདོ་ནི། གང་དེ་ཆོ་ན། ཉན། ལེའུ་ཞེས་བྱ་
བ་སྟེ་སྐུ་མ་ཅུ་བའོ། ཞེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་༼ག༽བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒྱུར་བ་
ཡུམ་ལ་སྐྱག་པ་སོགས་དང་བྲལ་བར་སྒྲོམ་པ་ལ་མདོན་པར་དགའ་བའི་བྱང་སེམས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་༼ག༽འབྱུང་ཞིང་འཐོབ་པས་སོ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞིའི་
གྲངས་སུ་བགྲང་རྒྱ་ནི་སྔ་མ་བཅུ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ནི་བེར་ལས། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཙུ་མ་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་སྐྱབས་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གཅིག་གིས་ཡོན་ཏན་
དང་པོའི་གྲངས་འདྲིན་ཅིང་། དེས་པར་ཐོབ་པ་དང་ཆང་བར་རྟེན་པ་གང་རུང་གཅིག་
གིས་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་བའི་བར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གཉིས་ཀ་གྲངས་སུ་གསུངས་
ཀྱང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཡོན་ཏན་དུ་བགྲང་རྒྱ་ནི་དང་པོ་བཅུ་བཞི་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་།
རྣམ་བཤད་ལས། ད་ལྟར་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་ཞེས་སྒྱུར་བ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་
གསུངས་པ་མདོ་དང་ཆ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཙུ་མ་པ་
སོགས་ཐོབ་པའི་འགོག་ལམ་སོགས་འདོག་སྟེ། དེ་དག་དེའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་པས་
སོ། །དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་དབང་རྣམས་ལ་འདོག་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། ལེགས་པར་འབྱོར་
བ་ནི་དོད་ཐོབ་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཡུམ་ལ་སྐྱག་པ་སོགས་དང་བྲལ་
བ། ཞེས་པས་སོ། །

སྒྱུ་བའི་སྒྱུ་

གཉིས་པ་སྒྱུ་བའི་སྒྱུ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཚམས་སྒྱུ་བ་ནི། ཡོན་ཏན་ལ་
སྒྱུ་བ་སྒྱུ་བ་སྒྱུ་བ་དགོས་པར་མ་ཟད་**དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་བདུན་ལས་གང་ཞིག་ཡོངས་**
སུ་སྤངས་པས་སྒྱུ་བ་ནམས་བསྒྱུ་བར་བྱ་བ་ལ་སྒྱུ་ཤེས་དགོས་པས་སྒྱུ་བའི་བར་
ཆད་བྱེད་པའི་སྒྱུ་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྱུ་བ་དེ་དག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་
བའི་སྒྱུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། སྒྱུ་བའི་སྒྱུ་ནི་བཅུ་ཆན་བཞིར་བཅས་པའི་དུག་ཏུ་སྒྱེ་
ཞེ་དུག་ཏུ་**ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ།** །གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་ཆོགས་ལམ་དང་སྒྱུར་ལམ་
དང་པོ་གསུམ་ལ་བཅུ་ཕྱག་རེ་ཆོས་མཆོག་ན་དུག་གོ། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། ཉི་ཟེར་ལས།
ལས་དང་པོའི་སར་ཤེས་ཆེ་བ་དང་ངེས་ཆ་བཞི་ན་ཕྱ་བ་དང་ས་བདུན་པ་མན་ན་ཉི་ཤུ་
ཆེ་ཕྱ་བ་ཡོད་དོ། ཞེས་པ་ལྟར། ཉམས་བྱེད་རྒྱ་བདུན་ཆོགས་ལམ་མན་དང་། འགལ་
རྒྱུན་ལྷག་མ་པལ་ཆར་སྒྱུར་ལམ་མན་དང་། མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་གཉིས་བརྟེན་ཉེར་
གཅིག་ས་བདུན་པ་བར་དུ་བཞག་ཆོག་གོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་སོ་སོར་བཤད་པ་
དང་། གངས་བསྐྱུ་བའོ། དང་པོ་ལ། སྒྱུ་བའི་འགལ་རྒྱུན་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ཤུ་མཐུན་
རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཉེར་གསུམ་འགལ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་མོ། དང་པོ་ལ་བཞི་
ལས། དང་པོ་སྒྱུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་**ཡུམ་སྒྲོམ་
པའི་དུས། ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོང་དུ་སྒྱུར་ཏེ། དེ་དུས་སུ་**ཆོགས་ཆེན་པོས་**ཡུན་རིང་
མོ་ནས་ཡུམ་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཤེས་པ་**འཕྲོ་བ་པས་**དེས་སྒྱུ་བ་**དང་།** མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་
རབ་འབྱོར། ནས། བདུན་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །སྒྱུ་དང་བྱི་མཐའ་ལ་མ་
བརྟག་པར་ཡུམ་ཤེས་པས་**སྒྱུ་བའི་པ་ཏ་ཅང་ལྷུང་བ་**སྒྱེ་ཞིང་། དེས་རྒྱུ་བ་**དང་།** མདོ་ནི།
རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། ནས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་

དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ནི། ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བས་སྐལ་བ་ཆོད་པ་དང་སྟེགས་རིས་
བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདྲི་བ་སོགས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་། རྟེན་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། སེམས་གཡེང་བ་དང་། ཆགས་པ་དང་ཡུམ་
ཀྱི་རོ་མི་སྤྱོད་ཞེས་འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གསུམ་དང་། མདོ་ནི། སེམས་
གཡེང་ཞིང་། རྟེན་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏྲོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
གསུམ་ཀྱིས་ཡུལ་འདྲིན་པ་སོགས་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། རྟེན་རིག་
པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བདུན་ནི། བདག་གང་དུ་
སྐྱེས་པའི་གྲོང་སོགས་མ་བརྗོད་དོ་སྟེ་ནས་ཡུམ་ལས་བྱིར་བྱོགས་པ་སྟེ་མི་དང་ཅིང་
སྤོང་བའི་རྒྱ་མཆན་འདྲིན་པས་ཐེག་ཆེན་སྤོང་བའི་རྒྱ་སྐྱབ་པ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། དེ་
སྐད་ཅེས། རྟེན་བཅོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། ཞེས་པའོ། ཤིང་གི་ཙ་བ་དོར་ནས་ཡལ་ག་
སོགས་ཆོལ་བ་ལྟར། ཡོན་ཏན་ཀྱི་རྒྱ་ཙ་བ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་བོར་ནས་ཡལ་ག་ལྟ་བུའི་དམན་
པའི་སྟེ་སྟོང་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྒྱ་ཡུམ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་ཆེད་ཆེར་བྱེད་པ་ཉམས་
པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ཤར་བྱིན་བོར་ནས། སྟོབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། རྩེ་བོའི་ཟན་སྤོང་
པ་དོར་ནས་ལས་མི་ལ་སྤོང་བའི་བྱི་བཞིན། ཡུམ་བོར་ནས་དམན་པའི་སྟེ་སྟོང་ལ་འཇུག་
པ་ནི་ཀྱ་ལོ་མ་པའི་རོ་འབྲས་བུ་མཆོག་གི་བདེ་བ་སྤོང་བ་ལས་ཉམས་པ་དང་། མདོ་ནི།
རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ། རྟེན་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། ལྷ་མ་རྒྱ་དང་བྱི་མ་འབྲས་བུ་ལས་
ཉམས་པའོ། སྤྱང་བོ་རྟེན་ཀྱང་དེའི་རྩིས་ལས་དེའི་མཆན་ཉིད་འཆོལ་བ་ལྟར། ཡུམ་ལས་
ཐེག་ཆེན་མི་ཆོལ་བར་དམན་སྟེ་ལས་འཆོལ་བ་ནི་དེ་ལས་དེ་རྟེན་མི་སྤྱོད་པས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཐེག་ཆེན་ཀུན་དུ་འདྲིན་པ་ཉམས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར། རྟེན་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། འདི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པའོ། རྒྱ་
མཆོལ་ས་ཁོར་བུ་མི་འཆོལ་བར་མིག་རྩིས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འཆོལ་བ་ལྟར། ཡུམ་དང་དམན་
སྟེ་སྟོམས་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་མི་སྤྱོད་པས་ཉག་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་མཁྱེན་ལས་ཉམས་

བ་རེ་རེའི་མཐར་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཙུ་ཚན་དང་པོའོ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན།
 རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། ཉི་ཟླའི་ཚད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་བྱེད་པའི་
 བྱ་མཁན་བཞིན། དམན་སྡེའི་དོན་ཅམ་ལས་རྣམ་མཁུན་ཚོལ་བ་རྒྱ་ཡུམ་དང་འབྲས་བུ་
 རྣམ་མཁུན་འབྲེལ་བ་ཉམས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་
 པའོ། རྒྱལ་ཕྱན་དང་འཁོར་བ་སྒྱུར་དང་། ཞག་དྲུག་ཅུའི་འབྲས་ཚན་དང་རོ་བརྒྱ་བའི་
 ཟས་དང་། འཆིང་བྱ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྱུར་པའམ་འབྲ་བར་སེམས་པ་བཞིན་དུ། དམན་སྡེ་
 དང་ཡུམ་འབྲ་བར་འདྲིན་པ་ནི། གོང་ན་མེད་པ་ཆོས་ལོངས་སྤྱུལ་གསུམ་ལས་ཉམས་པ་
 དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། ཉི་ཟླ་དང་ལེའུ་བརྒྱད་
 མར་མདོ་དང་པོ་ལས་མེད་ཀྱང་། ལེ་མང་དང་བརྒྱད་སྟོང་བར་གསུམ་ག་ཡོད་པ་ལྟར་
 གསེར་ཕྱོང་སོགས་སུ་རིམ་བཞིན་ཆོས་ལོངས་སྤྱུལ་གསུམ་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་
 སོ། །འདི་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་དོར་བ་ཅམ་ཡིན་ལ། འོག་མ་དྲུག་དམན་
 སྡེ་ལ་འཇུག་པར་འབྲ་ཡང་། དཔེའི་སོགས་ཀྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་དང་པོ་དམན་སྡེ་ལས་ཐེག་
 དམན་ཀྱི་སྟོབ་ལམ་དང་། གཉིས་པ་དམན་པའི་མི་སྟོབ་ལམ་འཚོལ་བ་ཡིན་ལ། གསུམ་
 པ་ནི་དམན་སྡེ་ལས་ཐེག་ཆེན་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་མཁུན་ཚོལ་ཡང་། དང་
 པོས་དེ་དག་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་དེའི་རྒྱ་མཐོས་པས་
 ཉམས་པ་ཡིན་པས། ཉམས་བྱེད་རྒྱ་བདུན་གྱི་དང་པོ་གསུམ་དང་གཡེང་བའི་རྒྱ་བརྒྱད་
 ཀྱི་ཐ་མ་དང་མི་བཞུས་སོ། །བཞི་བ་ཐེག་ཆེན་ལས་གཡེང་བའི་རྒྱ་བརྒྱད་ནི། གཟུགས་སྒྲ་
 སོགས་འདོད་ཡོན་གྱི་ཡུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
 སྟོབས་པ་འབྱུང་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་
 པའོ། ཡུམ་ཡི་གེར་འདྲི་བ་ཅམ་ལ་ཡུམ་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་སྐད་
 ཅེས། ཉན། བྱི་བར་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་པའོ། རྟོན་འབྲེལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་
 ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ། ཉན།
 རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། ཡི་གེ་བྱིས་བེན་ཅམ་ལ་ཡུམ་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་།

མདོ་ནི། གསལ་བ། ཉན། ཆོགས་པ་ལེགས་ཏེ། ཞེས་པའོ། **ཡི་གེ་མེད་པ་ཁོལ་ལ་མདོན་**
པར་ཞེན་པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉན། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། ཡུལ་གྱི་
རོ་རྒྱུང་འདྲོད་པས་**ཡུལ་ཉམས་དགའ་བ་དང་ལ་སོགས་པས་**གྲོང་ནི་བྱིས་གཅིག་སོགས་
དང་། གྲོང་བྱིས་ནི་བཟོ་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་། གྲོང་རྒྱལ་ནི་ཆོང་བ་མང་
པོ་ཡོད་པའི་གནས་དང་། སྡེངས་ནི་རིགས་བཞི་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཡུལ་འཁོར་ཡུལ་
ཆེན་པོ་དང་། ལག་ཅན་ཤོག་མ་དང་། བི་ཤི་ཁ་ཡོ་བྱད་དང་། ཤི་བི་ཀ་ཁྱོགས་ལ་རྒྱན་
སྤང་དུ་གསུངས་པས་དེ་དག་རྣམས་**ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།** མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས།
ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། རིན་པོ་ཆེ་སོགས་**རྟོན་པ་དང་**དར་དབྱངས་བཅིང་བ་
སོགས་**བཀྲར་སྟེ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟན་པའི་རོ་རྒྱུང་བ་དང་།** མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
ཉན། འབྱུང་བར་འཇུར་རོ། ཞེས་པའོ། ཁངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་**ལམ་མ་ཡིན་པ་**བདུད་
ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོག་ལས་**ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆོལ་བ་**རེ་རེའི་མཐར་**ཞེས་བྱ་བ་**སྦྱར་
བ་ནི་བཅུ་ཆེན་གཉིས་པའོ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ལེའུ་སུམ་ཅུ་གཅིག་པའོ། ཞེས་
པའོ། གསེར་ཕྱེད་ལས། ཡང་ན་འདི་ཡང་ཐེག་ཆེན་འདོར་བའི་རྒྱར་བྱས་ནས་བརྒྱད་དུ་
བྱའོ། ཞེས་པ་ལྟར། བདུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་དོར་ན་དེ་དང་། ཐེག་
ཆེན་ལ་བཅོམ་པ་དོར་ན་གཡེང་བའི་རྒྱ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ལ། གསེར་ཕྱེད་དུ་རང་གཞན་གཉིས་ཀར་
བརྟེན་པ་ཉེར་གཅིག་རང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་བྱས་པ་མདོ་དང་འབྲེལ་བར་གང་
ཡང་རུང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སུ་ཉ་ཡང་མལ་ཆེར་དེ་འདྲ་ལ། སུ་དང་གཡགས་
པ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་བཅུ་བཞི་གཉིས་ཀར་བརྟེན་
པ་བདུན་ཟེར་རོ། རེད་མདའ་བ་ལྟར་རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྤང་དུ་སྟོབ་དཔོན་ལ་
བརྟེན་པ་རང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀར་བརྟེན་པ། ཞེས་པ་སྟེ་མ་བཅུ་བཞི་སྟོམ་ལས་
ཆེ་བ་སོགས་འཆད་པ་པོའི་སྟོན་གྱི་ཆ་ནས་དང་། ཕྱི་མ་བདུན་གཅིག་སུ་དང་། འཁོར་

ལ་དགའ་བ་སོགས་གཉིས་ཀ་མ་མཐུན་པ་ལས་རེ་རེ་ཙམ་སྒྱུ་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཡིན་
 བོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བའི་དངོས་བསྟན་གྲངས་བཞིན་དུ་ཉན་པ་
 །ཀྱེ་པོ་དང་། ཀྱེ་འཆད་པ་པོ་དག་། ཀྱེ་མ་དང་། ཀྱེ་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་
 དང་། དེ་ལས་ཐོག་པ་འཆད་པ་པོ་སྡེ་མ་དང་ཉན་པ་པོ་ཕྱི་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོགས་
 པའི་ཆོས་སྒྱུད་ལས་ཉམས་པ་ལ་སྒྱུན་དུ་འགྱུར་བས། གང་ཡང་རུང་བ་དང་མངོན་པར་
 འབྲེལ་བས། འདུན་པ་ཆེ་བས་ད་ལྟར་མི་འཆད་ན་མི་ཉན་སྟམ་པ་དང་། འཆད་པ་པོ་
 སྟོམ་ལས་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ད་ལྟ་འཆད་མི་སྤྱབ་སྟམ་པས་ཆོགས་པའི་ཆོས་སྒྱུད་ལས་
 ཉམས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉན་
 པ་པོ་ཡུལ་འདིར་ཉན་འདོད་འཆད་པ་པོ་གཞན་དུ་འཆད་འདོད་པས། འདུན་པའི་ཡུལ་
 ཐ་དད་པས་ཉམས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ཉན་
 པ་པོ་ཆོས་མང་པོ་སོགས་ལ་འདོད་ཆེན་ཆུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་དང་འཆད་པ་པོ་འདོད་
 ཆེན་ཆུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །བསོད་སྟོམས་པ་སོགས་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་
 པ་དག་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །དད་སོགས་དགེ་
 བས་ཡུམ་འདི་འདོད་པ་དང་མི་དད་ཅིང་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འདི་མི་
 འདོད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་
 གཏོང་བ་དང་དེ་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 པའོ། །གོས་སོགས་འཆད་པ་པོ་ལ་སྒྱུན་པར་འདོད་པ་དང་དེ་མི་ལེན་པ་དང་། མདོ་ནི།
 རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་མགོ་སྟོས་པས་ཐམས་ཅད་གོ་ཞིང་
 ཆོག་ལྟར་མི་ལེན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྟོས་པས་གོ་ཞིང་ཆོག་ལྟར་མི་ལེན་པ་ཉིད་དང་། མདོ་
 བོ། །རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །མདོ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་བཅུ་
 གཉིས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་དེ་དག་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི།
 རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །སྒྱུན་སོགས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱུག་དང་།

ལྷན་ཞིང་དེ་ལ་སློབ་འདོད་པ་དང་དེ་དང་མི་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེ་མཐར་ཡང་སྐྱར་
བ་ནི་བཅུ་ཆེན་གསུམ་པའོ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། ཉན་
པ་པོ་སྡེ་མ་འཆད་པ་པོ་བྱི་མར་སྐྱར་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྐྱར་ནས། ཕྱིན་དུག་གི་ཐབས་
༼༡༽དང་ཕྱིན་དུག་གི་ཐབས་མ་ཡིན་པ་༼༡༽ལ་མཁས་པ་༼༡༽སྟེ་དེ་ལ་མི་མཁས་པ་
དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། ཆོག་དོན་མི་བརྟེན་པའི་
གཞུངས་ཐོབ་པ་དང་དེ་མ་ཐོབ་པ་དག་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ།
ཞེས་པའོ། །ཡུམ་ཡི་གེར་འདྲི་བ་སོགས་འདོད་པ་དང་དེ་ཡི་གེར་འདྲི་བ་སོགས་མི་
འདོད་པ་དག་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །འདོད་པའི་
འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱིབ་པ་ལྟ་དང་བྲལ་བ་དང་དེ་ལྟ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ཅིས་བྱ་
བ་བཞི་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་རང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ནི་རན་སོང་གསུམ་གྱི་མི་བསྐྱགས་པ་ཐོས་
པས་གཞན་དོན་དུ་རན་སོང་གི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བ་ལ་ཡིད་བྱིར་བྱོགས་པ་སྟེ་སྦྱོབ་དང་།
མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །ལྟ་སོགས་གྱི་བསྐྱགས་པ་ཐོས་པས་
བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རང་དོན་དུ་ཡིད་བདེ་
བ་སྦྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །འདི་
གཉིས་དཔོན་སློབ་ཆོགས་པ་ལ་མི་སྟོས་པས་ལོགས་སུ་བྱས་སོ། །གསུམ་པ་གཉིས་ཀར་
བརྟེན་པ་ནི། འཆད་པ་པོ་༼༡༽དང་༼༡༽ཉན་པ་པོ་དག་༼༡༽སྡེ་མ་༼༡༽ག་༼དང་༼༡༽
བྱི་མ་༼དང་༼དེ་གཉིས་ལྟོག་སྟེ་ཉན་པ་པོ་སྡེ་མ་དང་འཆད་པ་པོ་བྱི་མ་གང་ཡང་རུང་བ་
དང་འབྲེལ་བས། ཞེས་པ། ཉི་སྤང་ལས། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན་དེ་ལྟར་ཉན་པ་པོ་དང་སྟོན་
པ་པོ་དག་གི་པན་ཚུན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བ་
ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོགས་པ་དང་བྲལ་བས་བདུད་གྱི་ལས་ཉིད་ཡིན་པས་ན། སྟོན་པ་པོ་
དང་ཉན་པ་པོ་སྡེ་མ་དང་བྱི་མར་རྣམ་པར་བཞག་པས་ཀྱང་བར་ཆད་རྣམས་འཇུག་པ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉན་པ་པོ་འཆད་པ་པོ་གཉིས་ཀ་སྒྲ་མ་དང་བྱི་མ་གཉིས་ཀ་གནས་པ་ཉིད་
 ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། གཉིས་ཀ་ཤེས་བྱིར་ཏུ་ཡང་འཆད་པ་
 པོ་དང་ཉན་པ་པོ་གྲངས་བཞིན་ཏུ་གཅིག་བྱ་སྟེ་དཔེན་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་འཁོར་གྱི་འདུ་
 འཛི་ལ་མདོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་
 པའོ། །གཞན་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
 སྟེ་འབྲང་བར་འདོད་པ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་
 པའོ། །ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་བྱིར་ཆོས་སྟོན་པར་འདོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་སྒྱིན་པར་
 མི་འདོད་པ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །གང་
 ན་སྟོག་གི་བར་ཆད་ཏུ་འཇུག་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་འདོད་པ་དང་ཉན་པ་དེར་འགོ་མི་
 འདོད་ཅིང་བར་ཆད་ཏུ་མི་འཇུག་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་སྟེ། བཅུ་ཆོན་
 བཞི་པའོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །སྒྲ་མ་དེ་བཞིན་ཏུ་
 སྒྱུར་ནས་སྒྲ་གོ་འབྲུང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བར་འདོད་པ་དང་དེར་མི་འགོ་བ་དང་། མདོ་
 ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །ཆོས་རྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པས་རྩོན་པ་
 དང་གཅན་གཟན་གྱིས་དཀྱུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བར་འདོད་པ་དང་དེར་མི་འགོ་
 བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །རང་ལ་བསོད་སྟོམས་
 སྟེར་བའི་བྱིས་ལ་ཡང་ལྟ་བས་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཉན་པ་པོ་དེས་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཞེས་
 བྱ་བ་གསུམ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 ཆོགས་པའི་ཆོས་སྟོད་ལས་ཉམས་ཚུལ་ནི། དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀས་སྟོན་ཏུ་རང་རང་
 གི་འདོད་པ་དེ་གཅིག་གཅིག་ལ་མཐུན་ན་ཆོས་སྟོད་བྱ་ལ་མི་མཐུན་ན་མི་བྱའོ་སྟུང་
 ཉན་ཉན་བཤད་མ་བྱས་པ་སྟོན་ཡིན་གྱི་བསམ་པ་མ་མཐུན་པ་ཅམ། སྟོན་མིན་ཏེ་སྟོབ་
 སྟོབ་པན་ཚུན་སྟོབ་ལྟ་དང་འགྱོད་པ་སེལ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། འདིས་སྟོབ་སྟོབ་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་ཆང་ཚུལ་ཡང་བཟུན་ཏོ། །ཞེ་གསུམ་པའི་མདོར་འཆད་པ་པོས་ཉན་པ་པོ་
 བྱིར་སྟོང་བ་ལས་མེད་པས། ཤེར་སྟོན་དང་ཤེན་བས་འདི་ཆོགས་པ་ལས་ཉམས་པར་མ་

སྐྱུར་བར་ཚོགས་ལས་ཉམས་པ་ཉི་ཤུར་བྱས་པ། བརྒྱད་སྟོང་བར་བྱང་ཆེན་པོས་ཚོགས་
པ་དང་མི་ལྷན་པས་བདུད་གྱི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྤང་བ་གཉིས་ཀར་
གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །རད་ཀིར་གྱིས་ཉེར་གཅིག་པ་ནས་ཉེར་ལྔ་ཚོགས་
པར་སྐྱུར་བ་མི་འཐད་པ་ཤེས་སྟའོ། །གསུམ་པ་འགལ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་
ནི། བདུད་དགེ་སྟོང་གི་ཆ་བྱད་དུ་འོངས་ནས་ངེད་གྱི་མདོ་སྡེ་ནང་དུ་འབྱུང་བ་ཡུམ་
ཡིན་གྱི་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་
བར་དུ་དབྱེན་བྱེད་པ་**བདུད་གྱིས་འབྱེད་པའི་སྐྱུར་བ་དང་།** མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། གས།
རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །མི་སྤྱད་པ་སྟོན་པ་སོགས་གནས་ལུགས་གྱི་དོན་བསྟོན་པར་
སྟོན་པ་སོགས་ལུམ་**བཅོས་མ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་དང་།** མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། གས། རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །བདུད་སངས་རྒྱས་སུ་སྐྱུལ་ནས་དེ་ལ་འདོད་པ་སྦྱེད་དུ་བཅུག་
པས་དད་འདོད་གྱི་**ཡུལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མ་ཡིན་པར་དད་པ་དང་དགའ་བ་བསྦྱེད་པ་**
ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེ་མཐར་སྐྱུར་བ་སྤྲ་མའི་གསུམ་ཚན་ལས་**གཞན་གསུམ་སྟེ།** མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར། གས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་པའོ། །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། གས། རྒྱན་
མི་འཆད་པར་བསྐྱད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་པས་བར་ཆད་མང་ཡང་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་རྣམས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་གྱིས་བྱ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མ་བསྐྱུང་བ་ལྟར་
མིན་ཞེས་སེལ་བྱེད་གཉེན་པོ་གསུངས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་བར་ཉེར་གཅིག་པ་ཡན་ཡོངས་
འཛིན་གྱི་མཆན་ལྟར་ལ། ཉེར་གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་ཉན་པ། གས།
བྱང་ཆེན་ཚོགས་དང་བྲལ་བས་བདུད་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་
གཉིས་བྱས་ནས་སྐྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ཉེར་ལྔ་བར་བྱས་ནས་སྦྱིན་པ་དང་
མི་ལེན་པ་དོར་བ་སྤང་བ་གཉིས་དང་འགལ་ལོ། །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྐྱ་བ།
གས། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ཉེར་གསུམ་པ་དང་ཉེར་བཞི་བ་གཉིས་བསྟན། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་ཉན་པ། གས། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ཉེར་ལྔ་ཉེར་དུག་ཉེར་
བདུན་པ་གསུམ་བསྟན། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་ཉན་པ་ནི་དད་པ་དང་ལྷན། གས།

རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པས་ཉེར་བརྒྱད་པ་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྣ་བ། རས་
བྱའོ། ཞེས་པས་ཉེར་དགུ་པ་དང་སྐུ་ཅུ་བ་གཉིས་བསྟན། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་
ཉན་པ་གཉིད་ཆེ། རས། འདི་ཡང་བྱང་ཆེན་བདུད་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པས་
སོ་གཅིག་སོ་གཉིས་སོ་གསུམ་སོ་བཞི་བ་བཞི་བསྟན། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན།
རས། བྱའོ། ཞེས་པས་སོ་ལྷ་བ་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན། རས། བྱའོ། ཞེས་
པས་སོ་དྲུག་པ་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དགེ་སློང་། རས། འཇུར་བ་དང་ཞེས་པས་
སོ་བདུན་པ་དང་། ཆོས་སྣ་བ་དང་། རས། མི་འཇུར་བ་དང་། ཞེས་པས་སོ་བརྒྱད་པ་དང་།
ཆོས་སྣ་བ་དེ། རས། མི་འདོད་པ་དང་། ཞེས་པས་སོ་དགུ་བ་དང་། གང་དང་། རས། རིག་
པ་དང་། ཞེས་པས་བཞི་བཅུ་བ་དང་། ཆོས་སྣ་བ། རས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པས་ཞེ་
གཅིག་པ་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྣ་བ། རས། བྱའོ། ཞེས་པས་ཞེ་གཉིས་པ་
དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དགེ་སློང་། རས། བྱའོ། ཞེས་པས་ཞེ་གསུམ་པ་དང་། རབ་
འབྱོར་དེ་ལྟར། རས། སྤང་བར་བྱའོ། ཞེས་པས་ཆོགས་པ་ཉམས་པའི་མཆུག་བསྟུ་བར་
རྒྱན་སྤང་དུ་གསུངས་པས་འདི་ཞེ་བཞི་པར་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དོ། དེ་སྤྲད་ཅེས། རས།
བཙོན་པ་ཆེར་བྱེད་དོ། ཞེས་པས་ཞེ་བཞི་བ་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བདུད། རས།
རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པས་ཞེ་ལྷ་བ་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བདུད། རས། རིག་པར་
བྱའོ། ཞེས་པས་ཞེ་དྲུག་པ་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར། རས། བཅུ་གཅིག་པའོ། ཞེས་པས་
དེ་དག་གི་མཆོན་པའི་བདུད་ལས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནམས་རྟོགས་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་
དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་བཙོན་པར་བྱ་ཚུལ་བསྟན་ལ། དེ་ནས་
ཡང་། རས། མཛད་དོ་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཙོན་པ་ཆེར་མཛད་པའི་དཔེས་
སེལ་བྱེད་གཉིན་པོ་བསྟན་ནོ། སྤྱད་པར། རྒྱ་ནམས་བཞི་ཡི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
མཁས་སྟོབས་ལྡན། བདུད་བཞིས་སྤུབ་པར་དཀའ་ཞིང་བསྐྱོད་པར་མི་རུས་ཏེ། རྟོང་
བར་གནས་དང་སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་དང་། རི་སྤྲད་སྣ་བཞིན་བྱེད་དང་
བདར་གཤེགས་བྱིན་བསྐྱབས་ཅན། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། གཉིས་པ་གངས་བསྟུ་བ་ནི། དེ་

ལྟར་འགལ་རྒྱུ་ཉེར་གསུམ་དང་། མཐུན་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ་ཡོད་པ་**དེ་ལྟར་ན་**
སྒྱུ་བཞི་བཅུ་ཙུག་ཡིན་ནོ། ཆོགས་ཆེན་པོས་ཐོབ་པས་སྒྱུ་བ་ལེ་ལོ་དང་། སྒྲིབས་པ་
ཏ་ཅང་ལྟར་བའི་སྒྲིབ་པ་ད་རྒྱལ་དང་། དེས་སྡེ་མའི་མི་བཟན་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱང་
ཡོད་ལ། ཉམས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལོག་མ་ཙུག་ལ་དམན་སྡེ་ལ་འཇུག་འདོད་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་། དེ་ལ་
བཟན་ནས་ཐེག་ཆེན་དོན་གཉེར་གྱི་དགེ་བ་ཡོད་དོ། །གཡངས་པའི་རྒྱ་བརྒྱུད་ལ་ཉེན་
འབྱུང་གི་དངོས་པོ་མེད་པར་འཛིན་པ་སོགས་ལོག་ཤེས་དང་། ལུལ་སྒྱུགས་མང་པོ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་སོགས་སྒྲིབ་དོན་མཐུན་ཡང་ཡོད་དོ། །མཐུན་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་ལ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཐུགས་
མི་མཐུན་ན་མི་ཉན་སྟམ་པའི་སྒྲིབ་དང་། དེའི་དབང་གིས་ཆོས་སྒྱུད་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ལྟ་
བྱ་ལྟན་མིན་ཡང་ཡོད་དོ། །དེའི་སྒྲིབ་དཔོན་ལ་བཟན་པ་ལ་དེས་འཆད་མི་འདོད་པ་
དང་། ཐ་མ་གསུམ་བདུད་ཀྱི་དབྱེན་གྱི་ཆོག་སྒྲིབ་སོགས་དང་ཉན་པ་པོས་དེ་བདེན་
པར་ཞེན་པ་སོགས་འཛོག་དགོས་པས་ཉན་པ་པོའི་སྒྱུར་བའི་སྒྱུན་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་རྒྱུད་
ལའང་འཛོག་པས་དབྱུང་བྱ་མང་དོ། །

གསུམ་པ་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྤྱིའི་མཚམས་སྒྱུར་བ། སོ་སའི་དོན་བཤད་
བ། སྤྱིའི་གངས་བསྐྱབ་གསུམ། དང་པོ་ནི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་**གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡོན་**
ཉན་། ༡༽དང་། ༢༽སྒྱུན་། ༣༽སྒྲིབ་བ་དང་། ༤༽དོར་བས་སྒྱུར་བ་ནམས་བསྒྲིམ་
པར་བྱ་བ་ལ་ནི་སྒྱུར་བཤེས་དགོས་པས་དེ་ལ་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་སྒྲིབ་དུ་འགོ་
བ་ཅན་ཡིན་པས་ན། **སྒྱུན་གྱི་འོག་དུ་སྒྱུར་བ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་དོ།** །གཉིས་
པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །

སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྟན་བ།

- 67 -

དང་ནང་འགལ་ལ། མཚན་ཉིད་དེ་སྒྱུར་བའི་སྡོན་དུ་སོང་བར་སྐབ་ན་ཆོས་ཅན་དེ་སྒྲིམ་
པ་ན་སྒྱུར་བ་སྒྲིམ་པས་སྡོན་དུ་སོང་བ་མི་འཐད་དོ། བྱེད་བྱུང་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འགོ་
ལྷོག་གིས་མཚོན་ཀྱང་དེ་རྗེས་བྱུང་གི་དོན་མིན་ལ། དེའི་འབྲུལ་གཞི། ཅ་བར་
མཚན་ཉིད་དང་པོ་གསུམ་ཤེས་བྱེད་དང་བཞི་བ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུར་བསྟན་པས་ཡིན་
ནོ། ཤེར་འབྱུང་གིས་སྤར་རྣམ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམ་དེ་
དག་ཉོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་སྐབས་འདིའི་ཤེས་མཚན་དང་། དེ་དག་སྤྱི་ཞིའི་
སྒྱུན་དང་བལ་ཏེ་རྣམ་དག་ཏུ་ཤེས་པ་བྱུང་མཚན་དང་། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་བྱེད་
ལས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་ལྷུར་བ་བྱེད་མཚན་གསུམ་པོ་དེ་དག་རྒྱུར་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་
བྱུང་པར་མཚོན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་ཟེར་ལ། འགྲེལ་བའི་མཚམས་སྒྱུར་གྱི་ཆོག་རྣམས་
བྲངས་ནས་དང་པོར་རིམ་ཆར་ཐོབ་པར་བཤད་དོ། །སྤར་གྱི་མཁུན་གསུམ་དང་འདིའི་
མཁུན་གསུམ་ཡུལ་མཁུན་ཚུལ་མི་འདྲ་ལ། བྱུང་མཚན་མཁུན་གསུམ་ལ་སྒྱུར་བ་སྒྲོ་བ་
དཔོན་དང་འགལ་ཞིང་། དེ་དག་རིམ་ཅན་དུ་ཐོབ་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། བོད་ཀྱི་བཤད་
ཚུལ་ལ་ལོ་ཆེན་གྱིས་གོ་མའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། དཔེར་ན་རྩའི་མེ་མཚན་གཞི། ཆ་
ཞིང་སྟེག་པ་མཚན་ཉིད། མའི་ཐ་སྟོན་བྱ་རུང་མཚོན་བྱ། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་
མཚོན་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མཚོན་པ། ཞེས་པ་བཞིན་དུ། སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་ནི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ།
དེ་རྗེས་ཀྱི་ལས། སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ལྷུར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
མོད་ཀྱི་བསྒྲུལ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་
དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། འདི་དག་ཀྱང་ལྷོག་
པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར།
རྣམ་བཤད་དུ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་
བདག་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཆ་གཅིག་དང་། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་
བའི་སྒྲོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པའི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་སྟོང་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་

གྱི་ངོ་བོ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་གནས་པ་བཀའ་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། གཞི་ཤེས་གྱི་འགོག་
 ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དགུ་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཉེར་གསུམ་དང་།
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒྲོ་མཆན་མེད་དང་། འགོག་ལམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གཉིས། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་སྟོང་དང་། ཆོས་ཅན་
 གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་གྱི་རྒྱ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་རྣལ་འབྱོར་བཀའ་པའི་སྒྱུར་
 བ་དང་། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པའི་མི་རྟག་སྟུག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་གཞི་སྟེ་དྲུག་
 བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་ཟབ་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་མི་རྟག་སྟུག་བསྐལ་དང་
 ཀུན་འབྱུང་གི་བརྒྱ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཆ་གཅིག་སྟེ་བཅུ་གཅིག་བདེན་སྟོང་དུ་
 རྟོགས་པ་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་སྟོན་མེད་
 དང་སྟུག་བདེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆ་གཅིག་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་སྟོང་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་
 རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་གྱི་འབྲས་བུ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་ཆད་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་སྟེ་
 རང་བཞིན་གྱི་སྒྱུར་བ་ལྟ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་གནས་སྐབས་གྱི་དབྱེ་བ། ཆོགས་ཆེན་ཡུན་
 རིང་རྟོགས་པ་སོགས་བརྒྱད། བསྟོམ་པ་རྫོགས་པ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་སོགས་བཞི།
 འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་པ་སོགས་གཉིས། དུས་ཀྱིས་ས་མཆོམས་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་བཙོ་
 ལྷར་བྱེ་བས་སོ། །མཆོན་བྱ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་བཅུ་དྲུག་ཆོས་སྐྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་རྒྱུ་མཆོན་པར་བྱ་ལ། མཆན་ཉིད་ནི། བྱད་མཆན་བཅུ་དྲུག་གིས་རང་དོན་སྟན་
 ཆོགས་སྟབ་བྱེད་གྱི་བྱད་པར་དང་། བྱེད་མཆན་བཅུ་དྲུག་གིས་གཞན་དོན་སྟན་ཆོགས་
 སྟབ་བྱེད་དུ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་ཚུལ་ནི། སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་ཆོས་ཅན། ཆོས་
 སྐྱའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་གཉིས་སྟན་ཆོགས་སྟབ་
 བྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རྟོགས་
 པའི་སྒྲོ་ལ་མཆོན་པ་ཡེ་ཤེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་སྟུག་གསུམ་སྟོན་པའི་
 གཞུང་གིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་པ་ཞི་བརྒྱད་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་

གཉིས་ལ་མ་དམིགས་པས་ཤེས་མཚན་དངོས་མིན་ལ། མཚོན་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ལམ་མ་
ཞུགས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་དང་། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་རྟོག་བཅས་གཉིས་ཡོད་ལ། སྦྱར་བ་
ཉི་ཤུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱར་བར་བྱས་ནས་དེ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་
རོ། སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་བོ་སྦྱར་མཚན་གཞིར་བྱང་མོད། སྦྱོབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་རྩ་བའི་
དགོངས་པ། འབྲེལ་བ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་མཚན་གཞི་
མཚོན་བྱ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ལ། ཤེས་མཚན་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱར་བའི་
ཤེས་མཚན་ཕྲག་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་སྤང་བ་གཉིས་སོགས་རྩ་འབྲེལ་ཀྱན་ན་
གསལ་བས་མཚོན་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱར་བ་མིན་ཚུལ་ནམ་བཤད་ལྟར་རོ། སྟོན་གྱི་མཁས་
པ་འབྲེལ་ཨར་སོགས་ཀྱིས་སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་མཚན་གཞི། དེའི་སངས་རྒྱས་སྦྱེད་པའམ་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་འདིག་ཉེན་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་མཚོན་བྱ་དང་། སྦྱར་བ་དེའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་སྦྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་མཚན་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་བརྩ་བྱག་པ་ཕྲག་
གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས། དེ་སྦྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་མཚན་ཡིན་པ་ལ་
དགོངས་ནས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་སུ་བྱང་པར་བྱ་བྱས་རྒྱུའི་ཆོས་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་
བྱང་པར་བྱེད་ཆོས་ཤེས་མཚན་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་པར། མདོ་ལས། དུམ་གྱིས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྩ་སྦྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྟུབས་སོ། །བྱང་མཚན་བསམ་
མི་བྱབ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། བྱེད་པ་ནི་སྦྱར་བ་རང་
དང་མཐུན་པའི་རྟོགས་པར་གཞན་འགོད་པའི་རྣམ་པ་འདོག་ལ། མཚོན་བྱ་ལ། སངས་
རྒྱས་སྦྱེད་རྣམ་པ་དང་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བརྩ་བྱག་བཞག་ནས། མཚོན་ཚུལ།
རང་བཞིན་གྱི་སྦྱར་བ་ལྟ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་སྦྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྟར་ཉི། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྟེ་ཤེས་པ་བརྩ་བྱག་པ་ཕྲག་གསུམ་སྦྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྟར་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཆོས་ཅན་འདྲ་ལ། བྱོད་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་སྦྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྟར་ཉི།
བསམ་མི་བྱབ་སོགས་བརྩ་བྱག་རྟོགས་པའི་བྱབ་པར་དང་ལྟར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཉན་རང་
སོགས་གཞན་ལྟར་ནམ་གཅོད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་སྦྱེད་བྱེད་

ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་རང་དང་མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་ལ་གཞན་འགོད་པའི་རྣམས་ལྟན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུམ་གས་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན་ལ། རོ་བོ་ཉིད་མཚན་མཚན་ཉིད་
 དུ་མི་བཞེད་པ་འདྲ་ལ། གསེར་ཕྱེད་ལས། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་མཚོན་ཚུལ་ནི།
 རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ་གསུངས་པ། བྱད་མཚན་གྱི་གཞན་ལྟན་
 རྣམ་གཅོད་དང་། བྱེད་པས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་རྣམས་ལྟན་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མཚན་
 མཚོན་བྱ་སྒྱུར་བའི་རོ་བོ་ཡིན་པ་རང་ལུགས་དང་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། མཚོན་ཚུལ་
 མི་འདྲ་སྟེ། རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་ལས། བྱད་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་
 པའི་རྣམས་པ་ཡོད་དེ། གས། གཞན་ལྟན་རྣམ་གཅོད་དུ་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གཞན་དོན་བྱད་པར་ཅན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
 རྟོགས་པ་ལ་གཞན་འགོད་པའི་བྱེད་པ་དང་ལྟན་པའོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་
 སྐྱེད་བྱེད་མཚོན་ནོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ཤེས་བྱད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་
 བ་མཚོན་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་
 ཞིག་རང་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟོགས་
 རྣམ་དུ་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་དུ། དེ་དང་ཤེས་བྱད་བྱེད་གསུམ་ལ་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་
 ཐ་སྟད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མཛད་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས། རེད་མདའ་བའི་མཚོན་བྱ་
 སྒྱུར་བ་ཐ་སྟད་དང་། མཚན་ཉིད་རྣམས་ཐ་སྟད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན། ཤེས་བྱེད་ཡིན་པ་
 མཚོན་ཚུལ་དུ་བཤད་པའང་བཀག་གོ། །འདི་དག་ནི་ཉི་ཟེར་ལས། འབྲས་ཤེས་རབ་
 འབར་དང་ཨར་བྱང་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བཞེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་བཞེད་
 པ་ཡིན་ནོ། །དགག་ཚུལ། གསེར་ཕྱེད་དུ། མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་པོ་
 གསུམ་གྱིས་འབྲས་བུས་རྒྱ་མཚོན་པ་ཡིན་པས་སྒྱུར་བའི་སྟངས་ཀྱི་རྣམས་པ་དེར་མི་འཐད་
 ཅེས་བཀག་ལ། རྟོགས་རྣམ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱད་བྱེད་གསུམ་པོ་གང་ཡང་ཐེག་ཆེན་
 སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་པའི་རྣམས་ལྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་
 ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞུང་གི་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཤིང་སྐབས་སུ་བབ་པའི་

དོན་ལས་ཉམས་སོ་ཞེས། བུམ་པ་མཚན་གཞི་དངོས་པོར་མཚན་པ་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་
མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་ཆོ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་བུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་མཚན་གཞི་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྐབས་
འདིར་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་མ་བཤད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་བཀའ་པ་ལྟར། རྣམ་བཤད་
ལས་ཀྱང་། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་ཆོག་དོན་ལ་མི་གསལ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། རྟོགས་སྤང་དུ་བྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་ཅིག་ཤེས་མཚན་ཞི་བརྒྱད་སངས་རྒྱུ་
ཀྱི་སར་བཞག་ནས་འབྲས་བུས་རྒྱ་མཚོན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་བྱ་སྟོན་སོགས་ཡིན་ཏེ། བྱ་ཁྲིཀ་
ལས། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་བྱུང་པར་བྱེད་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། མཚན་
ཉིད་འབྲས་བུ་དེ་དག་གིས་མཚན་གཞི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་དེ་དག་འབྲས་བུ་དེ་
དག་སྦྱང་བྱེད་དུ་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། མཐའ་དབྱེད་སྐབས་འབྲས་བུའི་
མཚན་ཉིད་དང་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་བྱས་ནས་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འབྱུང་བྱུང་དང་ལྡན་པ་མཚན་ཉིད་དོ། བྱས། བྱ་སྦྱང་པའི་ལུས་ལྡན་བྱུའི་
རྒྱུར་མཚོན་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་བཞི་བོ་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོར་བཞག་
ཀྱང་དེ་མཐའ་དབྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཀོད་ཅིང་མཐུ། ཡང་ན་རྟོགས་སྤང་ལྟར་ནང་
འགལ་མེད་པ། འོག་ཏུ་ཡང་རི་ལྟར་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་སྒྱུར་བའི་བྱས་པར་ཤེས་པ་ན་
སྒྱུར་བ་རྣམས་ཤེས་པའི་རྒྱུར་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྤར་ལྟར་ཡན་ལག་གི་སྐབས་སུ་
ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གང་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་།
ཞེས་དང་། གཞི་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། ཞེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཅེས་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་ཞེས་པ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཟེར་གྱི་
སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་མིན་ལ། མཚོན་ཚུལ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་
དེ་དག་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་ལྡན་པས་སྤར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གིས་
མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལྟ་བུར་མཚོན་ཟེར་རམ་སྟུམ་སྟེ་དབྱེད། ཉེ་ཁྲིཀ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་
མཚན་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་མཐའ་དེའི་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པས་སོ། །སྤྲུལ་གསུམ་ལའང་ཚུལ་དེ་སྒྱུར་རོཞེས།
 མཚན་ཉིད་བཞི་གལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བའི་
 མཚན་ཉིད་གཉིས་བྱས་ནས། དང་པོས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་དང་། དེའི་བྱང་པར་
 ཏུ་འཕགས་པའི་ཆ་དང་། མཛད་པ་དང་། རང་བཞིན་མཚན་ལ། སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་
 བཞིས་སྒྱུར་བའི་རྟོགས་པ་སོགས་བཞི་མཚན་པར་བྱས་ནས་དེ་ཆོས་བཤེས་གྱི་དགོངས་
 པར་གསུངས་སོ། །བྱ་སྟོན་དང་གཡགས་པ་སོགས་གྱིས་ཤེས་བྱང་བྱེད་གསུམ་སངས་
 རྒྱས་ཁོ་ནར་བཞག་པ་ན། རྟོགས་སྤང་ལས། མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་པ་
 བཅུ་དྲུག་ཕྱག་གསུམ་སྤྲུལ་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དེའི་ཤུགས་ལ་རྒྱ་བྱང་སེམས་
 གྱི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྱག་གསུམ་སྤྲུལ་དོན་གྱི་ཚུལ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་
 བཅོས་སུ་མདོའི་སྤྲུལ་དོན་མདོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་བྱང་
 སེམས་གྱི་མཁྱེན་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་ཕྱག་གསུམ་བསྟན་གྱི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་མཁྱེན་པ་མཚན་ཉིད་པ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། མདོ་དང་ཆ་
 བའི་དོན་སོ་སོར་འབྱེད་མ་ཐུབ་པས་ཡིན་ལ། བྱང་པར་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་སངས་རྒྱས་
 སར་བཞག་པ་ནི་མདོ་བསྟན་བཅོས་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །ཆོག་གསལ་ལས།
 འདིར་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་གཟུང་ངོ་ཞེས་ཆ་རེག་གིས་མེ་མཚན་པ་ལྟར་
 གསུངས་པ། རྣམ་བཤད་ཏུ་རང་ལུགས་བྱས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་བྱེད་ལ།
 གསེར་ཐོང་ལས་དེ་དང་ཤེས་པ་དེ། དེ་བ་སྦྱེད་བྱེད་ཏུ་བཤད་པ་མདོའི་དངོས་བསྟན་ལ་
 སྒྱུར་ན། མདོ་ལས། ཤེས་པ་རྣམས་སྒྱུར་བའི་འབྲས་བུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ།
 མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དེ་བ་སྦྱེད་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་གཞི་ཤེས་གྱི་ཆོག་གི་ཐ་མ་གཉིས་
 མི་དགོས་སྟུང་པ་ལ། བྱང་མཚན་གྱིས་ཐ་མ་གཉིས་གཞི་ཤེས་ལས་བྱང་པར་ཏུ་འཕགས་
 པར་བསྟན་ཅེས། གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་དང་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཉན་
 ཐོས་ལ་བཞག་ནས། དེ་ལས་འཕགས་པར་བསྟན་ནོ། །ཞེས། གཞི་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཉི་
 ཤུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པ་མཤེས་པ་དང་། བྱང་མཚན་གྱིས་དོན་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟུང་པ་

ལ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་ཞེས་བྱེད་མཚན་བྱང་མཚན་གྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ་སོགས་
ནོར་བ་འབའ་ཞིག་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མཚན་ཉིད་འདི་དག་གི་དོན་
རྟོགས་པར་འདོད་པ་ནི་འདོད་ལྟ་དཀའ་བྱེད་འབའ་ཞིག་གོ། ཞེས་ཉས་བརྟེན་ས་བཀག་
གོ། ཉས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་སྦྱོར་བའི་
མཚན་གཞི་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་སྡུ་མ་ནི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་
པར་བཤད་པ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། འདིས་སྦྱོར་བ་རྣམས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན། ཞེས་
དང་། སྦྱོར་བ་དག་མཚོན་པས་ན། ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རོ་བོ་ཉིད་མཚན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞག་པ་ནི་སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་སོ། དེས་ན་གསེར་ཕྱིང་ལས། བཅུ་
དྲུག་པོ་འདི་ནི་སྦྱོར་བའི་རོ་བོ་ཉིད་འབའ་ཞིག་དུ་བཤད་པས་འདི་སངས་རྒྱས་སར་
འདོད་ན་མི་འཐད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་ན་འདི་ལ་རྒྱ་བོད་མང་བོ་འཁྲལ་འདུག་
པས། གསེར་ཕྱིང་ལས། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ཞིབ་པར་མ་བྱུང་བས་རྟོགས་དཀའ་
བར་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོས་རྒྱས་པར་བཤད་གསུངས་སོ། རང་ལྷགས་ལ། མདོའི་དངོས་
བཞུན་གྱི་ཤེས་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུས་རྒྱ་མཚོན་པར་གངས་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་
པོ་བཞེད་པ་ཙམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་ལ། རྟོགས་སྣང་དུ་གསུངས་ཚུལ་བྲངས་ཟིན་
ཏོ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་འབྲེཨ་ཡིན་ནམ་དཔུང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་མཚན་གཞི་
དང་མཚོན་བྱ་བྱང་པར་མེད་ཟེར་མཁན་ཉ་ཤེས་ལས། བཅོམ་རལ་དང་དཔང་ལོ་ནི་
ཞེས་གསུངས་པས་མཚོན་བྱ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་མཚན་གཞི་ཐ་སྙད་མ་སྦྱར་ན་
ལེགས་སོ། ཞེས་པ་འོག་གི་མཚོན་སྦྱོར་ལྟར་རོ། མཚོན་བྱ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཤེས་
བྱང་སོགས་མཚན་ཉིད་རྣམས་འདོག་པས། དེ་ལ་མཚན་གཞིའི་ཐ་སྙད་མི་སྦྱར་བའི་
དོན་ནོ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དོད་ལི་ཏ་ལ་རིམ་བཞིན་རྒྱུན་གྱིད་ཏ་དང་། ལྷ་ཏ་བྱིན་
པས་གང་གིས་མཚོན་བྱེད་ཤེས་བྱེད་གསུམ་དང་། གང་མཚོན་བྱ་རོ་བོ་ཉིད་མཚན་
གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་པར་བྱེད་སྦྱབ་དང་ལས་སྦྱབ་ཟེར་རོ། དེ་ཡང་ཤེས་བྱེད་གཉིས་ཆོས་
ཅན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་ལ་རིམ་བཞིན་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་སྦྱེད་པའི་

རྒྱུ་པ་ཡོད་པར་མཆོན་ཏེ། རང་དོན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་དང་གཞན་དོན་བྱེད་
 པའི་བྱེད་པ་དེ་དག་སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁིང་ལས་སྟོན་
 ཐོག་སྤུན་ཆོགས་སྒྱེ་བར་མཐོང་བ་ན་དེ་ལ་དེ་སྒྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། སྤར་གྱི་རྒྱུ་པ་དེ་དག་ཉན་རང་གི་སྒྱུར་བ་ལ་
 མེད་པ་མཆོན་ཏེ། ཁྱད་པར་དེ་དག་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་
 གྱིས་སྒྱུར་བ་ལས་དོན་གཞན་དུ་རྒྱུ་པ་དེ་དག་མཆོན་པས་བྱེད་སྒྲུབ་པོ། རྩོམ་ཉིད་
 མཆན་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་སྒྱུར་བའི་རྩོམ་ཉིད་མཆོན་ཏེ། དེའི་རྩོམ་སྤངས་རྟོགས་
 རིམ་ལྷ་བྱ་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒྱུར་བའི་རྩོམ་ཉིད་མཆོན་པས་ལས་སྒྲུབ་
 པོ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱིས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དོན་དུ་རྒྱུ་ལམ་ཤེར་བྱིན་ལ་
 འཇུག་པ་ན་དོན་གཉིས་སྤུན་ཆོགས་སྒྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡོད་པར་མཆན་ཉིད་
 དང་པོ་གསུམ་དང་། དེ་རྩོམ་སྤངས་རྟོགས་རིམ་ལྷ་བྱ་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པ་ལ་ཐ་མ་བསྟན་
 པས། མཆན་ཉིད་ཤེས་པ་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཆུལ་དང་། འདིར་མཆན་ཉིད་
 བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་གྲངས་ངེས་ཡང་བསྟན་ནོ། །གསེར་ཕྱོང་ལས། གསུམ་པ་ནི་
 ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་བཞག་སྟེ། སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་རེས་གྱིས་འདི་སྟོན་དུ་
 བཏང་ནས་སྒྲོམ་པས་སོ། །ཞེས་པ་ཅ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཆན་ཉིད་བཞིའི་ས་
 མཆོམས་ཡིན་ཏེ། སྒྱུར་བ་གསར་དུ་ཐོབ་ཆེ་མཆན་ཉིད་བཞིའི་རིགས་འདྲ་ཅམ་སྒྱེས་
 དགོས་ཀྱང་སྤར་སྒྲོམ་ཆེ་དེ་བཞི་མཆན་ཉིད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོམ་
 རེས་གྱིས་ཞེས་པ་དང་པོ་དང་སྒྱེས་ཟིན་སྒྲོམ་རེས་གྱིས་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་མཆན་ཉིད་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཆུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔལ་
 ལྷན་པས་འདི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་སྒྱུར་བ་ལ་དབྱེད་པའི་ས་མཆོམས་བསྟན། ཞེས་པ་
 དང་། ཁྱད་མཆན་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་བཞག་པ་མི་འཐད་དེ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་སྒྱུར་
 བར་དབྱེད་པ་ལ་མཆན་ཉིད་དེ་དག་རྒྱུད་ལ་སྒྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་མཆན་མཐོང་
 ལམ་ཁོ་ན་བཞག་པ་དང་ནང་འགལ་ལོ། །ཁྱད་མཆན་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་ཡིན་པ་མི་

འཐད་དེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། མཐོང་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་པས་དེ་ལ་བཤད་པ་ན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གོ་སྟེ། ཞེས་དངོས་སུ་མཐོང་ལམ་ལ་སྦྱར་
བས་སྦྱོར་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་མཆན་གོ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་
སྣང་གི་གསུངས་ཚུལ་བདག་གིས་མ་སྟོབས་ཞེས་པ་རང་གི་དེ་ཉིད་བཞུན་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་རྩི་ཡབ་སྲས་གསུམ་གའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེད་
ལས། ཤེས་མཆན་འདི་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་
མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། རྩི་བའི་དངོས་བཞུན་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཞིས་
མཆན་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྣང་ལྟར། མཆན་གཞི། མཆོན་བྱ། མཆན་ཉིད།
རི་ལྟར་མཆོན་ཚུལ་བཞིར་བྱས་པའི་མཆན་གཞི་ནི་མཆན་ཉིད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་
མཆོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་བཞག་པས། རྣམ་པར་བཞག་འཛིག་གི་མཆན་
མཆོན་གཞི་གསུམ་གྱི་གཞི་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ནི་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་རང་སྤྱིང་དུ་དོན་བྱེད་
ཀྱས་པས་དངོས་པོ་མཆོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བཞག་པ་ལྟ་བུ་དགོས་པས་སོ། དེས་ན་
ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་མཆན་གཞི། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱིས་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་
ཤར་ཕྱིན་ཐོབ་པ་ལ། ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཤར་ཕྱིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཤེས་དགོས་པས། ལམ་ཤར་
ཕྱིན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐུན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱད་པར་
དུ་འཕགས་པ་དང་། དེ་ལ་གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་པ་དང་།
སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་སྤངས་རྟོགས་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་མཆོན་བྱ་དང་། མཆན་ཉིད་ནི།
བཞི་དང་། མཆན་ཉིད་ཁོ་ནས་སྐྱས་བཞུན་པ་གསུམ་མོ། རི་ལྟར་མཆོན་ཚུལ་ལ། སྦྱིའི་
མཆོན་ཚུལ་སྦྱོར་དག་དུ་བྱས་ན་མཆན་གཞི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལམ་
ཤར་ཕྱིན་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རིགས་རྟོགས་པས་ཟིན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་སྟེ་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཤེས་མཆན་དང་
ཐབས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་བྱེད་མཆན་དང་གཉིས་ཀས་ཟིན་པས་བྱད་མཆན་རྟོགས་སུ་
བྱས་པ་ཡིན་ནོ། བྱེ་བྲག་གི་མཆོན་ཚུལ་ཐད་ཀར་འཆད་པར་འཇུག་རོ། ཤེས་མཆན་

སངས་རྒྱལ་ལ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་སྒྱུར་བའི་
ཤེས་མཚན་སངས་རྒྱལ་ལ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་དེ་དག་སྒྱུར་བ་
མཚན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུས་རྒྱ་མཚོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། ཤེས་པ། བྱད་པར། བྱེད་པ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི། དང་
པོ་ལ། གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་གསུམ།

གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། མཚན་ཉིད་བཞིར་བྱེ་བ་**དེ་ལ་**
ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་གསུམ་
ཡོད་པ་**ལ་**ཞེས་པ་ཤེས་མཚན་སྒྱིའི་མཚམས་སྒྱུར་དང་། དེ་མན་བྱེ་བྲག་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
མཚམས་སྒྱུར་རོ། **།རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་**ཤེས་མཚན་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་། དེས་རི་ལྟར་
རྟོགས་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། འཛིག་རྟེན་ཤེས་པ་གཉིས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་ཤེས་
པ་གསུམ་པ། རས། བརྒྱ་བཞི་བའི་བར་བརྒྱ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་པ་ཐ་མ་
གཉིས་སུ་གསེར་འབྲེང་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ཉིད་ལས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་ཞེས། བྱེད་ཆོག་བྱས་པ་མདོའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། འདིར་བསྟན་ལ་རྣམ་བཤད་ལྟར། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་
བའི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་འཕྲ། རྟོགས་སྣང་ལྟར།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། དེ་དག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པས་
མི་རྟག་པ་སོགས་ཐེག་དམན་གྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **དེ་བཞིན་གཤེགས་**

པ་འབྲུང་བ་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
ནས། ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདིས་དེ་བ་བསྐྱེད་དོ། ཞེས་པའོ། །རྩ་ཆོག་ལྷག་མ་སལ་ཆེར་
གྱིས་ཟིན་བྱེད་དངོས་སུ་བསྟན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤང་བོ་ལྔའི་འཛིག་རྟེན་
དོན་དམ་པར་འཛིག་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། ནས།
འཛིག་རྟེན་སྟོན་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པའོ། །འདི་དག་གིས་འཛིག་རྟེན་སྟོན་ཚུལ་ནི།
ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་ལ་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གདགས་གཞི་སྤང་བོ་ལྔ་དང་
དེའི་གཙོ་བོ་སེམས་འཁོར་བཅས་སྟོན་པའོ། །སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་གངས་མེད་
པ་བདེན་སྟོང་དུ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན། ནས། ལྷ་ག་ལ་འཇུག།
ཞེས་པའོ། །སེམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བསྐྱུས་པ་ཤེས་པ་དང་བྱིར་བཏུས་པ་རྗེས་ཐོབ་སྦྱུ་མ་
ལྷ་བྱར་ཤེས་པ་དང་། བསྐྱུས་པ་གཡེང་བ་གཉིས་ཀའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་།
ནས། རབ་ཏུ་མཐེན་ཏོ། ཞེས་པའོ། །སེམས་དེ་དག་དོན་དམ་པར་མི་ཟད་པ་ཡི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ནས། མཐེན་ཏོ། ཞེས་པའོ། །ཆགས་བཅས་སོ་སྦྱེའི་
དུག་གསུམ་དང་བཅས་པའི་སེམས་བདེན་སྟོང་དུ་ཤེས་པ་དང་། སོགས་པས་བསྐྱུས་
པ་འཕགས་པའི་སེམས་དུག་གསུམ་དང་བྲལ་བ་བདེན་སྟོང་དུ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི།
རབ་འབྱོར། ནས། མཐེན་ཏོ། ཞེས་པས་ཆགས་པ་དང་བཅས་བྲལ་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་
བཀོད་དོ། །སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ནས།
མཐེན་ཏོ། ཞེས་པའོ། །འདི་ནས་བཅུ་བཞི་བའི་བར་སེམས་ཅན་སྤོང་གང་ཟག་སྤོང་གཉིས་སྦྱས་པ་གོང་གི་ཆགས་བཅས་ཆགས་བྲལ་ལྷར་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་
བྱས་ནས་སྦྱེ་འཕགས་ལ་སྦྱོར་རོ། །སེམས་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོན་ཏན་
དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པས་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ནས།
མཐེན་ཏོ། ཞེས་པའོ། །དོན་དམ་པར་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྟེན་མེད་པའི་སེམས་ཆད་མེད་
པ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ནས། མཐེན་ཏོ། ཞེས་པའོ། །དོན་དམ་པར་སེམས་
དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ནས། མཐེན་

དྲོ། ཞེས་པའོ། འདྲི་དམ་པར་སེམས་སྒྱུན་ལྷན་བཟླ་མེད་པ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར། རྟལ། མཁྱེན་དྲོ། ཞེས་པའོ། ཤེས་པ་དེ་སེམས་སྒྲ་མ་གཡོ་བ་དང་ལ་སོགས་པས་
འདྲ་བ་དང་བཟླ་པ་དང་བཅུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་བདེན་སྟོང་དུ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་
ནི། རབ་འབྱོར། རྟལ། མཁྱེན་དྲོ། ཞེས་མདོར་བསྟན་དུ་སྒྲུ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་གཡོ་
བ་སོགས་སེམས་བཞི་གསུངས་ནས་རྒྱས་བཤད་དུ་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་གསུངས་སོ། གཡོ་
བ་སོགས་དང་དེ་ལས་གཞན་ཡང་སྤང་བོ་ལྟ་བོ་དེ་དག་ནི། བདེན་སྟོང་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་དག་ནི་ཞེས་པའི་དེ་སྒྲ་གོང་གི་འདིག་རྟེན་ལ་བསྟེག་
དགོས་སོ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། རྟལ། མཁྱེན་དྲོ། ཞེས་པའོ། ལྷན་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ཚུལ་གཅིག་དུ་འདོགས་པ་དང་དེ་རྟོགས་ཏེ་དང་དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་
དུ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཞེས་པ་སྟེ། མདོ་ནི། དེ་ལྟ་ན། རྟལ། ལེའུ་སྤུམ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་པའོ། ཞེས་པའོ། ཉི་ཟེར་ལས། སྤྱིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་འབྱེད་
ཚུལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པའི་སྟོན་པ་དང་། དམིགས་པའི་སྟོན་པ་སོ། རྟལ། གཉིས་པ་ནི་སྒྲུ་
བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དམིགས་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་
དུ་བྱེ་བའི་སྟོན་པ་མཁྱེན་གསུམ་དུ་འདོག་པའོ། འདི་ལ་སྐབས་འདིའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདྲ་བའི་བྱིར། དམིགས་པའི་སྟོན་པ་དབྱེ་སྟེ་དེ་
བཞིན་གསེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤང་བོ་ལྟ་དང་སེམས་སོགས་བཞི་
ཡིས་བསྟུས་པ་ལ་དམིགས་ལ་ཞེས་སོགས་ལྟར་གསེར་ཤེད་ལས་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་གཙོ་
བོ་གཞི་སྤང་བོ་ལྟ་དང་། རྟལ། གཞི་མཁྱེན་པའི་ཤེས་པས་སོ། ཞེས་སོགས་དེར་བསྟན་པ་
ཅམ་ཡིན་ལ་སྤྱིར་དེའི་ཆ་ནས་འདོག་ཞེས་བྱ་བ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ཡིས་ནི་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་
དོན་བསྟུས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་སྐབས་འདིར་

སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཅན་བཤད་པ་ནི། གང་གིས་ཟིན་པའི་ལམ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གཞི་
ཤེས་སྦྱར་བའི་མཚན་བྱེད་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་།
རྟོགས་སྣང་ལས། གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བརྟུ་བྱལ་གི་ངོ་བོར་
ཀྱུར་ཅིང་། ཞེས་པ་ལྟར་ཟིན་བྱ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་དངོས་ནི། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་
ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སློབ་ནས་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བའི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་**དེ་བཞིན་གཤེགས་**
པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྦྱར་བ་**དང་།**
འདི་ལ་དེས་ཟིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་ཡང་
འཛོག་གོ་མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར། བསྟན་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། ཞེས་
པའོ། །སྤང་བོ་ལྡེ་**འཇིག་རྟེན་**འཇིག་པའམ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་**འཇིག་པ་མེད་པ་**
དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྟན་འདས། བསྟན་སྟོན་པའོ། ཞེས་པའོ། **སེམས་ཅན་གྱི་**
སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་**དང་།** མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བསྟན་ འདི་སྟོན་
པའོ། ཞེས་པའོ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་**སེམས་བསྐྱུས་པ་དང་།** མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
བསྟན་ མཐུན་རྟོ། ཞེས་པའོ། མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པའི་**སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་**
རྩིས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་**དང་།** མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བསྟན་ མཐུན་རྟོ། ཞེས་པའོ། མཐོང་སྤང་
སྤངས་པའི་སྤང་པ་དང་སློམ་སྤང་སྤངས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་དེ་གཉིས་
ཀྱི་གཞི་ཉར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་སྟེ། **སེམས་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆ་**
ནས་མཁའ་ལྟར་མི་འཇིག་པས་**མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་དང་།** མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བསྟན་
མཐུན་རྟོ། ཞེས་པའོ། འགོག་ཁམས་སོགས་གསུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་དོ། **སེམས་འདོད་ཆགས་**
དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་དང་བཅས་པ་སྤངས་བྱའི་
སེམས་**དང་།** མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བསྟན་ མཐུན་རྟོ། ཞེས་པའོ། རྩ་བའི་**སོགས་པ་ཞེས་བྱ་**
བའི་སྦྱས་བསྐྱུས་པ་སེམས་འདོད་ཆགས་སོགས་**དང་བྲལ་བ་**གཉེན་པོའི་སེམས་**དང་།**
མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བསྟན་ མཐུན་རྟོ། ཞེས་པའོ། རབ་འབྱོར་ནས་མཐུན་རྟོ་ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་སེམས་གནས་པ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་སེམས་རབ་རྟུ་གཟུང་བ་རྒྱ་མཚན་

ནམས་གསུམ་མི་བརྟེན་པ་སྟེ་སེམས་སྣ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲེལ་དང་། སེམས་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་དེ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནམ་གངས་གཉིས་དང་རབ་དབྱེ་དྲུག་གསུམ་དང་
 བཅས་བྲལ་དྲུག་གསུངས་སོ། **སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདོད་པའི་སེམས་དང་།** མདོ་ནི། རབ་
 འབྱོར། ཉན། མཐེན་ཏོ། ཞེས་བདེན་པར་མེད་པས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཉིད་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བསྟན་པ་འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་སྦྱར་
 རོ། **སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་**གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སེམས་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན།
 མཐེན་ཏོ། ཞེས་པའོ། **སེམས་ཆད་མེད་པ་**གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་། མདོ་ནི། རབ་
 འབྱོར། ཉན། མཐེན་ཏོ། ཞེས་པའོ། འདིས་གསུམ་རྒྱན་སྣང་ལས་འདོད་པ་ལ་སོགས་
 པའི་ཁམས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཉེ་ཀ་ལས་ཡང་ན་ཁམས་
 གསུམ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྦྱར་ཡང་རུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་སོ། **སེམས་དབང་ཤེས་ལ་བསྟན་**
ཏུ་མེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། མཐེན་ཏོ། ཞེས་བསྟན་ཏུ་ཡོད་མེད་དང་དེ་
 རྗེས་སུ་ཐོགས་པ་ཡོད་མེད་སྟེ་ན་ཡོད་མེད་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་ནམ་པར་གྲོལ་
 མ་གྲོལ་སྟེ་འབྲེལ་བརྒྱད་གསུངས་སོ། **སེམས་སྦྱར་ལྷས་གཟུགས་ཅན་ལྟར་བལྟར་མེད་**
པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། མཐེན་ཏོ། ཞེས་པའོ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར། ཉན་སྟོན་
 པའོ་ཞེས་པ་སེམས་བསྟན་པ་སོགས་ལ་སྦྱར་རོ། **སེམས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པས་འདྲ་**
 བཀྲམ་བརྒྱུ་པ་ནམས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན།
 མཐེན་པར་གྱུར་ཏོ། ཞེས་པའོ། འདིའི་སེམས་གཡོ་བ་སོགས་ནི། གསེར་སྤང་ལས།
 དགག་སྦྱབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་མིན་ཀྱི་སེམས་ཅམ་ཞིག་ལ་བྱ་ཞེས་པ་ལྟར་བདེན་པར་མེད་
 པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་། བདེན་པར་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདྲིན་པའི་སེམས་བཞི་ལ་བྱས་ནས་འཕགས་
 པར་ཡང་བཞག་གོ། དེའི་འཕྲོས་དོན་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ལྟ་བ་བརྒྱ་བཞི་ནི། ཕྱི་རོལ་བའི་
 སྤང་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་གིས་བྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་ལས་བརྒྱམས་ནས་དྲི་བ་བརྒྱ་
 བཞི་ཞུས་པ་ན་དེ་དག་བདག་མེད་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་ཞིང་བྱད་གཞི་མེད་པའི་

ཁྱད་ཆོས་མི་འཐད་པས་ན་ལན་ལྟང་མ་བསྟན་པས་ལྟང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཟེར་གྱི། དེ་
དག་ལ་མི་དགེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ནི་ཁོ་རང་ཆོས་དེ་གང་ཟག་གི་
བདག་དང་དེའི་ལོངས་སྟོང་བྱེད་བསམ་ཞིང་། ལྟ་བའི་དམིགས་ལྟུང་གྱི་དེ་གསེར་སྤེང་
ལས་སེམས་ཅན་དང་སྟོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། སྟོན་མཐའ་འམ་རྒྱ་
ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་དང་པོ་ནས་མི་འགྱུར་བའི་རྟག་པ་དང་།
རྒྱ་མེད་པར་སྟོང་བྱེད་བའི་མི་རྟག་པ་དང་། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་མི་
རྟག་པ་དང་། རྩི་ཐུབ་གྱི་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྟེན་དུ་མེད་པར་འཛིན་པ་བཞི་
དང་། ཕྱི་མཐའ་འམ་འབྲས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ནི། དེ་གཉིས་སྟེ་བ་ཕྱི་མར་འཇུག་པས་
མཐའ་དང་མི་ལྟན་པ་དང་། ཕྱི་མར་རྒྱུན་ཆད་པས་མཐའ་ལྟན་དང་། རང་བཞིན་ཕྱི་མར་
འགྲོ་ལ་གནས་སྐབས་མི་འགྲོ་བས་གཉིས་ཀ་དང་། འགྲོ་མི་འགྲོ་གང་དུ་ཡང་རྩི་ཐུབ་དུ་
བརྟེན་དུ་མེད་པར་འཛིན་པ་བཞི་ཅུ་ཤེས་སོགས་གཞུང་པལ་ཆེར་གསུངས་ལ། གསེར་
སྤེང་ལས་ཆེ་ཕྱི་མའི་ཕྱང་བོའི་ཆ་ལ་བྱས་ནས་ཆེ་འདྲིའི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མར་འཇུག་པའི་ཆ་
དང་ལྟན་པ་ལ་བཤད་ཅིང་མཐའ་དང་མི་ལྟན་པ་དེ་ལས་བསྟོག་ན་ཆོས་འགྲིག་གོ་ཞེས་
པ། ཉེ་ལྟུང་ལས། དང་པོ་རྣམས་གངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་
བཤད་རིགས་པར་མཐའ་ནི་ཟད་དང་མཇུག་ཆ་དང་། ཞེས་པའི་མཐའ་མཇུག་ཆ་ལ་
བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཐད་ཀྱང་སྤྱིར་ཟད་པ་ལ་བྱས་པ་སྡུ་མ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནི། གསེར་སྤེང་ལས། བདག་གི་ངོ་བོའི་སེམས་ཅན་ལ་བྱའི་གྲོལ་བའི་བདག་
ལ་བྱས་ན་རྒྱང་འཕེན་ལ་མི་འགྲིག་གོ། ཞེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྲགས་པའི་
སེམས་ཅན་ལ་བྱས་ན་རྒྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་དང་འགྲིག་ལེགས་ལྟན་
སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་བྱས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །དེ་གྲོངས་ནས་འབྱུང་
མི་འབྱུང་གཉིས་ཀ་གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བ་ལ་སྡུ་མ་ལྟར་བྱས་ན་སྡུ་མ་སེམས་ཅན་ཐ་མལ་
བཤོད་པར་བྱས་ན་བརྒྱད་སྟོང་བར་སོང་བཤི་པན་ཆད། ཅེས་པ་དང་། ཉི་མེད་དང་ལེ་
བརྒྱད་མར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་སྤྱིར་བའི་དགོངས་པར་འགྲོའོ། །གསེར་སྤེང་ལས།

ལེ་བརྒྱད་མར་བདག་དང་འདིག་རྟེན་གྱི་ནས་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཞེས་སོགས་སྒྱུར་ལ་
 བརྒྱད་སྟོང་བ་དང་འབྲུམ་འགྲེལ་དུ་དེ་བཞིན་གསུངས་པ་ལ་སྒྱུར་རོ། ཞེས་པ་བརྒྱད་
 སྟོང་བར་གྱི་ནས་སོགས་དང་། ལེ་བརྒྱད་མར་དེ་བཞིན་གསུངས་པར་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་
 དཔྱད། རྟོགས་སྣང་ལས། ལྷན་ནི་དབང་བོ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེས་བུའི་ལྷན་ཡིན་ལ།
 སྟོག་ནི་བདག་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར། བྱེ་བྲག་པས་ལྷན་སྟོག་གཉིས་གཟུགས་
 ཅན་གྱི་རྣམ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། གྲངས་ཅན་པས་ལྷན་གཟུགས་དང་སྟོག་ཤེས་པ་ཡིན་
 པས་རྣམ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱ་བཞིའོ། རྟེན་དག་དགག་སྒྱུབ་གང་ཡིན་ནི།
 བརྒྱད་སྟོང་བར་བྱེ་བཅུ་མས་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་པ་ལྟར་ནི་སྣང་དུ་གཡོ་བ་གསུམ་
 དང་བཀྲམ་པ་གསུམ་དང་བརྒྱམ་པ་བདུན་སྒྱུབ་པའི་ལྟ་བ་དང་། གཞན་བདུན་དགག་
 པའི་ལྟ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་གསེར་སྤེང་ལས། གསུམ་པ་ལ་དགག་སྒྱུབ་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་
 ཀ་ཡོད་ཅིང་བཞི་བས་དགག་སྒྱུབ་གཉིས་ཀ་བཀག་ཀྱང་སྒྱུབ་པ་དང་དགག་པར་བཞག་
 རྟེ། དེ་བཡོད་པ་དང་མེད་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་དགག་སྒྱུབ་གཉིས་སུ་འདུའོ། གང་
 ཟག་གང་ལ་ནི། གཡོ་བ་གསུམ་གྲངས་ཅན་དང་། འདུ་བ་གསུམ་རྒྱུ་པན་དང་། བཀྲམ་
 པ་གསུམ་གཅིར་བུ་པ་དང་། བརྒྱམ་པ་གསུམ་གང་ཟག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སྒྱུར་བར་རྒྱན་སྣང་
 ལས་གསུངས་ལ། གསེར་སྤེང་ལས། ཐ་མ་གཉིས་གང་ཟག་གང་ཡིན་མི་གསལ་ཡང་བྱེ་
 བྲག་པ་བདག་གཟུགས་ཅན་དང་། གྲངས་ཅན་པ་ཤེས་པར་འདོད་པར་སྟོབ་རྟེན་གྱིས་
 བཤད་པས་དེ་གཉིས་ལ་སྒྱུར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། རྒྱུང་འཕེན་པལ་ཆེར་དགེ་རྩ་ཆད་
 པས་མངོན་ཤེས་ལྡན་པ་མེད་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུང་འཕེན་དུ་གྱུར་བར་བ་དང་
 རྟོག་གི་ངན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མཐར་ལྷུང་བར་གསུངས་སོ། བརྒྱམ་པ་གསུམ་
 གནས་མ་བུའི་ལྟ་བར་གསུངས་པ་ལྷང་སྐྱེའི་བྱུ་མཐར་སྟེ་བ་འདི་དག་རང་སྟེ་ཅམ་
 དང་ནང་བ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་ནང་བའི་བྱུ་མཐར་སྒྲིབ་དངོས་མིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར།
 གནས་མ་བུ་ལྟ་བས་བྱི་རོལ་བར་བྱས་སམ། ཡང་ན་འགའ་ཞིག་གིས་གནས་མ་བུར་
 བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཀྱང་གནས་མ་བུའི་ལྟ་བ་མིན་ཟེར་བ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་གནས་

མ་བུ་དང་ལྷ་བ་མཐུན་པའི་ཕྱི་རོལ་བའི་ལྷ་བ་ཟེར་རམ་དཔུང། **གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་**
སེམས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་མཐུན་ཚུལ་ལས་གཞན་དེ་དག་དང་ཕུང་སོགས་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་པའི་**དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་།** མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། མཐུན་
པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའོ། །བཀའ་ཆེན་གྱི་མཆན་དུ་འདི་བཅུ་བཞི་བའི་མདོས་བསྟན་པར་
བྱས་ནས། མདོ་འདི་ཕྱི་མའི་ནང་དུ་བསྟུས་ཀྱང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པ་མཐུན་པ་བསྟན་པ་ནི། ཉན། དེ་བཞིན་ཉིད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མཐུན་ཏོ། །
ཞེས་བྱུང་དུ་སྦྱར་ཡོད་དོ། **དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་**གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་**དེ་**
བཞིན་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཚུད་པ་དང་**རྫོགས་པ་སོགས་དེ་གཞན་ལ་བསྟན་ཅིང་བཏགས་**
པའམ་འདོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་
དེ་ལྟར་ན། ཉན། མི་ཟད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པའོ། །འདིས་བསྟན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་
ནི། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོགས་པར་མཛད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་འཛོག་པར་མཛད་པ་
ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཚུད་པའི་ཤེས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་
འདིས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོག་ཏུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐུན་པ་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་དང་།
མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་ཤེས་པ་བཟོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བཞིའོ། །འདི་ཉི་ཁྲིར་མེད་ལ་
གསུམ་པ་མཆོག་ཏུ་རྫོགས་པ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་འགྲེལ་བའི་ཆོག་གིས་ཟིན་ཅིང་ཆ་
བས་གཉིས་པ་དང་བཞི་བ་ཟིན་པ་གསེར་ཕྱིང་ལྟར་རོ། །འདི་དག་གི་མདོར་ཤར་ཕྱིན་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པའི་ཤར་ཕྱིན་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བར་བྱེད་དགོས་པས་དེའི་ཉེར་
ལེན་བྱས་པའི་གཞི་ཕུང་སོགས་མཐུན་པ་ལ་བྱའོ། །སྤར་བཤད་པ་**འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་**

པའི་ནམ་པའི་བྱེ་བྲག་བརྩུ་བྱག་གིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་
 རྣམས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་མཚོན་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཚོན་པས་ན། ཤེས་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། ཉི་ཟེར་ལས། ཚུལ་བཞིན་
 དུ་ཞེས་པ་དང་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་ཐ་དད་པ་མི་སྣང་ཞིང་འོག་མ་
 རྣམས་ལ་མེད་པས་རྒྱ་དཔེའི་ཡི་གེ་མ་དག་ཞེས་དང་། གསེར་སྤིང་བའི་དེ་ཡིག་དོན་ལ་
 མ་ཁྱེད་པས་གསུངས་ཀྱང་། གསེར་སྤིང་ལས་གསེར་སྤིང་བའི་དེ་དག་པར་གསུངས་པ་
 ལྟར་རྣམ་བཤད་དུ་ཡང་གསུངས་སོ། །

ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་
 བ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་དེའི་འོག་དུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས་དེའི་
 མཚན་ཉིད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ཆོས་ཅན་ལམ་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་དབྱེ་བ་བརྩུ་ནི། ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཡུམ་ལ་བཞེན་ནས་
 ཞེས་སྒྱུར་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་སྟོང་ཉིད་དང་། ལྷའི་
 མཚན་མ་མེད་བཅས་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སྟོན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ཤེས་པ་
 དང་། འདི་གསུམ་ཀྱི་མདོ་ནི། དེ་ནས་སྟོང་གསུམ། ནས། སྟོན་པ་མེད་པའི་
 མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའོ། །དོན་དམ་པར་སྐྱེ་མེད་འགག་པ་མེད་པ་ཤེས་པ་
 དང་སོགས་པས་བསྟུས་པ་འགྲེལ་བ་ལྟར་བྱག་ཤེས་པ་དང་། འདིའི་ཐ་མ་ནི་
 ལྟ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་ཀྱི་དཔེ་ཡིན་པས་གཉིས་པ་དཔེ་ཡི་དོན་
 ནོ། །འདི་བརྒྱད་ཀྱི་མདོ་ནི། ལྷའི་བྱའི་དག །ནས། དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་དམ་བཅའ་གཞན་དུ་བྱ་མི་ཅུས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྲུག་པ་མེད་པ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། ལྷའི་བྱ་དག
ཁས། མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་པའོ། །བཞི་པ་གཏན་ཆིགས་རྒྱས་མ་བྱས་ཤིང་སྒོས་
མ་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ནི། ཆོས་ཉིད་རྒྱས་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི།
ལྷའི་བྱ་དག་ཁས། འདུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ཆོས་ཉིད་སྒོས་བདེན་
པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། ལྷའི་བྱ་དག་ཁས། མ་མཆིས་
སོ། ། ཞེས་པའོ། །ལྔ་པ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་ཚུལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟག་པའི་བར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི།
བཅོམ་ལྷན་འདས། ཅས། རོ་མཚར་ཆེའོ། །ཞེས་པའོ། །དོན་དམ་པར་དབྱེ་བ་
དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས། ཅས།
ཡེ་ཤེས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་དྲུག་ནི། ལམ་ཤེས་ཉིད་
ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་ནི། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བཞིན། །དོ་ཞེས་རྒྱང་པ་ཐ་
མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་མཚན་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །དག་སྒྲིང་ལྷ་ཟེར་གསུམ་
དུ་སྐྱེ་མེད་སོགས་བརྒྱད་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་
བ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ལྷ་རྩེ་རོ་བོ་སྒྲིང་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་མ་མེད་
པ་དང་། འབྲས་བུ་སྒོན་པ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་
འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ལྷགས་བརྒྱུད་གི་འགག་པ་མེད་པ་དང་། ཅ་
བའི་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་བསྐྱུས་པ་དོན་དམ་པར་ངི་མའི་རང་བཞིན་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། ངི་བྲལ་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་།
སྤང་སྤང་གི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་ཀྱི་ཟུང་འདས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་
དང་། འདི་ལ་ཉི་མེད་ཤེས་སྒོན་དུ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་སྤང་
བ་གཉིས་དང་མདོའི་སྐབས་མེད་པ་དག་སྟེ་རང་བཞིན་ཀྱི་ཟུང་འདས་ཀྱི་
རོ་བོ་ཉིད་བརྒྱད་སྒྲིང་བར་གསུངས་པས་སོ། །ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་

བས་བདེན་པར་གནས་པའི་རྟོན་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་དེ་དག་གི་
 མཛན་ཉིད་དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མཛན་ཉིད་དེ་དང་མཚུངས་པ་སྟེ་རྒྱག་དང་།
 འདི་བཅུ་གཅིག་གི་མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་དེ་ནས་ལྷ་རྒྱུ་ཆུ་མ་གྱི། རྒྱ་ནམ་
 མཁའ་དང་འབྲེ་བའོ། །ཞེས་པའོ། །ལྷ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 གཞན་ཏུ་མི་འཇུག་བས་རྒྱམ་པར་འཁྲུག་པའམ་དོར་བ་མེད་པ་དང་། མདོ་ནི།
 ལྷའི་བྱ་དག་ནས། ཁོ་ནར་བད་དོ། །ཞེས་པའོ། །སྟོ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་ཆོས་
 ཉིད་དེ་འདྲུ་མི་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། མཛན་ཉིད། རྒྱ་ནམ་མཁའ་ལོ། །ཞེས་
 པའོ། །ཆོས་དེ་རྒྱམ་རྟོག་གིས་གདགས་བྱ་མིན་པས་རྒྱམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་།
 མདོ་ནི། ལྷའི་བྱ་དག་ནས། མ་བཞག་གོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་བ་བས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེ་དག་བསྟན་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས།
 རྒྱ་ནམ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཛན་ཉིད་མེད་པར་
 ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་བཙམ་
 ལྡན་འདས། རྒྱ་ནམ་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པའོ། །ཡུལ་བཅུ་རྒྱག་པོ་འདི་རྒྱུ་མ་
 ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྒྱམ་པའི་བྱེད་པར་རམ་བྱེ་བྲག་བཅུ་རྒྱག་ཆོས་ཅན།
 རྒྱ་ཁྲོད་དེ་དག་གིས་རྒྱ་ཁྲོད་འཁྲུག་པ་བཅུ་རྒྱག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་པ་རི་ལྷར་
 གནས་པ་བཞིན་ཏུ་རྒྱ་ཁྲོད་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དག་ལ་རྒྱ་ཁྲོད་མཛན་
 བས་ནའོ་ཞེས་པ་གསེར་བྲེང་ལྷར་རོ། །རྒྱ་ཁྲོད་ཤེས་པའི་མཛན་ཉིད་ལམ་ཤེས་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ་འམ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཁྲོད་འདི་དག་གིས་ཡུམ་ཤེར་
 བྱེད་ཀྱི་མཛན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་གསུངས་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཛན་
 ལ་སྒྱུར་རོ། །

རྣམ་མཁྱེན་སྦྱར་བའི་ཤེས་མཆན།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་མཆན་ལ་གསུམ་གྱིས་དང་པོ་མཚམས་
སྦྱར་བ་ནི། ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་མཆན་**དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་**
པ་ཉིད་གྱི་སློབ་ཤེས་མཆན་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། ཡུམ་ལ་བརྟེན་
ནས་བདེ་བར་གནས་ཚུལ་དང་། དེའི་བྱ་བ་དང་། དེས་འཇིག་རྟེན་བརྟེན་
ཚུལ་ཤེས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་**དེ་ནི་རང་ཉིད་གྱི་སྦྱོང་**
ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས། །མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་
ནས་བཅོམ་ལུན་འདས། བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་བྱ་བ་དང་།
ཤེས་ཚུལ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཏུ་ཤེས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞིའི་
དང་པོ་ནི། **གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་།** །གཉིས་པ་ནི་**སྤྲུལ་མ་ཉིད་དང་གསུམ་པ་ནི་**
མཉེས་པ་དང་། །བཞི་པ་ནི་ཡུམ་**དེ་མཚོན་པ་དང་དེ་**བཞིའི་མདོ་ནི། ཆོས་
དེ་ལ། བསྐྱེད་པ་ལྟའོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་དོན་དམ་ཏུ་ནི། དོན་དམ་པར་དེ་
དག་**བྱེད་པ་པོ་མེད་དང་།** །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བསྐྱེད་པ་ལྟའོ། །ཞེས་
པའོ། །གསུམ་པ་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་བརྟེན་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་བཞི་
ལས། དང་པོ་བདེན་གཉིས་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་གཉིས་ནི། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་
ཀུན་ཏུ་འཇུག་པ་**མཁྱེན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།** །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བསྐྱེད་
འདི་སྟོན་པ་ལྟའོ། །ཞེས་པའོ། །ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་**མ་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་**
མཐོང་བར་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བསྐྱེད་པ་ལྟའོ། །ཞེས་
པའོ། །འདིའི་སྤྲུལ་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་སྦྱི་མ་དོན་དམ་མོ། །གཉིས་
པ་དུས་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་བཞི་ནི། སྦྱི་སྤང་སོགས་གྱི་**འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་**
གྱི་རྣམ་པ་དང་། །གདུལ་བྱ་འཁོར་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་
སྟོང་ཉིད་ཏུ་**བརྟེན་པ་དང་།** །བསྐྱེད་པ་སྤྲུལ་པར་བྱས་ནས་སྟོམ་བྱུང་གིས་**ཤེས་**

པར་མཛད་པ་དང་། སྤྱིན་པ་གྲོལ་བར་བྱས་ནས་མཛོན་སུམ་དུ་མཛད། །པ་
དང་། གསུམ་སྒྲ་མའི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །བཞི་བོ་འདིའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
ནས། འཇིག་རྟེན་སྟོན་པའོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པར་མདོ་བྱུར་
བ་མེད་པར་ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྗོད་པ་
དང་། ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་། མཐོང་བར་མཛད་པ་ཞེས་འགྲེས་གསུམ་ཕྱི་མ་
གསུམ་ལ་སྒྱུར་རོ། །དུས་ཞེས་པ་འདི་གསུམ་དུས་སོ་སོའི་སྐབས་ལ་སྒྱུར་བས་
སོ། །

གསུམ་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ནི། ཆོས་ཉིད་
རྟོགས་པའི་སྒོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་དོན་དམ་པར་ཞི་བ་ཉིད་དུ་
སྟོན། །པ། འདི་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ནས། ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་
ནོ། །ཞེས་པའོ། ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། གསེར་སྤང་དུ་དབེན་
མན་ཆད་ཞི་བ་ལ་སྒྱུར་བ་ལེགས་སོ། །བཞི་བ་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་གཉིས་
ནི། འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་དང་
པ་རོལ་ལ་དོན་དམ་པར་སྤང་དོར་གྱི་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་དང་། འདི་གཉིས་
ཀྱི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ནས། དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། འདི་ཉི་སྣང་དང་
ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་ལ། གསེར་སྤང་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་སུ་རབ་འབྱོར་ཤེར་
ཕྱིན་ཟབ་མོ་ཞེས་པ་མན་འདུ་ཤེས་འགོག་པར་སྒྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་རྣམ་མཁུན་སྒྱུར་བའི་ཆོས་བརྟེན་ནས་གནས་པ་
དང་། ཡུམ་ལ་གྲས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་མདོའི་དངོས་བསྟན་སངས་རྒྱས་སར་
འཇོག་པ་ཐམས་ཅད་འདྲ་ལ། ཀླང་བ་དང་པོ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་སྒྱུར་
རོ། །ལ། །སོགས་པ་བརྒྱ་དྲུག་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་མཁུན་པའི་ཚུལ་ལ་ཉེ་སྐབས་
སུ་ནི། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་

དོན་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་འགྲེལ་བ་ལྟར་རོ། །ཤེས་བས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་
པ་སོགས་གཅིག་དང་། ཐ་མ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བཅུ་གཉིས་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྩ་འགྲེལ་ལྟར་ན་
སྤྱི་དོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱར་བའི་ཆོས་
ལ་མངོན་པར་བཞིན་ནས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་མཁྱེན་པའི་
སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། རབ་འབྱོར་རི་ལྟར།
ནས། བཞིན་ཅིང་གནས་སོ། །ཞེས་པའོ། །ཡུམ་སྟོན་པ་ན་ཉིད་ཀྱིས་གདན་
གཤམ་པ་སོགས་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབ་པས་སྤྲ་མར་བྱ་བ་
དང་། བསྟེན་བཀྱར་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། མེ་ཏོག་སོགས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་
མཚོད་པར་བྱ་བ་དང་། འདི་བཞིའི་མདོ་ནི། ཆོས་ལ། ནས། རིག་པར་བྱའོ། །
ཞེས་པའོ། །དོན་དམ་པར་གྲུས་པ་སོགས་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི།
རབ་འབྱོར། ནས། ཆོར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཐོགས་མེད་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ནས། སྟོན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའོ། །དོན་དམ་པར་མ་མཐོང་བའི་དོན་ཐ་སྙད་ཏུ་དེ་ཁོ་ནར་སྟོན་པ་
དང་། མདོ་ནི། གཞུགས་མ་མཐོང་། ནས། སྟོན་པའོ། །ཞེས་པའོ། །ཡུང་སོགས་
ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བདེན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ཐེག་དམན་ལ་གཞི་
ཤེས་བསྐྱེད་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་བ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་
ལམ་ཤེས་བསྐྱེད་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་བ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་བསྐྱེད་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་བ་ཉིད་ཏུ་མངོན་སུམ་
ཏུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང་། འདི་བཞིའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཡང་། ནས།
མཐོང་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་པ་བཞི་རིམ་བཞིན་ནོ། །ཡུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
སོ་སྐྱེའི་སྒོས་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། དེ་སྒོས་པ་ཞི་བ་

ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང་། ཡུལ་སྤངས་སོགས་ཀྱི་འདིག་ཉིན་དོན་དམ་པར་བྱུང་པ་
 འགོག་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་སྤངས་སོགས་ལ་དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་དོར་གྱི་འདུ་ཤེས་
 འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འདི་བཞིའི་མདོ་
 བློ་བཟམ་མི་བྱུང་དང་། ཞི་བ་དང་། དབེན་པ་དང་། རྣམ་དག་ནས། ལེན་བཅུ་
 གཉིས་པ་ཡན་རིམ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་བདུན་གྱིས་བསྟུས་
 པའི་སྤྲུང་བཤད་པའི་ཤེས་མཚན་འདི་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞིའམ་དེ་ཆོས་ཅན།
 ༼༡༽ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གིས་ཆ་རེག་གིས་མེ་
 མཚོན་པ་དི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་
 དག་ཉོགས་པ་མཐར་ཐུག་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པར་
 བྱེད་པས་ནའོ། །༼༡༽ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །འམ་ཡིན་ཏེ། ༼༢༽རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་མཚོན་སྒྱུར་
 འདི་ལྟར་འགོད་དགོས་པ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉོན་མོངས་ཉོགས་སོགས་བཞི་
 སྟོང་ཞིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 མཚན་གཞི། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བར་མཚོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་
 སོ། །ཞེས་པས་ཤེས་ལ། དེས་ན་གོང་གི་གསེར་མེང་གི་དེ་དང་དགོངས་པ་
 གཅིག་གོ། འདིའི་ཡུལ་པལ་ཆེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྟུས་པས་རྣམ་མཁྱེན་
 ཀྱི་ཤེས་མཚན་བྱས་སོ། །

གཞི་མཐོང་ལམ་དང་སྒྱུར་ནས་བསྟན་པར་བྱ་གྱི། ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ལྷོག་པ་བཅུ་
 རྩ་གཉི་ཆོག་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའ་བར་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་
 ལྟར། དངོས་སུ་མཐོང་ལམ་མ་སྒྲོས་པས། འདིར་བསྟན་རྒྱན་མཐའ་དང་། སྒྱིར་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་མཚོན་ནོ། །གཞི་ཤེས་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་པ་སྐབས་གསུམ་
 པར་བེན་བྱེད་སྒྱུར་བ་བཅུ་བཤད་པས་སམ། རང་ལྷོག་ཉན་རང་ལ་ཡོད་པས་
 སོ། །རིན་ཆེན་བང་མཛོད་དུ། གྲོལ་སྡེ་གཉིས་ལྟར་ན་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་སྒྱུར་
 བའི་ཁྱད་མཚན་བསྟན་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་དགག་པ་བྱས་ནས། བྱང་སེམས་
 ཀྱི་དེ་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བར་འདུ་བས་རྣམ་མཁྱེན་སྒྱུར་བ་དེར་འདུ་བའི་བེར་
 བས་གསེར་སྤང་ལས། རྣམ་མཁྱེན་སྒྱུར་བ་རང་ལྷོག་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དང་།
 ཉི་ལྔ་དུ་དམིགས་གསལ་མ་མཛོད་པ་ཅེས་ལ་དཔག་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། མདོར་
 བསྟན་པ་མ་བྱེད་རྒྱས་བཤད་ལ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བར་སྐབས་ཀྱི་
 ཆོག་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པོ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རྩ་བ་དེན་ཀྱི་
 ཆོས་ཉིད་བསམ་མི་བྱུང་པ་དང་། དཔེ་མེད་པའི་མི་མཉམ་པ་དང་། །ཐ་སྙད་
 པའི་ཆད་མས་གཞལ་བ་ལས་འདས་པ་དང་གངས་ཀྱིས་བགྱང་བ་ལས་ཡང་
 དག་འདས། །པ་སྟེ། རྩ་བ་དེན་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་བཞི་རྟོགས་འི་ཤེས་བཟོད་
 བཞིའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འདི་བཞིའི་མདོ་ནི། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྷན། ལེའུ་
 སུམ་ཅུ་གསུམ་མོ། །ཞེས་པའོ། །འཕགས་པ་ཀུན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
 སྒྱུད་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན། ལེའུ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
 པའོ། །བཤད་གཉིས་ཤེས་པའི་སྒྲིས་སུ་མཁས་པ་ཡིས། །རིག་པར་བྱ་བའི་དོན་
 ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་འདོད་པ། ལེའུ་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་པའོ། །ཐེག་

ཆེན་རང་གི་སྒྲིང་ཡུལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཟབ་རྒྱས་ཤེས་པ་ཉིད། །དང་། མདོ་
ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉན། བཅོད་པར་འདུས་སོ། །ཞེས་པའོ། །ཉན་རང་
ལས་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ཤེས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་ཐུར་བ་དང་། འདི་བཞིས་
ཟིན་པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་བཞིའོ། །མདོ་ནི། ལྷའི་བྱ་དག་ནས། རྒྱ་ཆེར་བསྟན་
ནོ། །ཞེས་པའོ། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་བྲི་བ་དང་གང་
བ་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། །མདོ་ནི། དེ་ནས་འདོད་པ་ན། ཉན། མི་གང་འ་
འོ། །ཞེས་པའོ། །ཕྱིན་བྱུག་བྱུག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། མདོ་ནི། འདོད་པ་ན་སྒྲིང་
པ། ཉན། ཐུར་བར་བལྟའོ། །ཞེས་པའོ། །བསྐྱལ་བ་དུ་མར་སྐྱབ་པའི་ཆོགས་
གཉིས་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པ་དང་། །མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན། ཉན།
ལེའུ་སྐམ་ཅུ་བཞི་པའོ། །ཞེས་པའོ། །ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འདི་བཞི་ནི་འགོག་བདེན་གྱིའོ། །མདོ་ནི།
རབ་འབྱོར། ཉན། འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་
རྟེན་རིགས་དང་བཅས་པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རྒྱ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་པའོ། །པར་ཕྱིན་བཅུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་མཐའ་དག་ཆང་བ་དང་།
མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། མི་ལྟང་ངོ་། །ཞེས་པའོ། །ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་
གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ལེའུ་སྐམ་
ཅུ་ལྔ་པའོ། །ཞེས་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་རོ་ཁྱོང་བ་མེད་པ་
དང་བཞིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ནི་ལམ་བདེན་གྱིའོ། །མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན།
ནས། ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །རྟེན་འབྱུང་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་ནི། །བཅུ་
བྱུག་བདག་ཉིད་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དེས་སོ། །རྟེན་གང་གིས་ན་རྟེན་ལམ་ཤེས་
དང་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲོར་བས་བསྐྱས་པའི་ལམ་ནི་ཆོས་ཅན། །རྟེན་ཉན་རང་གི་
ལམ་གཞན་དག་ལས། །བྱུང་དུ་འཕགས་པས་སོ། །རྟེན་འབྱུང་པར་ལམ། །ཡིན་
ཏེ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། རྒྱས་བཤད་དང་། གང་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་ཡུལ་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** ཕྱི་
 རྒྱུན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། **ལ་སོགས་པས་བྱང་ལེམས་**
ཀྱིས་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་ནང་གི་རྒྱུན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་ ཞེས་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །རྒྱུན་སྣང་ལས། དེ་
 ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་བཞི་ནི་མེ་
 ལོང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་དབྱེ་ནས་སྦྱར་རོ་ཞེས་སྟོན་ཀྱི་སྟོབ་
 དཔོན་རྣམས་འཆད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྦྱེད་པས་ན་
 བྱ་བ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་པ་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་འདི་འོག་མ་བྱ་བ་མཉམ་
 པ་མེད་པ་ལ་སོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ་ཞེས་པ་ལྟར། **སངས་རྒྱས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་**
ཤེས་མཉམ་ཉིད་སོར་རྫོགས་བྱ་བུ་ཡེ་ཤེས་བཞི་སྦྱེད་པའི་བྱ་བ་བསམ་ཀྱིས་མི་
བྱབ་པ་དང་། **མི་མཉམ་པ་དང་།** **གཞལ་བ་དང་།** **བབྱང་བ་ལས་འདས་པའི་**
སྟུག་བསྐལ་ཀྱི་བཟོད་ཤེས་བཞི་འཕྲུལ་ཡང་ན་སོ་སྦྱེད་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཡུལ་ལས་
འདས་པའི་སྟུག་བདེན་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་པ་ཉིད་དང་། དཔེ་
 མེད་པས་**མི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་།** **ཐ་སྦྱད་པའི་ཆད་མས་གཞལ་བ་ལས་ཡང་**
དག་པར་འདས་པ་དང་། **སྦྱས་བཟོད་པ་སོགས་བྱངས་ཀྱིས་བབྱང་བ་ལས་**
ཡང་དག་པར་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་རྫོགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བཞི་དང་།
 མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མ། བས། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
 འཁྱར་རོ། །ཞེས་པའོ། །རྒྱལ་པོ་བྱང་སྟོམས་སུ་གནས་ནས་སྟོན་པོས་བྱ་བ་
 བྱེད་པ་ལྟར་ཡུམ་ཀྱིས་མི་རྫོགས་བཞིན་དུ། **འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་**
ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྦྱད་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན། བས།
 འཁྱར་དུ་མཆིའོ། །ཞེས་པའོ། །སྤྲ་བ་ཇི་ལྟ་བ་དང་འཛངས་པའི་ཇི་སྟེད་པ་
 ལ་མཁས་པའི་སོ་སྦྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཕགས་པ་སྟེ་**སྦྱིས་བྱ་མཁས་**
པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བའི་དོན་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་

ལྷན་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །སྒྲོན་
 ལམ་ལ་སོགས་པའི་ས་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་བརྩ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་ཆོགས་
 མཐའ་དག་ཚང་བ་དང་། མདོ་ནི། འཕགས་པ་ནས། མི་སྐྱབ་བོ། །ཞེས་ཟགས་
 ལྷན་བྱས་པའི་བྱའི་དཔེ་གསུངས་སོ། །ཀླན་པོ་སྐྱེས་བུ་སྟོབས་ལྷན་གཉིས་
 གྱིས་བཞེན་པ་ལྟར་ནང་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་
 གྱིས་སྲིད་ཞེས་ལྟར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
 ཉན། བརྩ་བཞི་པའོ། །ཞེས་པའོ། །ཆོས་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པས་བདེན་པར་
 མདོན་པར་ཞེན་པའི་རོ་ཟུང་བ་མེད་ཅིང་དགོ་ཚ་བྱང་ཚུབ་རྩ་བ་སྟོབ་བ་བཞི་
 ལམ་གྱི་བདེན་པའི་དང་། བརྩ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བས་ནི། ཉང་། གོ་
 རིམས་བཞིན་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་སྐྱེད་ཅིག་
 མ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པར་མཆོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་འཕ་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་གིས་
 བ་ཉེ་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་རྣམས་ལས་ཉེ་ལ་བྱུང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་
 པས་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་སྟོམ་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཉེ་ལ་བྱུང་
 པར་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་བྱུང་ཞུགས་སོ་སྟེ། ཞུགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་ལ་
 གཉིས་པ་བྱུང་ཞུགས་པའི་ཡུལ་དངོས་སུ་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤར་བྱེད་
 ཆོས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་དེའི་བྱིར་ཉན་རང་གི་ལམ་དེ་དག་གི་ནི་རི་སྐྱེད་
 བཤད་པའི་བྱུང་པར་དང་བྲལ་བའི་མདོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་
 བཅས་བཞིན་སྐྱེ་པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གོ་སྤྲོད་པའི་བྱིར་དངོས་སུ་མ་བཤད་
 རོ། །འཇུག་རྟེན་ལྟར་རིགས་བྱིན་གྱིས་ཉན་ཐོས་སོགས་མདོན་པར་ཤེས་པ་
 རྟོགས་རེ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་སོགས་བྱུངས་ནས་ཆགས་བྲལ་སྐྱེད་པ་གོ་སྤྲོད་པའི་
 བྱིར་དང་། ལུང་སོགས་ན་གྲགས་ཆེ་བས་མ་བཤད་ཅེས་ཡི་གེ་མ་དག་པ་
 ལ་འགྲེལ་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ། མདོན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་པ། བྱེད་ཆོས་ཐ་མ་

རོ་ཐུང་མེད་པའི་བསྐྱོག་ཆེ་ཡིན་པས་སོགས་པས་སྤྲ་མ་བཙོ་ལཱའི་བསྐྱོག་ཆེ་
འཛིན་པའི་བྱིར་མཛོན་པར་ཤེས་པ་མིན་ནོ། ཅེ་འབྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གཙོ་
བོ་མཐོང་ལམ་དང་། འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་བྱང་མཆན་
དང་བྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་དོ། །

བྱེད་མཆན།

གསུམ་པ་བྱེད་མཆན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། **བྱང་པར་གྱི་**
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་རང་ལས་བྱང་པར་འཕགས་པ་**རྣམ་པར་བཅད་པ་**སྟེ་ཤེས་པར་
བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་**རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་**གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་**བར་**
སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་
ཅེ་བ་ནི། རྟོག་ཤིག་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་བརྒྱུད་ནི་ཐུན་མོང་གི་བྱེད་པའོ། །ཐ་མ་གསུམ་
ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་པོ་བརྒྱུད་མཁྱེན་གསུམ་དང་ཐ་མ་གསུམ་སོ་སོར་
སྦྱར་ལ། སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དགུ་གཞི་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་
མཁྱེན་ལ་སྦྱར་བ་དང་སྤྲ་མ་མཐུན་ནོ། །འབྲེལ་ཆུང་གཞི་ཤེས་ལ་གསུམ་ཚམ་སྦྱར་བ་
གཞི་ཤེས་ཚམ་གྱི་བྱེད་པའོ། །གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་**ཕན་**
པ་ཐར་བའི་བདེ་བ་ལ་འགོད་པ་**དང་།** མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ། ཉན། འཛིག་
ཉིན་དོན་བྱིར་ཁྱེད་ཀྱི་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བྱེད་པ་དང་པོ་དགུ་མདོར་
བསྟན་བྱས་ན་རྣམ་བཤད་སོགས་དང་འབྲིག་གམ་སྟུམ། ཡང་ལེ་བརྒྱུད་མར་ཐམས་
ཅད་ཕན་པའི་མདོ་བྱངས་སུ་བྱས་སོ། །ཕན་པའི་མདོ་ནི། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་འཛིག་ཉིན་
ལ་ཕན། ཞེས་པ་ནས། ཁྱེད་ཀྱི་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ཆོ་འདིར་སྦྱག་བསྔལ་སོགས་ཞེ་

བའི་བདེ་བ་དང་མཐར་ཐུང་འདས་ལ་འགོད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། བདེ་
 ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལས་སྦྱོབ་པ་དང་། མདོ་
 ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། མགོན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། མི་ལ་སོགས་པའི་གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ཀྱི་ནི་གཏན་གྱི་སྦྱབས་དག་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། ཤེར་ཕྱིན། ཉན། སྦྱབས་སུ་
 གུར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། ཆོས་བསྟན་པས་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་སོགས་ལ་གནས་ཀྱི་
 དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ཆོས་བསྟན་ཏོ། ཞེས་པའོ། སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་བྱེད་དཔྱད་གཉེན་གྱི་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། དཔྱད་གཉེན་
 དུ་གུར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། སྤྱིད་ཞིའི་ཆུན་དང་བྲལ་བའི་ཐུང་འདས་ལ་འགོད་
 པའི་སྤྱིང་གི་དང་ནི། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། དེད་དཔོན་དུ་གུར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 པའོ། ཆོས་བསྟན་ནས་ཐར་བར་ཡོངས་སུ་འབྱེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་
 འབྱོར། ཉན། འབྱེན་པར་གུར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། རྩོལ་བ་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཆོས་
 རྟོན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། མི་
 དམིགས་སོ། ཞེས་པའོ། འཕམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དོན་དུ་ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་མཛོད་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་དག་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
 ཉན། མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པའོ། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་བསྟན་
 པས་སུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་རྣམ་མཁྱེན་ལ་འགོད་པས་ཐ་མ་རྟེན་གྱི་མཛད་
 པ་སྟེ་བྱེད་པའོ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ལེའུ་སུམ་ཅུ་དྲུག་པའོ། ཞེས་པའོ། དག་
 ལྷན་ལས། ཐ་མ་འགོ་བའི་མཛད་པ་སྟེ། འགོ་བ་ནི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་ཟེར་གྲུང་
 སྡེ་མ་ལེགས་སོ། བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བ་ཐ་
 མས་དོན་བསྟུས་སོ། ལེ་བརྒྱད་མར་དང་པོ་གཉིས་བྱང་སེམས་དང་ལྷག་མ་དགྲ་སངས་
 རྒྱས་ནས་ཀྱི་བྱེད་པར་གསུངས་ཞེས་པ་དེར་དང་པོ་གཉིས་བྱང་ཆེན་དང་དེ་མན་ལ་
 སངས་རྒྱས་ནས་ཞེས་མདོ་སྦྱར་བས་ཡིན་ལ། རྟོག་ཤིག་དུ་དང་པོ་ལྷ་བྱང་སེམས་ཕྱི་མ་
 དྲུག་སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱར་བ་ལེ་མང་དུ་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པའི་ཞེས་སྦྱར་བས་ཡིན་

ནོ། །གསེར་སྤེང་ལས། འོན་ཀྱང་མཐར་ཐུག་པ་སངས་རྒྱས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་
པ་བརྟུ་གཅིག་བྱང་སེམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི།
ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་མ་འོངས་པའི་ཕན་པ་སྟུག་ཀྱན་ཞི་བའི་ཐུང་
འདས་ལ་འགོད་པ་དང་། **ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་**ཉེར་འཆོ་སོགས་དང་བྲལ་ཞིང་མཐར་ཐར་
བར་འགོད་པ་དང་། འདི་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། རབ་འབྱོར་གྱི། གས། བཅེ་
བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དང་། ཞེས་པའོ། །ཁྲ་ན་མེད་པ། གས། དཀའ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པ་སྟོབ་སོགས་ཀྱི་མདོར་བསྟན་ཡིན་ཀྱང་བཀའ་ཆེན་གྱིས་འདིར་སྟུར་རོ། །འཁོར་བའི་
སྟུག་བསུལ་གཏན་མེད་པའི་སྐར་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཐུང་འདས་
ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ངི་
ལྟར། གས། སྟོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་དག་ནི་**ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕན་**
པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་གསུམ་མོ། །**གཏན་དུ་ཕན་པ་**འཁོར་བར་སྟོག་མི་སྲིད་པའི་མི་
གནས་པའི་ཐུང་འདས་ལ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། གས། སྐབས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
པའོ། །**སྟུག་བསུལ་གྱི་རྒྱ་**བདེན་འདྲིན་ཆོས་བསྟན་པས་**བསྐྱོག་པ་ལ་**གནས་པ་དང་།
མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། གས། གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །**འཁོར་བ་དང་ཐུང་ན་ལས་**
འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། གས། དཔུང་གཉེན་དུ་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ཁྲུས་ལྷན་དང་བྲལ་བའི་སྐམ་ས་ལ་སྤྱིང་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་སྡོན་
མ་སྲིད་པ་དང་བྱི་མ་ཞི་བའི་མཐའ་འཇམ་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་ལྷན་ཟད་པའི་མི་གནས་
པའི་ཐུང་འདས་**རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་**མདོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་**རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པའི་**
རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་བཞིའམ་ལྷས་བདེན་ཞེན་སྲིད་པ་སོགས་བྲལ་ཏེ་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་
དང་། ཕྱིན་དུག་སོགས་བསྟན་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་མེ་འདྲིན་ཅིང་འོད་བྱེད་པ་དང་། ཐུང་
འདས་ལ་འབྲིད་པའི་དེད་དཔོན་གྱི་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། གས། སྤྱང་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ཉི་མེ་ལས་སྤྱིང་སྤྱི་དང་སྤྱང་བ་འོད་འབྱེན་པ་དེད་དཔོན་བཞི་སོ་
སོར་གསུངས་ལ། བརྒྱད་སྟོང་བར་དང་པོ་གཉིས་ཙམ་གསུངས་པས་རྒྱན་སྤྱང་དུ་སྤྱང་

བའི་ཕྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་དང་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པ་ཟུན་པ་སེལ་བ་གོང་གི་སྤྱེད་པ་
 ཟད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་སྤྱིང་གི་ཕྱེད་པར་འཛོག་ལ། མདོ་ལས་ལོགས་སུ་བྱས་པ་ཡེ་
 ཤེས་བཞི་མི་ཤེས་པ་ཟད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ཤེས་ཕྱིར་ཡིན་གསུངས་ལ། སྟོན་མཐའ་
 རྒྱ་དང་ཕྱི་མཐའ་འབྲས་བུ་ལ་བྱས་པ་ཡང་སྤྱིང་ཞི་གཉིས་ལ་སྟུ་ཕྱིས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མིང་
 བཏགས་སམ་སྟུ་མོ། །མདོ་ལས་ཞི་བ་ཀྱེན་མ་མུང་འདས་རི་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 ལྟས་སྦྱོར་མཐོང་སྟོན་པ་མི་སྟོབ་པ་བྱད་པར་ཀྱི་ལམ་ལྟར་སྦྱར་བས་ཕྱི་མ་གསུམ་འཇུག་
 སྦྱབ་སྐུབས་ལྟར་མ་དག་ས་བདུན་ཀྱི་དང་ས་བརྒྱད་པ་དང་ས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་
 ལམ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་བཞི་ཞེས་པ་རྒྱན་སྣང་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་སྤྱེད་པ་
 ཟད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འགོག་པ་མུང་ན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པར་ཕྱེད་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ཞེས་པའི་དོན། གསེར་སྤྱོད་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་བཞི་ནི་མི་ཤེས་པ་
 ཟད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། སྤྱེད་པ་ཟད་ཕྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནས་
 མུང་འདས་ཐོབ་ཕྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བར་བཞི་བཞག་ནས་དེ་བཞིས་མི་ཤེས་པ་བསལ་ཚུལ་
 ལ་སྣང་བའི་སྤྱིང་ཞེས་བྱར་དུ་བྱས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཤེན་བས་ཡེ་ཤེས་བཞིས་
 མི་ཤེས་པ་བསལ་ནས་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་སོགས་རང་གཞན་ཀྱི་དོན་སྣང་བར་
 ཕྱེད་པའི་དང་། དེར་འབྲིད་ཕྱེད་དེ་དེད་དཔོན་དང་། དེས་འབྲིད་པའི་ཐབས་སམ་ལས་
 ཆོས་སྟོན་པའི་འོད་འབྱེན་པའི་སྤྱིང་གསུམ་ཉི་ཁྲི་ལྟར་བྱས་ལ། སྤྱིང་གི་སྐད་དོད་དྲི་
 བ་ཞེས་པའི་ལྷ་ཕྱིས་པའི་དེ་བ་སྣང་བ་ལ་འཇུག་པས་ཡིན་ནོ། །སྦྱེ་སོགས་བདེན་པར་
 མེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་ཐར་བར་འབྲེན་པའི་གཞན་ཀྱི་དོན་སྦྱབ་པའི་དང་། མདོ་ནི།
 རབ་འབྱོར། བས། འབྲེན་པར་འཇུར་རོ། ཞེས་པའོ། །རབ་འབྱོར། བས། ཉེན་དུ་འཇུར་
 ཞེན་ཞེས་པ་འོག་མ་གསུམ་ཀྱི་དྲི་བ་ཡིན་ཀྱང་བཀའ་ཆེན་གྱིས་འདིར་སྦྱར་རོ། །ཆོས་
 རྣམས་ནམ་མཁའ་དང་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ལ་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་དོན་སྦྱན་གྱིས་སྦྱབ་པར་འཇུག་པའི་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ། བས། མི་
 འདའོ། ཞེས་པའོ། །གཞན་དོན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་

དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར་ཆོས། ཉན། དེ་ལས་མི་འདའོ། ཞེས་པའོ། །འདི་རྣམས་གདུལ་བྱ་གདུལ་བའི་དུས་
རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་སྦྱབ་པའི་དོན་གྱིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱབས་
ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་བདུན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་མཆོས་
ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ཉེ་བར་སྦྱབ་པའི་དོན་གྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྦྱོར་བ་ལ་ནི་སུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཉེན་གྱི་བྱེད་པའམ་མཛད་པ་གཅིག་སྟེ། མདོ་ནི།
རབ་འབྱོར། ཉན། འཇུར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། །གསུམ་དང་བདུན་དང་གཅིག་ཡོད་པ་
དེ་ལྟར་ན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། །༡༽ཆ་རེག་གིས་མེ་མཆོན་པ་རི་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་
གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པར་མཆོན་པས་
ནའོ། །༢༽བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོའམ་ཡིན་ཏེ། །༣༽མདོའི་དངོས་བསྟན་གསེར་
ཕྱེང་ལྟར་ཕན་སོགས་བཅུ་གཅིག་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་རྩ་
མཐེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་གཞན་དོན་སྦྱེད་པའི་རྣམ་ལྡན་དུ་མཆོན་པའམ་ཤེས་པར་
བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །

རྩི་བྱེད་མཆན།

བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི།
བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས། མཐེན་གསུམ་སྦྱོར་བའི་བྱེད་ལས། ཤེས་པར་བྱས་
པ་རྣམས་ཀྱི། མཆན་གཞི་དང་མཆོན་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་
ལན་དུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་

ཉིད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཆགས་སོགས་**ཉོན་མོངས་**པའི་རོ་བོ་
 མངོན་གྱུར་བས་དབེན་པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉན།
 རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེའི་**རྟགས་**ཀྱིས་དབེན་པ་**དང་།** མདོ་
 ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེའི་རྩ་**མཚན་མས་**དབེན་པ་
དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 པའི་**མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོ་དག** །བདེན་པར་འཛིན་པས་**དབེན་པ་**
དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །བྱ་**དཀའ་**
 བའི་གོ་ཆ་གྱུན་པ་**དང་།** མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པའོ། །འཆང་རྩ་བར་**ངས་པ་དང་།** མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། མ་ལགས་སོ། །ཞེས་
 པའོ། །**ཆེད་དུ་བྱ་བ་**གསུམ་སྒྲིབ་པའི་**དང་།** མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉན།
 གོ་ཆ་བགོས་སོ། །ཞེས་པའོ། །སྒྲོམ་གྱི་འཁོར་གསུམ་**མི་དམིགས་**པར་རྟོགས་པ་
དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། བསྒྲོམ་པའོ། །ཞེས་པའོ། །ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་
 པར་**མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་།** མདོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་། ཉན། བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །གཞི་ལམ་གྱི་ཡུལ་ལ་**དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་**
ཡིན་པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། ཟབ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའོ། །བདེན་
 པར་ཞེན་པ་དང་**མི་མཐུན་**པར་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། ལྷའི་
 བུ་དག་ཉན། བསྒྲོམ་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་**ཐོགས་པ་**
མེད་པར་རྟོགས་པ་**དང་།** མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྷན་པ། ཉན། མ་མཆིས་
 པའོ། །ཞེས་པའོ། །ཆོས་**དེ་**དག་གཟུང་འཛིན་གྱི་**གཞི་**དོན་དམ་པར་**མེད་**
 པར་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་འདི་ནི། ཉན། ཉེན་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་
 པའོ། །ཆོས་དེ་དག་དོན་དམ་པར་**འགྲོ་འོང་མེད་**པར་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་
 ནི། དེ་ནས་འདོད་པ་ན། ཉན། ཆིག་ཏུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་དག་དོན་
 དམ་པར་**སྒྲིབ་པ་མེད་**པར་རྟོགས་པ་**དང་།** མདོ་ནི། དེ་ནས་གནས་བརྟན། ཉན།

མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པའོ། རྟེན་གཤིག་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པར་མི་
དམིགས་པར་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན། རས། དེ་ལྟར་འགྱུར་
དུ་གཤོག་མི་ཟེའོ། ཞེས་པའོ། རྟེན་པ་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་དོན་བསྟུན་ཏེ་མཚན་
ཚུལ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་ཆོས་ཅན། རྟེན་མཚན་ཉིད་
ཤེས་བྱ་དང་བྱེད་གསུམ་གྱིས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མཚན་བྱུང་མ་
མཚན་གཞི་ལྟ་བུར་མཚན་པས་ནའོ། རྟེན་མཚན་ཉིད་བཞི་བར་བཞིད་པ་
ཡིན་ཏེ། རྟེན་གྲོལ་རྟེན་གྲོལ་ལས་དང་པོ་བདུན་ཡོན་ཏན་ཐོབ་བྱེད་དང་། དེའི་
དང་པོ་བཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། གསུམ་གཉིན་པོ་
དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལྷག་མ་དགུ་དམིགས་པ་རྟོགས་བྱེད་དུ་བྱས་
ནས། དང་པོ་གསུམ་མཐུན་གསུམ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་རྟོགས་
བྱེད་དང་། དྲུག་ཡུལ་ཐུན་མོང་དུ་རྟོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ནི་སྤང་
གི་དགོངས་པར་གནས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། དང་པོ་ནི། ཞེས་
བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མདོན་དུ་གྱུར་བའི་རོ་
བོ་དང་། དེའི་རྟོགས་སམ་འབྲས་བྱ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ནི་ལས་
དང་། དེའི་མཚན་མ་རྒྱ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཙང་བདེ་ལ་སོགས་
པར་འདྲིན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོ་དག་བདེན་པར་ཞེན་པས་སྟོང་བ་སྟེ་དབེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་
དུ་བྱས་པའི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབེན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་བཞིའོ། འདི་
བཞིའི་མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་རབ་འབྱོར་གྱི། རས། རི་ལྟ་བུ་ལགས་ཞེས་པས། ལམ་
རྒྱུ་པ་པོ་དང་རོ་བོ་ཉིད་མཚན་སྤྱིའི་རི་བ་ཁྱུས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས། རས། རང་
བཞིན་ཅན་ནོ། ཞེས་པས་རོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་བཞིའི་རོ་བོ་དང་། རབ་འབྱོར། རས། རྟེན་

ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པས་དེ་བཞི་སྐབ་པ་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྟེན་ཏུ་བསྟན་ཀྱང་དཀའ་ཆེན་
 གྱིས་སྔ་མ་རོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་སྦྱར་རོ། **དོན་དམ་པར་མེད་པའི་**
སེམས་ཅན་ཐ་སྟད་ཏུ་མཐའ་ཡས་པ་མུ་ངན་ལས་བསྐྱེ་བར་གོ་བཤོས་པ་ནི་དཀའ་བའི་
དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། མ་འབྲེལ་བའོ། ཞེས་པའོ། །རང་གི་བསམ་པ་བརྟན་
 པས་ཐེག་པ་གཞན་ཉན་རང་ཏུ་མི་ལྟུང་བའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཁོང་རྒྱ་
 བར་ངེས་པ་སྐབ་པའི་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། སྐབས་མེད་དོ། ཞེས་པའོ། །**ཡུན་**
རིང་པོ་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་ནས་བསྐབ་པར་བྱ་བ་མཚོག་ཉིད་གྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་
 གསུམ་སྐབ་པའི་དང་། མདོ་ནི། འོན་ཀྱང་ནས། རེ་བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །གཞི་ཤེས་གྱི་
 རྣམ་པ་བསྒྲིམ་པར་བྱ་བ་དང་། **སྒྲིམ་པ་པོའི་གང་ཟག་དང་སྒྲིམ་བྱའི་ཆོས་མི་དམིགས་**
པར་རྟོགས་པའི་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། སྒྲིམ་པ་ལགས་སོ། ཞེས་པའོ། །ལམ་
 ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མདོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་
 དག་བཀག་པའི་སྦྱར་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའོ། ཞེས་བྱ་
 བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་སྦྱར་བའི་རོ་བོ་ཉིད་ལྟོ། །རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་
 པ་བསྒྲིམ་པ་ལ་གཞིལ་བའི་བསམ་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
 གྱིས་ཡུལ་ཏུ་བསྐྱས་པའི་དངོས་པོའི་བྱུང་པར་དེ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་
 རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། །**འཇིག་རྟེན་གྱི་**
སྐབ་པའི་ཕྱོགས་ནས་བདེན་པར་འཇིན་པས་དགག་ཕྱོགས་ནས་དེ་ལ་སོགས་པ་ལས་
བསྒྲིག་སྟེ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པའམ་རྟོགས་པས་བྱིས་པ་རྣམས་
དང་མི་མཐུན་པ་དང་། མདོ་ནི། ཉན་མཁའ་ཟབ། ཉན། བཅོམ་ལྟོ། ཞེས་པའོ། །མཁུན་
 གསུམ་གྱི་ཡུལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། འཕགས་
 པ། ཉན། ཐོགས་པ་མ་མཆིས་སོ། ཞེས་པའོ། །**ཤེས་བྱ་གཞུང་བ་དང་ཤེས་པ་འཇིན་པ་དོན་**
དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་གཞི་མེད་པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྟོ། ཉན། མ་
 མཆིས་པའོ། ཞེས་པའོ། །འགྲོ་འོང་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་པས་དོན་དམ་

པར་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྷ་རྣམས། རས། རྩེས་
སྲ་སྦྱེས་སོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་སྐབས་རྒྱན་སྣང་དུ་ཞི་འཆོད་རྩེས་སྲ་འབྲང་ནས་བདེན་
གཉིས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་
རྩི་བཞུགས་པས་བདེན་པའི་སྦྱོར་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། གཞན་ཡང་།
རས། རྩེས་སྲ་སྦྱེས་སོ། །ཞེས་པའོ། །གྲགས་ཆར་འདི་ལ་མདོ་འདིར་འགྲོ་བ་མེད་འདི་ནས་
སྦྱོར་བ་མེད་ཅེས་པ་ལྟར། འབྲེལ་བའི་ཐིན་ཐིན་སྲ་རྩི་བཞུགས་པར་མེད་པ་དང་། དོན་
དམ་པར་འབྲས་བུའི་རྩི་བཞུགས་པར་རྟོགས་པ་དང་རྒྱུ་ལས་སྦྱོར་བ་མེད་པ་གསུམ་སྟུར་རོ། །**དེས་**
པོ་དང་དེས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་མིན་གྱི་སྤང་གསུམ་གཅིག་
ཏུ་བྱས་ཏེ་དེ་གསུམ་གྱི་རྩི་བཞུགས་པར་བཞུགས་ཏེ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་
པའི་རྩི་བཞུགས་པར་མདོ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན། རས། སར་ལྷང་ངོ་། །ཞེས་པའོ། །རྩི་བཞུགས་
ཏེ་ཅེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྟུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྷ་བྱ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཏེ་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་རྩི་བཞུགས་པར་རྟོགས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྤང་བཞུགས་
དང་ལྷ་དང་བདུན་བཤད་པ་དེ་ལྷ་རྣམས་རྩི་བཞུགས་པར་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་ཅན། ༡༡༥
རེག་གིས་མེ་མཆོན་པའི་མཆོན་གཞི་རྩི་བཞུགས་པར་བཞུགས་ཏེ་མ་ཞོར་བར་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཏེ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་ཤེས་བྱུང་བྱེད་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཏེ་དང་ལྷན་པ་བཞུགས་
ཏུ་མཆོན་པས་ནའོ། །**༡༡༥**དེ་ལྷ་རྣམས་མཆོན་ཏེ་བཞུགས་པར་བཞུགས་ཏེ་མཆོན་ཏེ་དང་
བཞུགས་ཏེ་འཕྲུལ་བཞུགས་ཏེ། གསུམ་པ་གྲངས་བསྟུ་བ་ནི། སྤང་བཤད་པ་དེ་ལྷ་རྣམས་སྦྱོར་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ན་ནི་མཆོན་ཏེ་དགྲ་བཅུ་ཅུ་གཅིག་ཏུ་འབྱུར་རོ། །

ཐར་བ་ཆ་མཐུན།

གཉིས་པ་ཐར་ཆ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྦྲེ་རིམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གྲངས་
 མེད་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་བཤད་པའི་སྟོན་ནས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
 རོས་བཟུང་བ་དང་། རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་གྱི་ལམ་སྦྲེ་བའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 མངོན་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྲེ་བའི་རིམ་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལམ་སྦྲིའི་མཆན་
 ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་ཆིངས་ལྡར་བསྐྱུས་ནས་དེ་ལ་མཁས་པའི་གདུལ་བྱ་རོས་བཟུང་
 བའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཐར་བའི་
 ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ལ། སྤར་རི་སྐད་བཤད་པའི་སྦྱོར་
 བ་མཆན་ཉིད་གྱི་སྟོན་ནས་མཆོན་ཏེ་ཆད་མས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འབྱུང་བས། མཆན་ཉིད་
 གྱི་འོག་ཏུ་ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དོན་
 དམ་པར་མཆོན་མ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་
 རྣམ་མཐོན་གྱི་བར་རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པ་ལ་མཁས་པ་ནི། །རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་འདི་ལ། །ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འདོད་
 དོ། །མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་འདི་ལ། བསྟན་མཉམ་པར་གཞིག་པ་ནི། ཞེས་པའོ། །ལྷས་རྟེན་མཛོད་
 ལས་དང་པོར་གསར་ཐོབ་མི་ཁོ་ནར་བཤད་པ་ལྟར་བྱེ་སྦྱས་འདོད་ལ། ཐེག་ཆེན་ལུགས་
 ལ་མདོ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་དང་ཁམས་གསུམ་ག་ཡོད་ལ། སེམས་རྟེན་ཀྱང་ས་
 བརྩ་གཅིག་ཡོད་དོ། །དེ་སེམས་བསྐྱེད་ལའང་འདྲའམ་དཔྱད། དེས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་
 ཤེས་ལ། ཉི་ལྔ་སོགས་ལས་ཐོས་བསམ་དུ་གསུངས་པ་སྟོན་བྱུང་གཙོ་བོར་མ་གྱུར་བ་ལ་
 གསེར་མེད་དུ་གསུངས་སོ། །ཆོག་གསལ་ལས་སྐབས་འདིའི་ཐར་ཆ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་
 བསྟན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་ཐར་ཆ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱིས་གསེར་མེད་དུ་
 བཀག་གོ་རྟགས་ནི། མཛོད་འབྲེལ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སོགས་ཀྱི་གཏམ་ཐོས་
 པ་ན་ལྷས་ཀྱི་སྦྱ་བེད་བ་དང་། འཆི་མ་འཁྲུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ལ། ཆོགས་ལམ་ཁྱད་
 པར་ཅན་ནམ་སྐབས་འདིར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐར་ཆའི་རྟགས་ནི། ཉི་ལྔ་
 ལྟར་བཤད་དོན་ལ་མི་སྦྱག་པ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་མོ། །ཐར་བའི་ཆ་ལ་ཕན་པས་ཐར་ཆ་

ཟེར་ལ། ཆོག་གསལ་ལས་ཐར་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་འདྲི་མི་སྒྱུར་རོ། ཞེས་
ཐར་བ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱུད་དུ་འཕེན་པའི་ལས་དང་བྲལ་བའི་སྒྱུར་ལམ་རྟོག་ལ་བྱས་ཀྱང་།
ཤར་འབྱུང་གིས་འདྲི་ཐར་བ་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བའི་བྱད་པར་རོ། ཉེད་ཆ་ནི་ཕན་
པའི་ཕྱིར་ན་ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པའོ་ཞེས་པ་ཉི་སྤང་གི་དོན་ནོ། གཉིས་པ་འབྲེལ་
བ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་**མཆོན་མ་མེད་པར་དམིགས་**
པའི་ཤེས་པའི་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་རྣམ་པས། ཐབས་མཁས་ཀྱིས་**སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་**
ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་རྣམས་སྤར་མཐུན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་སྒྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་སོགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ངེས་ཚུལ་བཤད་
པ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་བསམ་བྱུང་གིས་ཐོང་བ་ཐོན་པའི་སློབ་ནས་**རང་གི་རྒྱུད་**
ལ་བསྐྱེད་པར་མཁས་པ་ནི། **རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པའི་སྒྱུར་**
བ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདི་ལ་བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་བསགས་པའི་འགོ་
ཚུམ་པའི་ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། མདོ་ནི། བརྒྱུད་སྟོང་བར་ཤུ་བུ་
གཞན་ཡང་། ཉན། འདི་ལྟར་འཇུག་རོ། ཞེས་ཞོག་པ་བསྟན་པས་སོ། རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་
པའི་དོན། གསེར་ཕྱིང་ལས། རྟོག་མ་ཐོབ་བར་དུ་བདག་གཞན་བརྗེ་མི་རུས་པས་རང་
རྒྱུད་ལ། ཞེས་པ་ཆོག་གསལ་ལྟར་ཉེ་ཀྱང་བཤད་པ་བཀོད་ཅིང་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་
མིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཡིན་ན། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར། གསེར་སྤྱིང་བས། རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ནི་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
རྣལ་འབྱོར་བའི་སེམས་ལ་ངེས་པར་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་མཁས་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་
བཤད་ལས། ཆོད་མས་རྫོགས་ནས་བསྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་རང་གི་རྒྱུད་ལ། ཞེས་དང་།
མངོན་པར་རྫོགས་པ་ཀུན་ལ་ཐོང་བ་སྦྱིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཉན། རྒྱུད་ལ་སྦྱིས་པ་ཞེས།
སྟོང་རྗེད་མཆོན་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ལ་ཐོང་བ་ཐོན་ཚུལ་ངམ་ངམ་ཐུགས་ཀྱིས་
འཇུག་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྤང་བ་འདི་སྤུ་བཏབ་ན་ཡལ་འགོ་བ་ལྟར་ཡིད་ངོར་བཏབ་
པ་ཐོབ་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་བསམ་བྱུང་གིས་ཐོང་བ་ཐོན་ཆོད་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཐར་ཆ་

ནས་བཟུང་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་རིམ་ཞེས་པས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་
ཤིན་ཏུ་དབང་རྩོན་ལ་འདིའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་ཐར་ཆ་སྒྲིམ་པ། གྲངས་མེད་གསུམ་
ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་འགོ་རྩོམ་པ། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་ནོ།

ཆོགས་ལམ་ཀྱི་དབྱེ་བའམ་ལམ་ཀྱི་ཆིངས་ལྡར་བསྟུས་ནས་དེ་ལ་མཁས་པའི་
གདུལ་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྤྱིན་སོགས་རང་རྒྱུད་
ལ་སྒྱབ་པར་མཁས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། **དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་**
སྤྱ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ་ལམ་སྤྱིའི་ཆིངས་ལ་མཁས་
ཆོད་དང་། དེ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་པ་དང་སྟོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྱབས་འགོ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དངོས་
གཉིས། དང་པོ་ནི། དུས་གསུམ་ཀྱི་**སངས་རྒྱས་སོགས་**ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ཀྱུན་ལ་
དམིགས་ནས་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྟོད་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་**དད་པ་དང་།** མདོ་ནི།
ཤར་ཕྱིན་དང་། ཉན་མི་འཇུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲུང་བ་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བ་
དང་། སྒྲས་པ་ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པའོ། །རྩ་བའི་སོགས་སྒྲས་བཤེས་གཉེན་དང་ལས་
འབྲས་དང་བྱང་འདས་ལ་དད་པའི་མཆོན་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་རྒྱུའམ་སྟོན་འགོ་ལམ་ཀྱི་
རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟོན་ཚུལ་ནས་ཆུང་འབྲིང་ཐུན་མོང་གི་ལམ་དང་ལྷག་བསམ་ཀྱི་
བར་བསྟན་པས་དེ་ལ་མཁས་པ་དང་པོའོ། །གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་དངོས་ནི།
༼ཁ༽ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གཉིས་པ་སྟོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་སྟོད་པ་སྤྱི་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། ཐར་
ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། **སྤྱིན་སོགས་**ཐར་ཕྱིན་དུག་**སྟོད་ཡུལ་**དུ་
བྱེད་པའི་**བརྩོན་འགྲུས་**ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྩོན་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་
དང་། མདོ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉན། མཁས་པའོ། །ཞེས་པའོ། །མདོ་རྒྱུན་ལས། གཅིག་
ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་བརྩོན་

འབྲེལ་ལ་རག་ལས་པས་བཙོན་འབྲེལ་སློབ་སོ། །འདི་གོང་དུ་སྒྲངས་པ་འཇུག་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་ཕྱིན་དུག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་མདོར་སྟོན་
དུ་གསུངས་སོ། །༡༡༽ **བསམ་པ་ཐུན་ཚོགས་**སེམས་བསྐྱེད་ནི་ནམ་མཁུན་བདག་པོར་
ཀུར་བས་དེ་ཡང་ཡང་བྱན་པའི་**དན་པ་**བྱད་པར་བ་ལ་མཁས་པ་**དང་།** མདོ་ནི། གསོལ་
བ། ཉན། ཐེ་ཚོམ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་པའོ། །༡༢༽གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་དང་པོ་
བསམ་གཏན་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། ཞི་གནས་ཐུན་མོང་བ་སྐྱེ་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་
ནས་སེམས་གནས་དགུ་སོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲངས་སྒྲུབ་པ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་སྤྲུལ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཚོས་ཀུན་བདེན་པར་**ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་**དམན་པའི་ཡིད་
བྱེད་དང་མ་འདྲིས་པའི་ཐབས་དང་འབྲེལ་བར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་**དང་།** མདོ་ནི། དེ་ཅིའི་
སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། ཉན། སྤྲད་པར་བཤེལོ། །གཉིས་པ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཞི་གནས་ལ་
བརྟེན་ནས་**ཚོས་ནམས་**ཀྱི་ངེ་ལྟ་ངེ་སྟེད་ཀྱི་**ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ།** **ཤེས་པའི་**ཤེས་རབ་
ཐབས་བྱད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱོམ་པ་**དང་ནམ་པ་ལྟ།** ལ་མཁས་པའོ། །མདོ་
ནི་དེ་ནས་འདོད་པ་ན། ཉན། ནམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་ལྟའི་ནམ་
བཞག་རྒྱས་པར་ལམ་རིམ་ལས་ཤེས་པར་ནམ་བཤད་ལས་གསུངས་སོ། །

རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རོས་བབྱང་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་མཁས་པའི་གདུལ་བྱ་ནི། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
དབང་པོ་༡༡༽**རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་**༡༢༽**རྟོན་པོ་ཡིས།** །༡༣༽**རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་སྤྲ་**
ལ་དབང་པོ་རྟུལ་པོས་རྟོགས་དཀའ་བར་བཞེད་དེ། སྟོའི་འཇུག་པ་ཀུར་བུལ་གྱིས་ཕྱིར་
རོ། །མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར། ཉན། ནམ་མཁུན་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་

པ་རྣོན་པོ་འཕམ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ནས་ཆོ་ལུན། བསམ། སྒྲ་བ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །ཞེས་
 བརྒྱལ་པོ་འཕམ་ཆུང་དུ་དང་། གསེར་སྤེང་དུ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཟེར་བ་རྫོག་ལྟར་ཡིན་
 ལ་འབྲིང་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས། བསམ། བྱང་ཆེན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལེ་བརྒྱད་
 མ་ལྟར་གསེར་སྤེང་དུ་སྒྲུབ་ལ་རྣམ་བཤད་དུ་འབྲིང་མེད་དོ། །རྫོག་ཁྱེལ་ལས། འདིའི་
 དོན་ལ་རྣོན་པོ་ནི་ཆེན་པོ་ལོ། །རྒྱལ་བོ་ནི་ཆུང་དུ་ལོ། །འབྲིང་ཡང་ཤུགས་གྱིས་གོ་བས་
 ཆེན་པོ་དང་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་གསུམ་དུ་བལྟོའོ་ཞེས་བྱལོ། །དེ་ཡང་མདོ་ནས་བཅོམ་
 ལུན་འདས་གང་འདི་སྐད་དུ། ཞེས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་
 ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་
 ནི་ཆེན་པོ་ལོ། །ཞེས་པ་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་མཐུན་ལ། དེ་ནས་དང་ཆོ་ལུན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་
 ཞེས་བྱ་བ་ནས་གང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་སྟོག་པའི་
 ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་དམ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ནི་ཆུང་དུ་ལོ། །ཞེས་པའི་མཐུག་ལེ་བརྒྱད་
 མའི་འབྲིང་གི་ནང་ན་ཡོད་དོ། །གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་ཚུལ་དང་རྣམ་པ་དེ་
 ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་འབྲིང་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 ཀྱང་། ཉི་ལྟང་ལས། གང་གིས་དེ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདིའི་
 ཏྲགས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདུ་ལྟ་སྟེ། སེམས་མི་ཁྱམ་པ་མི་དངངས་བའི་མཆོན་ཉིད་
 དང་། མི་འགོང་བ་མི་སྒྲག་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཡིད་ལ་འགྲོད་པ་མེད་པ་སྒྲག་པར་
 མི་འགྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི་གང་གིས་བྱིར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན། ཞེས་གསུངས་པས། ཆོ་
 ལུན་ཤུ་བྱ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན། ཞེས་པ་མན་གྱིས་ཏྲགས་བསྟན་པར་བྱས་ན་འགྲིག་གོ། ཉི་
 ལྟང་ལས། དེ་ལ་སྒྱིན་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་མདོ་སྒྲུབ་ཚུལ་གཉིས་པོ་ནི། རྫོག་
 ཁྱེལ་ལས། ཡང་ན་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་བཤད་པས་ནི་ཆུང་
 ཅུ་སྟེ་ཆུང་ཅུ་ཉི་བར་བརྒྱུད་ནས་བྱན་མོང་བ་དང་སོ་སོར་མཆོན་ཉིད་བཤད་དོ། །ཞེས་
 སོགས་གྱིས་ཤུ་བྱ་འདི་ལ། བསམ། རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲར་གྱི་ཐར་ཆའི་མདོ་
 དང་དད་སོགས་ལྡེའི་མདོ་རྣམས་ཆུང་དུ་དང་། དེ་ནས་ཆོ་ལུན། བསམ། མ་ཡིན་པར་ཤེས་

སོ། །ཞེས་དེ་ལེ་བརྒྱད་མའི་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲིང་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་
པའམ་དེ་ལས་གཞན་ནམ་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམ་དེ་ལས་གཞན་བྱང་ཆུབ་ལས་
ལྡོག་པ་བཀག་པས་ནི་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་ཆེ་འབྲིང་གི་བཤད་པ་
གཉིས་སུ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་རབ་འབྱོར་ནས་སེམས་འགྱུར་ཞེས་
ལེ་བརྒྱད་མའི་འབྲིང་གི་མདོའི་མཛུགས་གི་རྟགས་སྟོན་པ་ཡན་གྱི་འབྲིང་གི་མདོ་རྣམས་
ཆེན་པོར་སྦྱར་ནས་ཉི་ལྔ་དང་གི་དེ་ཐེག་ཆེན་ལ་འདོད་དེ། རྟོག་ཤིག་ལས། དེས་ན་བཤད་
པ་འདི་འཁྲུལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྩ་བའི་རྒྱལ་བོའི་འབྲིང་རང་
རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བོའི་ཆུང་དུ་ཉན་ཐོས་སུ་བཤད་པ་འཁྲུལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
དག་ནི་གསེར་ཕྱང་ལས། འདིའི་མདོ་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་ཉི་ལྔ་དང་ཆུང་འབྲིང་གསུམ་དེ་དག་
གི་རྟགས་གྱི་མདོ་སྦྱོར་ཚུལ་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ནི་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། ཉི་
ལྔ་དང་ལ་ཡང་མདོ་སྦྱོར་ཚུལ་གཉིས་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ལ་ཤིག་བྱེད་
དག་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་ཡང་མ་སྦྱེས་པར་སྣང་བས་མ་དཔྱད་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་རྩིས་ཆེན་པོའི་
ཤིག་ཆུང་ལས་གསལ་བར་མདོ་མཆོམས་བཟུང་བ་ཉིད་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་
རྟོགས་མོད། འོན་ཀྱང་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་ཏེ་དེར་བལྟ་དགོས་སོ། །ཞེས་
པའི་དགོངས་པའོ། །འདི་འདྲ་ལ་བསམ་ནས་བདག་གིས་ཀྱང་ཤིག་ཆུང་འདི་འབད་པ་
ཆེན་པོས་བཅལ་ལོ། །གསེར་ཕྱང་ལས། ཉི་ལྔ་རྣམས་འབྲེལ་གྲགས་ཆ་སྟོབ་དཔོན་རྩིས་
འབྲང་དང་བཅས་པས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་བཤད་ལ། ཉི་ལྔ་གི་དགོངས་པས་
ཐེག་ཆེན་ལ་བཞེད་དེ། དེ་གསུམ་ལ་མདོ་སྦྱར་བྲིན་པའི་མཐར་དེ་དག་གི་རྟགས་ལ་
ཡུམ་ལ་མི་སྦྱག་པ་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །གྲགས་ཆ་དང་སྟོབ་དཔོན་མཐུན་ནོ། །ཞེས།
མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐར་ཆ་གསུམ་ཉི་ལྔ་གིས་ཐེག་ཆེན་ལ་བཞག་ཀྱང་གྲགས་ཆ་
དང་སྟོབ་དཔོན་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོས། ཉི་ལྔ་
གི་སྦྱོར་ཚུལ་སྤྲ་མར་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ལས་རྟོགས་བྱུང་བར་མ་ཆད་པར་ཐོབ་པའི་
ཆེན་པོ་རྟོན་པོ་དང་། བར་དུ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་འབྲིང་དང་། བར་དུ་ཉན་

ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཆུང་དུའི་བྱང་སེམས་གསུམ་བཞག་པ་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་
 མཐུན་ལ། དེའི་ཆེ་ཆུང་གཉིས་རྩ་བས་འབྲིང་དང་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ཤུགས་ལ་འཕངས་སོ། སྦྱོར་ཚུལ་གཉིས་པས་སྤར་གྱི་ཆེན་པོ་ལ་རྟགས་
 ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོག་མ་བར་དང་ཐ་མར་སྦྱེ་བས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
 བས། ཉི་ཟེར་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཉི་སྤར་དུ་ཆེ་འབྲིང་གསུམ་ལ་མདོའི་སྦྱོར་ཚུལ་གཉིས་
 མཛད་པའི་དགོངས་པ་ནི་སྤར་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་སྦྱེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་
 མི་ཁྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔག་བྱ་ཐར་ཆ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་རྟོགས་སྤར་དུ་བཀོད་ཀྱང་།
 གསེར་ཕྱེང་ལས། འདིར་རྩལ་བོ་ཐེག་དམན་གྱི་ཡིན་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་རྒྱ་
 བོད་འགའ་ཞིག་བཞེད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཟུན་གྱི་ཆེད་དུ་
 བྱ་བའི་དེ་ལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་འབྲང་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་
 གྱི། དབང་པོ་འབྲིང་བོ་བྱར་དུ་འཆད་པ་དང་རྩལ་བོ་ཐེག་དམན་ལ་སྦྱོར་བ་སོགས་ནི་
 གཞུང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས། འབྲེལ་བཤད་གཉིས་
 དང་བྱ་ཉ་གཡག་གཞོན་སོགས་ཀྱིས་རྩ་བའི་རྩལ་བོ་ཐེག་དམན་ལ་སྦྱར་ནས་ཐེག་ཆེན་
 བྱང་ཆུབ་བར་མ་ཆད་དུ་མི་ཐོབ་པར་དངོས་སུ་བཤད་པས་ཤུགས་ཀྱིས་འབྲིང་གིས་རང་
 རྒྱལ་དང་། ཆུང་དུས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འཕངས་ཟེར་བ་རྣམས་བཀག་གོ་
 །རྣམ་བཤད་ལས། དད་སོགས་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དད་སོགས་ཆུང་དུ་དང་
 འབྲིང་ཐེག་པ་ཆུང་འབྲིང་ཡིན་གྱི། མདོའི་སྒྲིམ་བུ་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔར་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་ལམ་ལ་གནས་པའི་
 རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ནི་གཞུང་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་པར་
 ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པས། རེད་མདའ་བ་བཀག་ཀྱང་དེའི་བཞེད་པ་གཞན་པ་ལ་ཆེར་རང་
 ལུགས་སུ་རུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ། ཡུལ་ལྗེ་ལ་མཁས་པ་དེ་བྱད་པར་དང་། དབང་པོ་རྣེ་
རྒྱལ་གྱི་བྱད་པར་དང་། རྒྱགས་ལ་འཕངས་པ་དེ་དོན་གསུམ། དང་པོ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་**
གསུངས་ཏེ། མཁས་པ་དེ་ཡུལ་ཅན་གང་ན། ཡིན་ཆེས་པ་དེ་**དད་པ་དང་།** ཕྱིན་དྲུག་གི་
ཉམས་ལེན་ལ་སློབ་དེ་**བཙུན་འགྲུས་དང་།** སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྟེན་
པ་དེ་**བླན་པ་དང་།** འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པ་དེ་**ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།** ཐོས་བསམ་གཙོ་
བོར་གྱུར་བ་དེ་**ཤེས་རབ་ཉན་རང་ལས་བྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་ཅན།** འཕགས་ལམ་སྐྱབ་
པ་དེ་བདག་པོར་མ་གྱུར་བ་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འདྲིམས་པ་དེ་མཐུ་མ་ཐོབ་པས་རྣམ་བྱང་
དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཀུན་གྱི་མཐར་སྐྱར་བ་ལྟའོ། །དེ་དག་གྲངས་བཞིན་དུ་
སངས་རྒྱུ་ཆོས་དགེ་འདུན་དང་། **སྤྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དང་།** **བསམ་པ་**
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་དང་། དོན་དམ་པར་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ་སྟེ་བཟླ་བ་བྱར་མེད་པ་དང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། **ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རི་ལྟ་**
རི་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྤང་བ་དང་མངོན་དུ་བྱ་
བའི་ཡུལ་རྣམ་པ་ལྗེ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་ཤུ་བྱས་གསལ་བ།
ནས། བཙུན་པར་བཟླའོ། །ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་གཞན་
བཞི་བཞུན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀ་སྤྱིར་ཐར་ཆ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་
པར་མཁས་པ་དང་བྱེ་བྲག་དད་སོགས་ཡུལ་ལྗེ་ལ་མཁས་པར་མཆོངས་པ་**དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་**
རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པ་སྤྲོ་བར་མཆོངས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་དབང་པོ་
རྣམས་པོས་ནི་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པའམ་ཐོབ་པར་སྤྲོ་
ལ། ཐེག་ཆེན་ལ་གནས་པ་དེ་དག་ཉིད་རྒྱལ་བོས་ནི་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་དཀའ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྩ་བས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རྣམས་པོའམ་ཆེན་པོའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་

བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ན། མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དད་
སོགས་འབྲིང་པོ་རང་རྒྱལ་ཆོགས་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་
རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་ལ། དད་སོགས་རྒྱང་ཏུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་གི་བཏགས་པའི་ཉན་ཐོས་
ཆོགས་ལམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་ཅིང་རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
འཕངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེར་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་གྱི་འབྲིང་པོ་རྒྱལ་བོར་བསྟན་ཏེ་རྟོགས་བྱང་ཐོབ་དཀའ་
སླ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གཉིས་ལ་ཡང་རང་རང་གི་བྱང་
ཚུབ་ཐོབ་དཀའ་སླ་གཉིས་ཡོད་པར་འཕངས་སོ། །མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་།
ནས། འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དྲོ། ཞེས་ཟབ་པོ་ཞེས་པས་ཆེན་པོ་དང་འབྱུང་དཀའ་ཞེས་
པས་འབྲིང་དང་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་དཀའ་ཞེས་པས་རྒྱང་ཏུ་བསྟན་དྲོ། །

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན།

གཉིས་པ་སྤྲིན་བྱེད་ལམ་གྱི་སྟེ་རིམ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།
མདོན་རྟོགས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་
དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྒྱུད་ལ་སྟེས་པའི་
གཞན་དོན་ལ་སྟོ་བ་ཅན་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་
བས། དེ་གསུངས་ཏེ། འདིས་ཀྱང་འདིའི་སྦྱོར་ལམ་དག་སར་འདོད་པ་ཞིགས་
སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་རྟོད་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་
དམིགས་པ་སྐབས་འདིར། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྐབས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་བསྟན་པ་དང་
མི་འདྲ་བར། ཐབས་ཀྱི་ཆ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་

མདོ་ལས་བསྐྱུགས་ཤིང་བཟོད་དེ། **དེ་དག་ཉིད་ལ་**དམིགས་ནས་སེམས་མཉམ་
པར་ལྟ་བ་སོགས། **རྣམ་པ་དག་ནི་བརྩུར་**མདོ་ལས་བཤད་དོ། །མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར། བཅས་ཀྱི་ཡོ་མེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སེམས་ཅན། བཅས་འཆོ་བའི་
སེམས་ཀྱིས། ཞེས་དང་། སེམས་ཅན། བཅས་རྩས་གཅིག་པའི་སེམས་། ཞེས་
པ་གསུམ་གྱིས་ཆོ་འདིར་གཞན་ལ་པན་པ་བསྐྱབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་
གཉིས་རྟོད་ཚུང་དང་། ཆོ་བྱི་མར་གཞན་ལ་པན་པ་བསྐྱབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་
གསུམ་ནི་འབྲིང་དང་། འདི་བྱི་གཉིས་ཀར་པན་པ་བསྐྱབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་ལྔ་
ནི་ཆེན་པོའི་དམིགས་པར་གསུངས་སོ། །ཆེ་མོ་བ་**བདག་ཉིད་སྤྱིག་པ་**མི་དགེ་
བ་བརྩུ་ལས་**སྤྱིག་ཅིང་སྟེ་**གནས་པ་སོགས་ཚུང་བྱ་དང་། མདོ་ནི། བདག་གིས་
ཀྱང་སྟོག་ནས། དགའ་བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །བདག་**སྦྱིན་ལ་སོགས་བྱག་ལ་**
གནས་པས་སེམས་ཅན་གཞན་སྦྱིན་བྱག་**དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་།** རང་
གིས་བསྐྱུལ་ཏེ་ཞུགས་ཅོམ་ལ་**བསྐྱུགས་པ་བཟོད་པ་དང་མ་**བསྐྱུལ་བར་ཞུགས་
པ་ལ་ལེགས་པ་བཟོད་ཅིང་ཡིད་ཀྱིས་**མཐུན་པའི་**དགའ་བ་**ཉིད།** །འབྲིང་དང་།
མདོ་ནི། བདག་གིས་ཀྱང་སྦྱིན་པ། བཅས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པའོ། །སྦྱིན་
སོགས་ཀྱི་སྐྱས་བདག་ནང་སྟོང་ཉིད་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་བསྐྱོམ་པ་ལ་
གནས་སོགས་ཆེན་པོ་སྟེ། མདོ་ནི། བདག་གིས་ཀྱང་ནང་། བཅས་པར་
བྱའོ། ། ཞེས་པ་སྟེ། **ཆེ་མོར་ཀྱུར་བ་**གསུམ་མོ། །ཆེ་མོར་རང་གནས་པ་དང་
གཞན་འགོད་པ་སོགས་བྱེད་པ་**དེ་བཞིན་བྱ་བཟོད་པ་**གསུམ་ནི། །**རང་དང་**
གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་དབྱེ་བས་རང་**བདེན་བཞི་ཤེས་**
པ། །དང་སྤང་བ་སོགས་ལ་གནས་པ་སོགས་ཚུང་བྱ་དང་། མདོ་ནི་བདག་
གིས་ཀྱང་སྐྱབ་བསྐྱུལ། བཅས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། རང་རྒྱན་ཞུགས་
ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནས་རང་རྒྱལ་བྱང་ཚུབ་པར་ལྷ་ཤེས་ཤིང་མདོན་བྱ་མི་བྱེད་པ་
ལ་གནས་པ་སོགས་འབྲིང་དང་། མདོ་ནི། བདག་གིས་ཀྱང་རྒྱན་ཞུགས། བཅས་

དགའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རང་ཡང་སེམས་ཅན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱན་ལ་
གནས་འགོད་སོགས་ཆེན་པོ་དང་། མདོ་ནི། བདག་གིས་ཀྱང་བྱང་། ཉན།
གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་འོག་གི་སྒྲིན་བྱེད་སོགས་
ཞེས་པས་སྒྲས་བསྟུས་སོ། །**ཆོས་མཆོག་གི་གསུམ་ནི་རང་གཞན་སོགས་སྡེ་**
མ་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །དམིགས་པ་**སེམས་ཅན་རྣམས།** །ལ་དམིགས་པར་འདི་
དང་བློད་ལ་བཤད་པས་བར་བ་གཉིས་མཆོན་ནོ། །རང་སེམས་ཅན་**སྒྲིན་པར་**
བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱོང་བ་ལ་གནས་པ་སོགས་རྒྱུ་དང་།
མདོ་ནི། བདག་གིས་ཀྱང་སེམས། ཉན། དགའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། **སོགས་**
ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པས་སོགས་སྒྲས་བསྟུས་པ་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མདོན་
ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་གནས་པ་སོགས་འབྲིང་དང་། མདོ་ནི། བདག་གིས་ཀྱང་
བྱང་། ཉན། དགའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རང་རྣམ་མཁྱེན་བསྐྱེད་པ་སོགས་
ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་དག་ལ་འགོད་པ་སོགས་བྱེད་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་སྟེ།
མདོ་ནི། བདག་གིས་ཀྱང་རྣམ་པ། ཉན། ཐོས་པར་ཀྱུར་ནོ། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་
པ་འགྲེལ་བ་ལ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞིའི་དང་
པོ་བློད་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** **རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མདོན་པར་རྫོགས་པར་**
རྫོགས་པའི་སྦྱོར་བ་འདི་ལ་ཆགས་སྤང་འགོག་པའི་བྱང་སྟོམས་བསྒྲུལ་པའི་
མཉམ་པ་དང་། ད་ལྟ་པན་པ་སྐྱབ་པའི་ཡིད་འོང་གི་**བྱམས་པ་དང་།** སྤྱགས་སུ་
པན་པ་སྐྱབ་འདོད་པ་**པན་པ་དང་།** ང་རྒྱལ་བཅོམ་པས་གཞན་པ་དེ་ལ་**ཁོང་**
ཁྱོ་བ་མེད་པ་དང་། གཞན་ལ་འཕྲོ་མི་འཆམ་པ་**རྣམ་པར་འཆོ་བ་མེད་པའི་**
སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྷ་དང་། རྒྱུས་པ་བྱད་མེད་རང་ལས་ཀྱན་པ་ལ་**པ་དང་མའི་**
སེམས་དང་། རང་དང་མཉམ་པ་ལ་**སྦྱན་དང་སྤྱིང་མོའི་སེམས་དང་།** རང་བས་
གཞོན་པ་ལ་**བྱ་དང་བྱ་མོའི་སེམས་དང་།** པན་ཚུན་ཡིད་ཤེབས་པ་**བཤེས་**
དང་ཡིད་བརྟན་པའི་ཁྲོགས་ཀྱི་སེམས་དང་། རུས་གཅིག་པའི་གཉིན་དང་།

རྒྱུ་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་མཚམས་ལྷན་པུ་མཆོད་འབྲེལ་མཆན།
གཞན་ལྷན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་རྩོམ་གྱི་ལུ་ལོ་
པར་བཞེད་དོ། །མདོ་ནི་བརྒྱུད་སྤྱོད་བར། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན། ལྷན། མགོན་དུ་
འགྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །འབྲེལ་བར་ལྷ་ཆོན་གཉིས་བྱེས་པས་བྱི་མ་བྱུང་
རེ་གཅིག་དུ་བྱས་པ་ཤེས་ཆེད་དོ། །གཉིས་པ་ཅེ་མོ་ནི། ཅེ་མོ་ལ་དབྱེ་བ་མང་
ཡང་འདིར་མདོར་བསྡུ་ན་སྟོག་གཅོད་སོགས་མི་དགེ་བ་དང་སྦྱིན་སོགས་
དགེ་བ་ལ་གྲངས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་འདོད་པ་དང་ལེན་འདོད་པའི་ཀླན་སྤྱོད་གི་
སྟོན་ས་རང་ཉིད་ལྟོག་པ་དང་རང་ཉིད་ལྟགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལ་གནས་
ཏེ། དེའི་སྟོན་ས་གདུལ་བྱ་གཞན་ཅམས་སྟོག་པ་ལས་ལྟོག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་།
དགེ་བ་ལ་གནས་པ་དག་ལ་སྦྱོར་བའི་ཅམ་པ་གཉིས་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་
མ་བསྐྱལ་བར་བདག་ཉིད་དགེ་སྟོག་གི་འདོར་ལེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་
ལྟགས་པ་ཅམས་ལ་ངག་གིས་བསྟགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་དགའ་
བས་མཐུན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རང་གིས་བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་ཅམ་པ་གཉིས་པོ་
དམིགས་ཚུལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བས་ནི་ཅམ་པ་མཐའ་ཡས་པས་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ཅམས་ཀྱི་སྟོན་ས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཅེ་མོར་གྱུར་བ་ལུ་
ནོ། །མདོ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱང་། ལྷན། དགའ་བར་བྱའོ། ། ཞེས་པའོ། །གསུམ་
པ་བཟོད་པ་ནི། ཅེ་མོར་གྱུར་བ་ལ་འགོད་བྱེད་བྱང་སེམས་རང་དང་འགོད་
བྱ་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་ཉིན་གྱི་དབྱེ་བས་དམིགས་པ་དང་ཅམ་པ་དག་བཤད་
པ་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གཞན་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་མ་བསྐྱལ་བར་ལྟགས་
པ་ལ་བསྟགས་པ་བརྗོད་པ་དང་རབ་དུ་དགའ་བས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཅམ་པ་
ཅམས་ཀྱིས་རང་སྟུག་བསྟུལ་ཤེས་སྤྱོད་སོགས་ལ་གནས་པ་དང་སེམས་ཅན་
གཞན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་ལ་འགོད་པ་དང་བསྟགས་པ་བརྗོད་པ་སོགས་ཀྱི་
སྟུག་བསྟུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་སོགས་ལ་འགོད་པའི་སྟོ་

ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། དེ་བཞིན་
 དུ། བཟུང་ལྟུག་པའི་བར་དང་། ཞེས་པའོ། །བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ནི། སྤྲ་མ་ཅེ་
 མོར་རང་གཞན་གྱི་དམིགས་རྣམ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རང་སེམས་ཅན་སྒྲིབ་པ་
 སོགས་ལ་གནས་པ་དང་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་ལོ་ན་མ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་
 པར་བྱེད་པ་དང་སྒྲིབ་པ་མ་གྲོལ་བ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་གྲོལ་བ་
 ལམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་
 ལ་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། མདོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས། བཟུང་
 བཟུང་ལྟུག་པའོ། ། ཞེས་པའོ། །ཆོག་གསལ་ལས། སེམས་མཉམ་བྱོད་ཚུང་དུ་དང་
 བཞི་འབྲིང་ལྡ་ཆེན་པོ་དང་། ཅེ་མོར་དགེ་སྤྲིག་ལས་སྒོག་འཇུག་གཉིས་ཚུང་
 འབྲིང་བསྐྱུགས་མཐུན་ཆེན་པོ་དང་། བཟོད་པར་སྒྱུར་བསྐྱུགས་མཐུན་གསུམ་
 དང་། ཆོས་མཆོག་མཆུན་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིབ་སོགས་གསུམ་ཚུང་འབྲིང་
 ཆེ་གསུམ་ལ་སྒྱུར་བ་སྒྲུང་བ་གཉིས་དང་རྣམ་འབྲེལ་ཏེ་འབྲེལ་ཆེན་གསུམ་
 དང་ལེ་བརྒྱད་མ་བཞི་ག་དང་མི་མཐུན་ལ། འབྲེལ་བ་འདིར་ཚུང་འབྲིང་ལ་
 མ་སྒྱུར་བར་རྩ་བའི་ཆོག་གི་ཟིན་ཆོད་བཀའ་ནས་བྱོད་སྒྱིལ་སྒྱུར་བས་མི་
 འཐད་དོ། །གསེར་གླིང་བས། བྱོད་ཅེ་གཉིས་སྒྲུང་བ་གཉིས་ལྟར་དང་། བཟོད་
 པ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་མེད་པར་ཁྱེགས་པ་དང་འབྲས་བུ་དང་པོ་སོགས་
 དང་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་སྒྱུར་བ་གསུམ་དང་། ཆོས་མཆོག་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲིབ་པ་
 དང་དེ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་སྤྱན་ཆོགས་མཐར་ཐུག་པར་འདོད་པ་གསུམ་གསུངས་
 པ་འཇུག་སྒྲོན་དུ་གསེར་བྲེང་ལས་གསུངས་པས་རྒྱན་སྒྲུང་དང་འབྲས་སྒྲུམ་མོ།
 རྣམ་བཤད་ལས། ཚུང་འབྲིང་སོ་སོར་བཅད་པ་མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར།
 བསམ་སྒྱུར་སྤྱན་ཆོགས་བཟུང་དགུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །འདིར་བསམ་སྒྱུར་
 སྤྱན་ཆོགས་བཟུང་དགུ་དང་བཏང་སྒྲོམས་མར་ཤེས་སོགས་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་བསྐྱབ་

བྱ་རྩི་གས་པར་བསྟན་ཏོ། །མངོན་ལས་བཟོད་ཆེན་དང་ཆོས་མཆོག་སྐད་
ཅིག་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་དོན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་
ལ། འདི་ནི་གཞན་དོན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པས་སྟོན་མེད་པར་སྤང་བ་གཉིས་
ཀར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་བསྟན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་ནི་གཙོ་བོར་རྩིས་ཐོབ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་ནོ། །

མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ།

གཉིས་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་
སྡེ་མ་དག་གིས་ལོག་པར་རྟོག་ཚུལ་ནི། སྤྲད་འབྲེལ་རྟོགས་སྤྲེལ་ས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་
མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྐབས་སུ་ཐམས་
ཅད་བསྐྱས་ཀྱང་། དེའི་ལམ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཆོགས་སྒྱུར་ཏུ་འཛོག་ཚུལ། དེ་ཉིད་ལས།
ལམ་ཤེས་ཐ་དད་པར་བཀོལ་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བདུན་པ་ལ་ཞུགས་
པའི་བར་ཐ་དད་པར་ལོགས་ཤིག་ཏུ། ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་སྐབས་ཀྱི་དེའི་རྩིས་སུ་ས་དང་པོ་
དུག་ལ་ལམ་ཤེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཐ་དད་པར་
ས་བདུན་པར་བཞག་སྟེ། ཞེས་གཞི་ཤེས་ས་བདུན་པ་ཁོ་ན་དང་། ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་
དེའི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཀྱན་མངོན་པར་རྩིགས་པར་རྟོགས་པ་
བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་པའི་སློབ་གྲྭ་སྐྱོ་མཆོད་པ་ནི་ཆེ་མོད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བསྟན་ཏོ། །དེའི་རྩིས་ཐོགས་ལ་ས་བརྒྱ་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐབས་
སུ་སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱས་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་བྱ་སྟེ། དེའི་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ནི་མཐར་ཁྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐར་

ཕྱིན་པའོ། །དེ་ནས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། རས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་མཐར་
 ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལམ་རྒྱང་བའི་ལུགས་བཀོད་ནས། ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཐར་
 བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཐོབ་ནས་བཙོན་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
 མཐུན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ནས། འདིར་བྱད་པར་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནས། ངེས་པར་
 འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པར་ངི་ལྟར་རིགས་ཤེ་ན། ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཚན་མ་
 མེད་པར་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པས་རེ་ཞིག་གི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུ་ཆད་
 པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་གང་སེམས་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་ཡིན་གྱི་ཅིག་
 ཅར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་
 རས་འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཕྱི་མ་ནམས་ལ་ཡང་ངི་ལྟར་སྲིད་པ་
 བཞིན་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་དགོངས་སོ། །ཞེས། ལྟར་ལམ་རྒྱང་བཤད་པའི་
 དགོངས་པ་གསུངས་པས། དེར་རང་ལུགས་སུ་མ་བྱས་སོ། །རྒྱན་སྣང་གི་ཆོས་སྐྱེའི་
 མཚམས་སྐྱར་དུ་བརྒྱད་སྟོང་བའི་རྗེས་སུ་རིག་པ་སོགས་བརྒྱད་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ལ་
 རིམ་བཞིན་སྐྱར་བ་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་གྱི་སྟེ་རིམ་མིན་ནོ། །རྒྱན་སྣང་དང་འདི་
 གཉིས་སུ་ཆེད་དུ་དགག་པ་མཛད་ཚུལ་ནི། གསེར་གྲིང་བས་དེ་ནམས་ནམ་པར་བསྐྱེམ་
 པ་ནི་བྱེ་བྲག་གིས་བསམ་གཏན་གྱི་བྱད་པར་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དུག་ཏུ་ངེས་པར་
 འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་འོག་མའི་བྱད་
 པར་གྱིས་ཞེས་པ་དང་ངེས་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཅེས་པ་དུག་ག་ལ་སྐྱར་བ་སོགས་
 ལྟར་སྐྱར་ན། །ཁ་ཤེར་ལྟ་འབྲས་གཙོ་བོའི་དོན་གྱི་**ནམ་པ་དང་། ལམ་གསུམ་བདེན་པར་**
མེད་པ་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་**ནམ་པར་བསྐྱེམ་པའི་དབྱེ་**
བས། སྟོན་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གསུམ་གྱིས་**གོ་རིམ་བཞིན་དུ་**དེ་དག་རེ་རེ་ལ་སྐྱར་མཐོང་
 སྐྱེམ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། ནམ་མཁུན་གྱི་ནམ་པ་
 ཆོགས་སྐྱར་གྱི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་དང་། ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་དུག་པའི་པར་
 འབའ་ཞིག་དང་། གཞི་ཤེས་ས་བདུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེམ་གྱི་གཞན་དུ་མི་སྐྱེམ་པས་

གཅིག་ཆར་སྐྱེ་བ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དགག་ཅུས་ཏེ། སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་
གི་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གི་སྦྱོར་བ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་
གསུམ་རིམ་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གི་སྐབས་སུ་༼༡༽**ནམ་པ་ཐམས་**
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
གསུམ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ༼༢༽**འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་**
རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་
པའི་ལམ་གཉིས་ཏེ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གར་གསུམ་སྒོམ་ཞིང་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལ་སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱོར་ཡིན་ལ། **ནམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་**
སོགས་པས་ཅེ་མོ་དང་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གསུམ་གི་སྐབས་ལ་ནི་
ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་གསུམ་གི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་ཆ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གིས་རིམ་བཞིན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གི་ནམ་པ་
བསྐྱུས་ནས་དང་། དབང་ཐོབ་ནས་ཉིང་ངེ་འཇིན་གི་རྩལ་སྤྲངས་པ་དང་། བརྟན་པ་ཐོབ་
ཕྱིར་དུ་སྒོམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས། ཉན་རང་གི་ལམ་
ལས་**ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱད་ཞུགས་པའི་བྱད་པར་གི་ལམ་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་**
ཀྱི་འཇིན་སྤངས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་གི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་རྒྱུད་དུ་སྦྱོར་ལམ་དང་འབྲིང་མཐོང་ལམ་དང་ཆེན་པོ་སྒོམ་ལམ་གསུམ་རིམ་གིས་
སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་སོ། ཞེས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ་ནམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ས་
བརྒྱད་པ་འབའ་ཞིག་དང་ཅེ་སྦྱོར་ས་དགུ་པ་དང་བརྩ་པའི་སྟོད་འབའ་ཞིག་དང་མཐར་
སྦྱོར་ས་བརྩ་བའི་སྟོད་འབའ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་**གཅིག་ཅར་རྒྱུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་སྐྱུས་པ་**
དགག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དགག་ཅུས་པར་ཐལ། **ངེས་པར་འབྱེད་པའི་**
ཆ་ལ་སོགས་པས་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ཐ་སྟོན་དུ་གསུངས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་
པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་འམ་བྱ་སྟེ། སྐབས་གསུམ་པར་སྒོམ་ལམ་དང་དུག་པར་
གསུམ་གསུགས་ལ་བསྟན་ཀྱང་། འགྲེལ་བར་དངོས་སུ་གསུངས་པས་ཡིན་ལ། སྟོན་ཅིག་

སྒྱུར་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དང་། ཆོས་སྐྱ་ལྷ་ཕྱི་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་མེད་
 པའི་སྒྲོམ་སྤྱོད་སོགས་མ་མཛད་དོ། །འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་དོན་བཀྲལ་ཚུལ་ལ།
 ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་
 ལམ་ས་གཉིས་པ་ཡན་དང་། སྒྱུར་བ་གསུམ་གྱི་དེ་བཏགས་པ་བར་བྱས་ནས་རྣམ་ཀུན་
 གྱི་དེ་ས་གཉིས་པ་རྫོགས་རྗེས་ནས་བཞག་པས་ས་གསུམ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་དང་།
 ཅེ་མོ་མི་གཡོ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་ཕྱིན་ཆད་ཅེས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དགུ་པ་དང་། མཐར་
 སྒྱུར་དེ་ནི་ས་བརྒྱ་བའི་བར་གྱིས་ཐོབ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ས་བརྒྱ་བར་བཞག་ལ། ཅེ་མོ་
 ས་གསུམ་པ་ནས་འདྲིལ་ཚུལ་གཅིག་ཀྱང་བྱས་སོ། །ཤིར་འབྱུང་གི་བསྐྱུས་དོན་ལས། རྣམ་
 པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་
 ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རིམ་པས། ནས། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
 པ་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས། དང་པོ་གསུམ་གྱི་དེ་དངོས་དང་རྣམ་ཀུན་གྱི་
 དེ་བཏགས་པ་བར་བཤད་ཀྱང་། ཁྱད་པར་ལམ་ལས་ས་གང་འདྲིལ་མི་གསལ་ལ། གསེར་
 བྱེད་ལས། འདིས་ཅེ་མཐར་གཉིས་ལ་མ་བཤད་ཀྱང་མཆོན་པར་བཞེད་པ་འདྲའོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཨ་ལྷས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱད་འགྲེལ་དུ་རྣམ་ཀུན་ཁྱད་པར་ལམ་དུ་འཆད་
 པ་མི་འཐད་ཅེས་ཉི་མུང་བྲངས་ནས་བཀའ་སྟེ། རྣམ་ཀུན་གྱི་ལམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་
 དང་། ཅེ་མཐར་གྱི་དེ་ས་བརྒྱ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་བཞག་པའི་རྒྱལ་བོ་ལྟ་བུ་ནས་
 བཀོད་མའི་ཆུ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལྡ་བོ་རེ་རེ་སྒྱུར་རྗེས་གཉིས་དངོས་གཞི་ལ་
 ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གིན་དུ་ཆེན་པོ་བཞི་དེ་རེ་རེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བྱེ་བས་བརྒྱ་
 གཉིས་དང་བརྒྱ་བཞི་སྟེ་བསྒྲམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བདུན་ཅུའི་གནས་སྐབས་ལ་
 བཏགས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དང་པོ་ནས་བཞི་བའི་སྒྲོམ་སྤྱོད་གསུམ་
 པའི་བར་གྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་སུམ་ཅུ་ལ་ནི། ཅེ་མོའི་སྐབས་
 གྱི་ཐར་ཆ་གསུམ་སྒྱུར་ལམ་བརྒྱ་གཉིས་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་བཞི་སྒྲོམ་
 ལམ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་དང་འདྲིལ་རྟོག་དགུའི་གཉེན་པོ་བརྒྱ་གཅིག་སྟེ་སུམ་ཅུའི་

བཏགས་ལ། བཞི་བའི་སྒོམ་སྤང་བཞི་བ་ནས་སྤྱི་ཅེ་བདུན་པའི་བར་གྱི་གཉེན་པོར་
གྱུར་བ་སེམས་བསྐྱེད་ལྟག་མ་བཞི་བཅུ་ལ་ནི། མཐར་སྦྱོར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྦྱོར་སྤར་
ལྟར་བཅོ་ལྔ་དང་མཐོང་ལམ་བཅུ་དྲུག་སྒོམ་ལམ་དགུ་ལྟེ་བཞི་བཅུའི་བཏགས་ལ། སྤྱི་
ཅེའི་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཉི་ཤུ་བ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་རྒྱན་
མཐའ་དང་སངས་རྒྱས་སར་འདོད་དོ། ཅེ་མཐར་གྱི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་བཤད་
པ། ཉི་ལྔ་དུ་ཅེ་མོའི་མཐོང་ལམ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་སྒོམ་སྤང་
བྱས་པ་དང་། ཅེ་མོའི་མཐོང་ལམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤང་བ་དང་
ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་སྒོམ་ལམ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་
པོར་སྦྱར་བ་དང་འགལ་ལོ། དེས་ན་གསེར་ཕྱེད་ལས། པརྟེ་ཏུས་བཀོད་པའི་སུན་འབྲིན་
ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འཇུག་པར་སྤང་ཞེས་གསུངས། བྱ་ཉ་རེད་མདའ་བ་སོགས་བོད་
པ་ལ་ཆེར་གྱིས་གཞུང་འདི་སྒོམ་སྤང་ཁོ་ནར་བྱས་ནས་སྐབས་དང་པོ་དྲུག་ཏུ་སྦྱོར་
མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལན་དྲུག་བསྟན་པ་ལ་སྒོམ་སྦྱོན་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱ་བྱད་མེད་ཡང་
ཡང་བསྟན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་མིང་
གིས་བསྟན་པ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྦྱེ་བ་མེད་པ་དོན་སྦྱིའི་སྒོ་ནས་དང་གསར་
མཐོང་དང་མཐོང་བྱིན་གོམས་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་བྱས་པ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་
མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཀུན་ཅེ་མཐར་གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་
ཐ་སྟད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་གདགས་པའི་གཞི་ས་བདུན་པ་
མན་ཆད་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་སྦྱུད་འགྲེལ་ལྟར། འབད་ཚོལ་
རགས་པ་ཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པ་ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་བཅུ་བ་
གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། གང་གིས་གདགས་ཆོས་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་
གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ས་རང་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་
འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་ལམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བར་མཆོངས་པའོ། །བཏགས་པའི་དགོས་
པས་དེ་དག་ཏུ་འབད་ཚོལ་རགས་པ་ཞི་བས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་སྦྱེ་སྟམ་

པའི་དོགས་པ་དགག་པའོ། །དངོས་ལ་གཞི་དབྱེད་གཡག་པས་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་དག་
 སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཟེར་བ་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་གསེར་ཤིང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །རེད་མདའ་བས་དངོས་གཞི་དབྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་སྤར་རྒྱལ་བས་བཀོད་པའི་ཐལ་བ་
 དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་དེ་དག་དངོས་ཡིན་ན་སྒྲོས་པ་སྤོང་མི་རུས་དང་། སྤར་མ་དག་སྒྱུར་
 ལམ་སྐབས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་མེད་པ་ལ་གནས་པ་སོགས་རྒྱ་ཅམ་ལ་དགོངས་ཞེས་
 དགོངས་པ་ལེན་ན་སྒྱུར་ལམ་དུ་གསུངས་པ་དགོངས་པ་སྤངས་ཆོག་པས་དེ་ཡང་
 གཞི་དབྱེད་དུ་གསུངས་པས། གསེར་ཤིང་ལས། དེས་ན། རས། མི་འཐད་པ་ཆེར་མེད་
 མོད་འོན་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི། སྐབས་དུག་གའི་ལམ་རྣམས་མཚན་ཉིད་པར་བྱས་ན་སྒྲོས་པ་
 སྤར་དུ་མི་རུང་བར་དགོངས་པའོ། །ཞེས་རུང་བར་དགོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉི་
 ཟེར་དུ། གཡག་པས་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་སྒྱུར་བ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་
 ལམ་གསུམ་དང་དགུ་བའི་གསུམ་ལ་མཐོང་ལམ་དང་བརྩ་བའི་གསུམ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་
 གསུམ་གྱི་མིང་བཏགས་ཟེར་བ་བཀག་ནས། །ས་བརྒྱད་པའི་གསུམ་ལ་རྣམ་ཀུན་གྱི་དང་
 ས་དགུ་བ་དང་བརྩ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་དང་བརྩ་བའི་སྟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལ་ཅེ་མོའི་
 གསུམ་དང་། བརྩ་བའི་དཀྱིལ་སྤང་ལ་ཆ་གསུམ་བྱས་པ་མཐར་སྒྱུར་གྱི་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟད་
 བྱ་ཞེས་སྟེད་འགྲེལ་ལྟར་བྱས་ནས། དེར་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་ཉིད་རྒྱལ་བོ་ལ་སོགས་པའི་
 རིམ་གྱིས་སྒྲེ་བ་ཡིན་གྱི་ཞེས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་རྗེ་འབྲིང་རྒྱལ་བོར་སྒྱུར་བ་རིམ་
 གྱིས་སྒྲེ་བར་མ་ངེས་པས་བཀག་པ་ལེགས་ལ། རྣམ་ཀུན་གྱི་ལམ་གསུམ་ས་བརྒྱད་པར་
 འདོག་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཡིན་པས་བསྐྱབ་ཅིང་ཅེ་མོའི་དེ་ས་བརྩ་ནས་འདོག་
 པར་རྒྱན་སྤང་ལས། གཞུང་བ་དང་འདྲིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ། རས། ས་བརྩ་བ་དང་
 འབྲེལ་བའི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ངེས་པར་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་ཅེ་
 མོའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ས་བརྩ་བར་སྤོང་པར་བཤད་པས་མཐོང་
 རྒྱུ་ས་བརྩ་བར་འགྲུབ། ཅེས་པ། རྣམ་བཤད་དུ་འགལ་སྤོང་དེ་གཞུང་མ་དག་པ་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ས་བརྩ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་བརྩ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་

སྤང་དུ་གཟུང་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་སྤྱར་ལམ་དུ་སྤྱོད་བར་བཤད་པ་དང་ཅེ་སྤྱོད་
མཐོང་སློམ་གྱིས་སྤང་པར་བཤད་པ་འགལ་ཞེས་པ་ལ། དགོངས་འབྲེལ་དུ་ཀུན་རྫོངས་
ཐ་མ་གཉིས་དང་དེའི་ས་བོན་ས་བཙུ་པ་ནས་སྤྱོད་བར་བཤད་པས་ན་ཀུན་རྫོངས་སྤྱ་མ་
ནམས་དང་གཟུང་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་ནམས་ས་བཙུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཅེ་མོས་སྤྱོད་ལ་
སྤྱོད་ལམ་གྱིས་རེས་འགལ་སྤྱོད་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱ་མ་ས་
བཙུ་བ་དང་ཕྱི་མ་ས་བཙུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞེས་འབྲུང་བ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེ་ཉི་
ཟེར་དགག་ཆེད་ཡིན་ནོ། །པོ་དོང་བ་དང་སྐྱེས་ཆལ་མཁན་པོ་སོགས་ཀྱིས། རྒྱན་སྤང་དུ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་ལོ། ། ཞེས་དང་། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ནས། ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་
དཔོན་རྣམས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ལོག་རྟོག་གི་གཞུང་འདི་མཁན་པོ་རྣམ་
སྤང་མཛད་གྱི་བཤད་པ་བཀོད་པས་གཞན་འདོད་ཡིན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རང་ལྷགས་མིན་
ཟེར་བ། གསེར་སྤོང་དུ། འབྲེལ་བ་འདིར་རང་གི་བཞེད་པར་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བཤད་
གཉིས་དང་བསྐྱུས་དོན་དུ་གཞན་འདོད་དུ་མ་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ནས་སྤྱར་གྱི་
དེ་དང་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མཛད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་
ཐུགས་ཅེ་གཏད་ས་ཅུ་སྤང་ཞིང་། ཞེས་གཞུང་འདིའི་དོན་འབྲེལ་སྐབས་བྱ་ཉ་གཉིས་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་ཞིང་རེད་མདའ་བའི་བཤད་པ་མང་པོ་སྤངས་ནས་བཀོད་ཀྱང་དེ་
སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་སུ་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། གསེར་སྤོང་ལས། ཐར་ཆ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་
པའི་གཞན་དོན་ལ་སྟོབ་ཅན་ལ་ངེས་ཆ་འབྲུང་བས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། མཆོམས་སྤྱར་
རྣམས་ཀྱིས་འབྲེལ་སྐབས་བཞི་བ་ལྔ་བ་གང་དུ་ཡང་སྤྱོད་མཐོང་སློམ་གསུམ་ཐམས་ཅད་
མཆོན་ཉིད་པར་འབྲེལ་གྱི་བཏགས་པ་བའི་ཟུར་ཙམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་
ནས་རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་བསྟན་པའི་མངོན་རྟོགས་དག་ས་ལ་སྤྱོད་བ་ནི་འབྲེལ་བ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཆོགས་ལམ་ལས་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེའོ་ཞེས་འདིར་
མཆོམས་སྤྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། གསེར་སྤོང་ལས་མཐུག་བསྐྱེས་སྐབས། གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཅོད་པ་

ནི་ཤིན་ཏུ་ལན་གདབ་དཀའ་བ་དང་། མདོན་རྟགས་བྱུག་གི་ལམ་རྣམས་ལ་ནི་མཚན་
ཉིད་པ་ཡིན་མིན་མ་བྱས་ཀྱང་། མཁྱེན་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་དང་
སྦྱོར་བ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་དང་། དང་པོའི་ལན་རྣམས་
ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་ཐོབ་བྱ་དང་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྤང་བའི་མཁྱེན་གསུམ་མཚོན་པའི་ཆེད་
དང་། ཕྱི་མའི་ལམ་རྣམས་ནི་དབང་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་སྤང་
ཡང་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་པས་སྤར་ལྟར་བོད་གྱིས་
བཀོད་པ་ཆོག་འགྲིག་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། མཚམས་སྦྱར་རྣམས་གྱི་དོན་ལྟར་བྱས་ན་
འཕགས་པ་དང་མཐུན་ཞེས་རྣམ་བཤད་ལྟར་དོན་གྱིས་གསུངས་སྟུང་མོ། །དེ་ནི་གསེར་
སྤིང་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ་སྤར་རྣམས་གྱིས་ཆོག་གསལ་དང་ཤེར་འབྱུང་གི་བསྟུས་
དོན་ལ་བསྟེན་ནོ། །དེས་རྟགས་སྤང་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱོགས་སྤར་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །གསུམ་
པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོན་རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བཤད་པ་ལ། སྤར་བྱེད་བྱང་
ཚུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་དང་། སྦྱོར་གསུམ་སྦྱབ་བྱེད་གྱི་ལམ་གསུམ་
བཤད་པ་གཉིས།

ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་
པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དང་ལྟན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
དགོ་འདུན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྤར་རི་སྤྱད་བཤད་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པ་འབྱུང་བས། དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་གྱི་
མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་དགོ་འདུན་ནི་ལམ་ལ་ཞུགས་

པ་དང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་དབྱེ་བས་བྱུང་བཞི་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་དགེ་
འདུན་རྟགས་ཀྱིས་དབྱེ་བས་གསུམ་སྟེ། **ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བབྱུང་སྟེ།** བློ་ག་མར་
བྱས་དང་། བཟོད་ཤེས་གྱི་བསྐྱུས་པའི་**མཐོང་ལམ་དང་མཐོང་བློན་གོམས་པའི་ལམ་དག་**
ལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་གང་དག་གནས།ལ། དེ་དག་ཐེག་ཆེན་འདིར་བྱིར་མི་ལྡོག་
པའི་ཆོགས། ཡིན་ནོ། མཛད་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། ཉན། བྱང་ཆེན་བྱིར་
མི་ལྡོག་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱིར་མི་ལྡོག་པ་བྱིར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
ལེ་བརྒྱད་མར་གསུངས་ལ་ཉི་ལྔ་དེ་སོགས་ན་མ་སྦྱར་རོ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཞེས་**
བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བདུད་བཞིའམ་སྲིད་ཞིའི་དབྱེ་ལས་རྒྱལ་བའི་བྱང་སེམས་དཔལ་པོ་
གང་དག་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་དང་། **མཐོང་པའི་ལམ་དང་སྒྲོམ་**
པའི་ལམ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལ། རྒྱུ་ལྡན་གནས་འཆད་པའི་**དེ་དང་དེ་རྟོགས་པ་སྟེ་**
ཐོབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱུ་ལྡན་གནས་པ་དེ་དག་ནི་
ཆོས་ཅན། **བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སྒྲོབ་པ་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་ནོའམ་**
ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལྡན་བརྒྱུད་སྤོང་བར་འདི་ལ་མཛད་བྱུང་བ་མེད་དོ། འདིར་བྱིར་མི་ལྡོག་པ་
ནི་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འཐོབ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
རྟོགས་སྤང་ལྟར་རིགས་སྒྲོབས་ཀྱིས་བྱིར་མི་ལྡོག་པ། རྟོགས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བྱིར་མི་
ལྡོག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྦྱོར་བའི་སྟོན་དུ་སྟོང་རྩེ་དང་། ཞེས་
སོགས་ལྟར། སྦྱོར་བའི་སྟོན་སྟོང་རྩེ་དང་བཟོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་
དང་བྱིན་སོགས་དགེ་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྦྱོད་པའི་རིགས་བྱུང་པར་བ་དང་ལྷན་པའི་
ཆོགས་ལམ་པ་སོགས་བྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཐ་
སྟོན་གཟུང་སྤྲོ་བ་མེད་པས་རྟོགས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྐྱབས་འདིར་བྱིར་མི་ལྡོག་པར་མ་
བཞག་གོ། རྒྱན་སྤང་ལས། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ནས་ཐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་བྱིར་མི་
ལྡོག་པར་ངེས་པར་གསུང་བ་དང་། བསྐྱེད་ཆེན་ཏེ་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པར་ས་ཐོབ་
ལ་བྱིར་མི་ལྡོག་པས་བྱུང་པར་གསུངས་པས། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཡན་གྱི་བྱང་སེམས་

ལ་འདིར་བསྟན་སྟོབ་པ་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པའི་དགེ་འདུན་དགོས་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་
 རྟགས་ཐོབ་པའི་དེ་ནི་དབང་རྟོག་སྒྱུར་ལམ་དང་། འབྲིང་མཐོང་ལམ་དང་། དབང་པོ་
 རི་ལྟར་རྒྱལ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པར་བཞག་གོ། ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པའི་དོན་ནི། བསམ་
 པའི་སྒྲོ་ནས་རང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒྲོ་བའི་སྐབས་བཅའ་
 པ་དང་། སྒྱུར་བའི་སྒྲོ་ནས་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པས་སྲིད་མཐར་ལྷུང་བའི་སྐབས་
 བཅའ་པའོ། རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། བདེན་ཞེན་མདོན་གྱུར་བ་ཕྱོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་།
 འགོ་དོན་ཁུར་དུ་བྱེད་པའི་སྤྲིང་རྩེ་སྤེ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་ཤིན་དུ་བརྟན་པ་གཉིས་རྟགས་
 ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་དེའི་ཆར་དབྱེ་བས་ནི་ཤུ་བརྒྱད་པ་བརྒྱད་གསུངས་སོ། རྟགས་ལས་
 ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པར་དཔོག་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། མཉམ་བཞག་གི་རྟོགས་པ་ལས་རྩེས་
 ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྟོང་འབྱུང་རུང་རང་བཞིན་དང་། རྩེས་ཐོབ་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལས་མཉམ་བཞག་
 གི་རྟོགས་པ་དཔོག་པ་འབྲས་རྟགས་གཉིས་བྱས་པ་རྩོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པར་
 སྐྱབ་པ་མིན་པས་མི་འཐད་ལ། གསེར་ཕྱིང་ལས། འདི་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་
 རེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ནི་བྱར་མི་རུང་སྟེ། ནས། རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་བཞག་
 བྱར་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྟགས་བཞིན་དུ་རྣམ་བཞག་བྱེད་
 པ་ནི་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་གི་བཞེད་པ་མ་གོ་བར་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། ཞེས་པར་
 བརྟན་ནས་པལ་ཆེར་གྱིས་གསེར་ཕྱིང་ལྟར་ན། ཚུལ་གསུམ་ཆད་བའི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པར་དཔོག་པ་མེད་པར་བྱས་ནས། དེ་རྣམ་བཤད་རྟོགས་སྤང་གཉིས་
 དང་མི་མཐུན་པར་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལྷུང་
 རྣམ་དག་ལ་མ་བརྟན་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་མི་རྣམས་པའི་དོན་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་རྟགས་དེ་དང་དེ་རྩེས་ཐོབ་དུ་ལྟན་པར་མཐོང་བ་ལས་
 བར་མ་ཆད་དུ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་འབྱུང་རེས་པར་དཔོག་པ་སྟེ་ལྷུ་གུའི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་
 ཆང་མཐོང་བ་ན་དེ་ལས་ལྷུ་གུ་འབྱུང་རུང་དེས་པ་ལྟར། ཞེས་རྒྱན་སྤང་ལྟར་རྒྱ་ཆོགས་
 པ་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་གསུངས་ཏེ། ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་སྤར་བཤད་པའི་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེའམ་
དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟགས་གཞན་ལྡན་པར་མཐོང་བ་ན། ད་ནི་བདག་གིས་སྒྲུབ་མེད་བྱང་
ཚུབ་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་དུ་ཐོབ་པར་ངེས་སོ་སྟེ་པའི་སྒྲིག་བ་དང་། ཞེས་
པས་རང་བཞིན་དང་ཡིད་ཀྱི་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དཔོག་པ་དང་། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་མདོ་ནས་བཤད་པའི་ལུས་ངག་གི་ཀྱན་སྦྱོད་རྣམས་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་ཡང་རིང་
དུ་འདྲིས་ཀྱང་སྦྱོད་ལམ་བརྟགས་ཐུབ་པར་མཐོང་བ་ན་དེ་ལས་པ་རོལ་བོ་དེ་ཕྱིར་མི་
ལྡོག་པར་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོག་པ་ཙམ་དེ་ལ་དེའི་ངོར་རྟགས་སུ་བཤད། ཅེས་པས་
གང་ཟག་གཞན་ལུས་ངག་གི་རྟགས་ཀྱི་དཔག་ཚུལ་དང་སྦྱོར་བ་དེའི་རྟགས་ཆོས་དོན་
གསུམ་ལུང་འབའ་ཞིག་གིས་འགྲུབ་པ་དགོས་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཙམ་གྱིས་
མི་འགྲུབ་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་འདི་དག་གི་སྦྱོར་བའི་དོན་
གསུམ་ལུང་འབའ་ཞིག་ལས་འགྲུབ་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བའི་དོན་གསུམ་
ཡོད་ན་སྦྱོར་བ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྣམ་བཤད་ལས། སྦྱོང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིགས་ཆང་བ་སྟོན་པའི་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱང་པར་ཅན་དང་
ལྡན་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་རབ་བྱང་པར་ཅན་ཡོད་པར་དཔོག་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་
བསྐལ་ལ་ཤས་མི་བཟོད་པའི་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱད་ལྡང་བ་དང་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུང་བ་ལ་
སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལས་དེ་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་དཔོག་གོ། ཐབས་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་དེ་
དག་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ལས་སྤར་བཤད་པའི་བསམ་པ་མདོན་གྱུར་སྦྱོར་བའི་གོ་སྐབས་
བཙམ་པའི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུས་པ་མཐུ་ཅན་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འབྱུང་བྱང་དཔོག་པ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རྟོགས་སྤང་ལས། རྟགས་ཀྱིས་སྤྱབ་ཚུལ་ནི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་
པ་དབང་རྟོན་ཡིན་པ་ལ་ཕྱིར་ཁོ་ལ་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྟོན་ཡིན་པར་མ་ངེས་ཤིང་
བྱང་སེམས་ཙམ་ཡིན་པར་ངེས་པའམ་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྟོན་ཡིན་པར་ངེས་ཀྱང་དེ་
ཉིད་ལ་རྟོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་བྱང་པར་མ་ངེས་པར་འདི་རྟོགས་བྱང་ལས་

ཕྱིར་ལྟོག་མི་ལྟོག་སྐྱམ་པ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ངོར་སྤྲོ་སྐོལ་བྱང་སེམས་དེ་ཉིད་དམ་གང་
 ཟག་གཞན་གྱིས་བྱང་སེམས་དེ་ཚོས་ཅན། སྤྲོ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་སྟེ།
 རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། འཛིན་
 པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དུ་ཐུར་བའི་སྒྲོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་
 ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་ལ། དེའི་
 ཕྱོགས་ཚོས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་རྟགས་ལས་སྦྱབ་དགོས། ཁྱབ་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་
 ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་རྫོགས་བྱང་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱིས་གོགས་བྱེད་
 མི་རུས་ཤིང་གོགས་མ་བྱས་པར་རྫོགས་བྱང་བསྐྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་
 ཀྱི་སྦྱབ་ལ་ཞེས་པ་གསུམ་ག་རྒྱུན་སྤང་ལས། རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྟེ་བར། རྗེས་སུ་
 དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། རྟོན་གཞན་ཉིད་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། རྟེན་རང་བཞིན་ཡིན་པར་
 བརྟེན། ཅིས་བྱ་བའི་ཚུལ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔོག་པས་ངེས་པར་གཟུང་བར་བྱའོ་
 ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་པ་མིན་ནོ། །**པམ་པོ་བཞི་བ་ནི་**འཆད་པར་
 འཇུར་རོ། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། སྒྱུར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ཕྱིར་
 མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་གསུམ།

སྒྱུར་ལམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས།

དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
 མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། འདི་སྤྱིའི་མཚམས་སྒྱུར་ཡིན་ནོ། རྟག་འདུན་གསུམ་པོ་**དེ་རྒྱམས་**
ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་འདེས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྱུར་ལམ་གྱི་མཚམས་
 སྒྱུར་བྱེ་བྲག་གི་ལན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་**རེ་ཞིག་**སྟེ་ཐོག་མར་**བར་སྐབས་**ཀྱི་ཆོགས་

སྤྱི་བཅད་པ་གཅིག་གིས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་བདེན་ཞེན་
མདོན་གྱུར་བ་ལྡོག་པ་སོགས་རྟགས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུར་མདོ་ལས་བརྗོད་པ་ཡིས། །ངེས་
འབྱེད་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའི། །བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་རྟོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི། །ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་
བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཁྱེན་པར་ལས་བདེན་ཞེན་ལྡོག་པ་དང་།
སྐྱབས་གནས་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འཕམ་རྟགས་གྲངས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་
ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་གནས་པ་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་རྒྱས་འབྲིང་གང་ནའང་མདོ་
ཟུར་བ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཐུན་མོང་གི་
རྟགས་ངི་བར་མ་ཟད་ཡང་སྦྱོར་ལམ་ཀྱི་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ། རྟགས་དེ་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱི་
བཅད་པ་དུག་པོ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། དེ་དག་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་
ལས་བདེན་ཞེན་མདོན་གྱུར་བ་ལྡོག་པ་དང་། །མདོ་ནི། གསོལ་བ། རས། རོ་བོ་ཉིད་མེད་
དོ། །ཞེས་པའོ། །ཉི་ལྗང་ལས། དེ་ལ་རྣམ་པ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །
རྟགས་ནི་རང་ལ་བརྟེན་པའི་མཚན་མས་བསྐྱུས་པའོ། །མཚན་མ་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་ལོངས་
སྦྱོད་པའི་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྣམ་པ་ནི་གཉེན་པོ་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་
ཅན་དང་། རྟགས་ནི་ལྷས་ངག་གི་མཚན་མ་དང་། མཚན་མ་ནི་གཉེན་པོ་དེ་རྟོགས་པར་
སྦྱོད་པའི་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བྱེད་དམ་གསལ་བར་
བཀལ་བ་མ་མཐོང་བས་དཔུང། རྒྱུ་སྤྲུང་དུ་ལྷས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་སྦྱར་བ་དང་
གསུམ་གསུངས་པས་བར་བ་གྲགས་ཆེ་ལ་གསུམ་པ་ལྟར་ན་འགལ་བའང་མིན་

ནོ། །སྒྲིབས་གནས་ལ་**ཐེ་ཆོམ་མངོན་གྱུར་བ་བད་པ་དང་།** མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས།
 རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། **མི་དལ་བ་བརྒྱད་དུ་སྦྱེ་བ་བད་པ་དང་།** །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
 བས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། **།བདག་ཉིད་དགེ་བ་བཅུ་ལ་གནས་ཤིང་།** །གཏུལ་བྱ་
གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་
 པའོ། ཞེས་པ་ཅན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་ལ་དམིགས་ཏེ་**སྦྱིན་སོགས་བསྐྱེམ་པ་དང་།** །མདོ་
 བས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། **།བབ་མའི་དོན་གང་ལའང་སོམ་ཉི་མེད།**
 པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། **།བྱམས་པས་བེན་པའི་**
ལྷས་དང་སོགས་པས་ངག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་དང་ལྡན་པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
 བས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། **།སྦྱིབ་པ་ནི།** །རྣམ་པ་ལྡང་དང་རྒྱུན་དུ་མི་འགྲོགས་པ་
དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བའི་བག་
ལ་ཉལ་ཀུན་ཉམས་སྦྱང་པའི་སྒོ་ནས་འདོམས་པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་
 པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། **།སྦྱོད་ལམ་ཀུན་ལ་བྱན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དང་།** །ལྡན་པ་དང་།
 མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། **།གོས་ལ་སོགས་པས་ལོངས་སྦྱོད་གྱི་**
སྦྱོད་པ་གཙང་བ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། **།དོད་གྱི་**
 རྟགས་སོ། **།ལྷས་ལ་སྦྱིན་བྱའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་རྣམས་མི་འབྱུང་།** །བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་
 འབྱོར། བས། རིག་པར་བྱའོ། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། **།རང་དོན་དུ་གྲུ་གྲུ་མེད་པའི་**
སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ། བས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་
 པའོ། **།སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ནི།** **།ལེན་ཅིང་སྦྱོད་པ་དང་།** མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
 བས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། **།སེར་སྣ་མེད་པ་སོགས་ནས་ཤེས་འཆལ་མེད་པའི་བར་**
ལྡན་པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། **།ཆོས་ཉིད་དང་མི་**
 འགལ་བ་ལྟམ་དང་ལྡན་པར་འགྲོ་བ་ཉིད་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་པར་
 བྱའོ། ཞེས་པའོ། **།སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དཔྱལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཡང་ཆོལ་ཞིང་**
འདོད་པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། **།རྩེ་མའི་རྟགས་**

སོ། །གཞན་བདུད་སོགས་གྱིས་དམན་ལན་དུ་བགྱི་བར་མི་བརྟུབ་པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར། བཅས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ལམ་གཞན་ཉི་ལྟ་སྟོན་པའི་བདུད་ལ། །བདུད་
ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བཅས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །
བཟོད་པའི་རྟགས་སོ། །ཀྱན་སྦྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་སྦྱོད་པ་ཐོབ་པ་
སྟེ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བཅས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ཆོས་མཆོག་གི་རྟགས་གཅིག་
སྟེ་ཉི་ཤུའོ། །ཀྱེ་ལྟ་སྟོན་བཤད་པའི་རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་དེ་དག་གི་སྟོན་ནས། །ཞེས་པའི་ཕྱིར།
ཀྱེ་ལྟ་སྟོན་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྟོག་དང་ཅེ་མོ་དང་བཟོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། །ཆོས་
མཆོག་རྣམས་ལ་གནས་པ་བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་ནི། །ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱེ་ལྟ་སྟོན་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།
སྦྱོར་ལམ་རྟོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྟོན་བྱང་ཆུབ་ཐེག་
པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཐུན་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་ཞེན་མདོན་གྱུར་ལྟོག་པའི་རྟགས་བྱང་
པར་ཅན་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འོག་མ་ཐམས་
ཅད་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་སྦྱབ་འདི་ལྟར་སྦྱར་རོ། །དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
གྱིས་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་བདེན་ཞེན་མདོན་གྱུར་བ་
ལྟོག་པ་དང་། འདི་དང་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟགས་དང་པོའི་བྱང་པར་གསེར་སྟངས་ལས།
བདེན་ཞེན་མདོན་གྱུར་བ་དང་སྤྲ་བ་ལས་ལྟོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མཐོང་སྟངས་
བདེན་ཞེན་མདོན་གྱུར་དང་སྤྲ་བ་ས་བོན་ལྟོག་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་དུང་། འགྲེལ་བའི་
ཟིན་བྲིས་ལས། སྤྲ་མ་ཡུལ་ལ་བདེན་ཞེན་དང་ཕྱི་མ་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་ལྟོག་པར་
སྦྱར་བ་འདུཤེས་ལྟོག་པ་དང་ཞེས་པར་འགྲིག་གོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ཅི་རིགས་ལྟོག་པའི་
ཞེས་པ་མཐོང་སྟངས་ཡིན་ནམ་དུང་། མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ནས་བཅོམ་ལྟན་
འདས་ནས། གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དང་

བ་ཐོབ་པས། སྐབས་གནས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་མངོན་གྱུར་བ་ཟད་པ་དང་།
 ཤེས་ནས་དད་པ། མངོན་ལས། འཕགས་པ་ཁོ་ནར་བཞག་པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་མཆོག་མཆོག་
 འདས་དང་གཞན་གཉིས་ལམ་བདེན་ཁོ་ནར་བཞག་པས་ཡིན་ལ། འདིར་སྒྱུར་ལམ་ནས་
 བཞག་པ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས། ཞེས་པ་
 ལྟར་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། རས།
 གཟུང་བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། སྟོང་རྗེའི་དབང་གིས་རི་ལྟར་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་སྒྲོན་ལམ་
 གྲུབ་པས། རྒྱ་འབྲས་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཅན་དང་། ལས་དབང་
 གིས་དམུལ་བ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཀའ་མི་ཐོས་པ་དང་། འཁོར་རྣམ་བཞི་མི་རྒྱ་ཞིང་བསྟན་པ་མེད་
 པའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡིད་དབང་དང་ལྷེ་དབང་ལ་སྐྱོན་ཞུགས་པའི་
 དབང་པོ་མ་ཆང་བ། སྒྲིན་པ་དང་། སྐྱགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་
 གཟུགས་མེད་སོ་སྐྱེ་དང་འདོད་ཡོན་ལ་གཡེང་བའི་འདོད་ལྟ་སྟེ་ལྟ་ཆོ་རིང་བོར་སྐྱེ་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དུ་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། རས། མི་འཛིན་
 ཏོ། ཞེས་པའོ། གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེས་ཡིད་གདུང་བས། བདག་དགེ་
 བརྩུ་ལ་གནས་པ་དང་གཞན་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། རས།
 གཟུང་བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། བདག་གི་བདེ་བ་དང་གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐུལ་དུ་སྟོང་ཐག་
 པ་ནས་བརྗེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཏེ་རྒྱུད་ལ་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པར་གྱུར་
 ཅིག་བར་ཡོངས་སུ་བསྒྲེས་པའི་སྐྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྟན་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་
 འབྱོར་ནས། གཟུང་བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས། ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་མ་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་
 འབྱོར། རས། མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། རྒྱོག་གསུམ་གྱི་སྟོད་པ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཉིད་ཀྱི་
 ཆེད་དུ་ཞུགས་པས། བྱམས་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་
 དང་། ལྟན་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ཕན་པའི། རས། ཆོག་འཇམ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་

པའོ། །བསྐྱབ་གསུམ་པ་ལ་བཙུག་པའི་སྦྱར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས། སྦྱིབ་པ་ལྟ་བོ། རྩལ་
ཕུང་གི་བར་གཅོད་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྟེད་པའི་འདུན་པ་དང་། གཞན་ལ་ཞེ་སྤང་
བའི་གཞོད་སེམས་གཉིས་དང་། ཤེར་ཕུང་གི་བར་གཅོད་ལྷལ་ལ་སྦྱང་པའི་གཉིད་དང་།
སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པའི་སྒྲགས་པ་གཉིས་གཉེན་པོ་སྤང་བའི་འདུ་ཤེས་
དང་། ཟས་བརྟལ་བ་མི་དགའ་བ་བྱ་རྒྱུ་ཟས་ཀྱི་ཚོད་མི་ཟིན་པ་སེམས་ཁུམ་པ་ལྟ་དང་།
བྱ་བ་སེམས་ནང་དུ་སྦྱང་པར་འདྲ་བར་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་
བོའི་བར་གཅོད་ལྷལ་སྦྱག་པར་མ་ཞི་བ་རྟོན་པ་དང་། ལྷལ་ལ་བཅག་པར་སྤང་བ་འགྱོད་
པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཞི་གནས་དང་། ཟས་སམ་རྒྱ་ཉེ་དུའི་ལྷལ་མི་འཆི་བའི་རྣམ་
རྟོག་སྟོན་བཅེ་བ་རྟོན་པ་དགའ་མགུར་སྦྱང་པ་རྣམས་དྲན་པའོ། །བྱ་བ་ནི་སེམས་མ་ཞི་
བར་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། བདེན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྟེ་འདོད་པའི་སས་
བསྐྱུས་པའི་སྦྱིབ་པ་དག་དང་མི་འགྲོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། སྒྲགས་པ། བསྟུན་ཆུང་བར་
འཇུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོན་ཕུང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པར་
བསྟོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས། མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་
ཉམས་སྦྱང་པའི་སྟོན་པ་འཛོམས་པ་དང་། མདོ་ནི། བག་ལ་ཉལ་མེད་པར་འཇུར། ཞེས་
པའོ། །རྟག་ཏུ་སྦྱོད་ལམ་བཞི་བོ་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྦྱོད་ལམ་
ཀུན་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་འོང་ངམ། བསྟུན་ཆུང་འདོར་
རོ། །ཞེས་པའོ། །ཕྱི་ནང་གི་གཙང་སྒྲ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་དང་ལྡན་ཅིང་ནད་ཉུང་བ་ཉིད་ཀྱིས།
གོས་ལ་སོགས་པས་ལོངས་སྦྱོད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པ་གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བྱོད་ཀྱི་རྟགས་
རྣམ་པ་བརྩམས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བསྟུན་ཆུང་འདོར་རོ། །ཞེས་
པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་འཛིན་ཉེན་པ་ཅེ་མོ་བ་དབང་འབྱིང་མན་
ཆད་ལས་མདོན་པར་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ལུས་ལ་སྟོན་བྱའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྱི་མི་
འབྱུང་བ་དང་། མདོ་ནི། སེམས་ཅན། བསྟུན་ཆུང་འདོར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ལྟག་བསམ་
ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པས། གཡོ་སྒྲུས་བསྐྱུང་པའི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་

སེམས་གྲུ་གྲུ་མེད་པ་དང་། མདོ་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ནས། གཞུང་བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། རྩལ་
 ཐོབ་པའི་རྟེན་པ་དང་གཅེས་པར་བྱེད་པའི་བཀྲར་སྒྲི་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས།
 གོས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་གཞན་དོན་
 ཏུ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ལྷར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 པའོ། རྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིན་དྲུག་བྱེད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པས་དེ་དག་དང་འགལ་བ་
 སེར་སྒྲ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་སྤྲིམས་ལ་སོགས་པས་ཤེས་འཆལ་གྱི་བར་མེད་པ་དང་།
 མདོ་ནི། སྤག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་མང་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདེན་སྟོང་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཉིད་
 ཀྱིས། ཅི་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པར་འགྲོ་བ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཟབ་མོ། ཉན། གཞུང་
 བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འཕ་བདག་གིར་བྱས་པ་ཉིད་
 ཀྱིས། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་ཏུ་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་འཆོལ་ཞིང་འདོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཅེ་མོའི་རྟགས་རྣམ་པ་དྲུག་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་
 བྱའོ། ཞེས་པའོ། རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་གཏིང་ཚུགས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་
 དམ་ཆུ་མཚན་གྱིས། གཞན་བདུད་ཀྱིས་དམན་ལམ་ཏུ་བགྱིར་མི་བརྟུབ་པ་དང་། མདོ་ནི།
 རབ་འབྱོར། ཉན། གཞུང་བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
 ཐམས་མ་གྲོར་བར་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཟས་གཙོད་པ་སོགས་ལམ་ལྟར་
 བཅོས་པ་ཉི་བར་སྟོན་པའི་བདུད་ལ་བདུད་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཟོད་པའི་
 རྟགས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། མདོ་ནི། འཕགས་པ་ཤེར་ཕྱིན། ཉན། གཞུང་བར་བྱའོ། ཞེས་
 པའོ། འཁོར་གསུམ་ཏུ་དམིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིན་དྲུག་སྟོད་པས། སྟོན་གསུམ་གྱི་
 སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་དགྲུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་མཚོག་གི་རྟགས་རྣམ་པ་
 གཅིག་གིས། མདོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ། ཉན། གཞུང་བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། དེ་དག་གོ་
 རིམ་བཞིན་ཏུ་བཅུ་གཅིག་གིས་རྩོ་བ་དང་། དྲུག་གིས་ཅེ་མོ་དང་། གཉིས་ཀྱིས་བཟོད་པ་

དང་། གཅིག་གིས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
སློབ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་རྟགས་ཉི་ཤུ་ལོ་འདི་དག་གིས་
ཤེས་པར་བྱའོ།

མཐོང་ལམ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ལ། མདོར་བསྟན་
པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་
ནི། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་འོག་ཏུ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་གསུངས་པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། བྱང་སེམས་
དབང་འབྲིང་གི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་
ཅིག་མ་བརྩ་བྱུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་དེས་བྲངས་
པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། །ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་ཉིད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱ། །ཞེ། དེའི་སྦྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི།
གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་མ་དག་པར་གསུངས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟུག་བསྐྲུལ་
ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་སློབ་ནས། ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
དང་། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྩ་བྱུག་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་
ལམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚན་སྦྱར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པའམ་ཁྱད་པར་

ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། ལན་དུ་རྣམ་པ་རྣམས་བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྷན་གསུངས་པ་ནི།

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སོ་སོའི་རྟགས་ནི། གཟུགས་སོགས་སུ་འདུ་ཤེས་
པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་མཐོང་སྣང་སྟོག་པ་དང་། །མདོ་ནི། དེ་
སྐད་ཅིས་བཀའ། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་
པ་དང་། །མདོ་ནི། ལེའུ་སུམ་ཅུ་དགུ་བའོ། །ཉན། འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
པའོ། །ཐེག་པ་དམན་པ་དག་ལས། །སེམས་རྣམ་པར་ལོག་པ་དང་། །མདོ་ནི། དེ་
ནས་ཆེ་ལྷན། ཉན། མི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་པའོ། །བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པས་
གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི། །ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་བྱད་པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་སྟུག་བདེན་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིའོ། །ལྷན་
སེམས་ཡང་བ་ནི་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དང་ནི། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན།
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །མདོན་ཞེན་མེད་པར་འདོད་ཡོན་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་ཐབས་
མཁས་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། དགའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །རྟག་
དུ་འཁྲིག་པ་སྦྱོང་བས་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་ཉིད་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
ཉན། ཐུབ་པ་མེད་དེ། །ཞེས་པའོ། །འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་
དང་། །མདོ་ནི། དེའི་སེམས། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་
སྐད་ཅིག་མ་བཞིའོ། །སྤང་བོ་དང་སོགས་པས་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་སྟུག་ཀུན་
ཀྱིས་བསྟུས་པ་ལ་སྤར་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྦྱོར་བ་དང་། །འགོག་ལམ་ཀྱིས་
བསྟུས་པ་ལ་བྱིས་བདེན་པར་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ། །ཞེས་ཉི་སྣང་དང་། །སྤང་
སོགས་དང་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྦྱོར་བ་དང་བྱིས་རྒྱན་དུ་བདེན་པར་
ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ། །ཞེས་རྒྱན་སྣང་སྟེ་དེ་དག་ལ་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་
པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། །ཞེས་པའོ། །རྟོགས་

པའི་རྒྱ་དང་དགེ་སྦྱོར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་
སྤར་ལྟར་གནས་པ་བཀག་པ་དང་། །མདོ་ནི། དེ་རྒྱན་པོའི། བས། མི་མཐོང་
ངོ་། །ཞེས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཆོགས་སྦྱོན་སོགས་ལ་སྤར་ལྟར་དང་། །མདོ་
ནི། དེ་དམག་གི་བས། མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པའོ། །དབང་བོ་དང་སོགས་པས་
དབང་རྟེན་སོགས་དང་བཅས་པ་འགོག་པ་ཡི། །བྱེད་ལས་ཅན་གྱིས་རྗེས་ཤེས་
སྤང་གཉེན་གཡུལ་འབྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སོ་
སོར་བཀག་པ་དང་། །མདོ་ནི། དེ་གཡུལ་གྱི། བས། མ་བྲལ་བར་གནས་ཏེ། །ཞེས་
པ་འགོག་བདེན་གྱིས་སྐད་ཅིག་མ་བཞིའོ། །མེར་སྤྲུལ་སོགས་པ་ལ། །སྤང་བྱར་
དང་པོར་ཞེན་པ་སྦྱོར་བ་དང་རྒྱན་དུ་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡི། །གནས་པ་
མེར་སྤྲུལ་སོགས་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། །སྦྱོར་དང་སོགས་རྒྱང་བ་
གཉིས་སྤུ་མ་བཞིའི་མཐར་སྦྱར་རོ། །མདོ་ནི། དེ་སྦྱོན་པའི། བས། དིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྩལ་ཙམ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་
ཉིད། །དུ་རྟོགས་པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་
པའོ། །རང་གི་ས་མཁའ་པ་གསུམ་ལ་ངེས་པ་ཉིད། །ས་གསུམ་དེ་ལ་ནི་གནས་
པ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། དིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །རྣམ་མཁའ་
སོགས་སྦྱོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་ལྷན་དང་སྟོག་གཏོང་བ། །ལམ་རྗེས་ཤེས་
དང་དེའི་དྲངས་པའི་ལྷན་ངག་གི་རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་སྤུ་མ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་རོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། མདོན་པར་སྦྱབ་
པོ། །ཞེས་པའོ། །བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐྱུས་
པའི་ཡིད་ཀྱི་རྟགས་དེས་དྲངས་པའི་ལྷན་ངག་གི་རྟགས་རྣམས་ནི། །ཆོས་ཅན་
སློ་ལྡན་དབང་འབྲིང་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི། །ཕྱིར་མི་སྟོག་
པའི་རྟགས་དག་ཡིན། །ཏེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་
འབྲེལ་བ་ལ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། །དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ལ་

བཞིའི་དང་པོ་སྐྱུག་བདེན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིའི་རྟགས་དང་རྟགས་སྐྱབ་
 སྐྱར་ཚུལ་ནི། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན་དུ་བབྱང་ནས་
 ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་བ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་གྱིས། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སུ་བདེན་པར་རྟོག་
 པ་ཀྱན་བཏགས་གྱི་ས་བོན་ལས་ལྷོག་པ་དང་། མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། རབ་
 འབྱོར། བས། གཞུང་བར་བུའོ། ཞེས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་སེམས་
 གཉིས་མི་ཉམས་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས། ཀྱན་རྫོབ་པར་དོན་དམ་པའི་སྤྲ་
 བ་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བརྟན་པ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
 བས། གཞུང་བར་བུའོ། ཞེས་པའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་
 ཅན་གཉིས་བསྐྱབས་པས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཐེག་པ་འདོད་
 པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་ལོག་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། འཇུར་བ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
 སུམ་གྱིས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐུས། བསམ་གཏན་དང་། གཞུགས་
 མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་གཞུགས་ཁམས་ལ་
 སོགས་པར་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་བྱད་པ་དང་། མདོ་ནི།
 དེ་དག་འདོད། བས། རིག་པར་བུའོ། ཞེས་པའོ། ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་སྐྱུག་
 བསྐྱལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ཀྱན་འབྱུང་གི་བཞི་ནི། མི་དགེ་བའི་ས་
 བོན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གྱིས། ལུས་དང་སེམས་ཡང་བའི་ཤིན་སྐྱུངས་གྱི་བདེ་བ་
 དང་ལྡན་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། བཞིན་དུ་འགོའོ། ཞེས་
 པའོ། ཐབས་གང་གིས་སེམས་ཅན་གཏུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཐུས།
 བྱིམ་ན་གནས་ཀྱང་སྤེད་པའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཡོན་
 ཏན་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོད་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་གལ་ཏེ། བས། ཉིད་དུ་འཇུར་
 རོ། ཞེས་པའོ། བྱིམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མངོན་སུམ་

དུ་མཐོང་བས། རང་དོན་དུ་བྱིས་ན་མི་གནས་པར་རྟག་དུ་ཆངས་བར་སྒྲིབ་པ་
ཉིད་དང་། མདོ་ནི། དེ་དག་བྱིས། བས། གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །མེས་
བསྐྱེད་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་བྱ་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་ངང་ཚུལ་ཅན་
ཉིད་ཀྱིས། དག་ཤུལ་གྱི་སྒྲོར་བ་དང་བྱད་མེད་དབང་དུ་སྒྱུད་པ་མི་བྱེད་ར་
འཆོ་བའི་ཡོ་བྱང་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར། བས། གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ཅེས་བྱ་བ་བཞི་ནི། ཀུན་འབྱུང་
བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགོག་པའི་བཞི་ནི། སྒྲོང་བ་ཉིད་མདོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པ་ལ་གནས་ནས་ཆོས་ལ་དོན་དམ་པར་དམན་མཆོག་དུ་མ་མཐོང་
བ་ཉིད་ཀྱིས། བྱང་པོ་དང་སྒྲིབ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ལ་དང་པོར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་སྒྲོར་བ་དང་རྗེས་སུ་འཕམ་རྒྱན་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྗེས་སུ་
སྒྲོར་བ་དག་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་སྒྲོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲོར་བའི་གནས་པ་
བྱང་སོགས་ལ་སོ་སོར་བཀག་པ་སྟེ་མི་ཞེན་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
བས། མི་གནས་སོ། །ཞེས་པའོ། །མཐོང་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐོང་
སྤང་གཟུང་འདྲིན་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་བསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས། མཐོང་ལམ་གྱི་
རྟོགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་དགེ་བ་འཕྲོག་པའི་རྒྱན་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་
ཀྱི་གཏམ་ལ་འགོག་ཚུལ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་དགེ་ཕྱོགས་འཕྲོག་མི་འཕྲོག་དང་
པོར་ཞེན་པ་སྒྲོར་བ་དང་བྱིས་སུ་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྒྲོར་བའི་གནས་པ་ཡུལ་སོ་
སོ་ལ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་དག་ནི། བས། མི་གནས་སོ། །ཞེས་
པའོ། །རྒྱལ་པོའི་གཏམ་ལེ་བརྒྱད་མར་སྔ་མར་སྒྱུར་ཀྱང་རྒྱན་སྤང་དུ་འདྲིར་
སྒྱུར་རོ། །གཟུང་འདྲིན་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོན་མདོན་
སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱའི་ཆོགས་སྒྲིབ་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་བཀག་པའི་དོན་སྔ་མ་བཞིན་དུ་མང་ཉུང་དུ་དང་པོར་ཞེན་པ་
སྒྲོར་བ་དང་རྒྱན་དུ་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྒྲོར་བའི་དམག་ལྟ་བུའི་གཏན་ལ་གནས་

བ་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། མདོ་ནི། དམག་གི་གཏམ། ཉན།
 བཙུན་པར་མི་གནས་སོ། །ཞེས་པའོ། །གཟུང་བ་ཡུལ་སྤང་བྱ་དང་འདྲིན་པ་
 ཡུལ་ཅན་གཉེན་པོ་དག་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བ་དང་ཆགས་པ་སྤོང་བའམ་དེ་ལ་བདེན་
 ཞེན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཁྱོད་གི་སྦྱས་བསྟན་
 པའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་དབང་ཉེན་གྱིས་ཁྱོད་ཁྱེད་ཀྱི་སྦྱས་བསྟན་པ་དང་
 ཁྱོད་རྒྱལ་གྱི་སྦྱས་བསྟན་པའི་དབང་པོའི་ཡུལ་དང་བདག་གི་སྦྱས་བསྟན་པའི་
 རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བྱ་དང་།
 དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་གཉེན་པོ་སྟེ་སྤང་གཉེན་དེ་རྣམས་གཡུལ་
 འགྲེད་པ་ལ་འགོག་ཚུལ་སྡུ་མ་བཞིན་དུ་དང་པོར་ཞེན་པ་སྦྱོར་བ་དང་རྒྱན་དུ་
 ཞེན་པ་རྗེས་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་ཡུལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་བཀག་པ་དང་། མདོ་
 ནི། འཐབ་མོད། ཉན། བཙུན་པར་མི་གནས། ཞེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནི་
 འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་བའི་དོན་ཉི་ལྔ་དང་། སྤར་སྤྱག་
 ཀུན་དང་བྱིས་འགོག་ལམ་ལ་ཞེན་པ་བཀག་པར་སྦྱར་བ་སྤང་སོགས་ཅམ་ལ་
 རུང་ཡང་གཞན་ལ་མིན་ནམ་སྟམ། དེའི་འཐད་པར་ཉི་ལྔ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་འཐད་པས་ཞེས་པ་འཇུག་རམ་ཡི་གེ་མ་དག་སྟེ། རྣམ་
 འགྲེལ་དུ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་བྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་གསེར་ཕྱིང་ལས་གསུངས་སོ། །དག་ལྟར་དུ་
 སྦྱོར་བ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་སོ། །རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གིས་སོ། །ཞེས་
 དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེན་པ་བཀག་པར་སྦྱར་རོ། །དང་པོར་དང་བྱིས་རྒྱན་དུ་སྦྱོར་བ་
 སྤང་བ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །བར་ཆད་རྒྱན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 རྒྱ་མང་བ་དག་འདྲོམས་པའི་དམག་དང་དེ་གཉིས་གཡུལ་ལམ་འཐབ་མོ་བྱེད་
 པ་གསུམ་རིམ་བཞིན་སྦྱོར་ལ། དབང་པོ་དབང་ཉེན་དབང་ཡུལ་བདག་ཏུ་
 ཞེན་པ་འགོག་པ་བཞིན་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་ལ་མི་སྦྱར་བར་

དེ་སྐབས་རྒྱ་བདེན་ཞེན་དེ་དག་བཀག་པས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་དེ་དག་
དང་དེ་དག་ལ་ཞེན་པ་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སུ་བསྟན་ཏེ། གསེར་
སྒྲིང་ལས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པས་དེའི་བྱེད་ལས་
བསྟན་ཀྱི་འདི་བཞི་འགོག་པ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་སྟོན་པ་དང་འདི་བཞི་ལ་
ཞེན་པའི་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་གཡུལ་འགྱུར་པ་ཞེས་པ་ནི་མི་སྦྱོར་ཏེ། ཞེས།
ཉི་སྤང་ལས། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ནི་རང་གི་རང་གི་ཁོ་ནས་
ནམ་པར་སྒྲིན་པ་འགོག་པ་ནམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་འོག་ཏུ་
བྱུར་བྱ་མཚམས་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་སྤང་བྱ་ཡང་གསུངས་པ་དང་།
ཤེའི་ས་གྲང་འཐབ་པ་ཡོད་ན་འགོག་པ་ཐོབ་སྟེ་ཞེས་བྱུར་བྱ་བཤད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མདོའི་དངོས་བསྟན་ལྟར་
དང་། ཅ་བར། དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི། །གཡུལ་འགྱུར། ཅེས་དབང་སོགས་
གཡུལ་གྱི་སྟོན་བྱ་སྤངས་པ་སྤངས་དོན་ཡིན་པས་འགྲེལ་ཚུང་བྱ་ཡང་དེ་ལྟར་
བྱས་པ་ལྟར་ནམ་བཤད་བྱ་གསུངས་པ་སྤངས་དོན་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། ཁྱོང་
སྦྱོས་བྱའི་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར་དབང་པོ་རང་འབྲས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་
དང་། ཁྱོང་ཁྱོང་གི་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར་དབང་རྟེན་འབྱུང་བ་འབྱུང་འབྱུར་
ནམས་དབང་པོའི་རྟེན་དང་། ཆོང་འདུས་དང་བཅས་པའི་ཁྱོང་ལ་ཁྱོང་བརྟེན་
ཟེར་ལ་དེ་སྦྱོས་བྱའི་འདུག་ལྟོག་གི་གཞི་ཡིན་པ་ལྟར་ཡུལ་བྱག་ནམ་ཤེས་
འདུག་ལྟོག་གི་གཞི་ཡིན་པས་ཡུམ་མདོར་དེ་དག་གི་སྐྱུ་བསྟན་ལ། བརྒྱད་
སྟོང་བར་བདག་དང་བདག་གིར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་སྟོན་
ཀྱི་གཏམ་སྦྱར་རོ། ། འཇིག་ལྟ་མཐོང་སྤང་དང་དེས་ནམ་སྒྲིན་དབང་སོགས་
བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་སྦྱག་ཀྱན་ཤེས་པས་བཙོམ་ལ་སྤང་བྱ་དེ་དག་དང་དེའི་
གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་ལ་ཞེན་པ་འགོག་ཤེས་སྤང་མ་གསུམ་དང་དེ་དག་གཡུལ་
འགྱུར་པའི་མིང་ཙམ་ལ་ཞེན་པ་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་བཙོམ་པར་རྟོགས་སྤང་

གསུངས་སོ། །སྤང་སོགས་ལ་གདམ་གྱི་སྤྲ་དངོས་སུ་མ་སྒོས་ཀྱང་དོན་ཐོབ་
 དགོས་པ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་མིང་ཅམ་ལ་ཞེན་པ་ཡིན་པས་སོ། །དབང་
 བོ་ཉེར་གཉིས་ལ། བརྒྱ་བཞི་ཀུན་ཉོན་ལྷོགས་དང་བརྒྱད་རྩམ་བྱང་ལྷོགས་ལ་
 འཛིག་ཀྱང་བྱལ་པ་མ་ངེས་པ་སོགས་སྤྲ་ལ། དེ་ལས་སོ་མོའི་དབང་བོ་གཉིས་
 ལུས་དབང་གི་ཆ་དང་སྟོག་དབུགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་ལ་དང་ཐ་མ་གསུམ་དང་
 སོགས་གྱི་ཆ་ལ་བདགས་པ་དང་། གཞན་རྩམས་རྣམས་ཡོད་དང་ཐ་མ་གསུམ་
 མཛོད་ལྟར་ཟག་མེད་ཁོ་ནར་འཛིག་པར་ཉི་ལྔ་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་
 གསེར་མེད་གསུངས་ལ། ཉི་མེར་དང་བོ་ཉན་ཐོས་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དང་
 ཐེག་ཆེན་མོས་སྟོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྩམ་གྲོལ་ལམ་
 གས་རྟོག་ཉིང་བར་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་དང་བོ་དགྲ་དང་། གསུམ་པ་ཐེག་
 དམན་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ཐེག་ཆེན་ས་བརྒྱ་བ་ནས་འཛིག་པ་ལྟར་བསྟུ་བར་
 གསུངས་པས་སྦྱར་དེ་ལྟར་འཛིག་གོ། །དབང་ཉེན་ནི་དབང་བོ་དང་ཐ་མི་དང་
 དུ་འཇུག་པ་རྩམས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་ལྟན་ཅིག་པའི་ཉེན་ནོ། །བཞི་པ་ལམ་
 གྱི་བཞི་ནི། སེར་སྤའི་ཀུན་འཛིན་སོགས་མི་ལམ་དུ་ཡང་སྤངས་པ་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ཐོབ་ཅིང་རྟོགས་པས། སྤང་བྱ་སེར་སྤ་
 དང་འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་དང་བོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་
 སྦྱོར་བ་དང་ཕྱིས་བདེན་པར་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སེར་སྤ་
 སོགས་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་དང་འགལ་བའི་ནས།
 གཟུང་བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །དོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་རྩམ་པར་ཐར་བའི་སྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཡིན་པས། རྟོགས་པའི་ཆོས་ལམ་འབྲས་དོན་དམ་པར་བྱལ་པ་རྩལ་ཅམ་
 ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། གས། སེམས་མི་
 སྦྱའོ། ཞེས་པའོ། །རང་གི་རྟོགས་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་

ཐོབ་པས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ཐོབ་
པའི་ས་གསུམ་ལ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏུ་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བའི་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གནས་པ་དང་། འདིའི་ས་གསུམ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་སྤང་བ་གཉིས་ཀར་
གསུངས་ལ། ཉི་སྤང་དུ་ཡང་བྲལ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ས་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པ་
ཉི་ལྷེ་ཀ་རུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་ལ་སྦྱར་
རོ། །ཤེད་བས་ཆོས་སྒྲུ་མེད་སོགས་ལ་སྦྱར་རོ། །མདོ་ནི། ཆོ་འཕོས། ཉན།
གཟུང་བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །མཐའ་གཅིག་རུ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་གཞོལ་བ་ཉིད་
ཀྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟོག་
གཏོང་བས་སེར་སྤྲ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་ཐུང་བྱུང་ཅེས་ཡང་མི་འབྱུང་བ་དང་།
མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅུ་བདུན་པའོ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་
བ་བཞི་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་དོགས་གཅིད་ནི། ཅ་བར། དེ་
འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། ཞེས་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གང་ཟག་
གཞན་གྱིས་ཕྱིར་མི་ཞོག་པར་དཔོག་བྱེད་གྱི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་
མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། །༡༩༩༩།
ལྟར་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ནི། སྤང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་
པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐྱེད་པ་འདི་རྣམས་མཉམ་བཞག་རུ་
ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ་ན། དེས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་།༢༠༩༩།དག་པ་འདིག་རྟེན་པ་།༢༡༩༩།
གཟུང་བ་དང་འདིན་པར་སྤང་ཡང་བདེན་པར་མདོན་པར་མ་ཞེན་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་རྗེས་གྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ན། །༢༢༩༩།མཉམ་བཞག་རང་དང་
མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོག་པ་ལ་སོགས་པ་
ནས་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟོག་གཏོང་བའི་བར་གྱི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྤྲད་བྱུང་པར་
ཅན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །༢༣༩༩།བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་

རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྟད་བཅུ་དྲུག་ནི་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་མཚན་
 ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །༡༩༥༽བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ས་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྟད་ནི་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་དགོས་པའི་
 དབང་མ་གཏོགས་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་བཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་
 མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་
 བཤད་དེ། དངོས་ལ་གཞི་བཟུང་བྱེད་ནི། མཉམ་བཞག་ལ་བཏགས་པ་དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཉམ་བཞག་སོ་སོར་རང་གི་ས་
 རིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ངེ་ལྟར་རང་ལས་སློང་མན་པ་གཞན་གྱི་ངོར་
 ཕྱིར་མི་ལྷོག་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་
 ནོ། །རྟོགས་སྣང་དུ་དངོས་མིན་པར་སྒྲིབ་བོས་གྲུབ་ཟིན་པས་དངོས་ལ་གཞི་བཟུང་
 བྱེད་མི་དགོས་ལ། བསྐྱོག་སྟོགས་ལ་གཞི་བཟུང་བྱེད་ཡིན་གསུངས་ཀྱང་དོགས་པ་
 ཁོང་སློང་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ། །རེད་མདའ་བས་རྗེས་ཐོབ་རྣལ་འབྱོར་བའི་
 ཤེས་པ་ཡིན་པས་རྟགས་སུ་མི་རུང་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྟད་ལ་བྱ་བེར་ཡང་།
 འདིར་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ལས་ཀྱི་ཐ་སྟད་སོགས་ཡིན་པས་
 སྟོན་མེད་དོ། །གསེར་མེད་དུ། རྟོགས་དཀར་བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་དག་པ་
 འཇིག་རྟེན་པར་བཤད་ཅེས་པ་དབྱུང་དགོས་ཏེ། རྟོགས་དཀར་དག་པ་འཇིག་
 རྟེན་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལྟ་བ་དང་རྟོགས་པ་མཐུན། ཞེས་པ་དང་། ཆོག་གསལ་དུ། རྣལ་འབྱོར་བ་
 རྣམས་རྟག་དུ་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུར་གནས་པ་མིན་ནམ་ཞེས་པའི་
 ལན་དུ། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་དབང་མ་གཏོགས་པར་མཐུན་ཞེས་པ་རྣམས་
 འཁྲུལ་བར་གསུངས་སོ། །དབང་འབྲིང་གི་བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་འདིར་བསྟན་
 གཙོ་བོའི་རྟགས་མིན་ཀྱང་སྤྱིར་ཡིན་པར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་སོ། །ད་

ལྷའི་འབྲེལ་བར་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཞེས་པ་མ་
དག་སྟེ་རྒྱན་སྒྲུང་སོགས་ཀྱིས་མ་ཞེན་པར་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ད་ལྷའི་
ནམ་བཤད་ཀྱང་མ་དག་གོ། །གསུམ་པ་སྟོམ་ལམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལ།
ཐེག་ཆེན་སྟོམ་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་
བྱད་པར་བཤད་པའོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྟོམ་ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས། བྱད་གཞི་སྟོམ་ལམ། སྟོམ་ལམ་
གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་རྟགས་
བཤད་ཟིན་པ་**དེའི་འོག་དུ་སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་**
གསེར་ཐང་དུ་འདི་ཡན་སྤྱིའི་མཆོམས་སྒྱུར་དང་འདི་མན་བྱད་པར་གྱི་མཆོམས་སྒྱུར་
བྱས། མདོར་བསྟན་དང་བསྟན་ན་དེ་ལྟར་**ཡིན་པ་ལས།** །ཁ་ཤིག་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་
ལྷགས་ལས། བྱད་པར་དང་ནི་བྱད་པར་གཞི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱད་པར་མ་བཟུང་
བར་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོ་མི་སྤྱོད། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཀ་ཀེ་རེ་ཤིག་སྟོམ་པའི་ལམ་
གྱི་བྱད་པར། འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། །ག་ཀེ་གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་
པའི་ལམ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་གནས་ལྷགས་**ཟབ་པ་སྟེ།** རང་གི་གནས་ལྷགས་**ཟབ་མོ་**
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །པ་བཅུ་གཅིག་གི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
།ཀེ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། །ཁ་ཀེ་སྟོང་ཉིད་**དེ་ནི་**ཆོས་ཅན། །ཁྱེ་སྟོ་འདོགས་དང་། །སྒྱུར་
བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཀང་པ་དང་པོས་ཟབ་པ་
སྟོམ་ལམ་གྱི་བྱད་པར་དུ་དང་། གཉིས་པས་ཟབ་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཟབ་

པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་མདོ་ནི་རིམ་བཞིན། རབ་འབྱོར། ཉན། བསྟན་
 ཏུ་གསོལ། ཞེས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན། ཉན། བྱང་ཆུབ་ཟབ་པོ། ཞེས་པ་དང་། གསོལ་བ།
 ཉན། རོ་མཚར་ཆེའོ། ཞེས་དྲན་ཉི་ཅུ་མཁུན་བར་རྫོགས་ཞེས་པས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྟོགས་
 པ་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་དང་གནས་ཞེས་པས་ཟབ་མོ་ལན་གཉིས་སྒྲོམ་པས་ཡང་
 ཡང་སྒྲོམ་པ་བསྟན་ལ། མཐོང་ལམ་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཀ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ཟབ་མོའི་རང་
 བཞིན་ཏུ་བསྟན་པ་ཤེས་སྐྱབ་གྱི་གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་གྱུར་བས་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** **སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་**
 གཟུགས་སོགས་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་མེད་པར་མ་ཟད། **དེ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་**
གཟུགས་མེད་ལ། **སྟོང་ཉིད་སོགས་ལ་དོན་དམ་པར་གཟུགས་མེད་པར་མ་ཟད་སྟོང་བ་**
ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ལས་རོ་བོ་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས།ནི། **གོ་རིམ་བཞིན་**
ཏུ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གཟུགས་སོགས་དང་དོན་དམ་པར་
 ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བུའི་**སྟོང་འདོགས་པ་དང་།** **སྟོང་ཉིད་སོགས་དང་གཟུགས་སོགས་**
 རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་ལྟ་བུའི་**སྐྱར་བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་**བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་
 འདྲའི་ཆོས་**ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་**ཆོས་ཅན། **ཟབ་མོ་སྟེ།** མཐའ་དེ་གཉིས་ལས་གྲོལ་
 བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **ཟབ་པའི་རོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ།** **ཟབ་**
མོ་ཉིད་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པ་**དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་**ཐེག་ཆེན་གྱི་**སྒྲོམ་པའི་ལམ་**ཆོས་
 ཅན། **ཟབ་པ་ཡིན་ལོ།** །འཕ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྐབ་བྱེད་ཏུ་སྐྱར་
 ཆུལ་རྩ་བ་ལྟར་རོ། །མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉན། བསྟན་
 ཏུ་གསོལ། ཞེས་སྒྲོམ་ལམ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟོགས་བཤད་པར་གསོལ་བ་དང་། དེ་སྐད།
 ཉན། རོ་མཚར་རྟོ། ཞེས་པས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཟབ་བྱེད་ཟབ་པའི་རོ་བོ་རྒྱ་མཚན་གསུམ་
 བསྟན་ཏོ། །འདྲིན་པ་དང་བྲལ་བས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། གཟུང་བྱར་མེད་པས་མཚན་
 མེད་དང་། གཟུང་འདྲིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྟོགས་བྱར་དོན་དམ་པར་མེད་

པས་སྒོན་མེད་དང་། རྒྱུ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བས་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་
པ་དང་། རྒྱུ་མེད་པས་མ་བྱུང་བ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་བྲལ་བས་མ་རྒྱུས་པ་
དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་
གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། མ་འོངས་པའི་སྤྲུག་
བསྐྲུན་མི་རྒྱུད་པས་འགོག་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་ཞི་བ་དང་། བདེ་བར་གནས་
པས་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྲུག་བསྐྲུན་མི་རྒྱུ་བས་བྲལ་བར་གྱུར་བ།
ཞེས་རྒྱན་སྣང་ལས་གསུངས་པ་ཉི་ཁྲིའི་སྟོང་ཉིད་སོགས་བཅུ་གཅིག་དང་མིང་འདོགས་
མི་འབྲ་ཡང་དོན་འབྲཱོ། །ཡུལ་ཟབ་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་སྒྲོམ་ལམ་ཟབ་པར་འཛོག་
ཚུལ་འདི་རྟོགས་སྣང་ལས་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་རེད་མདའ་བའི་འདོད་པ་བཀོད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཟེར་ལས། །སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཟབ་མོ་ཉིད་རང་གི་ངོ་
བོར་བྱང་ཆོས་སུ་ལྷན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཟབ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པས་ཟབ་མོར་སྤྲ་
རབས་པ་དག་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་བཟོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་པའི་
གཞུང་དང་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་པར་མེད་ན་སྤང་གཉེན་བདེན་པར་མེད་པས་བོར་ཐོབ་མི་རུང་ཞེས་ཚིད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྱུན་དེ་མི་འཇུག་གོ། རྒྱན་སྣང་ལས། གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་པ་
བཟོད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གང་ལ་གནས་ནས་བྲན་པ་ཉི་བར་
བཞག་པ་བཞི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་མངོན་པར་གྲུབ་པ་མ་ལུས་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཉིད་
དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཟབ་མོ་
ཟབ་མོ་ཞེས་བསྐྱས་ཏེ་བཟོད་པ་ནི་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཉི་སྣང་དུ་ཡང་གསུངས་པས་འགྲེལ་བའི་
ཟེན་བྲིས་ལས། དང་པོར་ཆོས་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་ངེས་པ་རྟེན་ནས། ཞེས་པ་ནས།
ཡུན་རིང་བོར་གོམས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཟབ་པར་འཛོག་ཚུལ་གཅིག་དང་གཉིས་འགྲེལ་

ཆེན་ནས་གསུངས་པའི་བྱི་མ་གཙོ་བོ་ཡིན་གསུངས་པ་ཡུམ་མདོ་དང་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་
དགོངས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སྡོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་གཞི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་བོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། ལྔར་གྱི་
དེ་ལྔར་བྱུང་པར་བསྟན་ནས་བྱུང་པར་གྱི་གཞི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དོ་བོ་གསུངས་སོ། །གཉིས་
པ་ཅ་བ་ནི། རྒྱ་ལྔར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། ལམ་དང་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་དོན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ། རིགས་པ་བཞིས་
ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། བསམ་པའི་དོན་ལ་སེམས་གནས་དགུ་ཞི་གནས་དང་
བཅས་པས་ཡང་ཡང་འཇལ་བ་དང་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་སོགས་ལྟག་མཐོང་བཞིས་ཡང་
ཡང་དེས་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་ལ་མདོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་ལྔ་སྒྲོམ་པའི་ལམ།
ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ཆགས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་འདིར་ཡང་སྒྱུར་བ་
འགྲེལ་བའི་དགོངས་པའོ། རྒྱ་ལྔ་མདོན་ནི། བཅོམ་ལྡན་ནས། རྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི། ཞེས་
པས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དོ་བོ་དང་། རབ་འབྱོར། བསམ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ཞེས་
པས་སྦྱོར་ལམ་བཞི་དང་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཏེ་དུག་གི་དོན་ཡུལ་དུ་བསྟན། རབ་འབྱོར།
ནས། མི་འགྲོའོ། ཞེས་པས་པན་ཡོན་འཁོར་བར་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་དང་། འདོད་པ་
ལས་ཟད་པ་དང་མཐར་འབྲིན་པ་རྒྱུན་དང་བུལ་བ་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་
བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
རབ་དག་གམ། འདམ་ང་ཅན་ཡིན་པས་ཡང་ན་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་སྦྱོར་བའི་དུས་ཀྱི་
ཤེས་རབ་དང་དངོས་གཞིའི་དུས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས།
གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་སྟེ་གསུམ་གྱིས་
དེས་པར་མཐོང་བའི་དོན་སྟོང་ཉིད་སོགས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། འཇལ་བ་
དང་དེས་པར་རྟོག་པའི་རྗེས་ལ་མདོན་རྟོགས་དག་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
སུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །མདོན་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་བཅོམ་ལྡན། བསམ་དེ་

སྟེད་དག་བྱེད་དོ། ཞེས་པ་ཉི་མི་ལྟར་རོ། གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། ཚྱོད་
པ་སྟོང་བའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྩི་བའི་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྟོམ་ལམ་**དེ་ལ་**
གངས་**རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།** གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྟོམ་ལམ་**དེ་ནི་**བསྐྱལ་
བ་གངས་མེད་གཉིས་སུ་**རྒྱུན་ཆགས་**སུ་ཡང་ཡང་སྟོམ་པ་**ཡིན་པའི་ཕྱིར།** ། རྩ་བའི་དབྱེ་
བ་**རྒྱུད་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་**དང་། དེ་ཉིད་ལ་ཡང་**རྒྱུད་དུའི་རྒྱུད་སོགས་**པས་
རྒྱུད་དུའི་འབྲིང་ཆེན་པོ། འབྲིང་གི་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ། ཆེན་པོའི་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་
པོའི་**དབྱེ་བ་ཡིས།** ཡན་ལག་གི་**རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་དོ།** ། ཤེས་རྩ་བའི་འང་
སྒྲིལ་སྒྲིལ་བྱ་དགུ་སྒྲིལ་པར་བཤད་པས་རྒྱ་དཔེ་འགའ་ཞིག་རྣམ་པའང་དགུར་བཞེད་
དོ་ཞེས་ཡོད་སྟངས་ལ། རང་ལྷགས་སྒྲིལ་བྱ་ལྷགས་ལ་བསྟན་པས་མི་དགོས་སོ། །མདོ་ནི་
ཉི་སྒྲིལ་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་སྒྲིལ་གཉེན་དང་པོ་བརྒྱད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དང་བལ་བ། ཞེས་
པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྒྲིལ་བྱ་ཆེ་རིམ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཙོན་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་སྟོམ་
ལམ་བརྒྱད་རྒྱུད་རིམ་ནས་སྒྱུར་ཞིང་དགུ་བ་གཉེན་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལྷགས་
ལ་སྒྲིལ་བྱ་བསྟན་པས་མདོ་གཅིག་སྒྱུར་བ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། ནས། བསོད་
ནམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། སོ་སོའི་མཚམས་སྟོམ་། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་
ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** སྟོམ་སྒྲིལ་ལ་ཉོན་སྒྲིལ་ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་ཤེས་སྒྲིལ་
གྱི་གཉེན་པོ་ཙམ་གསུངས་ཞེ་ན། དབྱིག་གཉེན་གྱི་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བར། **བྱང་རྒྱལ་**
སེམས་དཔལ་རྣམས་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། དེ་
སྒྲིལ་ན་ཉོན་སྒྲིལ་གྱི་གཉེན་པོ་ཆེད་དུ་འབད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིལ་གཉེན་གྱི་
གོ་རིམ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རེའུ་ནི་མཛུབ་མོས་ཀྱང་འདོར་རྒྱས་པ་བཞིན་སྒྲིལ་བྱ་རྒྱུ་
དུ་ལ་གཉེན་པོ་རྒྱུ་སྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། མདོད་འགྲེལ་
ལས། ལྷན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ནི་སྒྲིལ་བ་རྒྱུ་དུས་སེལ་ལ། རྒྱུ་དུ་ནི་ཆེན་པོས་སེལ་ཏེ་
ཞེས་བྱ་བའི་དཔེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིལ་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་རྒྱུ་རྣམས་
ལ་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་**རེ་རེ་བཞིན་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་རྒྱུ་དུའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་**

དང་པའི་ཕྱིར་ན། སྤང་བྱ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་
 གྲང་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་
 ཐ་དང་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པའི་སྒྲིམ་ནས་བདེན་
 པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་དགུ་ཡོད་པ་ལས་གྲངས་བཞིན་དུ།
 འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་དག་ཏུ་བཞེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་རྣམ་
 པ་དགུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དགུ་ཡིན་ནོ། ཤེར་
 སྒོན་དུ་ས་དགུ་སྤང་བྱའི་ཉེན་དུ་བྱས་པ་འགྲེལ་བ་ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་དང་མི་མཐུན་ནོ། ལས་
 དགུ་ལ་བཞེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་དགུ་ག་ཡོད་དོ། མདོ་ནི་བརྒྱད་སྤོང་བར་སྤང་བྱ་བྱག་པ་
 འབྲིང་གི་རྒྱུ་དང་གཉེན་པོ་ལྷ་བས་དུག་པའི་སྒྲིམ་ལམ་སྟོན་པའི་མདོས་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་
 སྤང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྱིན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དམིགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་འདི་ཉིད་ནི་
 འོག་ནས་འཆད་པའི་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འབྲིང་གི་རྒྱུ་
 རུར་འཇུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཀའ་ཆེན་སྦྱོར་ཚུལ་ནོར་རོ། ལཱ་ལྷན་གཉེན་
 པོ་དགུ་དང་སྤང་བྱ་བརྒྱད་ལ་མདོ་སོ་སོར་བཅུ་བདུན་ཡོད་དོ། ལཱ་ལྷན་པ་ཚྩོད་སྤོང་ལ་
 ལཱ་ལྷན་གྱི་གྲངས་དང་བྱེད་ལས་ལ་ཚྩོད་པ་སྤོང་བའོ།

སྒྲིམ་ལམ་གྱི་གྲངས་ལ་ཚྩོད་པ་སྤོང་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཚྩོད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུམ་པོ་
 དེ་དང་དེ་ལས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་
 གྲངས་མེད་པ་དང་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། མདོ་མེད་པ་སྦྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

འབྲས་བུ་གངས་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱ་གངས་མེད་སྤོང་བས་སྤང་བུའི་གངས་བཞིན་
སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་དགུ་ལས་མང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཏེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷར་ན་
རྣམ་རྟོག་དགུའི་གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཚྱོད་པ་འདི་ལྷར་རྟོགས་
སྤང་དུ་བཀོད་པ་ལེགས་ལ། གསེར་ཕྱེད་དུ་འབྲས་བུའི་མང་ཉུང་རྒྱུའི་རྩིས་སུ་བྱེད་པས་
སོ། །ཞེས་པ་བུ་ཉ་རེད་མདའ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་ཅུམ་ཡིན་གྱི། རྟོགས་སྤང་
དུ་རྒྱ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་མི་བསྐྱེད་པ་རྟོགས་ལྡན་ལ་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི། ཉི་སྤང་ལེ་བརྒྱད་མ་རྣམས་འགྲེལ་སོགས་ལྷར་
ན། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་ལ་སོགས་མདོ་ལས་བསྟན་པ་རྣམས། དམ་པའི་
དོན་དུ་བཟོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་ཚྱོད་པ་བཀོད་ནས་ལན་དུ་དོན་
དམ་པར་མི་འཐད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་དུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་བརྩེ་བས། །རྒྱ་མཐུན་གྱི་
འབྲས་བུ་གསུང་རབ་ལས་གངས་རི་ལྷར་བསྟན་པ་དེ་དག་ཐུབ་པ་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུད་བ་དང་པོ་གཉིས་ཚྱོད་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལན་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་སྒོམ་
ལམ་ཆེན་པོའི་མདོར་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པ་སོགས་གསུམ་འཕེལ་བར་
གསུངས་པ་ལ། དེ་གསུམ་ཁྱེས་པའི་ལན་དུ་འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་ཁམས་སུ་བབྱང་དུ་མེད་པ་དང་དུས་གསུམ་དུ་ཆད་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གང་
གིས་ཆད་གཟུང་དུ་མི་རུས་པ་གསུམ་གྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་རྣམས་གངས་དེ་གསུམ་ཡོད་དམ་ཁྱེས་པར་ཡོད་ཅེས་གསོལ་བ། ནས། དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་
དོ། །ཅེས་པས་གངས་མེད་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཁྱེས་པའི་ལན་
དུ་བདེན་པར་མི་དམིགས་ཞེས་གསོལ་བ། ནས། མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པས་ཚྱོད་པ་
དང་། བཅོམ་ལྡན། ནས། བཤད་པའོ། །ཞེས་པས་ལན་བསྟན་པ་ཉི་སྤང་ལྷར་རྟོག་ཁྱེས་ཀྱི་
དགོངས་པའོ། །ཉི་སྤང་དུ་དོན་དམ་བདེན་གྱུ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྟངས་ལ་བྱས་སོ། །སྒོ་བ་
དཔོན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྷར་ལེ་བརྒྱད་མར་བཀོད་ནས་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀར་བསྟན་
བཅོས་སུ་སྒོམ་ལམ་དགུར་གངས་རིས་པར་མཛད་པ་དང་། མདོར་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་

བསོད་ནམས་གསུམ་གསུམ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་གཉིས་ཇས་སམ་ལྟོག་པ་ལས་ཡིན།
 གང་ཡིན་ཀྱང་འགལ་ལོ་སྒྲིམ་དུ་དོགས་པ་ལ། ཀྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་དེ་
 ལྟར་བསྟན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་བཟོད་པ་མིན་ཀྱང་སྒྲིམ་ལམ་སྔ་ཕྱི་ཇས་
 ཐ་དད་དགྲར་དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བྱ་དེ་དག་གདུལ་བྱ་སྒྲོ་བ་སྐྱེ་བྱིར་བྱབ་པ་མཚོག་
 གི་ཐུགས་བརྟེན་བས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲིམ་པའི་རྒྱ་མཐུན་ལ་འབྲས་བྱ་དེ་
 རྣམ་པར་སྒྲིམ་ནས་མུང་འདས་བར་སྐྱེར་མཚན་ནམ་ལྟོག་ཆས་གྲངས་མེད་པ་ཡོད་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲིམ་ལམ་ལ་སྤང་བྱ་གྲངས་མེད་པའི་ལོགས་སས་བྱེན་གྲངས་མེད་
 པ་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། ཞེས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་རྒྱུགས་པར་བཀལ་ཏེ་འགལ་སྤོང་བྱས་པ། རྟོག་ཤིག་ལས། སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་དོན་ཐ་
 དད་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་དང་། སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གསུམ་
 གསུངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པས། གསེར་ཕྱེད་ལས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་ལྷུང་གི་
 བཞེད་པ་ཕྱི་མ་དང་། ཞེས་སོགས་ལྟར་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་འདིའི་དོན་དམ་ཀུན་རྫོབ་གཙོ་
 བོ་རྟོག་གི་བ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཚན་སྐྱེ་མཚན་ལ་བཞེད་དོ། དེས་ན་བྱ་ཤིག་སོགས་
 སུ་འབྲས་བྱ་མང་ཉུང་རྒྱུ་རྗེས་སུ་བྱེད་ཅེས་པའང་། འདི་འདྲ་ལ་དགོངས་པས་གཏན་
 མི་འཐད་པ་མིན་ནོ། གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟོགས་མ་གྲུབ་པ་དང་།
 ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའོ། དང་པོ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** མདོ་ལས་
 འདུས་བྱས་འཁོར་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་མུང་འདས་སུ་དོན་དམ་པར་གྲངས་མེད་པ་
 དང་། དུས་གསུམ་ལ་ཆད་མི་དམིགས་པ་**གཞལ་། ༡༧༽**ཏེ་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་གང་
 གིས་ཆད་གཟུང་མི་རུས་པས་**ཆད་མེད་པ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་ཆོག་ཏུ་བརྟེན་པའི་ངོ་བོ་**
ནམས་ཀྱིས་ནི། **དོན་དམ་པར་རམ་ཇས་སུ་ན་སྒྲིམ་པའི་ལམ་། ༡༧༽**སྤར་**ངི་སྐྱད་བཤད་**
པའི་བྱད་པར་དང་ངོ་བོ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཆུང་། ༡༧༽ཏེ་ཆུང་བུ་ལྟ་བུ་དོན་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཡང་འབྲས་བྱ་དུ་མ་རབ་ཏུ་སྐྱེར་བ་ལ་ཇས་གཅིག་གིས་ལྟོག་
པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཏེ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་ཇས་ཐ་དད་སྐྱེ་བར་རྟོགས་མ་གྲུབ་

པོ། རྒྱ་གར་ཐང་ཐོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་དབྱེ་བར་བྱ་བ་བཟོད་པ་མ་ཡིན་ནོམ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱ་ལྟོ་སྤར་བཤད་པའི་ལྷོག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་
མདོ་ལས་རི་སྐད་བཤད་ཅིང་བསྟན་པ་དེ་དག་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཆེན་
པོ་སྐྱེ་བ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་
རྒྱུ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཐུན་པར་
གྱུར་བའི་གསུང་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞེད་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་
རྩིས་ཐང་དད་པ་དགྲ་ལས་མང་བོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་
བར་རབ་འབྱོར་གྱི། བསྟན་སྐད་ལགས། ཞེས་པ་ཚུད་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན། བསྟན་
གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ལན་ནོ། །

སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་བྱེད་པར་ཚུད་སྤོང་ལ་དོན་དམ་དང་། ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུད་
སྤང་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཚུད་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་བོ་མཆོམས་སྐྱར་བ་
ནི། བདེན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྒྲོམ་ལམ་གོམས་པ་ཐུལ་དུ་བྱུང་
བ་བྱར་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐུབ་པ་དེའི་བྱིར་སྒྲོམ་ལམ་དུ་སྤང་
གཉེན་ཉམས་ཐོབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ་སྒྲོམ་པའི་སྟོང་བ་ཉེན་རྒྱ་ཀེ་འབྱུང་
འགལ་བར་འཛིན་པའི་སྐྱེ་བོ་སྒོ་དམན་པའི་ངོར་དོགས་པ་བསྐྱབ་པར། གཉིས་པ་ཆ་བ་
ནི། རྒྱ་གར་དངོས་པོ་དམ་པར་བཟོད་དུ་མེད་པ་ལ། ཉམས་པ་དང་རྒྱ་གར་ནི་འཕེལ་མི་
རུང་བའི་བྱིར། རྒྱ་གར་སྒྲོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། སྤང་བ་ཅི་ཞིག་ཉམས་
ཤིང་གཉེན་པོ་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ་བོར་ཐོབ་མི་རུང་བར་ཐལ། བདེན་པར་མེད་པའི་བྱིར།

བྱལ་སྟེ། རྒྱ་གཞི་ལོ་ནི། གསལ་བ། བཅོམ་ལྷན། ཉན། འཛང་རྒྱ་བར་འཁྱུར་རོ། ཞེས་
 པའོ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བདེན་པས་སྟོང་བའི་ཚེས་ཉིད་
 གྱི་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ཚེས་ཅན། རྒྱ་གཞི་དོན་དམ་པར་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། བྱལ་པར་ཐལ། དོན་དམ་པ་ཡང་དག་པར་ན་དེ་ཉིད་དང་
 གཞན་ཉིད་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་སྒྲིམ་པ་
 སུལ་དུ་བྱིན་པར་བྱར་མེད་པའི་བྱིར། རྒྱ་གཞི་མཐུན་པའི་བྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་
 གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འབྲལ་བ་དང་སྟེ་བར་མི་རུང་ངོ་སྟེ། རྒྱ་མཆན་དེ་བས་ན་སྒྲིམ་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་མི་མཐུན་པའི་བྱོགས་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཅི་ཞིག་པོར་ནམ་པར་བྱང་བ་
 ནི་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ། རུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སྤང་བའི་གཉེན་པོར་ཉི་
 བར་དགོད་པར་མི་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན་ཏེ། རྒྱ་གཞི་ལོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་རབ་འབྱུར་
 གྱི། ཉན། ཉི་བར་མི་འཁྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་
 རྒྱར་བ་ནི། སྤང་བཤད་པའི་སྟོན་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆན་འོག་ནས་འབྱུང་བ་
 འདི་ལྟར། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ལྷ་མེད་བྱང་རྒྱལ་ཐ་སྟོན་དུ་གཏུལ་བའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་
 བ་དེ་བཞིན་དུ། ཐིག་ཆེན་སྒྲིམ་ལམ་འདི་ནི་ཐ་སྟོན་དུ་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་སོགས་འདོད་
 པའི་དོན་སྟུབ་པར་བྱེད་པས་བྱལ་པ་མ་ངེས་ལ། ལྷ་མེད་བྱང་རྒྱལ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་
 ཉིད་སྒྲིམ་བྲལ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཡིན་པར་མ་ཟད་སྒྲིམ་ལམ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡི་
 མཆན་ཉིད་དུ་བཞིན་པས་དོན་དམ་པར་སྤང་གཉེན་པོར་ཐོབ་མེད་པར་འདོད་ཅེས་
 ཀྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཐ་སྟོན་དུ་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པ་དང་ཐ་མ་གཉིས་དོན་དམ་དུ་
 འདོད་པའི་ལན་དུ་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་པ་མདོ་ལྟར་ལ། རྩམ་བཤད་དུ་དོན་དམ་
 དུ་འདོད་ལན་འདི་རྩ་བས་དངོས་སུ་མ་བསྟུས་གསུངས་པ་ཆོག་ཟེན་ལ་བདེན་སྟོང་གི་
 རང་བཞིན་ཡིན་ཅེས་ལས་མེད་པས་ཡིན་ནོ། ལམ་དོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། ཡོངས་སུ་
 བརྗོད་ཞེས་པ་ཐ་སྟོན་དུ་དང་། གསལ་བ། ཉན། སྟོན་པར་བྱའོ། ཞེས་པས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་
 རང་བཞིན་དང་དོན་དམ་གྱི་ལན་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཐ་སྟོན་དུ་བྱ་བ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟེན་དམ་དུ་འདོད་
པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དཔེ་སྟུང་པ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་**
ཏེ་དཔེར་ན་རྟེན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུས་ལོངས་སྐྱུའི་བདག་རྒྱུན་དང་། ལ་སོགས་པས་ལོངས་སྐྱུས་
སྐུལ་སྐྱུའི་རང་བཞིན་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུན་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས། གདུལ་བྱའི་
སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེ་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རྟོན་
ཁྱད་པར་ཅན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས། རྟེན་དམ་
པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟོན་དུ་སོ་སྐྱེ་ལས་དག་ནས་བྱང་འཕགས་བར་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་མངོན་
པར་འདོད་པའི་རྟོན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟོན་ལ་སྐྱར་བ་ནི། **དཔེ་དེ་བཞིན་དུ།**
བདག་མེད་བསྒྲམས་པས་སྤང་བྱ་སྒྲོ་བྱར་ཀྱི་ངི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་
བྱས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་འདི་བདེན་སྟོང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་
ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་འདི་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བ་སོགས་
མངོན་པར་འདོད་པའི་རྟོན་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་རྟོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་ལན་ནི།
རྟོན་དམ་པར་ནི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དགག་པའི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པས་ན་སྒྲོམ་ལམ་
མཉམ་བཞག་དེའི་ཆེ་རྟོན་དམ་པར་སྐྱོར་བ་མེད་པ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ལ་སྐྱོར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟེན་དམ་པར་བོར་ཐོབ་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གསེར་བྲེང་ལས།
བཞེད་པས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེའི་ཆེ་ཞེས་པ་ལན་གཉིས་ཀའི་རྟོན་བསྐྱར་བྱས་
ནས་རྟོན་དམ་པར་ཉམས་འཕེལ་ལ་སྐྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཉམས་འཕེལ་
ལ་སྐྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་སྐྱར་རོ། །མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། **བཅོམ་**
ལུན། བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་ཞེས་བ་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་། དེ་ནས། བསྐྱེད་ཀྱི་
པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དང་། གལ་ཏེ་ནས། **བཅོ་བརྒྱད་པའོ། །**ཞེས་པ་ལམ་
ཀྱི་རྣམས་པ་སྟོན་པ་ཞར་བྱང་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐ་སྟོན་ལ་སྒྲིམ་པའི་ཚྣོད་སྤྱོད་ལ་གཉིས་ཚྣོད་པ་དང་། ལན་ནི། །དང་
 བོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། རྟོན་དམ་པར་ཉམས་འཁེལ་མེད་པ་**དེ་ལྟར་**
ཡིན་ན་ཡང་རྟོན་དམ་དུ་མ་བྱེད་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་**ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་**བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་
རྟོན་བྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་སྟུང་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཀུན་རྫོབ་
 དང་རྟོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་**སེམས་ནི་**ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། **སྒྲིམ་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་པར།** **རིགས་པ་མིན་ལ་**དེར་མ་བྱེད་**ཕྱི་མ་**ཁོ་ནས་
ཀྱང་མ་ཡིན།། སྒྲིམ་པ་ལོ་གཅིག་ཆར་འབྱུང་བས་ཀྱང་མ་ཡིན། སྒྲིམ་པ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་
 བ་མང་བོས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ནམ་བཤད་དུ་བཀོད་པ་སྤྲོས་རྟོན་
 མཐའ་དབྱེད་པ་ཡིན་ལ། གསེར་ཕྱོང་ལས། ཉི་ལྟར་ལྟར་སྒྲིམ་པ་**རེ་རེས་**མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
 ཉི། སྒྲིམ་པ་དེ་དག་ཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མདོའི་སྒྲིམ་ཐེན་ལྟར་ཡིན་ནོ། །མདོ་
 ནི། གསེལ་བ། ནས། འཆང་རྒྱ་བར་མི་རུས་སོ། ཞེས་པའོ། །འདིར་སྒྲིམ་ལམ་ལ་སྒྱུར་
 དགོས་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྒྱུར་བ་ཁ་ཅིག་བྱེད་བཀའ་པས་བྱེད་བཀའ་ཕྱིར་
 ཀྱང་། སྒྲིམ་པ་རྟོན་བྱེད་པར་ཅན་སྒྲིམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་དཔེ་ལ་ཚྣོད་ཅེས་
 གསེར་ཕྱོང་ལས་གསུངས་པ་དེའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་དག་དང་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་དེ་དག་དང་དགོ་པའི་རྩ་བ་དེ་དག་ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྒྲོ། ཞེས་ཐ་སྟོན་
 དུ་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱེད་བསྒྲོ་བ་སེམས་བསྐྱེད་གསུངས་པས་དཔེས་ཐ་སྟོན་
 དུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་དོགས་པ་བཅད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི་འགྲེལ་བའི་དེ་མདོར་ཚྣོད་རྟོན་
 མེད་དོ། །དེས་ན་ནམ་བཤད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ཚྣོད་གཞིར་བཟུང་བ་གནད་
 ཆེའོ། །རད་ཀྱིས་གྱིས་སེམས་སྒྲིམ་ལམ་ལ་བྱས་སོ། །ལྷ་མ་བཟང་བས་འདིའི་སྒྲིམ་པ་མདོ་
 ལས་ས་བརྩུ་བོ་འདི་ཐོབ་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་བརྩུའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་
 ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དགར་པོ་ནམ་མཐོང་ནས་བྱས་པ་རྫོགས་པའི་བར་བདུན་
 དང་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་དེ་བརྩུ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་ལྟར་ལས།
 དེའི་ཡུལ་དུ་རྒྱུར་བའི་ས་བརྩུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། རྟགས་

སྐྱབ་པ་དང་། ཐལ་བ་དགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྡུ་ཕྱིའི་རེ་རེ་བས་
མི་ཐོབ་པའི་རྟགས་སྐྱབ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྡུ་ཕྱིར་གྱུར་བའི་སེམས་རེ་རེ་ཁོ་
ན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ལ་སོགས་པས་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་གྱི་བར་གྱི་མདོན་རྟགས་སུ་བཤད་པའི་དོན་མཐའ་
དག་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྡུ་ཕྱི་རེ་རེས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཅིག་ཆར་བྱང་བ་མང་བོས་མི་ཐོབ་པ་ནི། འདོད་
པའི་དོན་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྣང་བའི་སེམས་གཅིག་ཅར་བྱང་བ་
མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁ་ཤེས་དོ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བཏོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ཀྱེད་ཀྱི་སྡུ་ཕྱི་ཕྱིར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། །གཉིས་པ་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་མི་ཐོབ་པ་ནི། ལྷ་
ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྱ་བ་ཉེ་བར་བཞག་པ་
ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་རྟགས་ཤིང་ཐོབ་
པར་འགྱུར་བའི་སེམས་བསྐྱེད་རང་གི་དོ་བོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་
བྱང་བ་སྡུ་ཕྱིར་གྱུར་བ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
།རང་ཕྱི་ཀྱེ་ཀྱེ་མ་དེ་བྱང་མ་ཐག་ཏུ་སྡུ་ཕྱི་མ་དེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འཛིག་པས་
ནའོ། །ཀྱེ་དེ་དག་འབྲས་སུ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། །ཀྱེ་གཉིས་པ་ཆ་བའི་ཐལ་བ་འགོད་པ་དང་། །ཁ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་གཉིས་སྡུ་ཕྱི་རེ་རེ་དང་། མང་པོ་གཅིག་ཆར་ཆོགས་པ་དང་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་
གང་གིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་མི་རུས་པ་དེ་བས་ནའོ། །ཀྱེ་རྗེས་དོན་བྱུང་པར་ཅན་
སྣང་། །གཉིས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་མི་རིགས་
པར་ཐལ་ཅེ་ན། །གཉིས་དོན་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་བམ་བོ་བརྒྱ་བདུན་པ། རས། སོགས་པར་
འགྱུར། ཞེས་པའོ། །གསེར་ཕྱིང་དུ། འགྲེལ་བའི་ཕན་ཚུན་འགྲེལ་བ་མེད། ཅས་པ་དང་།
བྱུང་རྟེན་གྱིས་སྡུད་འགྲེལ་ལས། ལྷན་ཅིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་རྟགས་

ཐ་མ་ལ་མང་པོ་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་དུས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པས་ཀྱང་མི་ཐོབ། ཞེས་སྒྱུར་ནས།
 ལན་ཡང་**དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས།** ཞེས་རྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་
 འདེབས་པར་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྣང་དུ། རྒྱན་སྣང་ལས། སྒྲུར་བཤད་
 པའི་ཕྱོགས་མངོན་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཕྱི་མ་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་
 དཔེའི་ཚུལ་གྱིས་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་རྟགས་སྒྲུར་ལྟར་བཀོད་
 བཤུགས། ཐ་མ་ལ་རྟགས་མ་བྱབ་ཀྱི་ལན་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགོ་
 བ་མེད་པར་འདིག་པ་ལ་བྱབ་པ་མ་ངས་པའི་ལན་འདེབས་པ་རྟོགས་སྣང་ལྟར་རོ། རེད་
 མདའ་བ་ཆེན་པོས། བྱང་ཚུབ་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་པོ་འདི་མཐའ་ཆོད་དམ་མ་ཆོད། དང་
 པོ་ལྟར་ན་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མི་རིགས་ན་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ་ལ། མ་ཆོད་ན་སྒྲོབ་
 དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་མི་མཁས་པར་འཇུག་ཏེ། མཐའ་ཆོད་མ་ཆོད་པའི་དོགས་པ་
 ཁོང་ནས་བསུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། **དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས།** ཞེས་ཕྱོགས་གསུམ་
 གྱིས་བྱང་ཚུབ་མི་སྐྱེད་པར་བརྒྱལ་བ་ཡང་དག་མིན་ཏེ། མང་པོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་
 སྐྱེད་པ་མར་མེ་དཔེས་སྒྲུབ་པ་རྒྱན་སྣང་གི་དགོངས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་བཤད་
 དང་རྟོགས་སྣང་དུ་བཀོད་པས་གསེར་མེད་གི་དེ་ལ་མི་གཞོད་དེ། དེར་ཡང་སྒྲུབ་ཕྱི་མང་
 པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པས་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་
 པས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་
 ཚུད་པ་**དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས།** དེའི་ལན་ནི། གཉིས་པ་ནི། འབྲུ་མར་གྱི་སྒྲོན་མེ་
 སྐད་ཅིག་སྒྲུ་མ་ལས་ཕྱི་མ་རྒྱས་ལྡན་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་སྒྲོང་བྱ་སྒྲུམ་ལྡན་རིམ་གྱིས་
 རྟོགས་པར་སློག་པའི་**མར་མེའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་**རྟོགས་པར་སྒྲུབ་བཞིན་གྱིས་ནི། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
 སེམས་གཉིས་སྐད་ཅིག་སྒྲུ་ཕྱི་རེ་རེ་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཆོགས་པས་མི་ཐོབ་ཀྱང་མང་
 པོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་རང་འབྲས་སྐྱེ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་དང་། **ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་**

པ་བརྒྱད་ཀྱང་འཐད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན། ཉན།
ཆོག་གོ། ཞེས་དང་བཅོམ་ལྡན། ཉན། འཆང་ཡང་རྒྱའོ། ཞེས་དོན་ནོ། གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་
ལ། ལན་དངོས་དང་། དེས་གཞན་མཆོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་སྒྲུབ་པ་དང་།
དོན་ལ་སྒྲུབ་བའོ། དང་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྲེག་ལྟོས་ནས་སྲེག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཀྱི་དང་པོ། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོས་ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྲེག་པ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཇི་
ལྟར་རམ་དཔེ་མེ་ལྷེ་དང་སྤྱོད་བྱའི་སྤྱོད་པོ་སྒྲུབ་ལྡན་ཕྱད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མེ་ལྷེ་༼ཁ༽རང་གི་རྒྱས་པན་ཚུན་གྱི་སྒོ་ནས་དུས་མཉམ་པ་ཕྱད་པ་
ཅམ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ལས་སྤྱོད་པོ་སྲེག་པའི་རུས་པ་བྱད་པར་ཅན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
༼ག༽སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་འབྱུང་བ་མེད་པར་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་མཆན་ཉིད་སྲེག་
པར་བྱེད་པ་དང་། བསྲེག་པར་བྱ་བ་མེད་དེ་བསྲེག་བྱ་སྲེག་བྱེད་བྱེད་གཉིས་ལ། གཉིས་
༼ག༽པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྲེག་པ་ནི། སྤྱེ་མ་དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལྷེ་དང་
སྤྱོད་པོ་བསྲེག་བྱ་སྲེག་བྱེད་ཀྱི་རུས་པ་བྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་
ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱ་མེད་པར་སྐྱེ་ན་རྟག་དུ་ཡོད་པའམ། ལ་སོགས་པས་གཏན་མེད་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། རང་རྒྱ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མེད་པར། དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་
ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྒྱ་
དང་འབྲས་བྱའི་མཆན་ཉིད་སྲེག་པར་བྱེད་པ་ཆོག་བསྐྱེད་བྱེད་དང་། བསྲེག་པར་བྱ་བ་
ཆོག་ཟིན་པའི་སྤྱོད་བྱ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟོས་ནས་སྲེག་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་སྤྱེ་ལྟོས་
མེད་དུ་མི་སྲེག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་༼ག༽གི་ཆོ་དབང་ལྷག་སོགས་ཀྱིས་
མ་བྱས་པར་སྤང་ཆོད་པའི་རྒྱན་ཉིད་འདི་བ་ཅམ་གྱི་བདག་ཉིད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་དམ་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མ་བརྟགས་
གཅིག་ཤར་ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་དུ་སྐད་ཅིག་སྤྱེ་ལྟོས་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་འབྲེལ་
བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མེ་ལྷེ་དང་སྤྱོད་བྱ་གཉིས་ཀ་ཕྱད་པའི་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་
པོ་ལ་ལྟོས་ནས། སྤྱེ་མ་དེས་བྱས་པ་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱད་པར་ཅན་

སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན། དེའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བྱིས་འབྲུང་གི་
 རྒྱ་མེད་པར་ཞིག་ཀྱང་རྒྱ་མེ་ལྷེ་ཐ་མ་དང་འབྲས་བུ་སྤོང་བུ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དུས་
 མཉམ་དུ་སྦྱེ་བ་དང་རྫོགས་པར་འཛིག་པའམ་ཆེག་པར་དམིགས་པས་སོ། སྤྱི་ཁྱེད་
 པར་བྱེད་པ་དང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡོད་དོ། ཉེར་ཐལ། གཉིས་ཁྱེད་པ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་
 བྱི། དཔེ་དེ་བས་ན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོས་ཀྱང་མེ་ལྷེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་མ་ལྟོས་
 པར་སྤོང་པོ་མ་བསྐྱེད་པས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པས་ཀྱང་མེ་ལྷེའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་སྤོང་པོ་མ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མར་མའི་དཔེའི་ཚུལ་སྐད་ཅིག་མ་སྤྱི་
 བྱིར་སྦྱར་བ་གཉིས་ལུལ་སྤོང་བུ་གཅིག་སྤྱི་བ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྤྱི་
 སྤོན་པ་སྦྱར་ལེན་པས། མེ་ལྷེ་སྐད་ཅིག་མ་སྤྱི་མ་རྒྱས་ཚུང་ལས་བྱི་མ་རྒྱས་ལེན་དུ་སྦྱེ་
 བ་བཞིན་དུ། སྤྱི་མེད་བྱང་ཚུབ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་དངོས་པོ་བྱེད་ཉེ་
 ལྟ་བུ་ཆད་ཡོད་པ་ཅུང་ཟད་ཞིག་སྤྱི་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སྐད་
 ཅིག་སྤྱི་མ་རྒྱས་ཚུང་ལ་བཞེན་ནས། མེ་ལྷེའི་བྱི་མ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མ་དེ་ལ་སྤྱི་བའི་དོན་
 ཅུང་ཟད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེན་པ་སྤྱི་མ་ལས་རྒྱས་པ་ལྟག་པར་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
 པའི་དོན་སྤོང་བས་དང་མ་འདྲེས་པ་སོགས་སྤྱི་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱས་
 ལེན་བྱི་མ་སྦྱེ་བས་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་རིགས་སོ། གཉིས་པ་དེས་གཞན་མཆོན་ཚུལ་བྱི།
 རི་སྐད་སྤོང་བའི་མར་མའི་དཔེ་ཁོ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་བསྐྱེད་པ་གཅིག་
 ལུར་མ་ཟད་དེ་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་
 སོ། ཉོགས་སྤྱི་ལས། ཡིན་པས་ཞེས་པ་འཇུག་མ་དག་ཅེས་པ་ལྟར། གསེར་སྤོང་དུ་འང་
 གསུངས་ཀྱང་རྣམ་བཤད་དུ་སོར་བཞག་བྱས་སོ། འདིས་ཟབ་མོ་བརྒྱད་མཆོན་ཚུལ་དོན་
 དམ་པར་མི་སྤྱི་ཀྱང་ཐ་སྤྱི་དུ་སྤྱི་པས་ཡིན་ནོ། རི་སྐད་མན་བུ་ཉེ་གཉིས་ཀྱིས་ཟབ་
 མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཆོམས་སྦྱར་བྱས་པ་ཉོགས་སྤྱི་དུ་བཀག་པ་ལྟར་རོ། མཛད་ནི་བརྒྱད་
 སྤོང་བར། དེ་སྐད་ཅིས། ལྟོས་ཆེག་ལགས་སོ། ཞེས་པས་དཔེ་དང་། བཅོམ་ལུག་ནས།
 མི་རྒྱ། ཞེས་པས་རེ་རེས་མི་ཐོབ་པ་དང་། སེམས། ལྟོས་མ་ཡིན། ཞེས་པས་མང་པོ་གཅིག་

ཆར་སྐྱེས་པས་མིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་ནུས་མི་རྒྱ་སྟེ། ཞེས་པས་སེམས་གཉིས་ལས་གཞན་པས་མི་ཐོབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ནུས་འཛང་ཡང་རྒྱུ་ལྡན། ཞེས་པས་སྤྲ་བྱི་ལ་སྟོས་ནས་འཛང་རྒྱ་བར་གསུངས་པས་འགྲེལ་བས་ཚེད་པ་རྟགས་བྱུང་གསུམ་བྱས་པ་དེའོ།

སྐྱོ་མ་ལམ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དཔྱད།

གཉིས་པ་སྐྱོ་མ་ལམ་གྱི་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། **སྐྱོ་མ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་བྱིར་མི་ལྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པའི་བྱིར་དུ།** སྤར་མིང་ཅན་བྱང་བའི་**ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡུལ།** ཆོས་ཅན་གང་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་**ན།** གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ནི། ཡུལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་**སྐྱེ་བ་དང་ནི།** མདོ་ནི། གསོལ་བ། རྟགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་རྟེན་འབྱུང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། དེ་དག་དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་**འགག་པ་དང་།** མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན། རྟགས། མ་ལགས་སོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་**དེ་བཞིན་ཉིད་**མི་འཇུག་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་གནས་ཀྱང་སྟོས་བརྟག་པའི་རང་བཞིན་མིན་པ་**དང་།** མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན། རྟགས། ཟབ་མོ། ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་ནི། སེམས་དང་དེའི་ཡུལ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་ལྟོག་པ་གཅིག་དུ་མེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་**ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་།** མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན། རྟགས། མ་ལགས་སོ། ཞེས་པའོ། ཟབ་མེད་ཡེ་

གེས་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་མ་མཐོང་ཞིང་སྒྲིམ་བྲལ་གེས་པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན།
 རས། མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །བཞི་བ་སྟོད་པའི་ཟབ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་སྟོད་
 པའི་ངོ་བོ་ནི་སྟོན་སོགས་དོན་དམ་པར་མི་སྟོད་པ་དེ་ལ་སྟོད་པ་དང་། མདོ་
 ནི། བཅོམ་ལྡན། རས། མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་པའོ། །སྟོད་པའི་རྣམ་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་
 བྱེད་དོན་དམ་པར་གཉིས་སུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་ལམ་སྐྱབ་པ་དང་། མདོ་
 ནི། བཅོམ་ལྡན། རས། མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །སྟོད་པའི་བྱེད་པར་ནི་ཐ་སྟད་
 དུ་ཆོགས་རྒྱུ་གྱུང་དོན་དམ་པར་དེའི་འབྲས་བུ་མི་ཐོབ་པ་ཐབས་མཁས་
 པ་ལ་ཟབ་པ་ཉིད་དེ་ཟབ་པ་ཞེས་བརྒྱད་པོ་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་རོ། །མདོ་ནི།
 བཅོམ་ལྡན། རས། ལེའུ་བཞི་བརྒྱ་གཅིག་པའོ། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་
 ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཟབ་མོའི་ངོ་བོ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་
 གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྐུ་མ་དང་བྱི་མ་རེ་རེ་དག་གིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་
 མ་ཡིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ་དེ་དག་ལ་མ་བརྟེན་པས་ཀྱང་
 སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིམ་པས་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
 དོན་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྐྱེད་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་སྐྱེ་
 བའམ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟབ་པ་དང་། མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར།
 དེ་སྐད་ཅེས། རས། དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
 རྒྱུད་བྱུང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་དོན་དམ་
 པར་འགག་པ་མེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འགག་པ་ཟབ་པ་
 དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན། རས། མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །བྱང་སེམས་ལམ་
 ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་ཀྱང་སྟོང་རྗེས་རང་དོན་
 དུ་དེ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ཟབ་པ་དང་།
 མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན། རས། ཟབ་པོ། །ཞེས་པའོ། །རྒྱན་སྤང་དུ་རྟོགས་དཀའ་བ་
 དང་། ལོ་ཆེན་གྱིས་སྐྱེ་རྟོག་གིས་བརྟག་བྱ་མིན་པས་རྟོགས་དཀའ་བ་བཟུང་བར་

གསུངས་སོ། །**དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་**
པར་ཤེས་བྱ་མིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་
སྦྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་བྱ་ཟབ་པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། མ་ལགས་
སོ། ཞེས་པའོ། །ལོ་ཆེན་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སེམས་གཉིས་དོན་དམ་པར་
པན་ཚུན་དབེན་ཡང་སེམས་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་འདིའི་ཟབ་པར་
གསུངས་པ་མདོ་དང་སྒྲུང་བ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །**ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱོས་**
བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་སྦྱོས་པ་མཐོང་བ་
མེད་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པ་ཟབ་པ་དང་།
མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། མ་ལགས་སོ། ཞེས་པའོ། །**ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་ཆོས་**
ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་སྦྱོད་པ་མེད་པ་ཡིན་
ལ་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཏུ་སྦྱིན་སོགས་ལ་སྦྱོད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོད་པ་ཟབ་པ་དང་།
མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། **སྦྱོད་པ་མེད་དོ།** ཞེས་པའོ། །**དོན་དམ་པར་མཚན་**
མ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་
པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལམ་ཐམས་ཅད་སྦྱབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཟབ་པ་
དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། མ་ལགས་སོ། ཞེས་པའོ། །**ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསོད་**
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་དོན་དམ་
པར་དེའི་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
ཟབ་པ་སྟེ། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། **ཐབས་མཁས་པའོ།** ཞེས་པའོ། །**རྒྱན་**
སྒྲུང་ལས། དོན་དམ་པར་སྒྲུངས་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མ་སྒྲུངས་པ་འདི་ཐབས་
ལ་མཁས་པའི་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །**ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྒྱ་ཆོགས་བསགས་པ་མ་**
སྒྲུངས་ཤིང་དོན་དམ་པར་སྒྲུངས་པ་ལ་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་རྟོགས་པ་རྟོགས་
སུ་འཕྱར་ཚུལ་ནི། རྟོག་གཏིང་སྒོས་**བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ནམ་པར་ཐར་བ་**
མི་སྦྱོ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཆེད་པོ་ཐོབ་པའི་སྟོན་པ་དོན་ལ་མི་འགལ་ཡང་

སྒོ་དམན་པའི་ངོར་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་མི་འགལ་བར་སྒྲུབ་པས་ཟབ་
 པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཟབ་པ་དེ་བརྒྱད་རྟོགས་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟགས་
 ཡིན་ཀྱང་། མཐོང་ལམ་ལྟར་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་འདོག་
 པར་གསེར་སྤང་ལས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། **སྒོ་བ་པ་**རྟོགས་བྱང་ལས་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཞར་བྱང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱད་པར་
 སོགས་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་གསུམ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་
 གསུམ་བཤད་པ་ལ། ཆོས་སྐྱའི་རྒྱ་སྤྱོད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ། ལོངས་སྐྱའི་
 རྒྱ་ཞིང་དག་སྒྲུབ་བ། སྐྱལ་སྐྱའི་རྒྱ་ཐབས་མཁས་སྒྲུབ་བའོ། །

མིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྲུབ་བ་ནི། འབད་ཚོལ་གྱིས་སྒོ་བ་པའི་
 ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པ་ནམས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལྟར་དུ་ཐོབ་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཉེ་བའི་རྒྱ་ལ་འབད་པས་ན། དེའི་འོག་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཉེ་རྒྱ་འཁོར་བ་དང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་
 བ་གསུངས་སོ། ཉི་ལྔ་ལས། **སྒོ་བ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་བཤད་ཟིན་ནོ། །**ད་
 བྱི་མི་སྒོ་བ་པའི་དགེ་འདུན། ཞེས་པ་ལྟར་ནམ་འགྲེལ་རྒྱ་སྤྱོད་དག་དུ་གསུངས་པས།
 ཐུབ་དགོངས་སུ་འདིའི་མི་སྒོ་བ་པ་སངས་རྒྱས་ལ་བྱེད་པར། ཉི་ལྔ་ལས། ཀུན་ནས།
 ཉོན་མོངས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་ནམ་པར་བྱང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་
 པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ནི་མི་སྒོ་བ་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་ཕན་ཆད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་བྱངས་ནས་བསྐྱབས་

པ་ནི། གསེར་བྱེད་ལས། དགེ་འདུན་དུ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲུབ་འགྲེལ་བར་དག་ས་
གསུམ་ལ་གནས་པ་ལ་མཐར་ཐུག་གི་སེམས་སུ་གསུངས་པས་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་
གཞུང་ངོ་། ཉེ་ལྟར་ན་བསྐབ་བྱ་མེད་པ་སོགས་བཤད་པ་ནི་རགས་པ་དང་། སྤར་སྒོ་བ་
པ་དང་བྱིས་མི་སྒོ་བ་པར་བཤད་པ་ནི་སྤར་མར་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སོ། ཞེས་སོགས་
འགྲེལ་ལྟར་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ལ་མི་སྒོ་བ་པར་བཏགས་ནས་དང་། ཀུན་བྱང་རྣམ་རྟོག་
མངོན་གྱུར་མེད་པས་འབད་ཚོད་རགས་པས་བསྐབ་བྱ་མེད་པ་དང་། སྤར་སྒོ་བ་པ་དང་
བྱིས་མི་སྒོ་བ་པར་བཤད་པས་སྤར་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། ཉེས་ན་རེད་མདའ་
བའི་ཉི་ཟེར་ལས། འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྒོ་མ་ལམ་བྱིར་མི་སྒྲིག་པའི་རྟགས་འདི་ཡང་ས་
བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་འདྲིལ་སྟེ་ཞེས་པའང་མི་འཐད་དོ། གསེར་བྱེད་ལས། སྒྱུར་བ་
འདི་གསུམ་སྒྱུར་ལམ་ནས་བཞག་གོ། ཞེས་སོགས་སྒྱུར་བ་དེ་གསུམ་སྒོ་མ་ཚུལ་ཡིན་
པར་སྒོ་མང་ཡིག་ཆ་གསར་བར་གསུངས་པ་དེའི་གོང་དུ། ཉི་སྤང་ལས། འདི་མན་ཆད་
མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་རྟོག་པའི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་བྱངས་པ་དང་། ས་
བརྒྱད་པ་ཡན་ལ་བཞུང་ངོ་། ཞེས་བསྐབ་བྱ་མེད་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཐོབ་བྱེད་གི་
ལུས་པ་གསུམ་ཡང་། ཞེས་པས་ཤེས་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན་ནང་འགལ་ཡོད་པར་འཇུར་
རོ། །དཔལ་ལྷན་པ་སོགས་ཀྱིས་གོང་འོག་བསྒྲིགས་མཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ལྷན་ཀ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ནི། དག་སའི་
བྱང་སེམས་ཀྱིས་འབད་ཚོལ་རགས་པ་ནི་བའི་སྒོ་ནས་སྤིང་ཞེའི་**ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་**
དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། **སྤིང་པ་དང་ནི་**བ་ལ་སྤང་དོར་ཐ་དད་པར་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྱུར་བའོ། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་ཆེ་ལྷན་ཤུ་བྱ། ལས། བསྒོ་མ་པ་ཡང་
ཡོད་པར་འཇུར་རོ། ཞེས་མི་ལམ་འཁོར་བ་དང་ཉིན་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་སྒྱུར་ལ།
སྤིང་ཞི་བདེན་པར་མེད་པ་ལུལ་སྤེང་ནས་མཉམ་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་

མང་དོར་དུ་མི་རྟོག་པ་སྒྲོ་དོར་མཉམ་པ་ལོ། གཉིས་པ་ནི། **ལས་མེད་པ་དང་། ལ་སྐྱེས་**
 བས་ལས་འབྲས་དོན་དམ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། མི་ལམ་ན་ལས་རྟོགས་པར་
 བསགས་པར་ཐལ་བའི་**ལྷན་ཀ་བཞི་ཡི། ལན་བཞི་ནི་མདོ་ལས་དི་སྐད་བཤད་པར་ཟད་**
 ཅེས་པའི་ལྷན་ཀ་དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། སྒྲས་པ། ཆོ་ལན་རབ་འབྱོར། རྟེན། ཡོད་དམ།
 ཞེས་པས་ཉིན་པར་ལས་བསགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན། ཞེས་པུ་རིའི་བྱས་དངོས་སྒྲུབའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་
 བཅུད་པར། ལན་ནི། མདོ་ལས། གལ་ཏེ་བཅོམ་ལྷན། རྟེན། མི་དམིགས། ཞེས་པས་དོན་
 དམ་དུ་འདོད་ལན་དང་། གལ་ཏེ། རྟེན། འགྱུར་རོ། ཞེས་པས་ཀུན་རྫོབ་དུ་མི་ལམ་ལ་ཡང་
 སད་ནས་ཡི་རང་བྱས་ན་ནི་བྱི་འཕེལ་ཡོད་པས་མ་བྱུང་པ་དང་། དཔེ་མ་གྲུབ། ཅེས་རབ་
 འབྱོར་གྱིས་དབྱུང་བའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་ལན་བཏབ་པོ། གཉིས་པ་ནི། གསེར་སྤེང་དུ།
 རབ་འབྱོར། རྟེན། ཁྱེད་ཅི་ཟེར། ཞེས་པ་ཚུད་པ་དང་། སྒྲས་པ། རྟེན། མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 པ་ལན་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ནི། རིག་བྱེད་སྤྲུལ་མ་དག་གི་བཤད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཉི་ཟེར་ལས། འདིར་རིག་བྱེད་དག་གི་ནི་རབ་འབྱོར་གྱི་ཆོག་གིས་ཆོལ་བ་དང་། པུ་
 རིའི་བྱ་ཆོག་གི་ལན་དུ་བྱས་པ་ནི་རྣམ་པར་འབྱུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་པུ་རིའི་བྱ་ཆོལ་
 བ་བོ་ཡིན་ཞིང་རབ་འབྱོར་ལན་འདེབས་པ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན། དེ་བས་ན་ཁོ་བོས་
 དི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར། རབ་འབྱོར་གྱི་དེ་བས་ཚུད་པའི་སྐབས་ཕྱི་བ་ཡིན་ལ། ཚུད་པ་
 དངོས་ནི་པུ་རིའི་བྱའི་ཆོག་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་སྤང་ལས། ཡང་
 དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་དེ་བའི་གཉེན་པོ་འགལ་
 བ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་ཐལ་བས་དེ་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་
 དག་པར་སྟོན་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཅུད་པ་མིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན། ཉི་ཟེར་ལས།
 ཡོངས་སུ་དེས་པས་ཞེས་པས་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆོག་གི་དོན་བསྟན་ལ། དེ་མན་ཆད་པུ་
 རིའི་བྱའི་ཚུད་པའི་དོན་སྟོན་ཏོ། ཞེས་དེ་བ་དང་། ཚུད་པའི་མཆོམས་སོ་སོར་བྱས་པ་
 དང་། ཡང་ན་གསེར་སྤེང་ལས། ལྷགས་ལ་མི་ལམ། རྟེན། བཅུད་པའོ། ཞེས། རབ་འབྱོར་

གྱི་རི་བ་དང་ཚྣ་ད་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པས་ཚྣ་ད་པའི་གཞུང་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱའི་ཆོག་ཏེ་
ལན་གྱི་སྐྱབས་རབ་འབྱོར་གྱིས་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་ལན་དུ་བསྟུས་སམ་
དཔུང། ལྷན་ཀ་དངོས་ནི། མི་ལམ་གྱི་ལས་སོགས་ལས་འབྲས་དོན་དམ་དུ་བྱུང་བར་
ཐལ། མི་ལམ་གྱི་ལས་ཀྱང་མདོན་ཞེན་གྱིས་གསོས་ན་བྱི་འཕེལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་
པ། སྤྱི་རིའི་བྱས་ལས་ཀྱན་རྩོམ་དུ་སྦྱོར་དོན་དམ་དམིགས་མེད་དུ་མི་སྦྱོར་བར་གསུངས་
པའི་ཤུགས་གྱིས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། རྟོགས་སྣང་དང་ཆོག་ཟུར་མི་འབྲེལ་དོན་དམ་དུ་
ཐལ་བར་འབྱུང་། རྣམ་བཤད་དུ་མི་ལམ་དུ་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་ཐལ། སད་
མི་མཚུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་ལམ་དུ་མི་བསད་པ་མིས་པས་དགེ་སྲོང་གི་སྟོན་པ་
གཏོང་བར་ཐལ། ཞེས་པ་རྒྱན་སྣང་ལས། མི་ལམ་ལ་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་
པས་དེ་ཉི་སྣང་གི་དོན་ཡིན་མིན་དཔུང། བརྒྱད་སྟོང་བར། སངས་རྒྱས་གྱིས་ཀྱང་འཁོར་
བ་བདེ་པའི་འདུ་ཤེས་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྦྱོར་བས། ལས་བསགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཞེས་པར།
སངས་རྒྱས་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བས་མེད་ཅེས་པ་འདི་ཅམ་བུ་ཉ་གཉིས་གྱིས་བཀོད། ཉི་
ཁྲིའི་དེ་མ་བཀོད་པ། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཉི་སྣང་གི་འབྲེལ་ཆོག་དེ་བརྒྱུད་གྲགས་པས་
མཛོངས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། རབ་འབྱོར་གྱིས། ནས། ཅི་བེར།
ཞེས་པས་ཚྣ་ད་པའི་སྐྱབས་བྱེ་བ་དང་། སྐྱས་པ། ནས། མི་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་པ་ཚྣ་ད་པ་
དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས། ནས། མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལན་ནོ། ལྷན་ཀ་གསུམ་པ་ནི། སྐྱས་པ།
ནས། མ་ཡིན། ཞེས་པས་ལས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་སྦྱོར། མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དབེན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ། ཞེས་པའོ། ལན་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས། ནས་
མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་དབེན་པ་དོན་དམ་དང་སྦྱོར་བ་ཀྱན་རྩོམ་དུ་ཡིན་པས་མི་འགལ།
ཞེས་པའོ། ལྷན་ཀ་བཞི་བ་ནི། སྐྱས་པ། ནས། འཇུར་རམ། ཞེས་པས་མི་ལམ་དུ་དགེ་ཆ་
རྩོགས་བྱང་དུ་བསྟུས་ན་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་ཐལ། མི་ལན་ན་ལས་ལམ་
རྩོགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ། མི་ལམ་གྱི་ལས་ཡང་དག་ཀྱན་རྩོམ་
དུ་མ་བྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། ལན་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས། ནས། སྦྱོད་པའོ། ཞེས་བྱམས་

པས་ཀྱང་ལན་དངོས་སུ་མ་བཏབ་ལ་ངེས་ལན་མ་རྫོགས་པ་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱུ་
 འབྱུང་བ་དོན་ཡོད་པར་ཤེས་ཕྱིར་ཡིན་པར་ཉི་སྤང་དང་། སྤར་མི་ལམ་ན་ལས་རྫོགས་
 པ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པས་འདིའི་ལན་ཡང་བཏབ་ཟིན་པས་བཏབ་ཟིན་པའི་དོན་
 ལ་རྒྱུ་བ་སུས་ལན་འདེབས་སྒྲུལ་དུ་བྱམས་པ་ལ་ངེས་ཤིག་ཅེས་པར་རྒྱན་སྤང་ལས་
 གསུངས་སོ། །ཤུ་བྱ། བུ་ལ། སྒྲུལ་མོ། ཞེས་པ་མཐུག་བསྐྱེད། །ཤེས་རྒྱལ་ལན་གསུམ་བྱས་
 པའི་དང་པོ་ནི། མི་ལམ་དུ་ལས་མི་བསགས་ན་སང་པ་ན་ཡང་མི་བསགས་པར་འགྱུར་
 རོ། ཞེས་རྒྱུ་བར། མི་ལམ་གྱིས་ལས་སང་ཆེ་ཡི་རང་བྱས་ན་འཕེལ་ན་སང་ཆེ་བྱས་པ་
 ཤིན་ཏུ་ཡང་འཕེལ་ལོ། ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལྷང་འགལ་དང་འབྲེལ། གསུམ་པ་མི་
 ལམ་དང་མཆན་མར་མི་བྱེད་པ་མཐུན་པས་མི་ལམ་དེར་མི་དམིགས་པ་ལ་གནས་ནས་
 ཕྱིན་དུག་ལ་སྒྱུད་དམ། ཞེས་ངེས་པར་མི་དམིགས་པ་བརྟེན་པ་བྱམས་པ་ལ་ངེས་ཞེས་
 པས་མི་དམིགས་པར་སྒྱུད་པ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྒྱུད་ལ་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབ་པའོ། །གསུམ་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་དངོས་དང་། གྲུ་ཀ་སྤང་བ། དེས་བྱབ་དོན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། **ཅེས་**
བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བ་། ཀྱེ་དང་། ཀྱེ་ནམ་པར་བྱང་། ཀྱེ་ཁོ་བ་མི་མཐུན་པ་དང་།
གཉིན་། ཀྱེ་པོ་ནམས་སྤང་བརྟན་ཅམ་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པས་སྤང་ཡང་བདེན་པར་
མེད་པ་མི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། བདེན་འདྲིན་མཛོན་གྱུར་སྒྱེ་
 བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་སྟེ། **འཁོར་བ་དང་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་སྤང་དོར་ཐ་དང་།**
པ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་ནམ་པར་མི་རྟོག་པས་ན་མིད་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་ཉིད་
དོ། །གཉིས་པ་ལ་གྲུ་ཀ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་
ཉིད་ཡིན་ན་ཉིན་པར་ཡང་སྟོག་གཅོད་སོགས་མི་དགེ་བ་བརྟུ་དང་སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་
པ་མེད་པས། གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་
བཞིན་དུ་ལས་གསོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་པས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གྲུ་ཀ་དང་པོ་དངོས་སུ་གསུངས་ནས། ཞེས་བྱ་
བའི་གྲུ་ཀ་ནམས་ཞེས་པ་རྩ་བའི་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པས་དང་པོ་འདིས་བདེན་

གཉིས་འགལ་བར་ཚྡོད་པའི་ལྷན་ཀ་མཐའ་ཡས་པ་རེ་རེ་བཟོད་ཀྱིས་མི་ལངས་པས་
མཚོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སོགས་སྒྲས་བྱི་མ་གསུམ་ཙམ་བསྟུས་པ་མིན་པ་ཉི་ཟེར་
ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་། དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་
ལ་ཉན་ཐོས་རང་ལ་གྲགས་པའི་བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དཔེར་བཞོན་པ་དང་། དེ་དབུ་མ་བ་
ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སློ་དོན་དམ་པའི་ངོར་བསད་བྱ་གསོད་
བྱེད་མ་གྲུབ་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། སློ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་
གྲུབ་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷན་ཀ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ནི། དབུ་
མ་པས་**རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྒྲ་བའི་སྤེལ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་**
ཡང་སྟོག་གཅོད་སོགས་དགེ་མི་དགའི་ལས་མེད་པར་ཐལ། སྟོག་དབང་**སྐད་ཅིག་མ་**
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསོད་པ་པོས་མཚོན་བསྟུན་པ་སོགས་འཛིག་**རྒྱ་མེད་པར་རང་གི་**
རང་གིས་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་རང་གི་སློ་ངོར་གྲུབ་པའི་མཐའ་དེ་ལས་མི་
འདའ་བས་གྲུབ་པའི་མཐའ་དེ་སྟོན་པའི་མཛོད་**ལས་ཀྱང་། འཛིག་ཉེན་སྣ་ཚོགས་ལས་**
ལས་སྒྲིས། ཞེས་བསད་བྱ་འཆི་བ་རང་གི་ལས་ལས་འབྱུང་བས་གསོད་པ་པོར་སྤྲིག་པ་
མི་**འབྱུང་བའི་བྱིར།** དཔེར་ན་ཆ་བས་ཆོག་པ་སྤར་ཆ་བས་གདུང་བ་ཆོག་ཏུ་མེད་པ་
བཞིན། ཞེས་སྒྲོས་པར། ཉན་ཐོས་པས་ཡུལ་དོན་དམ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་སོགས་རེ་རེ་
ཙམ་ལ་སྟོས་ནས་ལས་གསོག་པ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུད་དང་ཚོགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་
སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་བསགས་པ་ཡོད་པས་བྱབ་པ་མ་ངེས་སོ་བཟེར། ཁ་ཅིག་འཛིག་
རྒྱ་མེད་པ་དོན་དམ་དང་མཛོད་ལུང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་སྦྱར་བ་
མི་འཐད་ཚུལ་གསེར་ཕྱིར་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་དབུ་མ་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཡུལ་དོན་དམ་
སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོས་པའི་སློ་**དོན་དམ་པར་**དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་ངོར་གསོད་
བྱེད་**སྒྲས་ཀྱང་**བསད་བྱ་**སྒྲ་ཡང་བསད་པ་**ཆ་དང་ཆ་ཅན་དང་རྒྱུན་དུ་སྤང་བ་**ཡང་མེད།**
དེ་དག་སྒྲངས་པའི་**མ་བསད་པ་**དགེ་བའི་ལས་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་**ཡང་མ་ཡིན།** ལེན་པོ་
སྒྲས་ཀྱང་སྒྲས་ནོར་མ་བྱིན་པར་སྒྲངས་པ་ཡང་མེད་དེ་ལྟར་མ་སྒྲངས་པ་དགེ་བ་ཡང་

མ་ཡིན་ཟེར་རོ། གཉིས་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལམ་ལྷག་མ་ལྷ་གཟུང་སྟེ་
 ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་ལས་མེད་པས་སོ། འོན་དམ་དུ་མེད་པའི་ཚུགས་ལ་ཡང་སྟོན་སྐྱོད་
 ཅིག་གིས་འཇིག་ལ་མཆོན་སོགས་ལ་མི་སྟོན་ཀྱང་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་
 སྟོན་གི་རྒྱན་ལོའི་བར་དུ་འཇུག་པ་དང་འགལ་བ་མཆོན་སོགས་ཀྱིས་ཞག་གཅིག་ཅུ་
 འཆོ་བའི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་ནི་གསོད་པ་པོ་དང་ལ་སོགས་པས། འདི་ནི་
 བསད་བྱ་དང་ཚུལ་འདི་ལྟར་བསད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོན་སྐྱོད་དག་སྟོང་གིས་ལྷུང་བར་
 འཇུག་འདོད་ཀྱི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལ་སོགས་པས་མཐོལ་
 འདོད་ཀྱི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་དང་ལྷན་པ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ལ་སོགས་པས་དགེ་བར་
 འཇོག་པ་དང་འབྲ་བར་སྟོན་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་གི་ལས་ལམ་དུ་རྒྱུ་པར་
 འཇོག་པར་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་དེ་དབུ་མ་བ་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི། འོན་སྐྱོད་བའི་ལྷགས་
 ལ་ཁོར་བའི་འདོད་པའི་འོན་དམ་དུ་དགེ་སྟོན་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དཔེ་དེ་
 བཞིན་དུ། དབུ་མ་བའི་ལྷགས་ལ་ཡང་སྟོན་ཞིའི་དངོས་པོ་འོན་དམ་པར་མི་ལམ་དང་
 འབྲ་བས་འོན་དམ་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་དགེ་སྟོན་སོགས་མེད་ན་ཡང་བྱིན་
 ཅི་ལོག་གི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་མ་མཉམ་པ་རྒྱུ་ལ་སྟེ་དེའི་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་
 དགེ་སྟོན་སོགས་མི་ལམ་དེ་དང་མཐུན་པའི་འོན་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟོན་པའི་
 ཚད་མས་ཡུལ་ལ་བསད་བྱ་སོགས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ་བཞག་
 འཐད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བ་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོན་པའི་
 བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ལན་དེ་དང་འོན་དམ་ལ་སྟོན་ཏེ་འདོད་པའི་ལན་དེ་དངོས་སྐྱོད་ལས་
 སམ་འབྲེལ་ཆུང་འདི་ལས་ཚུགས་གཞན་དབུ་མའི་ཡུམ་མདོ་དང་རིགས་ཆོགས་སོགས་
 རྣམ་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། གཉིས་པ་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་
 ལ། དབུ་མ་བ་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ། འོན་སྐྱོད་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ་པའོ། འདྲ་པོ་ནི། ཉགས་མ་ངེས་

པ་ལས་ཡང་ན་སེམས་ཅམ་པས་དོན་སྤྲི་ཕྱོགས་བརྒྱུད་ནས་ཆོལ་བའི་ལན་དུ་བྱ་བར་གསེར་ཕྱིར་གསུངས་སོ། །ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པར་མ་ཟད་གཞན་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ཡང་ཉི་ཤུ་བ་ལས། རྩི་ལམ་གྱི་ལས་ཀུན་སྟོང་གི་སེམས་ནི་གཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལས་དང་འབྲས་བུ་འདྲ་པ་མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་དེར་དབུ་མ་བའི་ལྷགས་ལ་རྩི་ལམ་དུ་ལས་བསགས་པ་ཡོད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པོ། གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཆོལ་བ་དོན་སྤྲི་རང་གི་ལྷགས་ལ་རྩི་ལམ་ན་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་སྦྱད་པ་ནི། སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ངོ་མཆར་བས་ཀྱི་མ་ལས་དེ་བྱས་སོ་ལེགས་པར་བྱས་བ་སྟེ་བྱས་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ན། རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གསོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གསོས་ཏེ། འབྲས་བུ་འབྱིན་ངེས་སུ་འཕེལ་བར་དོན་སྤྲི་རང་གི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་དཔེ་མ་གྲུབ་པོ། གསུམ་པ་གྲུབ་དོན་ནི། གླུ་ཀ་དེའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཤིང་དཔེ་མ་གྲུབ་པས་འཁོར་བ་དང་ལྷ་དང་ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །

ཞིང་དག་སྦྱོར་བ།

གཉིས་པ་ཡོངས་སྤྲི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་ལ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། སྤིད་ནི་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བསྟོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ན་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བས། མཉམ་ཉིད་དེའི་འོག་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། དབང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བས་རང་སངས་རྒྱས་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དག་པར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཆེར་མ་སོགས་ཀྱིས་མ་དག་པ། །དེ་ལ་དག་

པར་བསྐྱབ་པ་ཡིས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གཉིས་ནི་དག་པ་ཉིད་དོ། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་
ལྷན་རབ་འབྱོར་གྱི། གས། ལེའུ་བཞི་བཅུ་གསུམ་པ་ལོ། ཞེས་པ་ལོ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་
ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་སྣོད་གྱི་འཛིག་ཉེན་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས།
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དག་པར་བྱེད་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བཅུད་གིས་
བཀྲེས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་། སྣོད་གྱི་རྩོམ་དང་ཆོར་མ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་མས་མི་དགེ་བ་
བཅུ་དང་སྒྲིབ་པ་ལྟ་དང་། ཕྱི་མས་གཡང་ས་གཅོང་རོང་ལ་སོགས་པ་ཉིད་གིས་མ་དག་
པ་དང་གང་ཡང་ཡིན་པ་མཐོང་བ་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་སངས་རྒྱལ་བའི་ཞིང་དེར་
བཅུད་དག་པ་ལྟའི་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་དང་། སྣོད་དག་པ་གསེར་གྱི་ས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་
སྡེ་མས་དགེ་བཅུ་དང་ཐེག་གསུམ་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་རྩ་འགྲོའི་མིང་མི་གྲགས་པ་དང་།
ཕྱི་མས་བེན་འཛིན་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་དག་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱིན་དུག་ལ་བཙོན་པས་རྣམས་
པར་དག་པར་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྣོད་བཅུད་གྱི་ཞིང་རྣམས་པར་དག་པ་ལོ། མདོ་ནི།
བཅུད་སྣོད་བར། རྒྱ་བྱ་གཞན་ཡང་། གས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅུ་དག་པ་ལོ། ཞེས་པ་ལོ།

ཐབས་མཁས་སྒྱུར་བ།

གསུམ་པ་སྐྱུལ་སྒྱུའི་རྒྱ་ཐབས་མཁས་སྒྱུར་བ་ལ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་མཚམས་
སྒྱུར་བ་ནི། རང་གི་འཆོང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་རྣམས་པར་དག་པ་བསྐྱབས་པ་ནི།
གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་པས་གདུལ་བྱའི་སྐྱུལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སངས་
རྒྱལ་གྱི་མཛོད་པ་བྱ་དགོས་པས་ན་ཞིང་དག་པའི་འོག་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གསུངས་
དེ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ་ཉི་ལྔ་དྲུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྱུར་བའི་མཁས་བྱའི་ཡུལ་ནི།
ཡུལ་དང་། མདོ་ནི། ལེ་བཅུད་མར། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར། གས། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་

ཆོས་རྣམས་བསྒྲུབ་པར་བཀྱི། ཞེས་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དང་བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཆན་བདུན་
ཏེ་ཡུལ་བརྒྱ་ཅམ་ལ་སྐྱར་ལ། ལེ་མངས་སུ་བདེན་བཞི་བསམ་གཏན་ནས་མ་འདྲིས་
པའི་བར་བསྒྲུབ་པར་བཀྱི་གསུངས་པས། གསེར་ཤིང་དུ། ལེ་མངས་སུ་མཐར་གནས་
དགུ་དང་སྟོབས་དང་མ་འདྲིས་པ་སོགས་ཡུལ་དུ་གསུངས་སོ། ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་
བརྒྱ་ལ་མཐར་གནས་དགུ་དང་ལྷག་མ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་འདོག་ཅེས་པ་མིན་
པས། འགྲེལ་བའི་བེན་བྲིས་ལས། དེ་ལྟར་འདོག་ཚུལ་ཡོད་གསུངས་པ་དེ་དུས་ཀྱི་དག་
རྒྱན་ཅམ་བཀོད་པ་ཡིན་ནམ་དཔུང། གཉིས་པ་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་བརྒྱ་སོགས་
བསྒྲུབས་ཏེ་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱ་བའི་དུས་དང་དུས་མིན་ཤེས་པའི་སྦྱར་བ་ཅན་འདི་
ནི། མདོ་ནི། ལེ་བརྒྱད་མར། བཅོམ་ལྷན་འདས། ནས། རང་བྱང་ཚུབ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་
དོ། ཞེས་པའོ། རྟོག་རྒྱུ་ཏུ་ཡང་མཚམས་དེ་ལྟར་བྱེད་ལ་རྒྱན་སྤང་དུ། དེ་ནས་བཅོམ་
ལྷན་འདས། ནས། བཀའ་སྒྲུལ་བ་དང་ཞེས་པའི་ངེས་ལན་གཉིས་ཀའི་འོག་ཏུ་ཐབས་
མཁས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དེ་ནས་ཡང་དག་མཐའ་
མདོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་པའི་ངེས་ལན་གཉིས་ཅམ་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ལ་སྐྱར་བས།
དེ་ལྟར་ན་ཉི་མའི་ཡང་རྩེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཡན་ཡུལ་དང་། དེ་མན་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ལ་
སྐྱར་ན་ཉི་སྤང་གི་དགོངས་པར་འགྲོ་སྐྱམ་ཡང་། ལེ་བརྒྱད་མའི་དེ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཡུལ་
བརྒྱ་རྟོགས་ཚུལ་ངེས་པ་ཡུལ་དང་ལན་གྱིས་སྦྱར་བའི་རྟོགས་ཚུལ་གསུངས་པས་སྦྱར་
བར་སྐྱར་བས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གམ་དཔུང། གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ནི། གདུལ་བྱ་རྣམས་
དགས་གཉིས་དང་བདུན་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ།
ནས། མདོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་པའོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པ་
དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ནས། ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་པའོ། གཞན་དོན་སྡོན་གྱི་སྡོན་
ལམ་རི་བཞིན་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་ནི། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ནས།
བརྟག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་
དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། ནས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། བདེན་པར་མ་ཆགས་པ་

དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། འཇུར་རོ། ཞེས་པའོ། བདག་གཉིས་སུ་བདེན་པར་མི་
 དམིགས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རྫོགས་པར་འཇུར་རོ། ཞེས་པའོ། བདེན་
 འཛིན་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྤྲོད་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། འཇུར་
 རོ། ཞེས་པའོ། ཆོས་རྒྱམས་ལ་སྲེད་པས་དགའ་བའམ་སྒྲོན་ལམ་ཟད་པ་དང་། མདོ་
 ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། རང་གི་མི་སྣོག་དེ་ཡི་རྟགས་
 དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། དེག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། ཡུལ་ཚད་མེད་པ་ཤེས་པ་
 རྟེ། མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། ལེའུ་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བཞི་པའོ། ཞེས་པའོ། ཐབས་ལ་མཁས་
 པའི་སྒྱུར་བ་ཞེས་རེ་རེའི་མཐར་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་བརྒྱའོ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་
 བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དགེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་སྒྱུར་བའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་
 ཡང་དག་པར་རྒྱལ་བས་སོ། རྒྱུ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོལ་སྒྲོལ་པའི་བདུད་བཞི་རགས་པ་
 ལས་འདས་པའི། སྒྱུར་བ་ཡིན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་སྒྱུར་བའི་བར་ཆད་སྤྲོད་བར། དེ་ནས་
 བཅོམ་ལྡན། ཉན། གསོལ་ནོ། ཞེས་ཡུལ་དང་། དེ་ནས་མདོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་
 པ་སྒྱུར་བའི་དོ་བོ་དང་། རབ་འབྱོར། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན། བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་སྒྲིས་
 བུ་དཔའ་བོ་པས་ཀྱི་དགས་མི་གཞོད་ཚུལ་དང་སྒྱུར་རོ། རྒྱུ་སྒྱུར་དག་པ་ལས་འདའ་
 ཚུལ་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་དུ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཤེས་
 ཉན་དད་པ་ཐོབ་པས་དང་། གཞན་གསུམ་ཐེག་དམན་གྱི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་
 ཆེ་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་གྲོལ་བ་ཆེ་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་དང་། གཞན་
 གཉིས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་། ལྷག་མེད་དུ་འཕོ་བ་ནས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་བརྒྱད་
 པ་ནས་ཉོན་མོངས་མདོན་སུམ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ལས་ཉོན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་སྤྲོད་བོ་
 དང་། དེས་སྒྱུད་པའི་འཆི་བ་ཟད་པས་སྒྱུར་བ་ཐ་མ་གསུམ་བཞག་གོ། བྲམ་མོ་ནི་སངས་
 རྒྱུས་པ་དང་མཉམ་དུ་བཅོམ་མོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྤྲོད་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་
 པར་བསྒྲོམས་པས། དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པར་ཐ་སྣང་དུ་གནས་པ་དང་།
 མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། མི་ལྟར་ངོ། ཞེས་པའོ། གཞན་དོན་མ་རྫོགས་པར་ཡང་དག་

མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་སློན་ལམ་གྲུབ་པས། གཞན་གྱི་དོན་སྟོན་གྱི་སློན་ལམ་གྱི་
ཤུགས་གྱིས་འཕངས་བ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། མི་བྱའོ། ཞེས་
པའོ། གཞན་དོན་གྱི་དཀའ་བ་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་གིན་དུ་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཉན་རང་
དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བ་དང་། མདོ་ནི། བམ་པོ་བཙེ་བརྒྱད་པ།
ནས། མི་བྱེད་དོ། ཅེས་པའོ། ས་ལམ་གྱི་ཆོས་དཀར་པོ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བས་རྣམ་
པར་དག་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར། ཉན། འགྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། རྣམ་པར་ཐར་བའི་སློ་སྦྱང་བ་ཉིད་བསྐྱལ་བ་གྲངས་
མེད་གཉིས་སུ་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས། བདག་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་སོ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་
དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། འགྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། རྣམ་པར་ཐར་བའི་སློ་མཆན་
མ་མེད་པ་གྲངས་མེད་དུ་མར་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས། རྒྱུའི་མཆན་མ་བདེན་པར་མེད་པ་
དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། རྣམ་པར་ཐར་བའི་
སློ་སློན་པ་མེད་པ་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས། འབྲས་བུ་ལ་སློན་པ་བདེན་
པར་མེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའོ། གཞན་
ཀྱིས་བྱུང་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ལས་བཅམས་ཏེ་དྲི་བ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ཅན་ལ་ལན་དུ་
བྱུང་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་བརྗོད་པས། རང་རྒྱུད་
ལྟན་བྱུང་མི་ལྡོག་པར་གོ་བའི་རྟགས་ཀྱི་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་
བྱའོ། ཞེས་པའོ། རིག་པའི་གནས་ལ་སོགས་མཁས་བྱའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱིས། རྟོགས་པ་ཆད་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་སྟེ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། མི་
འཕྲོགས་པའོ། ཞེས་པའོ། རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པའི་མཁས་བྱའི་ཡུལ་རྣམ་པ་བརྩམས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་དུས་
དང་མི་པན་པ་དུས་མ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་དག་སའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཐབས་ལ་
མཁས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་རྒྱུད་བ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ།
གསེར་ཕྱེད་ལས། འདི་ལྟར་ན་ཐབས་མཁས་བརྩམས་ཉིད་ཡུལ་ལོ། ཞེས་པ། ཆོག་གསལ་

ལས། ཤེར་ཕྱིན་ནམ་པ་བཅུ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནམ་པ་བཅུ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་སྦྱར་བ་
བཅུ་ལོ། ཡང་ན་ཉི་ཟེར་ལྟར་སྦྱར་བ་བཅུ་ལྷུ་ལྟ་ལས་འདས་པ་སོགས་བཞག་གམ་
དཔུང། རྟོགས་དཀར་བཅུ་སྦྱར་བ་དང་ཡུལ་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལ་བྱས་སོ། གསེར་ཕྱིང་ཏུ་
ཡུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གཟུང་སྟེ། ཞེས་པ། ཉི་སྤང་ལྟར་ཟེར་རམ་དཔུང། འདིར་རྒྱན་
སྤང་ཏུ་དང་པོ་གསུམ་དང་སྟོས་སྟོང་བྱས།

སྐབས་བསྟུ་བ།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། **ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་**
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་
བཞི་བའི་འགྲེལ་བའོ། སྐབས་པ། བསྟོམ་བྱ་ནམ་པ་སྟོམ་བྱེད་སྦྱོར་བ་ཡི། རྟེན་དང་ངོ་བོ་
སྟོམ་པའི་མན་ཡོན་དང་། གོགས་བྱེད་སྦྱོར་དང་ཤེས་བྱེད་མཆོན་ཉིད་བཞིའི། མཆོན་
ཚུལ་ལ་སོགས་ནམ་བདུན་སྟེང་ནམ་བཞག བྱེ་བྲག་རྒྱན་འདིའི་གདུལ་བྱའི་ལམ་
བཟོད་ཚུལ། བཤེས་གཉེན་བསྟོན་ཚུལ་ནས་བཟུང་ཞི་ལྷག་བར། ཡུམ་དོན་ཐོས་དང་
བསམ་པས་འདྲིས་བྱས་ནས། ཐར་ཆ་སྦྱེད་དེ་སྟོན་བྱེད་སྦྱོར་བའི་ལམ། མངོན་རྟོགས་གོ་
རིམ་ལོག་རྟོག་སྤང་ཚུལ་དང་། བྱད་པར་སྦྱོར་མཐོང་སྟོམ་གྱི་རྟོགས་གསུམ་སོགས། སྦྱོ་
གསུམ་འགྲུབ་བྱེད་ལམ་གསུམ་བསྟོམ་པ་ཡིས། འབྲས་བུ་སྦྱོ་གཉིས་སྦྱབ་ཚུལ་འདི་ན་
གསལ། །

ཞེས་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ་
བའི་མཆོན་འགྲེལ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་ལུན་སེལ་ལས། སྐབས་བཞི་
བའི་མཆོན་འགྲེལ་བྱས་ཟིན་ཏོ། །སྐབས་མཆོད་ལོ།

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་ཆུང་
དོན་གསལ་བའི་མཆན་འབྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་
ཐུན་མེལ་ལས་སྐབས་ལྔ་བའི་མཆན་འབྲེལ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་རྟོ་ཏྲ་ཡ་སྟ་ར་སྟ་སྟེ་ཅ།
ནམ་འདེན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཉི་མའི་གཉེན། །
ནམ་དག་ལམ་བཟང་གསལ་མཛད་སྟོ་བཟང་གྲགས། །
ནམ་དཀར་དགེ་ལ་རྟག་གཞིལ་པ་རྟོའི་མཆན། །
ནམ་གསུམ་དབྱེར་མེད་སྟོང་གི་ཟེའུ་འབྱུར་རོལ། །

མཆོམས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཅེ་སྦྱར་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་བཀོད་པས་
མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་
སྦྱར་བའི་འོག་དུ་གོམས་པ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་༼ཁ༽ རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ། རྟོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་
བའི་དོན་གྱི་རིམ་པས་སོ། །༼དང་༽གོ་སྐབས་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ག༽དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་སྦྱར་
ལམ་ཅེ་མོ་རྟགས་དང་ལ་སོགས་པས་ནམ་འབྲེལ་བརྟན་པ་སེམས་ཀྱན་དུ་གནས་པ་
བཞི་དང་མཐོང་སྟོམ་ཅེ་མོ་གཉིས་སྤང་བྱ་གཞུང་འདིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་དང་བར་ཅེ་

ལོག་སྒྱུབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །དེའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 ཅེ་མོ་དེ་དག་༼༡༽ ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ༼༢༽
 མདོ་འབྲེལ་ནི། རྟགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་སྒྱུར་བ་ལས་འཕྲོས་ནས། འདིའི་རྟགས་གསུངས་
 སོ། །

སྒྱུར་ལམ་རྫོང་ཅེ་སྒྱུར།

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ། སྒྱུར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་མོ་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། རོན་བསྐྱ་
 བའོ། །དང་པོ་ལ། རྫོང་ཅེ་མོ་བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྒྱུར་རོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སད་
 པར་མ་ཟད་མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱུན། །མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས་
 པ། །རྫོང་ཅེ་མོར་བྱིན་པའི་སྒྱུར་བ་ཐོབ་པའི་རྟགས། །རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་དག་
 རྩ་མདོ་ལས་བཞེད་དོ། །མདོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས། བས། རིག་
 པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། བས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ། ཞེས་
 སོགས་དང་། གཉིས་པའི་མདོ་ལེ་མང་དུ་ཆད། རབ་འབྱོར། བས། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཞམ་འབྲང་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར། བས། རྩ་བུ་ལ་སོགས་དང་། རབ་
 འབྱོར། བས། མི་ལམ་ལྟ་བུར་བསྐྱར་པར་བྱ་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར། བས།
 ངན་སོང་གསུམ་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར། བས། བྱོང་བྱིར་ཆོག་པ་སོགས་
 དང་། རབ་འབྱོར། བས། བདེན་པའི་ཆོག་སོགས་དང་། བྱང་ཆེན། བས།
 མངོན་པར་ཤེས་པའི་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་བས། བས། རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་

ཏེ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར། ཉན། རྣམ་བྱང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། གསོལ་
བ། ཉན། ཏེ་བར་ལྷུང་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་པའོ། །མདོ་ནས་དང་པོ་དྲུག་ལ་མི་
ལམ་དང་བདུན་པར་སད་མི་གང་རུང་སྦྱར་ནས་ལྷག་མ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་
མ་སྦྱར་རོ། །གསེར་སྤེང་དུ་དང་པོ་བརྒྱད་ལ་མི་ལམ་དང་ཐ་མ་བཞི་ལ་སད་
པ་སྦྱར་བ་མདོ་ལྷར་ལ། རྣམ་བཤད་དུ་དང་པོ་ལྷ་མི་ལམ་དང་གཉིས་སད་
མི་གཉིས་ཀ་དང་ཐ་མ་བཞི་སད་པར་སྦྱར་བ་རེད་མདའ་བ་ལྷར་ལ། རྟོགས་
སྤང་དུ་མི་ལམ་གྱི་རྟགས་དྲུག་དང་སད་པའི་རྟགས་དྲུག་བྱས་ལ་གཡགས་
པས་ཕྱི་མ་དྲུག་སད་མི་གཉིས་ཀའི་རྟགས་སུ་བྱས་སོ། །བྱད་རྩ་གྲིས་དང་པོ་
དྲུག་མི་ལམ་དང་གཉིས་སད་མི་གཉིས་ཀ་དང་བཞི་སད་པར་སྦྱར་བ་སྒོ་
མང་ཡིག་ཆར་རང་ལུགས་བྱས་ཀྱང་བསོད་གྲགས་པས་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་
ལ་སད་མི་གཉིས་ཀའི་རྟགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྷར་ན་མདོ་དང་ཚ་བར་
མི་ལམ་གསུངས་པ་གཙོ་ཆེ་བར་དགོངས་ཟེར་རམ་དཔྱད། ལོ་ཆེན་གྱིས་
དང་པོ་བརྒྱད་འབྲས་རྟགས་ཐ་མ་བཞི་རང་བཞིན་དུ་གསུངས་པའང་གཙོ་བོ་
ཡིན་གྱི་རེ་རེ་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་རྟགས་ཡོད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་
འགྲེལ་བ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** ཐབས་ཤེས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བྱད་པར་ཅན་
ལ་**ཤིན་རུ་གོམས་པའི་ཕྱིར་**ཞེས་པ་འདི་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟགས་
ལ་སྦྱར་ནས། ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་དོད་ཅེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་
བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་ཉིན་པར་མ་ཟད་**མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་**
ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་བརྒྱན་ནས་དྲི་
ཟའི་ཁྱོད་ཁྱེར་དང་འདྲ་**བར་ལྷ་**ཡང་སེམས་ཅན་སྒོས་མི་སྦྱོང་བས་ཡང་དག་
མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་**པ་དང་།** མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པར། རབ་འབྱོར་ཡང་།
ནས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་
ལམ་ན་ཡང་**ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་**རང་རྒྱལ་གྱི་ས་དང་ཁམས་གསུམ་ལ་

དགའ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། འདི་གཉིས་རྟགས་གཙུག་པོ་ལོ། མདོ་ནི།
 རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། བས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། ལངས་རྒྱས་མཐོང་
 བ་དང་མི་འབྲལ་བའི་དགེ་ཆ་སྤྲིན་པས་ཆི་ལམ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ལ་སོགས་པ་འཕམ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་སྤང་ཞིང་འཁོར་བ་རྒྱ་སྤོང་གིས་
 བསྐྱོར་ཏེ་ཆོས་སྤོན་པ་མཐོང་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་པར་
 བྱའོ་ཞེས་པའོ། རང་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འབྲུལ་
 བ་རྣམ་མཁར་འཕགས་ཏེ་ཆོས་སྤོན་པ་སོགས་ཆི་ལམ་དུ་དམིགས་པ་དང་།
 མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། འདི་གཉིས་སྐྱབས་དང་
 དེའི་མཐུ་ལ་གོམས་པ་བརྟན་པའི་རྟགས་སོ། ལང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆི་
 ལམ་དང་འབྲེལ་བར་སྤོན་སྤམ་ནས་ཆི་ལམ་ན་དམ་པའི་ཆོས་སྤོན་པའི་སེམས་
 སྐྱེ་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། འདི་ཆི་ལམ་
 ལ་ཆི་ལམ་དུ་ཤེས་པའི་རྟགས་སོ། ཆི་ལམ་དུ་དམུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་
 སོང་བའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་ན་དེ་སྤོན་དུ་འགྲོ་བས་མ་འོངས་པ་ན་རང་
 གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ངན་སོང་གི་མིང་ཡང་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་སྤམ་དུ་
 སྤོང་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
 པའོ། འདི་ཞིང་དག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སོ། མདོ་སོགས་པལ་ཆེར་དུ་སང་
 ཆི་གཉིས་ཀའི་ཆེ་གྲོང་བྱིར་ལ་སོགས་པ་ཆེག་པ་མཐོང་ནས་བདག་ལ་བྱིར་
 མི་ལྟོག་པའི་རྣམ་རྟགས་མཚན་མ་ཡོད་ན་བདེན་པ་དེས་ཞི་བར་གྱུར་ཅིག་
 ཅེས་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་གྲུབ་པ་དང་། མདོ་
 བྱི། རབ་འབྱོར། བས། གཞུང་བར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། རྒྱུས་པ་དང་བྱད་མེད་
 འགའ་ཞིག་གཞོད་སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པས་ཐེན་པ་ན་བདེན་སྟོབས་
 བརྗོད་པས་དེ་དག་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་ཆེག་གྲུབ་པ་དང་། མདོ་
 བྱི། རབ་འབྱོར། བས། ཉི་ཤུ་ཆ་གཅིག་པའོ། ཞེས་པའོ། ལྷ་མ་སེམས་ཅན་

མིན་པ་དང་འདི་སེམས་ཅན་གྱི་གཞོན་པ་ཞི་བའི་མཐུས་དབང་དུ་བྱས་ལ།
འདི་གཉིས་ལ་བྱང་སེམས་རང་དང་བདུད་གྱི་མཐུས་ཞི་བ་གཉིས་ལས་སྡེ་མ་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་མིན་ནོ།། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མ་ལུས་པར་
ཞི་མ་ཞི་གཉིས་ཡོད་པས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུབ་ཞི་རེ་ཡོད་དོ། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་གིས་
གཞོན་པ་མ་ལུས་པར་མ་ཞི་བ་ཉི་མེད་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་དང་བརྒྱད་
སྤྱོད་པར་བྱང་སེམས་རང་གི་ཆོས་སྤྱོད་གི་རྣམ་སྤྲོད་དུ་གསུངས་སོ། །བདུད་
ལས་ཡིན་ན་ང་རྒྱལ་སྤྱོད། །**རང་ཉིད་**གྱིས་བདུད་ལས་ཡིན་མིན་**མངོན་པར་**
ཤེས་པས་པ་རོལ་བདུད་དང་ཐིག་གོགས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱི་ནང་གི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་། ནས། འཇུར་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །ལམ་ལ་སློབ་པའི་རྒྱུ་རྟགས་སོ། །མཉམ་ཆེས་གྱི་**རྣམ་པ་**
ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སློབ་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར་ཡང་། ནས། བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །འདི་བསྐྱབ་ཡུལ་གྱི་རྟགས་
སོ། །**ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་**སློམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་བདེན་པར་
མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས། ནས། སྤྱོད་དོན་
ཞེས་པའོ། །འདི་སློབ་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དམན་སྤྱོད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པས་**སངས་**
རྒྱས་གྱི་བྱང་ཚུབ་ལ་ཉི་བར་གྱུར་པའོ། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན། ནས། འཇུར་རོ་
ཞེས་པའོ། །འདི་བསྐྱབ་པའི་སྐད་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསེར་མེད་ལས་
སོ། །**ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་ཐུག་བའི་རྟགས་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་ནི་ཆེ་མོའི་**
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་བྱད་པར་གྱི་རྟགས་ཡིན་
ནོ། །བརྒྱད་སྤྱོད་པར་ང་རྒྱལ་ལྷ་ལས་ཆུང་དུ་བས་བདག་ཆེ་བའམ་མཚུངས་པ་
ལ་མཚུངས་སོ་སྟེ་དུ་ཁེངས་པ་ནི་ང་རྒྱལ་དང་། མཚུངས་པ་བས་བདག་ཆེ་
སྟེ་མ་པ་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཆེ་བ་བས་བདག་ཆེ་སྟེ་མ་པ་ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་
རྒྱལ་དང་། རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་སྟེ་མ་པ་མངོན་པའི་རྒྱལ་དང་། ཡོན་ཏན་

དང་ལྷན་པ་མིན་ཡང་ཡིན་སྟེ་པ་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ལྷན་རིམ་བཞིན་
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་ནམ་ཀུན་དང་
ཅེ་སྒྲིབ་དང་མཐར་སྒྲིབ་དང་སྐད་ཅིག་སྒྲིབ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་ཆོས་སྐུ་ལས་
རྒྱང་རིང་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་ལ། ཉུགས་དགུ་བའི་སྐབས་སུ། བ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་དུག་ནི་སྟོན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅོལ་ལྷན་ཕྱིན་དུག་ནི་འབྲས་
བུའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་དང་། སྤང་བ་ཐོབ་པ་དོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལམ་དང་། སྤང་
བ་མཆེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤང་བ་དང་། འཛིན་པ་སྟོགས་གཅིག་པའི་ཆེ་སྟོན་
མ་དང་། ཆོས་མཆོག་གི་ཆེ་འོད་དང་ས་དང་པོ་ནས། ས་བཅུ་པའི་བར་རིམ་
བཞིན་སྒྲིབ་པ་དང་སྐབས་དང་གནས་དང་དབྱང་གཉིན་དང་སྤིང་དང་མ་
དང་མ་དང་ཤེས་པའི་དོན་དུ་དང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་སྤྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་བར་ས་བཅུ་དང་པར་ཕྱིན་བཅུ་
ལྷག་ཆུལ་ལ་སྒྱུར་བ་སོགས་རྒྱན་སྤང་དུ་བལྟའོ། །

སྒྲིབ་བ་ནི། དབང་ཚོན་སྒྲིབ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཅེ་མོའི་སྒྲིབ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་
ཏེ་ཞེས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཉུགས་སུ་བཀོད་དགོས་པ་ཅ་བ་ལྟར་རོ། །ཅེ་སྒྲིབ་ཐོབ་ན་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བསྐྱེམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་དཔོག་པས་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པར་ཤེས་སོ། །ཉུགས་འདི་དག་གིས་དབང་རྒྱལ་དོད་ཀྱང་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནམ་
པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་མཆོན་ནས་ཤེས་པས་དེ་དག་ཉུགས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་བལྟན་
ཏོ། །དཔལ་ལྷན་པས་ནམ་བཤད་ལས། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ནམས་ཀུན་མི་ལམ་ལྟ་བུར་
ཞེ་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་ལྟ་བ། ཞེས་པ་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྐྱོམ་བྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བཀའ་པ་མི་འཐད་དེ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་མི་ལམ་གྱི་ལྷན་བབྱང་
ནས་སངས་རྒྱས་སོགས་ལས་ཆོས་ཉན་པ་དང་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཡོད་པར་
གཞུང་དུ་མར་བཤད་པས་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་གཉིད་དང་མཚུངས་ལྷན་མི་དགོས་

པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྤུལ་གཞི་གཉིད་ལོག་ཀྱང་མི་ལམ་གྱི་ལྷས་བརྩུང་བའི་དེ་གཉིད་ལོག་
པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ལམ་གཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་ལམ་གྱི་རྟགས་དང་མི་ལྷས་ཐམས་ཅད་གཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་
དུ་ཐལ་ལོ། །བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ། གཉིད་ལ་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་བཞག་
པ་ཁྲུངས་མེད་ཅེས་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་ས་བརྩུ་པ་ལ་
གནས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་མི་ལམ་གྱི་ལྷས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁས་ལེན་དེའི་
ཕྱིར་ཞེས་མདོ་ལས་ས་བརྩུའི་མི་ལྷས་བརྩུ་བཤད་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་གསེར་ཕྱེད་དུ་
ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པའི་གཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་
ལྷས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དགེ་བའི་གཉིད་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་སར་གནས་ལ་ཡོད་པར་
བཤད་པ་ཁྲུངས་སུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བ་སུན་འབྲིན་པའི་འགྲེལ་བ་མ་བྱེད་ཅིག་འདོད་
གཟུགས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་མི་ལྷས་སོགས་བརྟག་པའི་ཕྱིར་གཉིད་མདོན་
དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དགོས་པས་པཎ་ཆེན་ལྷར་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཉིད་འཛོག་པའམ།
ཡང་ན་སྤར་ལྷར་འདོད་པའི་གཉིད་མདོན་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་ལམ་གྱི་སྒྲོམ་བྱུང་མདོན་དུ་
བྱས་ཟེར་རམ་དཔྱད། རྣམ་བཤད་ལ་སྐྱར་བ་མི་ཁྱེད།

སྒྱུར་ལམ་ཅེ་མོའི་ཅེ་སྒྱུར།

གཉིས་པ་ཅེ་མོའི་ཅེ་སྒྱུར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྤར་
བཤད་པ་**དེ་ལྷར་རྟགས་**བརྩུ་གཉིས་**ཀྱིས་**ཐོབ་པར་**མཚོན་པའི་**ཅེ་མོའི་བསོད་ནམས་
རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། རྟགས་ཀྱི་འོག་དུ་**རྣམ་པར་འཕེལ་བ།**
གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། **འཛམ་གྲུ་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་**ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ངི་

སྒྲིབ་ཀྱིས། སངས་རྒྱལ་མཆོད་པའི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པས་ནོར་བུ་རྟེན་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲོར་
 བ་སོགས། རྣམ་འཁོལ་མང་དུ་སྟེ་རྒྱག་ལ་ནི་དཔེར་མཛད་ནས། གསུངས་ལ་བརྟེན་
 དཔེ་མཛད་པར་གསུངས་པས་རྣམ་འཁོལ་བརྟེན་བདག་ཉིད་དོ། ཞེས་སྒྲིབ་མཆོག་ཏུ་
 དཔེར་མཛད་ནས་ནི་རྣམ་མང་དུ་ཞེས་པ་ལྟར་གསེར་ཕྱིང་དུ་གསུངས་ལ། གསེར་གླིང་
 བའི་རྟོགས་དཀར། དཔེར་མཛད་ནས་ནི་རྣམ་མང་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེ་ཏོག་དང་སྟོས་
 ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟེ། དེ་ཉིད་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་བྱི་མ་
 བྱི་མས་པན་ཚུན་དཔེར་མཛད་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་འཁོལ་བའི་རིམ་གྱིས་
 བསོད་ནམས་འཁོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་བརྟེན་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཅུ་བའི་སོགས་པས་
 རྣམ་འཁོལ་སྔ་མ་སྔ་མ་དཔེར་བྱས་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་དེ་ལས་གོང་དུ་འཁོལ་བར་བསྟན་
 ཟེར་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་པར། ཅུ་བའི་སོགས་པས་མཆོད་པའི་དགེ་བ་
 བསྟོབ་དང་རྣམ་མང་དཔེ་སངས་རྒྱལ་མཆོད་པ་སོགས་ལ་བསོད་ནམས་མང་པོ་འབྱུང་
 བ་ལ་བྱས་ནས་རྣམ་འཁོལ་དང་པོ་དང་དང་པོ་སོགས་ལས་སྔ་བྱི་རིམ་གྱིས་འཁོལ་བ་
 སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དགོངས་པར་གསེར་ཕྱིང་ལས་གསུངས་པས། སྔར་གྱི་དེ་ཉི་ཀྱི་ལྟར་
 སྒྲིབ་མཆོག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། རང་ལྷགས་ལ་ཉི་ཁྲི་སོགས་ལྟར་འཛམ་གླིང་སོགས་
 སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱལ་སྒྱུར་པ་མཆོད་པའི་དགེ་བ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་
 བ་སོགས་ལྟར་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་མཆོད་པ་དང་སོགས་
 པས་དེ་ལྟར་མཆོད་པའི་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོབ་སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་མང་པོ་
 དང་པོའི་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་ལས་བསོད་ནམས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་འཁོལ་བ་
 བརྟེན་རྒྱག་གི་བདག་ཉིད་ཅེས་རྣམ་མང་དཔེ་དང་པོ་ལ་སྒྱུར་བ་རྣམ་བཤད་རྟོགས་སྣང་
 སོགས་ལྟར་རོ། རྫོང་པོའི་དོན་བསྟུས་སྟོན་མེད། རྣམ་འཁོལ་བརྟེན་ཅེ་མོ་ཡི། གངས་
 དེས་མཛད་དེ་གོ་རིམ་ཡང་། མཛད་དེ་འདིས་ཀྱང་འདིས་ཀྱང་ནི། འཁོལ་ལོ་ཞེས་ནི་བྱ་བ་
 ཡིན། ཞེས་གོ་རིམ་དེས་པ་མཛད་པར་གཅིག་ཆར་སྟེ་བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་
 དང་འགལ་བར་གསེར་ཕྱིང་ལས་གསུངས་སོ། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། བསྟོད་ན་ཡང་

ཞེས་པ་དང་། དེས་ཡིད་ལ་བྱ་བ། བྱས། འབྲིབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། གསོལ་བ། བྱས།
མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས། བྱས། བཞི་བཅུ་ཙུ་ལྔ་བཅོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་
བྱས་ལྟའི། བྱས། མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་སློབ། བྱས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་།
དེ་བྱས་ཆེ་ལྟན་དགའ་བོ། འོ་བྱས། བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བ་ཞེས་དང་། དགའ་བོས་གསོལ་
བ། བྱས། འཆང་རྒྱའོ་ཞེས་དང་། གསོལ་བ། བྱས། འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར། བྱས།
ཆེས་མང་བོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར། བྱས། བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར། བྱས།
མི་སྦྱོརོ་ཞེས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། བྱས། འདུས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར། བྱས།
བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ། བྱས། ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་དང་།
གལ་ཏེ་ཡང་། བྱས། སྦྱོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་སོགས་པ་**
སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་གྱི་གུངས་དང་
མཉམ་པའི་**དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་ཅིང་དེའི་དགེ་བ་བསྡོལ་བས་ལྷག་པ་ཆེ་མོ་**
བས་རང་ཉིད་ལྷུ་མིད་ལ་བྱེད་ཅིང་གཞན་ལ་སྟོན་པ་**དང་།** མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་
རབ་འབྱོར་ཡང་། བྱས། དེ་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་དེས་མཆོད་པ་དཔེར་གསུངས་སོ། །གསེར་
གླིང་བས། བྱད་པར་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བདུན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་ལྷག་མ་དུག་
ལ་སྦྱོར་བར་གསུངས་ཀྱང་འོག་མ་བཅུ་བཞི་ལ་སྦྱོར་བར་གསེར་གླིང་ལས་གསུངས་
སོ། །རྣམ་འཕེལ་དང་པོ་ལས་**བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གུས་སྦྱོར་རྟག་སྦྱོར་གཉིས་གྱིས་**
ཉིན་མཆོན་ཀུན་དུ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་།
མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བྱས། མི་འབྲིབ་པོ་ཞེས་དབུལ་བོས་ནོར་བུ་རྟེན་མ་ཐག་སྟོར་བའི་
དཔེ་གསུངས་སོ། །ལྷ་མ་བས་བྱད་པར་དུ་**མི་སྦྱོབ་པའི་ཆོས་**སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྱག་པའི་
བཅོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བྱས། གནས་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །ཆེ་མོའི་
སྟོབས་གྱིས་**བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུའི་ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་རྒྱུའི་ཆོས་**

ནམས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉུག་གཉིས་པའོ། ཞེས་པའོ། །འཛམ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ནམས་དགེ་བ་བརྒྱ་དང་ལ་སོགས་པས་བསམ་གཏན་ཚད་མེད་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོང་མ་པར་འཇུག་པ་བཞི་ཐོབ་པ་ལས་ཆེ་མོའི་ཡུམ་ལ་སྤྱད་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། མདོ་ནི། ཡང་དེའི་ཆོ། ཉུག་འཇུར་རོ་ཞེས་དགེ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་གསུངས་སོ། །ཆེ་མོའི་ཡུམ་ལ་བཙོན་པའི་བྱང་དུ་ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འོང་ཞིང་བསྐྱང་བས་ནད་སོགས་མི་འབྱུང་བ་དང་། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན། ཉུག་གཉིས་ཅན་གསུམ་པའོ་ཞེས་པའོ། །རྟོགས་དཀར་བྱང་སེམས་ལྷའི་བྱང་དུ་འགོ་བར་བཤད་པ་ཕན་ཚུན་མཚོན་པར་གསེར་ཕྱིང་གསུངས་ཀྱང་མདོར་མེད་དོ། །ཆེ་མོའི་མཐུས་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་ཐུང་ན་དང་ལུན་པར་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་། ཉུག་ཅན་བཤད་དོ་ཞེས་པའོ། །སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ཉན་ཞིང་གདམས་པ་ལ་སྟོབ་པ་དང་འབྲ་བར་རང་དང་ཐེག་པ་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ནམས་གང་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་མཚུངས་པར་གནས་པ་སྟེ་བསྐྱབ་པའོ། །མདོ་ནི། ཀུན་དགའ་བོ། ཉུག་གཉིས་ཅན་བཞི་པའོ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་བྱ་ཁྲིལ་ལས། སྒྱུར་བ་ལས་དོན་གཞན་པ་བརྒྱད་དང་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་བརྒྱད་དོ་ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། ཕྱི་རྗེས་ཐོབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་བརྒྱད་དང་ནང་མཉམ་བཞག་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་བརྒྱད་དེ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་གཞན་ལ་སྟོན་པས་ཕྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཞེས་གསུངས་པས་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་བ་གསུམ་གང་ཟག་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་ནམ་དཔྱད། གཞན་སྤྱི་ལ་དེ་འདྲའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། བརྒྱད་ཚན་སྤྱི་མར་མ་ཟད་ཡང་ལམ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ཡང་། ཉུག་ཕ་རོལ་དུ་འགྲོའོ་ཞེས་པའོ། །ཉན་རང་གི་རིགས་འཛིག་པའི་སྟོན་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འཇུར་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉུག་མང་བོ་ཞེས་གསེར་སོགས་འབྱུང་བའི་གནས་ཉུང་བའི་དཔེས་ཐེག་ཆེན་པ་ཉུང་བར་གསུངས་སོ། །འབྲས་

བྱ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཕྲོ་བ་པའི་རྒྱ་མཚན་སྦྱར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་
ཐོབ་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱའོ་ཞེས་འཁོར་བསྐྱར་ཏུ་སྦྱེ་
བ་སོགས་ཏུང་བའི་དཔེས་རྟེན་གས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཏུང་བར་གསུངས་སོ། །འདི་
གཉིས་ཀྱི་སྤྲ་མ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དང་རིགས་ཅན་གྱི་རྣམས་པ་དང་བྱི་མ་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཀྱི་རྣམས་པས་བྱེ་བ་དཔེས་ཤེས་སོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་པོའི་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་སེར་སྤྲ་སོགས་ཉོན་སྦྱིབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྦྱེ་བའམ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། མདོ་
ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། སེམས་མི་སྦྱེའོ་ཞེས་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
བར་དང་དོན་དམ་པར་ལྡན་པ་སྟེ་འདྲིན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་སྦྱིབ་ཀྱི་སེམས་རབ་ཏུ་
མི་སྦྱེ་བ་སྟེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། འདུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
པའོ། །གསེར་སྒྲིང་བས། བརྒྱུད་པར་གནས་པ་ནི་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ་ཞེས་
པ་དང་། འདི་ལ་རྟོག་པ་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལའོ། །དེ་རབ་ཏུ་མི་
སྦྱེ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཡུལ་
སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དང་ལྡན་པར་མིག་ཤེས་སྦྱེ་ཞེས་པ་
མི་འཐད་པར་གསེར་བྲེང་ལས་གསུངས་སོ། །ཤིར་བྱིན་གྱི་ནང་དུ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ཀྱུན་
བསྐྱེས་པ་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། འདྲིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདིག་
ཆོགས་ལྟ་བར་ལྟ་བ་དུག་ཏུ་འདུས་པ་དང་སྟོག་དབང་འགག་ན་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་
འགག་པ་སྟེ་བསྐྱེད་བཅོས་དང་འདིག་རྟེན་གྲགས་པའི་དཔེ་གཉིས་གསུངས་སོ། །གསེར་
སྒྲིང་བས། བྱིན་དུག་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཞེས་པ་དོན་མིན་ནོ། །ཡུམ་ལ་བསྐྱེས་པས་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོ་བ་པ་དང་། མདོ་ནི།
རབ་འབྱོར། ཉན། བསྐྱེས་པོ་ཞེས་པའོ། །ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་སྟེ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་
བའོ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་བའི་བསོད་ནམས་སྤྲ་མ་ལས་གཞན་ནང་
གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམ་པ་བརྒྱུད་དོ། །

། ཁྱེ་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་མར་མེ་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་མཆོད་པའི་དགེ་
བ་ལ་སོགས་པས་དེ་བྱང་རྩལ་ཏུ་བསྡོམ་བའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་མང་པོ་དང་པོ་དཔེར་
མཛད་ནས་བསོད་ནམས་དང་པོ་དང་དེ་ལས་བྱི་མ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་
དུ་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། ཁྱེ་ཆེ་མོ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ལོའམ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེ་གཞན་
འཕེལ་བཅུ་དྲུག་ཆེ་མོ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ནས་བཟོད་པ་ཐོབ་ཁའི་བར་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་
ཐོབ་པས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེར་འཛེག་ལ་བྱི་མ་བརྒྱད་སྒྱུར་བ་རང་གི་ངོ་
བོའི་སྒོ་ནས་བཞག་པས་ནང་གཙོ་བོ་བཟུང་རོ། །

སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པའི་ཆེ་སྒྱུར།

གསུམ་པ་བཟོད་པའི་ཆེ་སྒྱུར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། ཁྱེ་
སྒར་གྱི་དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་ཆེ་མོས་རྣམ་པར་རམ་བྱུང་པར་དུ་
སྤེལ་བའི་ལམ་ལ་རང་དབང་དུ་སྒྱུར་པ་མཐར་བྱིན་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ནི་ངེས་པར་
བརྟན་པ་ཡིན་པས་སོ། ། ཁྱེ་ངེས་པར་བརྟན་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་གྱི་འོག་ཏུ་གསུངས་པའི་
རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཁྱེ་གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རང་དོན་རྟོགས་པ་བརྟན་པ་ཀུན་མཁྱེན་
ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་རིགས། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྤྲེལ་བ་ཐོབ་
པའོ། །མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྷའི་དབང་བོ། ལྷ་སྐྱོད་པར་སྒྱུར་ཅིག་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
ཆོས་ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས་རྣམ་མཁྱེན་དང་། རང་བྱུང་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་
རྟོགས་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་སོགས་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་དོ། །གཞན་དོན་སྤྲིང་རྩེ་
བརྟན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་བསམ་སྒྱུར་གྱིས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་སྟེ། མདོ་ནི།

བཅོམ་ལྷན། བཟ། རྟག་ཏེ་ཞེས་བཟུལ་གྲོལ་དབུགས་ཕྱང་ཕྱང་འདས་བཞི་མཐོང་སྒོམ་
ཁྱད་པར་མི་སློབ་ལམ་བཞི་ཐོབ་པའི་བྱས་པར་སྦྱར་རོ། དེ་གཉིས་ལ་**བརྟན་པ་ཞེས་ནི་**
མདོ་ལས་མདོན་པར་བརྗོད་དོ།

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** ཐབས་བརྟན་པ་རྩ་བར་བཤད་
པ་**དེ་ལྟར་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སློབས་ཀྱིས་མཉམ་**
བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོགས་པའམ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ནི། གཞན་དོན་ཁྱར་
ཁྱར་གྱི་སྒྲིང་རྩི་ཆེན་པོ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོས་ཟིན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་
སྲུ་མི་གཏོང་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཐོབ་པ་དང་། མདོ་ནི། བརྟན་སྒྲོང་བར་བཅོམ་ལྷན།
བཟ། ལེགས་སོ་ཞེས་པའོ། **རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐབས་དང་པོ་**
གསུམ་དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ལ་སོགས་གོང་དུ་སློབ་པ་སྲུ་ཅུ་བོ་རྣམས་རྟོགས་པའི་རིགས་ཡོངས་སྲུ་རྩོགས་པ་སླ་
ན་མེད་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ངེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་
བཟ། གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ། ཤེས་པ་ཐོང་ལས། སྤང་བ་གཉིས་ཀར་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་
ཞེས་པ་དང་། མདོའི་གོ་རིམ་ལྟར་འགྲེལ་བའི་རྣམ་པ་ནས་སླ་ན་མེད་པའི་བར་སྤར་
འགྲེལ་ནས་དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུར་འགྲེལ་ཀྱང་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་འགྲེལ་བའི་གོ་རིམ་
ལྟར་འགྲེལ་བས་མི་འགལ་ལོ།

སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྦྱར།

བཞི་བ་ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྦྱར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། ༡༩༡
སྤར་གྱི་**དེ་ལྟར་བཟོད་པས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ངེས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པས་**དེའི་

རྒྱུ་ལམ་ཆོས་ཆུང་པ་ལྟར་པར་ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་
 པ་ཡིན་པས་སོ། ། རྒྱུ་ལམ་ཆོས་ཆུང་པ་ལྟར་པར་ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་ལམ་
 ཆོས་ཆེ་བའི་བོ་འདི་ནི་དང་པོར་ཐོབ་པར་དུ་འཕེལ་ཞིང་གོམས་པ་ལ་རང་དབང་དུ་
 གྱུར་ཅིང་ཐ་མར་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། མདོ་ལས། མྱིང་བའི་བ་དང་སྟོང་དག་དང་། སྟོང་གཉིས་
 གསུམ་དག་གིས་སྒྲུང་ཆད་དང་དེ་དག་གི་ཆུ་སྐྱེ་ཆེས་སྒྲུངས་པའི་ཆད་གཟུང་རུས་པ་
 དཔེར་མཛད་ནས་དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསོད་ནམས་མང་
 པོར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། རྒྱུ་ལམ་ཆོས་ཆུང་པ་ལྟར་པར་ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་
 བ་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྒྱུད་པར། མི་ལོག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་སོགས་ཀླང་བ་
 བཞི་རྒྱུ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གསུམ་ཆོས་ཆུང་པ་སྒྱུར་ཡང་། སྟོང་དཔོན་གྱི་སྒྱུད་འགྲེལ་དུ་
 དེས་བཏན་ལ་སྒྱུར་བས་སྒྱུད་མཆོན་དུ་ཀླང་བ་གཉིས་རེ་སོ་སོར་སྒྱུར་བ་ལྟར་རམ་བཞི་
 བོ་གཉིས་ཀའི་མདོ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གམ་སྟུམ། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། བསྟོར་བར་བྱའོ་
 ཞེས་པའི་བྱང་སེམས་བཞི་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་འདོད་ཚུལ་གསུམ་བཀོད་པའི་དང་པོ་ཉི་ལྔ་དུ་
 རྒྱུ་ལམ་ཆོས་ཆུང་པ་ལྟར་པར་ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་ལྟར་པར་ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་
 སོགས་ལ་སྒྱུར་ལ། གཉིས་པ་སྒྱུར་ལམ་བཞི་དང་གསུམ་པ་མོས་སྒྱུད་མ་དག་ས་བདུན་
 དག་ས་སྟེ་བ་གཅིག་ཐོགས་པ་བཞིས་བྱས་སོ། ། སྟོང་མཆོག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་དང་
 དོན་དམ་གང་དུ་འང་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་དགེ་བ་ལ་ཡི་རང་
 གསུངས་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་དུ། བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཡི་རང་ལ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་
 གནས་པ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་ལམ་ཆོས་ཆུང་པ་ལྟར་པར་
 ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་ལྟར་པར་ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་ལྟར་པར་ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་ལྟར་པར་
 ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་ལྟར་པར་ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་ལྟར་པར་ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་ལྟར་པར་
 ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་ལྟར་པར་ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་ལྟར་པར་ལྟར་བ་སྟེ་བྱས་པ་ལྟར་པར་

གཞུགས་པ་དང་ཆུ་སྐྱེའི་ཆེ་མོས་སྤངས་པ་༼ཁ་ཤིག་མཆོག་སྐབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའོ་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ནམས་དཔེ་༼ཀ་༽སོ་སོར་
དཔེར་མཛད་ནས་དེའི་ཆད་གཟུང་བྱས་ཀྱི་དེ་༼ག་༽དག་ལས་བྱང་སེམས་བཞིའི་དགེ་
བ་ལ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་ཆད་ལས་འདས་པའི་
བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་ནས་སྦྱར་ཆེའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་མདོ་
ལས་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། བཅོམ་
ལྷན། བསྐྱེད་མི་བྱས་སོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། ཉགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོས་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་སྦྱར་
བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ལ་སོགས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པ་བཞི་ཡི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུད་པར་བྱའོ། །

སྤང་བྱ་རྟོག་པ་མདོར་བསྐྱེད་པ།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཆེ་སྦྱར་ལ། མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། སྤང་གཉེན་སོ་སོའི་
དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཆེ་མོའི་འོག་ཏུ་
མཐོང་བའི་ལམ་ཆེ་མོ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བའི་རིམ་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤང་བྱ་
རྟོག་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྐྱེད་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་
བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྐྱེད་དང་། འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྐྱེད་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། མཐོང་ཆེ་དེ་ལ་དེའི་མི་མཐུན་པའི་
ཐྱོགས་ལྷགས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་ནམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་འདི་ཉ་ཀྱི་ཀྱང་།

སྤྱི་མཆམས་སྤྱར་དང་ལྷན་ཅིག་བྱས་ལ། གསེར་ཕྱེད་དུ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་སྤྱི་མཆམས་
 སྤྱར་དུ་བྱས་པ་ལེགས་ལ། རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་འདི་ལྟར་བྱས་པ་རྒྱས་བསྟུས་ཅམ་
 མོ། རྟོགས་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་**རེ་ཞིག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་**
པ་གཉིས་པོ་གསུངས་སོ། རྟོགས་པ་རྩ་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་**འཇུག་པའི་**
 ཡུལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་**དང་ནི་ཕྱོག་པའི་**ཡུལ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་**ལ་**དམིགས་པའི་
 གཟུང་བའི་**རྣམ་པར་རྟོག་པ་**ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་**སོ་སོར་དེ།** རེ་རེ་ལ་**དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་**
 དག་ཡོད་དེ། ་༡༽**རི་བཞིན་**་༡༽**ཡུལ་**དེ་དག ་༢༽**མིན་**པར་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདག་ཉིད་དག་**ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་**ཕྱིར། མདོ་ནི། ཕྱིར་མི་ཕྱོག་ནས། བསྡོ་
 བར་བྱའོ་ཞེས་པ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་ཆོ་ལྷན་ལྷ་བྱ། ནས། འཆང་རྒྱའོ་ཞེས་པ་ཕྱོག་པ་
 རྟེ། བདེན་ཞེན་དང་བྲལ་བའི་བསྡོ་བ་དང་བདེན་པར་མི་རྟོག་པ་རྟེ་གཉིན་པོ་གསུངས་
 སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། གསེར་ཕྱེད་ལྟར་བཞི། རྟོག་པའི་ངོ་བོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 སུ་བསྟན་པ། དབྱེ་བ། འཇུག་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དམིགས་པ་
 ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** བྱང་སེམས་ཀྱི་**འཇུག་པར་བྱ་བ་དང་ཕྱོག་པར་བྱ་བ་གོ་རིམ་**
 བཞིན་དུ་བདེན་པར་**མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་**ཐེན་པའི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་
པ་དང་བདེན་པར་དམིགས་པས་བཅིངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་དག་ལའོ། །
 རྟོགས་པ་རྣམ་པ་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་རྟེ་དེའི་་༡༽**ཉན་**
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་་༡༽**ཆོས་ལེན་པ་དང་**་༢༽**ཆོས་འདོར་བའི་སྒོ་ནས་གཟུང་བའོ་**
ཞེས་ཞེན་པའི་འཇུག་པ་དང་ཕྱོག་པའི་གཟུང་བར་**རྣམ་པར་རྟོག་པ་**གཉིས་སོ། རྟོགས་
 པ་ནི། དེ་གཉིས་དཔའི་མཐོང་སྤང་**ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲ་བར་མཐོང་ཆེའི་མི་མཐུན་**
པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་སོ། རྟོགས་པ་ནི། རྟོག་པ་གཉིས་
 ་༢༽**ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་དགུ་དགུ་ཡོད་པས་སོ།** ་༣༽**སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ།** བཞི་

བ་ནི། རྟོག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ནི། རྟོག་ཤིན་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བར་
འབྲུག་པ་སྟེ་ཞེན་པ་ལྟར་ཡུལ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། རྟོག་པ་དང་ཡུལ་གྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་ཤིན་ཡུལ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་
དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ་འམ་བྱ་སྟེ། རྟོག་པ་མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་སྐད་ཅེས། རྟོག་པ་
རང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། རྟོག་པ་ལ་མེད་པ་ལྟར་ལྟོས་པ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་
ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་བར་ནམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བསྟན་ནས་འཛིན་པར་ནམ་
པར་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་མདོར་བསྟན་ནས་འཆད་དོ། གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། སོ་སོའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
གཅོ་ཆེར་རྟོག་པ་ལས་གཅོ་ཆེར་དབྱེ་བས། རྟོག་པ་སེམས་ཅན་རང་དབང་བའི་
རྩིས་སུ་དང་རྟོག་པ་སྒྲིས་སུ་བཏགས་པར་ཡོད་པར། འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་པར་
ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད། ངོ་བོ་དབྱེ་
བ་དེ་དག་ལ་སོ་སོར་དགྲ་དགྲའི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པའོ། འབྲུལ་བར་སྒྲུབ་པ་ནི། གཤམ་
ཏེ་རྟོགས་པ་དེས་གཟུང་དོན་ནམས་བཟུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པས། དེ་དག་ཡུལ་གང་
གི་འཛིན་པར་ཕྱོགས་ཅི་ལོག་པར་འདོད། དེ་ཞེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་དེ་དག་འཛིན་
པ་མ་འབྲུལ་བ་ཡི། ངོ་བོ་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆོ་ལུན་གྱི་སྤྲུལ་ནས།
སྟོང་པའོ། ཞེས་པ་རྩིས་འཛིན་དང་། དེ་ནས་བཅོམ་ལུན། རྟོག་པ་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་པ་
བཏགས་འཛིན་ནི། མདོར་བསྟན་གྱི་མདོ་འདི་ནམས་ལེ་མང་ན་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་བཞི་ལས་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྟོག་
སོ་སོའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དག་གི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲིས་སུ་དང་དེར་
གདགས་པའི་གཞི་རྩིས་སུ་ཡོད་པ་དང་སྒྲིས་སུ་དང་དེར་གདགས་པའི་གཞི་བཏགས་
པར་ཡོད་པའི་རྟོག་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་དག་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སོ། གཉིས་པ་

སྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པ་ནི། རྒྱུ་ལ་ཉེ་སྤྱི་བ་ལ་གཞིགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེ་སྒྲུབ་དང་
འབྲ། རྒྱུ་ལ་ཉེ་དག་མཐོང་ཅེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཐུར་པ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པ་དབྱེ་
བ་ནི། རྒྱུ་ལ་ཉེ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། རྒྱུ་ལ་ཉེ་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ། བཞི་བ་འབྲུལ་
བར་སྒྲུབ་པ་ནི། དགུ་ཚན་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལ་ཉེ་གང་གི་ཆོ་རྒྱུ་པ་དེ་དག་
གི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་ཐུར་གཞུང་བའི་དོན་དག་རི་ལྟར་བཟུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་
བའི་དོ་སོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཆོ་སྤྱོད་དེའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལ་བདེན་པ་གང་
གི་ཡང་འདྲིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལ་ཉེ་དག་གི་ཡུལ་བདེན་པ་
འདྲིན་པའི་དོ་སོར་དབེན་ཞིང་རྒྱུ་ལ་ཉེ་དག་པའི་དོ་སོ་ཡིན་པས་སོ། དེར་ཐལ། རྒྱུ་
རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལ་ཉེ་ལྟ་བུ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་
པའི་དོ་སོ་དག་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་འཇུག་པེ། རྒྱུ་ལ་ཉེ་མཛོད་ཀྱི་བརྒྱུད་སྤྱོད་བར། དེ་ལྟར་རྒྱུ་
སྤྱོད་ནས། སྒྲུབ་དུའོ་ཞེས་སོ་སྤྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་གྱིས་བཅིང་བཞིན་ཡི་རང་
བས་འབྲས་བྱ་བ་ཀྱང་སྤྱོད་སོགས་ལས་སངས་རྒྱུས་པ་མ་གསུངས་སོ། བཅོམ་ལྷན། བས་
འབྲུར་རོ་ཞེས་འཕགས་པའི་ཡི་རང་གི་འབྲས་སངས་རྒྱུས་པ་གསུངས་སོ། འདི་སྐབས་
ཉི་སྒྲུབ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ་སོའི་
སྤྱོད་སོར་ཀྱང་རྒྱུ་ལ་ཉེ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འདྲིན་པའི་རྣམ་པར་རྒྱུ་ལ་ཉེ་པོའི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ནི་མ་བྱུང་པར་འབྲུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་དེ་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ཡིན་ལ། འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་བཞིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྤྱོད་པོ་མེད་
དོ་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྤྱོད་དག་མཚན་
མོ་འདས་ནས་ནང་བར་གྱི་དུས་སུ་ངས་སོག་ཆགས་ཅེ་སྤྱང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་སོར་
སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཆོ་དེའི་དུས་སུ་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེལ་ཡན་
ལག་མ་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བར་ཐུར་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འདྲིན་པའི་རྣམ་
པར་རྒྱུ་ལ་ཉེ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་མ་བྱུང་པར་འབྲུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆོག་
དེ་ནི་ཐ་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་ན་སྤྱོད་པོ་མེད་དོ་ཞེས་ཅོད་ལན་

གཉིས་གསུངས་པ་རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་ཡང་བཀོད་པའི་དོན་ནི། རྩ་བར་འདྲིན་རྟེན་གཉིས་
སྒྲེའམགས་ཀྱི་རྟེན་སོ་སོར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སྒྲེའི་རྒྱད་ཀྱི་འདྲིན་རྟེན་
ལ་དང་པོ་མ་བྱས་སྟེ། དེ་ལ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་མེད་རྟེན་གས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
འམགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འདྲིན་རྟེན་ལ་བཏགས་འདྲིན་གྱིས་མ་བྱས་སྟེ། བར་དུས་ངས་ཅེ་
སྒྲུང་སྐད་འབྲིན་པའི་ཐོས་ཞེས་ངར་འདྲིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཚུད་པར། ལན་ནི།
སོ་སྒྲེའི་བདག་མེད་རྟེན་གས་པ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ལ་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་
བརྗོད་འདོད་པས་དང་། འམགས་པས་དེ་སྐད་སྒྲས་པ་གཞན་གྱི་གོ་ཆེད་ཅམ་ལས་ངར་
ཞེན་པས་མིན་པས་ཚུད་པ་སྟིང་པོ་མེད་ཅེས་པའོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འམགས་པས་སྐབས་
དང་པོར་སྒྱུར་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་བཏགས་འདྲིན་རྟེན་པ་དང་། འདིར་ཡང་མཐོང་སྒྲུང་
ལ་དེ་བཤད་པ་མི་འཐད་ཅིང་སྒྲོམ་སྒྲུང་ལ་རྩལ་འདྲིན་རྟེན་པ་འདོད་པ་མིན་ཏེ། རྟེན་
པ་དང་པོ་སོ་སྒྲེའི་དང་གཉིས་པ་འམགས་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། ཁ་ཅིག་གིས།
དེ་ནི་དམིགས་ཡུལ་རྩལ་འདྲིན་བཏགས་འདྲིན་གཉིས་ཡིན་གྱི་རྟེན་པ་གཉིས་མིན་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དོ། ཉི་སྒྲུང་དུ་ཚུད་པའི་རྟེན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཞེས་དང་། རྩ་
བར། སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ། བས། རྩལ་རྟེན་འདྲིན་པ་དག་ཏུ་འདོད། ཁྱེད་རྟེན་པ་ལ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སོ་སྒྲེའི་དང་མཐོང་སྒྲུང་ལ་བཏགས་འདྲིན་རྟེན་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་
མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། རྩ་བར་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ལ་
དགོངས་སོ། །ཤེད་བས་རྩལ་འདྲིན་རྟེན་པ་སོ་སྒྲེའི་ཁོ་ན་དང་བཏགས་འདྲིན་རྟེན་པ་ཉན་
རང་འམགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པས་བཏགས་འདྲིན་སྒྱུར་ལམ་པ་དང་སྒྲོམ་
སྒྲུང་ལ་གསུངས་པ་སྒྲུང་དགོས་སོ། །

ལན་ལ་ཚུད་སྟོང་ནི། འདྲིན་རྟེན་ལ་སེམས་ཅན་དུ་རྟེན་པ་ཞེས་པ་གང་ཟག་
དང་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ནམ། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་ཆོས་
ཅམ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟེན་པ་ཉན་སྒྲིབ་ཏུ་འཇུག་བས་བྱང་སེམས་ཀྱི་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐུངས་བྱར་མི་འགྱུར་བ་དང་། རྟོག་པ་བཞི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཀྱང་
 སྤོང་བར་ཐལ་ལོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞུང་ལས་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་
 པར་བཤད་པ་དང་། ཉི་མུང་གིས་ངར་འདྲིན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ཇས་འདྲིན་ཡོད་མེད་ཏུ་
 བཤད་པ་མི་འཐད་ཅེ་ན། སྤྱིར་འདྲིན་རྟོག་ལ་བདག་འདྲིན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་མདོར་
 བསྟན་གྱི་ཚུ་བར། ཇས་སུ་ཞེས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་དང་། རྒྱས་བཤད་ཏུ་ཉི་
 མུང་སོགས་ལས་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་རྟོག་པ་བཤད་པས་སྤྱི་འཕགས་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཇས་བཏགས་ཀྱི་འདྲིན་པ་གཉིས་འདྲིན་
 པ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱིས་སྤྱི་འཕགས་ཀྱི་འདྲིན་
 པ་ལ་ཆོས་ཅམ་ལ་ཇས་བཏགས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་འདྲིན་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་འདྲིན་
 རྟོག་གཉིས་བཞག་པ་སོ་སྤྱི་ལ་ཇས་བྱབ་ཏུ་འདྲིན་པ་དང་འཕགས་པ་ལ་བཏགས་པ་
 སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་འདྲིན་པ་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ནོ། ཇས་འདྲིན་སོ་སྤྱི་ཁོ་ན་དང་གཅིག་ཤོག་
 འཕགས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པས་མིན་ནོ། འདི་དག་ནི་གསེར་ཕྱང་སྐབས་དང་པོར། འདིའི་
 ལན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། འཕགས་པས་སྒྲོམ་སྤང་ལ་ཇས་
 འདྲིན་བཤད་པ་མེད་ཅེས་པ་ཉེ་ཤིང་ལྟར་བཀོད་དམ་སྟུང་སྟེ། ཉེ་ཤིང་ལས། ཇས་འདྲིན་
 ནི་གཞུང་དང་མི་འགྲིག་སྟེ། སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་རྟོག་པ་ཞེས་སོགས་སོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་སྒྲོམ་སྤང་འདྲིན་རྟོག་གཉིས་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་
 དང་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་དོ། འཕགས་པས་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་
 པར་ཇས་འདྲིན་གྱི་ཐ་སྟོང་མ་སྤྱར་ཀྱང་། གསེར་ཕྱང་གི་ལན་གྱི་ཚུན་སྤོང་འདི་སྤང་བ་
 གཉིས་ཀའི་ལན་གྱི་ཚུན་སྤོང་ཡིན་པས་དེར་སྤྱི་འཕགས་ཀྱི་འདྲིན་པ་ལ་ཆོས་ཅམ་ལ་
 ཇས་དང་བཏགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་འདྲིན་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་འདྲིན་རྟོག་གཉིས་
 ཀྱང་ཤེས་པར་བྱལོ། ཞེས་དང་། གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རིགས་པ་འདིས་ཆོས་
 ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་འདྲིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ས་ཡང་ཤེས་པར་བྱལོ་ཞེས་འཕགས་
 སེང་གི་ལུགས་བྱད་མེད་ཅེས་པ་འདྲའམ་དཔྱད། འདྲིན་རྟོག་གཉིས་ནི་གཟུང་འདྲིན་

གྱི་རྟོག་པ་ལྟར་དམིགས་ཡུལ་དང་འདྲིན་ཚུལ་གྱི་བཞག་པས་གཉིས་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་བོ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་དང་དེར་གདགས་པའི་གཞི་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་འདྲིན་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་དེར་གདགས་པའི་གཞི་བཏགས་པ་ཙམ་འདི་ནི་ཡུལ་རྣམས་གྱི་འདྲིན་པ་པོའམ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་སྒྲུལ་ཏུ་ཞེན་པ་ནི་འདྲིན་རྟོག་གི་ཞེན་ཚུལ་ལོ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་གཉིས་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་ན་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད། འདྲིན་རྟོག་རྒྱས་བཤད་རོ། དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། **གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་རྟོན་ཅན་རི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན།** གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་སྤྱིའི་རོ་བོ་རྟེན་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར། བསྟན་མི་བཞུད་དོ་ཞེས་པའོ། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་བྱད་པར་ལ་གསུམ་ལས་རྒྱུན་ནི་ཐེག་ཆེན་དུ་ངེས་པའི་རང་བཞིན་གནས་**རིགས་དང་ནི།** མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན། བསྟན་སྤྱོད་ཞེས་པའོ། འདི་དག་གི་དཔེ་རྣམས་ནི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་གཉིས་ཀའི་དཔེར་བྱའོ། གཉིས་པ་ལམ་ལ་གསུམ་ལས་ལམ་གྱི་རོ་བོ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་**ལམ་ནི་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་།** མདོ་ནི་བཅོམ་ལྡན། བསྟན་སྤྱོད་ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་ཡུལ་ནི། ཐེག་ཆེན་ལམ་

གྱི་ཤེས་པ་འདི་དམིགས་པ་མ་འབྲུལ་བ་དང་། མདོ་ནི་བཅོམ་ལྡན། ཉན། སྤང་དུའོ་ཞེས་
 པའོ། གསུམ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་རྒྱས་པ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤེས་སྤྱི་བ་འཛོམས་པ་
 དང་དེའི་གཉེན་པོ་སྤྱི་བའི་རྒྱས་པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན། ཉན། མ་མཆིས་སོ་ཞེས་
 པའོ། གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རང་དོན་ནི། **རང་གིས་ཡུལ་ཇི་བཞིན་**
 ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན། ཉན། སྤང་དུའོ་ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་གཞན་དོན་
 ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱས་པ་ནི། ཉན་རང་གི་ས་ཐག་བསྐང་བར་བྱེད་པ་
 དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན། ཉན། སྤང་དུའོ་ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་བྱ་བའི་ལས་ནི། བྱང་
 སེམས་**དེ་ཡི་འཕྲིན་ལས་**སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན། ཉན། མི་
 རྟོག་པའོ་ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ནི། **འབྲས་བུ་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་**
ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་ཞེས་ལ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐར་སྐྱར་རོ། མདོ་ནི།
 བཅོམ་ལྡན། ཉན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ་ཞེས་པའོ། མདོར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་དང་རྟོག་
 པའི་ཡུལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྟོག་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །དང་པོའི་ཡུལ་ལ་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་ལམ་འབྲས་ཐམས་ཅད་དང་། གཉིས་པའི་ཡུལ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་རྣམས་འཛོག་
 པ་སོགས་གཞན་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་**འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི།** གཟུང་བའི་**རྣམ་**
རྟོག་དེ་ནི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་ལ་དགུར་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་དོན་
 དམ་པར་**དབེན་པས་དབེན་པ་**དེ་དོན་དམ་པར་**མ་རྟོགས་ཤིང་ཐ་སྤྱང་ཏུ་རྟོགས་ཤིང་**
ཐོབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི་བརྒྱུད་སྟོང་བར། རབ་འབྱོར། ཉན། སྤྱི་དོ་ཞེས་པའོ།
 འགྲེལ་བའི་རྟོགས་པལ་ཆེར་མདོ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་སོ། **ས་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་**
ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པས་དེའི་ཆོས་ཉིད་དེ་**སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་དང་།** མདོ་
 ནི། བཅོམ་ལྡན། ཉན། སྤང་དུའོ་ཞེས་ནམ་མཁས་དཔེས་གཉེན་པོ་དང་རྟོག་པའི་
 ཡུལ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་མཐོང་བ་

ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། སྤྲད་དུའོ་
ཞེས་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་བའི་དཔེས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤང་བརྟན་ནམ་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་
དུ་ཟད་པར་རྟོགས་པས་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ཞེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། མདོ་
ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། སྤྲད་དུའོ་ཞེས་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཔེས་སོ། །ཡོན་ཏན་དང་སྦྱོན་
མཐོང་བ་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྦྱོན་ནས་དེ་གཉིས་སྤང་བར་བྱ་བ་དོར་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་སྦྱིད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སེལ་བ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན།
ཉན། སྤྲད་དུའོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེས་སོ། །མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་བཅས་ཤེས་པ་ལ་སྦྱིབ་པའི་
དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་རང་གིས་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་
པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། ལེགས་སོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དཔེས་སོ། །ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་དམན་ཁིང་འབྲས་བུ་གྲོ་མོ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་
ཐག་བསྐང་པར་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། སྤྲད་དུའོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྒྲུལ་བའི་དཔེས་སོ། །གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་རྩི་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པར་བརྒྱ་བྱེན་སོགས་
སུ་སྒྲུལ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། སྤྲད་
དུའོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུལ་བའི་དཔེས་སོ། །ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཤེས་རབ་དང་སྤྲོང་
རྩི་བསྦྱིད་པ་ལ་མཁས་པའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་སྦྱོ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེ། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན། ཉན། ཉི་ཤུ་ཙ་བྱུག་
པའོ་ཞེས་པའོ། །རྟོག་ཚུལ་ནི། ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྐྱར་བའི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་བདེན་
པར་དམིགས་པ་དང་གཞན་དོན་མི་སྦྱབ་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་སྦྱོན་མེད་པར་
མཐོང་ནས་འདི་ནི་བདག་གི་སྤང་བའོ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་
བདེན་པར་ཞེན་པར་བྱ་བ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཉེན་ཅན་རྣམ་པ་དགུ་བོ་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་
བའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་འམ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱོ་བ་
ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀར་

གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་གཉེན་པོ་སྦྱར་བ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་སེམས་
 སེམས་བྱུང་འཇུག་པ་སྦྱར་བ་ནི། ཅ་བར་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ། སྦྱར་བའི་
 རྣམ་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། འཇུག་
 པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞིན་དེ། ཞེས་གསུངས་པས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གསེར་སྤོང་ལས།
 རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་རགས་ཤིང་ཕྱི་མ་གཉིས་སྤང་བས་རགས་པ་སྡོན་ལ་དང་
 སྤང་བ་མཇུག་ཏུ་སྦྱོང་བས་སོ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་
 དང་པོ་གཉིས་སྦྱར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྦྱོང་བར་བཤད་པ་ཡང་མངོན་གྱུར་
 ལ་ལྟོས་ན་དེ་གཉིས་ཅུང་ཟད་སྦྱོང་སྤང་བས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་
 དེ་དག་ལ་སྤང་རགས་ཡོད་པས་དེ་དག་མངོན་གྱུར་སྦྱོང་དཀའ་སྤང་ཡོད་ལ། དེ་ཤེས་ཆེད་
 ཏུ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་བཤད་དོ། །སྤང་རགས་ནི། འཇུག་
 བྱའི་ངོ་བོ་ལས་ལྡོག་བྱ་དང་རྣམ་འཛིན་བཏགས་འཛིན་ངེས་དཀའ་བས་སོ། །དེས་ན་
 སྒྲོམ་སྤང་གི་རྟོག་པ་བཞི་ཡང་ས་བོན་གཅིག་ཆར་སྦྱོང་ཡང་མངོན་གྱུར་ཉམས་སྦྱང་
 པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་རིམ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤོང་ལས། སྦྱོར་བ་
 དང་འཇུག་ནི་སྡོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ཐོབ་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་རྟོགས་པ་དང་སྐབས་ལ་
 བཤད་པ་འཐད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་གོ་རིམ་ཡང་འདིས་འབྲེད་ལ་
 འདི་ཉི་མུང་ཏུ་མ་ཐོན་ནོ། །མདོར་ན་དང་པོ་གཉིས་ལ་སྦྱོར་བ་སྦྱར་བས་དེ་བཞི་མངོན་
 གྱུར་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་རིམ་ཅན་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་སྦྱར་བས་དེ་བཞིའི་
 ས་བོན་གཅིག་ཆར་སྦྱོང་བར་བརྟན་ཏོ། །གསེར་སྤོང་བས་བསམ་གཏན་བསམ་པ་ལ་
 བྱེད་པས་འདྲ་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། གཟུང་རྟོག་གཉིས་སྦྱོར་བ་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་
 འཇུག་པར་སྦྱར་བ་སྦྱོབ་དཔོན་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། **གཟུང་**
བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉིས་པ་ལྡོག་པའི་རྟོན་ཅན་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་

དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཉན་རང་གི་ལམ་སྲིད་མཐའ་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་
ཕྱིར། དང་པོའི་རྟགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྷག་མའི་རྟགས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། རྟོག་པ་
དམན་པ་ཉིད་དང་ནི། མདོ་ནི། རྟོག་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་མདོ་ད་ལྟའི་ལེ་མང་ན་ཡོད་པ་
ཉི་ལྔ་ལེའུ་བརྒྱད་མ་གང་ཡང་མི་མཐུན་པས་ལེའུ་བརྒྱད་མ་ལྟར་བཀོད་ན། དེ་ནས་ཆོ་
ལུན་རབ་འབྱོར། བཅུ་མིང་མི་འཐོབ་པོ། ཞེས་ཉི་ལྔ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བཞིར་ལས་བྱེད་པའི་དཔེས་
སོ། ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བཅུ་མི་ཚུགས་པ་
ནི་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཕྱི་མ་ཐབ་ཡོད་པའི་བྱེད་མེད་ཀྱི་དཔེས་སོ། སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་པའི་
ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཆང་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བཅུ་ཐུབ་པར་དཀའོ། ཞེས་གོ་
མཚན་ཅན། དགས་མི་ཐུབ་པའི་དཔེས་སོ། ཐར་བར་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་།
མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བཅུ་ དེར་འདོང་ངོ་། ཞེས་མཁར་གྱི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བསྐྱར་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བའི་དཔེས་སོ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ལས་ལོག་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
བཅུ་ དེ་དོང་ངོ་། ཞེས་ཆུ་ཁྲུང་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བའི་དཔེས་སོ། ཉོན་སྒྲིབ་ཉི་
ཆོ་བ་སྤོང་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བཅུ་ བལྟོ། ཞེས་ལག་པ་གཡས་པས་ཀྱུན་
བྱེད་པའི་དཔེས་སོ། རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་འབྲས་བུ་སྣ་ཆོགས་ཉིད། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
བཅུ་ གཅིག་པར་འཇུར་རོ། ཞེས་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་པའི་རྒྱ་རོ་གཅིག་པའི་དཔེས་སོ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་རྒྱུན་དུ་གནས་པ་དང་དེར་འཇུག་པ་ལ་མྱོངས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར། བཅུ་ མི་འདའོ། ཞེས་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེས་དཔྱད་གི་མདུན་དུ་འགྲོ་བའི་དཔེས་
སོ། ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་འདས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་རྗེས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་
ཕྱོགས་རེ་བའོ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བཅུ་ འཇུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དཔྱད་རྣམས་རིན་
ཆེན་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དཔེས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ལ་སྦྱར་
ཏེ་དེ་དག་ལ་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་འདི་དག་ནི་
ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟོག་པའི་ཕྱོགས་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་
རྣམས་ཉན་ཐོས་དང་ལ་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡིད་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། །རྣམ་བཤད་ལྟར་ལྟ་ལས། ཉན་
རང་གི་ལམ་འབྲས་རྟོགས་པ་དམན་པ་ནི། ལམ་དུ་ཞུགས་ཀྱང་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་ལྟུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་ཉན་
རང་གི་ལམ་འབྲས་དང་། མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ནས་ཆོ་ལུན་ཤུ་བྱ། བྱུང་
པའོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་བདག་རྒྱུན་ཡོངས་འདྲིན་དམན་པ་ནི། ཕྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
དང་ནང་གི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ་མེད་པ་དང་།
མདོ་ནི། དེ་ནས་འདོད་པ། བྲལ་ཕྱག་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་གཞན་དོན་དང་།
རང་དོན་དང་། གཉིས་ཀའི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་
པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ལམ་མ་ཆང་བ་
དང་། མདོ་ནི། གང་དག བྲལ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དག་བཅོམ་ཐོབ་
པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གདམས་ངག་བསྟན་པ་
ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དོན་ཐར་བར་ཡང་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགོ་བ་
ཉིད་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆོ་ལུན། བྲལ་མ་ཡིན་གྱི་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཉིད་
ཀྱིས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། མདོ་ནི། ལྷའི་བྱ། བྲལ་
ཞུགས་པའོ་ཞེས་པའོ། །བཞི་པ་སྤངས་རྟོགས་དམན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤང་བ་
དམན་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤངས་པ་ཉི་ཆོ་བའི་ལམ་གྱི་
བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། ལྷའི་བྱ་དག བྲལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་རྟོགས་
པ་དམན་པ་ནི། སྤང་སོགས་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་
བྱ་དང་པོ་ལ་སོགས་པས་དག་བཅོམ་བར་གྱི་རྟོགས་པ་མཐོ་དམན་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་

ཉིད་དང་། མདོ་ནི། ལྷའི་བྱ། ཉན། སེམས་པའོ་ཞེས་པའོ། །

སལ་བ་ལམ་འབྲས་བྱ་བྱ་པར་ཅན་ལས་ཉམས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལམ་བྱ་བྱ་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པས་ཉམས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་ཉིད་ཀྱིས་རང་དོན་མཉམ་བཞག་ལ་གནས་པ་དང་གཞན་དོན་རྩིས་ཐོབ་ལ་འགྲོ་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི། བྱང་ཆུབ། ཉན། བཞོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བྱ་བྱ་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་ནི། འདི་ལ་གསེར་ཕྱེད་ལྟར་བཞི་ལས། རྒྱ་ཡི་དེར་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱ་ཡི་གང་དུ་འགྲོ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དུ་འོ། །རྒྱ་ཡི་གང་གི་མཐུག་དུ་འགྲོ་ན་ཁོ་རང་གི་རྒྱ་རྣམ་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོ། །རྒྱ་ཡི་གང་ན་ཐེག་དམན་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམས་འཐུག་དུ་འགྲོ་བའོ། །མདོ་ནི། དེ་ཡང་། ཉན། མི་བཞིན་དོ་ཞེས་པའོ། །ཡུལ་ནི་ཐེག་དམན་ཀྱི་ཐར་བ་ཐོབ་བྱ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་པ་སོགས་སོ། །རེད་མདའ་བས་མཐུག་དུ་འགྲོ་བ་བོ་དང་། བྱ་སོགས་མཐུག་དུ་ལུས་པ་བོ་རྣམ་མཁྱེན་བཞག་པ། གསེར་གླིང་བས། རྣམ་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་བྱང་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུག་དུ་འགྲོ་ཞེས་པར་བརྟེན་ཀྱང་འགྲོ་བ་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་མི་འཐད་དོ། །རྟོག་པ་གཉིས་པའི་ཁྱིམ་ཐབ་མེད་པའི་བྱ་དེད་དང་དུག་པའི་ལག་པ་གཡོན་པས་སྤང་བྱ་བཞན་ཏོ། །རྟོག་ཆུལ་ནི། ཡུལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོན་པོས་འགྲོ་བའི་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་དེར་མཐོང་ནས་འདི་ནི་བདག་གིས་གཞུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ལྟོག་པར་བྱའོ་ཞེས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་གཞུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྟོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་བོ་ཆོས་ཅན། གཉན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་སེམས་དང་། སེམས་

ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་སྟེ་རྟོགས་པ་རྒྱས་པའི་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་
བྱ་བར་སངས་རྒྱས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོའམ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ཀྱི་ས་བོན་འཛོམས་པའི་
ཕྱིར།

འཛིན་རྟོག་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རྩམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། **ཁོ་སའི་སྒྱུ་བོའི་རྒྱུད་**
དང་གཙོ་ཆེར་འབྲེལ་བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་སྒྱུས་བྱ་རྩམ་སུ་ཡོད་
པའི་རྟེན་ཅན་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་རྒྱ་ཞེན་མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་ཉམས་པ་གསུམ། དང་པོ་སྟོད་པ་ལ་ཞེན་པ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་སྤང་དོར་བྱ་ཞེན་པ་ནི། དོན་དམ་པར་ཡོན་ཏན་**འཛིན་པ་དང་ནི་སྟོན་**
འདོར་བའི་གང་ཟག་དང་། གང་ཟག་གམ་ཤེས་རྒྱས་ཅེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་རོ། ཁའོ་
ནི། གསོལ་བ། ཉམས། མི་འཛིན་མི་གཏོང་ངོ་ཞེས་པ་ཡུམ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་
པར་མི་འཛིན་སོགས་གསུངས་སོ། གསེར་སྤང་ལས། འདི་ཀུན་སྟོང་དང་། གཉིས་པ་
ངོ་བོར་བྱས་པས་སྟོན་འདོར་བ་སོགས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་། ཀུན་སྟོང་གིས་ངོ་བོ་ཡུམ་ལ་སྟོད་
པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོད་པའི་ཉེས་དམིགས་ཟེར་ལ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་སྤང་དོར་
སྟོད་པ་དང་། དེའི་ཀུན་སྟོང་ཡིད་བྱེད་དང་། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཉེས་དམིགས་
ཞེས་སྒྱུར་རོ། ལོག་འཛིན་དགུ་ཡུལ་དུ་བསྟན་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། བསྐྱོག་པའི་ཆོས་
དགུ་རྩམ་འཛིན་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས་སོ། ཞེས་པ་ཉི་ལྟར་ལྟར་རོ། གཉིས་པ་
དེའི་ཀུན་སྟོང་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་**ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་**

དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། རྟེན། འཛང་རྒྱའོ་ཞེས་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
པས་དགེ་རྩ་འཕེལ་ནས་འཛང་རྒྱ་བར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དེའི་ཉེས་དམིགས་ནི།
བདེན་པར་ཞེན་ན་ཁམས་རྣམས་ནི་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པོ་དག་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བའི་
དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། རྟེན། འདྲེས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་མི་བྱེད་
གཉིས་ཁམས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་མིན་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ལ་
ཞེན་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་བདེན་
པར་བཟུང་ནས་གནས་པའི་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། རྟེན། གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ་
ཞེས་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོན་པ་གང་ལ་བདེན་པར་མི་གནས་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་
རྒྱུན་དུ་བདེན་མེད་ལ་ཞེན་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་བདེན་པར་མདོན་
པར་ཞེན་པའི་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། རྟེན། སྟོན་དོ་ཞེས་བདེན་པར་ཞེན་པ་མེད་
པས་བདེན་མེད་ལ་ཡང་བདེན་ཞེན་མེད་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་བཏགས་ཙམ་
ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཞེན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐ་སྙད་བཏགས་ཙམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་
དང་། མདོ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་། རྟེན། གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདེན་མེད་དུ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དང་བདེན་པར་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ནས་བཤད་དོ་སྟུང་དུ་ཞེན་ན་ཡུམ་ལ་རིང་
བར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སྤངས་གཉེན་ལ་ཞེན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པ་ནི། བྱིན་དུག་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པའི་དང་ནི། མདོ་ནི། དེ་ནས། ཆོ་
ལུན། རྟེན། བཟློན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདེན་པར་མ་བཟུང་བ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་
ཡང་ཡུམ་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པས། གསུམ་པ་དང་དུག་པ་དང་བདུན་པས་སྤང་
གཉེན་གཉིས་ཀ་གསུངས་པ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ལ་ཞེན་པ་ནི། མཚན་འདྲིན་
ཀྱི་གཉེན་པོ་སྦྱིན་སོགས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། རྟེན། ལགས་
ན་ནི་ཞེས་པར་བྱིན་སོགས་གཉེན་པོ་རྣམས་དང་མ་བྲལ་བའི་གཉེན་པོ་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་ལས་ཉམས་པའམ་མི་འཕྲོག་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་དུ་རྟེན་
ལྟར་འདྲོད་བཞེད་ལྟར་དུ་འགྲོ་བ་ཉམས་པའོ། །མདོ་ནི། འོ་ན་ཤེར་བྱིན། རྟེན། གནས་པར་

འགྱུར་རོ་ཞེས་དབྱུང་ནམས་གར་འགྲོ་འཁོར་བསྐྱར་ལ་རག་ལས་པ་ལྟར་སྒྱིན་སོགས་ལྟ་
ཡུམ་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་འབྲངས་ནས་ནམ་མཁུན་དུ་འགྲོ་བར་གསུངས་སོ། །ཡུལ་དགུ་པོ་ལ་རྩམ་
ཡོད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་འཛིན་པ་དང་པོར་ཞེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** གསེར་ཕྱེང་ལས། ཀུན་སྒྲིང་
དང་ངོ་བོ་དང་ཞེས་པ་ལྟར་རོལ་མཆོར་གསུངས་པ་སྒྱིན་ཡོན་འཛིན་འདོར་བྱེད་པ་
རྒྱ་དང་དེ་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤྱོད་པར་བྱས་སམ་དཔུང། འགྲེལ་བ་ལྟར་ན། སྤྱོད་པ་
ལ་ལྟོས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་དང་སྤང་བའི་རང་བཞིན་དང་དེའི་ནམ་པ་དང་དེའི་རྒྱ་
བཞི་དང་། རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤང་གཉེན་ལ་གཉིས། དང་པོ་གཉེན་པོ་ལ་
རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་དང་ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་དེ་དག་གི་རྣམས་པ་
དང་སྤང་བྱ་དགུ་བྱས་པས་དང་པོ་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་ནི། དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་**ཀུན་རྩིབ་**
དུ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་དང་། སྒྱིན་གཏོང་བ་དང་། མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་
བར། བཅོམ་ལྷན། བས། མ་མཆིས་སོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་སྤང་བྱ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཡང་
དག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་པོ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་
ལྷན། བས། སྤྱོད་དོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་དེའི་ནམ་པ་ནི། མཆོན་མར་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་
ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ཅན་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་སྟེ་དམིགས་པ་པོ་དང་། མདོ་
ནི། དེ་ལྟར་སྤྱོད་ནས། འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །བཞི་བ་རྒྱ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་
དུ་རྟོགས་པ་ལ་མི་གནས་པས་བདེན་པར་ཞེན་ནས་གནས་པ་པོ་དང་། མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར། བས། མི་རྣམས་སོ་ཞེས་པའོ། །ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི། **དངོས་པོ་ལ་**བདེན་པར་
མཛོན་པར་མ་ཞེན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་མེད་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་པོ་དང་། མདོ་
ནི། རབ་འབྱོར། བས། དཀའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །རྟུག་པ་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་ནི། དོན་
དམ་པར་རྩམ་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཁོང་དུ་
རྒྱུད་པ་པོ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བས། དཀའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །བདུན་པ་ལམ་

ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་བདེན་པར་མ་ཆགས་པས་གང་
ལ་ཡང་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིན་དུག་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་སྟོང་པ་པོ་
དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན་ཆེད་དུ་བརྗོད་དོ་ཞེས་པའོ། །བརྒྱད་པ་དེ་དག་གི་རྣམས་
པ་ནི། སྤྱི་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་སྤང་དོར་དུ་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་པོ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། བརྗོད་དོ་ཞེས་
པའོ། །དགུ་པ་སྤང་བྱ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་མཉམ་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སྦྱིན་སོགས་ལྷས་རྣམས་མཐེན་དུ་རི་ལྷར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
ཐོགས་པའོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །རྟོག་ཚུལ་ནི། ཡུལ་
སོ་སྟེ་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་པ་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ལོངས་སྟོང་པ་པོའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་པོ་ཤེས་སློབ་ཀྱང་བཏགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་པ་དགུ་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་མཐོང་
བའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཉེ་བར་བསྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་
པ་ཡིན་ནོ་འམ་ཡིན་ཏེ། དེས་མངོན་གྱུར་ཉམས་སྤང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི།
འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སྦྱེས་སུ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་དབྱེ་
བ་རི་ལྷར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ཅ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འབྲས་སུ་
དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མི་འཐོབ་པ་ནི། ཉན་རང་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་རི་ལྷ་
བ་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་སྦྱེས་སུ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ལས་མཉམ་
པ་ནས་འགྲོའོ་ཞེས་ཁ་ལོ་རྟ་རྒྱུད་བཞི་བའི་ཤིང་རྟར་ཞོན་ཞིང་ལམ་མཉམ་པ་ནས་འགྲོ་
བ་བཞིན་ཡུམ་གྱིས་དང་པོ་ལྷའི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་ཞིང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་
མཉམ་པ་ནས་འགྲོ་བར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞེན་པ་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞེན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ལམ་མིན་པར་ངེས་

པར་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། ལམ་དང་ལམ་
མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་ཐེག་ཆེན་དང་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་མིན་དུ་
བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞེན་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་དགག་སྐྱབ་
ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི། རྒྱ་འགོག་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་སྐྱེས་བུ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། བཙུན་པར་བྱའོ་ཞེས་ཡུམ་གྱིས་ཆོས་
གང་ཡང་མི་སྐྱེ་མི་འགག་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྷན་མི་ལྷན་བདེན་པར་འཛིན་
པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དུ་དབྱེར་མེད་པར་གཅིག་པ་དངོས་པོ་ལྷན་དང་ཀྱུན་
རྩིབ་དུ་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་མི་ལྷན་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ།
ཉན། བཙུན་པར་བྱའོ་ཞེས་གཟུགས་ལྷན་མི་ལྷན་ལ་མི་བརྟག་པར་ཡུམ་ལ་བཙུན་པར་
གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་
བདེན་པར་མེད་པ་བདེན་པར་ཞེན་པས་གནས་པའི་སྐྱེས་བུ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
ཉན། འཁང་རྒྱ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་ལ་བདེན་པར་མི་བཙུན་པར་
གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དམན་
པའི་རིགས་ཉམས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ནི་འཛིག་
པའམ་ཕྱིན་དུག་གི་རིགས་མི་འདོར་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། དགྲོལ་བར་
བྱའོ་ཞེས་ཨ་མའི་འབྲས་བུ་བ་འདོད་པས་དེ་རྒྱ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོང་བའི་དཔེས་སངས་
རྒྱས་འདོད་པས་ཕྱིན་དུག་སོགས་ལ་བཙུན་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མཐུན་
ཀྱེན་མ་ཆང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འབྲས་བུ་རྩོགས་བྱང་ལ་དོན་གཉེར་མེད་པ་ནི།
སངས་རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ཞེས་
སྤྱོད་ཞེས་བྱང་རྒྱུ་སྤྱོད་པོར་འདུག་པ་སོགས་འདོད་པས་ཕྱིན་དུག་ལ་བསྐྱབ་པར་
གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཡུམ་དོར་བ་ནི། རྒྱ་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་
དང་། མདོ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉན། བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྤྱ་མའི་འཐད་པར་རྒྱ་
མཚོ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་དཔེས་ཡུམ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་རྒྱུར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འགལ་རྒྱུན་གྱིས་ཟིན་པ་ནི། བདུད་དང་ཉན་རང་
སོགས་སྤྲེལ་མེད་བྱང་ཚུབ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་**ཕྱིར་རྟོག་པ་ནི་དམིགས་པ་སྟེ་ཡོད་**
པའོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། མི་མཛད་དོ་ཞེས་འཕོང་གི་སྟོབ་དཔོན་གཞུ་ཐོགས་
པ་དགས་མི་ཐུབ་པའི་དཔེས་ཡུམ་ལ་སྟོད་པ་བདུད་སོགས་ཀྱིས་མི་ཐུབ་པར་གསུངས་
སོ། །མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཆོས་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་འདི་ནི་སྟེས་
བྱ་སོགས་སུ་བཏགས་པའི་ལོངས་པའི་སྟོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི་**འཛིན་**
པའི་རྣམས་རྟོག་རྣམས་འཛིན་ལས་གཞན་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་**ཡིན་ནོ།** །མདོ་ནི་ལས་
རྟོག་པ་དང་པོའི་དཔེས་གཉེན་པོའི་ལམ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་དངོས་བསྟན་ནས་རྟོག་པ་
སྟེས་དོན་དང་། རྟོག་པ་གཉིས་པ་དང་དྲུག་པ་མ་གཏོགས་པར་དཔེས་གཉེན་པོ་དངོས་
སུ་དང་དེའི་བསྟོག་ཕྱོགས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱུགས་ལ་འཕངས་པ་རྩ་བར་དངོས་སུ་
གསུངས་སོ། །འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མདོའི་བསྟན་ཚུལ་རྟོག་ཤིང་གི་དགོངས་
པ་གསེར་སྤང་ལས་བྱུར་དུ་བཀོད་པ་སྟར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་གཉེན་པོ་
བཅོ་བརྒྱད་དངོས་སུ་དང་གཉེན་པོ་ལས་བསྟོག་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་
དུ་བྱུགས་ལ་འཕངས་པ། རྩ་བར་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཉི་མུང་དུ་
གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀར་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་གཉེན་
པོ་རྣམས་པལ་ཆེར་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ལ་སྟུར་བ་ལྟར་རྟོག་ཤིང་གི་དུ་གསུངས་པ་ནི་རྩ་བའི་
སྟེས་ཟིན་དང་མི་མཐུན་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མདོར་གསུངས་པའི་གཉེན་པོའི་འཛིན་
སྟངས་ཀྱི་བསྟོག་ཕྱོགས་ཡུལ་དང་གཉེན་པོ་ལམ་གང་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ན་སྤང་བྱ་
རྟོག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས། འདི་ལྟར་བཤད་པ་རྟོག་ཆེན་པོའི་བཤད་སྟེལ་
འིང་དུ་གནས་ཕྱིར་ཡིན་པར་གསེར་སྤང་ལས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྣམས་འཛིན་རྟོག་
པ་དང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོན་ཏན་སྟོན་འཛིན་འདོར་བྱེད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་
དུ་ཡོན་ཏན་སྟོན་འཛིན་འདོར་བྱེད་པོ་ལ་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་ལོངས་སྟོད་པ་པོར་འཛིན་པ་
གཉིས་དང་། བཏགས་འཛིན་གསུམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་འགག་ལ་དོན་དམ་པར་ཞེན་པ་དང་པ་

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟོགས་པ་པོ་ལ་བཏགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཞེས་
འཛིན་ཚུལ་གྱིས་འཛོག་སྟེ། །འགྲེལ་བར་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་ཞེས་དང་། གསེར་
ཐེང་ལས། རྩམ་སུ་ཡོད་པའི་བདག་གོ་སྟུམ་ཏུ་ཞེས་དང་། རྩམ་བཤད་ལས། སྐྱེ་བུར་
བཏགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་**ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** གསུམ་ལས། དང་པོ་ཉན་རང་
གི་ལམ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས་ཉན་རང་གི་འབྲས་བུའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ནི།
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་གྱིས་ཆེད་
ཏུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་
པ་དང་། མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། རབ་འབྱོར། ཉན། བཛྲིད་དོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་
ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་དབང་བྱས་པ་ནི། ཉན་རང་རང་གི་མདོན་པར་འདོད་པའི་ལམ་
མེད་པས་ལམ་གཞན་ཕྱིན་ཏུག་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་ལ་དང་། མདོ་
ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། བྱ་སྟེ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་
པ་ལ་ཏུག་ལས་དང་པོ་དགག་སྐྱབ་ལ་རྟོགས་པ་ནི། **རྒྱ་སྐྱེ་བ་དང་འབྲས་བུ་འགག་པ་**
ཀུན་རྫོབ་གྱི་ངོ་བོས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་བྱེད་པར་རྟོགས་པ་པོ་དང་། མདོ་ནི། དེ་དག
ནས། འཇུར་རོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལྷན་མི་ལྷན་རྟོགས་པ་ནི། བདེན་འཛིན་གྱི་**བར་**
ཆད་མེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་ངེས་པར་ཆད་དང་བཅས་པར་སྤང་བ་ཉིད་གྱིས་ལམ་གྱི་
དངོས་པོ་མཐའ་དག་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ལྷན་པ་དང་མི་ལྷན་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་
པ་པོ་དང་། འདི་རྟོགས་སྤང་དག་མ་དག་གི་ས་ལ་སྐྱུར་རོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན།
འཇུར་རོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་གནས་ལྷགས་རྟོགས་པ་ནི། **ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་**
བྱ་རྟེན་མེད་པར་གནས་པ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་གྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་
མ་ཞེན་པར་གནས་པ་པོ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ཅི་དགོས་ཞེས་པའོ། །བཞི་
བ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་འཛིག་པ་ནི། བླ་མེད་**བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་**

པས་གདམས་ངག་བཟུང་བའི་སློན་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཏེ་ཞི་བདེ་ཙམ་
འདོད་པའི་སློབ་འཛིག་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན་སྟོན་པར་འཇུག་ཞེས་པའོ། །ལྷ་
བ་རྫོགས་བྱང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་
མེད་པས་དོན་དམ་པར་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་པོ་དང་། མདོ་ནི། དེ་
སྐད། ཉན་སྟོན་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཅེས་པའོ། །དུག་པ་དོན་དམ་པར་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱ་
མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བཞེན་ནས་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་
ཤེས་རྟོག་རྒྱ་ཤེར་ཕྱིན་སོགས་མེད་པར་རྟོགས་པ་པོ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན་སྟོན་
དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཆོས་མི་སྟོན་ཏོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། སེར་སྤྲུལ་གྱི་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱིས་བདུད་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གང་རུང་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་
སྐྱོལ་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་སྟེ་ཡོད་པའོ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་
པའོ། །བརྒྱུད་སྟོང་བའི་ཆོག་དག་དང་བསྟུན་ན་ད་ལྟའི་ལེ་མང་ན་རྟོག་པ་ཕྱི་མ་ནམས་
ཀྱི་མདོ་ཡང་སོ་སོར་ཡོད་ལ་མཚམས་འབྲེས་པ་མང་ངོ་། །རྟོག་ཚུལ་ནི། ཡུལ་དགུ་པོ་
དེ་དག་ལ་སྦྱེས་བྱ་སོགས་སུ་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་ཁོངས་སྦྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་
མཛད་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རྣམ་པ་དགུ་ཆོས་
ཅན། གཉེན་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་སྟེ་དངོས་
གཞིའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོའམ་ཡིན་ཏེ། དེས་ས་བོན་
འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྤང་བྱ་དངོས་སུ་བསྟུན་པ་དེ་
ལྟར་ན་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་རྟོག་པའི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི་
ཉིད་ལས་ཡན་ལག་གིས་བྱེན་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ལམ་རྩེ་སྦྱར་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
རྣམ་དགུ་ཡོད་པས་སོ་དུག་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་རྟོག་པ་དེ་དག་སྤང་བ་ཉིད་དུ་སྟེ་སྤང་
བའི་གཉེན་པོའི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་རྟོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་གིས་
དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་སོ་དུག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །རྩ་བར་སྤང་བྱ་

དངོས་དང་གཉེན་པོ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །

མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་རྒྱ།

གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ལ་གསུམ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་རྒྱ། དེའི་འབྲས་བུ་བྱང་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ། མཐོང་ཅེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་
 བྱི། །**དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་མོ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་**
བསྟན་ནས། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་རྒྱ་
 གང་དང་བཅས་པར་བཞེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་བར་
 གླུ་བས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་སོ། །ཉི་ལྔ་དུ་མཐོང་ཅེ་ཅིའི་དོན་དུ་བསྟན་ན་
 བྱང་ཆེན་ཐོབ་པའི་ཆེད་དང་། དེ་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་ཐོབ་ཅེས་མཆོམས་སྒྱུར་རོ། །གཉིས་པ་
 ཅ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་རྒྱུད་སྒྱུར་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྟོགས་པའི་ཆོས་
 སྒྱུར་བ་བྱི། **བྱང་རྒྱུ་ལ་འགོད་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་མཐོང་ལམ་སོགས་སྐྱེད་པ་སྟོན་**
པ་དང་། མདོ་བྱི། དེ་ནས་ལྷའི་དབང་བོ། ནས། སངས་རྒྱུ་ལྟར་འཇུག་ལོ་ཞེས་པས་མཐོང་
 ལམ་གྱི་པན་ཡོན་དང་། དེ་ནས་འཁོར་དེའི། ནས། སྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་
 རྒྱ་ལུང་གི་ཆོས་འགོད་པ་བྱི། གཞན་ལ་བྱང་རྒྱུ་**དེ་ཡི་རྒྱ་ཡུམ་གྱི་ཆོག་དོན་ནི་ཡོངས་**
སུ་གཏོད་པ་དང་། མདོ་བྱི། དགའ་བོ། རིགས་བྱ། ནས། འདའ་བར་འཇུག་ལོ་ཞེས་ཡོངས་
 གཏད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་རྒྱུད་སྒྱུར་བ་བྱི། བྱང་རྒྱུ་བམ་མཐོང་ཅེ་**དེ་ཐོབ་**
པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་མཉམ་བཞག་ཏུ་རང་གིས་ཤེར་བྱིན་སྟོམ་པ་སོགས་**བསོད་**
ནམས་མང་པོའི་མཆན་ཉིད་དོ། །མདོ་བྱི། དགའ་བོ་གལ་ཏེ། ནས། ཆད་མ་དང་འབྲེལ་
 བ་མེད་དོ་ཞེས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་སོགས་སྒྲུར་མི་སྤང་བར་བྱས་པ་བྱི་

མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ལུ་པར་བསྟན་པའོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པ་ནི། **ཞེས་བྱ་**
བ་གསུངས་ཏེ། **འཆད་པར་འགྱུར་བའི་**དྲི་མ་ཟད་སྐྱེ་མེད་པར་ཤེས་པའི་**མཚན་ཉིད་**
ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ཐབས་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་དང་སོགས་པས་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་**སྟོན་པའམ་བསྐྱེད་པས་རབ་ཏུ་འགོད་པ་ནི་གཅིག་གམ་དང་པོ་ཡིན་ནོ།**
མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན། ནས། གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་
པ་དེའི་རྒྱ་ལ་འགོད་པ་ནི། སྦྱར་ལམ་པས་གནས་སྐབས་དང་མཐའི་**བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་**
མཚན་ནམ་རྒྱ་ཁོ་ནར་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་གནས་ལུགས་སྟོན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཆིག་
དང་དོན་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ས་གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡང་དག་པར་སོ་
སོར་གཏོད་པ་ནི་རྒྱ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། ཀུན་དགའ་བོ། ནས། བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པ་སྒྲུབ་བསྐྱང་དང་། ཀུན་དགའ་བོ། ནས། ཆོས་ཀྱི་མཛོད་དོ་ཞེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡོངས་གཏད་གསུམ་ནི། ཤེར་བྱིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་སྐྱེས་པས་
དང་། བྱང་སེམས་དང་འབྲེལ་བའི་གསུམ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པ་དང་། ཤེར་
བྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་
ཀྱི་མཛོད་ཡིན་པ་གསུམ་གྱིས་སོ། །གསུམ་པ་རང་ཉིད་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་སྒྲོམ་པ་
ནི། །མཐོང་ཅེའི་བསྟུས་པའི་**བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་**
རྒྱ་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རང་གིས་བསྒྲོམ་པ་དང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་
སྦྱར་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། མཐོང་ཅེའི་རྒྱ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ་ལམ་ཡིན་
ཏེ། ལྷ་མ་ལས་གཞན་དེའི་ཉར་ལེན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལྟར་རོ། །མདོ་ནི། ཀུན་
དགའ་བོ། ནས། གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །

མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུང་གི་འབྲས་བྱ།

གཉིས་པ་མཐོང་ཅེ་འབྲས་བྱ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རང་
 ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ངོས་བཟུང་བ། དངོས་སྤྱི་ལུགས་ལ་དེ་མི་འཐད་པ། དེ་
 འདོད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་ནི། འབྲས་བྱ་གང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་
 ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་གསུམ་དང་བཅས་པར་བཞེད་པའི་འབྲས་བྱ་བྱང་ཚུབ་
 ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་བྱང་ཚུབ་
 ཆེན་པོ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། དོན་དམ་པར་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་རི་མ་རྣམས་ཟད་
 པ་དང་མི་སྒྲིབ་མཛོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི། ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ཅེས་
 མདོ་ལས་བརྗོད་དེ། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། རི་མ་དོན་དམ་པར་ཟད་མེད་སྒྲིབ་མེད་
 ཕྱིར་རི་མ་དེ་དག་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཟད་པ་དང་མི་སྒྲིབ་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི། གསལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅིའི། བས། ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་
 བྱང་ཆེན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན། བས། འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་གསུང་ལ་
 ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱ་དང་། བམ་པོ་ང་བདུན་པ། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར། བས། ཡོངས་
 སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པས་ཟད་མི་སྒྲིབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་སོགས་ལྟར་ན་
 ཉགས་འགོད་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང་པོ་ནི། ཉ་ཅ་གཉིས་པ་ཕྱོགས་
 ཆོས་སྒྲིབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལུང་གི་སྒྲིབ་པ་ནི། ཉ་ཉ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་
 སྒྲིབ་པའི་རི་མ་སྒྲིབ་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་མ་སྒྲིབ་པ་མ་འོངས་པ་ཉིད་དུ་
 དངོས་སྤྱི་བས་བདེན་པར་བརྟགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཉ་ཉ་ཉགས་བྱུབ་སྟེ། དབུས་
 མཐའ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར་སྟེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི། འདི་ལྟར་ཆོས་

ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་བས་སོ། ། ་༡༽ རྟོན་དམ་པར་ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་སྒྲིལ་བལ་གྱི་
རྩོ་བོ་ཉིད་ནམས་ཡིན། ་༢༽ རྩལ་སྟེ། རམ་མཁའ་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་བཞིན་དུ་ལོ། ་༣༽
རྟོན་དམ་པར་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ་༤༽ པའི་ཕྱིར། ་༥༽ རམ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་
འོག་མ་འདྲེན་པའོ། ། གཉིས་པ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ལ། ། ཚོས་ཅན་དང་ཚོས་སྤར་ལྟར་ལ་
ཉགས་ ་༦༽ ཉགས་བདེན་དངོས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ནི། ཚོས་ནམས་ཀྱི་རྩོ་བོ་ལ་དབྱུང་
ནས་འགོག་པ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རྩོ་བོ་ཉིད་དང་རྒྱུ་ལ་དབྱུང་པ་རྟོ་རྟེན་གཟེགས་མ་དང་
འབྲས་བུ་ལ་དབྱུང་པ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་ཉགས་སྟེ་ཚད་མ་ལ་སོགས་པས་ཉེན་
འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་མི་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གིས་གྲུབ་པོ་ཞེས་པའོ། ་༧༽ འཐད་པ་
སྟེ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པས་སོ། ། རྩལ་སྟེ། དཔེར་ན་རམ་མཁའི་པར་དངོས་མེད་
ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་བཞིན་དུ་ལོ། ་༨༽ གཉིས་ཀྱི་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
ན། གོ་རིམ་བཞིན་ ་༩༽ དུ་བྱི་མ་ནམས་རྟོན་དམ་པར་ ་༡༠༽ ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྐྱེ་
བའི་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ་༡༡༽ རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་ནི། ཚོས་
ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དང་། རྩོ་བོ་བྱུང་པར་ཚོས་
ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་གསུམ་རྟེན་ལ་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ནམ་མཁའ་ནི་ཚོས་ཅན།
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྟུན་དོ་འམ་བརྟུན་དེ། ་༡༢༽ མདོ་ནི་བརྒྱུད་སྟོང་བར། དེ་
ནས་བཅོམ་ལྷན། ནས། སྒྲིབ་པོ་ཞེས་པས་མཐོང་ལམ་ལ་བདེན་སྤང་མེད་པ་དང་། བསྐྱབ་
པ་ཐམས་ཅད། ནས། མཉམ་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པས་བྱང་ཆེན་གྱི་སྤྲེང་བསྐྱང་དང་། ཀྱུན་
དགའ་བོ། ནས། མི་ཟད་པའོ་ཞེས་པས་བྱང་ཆེན་བསྟན་པར་བྱས་ནས། རྒྱུན་སྤང་དུ་བྱི་
མ་ཟད་དང་སོགས་དངས་ནས། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན། ནས། ཕྱིན་པའོ་ཞེས་པའི་བར། འགོག་
པ་མེད་པའི་མགོར་དངས་ཀྱང་། ཉི་སྤང་སོགས་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ལ་སྐྱར་རོ། ། ཚིག་
གསལ་ལས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་རྟོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཐད་པའི་དངོས་པོ་མེད་
དེ། ཚད་མ་ལ་སོགས་པས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐྱར་ཏེ། སོགས་པ་ཞེས་པས་ནི་ངེས་
པའི་རྟོན་དང་ལྷན་པའི་ལུང་བསྐྱབ་བར་བྱའོ། ། གཞན་དག་ནི་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཐད་

པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། སོགས་པ་ཞེས་ནི་རིགས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་དང་ལུང་
བཟུང་ངོ་ཞེས་སྔ་མས་ཚད་མ་ཚད་མ་དངོས་ལ་བྱས་པ་དང་སོགས་པས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉིས་
ཀ་གཞུང་དང་མི་མཐུན་ནོ། །ཆོས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་སོགས་སྐྱེ་རྒྱན་སྤང་ལ་མེད་
ཅིང་འབྲུམ་ཕྲག་གསུམ་པས་རྒྱ་དཔེ་ལ་མེད་པས་མ་དག་སྟེ། སོགས་པས་སྐྱེ་གཉིས་བསྐྱེད་
ན་ཡེ་ཤེས་སྟོན་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་མ་འབྲེལ་བེར་བ། ཉི་ཟེར་དུ་རྒྱུད་སྤར་བྱང་ཆེན་
ཀྱི་དབྱེ་བ་སྐྱེ་གསུམ་བཤད་པས་བཀག་ཅིང་། གསེར་ཕྱིང་དུ་འབྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀར་
སོགས་པ་ཡོད་པས་བཀག་གོ། །དོན་ཅེ་གཟེགས་མ་དང་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་སྒྱུར་བ་
སོགས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་འཁྱུར་ཡང་དག་མེད་དེ། ཡོད་ན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་
བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་ཡིན་པ་འདོག་དགོས་པས་སོ། །བདག་སྐྱེ་མེད་པ་
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དོན་ཅེ་གཟེགས་མའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་མིན་སོགས་དཔྱད་
བྱ་མང་ངོ་། །

གཉིས་པ་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས།
རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། །དང་ཀྱི་གང་གི་ཕྱིར་ན་སྤར་ངི་མ་བདེན་སྟོང་
སྐྱབ་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། །ཀྱི་དངོས་སྐྱེ་བ་གང་དག་ངི་མ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
དངོས་པོ་སྤར་ཡོད་འདིག་པའི་བསམ་པས་ཟད་པ་ལ་ཟད་དོ་སྟུམ་པའི་ཤེས་པ་དང་
ངི་མའི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་སྤར་མི་སྐྱེ་བའི་བསམ་པས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྐྱེའོ་སྟུམ་པའི་
ཤེས་པ་ནི་རིམ་བཞིན་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྟུན་ཅིང་། མཐར་
ཐུག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཟད་པ་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྟུན་པ་དེ་དག་ལ་
ཆོས་ཅན། །གཤམ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་བཞག་པས་
སོ། །ཉགས་ཀྱི་ཁོ་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱང་ཆེན་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་འམ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཅེ་
ཞེས་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། གསེར་ཕྱིང་ནམ་བཤད་སོགས་

ལས་ཟད་མི་སྟེ་ཡེ་ཤེས་འདི་ལྟར་སྐྱར་ལ། མཛོད་ལས་དེ་འབྲེལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལ་
སྐྱར་བ་ཡིན་ལ། རྟོགས་སྤང་དུ་རེ་མདའ་བ་ལྟར་སྐྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་གྲུབ་སྤར་ཡོད་
ཟད་པ་ལ་ཟད་དོ་སྟམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྒྲུག་བདེན་སྤར་མེད་མི་སྟེ་བ་ལ་མི་སྟེ་འོ་
སྟམ་པ་ལ་བྱས་པ་ཀུན་བཏུས་ལྟར་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། ཇི་མ་སྟེས་ཟིན་དང་
སྟེ་འཇུག་བདེན་པས་སྟོང་བས་ཇི་མ་དེ་བདེན་པའང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་བདེན་པར་
མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་
ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་བདེན་གྲུབ་སྤར་ཡོད་ཅི་ཞིག་ཟད་ཅིང་
བདེན་གྲུབ་སྟེ་འཕྲོ་ཆད་པའི་སྟེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པའི་འགོག་བདེན་ཅི་ཞིག་འཕྲོ་བ་སྟེ་མི་
ཐོབ་པར་ཐལ། དངོས་སྒྲུས་ཡུམ་མདོར་མཐོང་ལམ་གྱིས་རྣམ་རྟོག་བཞི་སྟོང་བར་བསྟན་
པ་དང་ཇི་མ་ཟད་སྟེ་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པ་འགལ་བར་བསམས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྒྲིབ་པ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱིས་རྣམ་རྟོག་བཞི་ཟད་པ་དང་མི་སྟེ་བར་བྱས་པ་མེད་དེ། ཇི་
མ་ཟད་སྟེ་དོན་དམ་པར་འགོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དབུ་མ་བ་ལ་ཚོད་པའི་གཞུང་དུ་
བྱས་ཀྱང་ཆོག་པར་གསེར་ཕྱིང་ལས་གསུངས་ལེགས་ལ། སྤྲུལ་ནི་འཕགས་སེང་གཉིས་
ཀའི་བཀྲལ་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ཏེ་མ་སྟེས་ཟིན་པ་དང་མ་
སྟེས་པ་སྟེ་འཇུག་དག་གི་རིམ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོས་ཟད་པ་དང་སྟེ་བའི་གེགས་བྱེད་
པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
པས་སྟོང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་
དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་མཛོད་པར་ཞེན་པ་དངོས་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་མཐོང་
བའི་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་
སོགས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་སྤར་ཡོད་སྟེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་
ཟད། སྟེ་འཕྲོ་ཆད་པའི་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤངས་པའམ་རྣམ་གྲོལ་

ལམ་མ་སྒྲིལ་པ་ནི་ཅི་ཞིག་སྒྲིལ་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཟད་ཐོབ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་ཤིང་མ་
 ཟད་སྒྲི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་རྩེ་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་རྒྱ་མཚན་དེའི་
 ཕྱིར་དབུ་མ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ན་ཁས་སླངས་པར་བྱའོ་འམ་བསྟན་ཅིག་
 སྒྲུ་དུ་རྗེ་བཙུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་སྤྲོད་འདོད་པའི་ཟད་མི་སྒྲིའི་
 ཡེ་ཤེས་ཐེག་དམན་དག་བཙུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཟེར་བ་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་
 ཐེག་པའི་བྱེད་མ་ཤེས་པས་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་སྒྲིལ་ཟེར་གྱི་གོགས་བྱེད་བཟགས་འགོག་
 སྒྲི་འཇུག་གྱི་གོགས་བྱེད་བཟགས་མིན་ཟེར་བ་འདིར་གཉིས་ཀ་བཟགས་འགོག་ལ་བྱས་
 པས་མི་འཐད་དོ། གསེར་ཤེང་དུ། ཆོག་གསལ་གྱི་དོན་ནི། དངོས་སྤྱོད་ལྟར་གྱི་དེ་མ་སྒྲི་
 ས་མ་སྒྲི་ལ་གཞོན་པའི་འགོག་པ་དང་བྲལ་ཏེ་རྣམ་རྟོག་སྤངས་པ་ནི་དབུ་མ་བའི་ལུགས་
 ལ་བདེན་སྟོང་རྟོགས་པས་ཡིན་ལ། བྱེད་རྣམ་རྟོག་དང་མ་བྲལ་བ་བདེན་སྟོང་རྟོགས་
 པའི་ལྟ་བ་མེད་ཅིང་མཐོང་ལམ་ཀྱན་རྒྱུ་རྣམ་ཅན་གྱིས་མཐོང་སྤངས་ཅི་ཞིག་ཟད་ཅེས་
 སྒྱུར་ཀྱང་དོན་མིན་ནོ། གཉིས་པ་ཁས་སླངས་དང་འགལ་བས་དགག་པ་ལ་གསུམ་གྱི་
 དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། དབུ་མ་བ་ལྟར་བདེན་པས་སྟོང་བ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་འམ་མ་
 ཡིན་པར། ཆོས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་ཁས་སླངས་
 བརྗེད་པ་དང་དེ་མན་དེ་དགག་པར་བྱས་སོ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་གཉིན་པོས་གཞོམ་མི་
 ལུས་པས་བཙུན་ལྟར་འདས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་
 ས་བོན་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི་འགལ་བ་
 ཁས་སླངས་པས་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
 པས་གསུངས་པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། དབུ་མ་བ་ལས་གཞན་དངོས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་
 ལ་བྱིན་དག་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བདེན་པར་ཡོད་ལ། རྒྱ་ཤིང་མ་བྲལ་ཡང་རྩེ་ཟད་པའི་
 རྒྱ་ཤིང་སྟོན་པ་ཡིས། རྒྱ་ཤིང་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བརྗེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བྱམས་པ་ཁོ་
 བོས་མཚར་དུ་འམ་བཞད་གད་དུ་བཅིས་སོ།

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས། སྤྱིང་པོའི་དོན་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་དང་། རྩ་བའི་
ཆོག་དོན་ཙམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། སྤྱིང་པོའི་དོན་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལས་སྡུ་མ་སྐབས་
བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཆད་ལ། འདིར་བྱི་མ་འཆད་པས་དགོས་པ་དང་སྒྲོམ་ཚུལ་
ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་མ་མནན་པར་གཞན་དོན་ལྟ་ཅི་རང་
དོན་ཙམ་ཡང་མི་འགྲུབ་པར་མཐོང་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱིས་ངེས་པར་
བྱས་ཏེ་གོམས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་འདི་མངོན་གྱུར་པ་ཉམས་སྦྱང་དེ། དེའི་འོག་
ཏུཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བྱིར་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ལྷག་མ་ལ་འཇུག་གོ་ཏེ་ཡང་ཉེ་ཁྲིཀ་ལས། དང་པོ་
ཉན་ཐོས་པའི་གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་བའམ་རྣམ་བདེན་པའི་གསུམ་པ་རྣམ་བདེན་བརྒྱན་
གཉིས་ཀའམ་རྣམ་བརྒྱན་པའི་སྒྲོམ་ཞེས་བོད་དག་གོ་ཏེ་རྣམས་དང་ཐད་སོར་ཐད་སོར་
རྗེས་སྡུ་མཐུན་ནོ་ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་བང་མངོན་དུ་ཡང་གཉིས་པ་རྣམ་བདེན་དང་
གསུམ་པ་རྣམ་བརྒྱན་པ་ལ་སྦྱར་རོ། །གཡགས་གཞོན་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་དང་པོ་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་གཉིས་པ་རྟོད་ཅེ་གསུམ་པ་བཟོད་མཆོག་བཞི་པ་མཐོང་ལམ་ལ་
སྦྱར་བ་མི་འཐད་ཚུལ་རྟོགས་སྤྲང་ལྟར་རོ། །སྡུ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ས་བཞིར་
བྱས་པ། ལང་གཤེགས་ལས། སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྤྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་རྟོག་
གོ་ཏེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་གནས་ནས། སེམས་ཙམ་ལས་ནི་བསྐྱབ་བར་བྱ། སེམས་
ཙམ་ལས་ནི་བསྐྱབ་ནས་ནི། སྤྱང་བ་མེད་ལས་བསྐྱབ་བར་བྱ། སྤྱང་མང་གནས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་བ། ཏེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་དང་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་། སྤྱང་མེད་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཞེས་བྱི་མ་གསུམ་དེ་ལྟར་བཤད་ལ། དེའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་ནི། སེམས་ཙམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་དོན་སྤྱོད་དང་
སེམས་ཙམ་དང་སྤྱང་མེད་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཞེས་སྦྱར་ནས་ཆོགས་ལམ། རྟོད་ཅེ། བཟོད་
མཆོག་མཐོང་ལམ་བཞིར་སྦྱར་བས་དེར་འཁྲུལ་ལ། སྡུ་མས་གསུམ་པར་འདིན་པའི་
རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་དེ་ཞེས་རྣམ་བརྒྱན་པ་ལྟར་

དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་དོན་སྤང་གིས་བསྐྱད་པར་གསུངས་པས། གཉིས་པས་
 སེམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་བོར་ཞེས་པའི་རྣམ་བཤེན་པ་ལྟར་བཤད་སྟུང་པ་ཡིན་
 ལ། སྐབས་འདིར་ལང་གཤེགས་ཀྱི་དེ་གསུམ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་དགོས་པར། གསེར་
 བྲེང་ལས། སྤང་མའི་སྐབས་སུ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་རྣམས་སེམས་ཅམ་དུ་གཏན་ལ་དབབ་ཅེས་
 གསུང་བ་འགྲིག་ཤེས་ཚུང་སྟེ། གཏན་ལ་འབབས་མཁན་དབུ་མ་བ་ཡིན་པས་དེས་ལྟ་
 བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱོས་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་འབབས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་
 ཕྱི་དོན་མེད་པར་མི་སྦྱར་ན་སྟོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེ་ལ་འཕགས་པ་ལང་གཤེགས་ལས།
 ཤེས་རབ་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་མདོར་བཀའ་སྟུང་ཏེ། སེམས་ཅམ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་བྲངས་
 པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཅམ་ལ་ནི་ཞེས་པའི་རྟེན་པ་དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱིས་སྟོ་སོགས་ཕྱི་དོན་དུ་མེད་པ་དང་སྟོ་སོགས་བཤེན་མེད་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏེ།
 རྟོགས་སྤང་ལས། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་ཕྱི་དོན་དུ་བཤེན་པ་
 ཞིགས་པ་ན། དེ་ཉིད་རྟོགས་སུ་བྱས་ནས་འདི་ལྟར་སྟོན་པོ་བཤེན་པར་གྲུབ་ན་རང་སྤང་
 ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ངེ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་བཤེན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རང་སྤང་
 ཚུལ་གཞན་དུ་གནས་ནས་རང་སྤང་ཡུལ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་ཚུལ་གཞན་དུ་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་རྟུན་པ་བསྟུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་གི་བཤེན་པར་གྲུབ་པར་འགལ་ལོ་ཞེས་པ་
 ལྟར། སྟོ་སོགས་ཕྱི་དོན་དུ་མེད་ཚུལ་དང་ཕྱི་དོན་དུ་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་
 བཤེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཚུལ་གཉིས་ཀ་གསུངས་སོ། །གསེར་བྲེང་དང་རྟོགས་སྤང་ལས་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་བྱས་པ་ནི་སྤང་མའི་ཕྱོགས་མཐུན་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟོགས་
 སྤང་ལས་གསུམ་སེམས་བཤེན་མེད་དང་བཞི་བ་རང་རིག་བཤེན་མེད་རྟོགས་པར་བྱས་
 ལ། གསེར་བྲེང་དུ་གཉིས་པས་གཟུང་བ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་ཕྱི་དོན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་།
 གསུམ་པ་འཛིན་པ་ཕྱི་དོན་གྱིས་སྟོང་བའམ་འཛིན་པ་ཡུལ་སྤང་ལ་མ་འཁྲལ་བའི་སྟོང་
 བར་རྟོགས་པ་ལ་བྱས་ཏེ། གསེར་བྲེང་ལས། རྣམ་བཅད་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་
 བྱ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སྟོམ་པའོ་ཞེས་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཆར་མེད་དོ་སྟུང་

དུ་ངེས་པར་སེམས་པས་སྒྲོམ་པའོ་ཞེས་དང་། སུམ་ཅུ་བ་ལས། གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་
འཛིན་མེད། ཅེས་པ་ལྟར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིར་བྱས་
ཚུལ་ནི་བྱ་ལྷོ་ཀ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྟོན་རྣམ་བཤད་དང་མི་མཐུན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྟོང་ཚུལ་བཞི་ཀ་མཚུངས་ལ། ཤེས་
སྒྲིབ་སྟོང་ཚུལ་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་གཉིས་མེད་གྱི་རང་རིག་རྣམས་ཞེན་པ་
གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་སྟོང་ཚུལ་སེམས་ཅམ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་།
ཕྱི་མ་སྟོང་ཚུལ་དབྱུང་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པར་བཞེད་པས་དེ་ལྟར་བཀོད་དོ་ཞེས་ཉོན་
སྒྲིབ་བྱུང་མཐའ་བཞི་ཀས་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་དང་པོ་
གཉིས་སེམས་ཅམ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་སྟོང་ཞེས་སྟོང་ཚུལ་གསུམ་དུ་བྱས་ལ། ལམ་
དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེ་མངོན་ཞེན་ཕྱི་མ་མ་བོར་གསུངས་པ། དེ་ཉིད་ལས། མངོན་ཞེན་སྒྱེ་
བ་ཅམ་ལ་གོ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་ཆ་མེད་བསགས་པའི་ཕྱི་དོན་མེད་པ་རྟོགས་ཆེ་གཟུང་
འཛིན་རྣམས་གཞན་དུ་ཞེན་པ་མངོན་གྱུར་མགོ་མ་མནན་པའམ་འཛིན་པ་རགས་སྣང་
གི་ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འཛིན་པ་དང་འཛིན་སྣངས་འགལ་བའི་སྟོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
ལ་བྱས་ནས་དེ་དབྱུང་བའི་སྒྲོམ་ཡིན་པར་འབྲེལ་བཤད་གཉིས་དངས་ནས་སྤང་བའི་
སྒྲིབ་པ་གསུམ་དུ་བྱས་པ་སོགས་རྣམ་བཤད་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ས་བཞིར་བྱས་པས་
བར་བའི་མཉམ་རྗེས་སོ་སོར་བྱས་པ་མ་གཏོགས་བསྒྲོམ་བའི་བདག་མེད་འདྲ་བས་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས་སོ་སོར་བྱས་པ་མི་འཐད་དོ།

སྟེང་བའི་དོན་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ།

དེས་ན་སྒྲིང་པོའི་དོན་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲིང་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 གྱི་ས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྒྲིང་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའོ། །དང་པོ་
 ལ། བསམ་བླུང་གི་རིགས་པ། སྒྲོམ་བླུང་གི་རྣལ་འབྱོར། སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་
 བློ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་བའི་སྤྱུ་སྟེགས་པ་གངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་རིམ་བཞིན་
 བདག་ཤེས་པ་དང་བེམ་པོར་གྱུར་པའི་རྟག་པ་དང་། བར་གྱི་སྤྱུ་སྟེགས་པ་གནས་མ་
 བུས་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་འདོད་པ་**དེ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་ཆོས་ཅན།** རང་རྒྱ་བའི་
 བདག་གིས་སྒྲིང་སྟེ། **སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པས་སོ།** །བྲས་སྟེ། བདག་ཡིན་ན་སྒྲེ་འཛིག་གིས་
སྒྲིང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་བླུང་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོ་
སྒྲམ་དུ་མཉམ་བཞག་ཏུ་བསྒྲོམས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་གང་ཟག་
 གི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཀྱན་བཏགས་མངོན་གྱུར་སྤངས་ཤིང་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་
 གྱུར་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་ཡོངས་སུ་བོར་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བདག་དེས་དབེན་པའི་ཕུང་
 བོ་ལ་སོགས་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པའི་ཆོས་
 ཅན་ལ་ཡང་དག་པར་དམིགས་ཏེ། ཆོགས་རྒྱན་རྣམས་ཡོད་དུ་ཞེན་པ་སྤོང་དོ། །གཉིས་པ་
 ལ་བསམ་བླུང་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་བཞག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་དང་། རྗེས་
 ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་བསམ་བླུང་གི་རིགས་
 པ་ནི། **སྒྲོན་པོ་ཆོས་ཅན།** རྟོད་དང་དེའི་སྟེ་རྟོད་སྤང་བའི་**སྒོ་དག་རྣམས་ཐ་དད་མིན་ཏེ།**
ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངས་པའི་ཕྱིར་ ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནི་བསམ་བླུང་
 རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་བླུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི། །སྒྲོན་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི། **འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་**

གྱི་སེམས་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱིར་ཡོངས་སུ་མ་
བོར་བས་སྟོང་ཉིད་ཕྱ་མོ་ལ་མ་དམིགས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཀུན་
བཏགས་མངོན་གྱིར་སྤངས་ཏེ་གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་
པ་ནི། གཞུང་བ་རྩིས་གཞན་མེད་ན་གཞུང་འདྲིན་རྩིས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་འདྲིན་པ་མ་
འཁྲུལ་བ་མེད་དོ་སྟེ་མ་དུ་རྩིས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འདྲིན་པའི་རྣམ་
པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་འཁྲུལ་བར་འདྲིན་པ་ཅོམ་དེ་ཡང་མངོན་གྱིར་བ་
བསལ་ཏེ། འོན་ཀྱང་གཞུང་འདྲིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་བདེན་
པར་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་མངོན་པར་
ཞེན་པ་མངོན་གྱིར་བ་ནི་ཡོད་དོ། །བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་འདི་ལ་བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པ་
གཞན་གསུངས་ཀྱང་རང་ལུགས་རྣམ་བཤད་ལྟར་རིགས་པ་སྤྲུལ་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྩིས་
ཐོབ་དུ་གཞུང་འདྲིན་རྩིས་ཐ་དད་དུ་འདྲིན་པ་མ་འཁྲུལ་བར་ཞེན་པ་བསལ་ཆེད་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པ་ལ་བསམ་བྱུང་གི་རིག་པ། སྒྲོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར། སྒྲོམ་པའི་འབྲས་
བུའོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། །ཁ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱི་མ་བཞིན་དུའོ། །ཁ་ཉེད་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་སྟེ། གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་ན་མཐའ་གཅིག་དུ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་གང་དུ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་
སོགས་པར་བརྟག་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་བསྒྲོམས་པས་བདེན་ཞེན་
མངོན་གྱིར་བ་སྟོང་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་
གྲུབ་པ་ན། །ཁ་ཉེད་འཁྲུ་མཚན་ནི། དཔེར་ན་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ལ། འོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་དང་
དཔུལ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་པན་ཚུན་མ་འབྲས་པར་སོ་སོར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་སྤང་
སོགས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འཁྲུལ་བའི་མཚན་མ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་མཐའ་དག་
སྤང་བ་བདེན་པར་སྤང་ཡང་བདེན་པས་སྟོང་བ་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བ་
སྟེ་གྱིར་བའི་སྟོ་མཐོང་ལམ་སོགས་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྣལ་འབྱོར་བ་སོ་

སོ་རང་གིས་བརྗོད་མེད་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་དེ་འགའ་ཞིག་རིམ་གྱིས་ཡང་
 དག་པར་སྦྱིས་ཏེ་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་བས་ན་འོ། ། ༡༩ ། རྣམ་འབྱོར་བས་ཉོན་མོངས་
 པའི་སྦྱིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱོང་ངོ། ། ༢༠ ། བོད་སྡེ་མ་ཁ་ཅིག་སྦྱི་
 མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦོབ་དཔོན་སྦྱི་མ་རིགས་སྦྱབ་
 པར་བཤད་ཀྱང་དོན་མིན་ཚུལ་སྡེ་མ་ལྟར་རོ། ། གཉིས་པ་ཆ་བའི་ཆོག་དོན་ལ། སྦྱིབ་པ་
 དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཁས་ལེན་པ་དང་ཤེས་སྦྱིབ་
 ཀྱི་ས་བོན་སྦྱོང་རྒྱས་པར་འདོད་པ་ཁས་སྤང་འགལ་བའོ། ། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་
 བདེན་པས་སྦྱོང་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ། ༢༡ ། དཔེར་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་
 ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རྣམ་མེད་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་འདྲིན་པས་གཉེན་པོས་བྱར་མེད་པ་བཞིན་
 དུ་ཁྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་གསར་དུ་བསྦྱེད་དུ་མེད་པ་དང་ཁྱོད་སྤང་དུ་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་
 བོ་བདེན་པ་འདྲིན་པའི་བྱིར། ། ༢༢ ། གླུ་ཅིག་མས་ཆོས་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་འདྲིན་པ་
 དང་། ཤེས་བྱའི་མཆན་ཉིད་གཟུང་བ་རྣམས་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་
 ན་དེའི་ཆེ་ངེ་མ། ། ༢༣ ། གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པས་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་། ། ༢༤ ། དེ་དག་ལ་
 ཆོས་ཅན། ། ༢༥ ། གཞོན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་དོ་སྦྱེ་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་
 པ་ཁས་སྤང་འགལ་བ་ནི། སྡེ་ཀྱི་རིགས་པ་དེའི་བྱིར་དངོས་སྦྱིབ་པ་གཞན་དག་གིས་
 འདོད་པ་ལྟར་ན་དངོས་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་ནམ་ཡང་མི་ལྟོག་པས་
 བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་
 དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མན་ཚུན་
 འགལ་བའི་དོན་ཁས་ལེན་པས་བྱམས་པ་ཁོ་བོས་ངོ་མཆར་དུ་བཅིས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
 འོ། ། གསུམ་པ་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 སྦྱོང་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་
 ལྟར་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་པོར་མཛད་པས་ཐར་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་

བདེན་པར་མེད་པ་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྒྲུབ་བར་བྱའོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་
པས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱོགས་དེ་གྲུབ་མཐའ་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ་
གསུམ། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས། དེ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ། ལྟ་བ་གོམས་པའི་འབྲས་
བུའོ། །དང་པོ་ནི་རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་དངོས་བསྟན་ཁམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་དོན་
དམ་པར་བྲི་མ་སྒྲུབ་ཡོད་བསལ་བ་དང་བདག་མེད་གཉིས་སྒྲུབ་མེད་བཞག་པར་བྱ་བ་
མེད་པ་ལ་སྒྲུབ་བ་རྒྱུད་སྒྲུབ་ལ། སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟོན་འབྲེལ་འདི་ལ་དགག་
བྱ་བདེན་གྲུབ་སྒྲུབ་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས། བདེན་སྟོང་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་
སྒྲུབ་མེད་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་རུང་བྱང་མེད་པས་བདེན་པར་མེད་པ་སྒྲུབ་
ལྟ་བུར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པ་བཞག་བསལ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་
དུ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟོང་པ་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པར་
བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ཡང་ཡང་གོམས་པས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་
བ་གསུངས་ཏེ། །༡༽རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་
ཞེན་པ་མ་སྒྲུབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེས་ན་ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཐ་
སྟོང་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་བ་འདེབས་པ་དང་སྟེ་དེའི་ངོ་བོས་།༢༽དོན་དམ་པར་ཡོད་
དོ་ཞེས་སྟོང་འདོགས་པའི་ངོ་བོས་།༣༽བསལ་བ་དང་། །༤༽བཞག་པ་མ་བྱས་པར་
དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྟོང་དུ་ཡོད་པ་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞིང་།༥༽གཞུགས་ལ་སོགས་
པ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་དག་པར་ཏེ་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་
པའི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་ལ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་
པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་བརྟག་ཅིང་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། །༦༽དེ་
ལྟར་བསྟོམ་ན་སྒྲུབ་མའི་སྤྱང་བོས་རྒྱ་མའི་སྤྱང་བོ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་

གཉེན་པོ་རྩུབ་པས་སྤང་བ་རྩུབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རིམ་གྱིས་ལྡོག་པས་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ནས་གོམས་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ།

མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་ངོ་བོ།

གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྤངས་པ་ལ་
དབང་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མདོ་ཆོག་
གིས་མ་ཟིན་པའི་ཆོག་གསུམ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་ཞར་ལ་འོངས་པ་བརྗོད་ནས་རྣལ་མ་
སྟེ་དཀྱུས་མ་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་དོ། །གསེར་ཕྱང་དུ་ལུས་རྣམ་བཞག་གི་སྟེམ་གྱིས་མ་
བསྐྱས་པས་ཞར་ལ་འོངས་པའི་ཆོགས་བཅད་དངས་ནས་བཤད་མ་ཐག་པའི་བར་ཞེས་
ཆོགས་བཅད་ལྟ་ཞར་བྱང་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་རྩུབ་པ་ནི། སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་
པ་ཕྱིན་དུག་རེ་རེར་ནི། དུག་པོ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་བསྐྱས་པ་གང་ཡིན་པ། གླུ་ཅིག་
གཅིག་པའི་སྒྱུག་བསྐྱལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཡིས། །བསྐྱས་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་
ཆོས་ཅན། གླབས་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་
གཉེན་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར། ལྟུང་
བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལེ་བརྒྱད་མར་ཡོད་ཀྱང་
ལེ་མང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་ལྡོག་གི་མདོ་ཆད་དོ། །གླབས་གཞན་རྣམས་སུ་མཐོང་
ལམ་གླུ་ཅིག་བརྩུ་དུག་དུ་བཤད་པ་རྗེས་སྟོན་དེས་པ་འབྲེན་ཚུལ་དང་། འདིར་
གཅིག་དུ་བཤད་པ་མཉམ་བཞག་ན་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བར་བྱད་པར་མེད་
པས་ཡིན་ལ་བཟོད་པ་ཞེས་པ་སྤྱོད་གཉེན་སྟོན་པའི་གླབས་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་
འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བསྐྱུ་བྱ་སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་

དུག་སོ་དག་སོ་སོར་བསྟུ་བྱེད་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིན་དུག་གི་ངོ་བོ་རེ་རེར་སྟུ་མ་
གོ་སྟབ་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་དུག་དུག་བསྟུས་པ་གང་ཡིན་པ་མཐོང་ལམ་
ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་སྟུག་བསྟུལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་བསྟུས་པ་ཕར་ཕྱིན་
དུག་ག་ལ་ཕྱིན་བྱ་ཕྱིན་བྱེད་སོགས་མི་དམིགས་པའི་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་
རབ་དུ་བྱེ་བ་ལྟོག་པས་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་སྟུམ་ཅུ་ཅ་དུག་ཅན་སྟེས་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་
ཡིན་ནོ། །གསེར་ཤིང་ལས་འདི་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་པས་ཞེས་སོགས་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་ཕྱིན་
དུག་རེ་རེར་དུག་དུག་ཆང་བར་བྱེད་པ་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་པས་དེས་མཚོན་ནས་བར་ཆད་
མེད་ལམ་བསྟན་པར་བཞེད་ཀྱང་རང་ལྷགས་ལ་ཕྱིར་དུག་གི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་
པར་རྟོགས་པས་གོ་སྟབ་སོ་དུག་གི་ངོ་བོར་བྱས་ཆོག་ཅེས་པའོ། །ཆོག་གསལ་དུ་འགྲེལ་
བར་ཅེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་འདིར་ཞེས་པ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་རྣམ་
རྟོག་དེ་རྣམས་སྤོང་མི་རུས་ལ་སྐབས་འོག་མ་རྣམས་གྱི་དེས་སྤོང་རུས་པ་ཤེས་ཆེད་ཡིན་
ཟེར་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་གྱི་མཐོང་ལམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པའི་ལྷགས་ཡིན་ནོ། །ཅ་བའི་
བཟོད་པ་ཞེས་པ་ཉི་སྣང་དུ་གསལ་ཁ་མེད་པས་ཤེར་སྟོན་དུ་བཟོད་པ་བཞི་ཀར་བྱས་
ཀྱང་ཨ་མུས་ཕྱིན་དུག་ལམ་བདེན་ཡིན་གྱི་སྟུག་བདེན་མིན་པས་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཡིན་
གྱི་ཆོས་བཟོད་མིན་ཏེ། དེ་འདོད་ཉོན་སྤོང་བྱེད་ཡིན་ལ་དེ་སྟར་སྤང་བེན་པའི་ཕྱིར།
སེང་བཟང་གིས་སྟུག་བསྟུལ་ཆོས་བཟོད་ལ་བྱས་པ་འཁྲལ་ཞེས་ཅེ་མོའི་སྐབས་གྱི་ལམ་
རྣམས་ཁམས་གོང་གི་གཉེན་པོར་འཆད་པའི་མི་རིགས་ཚུལ་ཕྱིན་དུག་མཐོང་ཅེའི་ངོ་
བོར་བཤད་ལ་སྟུག་བསྟུལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་སྐབས་བཞི་བར་
བཀག་བེན་ཏོ། །གཉིས་པ་དེའི་བྱེད་པ་ནི། མཐོང་ཅེ་དེ་སྟེས་པ་ན་༼ ༡ ༽བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་
དབྱེ་ཚུལ་ནི། འདོད་པ་དང་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་གྱི་སས་བསྟུས་
པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་ཉིད་གྱིས་
སོ། །༼ ༡ ༽དེས་མཐོང་སྤང་གཞུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་

སྤངས་པས་ན། མཐོང་སྤང་དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་སྦྱང་པར་བྱེད་པའི་
བག་ཆགས་འདྲིལ་རྒྱས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་སྤངས་པ། གཉེན་
པོ་སྦྱེས་ན་སྤང་བྱ་འགག་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་
བོ། ། ། ༡ ། མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། རབ་འབྱོར། བསྐྱེད་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པས་མཐོང་སྤང་
སྤངས་པས་བདུད་པམ་པ་དང་། རབ་འབྱོར་ནས། རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་མཐོང་
ཅེའི་མདོ་དངོས་སོ། ། ཉི་སྤང་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་བསྐྱུན་ན་འདི་དག་བྱང་ཆེན་ལ་
སྦྱར་རོ། ། གཉེས་པ་སྤངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི།
མཐོང་ཅེ་དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཐོང་ཅེ་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོམ་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། རྒྱུ་སྤང་དུ། དེ་སྦྱེས་ན་
ཞེས་པ་མན་འདིའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་བྱས་པ་ལྟར། གསེར་གླིང་བ་དང་ཤེར་འབྱུང་གིས་
སྦྱར་ཁྱང་གཞུང་འདིར་མི་འགྲིགས་གསུངས་སོ། ། གཉེས་པ་ཙུ་བ་ནི། མཐོང་ཅེ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དེ་ནས་མཐོང་སྤང་གིས་འདྲིལ་པ་མེད་པའི་སེལ་རྣམ་པར་བསྦྱངས་པའི།
ཉིང་ངེ་འདྲིན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་སྟོམས་པར་འགྲུགས་ནས། རྟོགས་ཐོབ་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་འགྲུགས་མཐུན་དང་། འགྲུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །

འདི་ལ་ཉི་སྤང་རྣམ་འབྲེལ་ལེ་བརྒྱད་མ་རྣམས་སུ་མདོ་བྱུར་བ་མ་སྦྱར་བ་ནི། རྩ་
མ་དུག་ཆོན་དུག་གི་མཐོང་ཅེ་དེ་ཡང་འདིའི་སེལ་རྣམ་བསྦྱངས་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་
ཆེད་ཡིན་གྱི། རྣམ་བཤད་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་པོ། བསྐྱེད་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་
སྦྱར་དགོས་པ་གསེར་གླིང་གི་དགོངས་པའང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་སྦྱར་དངས་པ་དེ་
ཉིད་ཆོགས་བཅད་འདི་དང་ཆོགས་བཅད་དང་ལྷག་པའི་བྱུང་པར་ཅམ་མ་གཏོགས་ངེ་
ལྟ་བ་བཞིན་འབྱུང་ཞིང་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། དེ་ཉིད་པས་མདོ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་འདིས་
སེལ་རྣམ་བསྦྱངས་འོག་གི་ཐོད་ཀྲལ་སྦྱོར་བར་བྱས་ནས་ཐོད་ཀྲལ་སྦྱོར་བ་མཐོང་ལམ་
དང་དངོས་གཞི་སྟོམ་ལམ་ལ་བྱས་པ། ཐོད་ཀྲལ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་

ཚུལ་མདོ་ལ་མེད་པས་བཀག་གོ།

ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལྷགས་འབྲུང་བསྐྱེད་ཏུ་སྒྲིམ་ཚུལ་སྟགས།

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་མཉམ་གཞག་གི་མཐོང་ཅེ་དང་། རྩིས་ཐོབ་ཏུ་འདའ་བའི་
མཐོང་ཅེ་སྒྲིམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། **ཅིས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།** **མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཐོབ་**
པའི་ནུལ་འབྱོར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། །ཁྱེད་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཀྱིན་བཀྲགས་སྤངས་བས་མཐོང་སྤང་
ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་བདེན་པ་མདོན་རྟོགས་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་**བྱིར།** དཔེར་ན་སེལ་རི་དྲགས་ནམས་ལ་མི་འཛིགས་
པ་བཞིན་ནོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་འཛིན་སེལ་ནམས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པ་**
ཡིན་ཏེ། །**ཁྱེད་ཀྱི་ཞུགས་ཞེས་པ་བྱི་མ་འདྲེན་པའོ།**

གཉིས་པ་ནི། **མཉམ་གཞག་དེ་ལས་དྲུས་བྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ལ་**
མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདྲ་བྱེད་ནམས་སོ། །**ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྟགས་པས་སྦྱོར་བའི་རྟེན་གྱིས་**
ཀྱི་ཞེས་པའི་བར་ཀྱན་ཉོན་ལྷགས་མཐུན་དང་། གཉེན་པོ་འཕགས་ལམ་སྦྱོས་པ་ན་
ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མི་འབྲུང་བས་དེས་སྦྱོད་པའི་ལས་གསར་བསགས་མི་འབྲུང་ཞིང་
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་ནམས་མི་འབྲུང་བ་ནམས་བྱང་ལྷགས་**དང་མཐུན་**
པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ཀྱན་འབྲུང་སྤང་བྱ་དང་། ལམ་བདེན་བརྟེན་བྱར་
ཤེས་ལ། **ཀྱི་མི་འབྲུང་བ་གང་ལ་བརྟེན་ན་སྦྱོར་བ་འགགས་པས་ཀྱི་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་**
བ་ལ་སྟགས་པ་ནམས་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་བྱི་མ་བྱི་མ་སྤྲུམ་ལ་རག་ལས་པ་ནམས་
བྱང་ལྷགས་མི་མཐུན་དང་། **ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱང་བ་སྟགས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྤྲུམ་ལས་བྱང་བ་**
ཀྱན་ཉོན་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་ཡང་དག་པར་རྟོག་པས། རིམ་བཞིན་འགོག་བདེན་

ཐོབ་ཅུས་དང་། སྤྱུག་བདེན་སྤང་ཅུས་སྤྱེས་ནས་བདེན་བཞིའི་སྤང་དོར་ལ་འབྲུག་གོ།
ཁ་དོན་བརྒྱད་སྟོང་བ། ཐབས་མཁས་པ། བསྟན་སྟོང་བར་འབྱུར་རོལ་པའོ། །དཔལ་
ལྷན་པ་སྟགས་གསེར་ཕྱེད་ལས། དེ་ནས་ཉེ་དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་པར་བརྟེན་ནས། ཚ་བར།
དེ་ནས་སེམས་རྣམ་བསྐྱེད་པའི་ཞེས་པ་འབྱུར་མ་དག་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་
བྱ་ཉ་གཡགས་གཞོན་སྟགས་དང་རྣམ་བཤད་རྟོག་སྤང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་དག་པ་
འབྲེལ་བར་ཐལ་ལོ། །གསེར་ཕྱེད་གིས་དེ་ནས་འོག་ཏུ་སྤངས་པ་མིན་ཉེ། དེ་ནས་ཞེས་
པའི་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྒྲིམས་པར་ཞུགས་ནས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ནས་ཉེ་དེའི་འོག་
ཏུ་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཚ་བའི་དེ་ནས་ཀྱི་འབྲེལ་མེད་པར་ཐལ་ཞེ་ན། བོད་ཏུ་
འབྲེལ་བར། དེ་སྦྱེས་ན། བསྟན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་པོ་ཞེས་མཐོང་ཅེ་བཟོད་པ་སྦྱེས་ན་
དེ་ནས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་སེམས་རྣམ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་
སྤང་དུ། དེ་མཆོམས་སྤྱར་བྱས་པ་ཡང་དེའོ། །གསེར་ཕྱེད་ལས། དུག་ཚན་དུག་གི་མཐོང་
ཅེ་ཉིད་འདིའི་སེམས་རྣམ་བསྐྱེད་པའི་གསུངས་པ་ཡང་མཐོང་ལམ་སེམས་རྣམ་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་གསུངས་ཀྱི། ཚ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགོས་པར། གསེར་ཕྱེད་
ལས། དེའི་ངས་ཆོག་ནི་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པའི་འདིགས་
པ་དང་བག་ཚ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་སྦྱེས་པ་འབྲས་བྱ་ཕྱོན་
དང་རྒྱ་ཕྱིས་བསྒྲིམ་པ་ལུགས་བསྐྱོད་དང་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་ལུགས་མཐུན་ཡིན་པས།
ཨ་བྱས་མ་རིག་པ་འགག་པས་འདྲ་བྱེད་འགག་པ་ལུགས་བསྐྱོད་ཏུ་བྱས་པ་མི་འཐད་ལ།
སའི་དངོས་གཞིར་ཅིའི་ཕྱིར་ཉོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱ་ཤི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་
སྟགས་ཀྱི་དོན་སྦྱེ་རྒྱ་གཉིས་སྤྱུག་བདེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཤི་ནས་འབྱུང་བ་དང་
འགག་པར་དཔྱོད་པ་སྤྱུག་བདེན་དང་འགོག་བདེན་ལ་མཁས་ཆེད་དང་། མ་རིག་པ་
ཀྱན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ནས་འབྱུང་བ་དང་དེ་གཉིན་པོས་འགོག་པར་རྟོག་
པ་ཀྱན་འབྱུང་དང་ལམ་བདེན་ལ་མཁས་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ལ། མ་རིག་པའི་རྒྱན་གྱིས་
འདྲ་བྱེད་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཀྱན་ཉོན་ལུགས་འབྱུང་དུ་སྒྲིམ་པའི་སྟོ་

ཡིན་མིན་དང་དེ་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྒྲིམ་པའི་སློབ་དགོས་མི་དགོས་སོགས་དབྱེད།
ཀུན་བདུས་འབྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐྱེས་མར། མ་གྱི་མ་གྱི་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་སོགས་མ་གྱི་གཅིག་
བུ་བདེན་བཞི་ལ་སྦྱར་བ་སྤྲེལ་མའི་དགོངས་པར་མ་སོང་ངོ་། རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོ་ལས།
ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་ལུགས་འབྱུང་ཤོག་ཏུ་བསྒྲིམ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བའི་རྒྱུད་
ན་དེ་བསྒྲིམས་པའི་སློབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཞེས་གསུངས་པས། གང་ཟག་དེས་དེ་
བསྒྲིམ་ན་དེ་བསྒྲིམ་པའི་སློབ་མཛོན་གྱུར་བ་ཡོད་དགོས་པ་འདྲའོ། རྒྱུས་བྱ་རྒྱུད་ཏུས་ལས་
འབྲས་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བསགས་
རྒྱལ་སོགས་ངན་འགྲོའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྒྲིམ་གྱིང་། དེ་དང་བཅས་བའི་རྣམ་བྱུང་
གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ལས་ངན་འགྲོའི་ལས་གསོག་རྒྱལ་མི་སྒྲིམ་ལ།
དེ་དང་འདྲ་བའི་དགེ་བཅུའི་ལམ་སོགས་བསྒྲིམ་མོ། །མདོ་ལས་མ་རིག་པ་འགག་པས་
འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་པ་གཞིན་པོ་འཕགས་ལམ་སྦྱེས་ན་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མི་འབྱུང་
ཞིང་། དེའི་ཆོ་དེ་མ་སྦྱེས་པས་དེའི་དབང་གིས་ལས་གསར་བསགས་མི་འབྱུང་ལ། དེ་མ་
སྦྱེས་པས་འཕགས་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡན་ལག་བྱི་མ་
རྣམས་མི་སྦྱེས་པ་ཞེས་པ་། ཀུན་གྱི་མ་ལུ་ལྷང་བའི་མདོ་འབྲེལ་ལས། ལྷན་བརྒྱད་ལེན་
འོས་པ་བཞིན་དུ་ལམ་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་རིག་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་
གནས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྦྱོབ་དེ་ནི་འདིར་མ་རིག་པ་འགག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་
དང་། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། དེ་མ་སྦྱེས་པས་དེ་མི་སྦྱོབ་འཕམ་མི་འཕེལ་བའམ་
ཞེས་པ་ལྟར། རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོར། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཞིག་ན་ཡན་ལག་གཉིས་པ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཞིག་པ་མིན་གྱིང་། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མ་སྦྱེས་ན་ཡན་ལག་གཉིས་
པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མི་སྦྱོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལམ་བསྒྲིམ་
པའི་སློབ་ཡིན་མིན་སོགས་དབྱེད།

སེམས་ཅམ་པས་འཕགས་པ་དང་འཕགས་ལམ་ཐམས་ཅད་རྣམ་བྱང་གི་ཡན་
 ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དབྱ་མ་བས་འགོག་བདེན་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཡིན་
 པར་འདོད་དོ། །ལྷང་རིགས་བང་མཛོད་ལས་ཆོགས་ལམ་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་
 གསུངས་པ། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆེན་མོར། རྣམ་
 བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་
 གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན་ཞེས་པ་དེ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཡིན་དགོས་པ། ཅ་
 ཤེས་ལས། འཁོར་བའི་ཅ་བའི་འདུ་བྱེད་དེ། ་དེ་ལ་མཁས་རྣམས་འདུ་མི་བྱེད། ་ཅེས་
 སྟོན་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད་སྟོན་གྱིས་འགྲུབ་
 བོ། །ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ལ་ཐར་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། འཁོར་
 བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་
 བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་ཡིན་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མིན་པ་སྟོན་ཆེན་མོ་ལྟར་
 རོ། །གསེར་ཐོང་ལས། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་གཞུང་ལས་འོངས་པ་ནི་འདིར་མ་བཀོད་དེ་
 ཞེས་པའི་དབྱ་མ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། ཅ་ཤེས་ལས། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་
 ཡིན་པའི། ་ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། ་ཞེས་སྟོན་ལྟར། ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་རང་གི་
 འདོགས་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་སྟེ་ཐམས་ཅད་
 རང་འདོགས་བྱེད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་འདོད་ལ། རང་རྒྱད་པས་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་
 བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་བཞག་ནས་ཆ་ཤས་སམ་གདགས་གཞི་དེའི་ནང་ནས་རྟེན་དགོས་
 པར་འདོད་དོ། ་དངོས་སྣ་བ་ས་སྟོན་པ་མ་གཏོགས་པས་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་
 བཞག་སྟེ་འདུས་བྱས་ཁོ་ནར་འདོད་ལ། ་བྱེ་སྐྱས་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་མི་བཟེར་རོ། ་ས་སྟོན་པས།
 མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཆོས་འདི་ནི་
 གནས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་རྟེན་འབྲེལ་རྟག་པར་འདོད་ཀྱང་། གཞན་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་འབྱུང་ལྟོག་རྟག་དུ་གནས་པ་

མདོའི་དོན་དུ་འདོད་དོ། །སྐྱོད་ཅི་ཡང་སྤྱིར་མི་ཏྲི་འགྲོ་བ་དང་པ་ཏ་ཡོད་པ་ལ་འཇུག་
ཀྱང་འདིར་ཉེ་བསྐྱུར་བ་ཏི་སྟོན་དང་ལུབ་བྱིན་ཏེ་མཚམས་སྐྱུར་བས་བྲ་ཏྲི་ཏ་ཕྱད་པ་
དང་ལྟོས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་སམ་དང་ཁྱད་གོང་དུ་བཞག་པས་ས་སྐྱ་ད་པ་ཏ་འབྱུང་བ་སྐྱེ་
བ་ཡོད་པའམ་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པས། མདོད་འགྲེལ་སོགས་ལྟར་དངོས་སྐྱུས་རྒྱ་རྒྱུ་
དང་ཕྱད་ནས་སྐྱེ་བ་དང་འབྱུང་བ་དང་། དབུ་མ་བས་ཆོག་གསལ་སོགས་ལྟར་ཕྱད་ལྟོས་
རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་ནམ་གངས་ཡིན་ལ། འབྱུང་བའི་དོན་སྐྱེ་བ་ལ་བྱས་ཏེ་ཕྱད་ནས་སྐྱེ་
བ་སོགས་འདུས་བྱས་ལ་སྐྱུར་བ་ཐུན་མོང་དང་། འབྱུང་བའི་དོན་གྲུབ་པ་ལ་བྱས་ན་ཕྱད་
ནས་གྲུབ་པ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུར་བ་དབུ་མ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའོ། །དགོས་པ་སྐྱ་མ་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་བྱི་མ་བདེན་གྲུབ་
འགོག་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཆེན་མོར། བྱམ་པ་ངེས་པའི་སྒོས་ལྟོ་ལྟོར་བ་ངེས་པ་གང་ཞིག་ཅེས་
པ། རྒྱ་ཤེས་རྒྱ་ཆེན་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་
གི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་ན་འདིའི་དོན་གང་ཡིན། ཇི་ལྟར་ལྟོ་ལྟོར་བ་བྱམ་
པའི་དོན་དུ་འདོག་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན་ན་ནི། འབྲས་བུ་ནམས་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྱུང་བར་ངེས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་བའི་དོན་ཡང་ངེས་པར་འཇུག་བས་མི་རིགས་
སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། མཆོན་བྱ་དེ་ངེས་པའི་སྒོས་མཆོན་ཉིད་དེ་ངེས་པར་ཐལ་བ་
འཕངས་སམ་སྐྱམ་སྒྲེ། ཆེན་མོར། དེ་དེའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་ལྟ་བུའི་དབྱད་པ་རྫོགས་པའི་
དབུ་མ་བ་ལ་ཡིན་གྱི། རྟེན་འབྲེལ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཞེས་དང་། སྒོ་དེའི་མཐུས་བདེན་སྟོང་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཞེས་པ། རྒྱ་ཤེས་ལས། དེ་འདྲ་བའི་དབུ་མ་བ་ལ་ནི་བྱིན་དག་གི་དངོས་པོ་ནམས་རྒྱ་ལ་
རག་ལས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དངོས་སུ་ངེས་པ་ན་སྒོ་དེ་ཉིད་གྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་བའི་དོན་དུ་ངེས་པར་འཇུག་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཆེན་མོར།
ཕྱད་ལྟོས་རྟེན་གསུམ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ནམས་སྐྱོད་ཅི་གང་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པས་
དོན་ལྟོག་སོ་སོར་འདོག་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ། སྐྱོད་འདྲ་བའི་དོན་ལས་མཆོན་

ཉིད་གཅིག་འདྲིལ་པ་དོན་མིན་ཏེ། དེ་དག་ནམ་གངས་ཅམ་ལས་དོན་གཅིག་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོལ་མཚོར་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་སྟོན་ནས་གྲུབ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་དགག་ཆེད་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ཆ་ཤས་དང་ཕྱད་པ་དང་སྟོན་པ་དང་བརྟེན་པ་དང་འབྲེལ་བས་བཞག་ཀྱང་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ལ་ཕྱི་མ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ན་ཆོག་གམ་དཔྱད། ས་ལུ་ལྗང་བའི་མདོར་འདུས་བྱས་རྟེན་འབྲེལ་མཚན་ཉིད་ལས་བཤད་པ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད། མི་རྟག་པ་དུ་མའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་པར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད། ལུས་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད། བྱ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ལྟ་གསུངས་པས་རྗེས་འགྲོའི་སྟོན་སྒྲིམ་རྒྱ་མེད་དང་རྟག་པ་གཅིག་ཕུ་སོགས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་དང་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་ལུས་མེད་རྟག་པ་དང་དབང་ཕྱག་སོགས་གྱི་སྟོའི་གཡོ་བའི་བྱ་བ་ལས་འབྱུང་བར་ལྟ་བུ་ལྟ་བུས་ལ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ཤད་པའི་དགོས་པ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རྟག་པར་མིན་པ་དང་། ཆད་པར་མིན་པ་དང་། འཕོ་བར་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུང་དུ་ལས་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོ་མདོན་པར་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་དུ་འོ་ཞེས། རྒྱ་རྟག་པར་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཆད་ནས་འབྱུང་བར་ལྟ་བུ་དང་། ས་བོན་མདོག་མ་འཕོ་བར་བྱ་བུ་འབྱུང་བར་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་རྒྱུང་དུ་ལས་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་བས་སྐྱེས་བྱས་སོ་ནམ་བྱེད་པ་དོན་མེད་པར་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ངེས་པ་མེད་པས་སྐྱེས་བྱས་བྱེད་པ་དོན་མེད་པར་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་སེལ་བ་སོགས་ཆེན་མོར་བལྟོ། །འདི་དག་གིས་ཆད་ལྟ་སྤངས་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། མདོ་དེ་ལས། དག་སྟོང་དག་སྐྱེས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་ངོ་། །སྐྱེས་ཆོས་མཐོང་བ་དེས་སངས་རྒྱས་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པས་སྟོན་འདོགས་སྤངས་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་བསྐྱོམ་ཚུལ་བསྟན་ལ། དེས་ནི་མདོ་འདི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་དང་མཚན་ཉིད་ལྟམ་དགོངས་གྱི་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པས། རྟེན་འབྱུང་མཐོང་ཞེས་པ་དེའི་དོན་བདེན་སྟོང་མཐོང་བ་དང་། ཆོས་མཐོང་ཞེས་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱུབ་པའི་ཆོས་

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་འབྲས་བུའི་ཚས་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་
འདུས་མ་བྱས་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་། དགོངས་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཚས་
སངས་རྒྱས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་དང་། དེ་གསུམ་བདེན་པས་སྟོང་བའི་ཚས་
ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་པར་མཐོང་ཆེད་དུ་གསུངས་པས་ཡིན་ནོ། བྱི་རོལ་
བས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཐ་སྟངས་ཅམ་ཡང་མི་འདོད་ལ། དངོས་སྤྱོད་འདུས་བྱས་ཅམ་ལས་
འདོག་མི་ཤེས་པས་སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འགོ་བ་འདི་དེ་དག་གིས་ཐོས་ན་སྒྲག་
པར་འཇུག་བས། གསེར་ཕྱོང་ལས། མིང་ཅམ་ལས་ཀྱང་སྒྲག་པ་སྦྱེ་བར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་སོགས་ལས། འདི་ཡོད་ན་འདིའི་འབྱུང་། འདི་
སྦྱེ་བས་འདི་སྦྱེ་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་པས། རྒྱ་ཡོད་ན་
འབྱུང་གི་རྒྱ་མེད་པར་བསམ་པ་ཅམ་གྱིས་མི་འབྱུང་ཞེས་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན་དང་།
ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་རྒྱ་སྦྱེ་བ་ལས། སྦྱེ་ཞེས་མི་རྟག་པའི་རྟེན་དང་། རྒྱ་སྦྱེ་བ་
ཅམ་གྱིས་མིན་པར་མ་རིག་པས་འདུ་བྱེད་སྦྱེད་པ་ལྟ་བུ་དེ་སྦྱེད་པའི་རྒྱས་ལྡན་དགོས་
ཞེས་རྒྱས་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། འདུས་བྱས་ནམས་རྟེན་གསུམ་ལས་སྦྱེ་དགོས་པར་
མདོ་ཆོན་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ལ། སའི་དངོས་གཞིར། མ་རིག་པའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པར་
ཡོད་ན་མ་རིག་པ་མདོན་གྱུར་འབྱུང་བ་དང་པོའི་དོན་དང་། མ་རིག་པ་མདོན་གྱུར་སྦྱོས་
ན་འདུ་བྱེད་སྦྱེ་བ་གཉིས་པའི་དོན་དང་། དང་པོ་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་
ཆོག་པར་མདོན་གྱུར་སྦྱེ་བ་གཉིས་ཀས་འདུ་བྱེད་གསོག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ལ་
དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་གྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་པར་ཡོད་པས་འདུ་
བྱེད་ནམས་འབྱུང་ངོ་། འདུ་བྱེད་ནམས་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་ནམ་པར་ཤེས་པའི་འཇུག་པ་སྦྱེ་
བའོ། རྟེན་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱང་
འཇུག་པའི་ཚུལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཆོག་གསུམ་གྱིས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
སྦྱེ་ཚུལ་རྟེན་གསུམ་དང་སྦྱར་ལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས་མདོ་དང་པོ་གཉིས་
བསྟན་བཤད་དུ་བྱས་ནས་གྲངས་ཅན་གྱིས་འབྲས་བུ་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་ལ་མ་སྦྱོས་བ་

གསལ་བ་ན་སྦྱོར་ཟེར་བ་འགོག་ཆེད་དུ་དང་པོས་ལྷ་གྲ་ལྷ་བུ་རྒྱ་ལྷ་བུ་སྦྱོར་བ་ན་སྦྱོར་
དགོས་ཏེ། དེ་སྦྱོར་བ་གྲུབ་པ་འབྱུང་བ་གསུམ་དུས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀག་ལ། གཉིས་
པས་དང་པོར་ས་བོན་སྦྱོར་ནས་ཕྱིས་ལྷ་གྲ་གྲུབ་དགོས་ཏེ། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་ལྷ་གྲ་སྦྱོར་
མ་ཆར་ཀྱང་ས་བོན་གྲུབ་ཆར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་འཛིན་གོང་ལ་རྩ་བུམ་ཡོད་ན་ལྷ་ཅིག་
བྱེད་རྒྱུ་རྒྱ་དང་རྩ་མཐའ་གྱིས་འབད་ཚོལ་སྟོན་དོན་མེད་ཅེས་བཀག་གོ། མདོ་དང་
པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མཛོད་འགྲེལ་དུ། ཡན་ལག་དང་པོ་ཡོད་ན་གཉིས་པ་འབྱུང་ཞིང་
གཉིས་པ་སྦྱོར་པས་གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་སྟོན་སྐུ་ཤིའི་བར་སྦྱར་བ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་
དང་། ཆོ་སྤྲུལ་མའི་གཉིས་ཡོད་ན་བར་གྱི་བརྒྱད་འབྱུང་ཞིང་བར་གྱི་བརྒྱད་སྦྱོར་པས་ཕྱི་
མཐའི་གཉིས་སྦྱོར་བ་ཆོ་བརྒྱད་པ་དང་། མ་རིག་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་མ་
རིག་པས་གསུམ་པ་མན་གྱི་བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་
ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་མཛོད་རང་ལྷགས་ཡིན་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས་
བཤད་ཚུལ་དེ་མདོ་གསུམ་པས་གྲུབ་པས་དང་པོ་གཉིས་དོན་མེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་
ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྦྱར་དུ་མེད་པ་དང་། སྤྱི་ལྷ་བུའི་མདོར་ཆོར་བདེ་གཅིག་སྦྱར་སྦྱར་
བ་དང་འགལ་བ་སྟོན་གྱིས་བཀག་གོ། བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་གྱིས་དེའི་དོན་རྒྱུའི་རྒྱུ་
གནས་པ་ཡོད་ན་འབྲས་སུའི་རྒྱུ་གནས་པ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་སྦྱོར་པས་འབྲས་སུ་སྦྱོར་
བར་བལྟན་ཟེར་བ། གནས་པ་འཆད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དང་གོ་རིམ་འཆོལ་བའི་
སྦྱོན་ཡོད་ཅེས་མཛོད་དང་མདོ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་བཀག་གོ། གནས་བཟན་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིག་གིས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་མེད་ལས་སྦྱོར་བ་དང་རྒྱ་རྟག་པ་བཀག་ཟེར་བ།
དེ་གཉིས་མདོ་གཉིས་པ་གཅིག་སྦྱོར་བཀག་པས་མདོ་དང་པོ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཞེས་
མཛོད་དང་མདོ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་བཀག་པ་སྟོན་ཆེན་མོར་བལྟོ། བྱེ་སྦྱོར་རྟེན་
འབྲེལ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བས་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འདོད་ལ། དེའི་
རྟེན་དུ་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་དུག་བཤད་པའི་སྐད་
ཅིག་མའི་དོན་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་སྦྱོར་གནས་འགག་གསུམ་གྱི་ཆ་ལ་རྩོགས་

པས་ཡིན་ལ། དེ་ཆགས་པས་སྟོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་མ་རིག་པ་དང་།
སེམས་པ། རྣམ་ཤེས། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རིག་ཚོར། སྟོན། ལེན་དང་། དེ་དུས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་བཞི་དང་། རྒྱུ་མཆེད་དུག་དང་། སྟོག་གཅོད་ལས་དང་། དེ་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་བ། གནས་
པ་རྒྱ་བ། ཞིག་པ་ཤི་བར་བྱས་པས་རྒྱ་ཤི་མ་གཏོགས་བཅུ་གཅིག་དུས་མཉམ་མོ། །འདིའི་
འདུ་བྱེད་ལ་ལས་ལམ་ཡོད་མེད་དང་ཞེ་སྤང་གིས་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱད། རོལ་མཚོ་ལས། བཅུ་གཉིས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། སྟོན་པ་དང་ཞིག་པ་
རྒྱ་ཤིར་བཞག་པ་ནང་འགལ་ལོ། །གང་སྟེལ་ལས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་གསུངས་
སོ། །རྒྱུན་ཆགས་པ་གནས་སྐབས་པ་དང་འདྲ་བར་ལུང་རིགས་བར་མཛོད་ལས་
གསུངས་སོ། །གནས་སྐབས་པ་ནི། སྟོན་དང་ཕྱི་མཐའ་བར་དག་ལ། རྫོངས་པ་རྣམ་པར་
བརྒྱུག་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར། དུས་གསུམ་ལ་རྫོངས་པ་བརྒྱུག་ཕྱིར། རྒྱུས་ནས་ཐོང་འཁྱར་
གིས་སྤངས་པའི་མངལ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོ་ཡོངས་རྫོགས་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་གསུམ་རིམ་གྱིས་
འཕྱོལ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། མ་རིག་ཉེན་མོངས་སྟོན་གནས་སྐབས། འདུ་བྱེད་དག་ནི་
སྟོན་གྱི་ལས། ཞེས་པ་ལྟར། ཉེན་དེ་ལ་དང་པོ་རྒྱུན་ལྷགས་རང་ཉིད་རྒྱུ་བ་འཕེན་བྱེད་
དང་ཆར་གཅིག་པའི་སྟོན་ལེན་སྟོན་གསུམ་གྲུབ་པས། དེའི་དང་པོ་གཉིས་བར་བ་ཕྱིར་
འོང་རྒྱུ་བ་འཕེན་བྱེད་དང་ཆར་གཅིག་པའི་མ་རིག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་དང་། སྟོན་པ་ནི་
དེའི་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྦྱར་ཕུང་པོ་ཡིན། མིང་དང་
གཟུགས་ནི་དེ་པན་ཆད། རྒྱུ་མཆེད་དུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། །དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་
ཆད་དོ། །རིག་པ་བདེ་སྦྱག་ལ་སོགས་ཀྱི། རྒྱུ་ཤེས་ལུས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །ཚོར་འཁྲིག་ཚུན་
ཆད་སྟོན་པ་ནི། །འོངས་སྦྱོད་འཁྲིག་པ་ཆགས་ཅན་གྱིས། ཉེ་བར་ལེན་པ་འོངས་སྦྱོད་
རྣམས། རྟོག་པར་བྱ་ཕྱིར་འོངས་རྒྱག་པ། །དེ་སྟོན་འབྲས་བུ་འབྱུང་འཁྱར་བའི། །ལས་
བྱེད་དེ་ནི་སྟོན་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་ཆོ་བར་བའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་
ཤེས་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་རྒྱུ་མཆེད་དུག་དོད་པའམ་དོད་པའི་ཆོད་དུ་

སྒྲེབ་པའི་བར་མིང་གཟུགས་དང་། སྒྲེ་མཆེད་དུག་དོད་པ་ནས་ཡུལ་དབང་ནམ་ཤེས་
གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་གཙོད་པའི་བར་སྒྲེ་མཆེད་དང་། དེ་གསུམ་སྤང་པ་ནས་མེད་
རེག་པས་སྒྲུག་བསྐྱལ་སྒྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཆོར་བ་བདེ་སྒྲུག་གི་རྒྱ་ཤེས་པ་ཚུན་ཆད་རེག་པ་
དང་། དེ་ཤེས་པ་ནས་འཁྲིག་པ་སྒྲིད་མི་རུས་པའི་བར་ཆོར་བ་དང་། དེ་སྒྲིད་རུས་པ་ནས་
ཡུལ་བྱུང་མེད་སྟགས་ཆོལ་བ་ལ་མ་ཞུགས་བར་སྤེད་པ་དང་། དེ་ཐོབ་ཕྱིར་རྒྱག་པ་ནས་
ཡང་སྤྲོད་འབྱུང་ངེས་ཀྱི་ལས་བསགས་པའི་བར་ལེན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ལས་བསགས་
པ་ནས་སྤྲོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཏེ་ཆེ་ཅི་སྤྲོད་ཀྱི་བར་བཞག་ཆོག་གམ་སྒྲུལ། དེའི་དང་པོ་
ཆེ་དང་པོའི་བཅུ་གཅིག་པ་དང་། བཞི་ལྷ་མའི་རྒྱ་ཤི་དང་། གཉིས་ཆེ་གསུམ་པའི་མ་རིག་
པ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ། ཉིང་མཚམས་སྒྲིར་བ་སྒྲེ་བ་
ཡིན། ཆོར་བའི་བར་ནི་རྒྱ་ཤི་ཡིན། ཞེས་ཆེ་གསུམ་པའི་ནམ་ཤེས་བར་པའི་སྒྲེ་བ་དང་།
ཆོར་བའི་བར་བཞི་རྒྱ་ཤིར་གསུངས་སོ། གཙོ་པོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྐྱུགས། ཞེས་
དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་ལ་འདྲིལ་པ་ཡང་ས་མཚུངས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་བྱའོ། དེ་
དག་གནས་སྐབས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིར་མ་རིག་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱང་མིན་ནོ། ཆེ་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟེན་ལ་འདོད་པར་སྒྲེ་བ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་པ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཆར་
གཅིག་པའི་སྤྲོད་ལེན་སྤྲོད་གསུམ་མེད་དེ། དེ་སྤྲོད་འབྲས་བུ་འབྱུང་འཁྱུར་བའི། ཞེས་
དེ་ལ་ཡང་སྤྲོད་འབྱུང་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་བ་ལྟ་བུས་ཆེ་དེར་
འདོད་པའི་ཡང་སྤྲོད་འབྱུང་ངེས་ཀྱི་ལས་མ་བསགས་ན་རང་སྒྲེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
དང་ཆར་གཅིག་པའི་སྤྲོད་ལེན་སྤྲོད་གསུམ་མེད་དེ། གོང་མའི་དེ་བསགས་ཀྱང་ས་མི་
གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་སྒྲེས་ནས་ཐོང་འཁྱུར་མ་བསགས་ཀྱང་ལན་གྲངས་གཞན་
ལ་ཐོང་འཁྱུར་ཀྱི་འདོད་པའི་ལས་བསགས་པས་ཆོག་སྟེ། དམ་ཆོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
ལས། བདེ་འགྲོར་སྒྲེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཆར་གཅིག་པའི་ངན་འགྲོའི་སྒྲེ་བ་དང་
རྒྱ་ཤི་ཡོད་པར་འདོད་ལ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་དང་དེ་དང་ཆར་གཅིག་པའི་

མིང་གཟུགས་ཀྱི་བར་ཆེ་དུ་མས་ཆོད་པ་ཡོད་པ་ལྟར་སྲིད་ལེན་སྲིད་གསུམ་དང་དེ་
དང་ཆར་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་ཤིག་གཉིས་ཀྱི་བར་ཡང་ཆེ་དུ་མས་ཆོད་པ་ཡོད་པར་འདོད་
དེ། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་ཁྱོད་འགྱུར་གྱི་དེ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་སྐྱེས་ནས་ཁྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་དབང་གིས་སྐྱེས་པའི་མིས་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་
ཁྱོད་འགྱུར་གྱི་ངན་འགྲོའི་ལས་བསགས་ན་མིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཆར་
གཅིག་པའི་སྲིད་ལེན་སྲིད་གསུམ་ལ་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འགྱུར་བྱེད་དང་ལན་གྲངས་
གཞན་ལ་ཁྱོད་འགྱུར་འདོག་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་མིས་ཆེ་དེར་བརྟུ་བ་སྲིད་པའི་
སྐབས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ངེས་པ་མང་པོ་བསགས་ན་ཐམས་ཅད་ཁོ་
རང་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཆར་གཅིག་པའི་བརྟུ་བ་སྲིད་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ།
ཅ་བར་དེའི་ཕྱི་མཐའ་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་
སྐབས། །འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྟོན་གྱི་ལས། །ཞེས་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མ་
རིག་པར་སྔ་མའི་སྲིད་ལེན་ཅི་རིགས་དང་འདུ་བྱེད་ལ་བརྟུ་བ་སྲིད་པ་དགོས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཅ་བར་སྲིད་པ་ཡུལ་བྱུད་མེད་སོགས་ཆོལ་བའི་བར་
དང་། ལེན་པ་ལས་བསགས་པའི་བར་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིན་ཆད་ན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱེས་ནས་ཁྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་དབང་གིས་མངལ་
སྐྱེས་ཀྱི་ཆོ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་བར་བ་ཕྱིར་འོང་
གི་རྟེན་ལ་སྐྱེས་ནས་ཁྱོད་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ལས་གཅིག་ལས་མི་བསགས་པས་དེའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མིའི་རྟེན་ལ་ནམ་སྟོན་མེད་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་དང་
གོང་མའི་ལས་བསགས་ན་བརྟུ་བ་སྲིད་པ་མིན་ནོ། །ཁོན་ཀྱང་དེ་འདྲའི་གོང་མར་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྦངས་པའི་གོང་མ་བ་དེས་ས་དེར་ཡང་སྲིད་འགྱུར་
ངེས་ཀྱི་ལས་བསགས་ན་ཁོ་རང་གི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཆར་གཅིག་པའི་
སྲིད་ལེན་སྲིད་གསུམ་ཡོད་ལ་དེ་དག་ལ་བརྟུད་པ་སོགས་ཟེར་མི་ཟེར་དཔུང། གང་
སྟེལ་ལས། གཟུགས་ཁམས་ན་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་དང་། གཟུགས་མེད་

པས་དེ་དག་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། མཛོད་
མཐའ་དཔྱོད་དུ། མིང་གཟུགས་དང་སྦྲེ་མཆེད་དུག་ནི་ནམ་ཤེས་ལས་ཟུར་དུ་མེད་པར་
གསུངས་པས་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ཟེར་བའམ། ཡང་ན་ལྷ་བ་དང་དུག་པའི་ཐ་སྟད་མི་ཐོབ་
པས་བཞི་བ་ལྷ་བ་མེད་ཟེར་བ་གང་བདེ་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དུག་པ་རེག་པ་སོགས་
ཡོད་དགོས་སམ་སྟམ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དེ་མིའི་སྦྲེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཆར་
གཅིག་པའི་སྦྲེ་ཆ་གཉིས་ཀྱང་སྦྲེ་བ་མང་པོར་འདོག་དགོས་པས། དེ་འབྲའི་ལས་དང་
ཆར་གཅིག་ཆ་ཤིའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ལས་དེ་དང་ཆར་གཅིག་པའི་བཅུ་གཅིག་པ་སྦྲེ་བ་
ཡོད་ཀྱང་། དེ་འབྲའི་སྦྲེ་ཆ་གཉིས་ཆར་མི་གཅིག་པས་ཆར་གཅིག་པའི་སྦྲེ་ཆ་གོ་རིམ་
འཆོལ་བས་སྦྱོན་མེད་དོ། །དེ་འབྲ་བྱས་ན། ཉེན་འབྲེལ་ཚོམ་འཕྲོ་ལས། འདི་བའི་ལུགས་
ལ་གནས་སྐབས་པའི་ཉེན་འབྲེལ་སྟུར་ན། ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། སྦྲེ་བའི་
ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཉེན་
འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆ་ཤིའི་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། སྲིད་ལེན་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཉེན་
འབྲེལ་ཡིན་ན། མ་རིག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། སྲིད་པའི་ཉེན་འབྲེལ་
ཡིན་ན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་ཡང་འདོད་པར་
དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། བོང་མར་མ་ངས་ཏེ། འདོད་པའི་ཉེན་ལ་བསགས་པའི་བོང་མར་སྦྲེ་
བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དབང་གིས་སྦྲེ་བ་སྒྲངས་པའི་བོང་མ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་
ཉེན་འབྲེལ་དེ། སྦྲེ་བའི་ཉེན་འབྲེལ་དང་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་
ཀྱི་དེ་ཆ་ཤི་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། སྟར་ལྟར་མངལ་སྦྲེ་
ལ་སྟུར་ན་འབྲིག་པ་སྦྱོད་མི་རུས་པའི་བདུན་པ་ཆོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྲིད་
འབྱུང་ངས་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་མེད་པར་ཐལ། བཅུ་བ་སྲིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེའི་སྐབས་སུ་ལུས་ངག་གི་ལས་ལམ་དུག་བསགས་པ་དང་། ས་མ་བསད་པའི་མཚམས་
མེད་ཀྱང་བསགས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་དེ་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཆེ་བར་བའི་རྒྱད་ཀྱི་བྱུང་
རིམ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་མེད་སྟམ་ལ། བརྒྱད་པ་སྲིད་པས་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་

དངོས་རྒྱ་བྱས་པ་ཡོད། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་
སྟེང་ལེན་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྟར་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་མི་དགོས་ལ། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ལ་ཡང་སྟེང་འགྲུབ་ངེས་མ་ཡིན་པ་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱེད་བྱ་མང་ངོ་། །འདི་བྱེ་སྟེ་
སྦྱིའི་ལུགས་ཡིན་ལ། གསེར་ཕྱེད་ལས། མདོའི་དགོངས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲུངས་པ་
འདི་མཉེས་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བ་དང་གངས་ཅན་པ་རྣམས་གྱིས་སྟེ་ངེ་བཞིན་པར་བྱས་
པས་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཀྲལ་བ་གསལ་བར་མ་རྩུས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་བྲུབ་བོ། །མདོད་ཀྱི་བྱེ་སྟེ་ལུགས་ལ་ཡན་ལག་དང་པོ་ལ་མ་རིག་པ་
དགོས་པ་སོགས། རྩ་བར། མ་རིག་མི་འཛའ་རྩུན་སོགས་བཞིན། ཞེས་སོགས་ལྟར་ལ། ས་
མཚམས་གང་སྟེལ་ལས། སྟེ་བའི་སྐད་ཅིག་གི་བར་དུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་རྣམ་པར་
ཤེས་པའོ། །ཞེས་དང་། འདིར་མིང་གཟུགས་ནི་མ་ཤི་བར་དུ་ཡན་ལག་ཏུ་རིག་པར་བྱ།
ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། སྟེ་བ་ནི་སྟེ་བ་སྟེ། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྣམ་ཤེས་བར་དོ་ནས་སྟེ་སྟེ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་བར་དང་། མིང་
གཟུགས་དང་སྟེ་བ་སྟེ་སྟེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནས་མ་ཤི་བར་བཞག་པས། ལྷ་བ་དུག་པ་
བདུན་པ་བཅུ་གཉིས་པ་རྣམས་ཀྱང་མདོ་འགྲེལ་ལྟར་རང་རང་བྲུབ་པ་ནས་མ་ཤི་བར་
འཛོག་པ་ངེས་འགྲུབ་བོ། །ཆེན་མོར། རྣམ་ཤེས་བར་དོ་ཁོ་ནར་བཞག་པ་བཞི་བའི་རྟེན་
གྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་དགོངས་སོ། །སྟེང་ལེན་གཉིས་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་དུ་བྱས་
ནས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་དང་། ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་གཉིས་
ཀ་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་དུ་བྱེ་སྟེ་དགག་ཚུལ་མདོ་འགྲེལ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
པར་འབྱེད་པའི་མདོའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། སྦྱིའི་མཚན་ཉིད། སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟུ།
རྟེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ། རང་རང་གི་བྱེད་ལས། ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ། ས་མཚུངས། བསྟོམ་ཚུལ།
བསྟོམ་པའི་པན་ཡོན་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ཞེས་
སོགས་ལྟར། རང་གི་རྒྱ་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་འདིར་བསྟན་རྟེན་འབྱུང་གི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད་པས། དང་པོ་ས་བོན་ལྷ་གྲུ་འདབ་

མ་ཤོང་བྱ་སྒྲིབ་པོ་མེ་ཏོག་འབྲས་བྱ་བརྒྱད་ལྔ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྲུང་ཚུལ་གསུངས་
ལ། གཉིས་པ་ལ་མ་རིག་པ་སོགས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་གསུངས་སོ། །

ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེའི་དབྱེ་བསྒྲིབ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། བསྒྲིབ་པོ། དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་མ་རིག་པ་ནི། སྤྱིའི་མདོ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ་ལས། མ་རིག་
པ་ནི། མཆོག་གི་ཆོས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། ཁྱེས་མཆོག་གི་ཆོས་ཤེས་རབ་དང་།
རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་
བྱས་ལ། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས་མ་རིག་པ་སུམ་ཅུ་དང་དེ་དུས་ལ་ཚྛོངས་པ་
སོགས་བདུན་དུ་འདུ་ཚུལ་མདོ་འགྲེལ་གྱིས་གསུངས་ཚུལ་ལྟར་རིགས་བང་མཛོད་དུ་
གསལ་ལ། སའི་དངོས་གཞིའི་རྟོག་དཔྱད་སོགས་ཀྱི་སར། དེ་དག་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དགོ་བའོ། དེ་དག་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་མི་དགོ་བའོ། ཁྱེས་
དགོ་བ་ནས་དཀར་པོའི་བར་བརྒྱ་བྱི་མ་བྱི་མ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་བྱས་པ་ལས།
གྲངས་སུ་མ་བྱས་པར་བརྒྱ་དགུ་འཁོར་བར་འཇུག་ཞོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ། གང་ལ་
འཇུག་པ་ལ་ཚྛོངས་པ། དུས་ལ་ཚྛོངས་པ་གསུམ་དང་། གང་འཇུག་པ་ལ་ཚྛོངས་པ།
དངོས་པོ་ལ་ཚྛོངས་པ་གསུམ་དང་། ས་སྒེར་བྱི་ལ་ཚྛོངས་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྒྲུས་པ་
བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཚྛོངས་པ་པ་རོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མི་
ཤེས་པ་བཞག་གོ། རི་ལྟར་འཇུག་པ་ལ་ཚྛོངས་པ། འཕོ་བ་ལ་ཚྛོངས་པ་གསུམ་དང་། ས་
སྒེར། ལས་ལ་ལས་བྱེད་སོ་སོ་ལ་ཚྛོངས་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་ལ་རྣམ་སྤྲིན་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་

མྱོང་བ་བོར་ཞེན་པར་བཤད། འཁོར་བར་ཚྭ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་སྒྲིངས་པ་ལ།
ཚྭ་པའི་རྟེན། མཚོག་ལ་སྒྲིངས་པ་གསུམ། ཚྭ་པའི་དམིགས་པ་། དེ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲིངས་པ་
བཞི་དང་། ཚྭ་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིངས་པ་ཀུན་བྱང་ལ་སྒྲིངས་པ། ཀུན་བྱང་གི་རྒྱ་
དང་རྒྱ་ལས་ཡང་དག་པར་བྱང་བ་ལ་སྒྲིངས་པ་གཉིས་དང་། ཚྭ་པའི་འབྲས་བུ་བྱུང་བ་
ལ་སྒྲིངས་པ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲིངས་པ་སྟེ། སྤར་བཤད་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་
ས་སྤར་ཡང་མདོ་འགྲེལ་ལྟར་ལྷང་རིགས་བང་མདོད་དུ་བཀོད་པ་དང་འབྲེལ། ཆེན་
མོར། སའི་དངོས་གཞིར་མ་རིག་པ་བརྟུན་པའི་ལྷ་ལྟུང་གཅིག་ཀྱང་བཤད་
དོ། ཞེས་པ་སའི་དངོས་གཞིར། གཞན་ཡང་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་སྟེ། དོན་མ་སྒྲིངས་པ་
དང་། ལྷ་བ་ལ་སྒྲིངས་པ་དང་། བག་མེད་པས་སྒྲིངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་སྒྲིངས་
པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲིངས་པའོ། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་བ་ལ་སྒྲིངས་པས་ནི་དང་
པོ་དུག་དང་རྒྱུད་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་མི་ཤེས་པ་བསྐྱུས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། བག་
མེད་པས་སྒྲིངས་པས་ནི་ལས་དང་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་མི་ཤེས་པ་བསྐྱུས་
སོ། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་སྒྲིངས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ནས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་
ཐུག་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པ་བསྐྱུས་སོ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་སྒྲིངས་པས་ནི་ཐ་མ་བསྐྱུས་
སོ། དོན་ལ་སྒྲིངས་པས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། མདོ་
ལས། མི་ཤེས་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་དང་། མངོན་པར་མ་རྟོགས་པ་དང་། སྒྲིངས་པ་དང་།
ཀུན་ཏུ་སྒྲིངས་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ལུན་པའི་རྣམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མ་རིག་པ་
ཞེས་བྱའོ། ཞེས་རྣམས་གངས་བདུན་གསུངས་པའི་དང་པོ་གསུམ་མ་རིག་པའི་དམིགས་
ལྷལ་བརྟུན་པའི་སུམ་ཅུ་བོ་དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་འགལ་ལྷལ་རིམ་བཞིན་སྦྱར་ཞིང་། དེ་དག་རེ་རེ་ལ་སྒྲིངས་ཅོམ་
གྱི་མ་འབྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། ལོག་ལྟ་སོགས་ལོག་
རྟོག་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་ཅི་རིགས་དང་མཚུངས་ལྡན་
གྱི་མ་རིག་པ་རེ་ཡོད་པ་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲིངས་པ་ནས་སུན་པ་བཞིའི་རྣམས་གངས་ཀྱིས་

བསྟན་པར། ཆེན་མོར་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་དང་དེའི་འབྲེལ་བཤད་གྲུ་ན་མ་ཉིས་
 མཛད་པའི་ལུང་གིས་སྦྱབ་ལ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ལུང་རིགས་གཉེར་མཛོད་དུ་
 མ་རིག་པ་མེད་པར་རྣམ་གྲངས་དུག་བྱས་པ། སའི་དངོས་གཞིར། རྣམ་གྲངས་དུག་པོ་
 འདི་དག་ནི། ཞེས་པ་ནས། རྫོངས་པའི་གཞི་ཐ་མ་གཉིས་གཞི་གཅིག་དུ་བྱ་བ་ནི་ཐ་མའི་
 མ་རིག་པའི་ཐུན་པའི་རྣམ་གྲངས་དེའི་ནང་དུ་བསྟུ་བར་བཞུ་བར་བྱའོ། ཞེས་དང་། མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ན།
 རྣམ་གྲངས་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱད། དང་པོ་གསུམ་ལ་
 ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་གོགས་བྱེད། བྱེད་ལས་ཀྱིས་སོ་སོར་
 བཞག་པས་འགལ་བར་གསུངས་ཏེ། གཉེར་མཛོད་ལས། གཞན་ཡང་། ཐོས་པ་ལ་མ་
 བྱགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཐོས་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་
 ཅན། མདོ་ལས། མི་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་དུག་ཀ་ཡིན་པར་
 ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་མདོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་སྟེ་བ་ལ་སྒྲིབ་ལ་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་སྟེ་བ་ལ་མི་སྒྲིབ་
 པའི་མ་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
 བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟེ་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་མདོན་པར་མི་རྟོགས་པ་དང་ཞེས་པའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་འགལ་རྒྱ་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་འགལ་རྒྱ་འདྲ་ཡང་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བར་སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཆོན་དེ་གསུམ་སོ་སོར་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
 དེས་མཆོན་ནས་ཐོས་བྱུང་བའི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་བྱུང་གི་འགལ་རྒྱ་དེ་སྟེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་
 པའི་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡང་ཐོས་པའི་དེར་ཐལ་བ་དང་། བསམ་བྱུང་བའི་རྒྱད་ཀྱི་
 སྒྲོམ་བྱུང་གི་དེ་ལྟར་གྱུར་བའི་མདོན་པར་མ་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་བསམ་བྱུང་གི་དེར་ཐལ་
 བ་སོགས་འཕེན་སྟེ། འདི་སྒྲོར་ལ་རིགས་པ་སྤྱ་མོ་དགོས་ཞིབ་ཆ་མང་ངོ་། ཞེས་དང་པོ་

གསུམ་འགལ་བར་གསུངས་ལ། ཕྱི་མ་གསུམ་ཡང་མདོའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྫོངས་པའི་
ཆོ་ནི་མ་ངེས་པར་ཚུང་བད་ཅིག་མཐོང་ངོ་། ཞེས་དང་། ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་ནི་ཕྱི་ཅི་ལོག་
ཏུ་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པ་དངས་ནས་ཐེ་ཆོམ་ལོག་རྟོག་མ་རྟོགས་གསུམ་དང་། རྒྱུ་འབྲིང་
ཆེ་གསུམ་དང་། གཞུགས་མེད་གཞུགས་འདོད་པ་དང་གསུམ་དང་རིམ་བཞིན་སྐྱར་བ་
ལྟར། ལུང་རིགས་བང་མདོད་ཏུ་ཡང་གསུངས་པས། ལུང་རིགས་བང་མདོད་ལས།
མདོའི་དོན་ནི། བྱུར་ཚུལ་སོ་སོའི་དབང་ཏུ་མ་བྱས་ན་མི་འགལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་
པས། ལུང་རིགས་གཏེར་མདོད་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནང་པན་ཚུན་འགལ་བ་དང་། དེ་
ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་གཞུགས་མེད་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་སྟོན་མཐའ་མི་ཤེས་
པའི་རྫོངས་པ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་སྐྱན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་
པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་སྐྱན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་ཐལ། མདོ་ལས་
རྫོངས་པ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། རྒྱུ་འབྲིང་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་རྫོངས་པའི་སྐྱས་བསྟན་ཏོ། འབྲིང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པའི་སྐྱས་
བསྟན་ཏོ། ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་སྐྱན་པའི་རྣམ་པའི་སྐྱས་བསྟན་
ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དེ་རྒྱུ་འབྲིང་གཞུགས་ཀྱི་དེ་
འབྲིང་འདོད་པའི་དེ་ཆེན་པོར་བཤད་པས་དེ་གསུམ་ཡང་བསྟན་པར་སེམས་སོ། ཞེས་
ཕྱི་མ་གསུམ་ཡང་ནང་པན་ཚུན་འགལ་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ། དང་པོ་གསུམ་མདོའི་
དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་དེ་གསུམ་འགལ་ཡང་སྐྱར་མི་འགལ་བ། གཏེར་མདོད་ལས། དེ་
གསུམ་གྱི་འགལ་སྒྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་གྱིས་འགལ་སྒྲ་བྱེད་ཚུལ་འདྲ་ཡང་། ཞེས་པ་
ལྟར། ཆེན་མོར། ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་རེ་རེའི་འགལ་སྒྲའི་མ་རིག་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསུམ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ལོག་རྟོག་མ་རྟོགས་པ་དང་མཚུངས་
ལྡན་ལ་རིམ་བཞིན་སྐྱར་བ་གང་ཞིག་དེ་རེ་རེ་ལ་ཁམས་གསུམ་ལ་སྐྱར་བའི་རྒྱུ་
འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱར་མི་འགལ་ཡང་སྐྱར་ཚུལ་སོ་སོའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན།
གཞུགས་མེད་ལོག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ། རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་སྐྱར་

བདེ་ཚྭ་སྤྲོད་པ་དང་ཞེས་པའི་དེ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་མ་གཉིས་མིན་ལ། ཐེ་ཆོམ་ལོག་རྟོག་མ་
 རྟོག་པ་གསུམ་ལ་སྐྱར་བའི་ཀུན་ཏུ་ཚྭ་སྤྲོད་པ་དང་ཞེས་པའི་དེ་ཡིན་གྱི་ཐོག་མཐའ་
 གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏེར་མཛོད་ཀྱི་དེ་དེ་ལ་དགོངས་སྟེ། གཏེར་མཛོད་ལས།
 འདི་སྐོར་ལ་རིགས་པ་སྤྱ་མོ་དགོས་ཞིབ་ཆ་མང་ངོ་། ཞེས་དང་། འདིའི་ཞིབ་ཆ་རང་
 ལུགས་སྐབས་སུ་འཆད་དོ་ཞེས་པ་རང་ལུགས་སྐབས་སུ་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་བྱས་པ་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷང་རིགས་གཏེར་མཛོད་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་
 ཚྭ་སྤྲོད་པ་སོགས་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་ལ་སྐྱར་ཚུལ་མི་འབྲ་ཞིང་གཉིས་
 ཀལ་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་དང་དེའི་འབྲེལ་བཤད་བྲངས་པས་སྐྱར་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
 དམ་དཔུང། ལྷང་རིགས་བང་མཛོད་དུ་སྤྱ་མ་ལྟར་བྱས་སོ། མདོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
 དོན་སྤྱོད་བས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ལ་འདྲིན་ཚུལ་མེད་པ་བཞག་ཀྱང་ཐོགས་མེད་སྐྱ་
 མཆེད་ཀྱིས་ལྟ་མིན་ཁོ་ནར་བྱས་ལ། ས་ལྷ་ལྷང་བའི་མདོ་ལས་མ་རིག་པའི་ནམ་གྲངས་
 བརྒྱ་བདུན་གསུངས་པས་སྐྱེས་བུའི་ཁམས་དྲུག་ལ་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་ཕྱི་དང་རྩལ་
 ཡོད་ཀྱི་རིལ་བོ་དང་རྒྱུ་ཀྱིས་རྟག་པ་དང་རྒྱ་དུས་ནས་ཡོད་པས་བརྟན་པ་དང་འབྲས་
 དུས་སུ་མི་འཇིག་པར་འགོ་བས་ཐེར་བྱུག་དང་བྱུང་པར་དེ་ལྟ་དང་ལྟན་པས་བདེ་བར་
 འདུ་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་དྲུག་བདག་འདྲིན་གྱི་མ་རིག་པའི་རྒྱར་སྡོམ་དུ་བསྐྱབ་ལ།
 བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་ནས་ང་ཞེས་བྱ་བའི་བར་བདག་གི་ནམ་གྲངས་བརྒྱས་ཁམས་དྲུག་
 འདུས་པ་ལ་ངར་འདྲིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་། བདག་གི་ཞེས་པས་ང་ཡིར་འདྲིན་པའི་
 མ་རིག་པ་བཤད་པས་ལྷང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ལས། འདིས་ནི་མ་རིག་པའི་དབྱེ་བ་
 གསུམ་བཤད་ཅིང་གསུངས་པ་དེའོ། །ས་བརྒྱ་བའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་དུ་ཉིས་པར་
 སྦྱོད་པ་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
 ཏེ། བདག་ཏུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་ན་མི་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་སྤྱ་མ་དང་འདི་གཉིས་
 ཀྱིས་འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པ་དང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ལ་བདག་འདྲིན་དགོས་པར་
 གསུངས་པས་མདོ་འདི་གསུམ་དབྱ་སེམས་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་བཤད་པའི་རྩ་བར་

གསུངས་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་འདིར་དོན་སྡུ་བྱེ་གཉིས་ཀྱང་བརྟེན་པས་མ་རིག་པ་
སྲུང་ཅུ་དང་བདུན་སོགས་ཆེན་མོ་ལྟར་འདོད་ལ། མ་རིག་པའི་སྐད་དོད་ཨ་བིཊ་ཞེས་
པའི་བིཊ་རིག་པ་དེ་ཨས་བཀག་པས་མ་དགག་ཆོག་ཏུ་བྱེ་སྡུ་པལ་ཆེར་དང་ཐོགས་མེད་
སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་དགག་སྡུ་བདུན་གྱི་ཐ་མ་ལ་བྱས་ཀྱང་། མདོ་བྱེ་བའི་བཙུན་པ་ཆོས་སྦྱོབ་
དང་། ཐོགས་སྐང་ཡབ་སྲས་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སེམས་དང་། དབུ་མ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་འདིག་ལྟ་མ་རིག་པར་འདོད་པས་སྐད་པ་དང་གཉེན་པོའི་དགག་སྡུ་གཉིས་ཀ་
བྱས་ཆོག་སྟེ། གཏེར་མཛོད་ལས། དགག་ཆོག་བཞི་བ་སྐད་པའི་དོན་ཅམ་ཡང་འདིར་མི་
རུང་སྟེ། ཉན། ལྟག་མས་འདིག་ལྟ་མ་རིག་པར་ཐལ་བ་འཕེན་ལ། དེ་དབུ་སེམས་གཞན་
གྱི་སྐབས་འདིར་འདོད་ཆོག་ཀྱང་། ཞེས་བཞི་བར་ཅམ་སྡུ་སྐར་བའི་ཕྱིར། ལྷང་རིགས་
བང་མཛོད་ཀྱི་དོན་དེའོ། གང་ཟག་གི་བདག་འདིན་ཏུ་ཐུར་བའི་མ་རིག་པའི་མཆན་
ཉིད་ལ་བང་མཛོད་ཏུ་གཙོ་བོ་སྡོམ་པས་ཚྱངས་ཅམ་འགོག་གསུངས་པ་གཏེར་མཛོད་
དང་ཆེན་མོར་ཞིབ་ཆ་གནང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འདིན་ལ་ཡང་སྐར་རོ། །ཡན་ལག་
གཉིས་པའི་ཀུན་སྟོང་ཏུ་ཐུར་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱང་ཚྱངས་པ་དེ། ཡན་
ལག་དང་པོའི་མ་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཏེར་མཛོད་ལས། ཡན་ལག་བཙུ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་ཏུ་ཐུར་བའི་དེ་ལའང་ཏུ་མ་ཡོད་དེ། བདག་འདིན་དང་ལས་འབྲས་
ལ་ཚྱངས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཚྱངས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ།
འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལ་ཚྱངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཚྱངས་པའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་བདག་འདིན་གྱི་དེ་ལའང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་
རྒྱུའི་ཀུན་སྟོང་ཏུ་ཐུར་བའི་དེ་དང་། ཏུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ཏུ་ཐུར་བའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་དང་། བང་མཛོད་ལས། ཡན་ལག་དང་པོ་ལ་ཡང་རྒྱ་དང་ཏུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོལ་མཚོ་ལས། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་
གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ཏུ་ཐུར་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
ཚྱངས་པའི་སེམས་བྱང་ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་ཏུ་ཐུར་བའི་མ་རིག་པའི་

མཚན་ཉིད། ཞེས་དང་། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 ཚན་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲིངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་
 བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། དེའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། དེ་དང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་
 མ་རིག་པ་དང་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དོན་གཅིག་གསུངས་པ། གསེར་
 བྲེང་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་དགོངས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲིངས་པ་གཅིག་ཕུ་སྟེ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་
 གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལོ། ཞེས་པར་བརྟེན་ཀྱང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་
 པོ་ཡང་དེའོ་ཞེས་པ་དང་པོའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པ། དེའི་མཚུག་ཏུ་འདི་ཡང་
 སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་འཕེན་བྱེད་མེད་པར་མདོ་འགྲེལ་
 ལས་གསུངས་པས། ཞེས་དང་། རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲིངས་པ་གཅིག་ཕུ་སྟེ་
 སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ཞེས་སྤར་བཤད་པ། ཉེན་འབྲེལ་ཙམ་གྱི་ཕུང་བོ་འདིའི་རང་
 བཞིན་མཉེས་པས་སྒྲིངས་པ་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་ལ། ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས་དེ་ཐོག་མའི་
 མ་རིག་པ་ཡིན་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་རང་དང་ཚར་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་དང་པོ་དང་
 དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མེད་ཟེར་དགོས་
 གོ། །གཏེར་མཛོད་ལས། སྦྱོར་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་གོང་མའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ཡན་ཆད་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ས་གོང་མའི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཐོག་མའི་མ་
 རིག་པ་མེད་དེ། དེ་མ་ཐོབ་པར་ས་དེའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་མི་བསགས་ལ། ལས་དེ་ཐོག་
 མའི་མ་རིག་པས་དངོས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མདོ་
 ལས་དེའི་བྱེད་ལས་སྒྲིངས་པར་བྱེད་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་པ་
 གཉིས་ལས་རྒྱ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཉིས་པའི་དངོས་རྒྱ་བྱེད་པས་མ་བྱ་སྟེ། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་
 སྤང་། ཞེས་དང་། གསེར་བྲེང་ལས། དེ་ལས་ཀྱང་བདག་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་བས་གང་
 གི་ཆེ་བདག་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པ་དེའི་ཆེ་བདག་བདེ་བར་འདོད་ཅིང་སྟུག་བསྐྱེལ་

བར་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་ཆེ་འདི་ཙམ་ལ་བདེ་བར་འདོད་པས་ནི་མི་དགེ་བ་ལ་
འཇུག་པས་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར། བང་མཛོད་ལས།
དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱར་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཆོད་པ་ཡོད་ལ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ཆོད་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱར་བྱང་གི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་དེའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་སྦྱེ་བ་ལ་ས་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་དགོས་
ཀྱང་སྦྱར་མཐའ་ཐོབ་མི་དགོས་ཟེར་རམ་དཔུང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་སྟོན་ལམ་
དབང་མ་ཡིན་པར་གྱིན་ཏུ་གསལ། སྦྱར་སྟོན་ལམ་དབང་གིས་ཡོད་གསུངས་པ། ལམ་
རིམ་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྟོན་ལམ་དང་སྦྱང་རྗེའི་དབང་གི་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་དུ་སྦྱེ་བ་འདྲིན་པ་ལ་སྒྲག་པར་མི་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར་འདོད་ཉོན་
རགས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པར་གོང་མར་སྦྱས་པ་ཡོད་དམ་དཔུང་།

ཆོད་མ་མདོའི་དར་རྒྱུ་ལས་མ་རྟོགས་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི།
བྱ་དང་རི་དྲགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ཚོངས་ཙམ་གྱི་མ་རིག་པ་
དང་། གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་ལ་དཔུང་པ་ཅུང་ཟད་བྱས་ཀྱང་མ་རྟོགས་སྐབས་ཀྱི་ཚོངས་
པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། རང་གི་བསམ་ངོར་དཔུང་པ་རྟོགས་ཀྱང་འདྲིན་མཚམས་མ་རྟོགས་
པའི་ཚོངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་འདྲིན་ཚུལ་མེད་ལ། དང་པོའི་དམིགས་ལུལ་ལ་གསུང་
རབ་ཀྱི་དོན་འདོག་གམ་དཔུང་དེ། དེའི་རྒྱུད་ན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་བདེན་འདྲིན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེན་མོ་ལས། ཉགས་བྱབ་སྟེ། རྟོད་བདེན་འདྲིན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོད་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་ཁ་མན་ཆད་
ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འདིག་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟོད་
ཉན་ཐོས་སྟོན་ལམ་རྗེ་རྟེན་སྟེ་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཐོབ་ཁ་མན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ལ་རང་རྒྱུད་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པའི་བདག་འདྲིན་གཉིས་ཡོད་དགོས་སོ། །འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། རང་

གི་ཀུན་སྒྲིང་དུ་ཐུར་བའི་འཛིག་ལྟ་ཡོད་པས་བྱབ་སྟེ། གཏེར་མཛོད་ལས། འཕེན་བྱེད་
ལས་བསོག་པ་ལ་ཐོག་མར་ངའོའམ་བདག་གོ་སྟུང་པའི་འཛིག་ལྟ་ཞིག་སྟེད་དགོས་
པས་དེ་འབྲའི་འཛིག་ལྟ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད། ཅེས་
པའི་མདོ་སྟར་བྲངས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་
ཞེས་ཉག་ཏུ་ཞེན་པར་ཐུར། ཞེས་སོགས་དང་། འཇུག་པར། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་
ཞེན་ཐུར་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་རྒྱ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་
དང་བདེན་འཛིན་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མདོ་ལས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ། གཏེར་མཛོད་ལས།
འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྒྱུ་གི་གཙོ་བོ་དང་རྩ་བ་མ་རིག་པ་འདི་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་འང་དེའི་རྒྱུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་
དང་འཁོར་རྩ་བ་ལ་སྦྱ་བཞི་བྱས་པས། བསོད་གྲགས་པས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་འཁོར་
རྩར་ཐུར་བའི་མ་རིག་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། དོན་གསང་མཁན་པོས་ཐོག་
མའི་མ་རིག་པ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་འདོད་པ་རྣམས་བཀག་གོ། ཆེན་མོ་ལས། གཉིས་པ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲིང་ཡིན་ལ་ཐོག་མའི་མ་རིག་མིན་པ་ནི་ལྷགས་འདི་ལ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་དེའི་རྒྱར་ཐུར་བའི་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་དེར་ཐུར་བའི་ལས་འབྲས་
ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་རྣམས་ཡིན་ཀྱང་། ཞེས་པ་འཛིག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མ་
སོང་བའི་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་ཐུར་བའི་འཛིག་
ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས། བང་མཛོད་དུ། རིགས་
གནས་སྒོས་པས་ལྟ་མིན་སྟུང་ཅིང་། ཞེས་དང་། ཆེན་མོ་ལས། སྤྱིར་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་
གཅིག་ཀྱང་ཡོད་དམ་དཔྱད། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ལ་འཛིག་
ལྟ་འཕེན་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་དགོས་པ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་
དགོངས་པའོ། །

འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། གང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བོ་དག་

ལ་འདིག་ཆོག་ལ་ལྟ་བུའི་མཐའ་ཉི་ཤུ་བོ་གཟུགས་བདག་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། བདག་གཟུགས་དང་ལྟན་པ་དང་། གཟུགས་བདག་གི་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་བདག་གནས་པ་དང་། ཉན། ལྟ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུའོ། །བཙུག་ལྟ་ནི་བདག་གིར་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། འཇུག་པར་ཡང་གསུངས་པ་ལས་མཆོད་གཞི་མི་གསལ་ལ། རེད་མདའ་བའི་ཀྱན་བརྟམ་འབྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཆོད་ལས། དེ་ཁ་ཅིག་ནི་བདག་སྤང་བོ་དང་གཅིག་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་བདག་སྤང་བོ་ལས་གཞན་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །གང་ཞིག་གཅིག་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པ་དེ་དག་ནི་གཟུགས་བདག་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཡིན་པར་ལྟ་བའི་བར་སྤང་བོ་ལྟ་བོ་འདི་ཅམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པའི་གཞི་གཞན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བདག་སྤང་བོ་ལྟ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བདག་ཏུ་འདིན་པའི་འདིག་ལྟ་ལྟ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་བདག་དོན་གཞན་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པ་དེ་དག་གྲང་བདག་ལ་སྤང་བོ་བརྟེན་པའམ་སྤང་བོ་ལ་བདག་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་གནས་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྤང་བོ་དང་མི་ལྟན་པའི་བདག་ཏུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས། བདག་ལ་སྤང་བོ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་དེ་ཡང་སྤང་བོ་བདག་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ལྟན་པར་འདིན་པ་དང་། སྤང་བོ་བདག་གིས་དབང་སྦྱར་བྱས་འདིན་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དང་པོ་ནི། བདག་ལ་གཟུགས་ལྟན་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་པའི་བར་དུ་ལྟ་བོ་འདི་ཅམ་ཟད་ལ། ཕྱི་མ་ཡང་གཟུགས་བདག་གི་ཡིན་པ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་གི་ཡིན་པའི་བར་ལྟ་བོ་འདི་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བདག་སྤང་བོ་ལྟ་དང་ལྟན་པ་པོའི་བདག་དང་། སྤང་བོ་ལྟ་ལ་དབང་བསྦྱར་བ་པོའི་བདག་ཏུ་འདིན་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བཙུག་ལྟ་ནི་བདག་གིར་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་གཟུགས་དང་ལྟན་པ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་པའི་བར་ནི་བདག་གི་བར་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྟེ་བྱ་དང་རྒྱ་བཞིན་དུ་སྤང་བོ་ལྟ་བོ་དེ་དག་བདག་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་བདག་གི་ཡིན་པ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་གི་ཡིན་པའི་བར་ལྟ་ཡང་བདག་གིར་ལྟ་

བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱུས་བྱ་དང་དེའི་ནོར་བཞིན་དུ་ཕྱང་བོ་ལྷ་ནི་བདག་གི་དབང་
 བསྐྱར་བྱར་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་ཕྱང་བོ་ལ་བདག་
 བཟོན་པ། ཞེས་པའི་སེལ་རྩི་སྲུལ་ལ་གནས་པ་བོ་ཡིན་པ་ལྟར་བདག་རང་གི་གདགས་
 གཞིའི་ཕྱང་བོ་ལྷ་ལ་གནས་པ་བོའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་བྱུང་བར་འདྲིན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། གཟུགས་ལ་བདག་གནས་པ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གནས་པའི་
 བར་ལྷ་ཡང་བདག་གི་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འོ་མ་ལ་མར་གྱི་སྒྲིང་བོ་རྩེས་སུ་བྱགས་
 པའམ་རི་སྲུལ་ན་སེལ་གནས་པ་བཞིན་དུ་བདག་དེ་ནི་ལྷས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་
 གོ་ས་ཐ་དད་དུ་མི་འཇུག་པར་དེ་དག་ལ་བྱབ་པའི་སྒོ་ནས་རྩེས་སུ་བྱགས་པར་འདྲིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྟན་བདག་རང་གི་གདགས་གཞིའི་
 ཕྱང་བོ་ལྷ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ལྷ་དང་། བདག་རང་གི་གདགས་
 གཞིའི་ཕྱང་བོ་ལྷ་དང་ལྷན་པ་བོའི་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ལྷ་དང་། དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་བོའི་
 བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ལྷ་དང་། དེ་ལ་གནས་པ་བོའི་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ལྷ་སྟེ་ཉི་ཤུའོ། ཀྱུན་བཏུས་
 ལས་འདི་དག་འདྲིན་ལྷ་ལྷན་རྒྱུས་སུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདྲིན་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་
 དབྱད་པའི་གཞི་ཅན་ཞེས་བྱའམ་མ་དབྱད་པའི་གཞི་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མ་དབྱད་པའི་
 གཞི་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་གྱི་སྒོ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། དར་རྒྱུ་ལས། འདྲིན་
 ལྷ་ལྷན་རྒྱུས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་སྒོས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་བདག་གཟུགས་ཕྱང་
 སོགས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ལྷ་བ་ལྷ་བསྟན་ནས་ཕྱང་བོ་རེ་རེ་རྣམ་པར་དབྱད་པ་ལྷ་ལྷ་
 ཉེར་ལྷ་སྐབས་སུ་བབ་ལ། རྩེས་ལས་ཀྱང་། ཕྱང་མིན་ཕྱང་བོ་ལས་གཞན་མིན། ཞེ་ལ་
 ཕྱང་མེད་དེར་དེ་མེད། ཞེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱང་ལྷན་མིན། ཞེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 གང་ཞིག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཆ་ཉེར་ལྟར་འགྱུར་དགོས་པ་
 ལ་ཆ་ཉི་ཤུ་རི་སྐད་བརྗོད་ཅེ་ན། འདྲིན་ལྷའི་ཆ་ཉི་ཤུ་བོ་དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་རྣམ་པར་
 བཞག་ལ། དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་རྩུ་མཚན་ནི། སྟོན་དུ་ཕྱང་བོ་རྣམས་མ་བཟུང་བར་འདྲིན་

ལྷས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་རུས་པས་རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་སློབ་ནས་སྤང་བོ་
རྣམས་ལ་དམིགས་ཤིང་བདག་ལ་འཇུག་གོ། ཉེའི་ཕྱིར་སྤང་བོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་
གཞན་ཏུ་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་ལྡ་བ་ལྷ་སྟེགས་པ་མ་གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བས་ཆ་
ལྡ་བ་མ་གསུངས་སོ། རྩེ་ཤེས་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ལྡ་བ་གསུངས་པ་ནི། ལྷ་སྟེགས་པའི་
ལྷགས་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་རྩེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉེར་ལྡ་
བྱས་པ་ནི། རྣམ་ལཱའི་རྟགས་བྱུར་ལཱའི་ལོག་འཛིན་ཡིན་ལ། ཉེའི་གཉིས་པ་ལྷ་སྟེགས་པས་
བཏགས་པའི་སློབ་ཀྱང་བཏགས་ཡིན་ཞིང་། ཉི་ཤུར་བྱས་པ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་
པར་གསུངས་སོ། རྩི་སྤྲོད་སྤང་བོ་འཛིན་ཡོད་པ། ཉེ་སྤྲོད་དེ་ལ་རར་འཛིན་ཡོད། རེས་
པ་ལྷར། རྩོན་ཏུ་སྤང་བོ་བདག་ཏུ་མ་བཟུང་བར་འཛིན་ལྷ་མི་སྦྲེ་བས་སྤང་བོ་དམིགས་
པ་ཡིན་པ་ལྷ་བྱུར་གསུངས་སོ། འཛིན་ལྷས་རང་རྒྱ་སྤྱབ་པར་འཛིན་ཚུལ་ནི། གདགས་
གཞི་སོགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་རང་དབང་བར་འཛིན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཆ་མེད་པའི་
གཅིག་བྱ་དང་། རྩས་ཡོད་ཀྱི་རིལ་བོ་དང་། མི་འཛིན་པའི་རྟག་པ་དང་། ལྷ་མ་ནས་ཡོད་
པས་བརྟེན་པ་དང་། མི་འགག་པར་བྱི་མར་འགོ་བས་ཐེར་བྱག་སྟེ་ལྷ་ལྷན་ཀྱི་བདག་གི་
འཛིན་ཚུལ་ཆང་ཡང་དེར་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་རགས་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལྷར་སྦྲེ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་གཞན་གྱིས་རང་རྒྱ་འཛིན་སྤྱབ་པའི་རྩས་ཡོད་དང་ཁྱད་
མེད་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་མ་ནི་ཡུལ་རང་གི་གནས་ཚུལ་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པའི་
དོན་ཡིན་ལ། རང་རྒྱ་འཛིན་སྤྱབ་ཚུལ་ནི། རང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་འཛིན་ཆེ་དོན་སྦྱི་དང་
དགག་བྱ་སོགས་ལ་མི་སྟོས་པའི་དོན་ཡིན་པས། རྒྱ་འཛིན་ཞེས་འཛིན་པ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་
གཏན་མི་འདྲའོ། འཛིན་ལྷ་མ་རིག་པར་མི་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ། མ་རིག་པ་ལ་རང་
སྟོབས་ཀྱི་མ་རྟོགས་པའི་སློབ་ཡིན་པས་བྱབ་པ། ལམ་རིམ་ལས། མ་རྟོགས་པའི་སློབ་ཀྱི་ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། ཉེས་ན་ལོག་རྟོག་ཏུ་གྱུར་བའི་སེམས་ཡིན་ན། རང་དང་མཚུངས་ལྷན་ཀྱི་
ལྷ་བ་ཡོད་དགོས་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་ལྷན་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལོག་པར་འཛིན་པའི་
ཤེས་འཆལ་ཡོད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷར་རིགས་བང་མཛོད་ལས། འདི་ལ་རྟེན་

འབྲེལ་ཆེན་མོར་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་མ་
 རིག་པ་བཞག་པ་ཁས་སྤངས་མི་ལུས་སམ་སྟམ་ཏེ། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལོག་པར་འཛིན་པ་
 ཤེས་འཆལ་ཁོ་ན་ལ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལོག་པར་འཛིན་ལ་ཤེས་འཆལ་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ལྟ་བ་དགོས་པར། དེའི་མཐུག་ཏུ་ལྟ་བ་ལྟ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་
 ངན་དུ་མ་ཞིག་འོང་བར་སྤང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་སོ། ཞོང་དུ་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་
 ཡང་བདེན་འཛིན་དུ་སྒྱུར་བའི་ཤེས་འཆལ་ཡོད་ལ། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམས་ཡིན་ཀྱང་འོ་མ་
 རུལ་བ་ལྟར་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཆལ་བར་འགྱུར་བའི་ལྟ་
 མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་གོང་བསྒྲིགས་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལོག་པར་
 འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་རྣམས་ལྟ་བར་སྒྱུར་བའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་འོ་མ་རུལ་བ་ལྟར་
 ཤེས་འཆལ་དུ་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལྟ་མིན་དུ་བཞག་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོ་དང་
 གཏེར་མཛོད་ལས་འཛིག་ལྟ་ལྟ་བུའི་དམིགས་རྣམ་ངེས་ཅན་གྱི་སྟོང་མཚུངས་ལྡན་
 དུ་སོང་ཆེ་ཞེན་ཚུལ་ཡོད་པའི་སྟོང་ཡིན་པར་བསྟན་བྱས་ཀྱང་རུང་བ་ལྟར་སྤང་བས་
 དབྱད། ཅེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པར་འགྲོ་སྟམ་སོ། །ཀྱུ་བརྟས་ལས། ལྟ་བ་ནི་ཁོང་ཁྱོ་
 དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ཡང་བྱེ་སྐྱོ་སོགས་དང་ཐུན་
 མོང་བའི་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། གོང་མའི་ལྷགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ལ་སྟོང་འདོགས་ཡོད་པར་རྣམ་
 འབྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། གཏེར་མཛོད་ལས། སྐབས་འདིར་འཛིག་ལྟ་ལའང་མི་དགེ་
 བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཞེ་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བསྐྱས་
 འོན་ལས། བདག་འཛིན་སྒྱུར་བའི་ཞེ་སྤང་འདི་ཡིས་འབྱུང། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བང་མཛོད་ལས། མཐར་ལྟ་སོགས་བཞི་ཡང་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིག་ལྟ་ལ་
 དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་དེ་དག་མ་རིག་པར་མ་བཤད་པས་
 རེ་ཞིག་མ་བྱུང། ཅེས་རེ་ཞིག་སྒྱུར་བས་དེ་མ་རིག་པར་བཞག་གམ། ཡང་ན་དེ་དག་ནི་
 རང་གི་གཉེན་པོ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མ་རིག་པའི་སྐྱོད་ན་
 ཚང་སྟམ་པས་ཡིན་ལ། མདོ་ལས། སྟོང་བ་ཞི་བ་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། མི་ཤེས་པས་ནི་

འགྲོ་བ་འབྱམས་གྱུར་བ། ཞེས་པ་ལྟར་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ནི་སྤང་དོར་ལ་སྤོངས་ནས་འཁོར་
བར་འཆིང་བྱེད་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་མ་རིག་པར་བཞག་ལ་མཐར་ལྟ་སོགས་མ་བཞག་
སྟམ་སྟེ་གང་བདེ་དཔུང། བསྟུ་བ་སོགས་ལས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམ་པ་མཚུངས་པ་
མིན་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ། དབྱུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། དེ་ཡི་
ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། ཞེས་པ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའམ་ཁྱད་པར་དུ་མ་སེམས་བྱུང་
གིས་འབྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ནི་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
མཚུངས་པའི་དོན་ཡིན་པས་མི་འདྲའོ། མཐོང་སྤང་གི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་བདེན་
བཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ངན་འགྲོའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
འདྲིལ་གི་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་ཆར་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་མི་འདྲིལ་སྟེ། དེ་ལ་སྒྲོམ་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་གིས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་
པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་ཞེས་པ་སྤྲོད་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་ནོ། །རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོད་པའི་ས་ལས། དེའི་ལུས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་རི་སྤྲོད་དུ་བྲལ་ནས་
ཆོར་བ་ཕྱིར་བར་འགྱུར་གྱི་ལྷན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་གཏིར་མཛོད་
ལས། གཞན་ཡང་སྤངས་བའི་ཤེས་བྱེད་མང་དུ་མཐོང་དོ། དེས་ན་བཅུན་པ་གཟན་དང་
ལྷན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཀྱང་གཟན་རྒྱུད་ལ་མི་ལྷན་པ་ལྟར་རོ་སྟམ་མོ། ཞེས་གསུངས་
ཀྱང་། ལྷག་བཅས་པས་འཁོར་བ་མ་སྤངས་ཤིང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པར་ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་
ལས་གསུངས་པས། སྤངས་པའི་དོན་སྤྲོད་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བ་དང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་
རྣམ་པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྷན་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་དཔུང། མདོ་འབྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་གཞན་
ལྷན་སྦྱི་ཡི་རྒྱུན། དེ་མེད་པ་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱུན། ཞེས་པའི་དོན། ཐོག་མའི་མ་རིག་པས་
འཕེན་བྱེད་མི་དག་བའི་ལས་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་གྱི་རྒྱ་ཆ་
མཉམ་པར་བྱེད་པས་སྦྱིའི་རྒྱུན་ཟེར་ལ། དག་བའི་ལས་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་དད་
སོགས་གཙོ་བོ་དག་རྩ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་སྦྱི་མིང་མི་ཐོབ་ལ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
ཐམས་ཅད་གསོག་མི་གསོག་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ལ་རག་ལས་པས་གཙོ་བོའི་རྒྱུན་བྱེད་

པར་འདྲ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། མོག་མའི་མ་རིག་པ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཐོག་མ་
 ཡིན་པས་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་དམ་སྟུམ་སྟེ། ཡོད་ན་དེ་
 ཀུན་སྒྲོང་གི་ཐོག་མར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། བྱི་སྐྱ་དང་སེམས་ཅམ་པས། འཛིག་ལྟ་ཆོས་
 ཅན། མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱས་སྟེ། ལྟ་བའི་ཀུན་སྒྲོར་དང་
 མ་རིག་པའི་ཀུན་སྒྲོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འདྲ། རང་གྲོགས་
 མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལྟ་བ་གཉིས་ཡོད་ན་རྩིས་མཚུངས་
 ཉམས་ཀྱང་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་པས་མི་ཉམས་པ་བཞིན་དུ་རྟོག་དཔྱད་ལ་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་རྩིས་ཡོད་ཀྱང་ལྟ་བ་མིན་པས་ཞིབ་ཆ་བྱའོ། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འདྲ། ལྱང་ལས་མ་
 རིག་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ། ཅེས་དེ་མ་རིག་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་
 དུ་བྱ་རྒྱུ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལས། དེ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་རྒྱུ་ལོག་པར་འཛིན་
 པའི་སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ལྷོག་ཕྱོགས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛེས་བའི་འགལ་
 རྒྱ་དག་ལྟ་བུའི་ལོག་ཕྱོགས་དམིགས་པ་ཞིག་དགོས་པར་ཁྱོད་ཀྱང་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱས་ཅེས་དབུ་མ་བས་ཀྱང་གསུངས་སོ། དབྲ་བཅོམ་པས་ལོག་རྟོག་སྤངས་ཞེས་པ་ཁོ་
 རང་གིས་ལོག་པར་མི་འཛིན་པའི་དོན་ནོ། ཆེན་མོ་ལས། ཁྱོད་སྐྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒོ་རྒྱུད་
 ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་
 རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
 རྩིས་དཔག་དབྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་ན་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་རྟོགས་པའི་བསམ་བྱུང་
 ཡོད་མེད་སོགས་དབུད་གཞི་མང་ངོ་། །

གཉིས་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ལས།

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ། འདུ་བྱེད་ཅེས་པ། མ་ཉིད་འབྲེལ་བཤད་ལས།
འདུ་བྱེད་ནམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡང་སྲིད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་ཡིན་གྱི། ཞེས་
ཡང་སྲིད་འདུ་བྱེད་པས་ཡིན་ལ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་ལ་བསྐྱེད་བའི་
ལས་བྱེད་པས་ལས་དང་སེམས་པ་ཟེར་རོ། །ལས་ལ་བག་ཆགས་ཡོད་པ། མདོ་འབྲེལ་
ལས། བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་སྲིད་པའི་མིང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཉེན་
འབྲེལ་སྟིང་བོ་ལས། གཉིས་པ་བརྩུ་བ་ལས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་གྲུབ་བོ། །དེས་ན་བང་
མཛོད་ལས། ལས་དང་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་རབ་བྱེ་སོགས་སྟོས་སོ། །ཆེན་མོར།
སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཞེས་པ་སེམས་ཅོམ་པའི་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། ལས་ལ་བག་ཆགས་ཡོད་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོལ་མཚོ་ལས། རང་གི་འཕང་བྱར་གྱུར་བའི་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཟེར་བ་དང་། བསོད་གྲགས་པས། རང་འབྲས་ཡང་
སྲིད་བྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་པ་ཞེས་ཟེར་བས་སེམས་པས་བྱས་ཟེར་རམ་དཔྱད་ལ།
རང་གིས་འཕང་བྱ་དང་རང་གི་འབྲས་བྱར་གྱུར་བའི་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་ཡོད་པས་མ་བྱས་
པའི་ཕྱིར་དང་། དག་བཙམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ལས་དེ་སྲིད་པར་འཕེན་བྱེད་ཡིན་
ཀྱང་རང་འབྲས་ཡང་སྲིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་འཕེན་བྱེད་མིན་ནོ། །ཆ་ཤེད་རྟེན་ཆེན་ལས།
དེ་ལ་གཞུང་གཞན་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབས་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་
པ་བཀག་ནས། ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་དུས་ཀྱི་སེམས་པ་ལ་བཤད་མོད་ཀྱང་སྒྲིབ་
བས་གཟུགས་ཅན་དུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱེ་སྒྲིབ་དང་ཐལ་འགྱུར་བས་ལུས་ངག་གི་
ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་བྱས་པར་འདོད་ཅིང་། ཆེན་མོ་ལས།
འགོག་མཁན་རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཅོམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་
སེམས་ཅོམ་པས་དེ་བཀག་ནས་ལུས་ངག་གི་ལས་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་དུས་ཀྱི་
སེམས་པས་བྱས་པར་བཞེད་ཀྱང་། ཀུན་བདུས་ལས། སེམས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས། ཞེས་དང་། དེ་སེམས་པའི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡང་
གསུངས་པས་སེམས་པ་དང་སེམས་པའི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་

བྱེ་སྤྲོད་དང་འདྲ་ལ། བསམ་པའི་ལས་ལ་སེམས་པའི་ལས་ཀྱི་བྱུང་པས་ལྷན་དག་གི་ལས་ལ་ཡིད་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བོ། ཁྱེད་མོར། ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་སེམས་པའི་ལས་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་སེམས་པའི་ལས་བསམ་པའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་བྱས་ནས་བསམ་པའི་ལས་དང་འགལ་བར་གསུངས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ཡིན་ནམ་སྟེ་སྟེ། སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་ན་ཀུན་བདུས་དང་འགལ་བས་དབྱེད། སྒྲོང་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ལས་ལྷགས་ཀྱི་སོ་ཐར་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་བག་ཆགས་སྒྲོམ་པ་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་དགེ་བ་དང་ལམ་མིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་གྱུ་མཐའི་ནང་འགལ་ཡིན་ནོ།

རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསགས་པའི་སྒྲོག་གསུམ་གྱི་མི་དགེ་བ་དབྱེད་བཅོམ་ལ་ཡོད་པས། ཡིད་ལས་ལ་ཡང་རང་གི་རྣམ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་མི་དགོས་པས། དཔེར་ན། འདི་བསད་ན་དང་ནོར་འདི་སྒྲང་ན་སྟེ་པ་དང་འདིའི་སྒྲོག་བསྐྱུང་ན་སྟེ་པའི་སེམས་པ་སེམས་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་སེམས་པའམ་སྐྱབ་འདོད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། སེམས་པའི་ལས་ལ་ཤེས་པ་དགོས་སམ་དབྱེད། ས་ལོ་ལོ་ཤི་བ་ན་འདིའི་སྒྲོག་བཅད་དོ་སྟེ་པའི་སེམས་པ་དང་། དེ་དུས་གཉིད་ལོག་པ་ན་སྒྲོག་བཅད་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲོད་འབྱུང་བུ་གི་བག་ཆགས་བྱུང་པ་བཞིག་གྱུ་པ་དང་། དེར་བྱིན་ཆད་སྒྲོག་གཅོད་སོགས་བསྐྱུང་ན་སྟེ་པའི་སེམས་པའི་ཀུན་ནས་སྒྲང་སྟེ་དེ་དག་བསྐྱུང་དོ་སྟེ་པའི་སེམས་པ་དང་། དེས་ཟིན་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་བསམ་པའི་ལས་དང་ལྷན་དག་གི་ལས་སུ་འཛོག་ལ། ཡིད་ལྷན་ལ། གཞོད་པའི་དོན་དེ་གྱུ་པ་ན་གཞོད་པ་བྱས་སོ་སྟེ་པའི་སེམས་པ་བསམ་པའི་ལས་སུ་འཛོག་པ། བང་མཛོད་ལས། ཡིད་ལས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གྱུ་པའི་ཆོ་བསམ་པའི་ལས་སུ་འཛོག་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། དེས་ན་བསམ་པའི་དོན་དེ་གྱུ་པའི་སྐབས་ལ་འཛོག་ལ། ལྷན་དག་གི་ལས་ལྷན་དག་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་སེམས་པ་ལ་འདོད། ཅེས་

དང་། ལམ་རིམ་ལས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་དེ་བཀག་ནས་ལུས་ངག་གི་རིག་
བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་ལ་བྱེད་པས། ཞེས་པའི་དོན། ཆེན་མོར། ལུས་
ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་གཅིག་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་།
ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་གཅིག་ངག་གི་ལས་སུ་
འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་སློབ་པ་འཛོག་ཀྱང་མ་བྱུང་བའི་དགོས་ཏེ། བང་
མཛོད་ལས། ལུང་འདིའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་
དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་ཁོ་ན་ལུས་ལས། ཞེས་སོགས་སྟེ། བའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་
འགྱུར་གྱིས་རྒྱན་བྱས་པ་ངག་ལས་དང་ངན་སྤྲུགས་གྱིས་སློག་བཅད་པ་ལུས་ལས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་གཙོ་ཆེར་དེ་ལྟར་འཛོག་ཀྱང་མ་བྱུང་བའི་དགོས་ཏེ།
གཞན་ལ་བཅོལ་བ་དང་སྤར་མཆོན་བསྐྱེད་ནས་རང་དགེ་སེམས་མཛོན་དུ་གྱུར་བའི་ཆེ་
ཤི་བ་སོགས་ལ་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅོལ་ལུལ་ལ་ཡང་རིག་བྱེད་ཡོད་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་སྒྲིག་གྱུར་བ་ཞིག་འཛོག་དགོས་སོ།
བསད་བྱ་ཤི་ཆེ་རང་ཉིད་བརྒྱལ་བ་དང་གཉིད་ཐུག་པོ་ལོག་ན་ཕྱིས་སད་ཆེ་བྱུང་བ་
དམིགས་བསལ་ཟེར་གྱང་། བསད་བྱ་ཤི་ཆེ་རང་འཆི་སྲིད་པ་མོ་ལ་གནས་ན་སློག་
གཙོད་ཀྱི་ལས་ལ་མི་འབྱུང་ངམ་འདི་གྲུབ་མཐའི་ནང་འགལ་ཡིན་ནོ། རྩ་ཤི་ཁྲིལ་ཆེན་
ལས། ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་སེམས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་གསུངས་པས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་
ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་སེམས་པས་བྱུང་ན་ཡིད་ལས་མི་དགེ་བ་དག་བཅོམ་པར་མེད་ཟེར་
དགོས་ཤིང་། བག་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསགས་པའི་ལས་ཡོད་ཟེར་རམ་དཔྱད། བང་
མཛོད་ལས། དེ་ལ་ངག་སྟེ་ཞིག་བཞག་པའི་ཕྱིར་ན་དེའི་ལུགས་ལ་འགལ་བྱུང་བོ། ཞེས་
པ་ཁ་ཆེ་བ་སོགས་བསྟན་བཅོས་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་སྐྱེས་མ་
ལས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་དགེ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། དགེ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དགེ་
བ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགེ་བའི་ཐུགས་དང་ལྡན་ཞིང་བཀའ་སྤྱུལ་བའི་

གསུང་གི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་དོ། ལུང་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཐུགས་དང་ལྡན་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ་སྣ་མ་བཞིན་ནོ། ཞེས་
 མཛད་ན་པ་བ་སོགས་བསྟན་བཅོས་ལ་སྒྲ་འདོད་པའི་ལུགས་མིན་ནོ། ཁྲིད་དུ་བསམ་པའི་
 མདོའི་དོན་གོང་མས། ལོག་ལྟ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་དེའི་སྟོན་ས་
 བྱུགས་པའི་ལས་སུ་འདྲིལ་པའི་དོན་ནོ། ཆེན་མོར། རྩོམ་སྒྲིའི་ངག་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་
 པའི་འདི་ལ་སྒྲ་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་ཡིད་གྱི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ་རྩོམ་སྒྲིའི་མི་དགེ་
 བའི་ལས་ལ་འདྲིལ་པ་བཞིན་དུ་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་སོགས་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
 རྩུར་ལྟར་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བ་སོགས་དགོས་སོ། གཏེར་མཛོད་སོགས་
 ལས། ཞེ་སྤང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོག་གཅོད་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་བཏང་བའི་ལས་
 དཀར་བོའི་ལས་ཡིན་པར་གསུངས་པ། ཆེན་མོ་ལས། རོ་བོ་ནག་བའི་ལས་དང་རོ་བོ་
 དཀར་བའི་ལས་ཞེས་པ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལྟར་ལས་དེའི་དངོས་གཞིའི་སྒྱུར་བ་དཀར་
 ནག་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བང་མཛོད་ལས། རོ་བོ་སྦྱིན་པའི་
 ལས་ཡིན་པ་གང་ཞེས། ཞེས་པ་ལྟར་རོ་བོ་དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་དཀར་
 བའི་ལས་མིན་ཏེ། ཆེན་མོ་ལས། དེ་དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བའི་ལས་དང་
 མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་བ་ཆེན་མོའི་དོན་གྱི་
 མདོ་ལས། མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དཀར་བོ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས། ཆོས་དཀར་པོ་ནམས་གང་
 ཞེ་ན། དགེ་བའི་ཆོས་དང་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པ་ནམས་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་།
 མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགེ་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་གནག་
 པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་གནག་པའོ། ཞེས་ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་དཀར་ནག་ནི་བསམ་སྒྱུར་གཉིས་ཀྱི་
 བསམ་པ་དཀར་ནག་གིས་འབྱེད་ལ། སྒྱུར་དངོས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཀུན་སྟོང་ལ་བྱེད་པས་མི་
 འདྲའོ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་རྩོད་ཀྱི་སྟོན་ས་ནམ་པར་བཞག་གི་ ཞེས་རྩོད་ཀྱིས་

འདྲིལ་ཚུལ། ཆེན་མོ་ལས། འདྲིལ་པའི་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ལས་དེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་ཕལ་ཆེར་མི་དགེ་བ་དང་འབྲེས་ནས་ལྷན་པས་ལས་དཀར་ནག་འབྲེས་པ་དང་། དེའི་ནམ་སྤྱིན་མྱོང་དུས་ཡང་ཕལ་ཆེར་ནམ་སྤྱིན་ཡིད་མི་འོང་བ་དང་འབྲེས་ནས་མྱོང་བས་ནམ་སྤྱིན་དཀར་ནག་འབྲེས་པ་ཡིན་པས་དཀར་ནག་འབྲེས་པའི་ལས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལས་དང་ནམ་སྤྱིན་འབྲེས་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པས། འདྲིལ་པའི་དགེ་བའི་ལས་ལྷན་པ་ཕལ་ཆེར་མི་དགེ་བ་ལྷན་ལ། དགེ་བའི་ནམ་སྤྱིན་ལྷན་པ་ལ་ཕལ་ཆེར་རྟོགས་བྱེད་མི་དགེ་བའི་ནམ་སྤྱིན་ལྷན་ནོ། མཛད་འབྲེལ་ལས། འདྲིལ་པའི་ཁམས་ན་མི་དགེ་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་དགེ་བ་དང་འབྲེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། དགེ་བ་ནི་སྟོབས་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་འབྲེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་རྒྱུ་ཅུ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེས་ཟེར་གྱི་ཆེན་པོ་རྒྱུ་ཅུ་དང་འབྲེས་མི་ཟེར་ལ། མནར་མེད་པ་ལ་ནམ་སྤྱིན་ཡིད་འོང་དཀོན་ལིང་གནས་སྐབས་དགེ་ཅུ་ཆད་པ་མང་བས་ཕལ་ཆེར་དགེ་བ་དང་དེའི་ནམ་སྤྱིན་ལྷན་པ་མིན་ནོ། དངོས་བསྟན་ལ་གཟུགས་མེད་མ་བཤད་པ་རྒྱ་སྒྲིག་གསུམ་གྱི་ལས་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་སྲིད་བར་སྲིད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྲིད་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལས་འདྲིལ་པ། རང་འབྲེལ་ལས། གཟུགས་མེད་པ་ལ་གཏོགས་པ་མ་བཤད་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་གྲགས་ཏེ། མདོ་གཞན་ལས་དེ་ཡང་བཤད་དོ། ཞེས་གཟུགས་མེད་ལས་ཀྱང་འདྲིལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཛད་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་བདུས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་འདི་ཁས་ལེན་དགོས། ཀུན་བདུས་པས་ཀྱང་རྒྱུ་གཅིག་ལ་འབྲེས་ཚུལ་མཛད་ལྟར་འདྲིལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། བོད་འོག་སུའི་ལྷགས་ལ་ཡང་མཛད་ལྟར་རྒྱུ་ལ་འབྲེས་ཚུལ་དང་། ཀུན་བདུས་ལྟར་ངོ་བོ་དཀར་ནག་དང་ནམ་སྤྱིན་དཀར་ནག་འབྲེས་ཚུལ་གཉིས་ཀ་འདྲིལ་ཚུལ་རང་ལྷགས་སུ་འདྲིལ་དགོས་པས། ཆེན་མོར། ཀུན་བདུས་གཞིར་བཞག་ལ། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་དཀར་བའི་འདྲིལ་པའི་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། ནས། ཀུན་བདུས་པའི་ལྷགས་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། དཀར་བའི་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཛད་ལས་

བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁོ་ན་རེ། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཀུན་བདུས་ལས། རང་གི་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་
 དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་ཁྲབ་ཅེས་གསུངས་པས། མངོན་པ་གོང་འོག་གང་རུང་ནས་བཤད་པའི་དཀར་ནག་
 འདྲེས་པའི་ལས་ལ་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཀྱིས་ཁྲབ་པོ། །དེད་དཔོན་སྟོང་རྩེ་ཅན་
 གྱིས་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་བསད་པའི་ལས་དེ། རྟེན་གྱི་འཕྲོས་ཆེ་སྟོག་གཅོད་ལས་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་སྟོར་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལ་མེད་ཚུལ་དེ་
 ཡིན་ནོ། །དེའི་རྩིས་རྒྱུ་ལ་སྟོང་རྩེ་དང་མཚུངས་ལུན་གྱི་ལས་ཞིག་ཡོད་དོ། །མི་དགེ་
 བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀུན་སྟོང་ལ་དད་སོགས་དགེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་མི་དགེ་བ་ཡིན་
 པས་དགེ་བས་བསྐྱེད་པ་མིན་ནོ། །ཁྱོད་འགྱུར་གསུམ་རོལ་མཆོ་ལས། བྱེ་སྐྱེ་ལྟར་བསགས་
 པའི་ཆེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་ཀྱང་། གོང་མས་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་ལས། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་
 གང་གིས་ནམ་པར་སྤྲོན་པ་ཚོམ་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཁྱོད་བར་འགྱུར་བའོ། །གང་
 དེ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ལ་ཚོམ་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་ནས་ཁྱོད་བར་འགྱུར་བའོ། །གང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་
 བའི་ཆེ་ཐལ་ནས་ཚོམ་པ་དེ་ནི་ལན་གངས་གཞན་ལ་ཁྱོད་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་པ་
 ལྟར། ནམ་སྤྲོན་ཁྱོད་བའི་འགོ་ཚུལ་ཚུལ་གྱིས་བཞག་པས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྡུ་མ་སྡུ་མར་གྱུར་
 བ་ཡོད་དོ། །ཆོ་གཅིག་ལ་མཆོམས་མེད་ལྟ་བུ་བསགས་ན་དེ་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་ལྟ་གཞི་ནམ་
 སྤྲོན་གྲུབ་ཀྱང་། ལྷོ་བ་དེའི་འཕང་འབྲས་ལས་གཞན་པའི་འཕང་འབྲས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆེན་
 མོ་ལས། གང་ལྷོ་བ་དེས་འཕང་འབྲས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྲོད་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་དེར་འབྲིན་ལ། དེ་ནས་ལྷོ་
 ཡང་གི་རིམ་པས་རང་རང་གིས་འཕངས་འབྲས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྲོད་རིམ་པར་འབྲིན་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོམས་མེད་ལས་ལྷའི་འཕང་འབྲས་ཀྱི་ཡིན་པ་
 མེད་པ་ལས་སྟོབས་ལུན་ཡིན་པས་སོ་སོར་སྤྲོན་དགོས་སམ་དཔྱད། སྤྲོད་ལས་ལྷས་སྐྱེ་
 སྤྲོད་གཅིག་འཕང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་སྐྱེས་དག་སྐྱེ་བ་བྱི་མར་མནར་མེད་ཏུ་
 སྐྱེས་པར་ཐལ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དར་གྱི་ཕོ་ལོང་བརྟུང་བ་ལས་འཕར་བ་བཞིན་

དུ་དེར་སྐྱེ་ཤིང་ཐར་བ་ཡིན་ལ་དཔྱལ་བའི་མེད་མེད་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རེག་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། གཏེར་མཛོད་ལས། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་
ཆེས་པའི་ཆེད་དུ་མནར་མེད་དེར་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། ཞེས་པ་
ལྟར། དེར་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་སྐྱེ་བ་བྱི་མར་གྱུར་བའི་ངན་
འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་པ་མཆོམས་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས།
བང་མཛོད་ལས་འབྲས་བུ་ཙམ་མ་ལུས་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་དགོས་
གསུངས་སོ། །གཙུག་ཕུད་ཅན་ལ་དག་བཙམ་བསད་པའི་མཆོམས་མེད་དང་པ་བསད་
པའི་མཆོམས་མེད་བྱང་ཡང་རྟེན་གཅིག་པས་མཆོམས་མེད་གཉིས་མ་བྱང་ལ། ལུང་
ལས་གཉིས་བྱས་པར་གསུངས་པ་དག་བཙམ་པ་སོགས་སྟོག་གཉིས་ནས་མཆོམས་མེད་
བསགས་ཞེས་སྟོས་པ་སྟེ་སྟོན་བཛོད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །འདུལ་བའི་རྗེས་འབྲང་གི་མངོན་
པ་བས་དག་བཙམ་ཡིན་པར་མཉམས་པས་དེ་མ་བྱང་བར་འདོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། ས་མཆོན་
གྱུར་བའི་བུད་མེད་བསད་པའི་ལས་དེ་སྐྱེས་པ་བསད་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ས་
བསད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་ལུས་རྟེན་གཅིག་བསྐྱས་ཀྱི་གང་ཟག་
ཐམས་ཅད་བསད་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེའི་སྦྱོར་བ་དེ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་གསོད་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོག་དབང་
འགག་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲ་མ་ནམས་ཀྱི་སྟོག་དབང་
འགག་པའི་རྗེས་སུ་བྱང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསད་པའི་ལས་ཡིན་ན་དེ་དུས་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཤི་བ་ཡིན་པ་སོགས་སྟོན་བྱ་མང་ངོ་། །སྟོན་གསུམ་གྱི་ལས་མི་དགེ་བ་
གསུམ་འགལ་བ་སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱིས་འབྲུབ་ལ། དགེ་བ་གསུམ་གྱི་ཡིན་པ་བཞག་ནས་
བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པའི་སྟོང་བདུན་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་
མི་འཐད་དེ། ལམ་རིམ་ལས། གཞི་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་ནོ། །ནས། ཚུལ་དེས་གཞན་ཡང་
ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་མི་དགེ་བ་ལས་སྟོན་སྟེ་སྦྱར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གཞི་དང་འབྲས་བུ་སོགས་མི་འདྲ་བས་འབྱེད་དགོས་པས་

བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལྟ་བུའི་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་གྱི་སློག་གཅོད་བསྐྱང་བའི་སེམས་པ་དེ་རྩོན་སྤྲོ་བསྐྱང་བའི་སེམས་པ་ཡིན་ཀྱང་ངག་ལས་མིན་ཞེས་སློག་ཆ་ནས་བྱེད་ལེགས་ཏེ། འདྲོད་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་ན་ལྷས་ངག་གི་བདུན་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་བཏང་ན་ཐམས་ཅད་ཉམས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་མཚུངས་ཀྱིས་མི་གཞོད་དེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་པ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་གཅིག་མིན་ཟེར་དགོས་སོ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་དོན་གཅིག་དགེ་བའི་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དོན་གཅིག་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གོང་མའི་ལས་དོན་གཅིག་མི་གཡོ་བའི་དོན། མདོ་འགྲེལ་ལས། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མི་བསྐྱལ་བ་དང་། མཛོད་ལས་རྣམས་སྤོང་ལས་དང་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བ་ལ་བཤད་དོ། །སྐྱེ་བ་འབྱུང་ཚུལ་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་ལྷས་དུ་མ་འཕེན་པ་ལས་གཅིག་གིས་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་སྐྱེ་བ་སྟོང་འཕེན་པའི་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན། ཆོ་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་བརྒྱ་བ་སྲིད་པ་དེ་ཐ་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་བརྒྱ་བ་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། ཐ་མའི་སྐྱེ་ཆ་དང་སྲིད་པའི་བར་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། འབྱུང་བྱེད་གསུམ་ཡང་ཆོ་གཅིག་ལ་ཆང་བར་འོང་ཞིང་། དེ་དང་སྐྱེ་ཆ་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་འོང་ལ། ཞེས་དང་། འབྱུང་བྱེད་དང་བར་མ་ཆོད་པ་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ལས་དང་ཆར་གཅིག་པའི་བརྒྱ་བ་སྲིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་ཆར་གཅིག་གང་ཞིག་བརྒྱ་བ་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་ཆར་གཅིག་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བསྐྱར་སྟོང་གི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་བརྒྱ་བ་སྲིད་པ་ཐ་མའི་སྐྱེ་སྲིད་ལ་ཐུག་གི་བར་འཛོག་དགོས་པས་འཁོར་བསྐྱར་དང་པོའི་རྒྱུ་གྱི་འཁོར་བསྐྱར་སྟོང་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་འཁོར་བསྐྱར་སྟོང་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཀྱང་། དང་པོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་གྱི་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་འཁོར་བསྐྱར་སྟོང་གི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ་ཐ་མའི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པས་འཁོར་

བསྐྱར་གཉིས་པའི་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ན་སྤར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ལས་དེ་བཅུ་བ་སྔིད་པ་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། སྤར་གསུམ་པའི་སྔིད་ལེན་གྱིས་གསོས་ན་བཅུ་བ་སྔིད་པར་འགྱུར་
བ་ཐ་མའི་བར་འདྲ་བས། བང་མཛོད་ལས། སྤར་མ་གང་དང་གང་འཕངས་པ་དེ་འཕེན་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲ་བྱེད་དང་བཅུ་བ་སྔིད་པ་ལ་ཐུ་བཞི་བཅི་ཚུལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐ་མའི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཁ་མའི་རྒྱད་
གྱི་དེ་འདྲའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་སྤར་མ་དགུ་བརྒྱ་དང་གོ་དགུའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་མིན་ཀྱང་འཁོར་བསྐྱར་སྟོང་གི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ཟེར་དགོས་པ་དང་།
སྤྱིར་དེའི་རྒྱད་ནའང་ཆར་མི་གཅིག་པའི་འཁོར་བསྐྱར་སྟོང་གི་དང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་ཡོད་ཟེར་དགོས་པ་སོགས་ཞིབ་ཆ་མང་ངོ་། །ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པ་མི་
ཕལ་བར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་དུ་མ་ལ་སྔིད་ལེན་ཆར་གཅིག་གིས་གསོས་བཟབ་ནས་འཁོར་
བསྐྱར་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་གསུངས་པས། གསོས་མ་བཟབ་པ་དེ་དག་འཁོར་བསྐྱར་སྐྱེ་བ་
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མིན་ལ། དེ་དག་དང་ཆར་གཅིག་པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་འཁོར་
བསྐྱར་གྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིས་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་བདེ་བ་དང་
ལོངས་སྟོང་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་སྔིད་ལེན་ཆར་གཅིག་གིས་གསོས་བཟབ་པའི་དེ་
དག་འཁོར་བསྐྱར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་དུ་གསར་དུ་གྱུར་རམ་དཔུང་། དེ་དག་ལུས་པ་མཐུ་
བསྐྱེད་མ་གཏོགས་རེ་རེ་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་མི་ལུས་སྐྱེས་སྟེ་ཕལ་བ་སྐྱུར་བའི་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་འཁོར་བསྐྱར་དེའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་
སྤྱིར་འཁོར་བསྐྱར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་མིན་ཞེས་ཆོག་གམ་དཔུང་། ཅུམ་སྒྲིན་འབྲུབ་དུས་
གྱི་ཚྱང་འགྱུར་གསུམ་དང་མ་ངེས་པའི་ལས་བཞི་ཀ་ལ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཡོད་ལ། དང་པོ་
གསུམ་ཅུམ་སྒྲིན་ཚྱང་ངེས་གྱི་ལས་ཡིན་ཀྱང་ཚྱང་ངེས་གྱིས་མ་བྱུང་ལ། མ་ངེས་པ་ལ་
ཅུམ་སྒྲིན་ཚྱང་ངེས་གྱི་ལས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་ཀྱང་ཚྱང་ངེས་ཡོད་དོ། །བསགས་ཚུལ་
གྱིས་བཞི་ནི། དུས་བསགས་གྱི་དོན་ནི། སློག་གཅོད་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་དུས་པ་ནི་མཐར་
ཐུག་སློག་བཅད་པའམ་མི་ལམ་དུ་བསད་བྱ་དེ་བསད་དོ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་བ་སོགས་

དང་། བསགས་པ་ནི་དེ་གསོད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲིང་དྲག་པོ་སྐྱེས་པ་སོགས་ལ་བྱས་པས།
 བསྐྱ་བའི་སྤྲོན་པ་ལྟ་བུ་མི་མཁས་པས་བྱས་པ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་ནོར་བ་དང་།
 མི་འདོད་བཞིན་དུ་གསོད་དུ་བཅུག་པ་གསུམ་ནི་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ཀྱང་གསོད་འདོད་ཀྱི་
 ཀུན་སྒྲིང་མེད་ལ། གསོད་སེམས་ཀྱིས་སློག་བཅད་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་འགྱོད་པས་བསལ་བ་
 དང་། ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སེམས་དྲག་པོས་བཤགས་ཏེ་སྤྲོ་མོར་བྱས་པ་དང་། རྣམ་སྤྲོན་
 མ་བསྐྱེད་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཉམས་སྦྱང་པ་དང་། འདས་ལམ་གྱིས་
 བཅོམ་པ་བཞི་ནི་གཉེན་པོས་ཀུན་སྒྲིང་གི་ཤུགས་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། མི་ལམ་དུ་
 བྱས་པ་ནི་བསད་པར་བྱས་སོ་སྤྲོམ་པ་ཅོམ་ལས་ཀུན་སྒྲིང་དྲག་པོ་མེད་པས་བྱས་ལ་མ་
 བསགས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔལ་ལྷན་པས་བསྐྱ་བའི་བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་འགྱོད་པས་
 བསལ་བ་དང་། སྟོབས་བཞིས་སྤྲོ་མོར་བྱས་པ་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་བརྒྱུད་དུ་བྱས་པར་
 ཟུར་བ་བཅི་འཐད་དེ། བསྐྱ་བས་སའི་དངོས་གཞིའི་འགྱོད་པས་བསལ་བ་དང་། གཉེན་
 པོས་བསལ་བ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། གཉེན་པོས་བསལ་བ་ལ་ཆ་ཉེས་དམིགས་
 བསམས་ནས་སྟོབས་བཞིས་སྤྲོ་མོར་བྱས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་
 ཀྱི་ཆགས་བྲལ་སྐྱར་ནས་གསུམ་སྟེ་བཞིར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ལྷུང་དུ་
 མ་བསྐྱན་པ་ལ་སློག་གཅོད་ཀྱི་ལས་མེད་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དགེ་སེམས་སྟོབས་
 ལྷན་གྱིས་ཐུག་སོགས་བྱེད་པའི་ཞར་ལ་སློག་བཅད་པ་ལྷུང་མ་བསྐྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་ནི། ཀུན་སྒྲིང་རྒྱུན་ལྷན་བྱས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་མ་གྲུབ་པ་དང་།
 བྱས་བསགས་ཆང་བ་ལས་ལམ་དངོས་དང་། མ་བྱས་མ་བསགས་པ་ནི། གསོད་སེམས་
 གླང་ཅིག་སྐྱེས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་འགྱོད་པས་བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ལམ་རིམ་ལས། མ་
 བྱེན་ལེན་ནས་ངག་ཀྱལ་བའི་བར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱ་ལ།
 ཞེས་པ་ལྟར་ལྷུས་ངག་གི་བདུན་ལ་སྤྲོ་བཞི་རེ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དགེ་བ་བདུན་ལའང་
 སྤྲོ་བཞི་ཡོད་དམ་སྟུམ་སྟེ། བྱས་བསགས་ཆང་བ་ཁོང་ཁྱོད་སོགས་ཀྱིས་བཅོམ་ནས་མ་ངེས་
 པར་གྱུར་བ་དང་། དེ་དག་བསྐྱང་འདོད་ཡུན་རིང་སྐྱེས་ནས་དངོས་གཞི་མ་གྲུབ་པ་དང་།

བསྐྱེད་འདོད་ལན་གཅིག་སྒྲིལ་ནས་ལོག་ལྷ་སོགས་ཀྱིས་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དཔྱད།
ཡིད་ལས་ལ་ལྷ་གཉིས་པ་མེད་ཅིང་། དང་པོ་ལས་ཀྱང་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་བྱས་པ་གཉིས་མེད་པར་ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་པ། བང་མཛོད་ལས། གསོད་
སེམས་ཡུན་རིང་བརྩམས་ཀྱང་སྟོག་མ་བཅད་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། བསགས་ལ་མ་
བྱས་པའི་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། ཡིད་ལས་
བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་གནོད་སེམས་བྱས་བསགས་
ཆང་བའི་ལས་ཡིན་ཀྱང་། སྟོག་གཅོད་བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྷར་ཡིན་པས། དེ་སྒྱུར་བྱས་བསགས་ཆང་བའི་ལས་མིན་ནམ་སྟམ་ལ། ཡིད་
ལས་སྐྱོ་གཉིས་པ་མེད་ཀྱང་ཡིད་ལས་ལ་ཡོད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་ལས་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་
ནི། འོར་འདི་བདག་ལ་ཡོད་ན་འདི་ལྷར་བྱེད་སྟམ་པ་ལྷ་བྱ་དང་། སེམས་ཅན་འདི་ལ་
བརྟེན་པ་སོགས་འདི་ལྷ་བྱེད་སྟམ་པ་དང་། རྒྱ་འདི་ལས་འབྲས་བྱ་འདི་སྒྲིབ་གནོད་
པ་འདི་ཡོད་སྟམ་པ་ལྷ་བྱ་ལས་ལམ་ལ་སྒྱུར་བྱེད་དང་། དངོས་གཞི་ནི། འོར་དེ་བདག་
གིར་བྱ་བར་ཐག་བཅད་པ་དང་། བརྟེན་པ་སོགས་བྱ་བར་ཐག་བཅད་པ་དང་། རྒྱེ་བ་སྐྱ་
ཕྱི་སོགས་མེད་པར་མཐའ་གཅིག་དུ་འཛིན་པ་ལྷ་བྱ་འཛོག་པས། འདོད་པའི་ལོག་ལྷ་ལ་
དེའི་ལས་ལམ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད། མཐུག་ནི། དེ་དག་ལ་དགའ་བ་དང་ཡི་རང་
བའི་སློབ་འཛོག་གོ། །ལས་ལམ་བཅུའི་སྒྱུར་བས་ནམ་སྒྲིབ། དངོས་གཞིས་རྒྱ་མཐུག། མཐུག་
གིས་བདག་འབྲས་འབྱེན་ཚུལ་མཛོད་དང་ལམ་རིམ་ལྷར་ལ། རྒྱ་མཐུག་ལ་བྱེད་པ་རྒྱ་
མཐུན་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་། རྒྱུང་བ་རྒྱ་མཐུན་སྟོག་གཅོད་ལ་ཆེ་ཐུང་བ་སོགས་སོ། །ཆེན་
མོ་ལས། དགེ་མི་དགེ་གང་ཡིན་ཀྱང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན་ལས་དེའི་ནམ་སྒྲིབ་
གྱི་འབྲས་བྱ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་ལ། བདག་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་ལས་
དེའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་ནམ་སྒྲིབ་གྱི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི། ལས་དགེ་མི་དགེ་
རང་རང་གི་བདག་འབྲས་ཀྱི་ཕྱི་སྟོན་གྱི་རི་རྩ་བ་ཁང་བྱིས་ནམས་དང་། ལས་དེའི་ནམ་
སྒྲིབ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན་ལས་དེའི་བདག་འབྲས་ཡིན་པས་བྱུང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་

འབྲས་བུ་ཡིན་པས་མ་ཁྲལ་སྟེ། སྟོག་གཙོད་ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་མིག་སྟགས་སྟེ་མཆེད་
 ལུ་ནི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་བཤད། དེ་ནི་སྐབས་འདིའི་མི་
 དགེ་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། དེའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཁྲལ་སྟེ།
 དེ་ལ་ཆེ་ཐུང་དུར་ཁུར་བ་སྟགས་འདྲིལ་པའི་ཕྱིར། དེ་དངོས་གཞིའི་ཆེ་སྟོག་བཅད་པའི་
 རྒྱ་མཐུན་ཡིན་གྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞིའི་རྒྱ་མཐུན་མིན་ཏེ། དེ་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྲལ་སྟེ། དེའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་མིག་སྟགས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མིན་
 རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་རྩ་བར། རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་དངོས་གཞིའི་རྒྱ་མཐུན་དེ་ལྟར་འདྲིལ་དགོས་ཏེ། མཛོད་རང་
 འགྲེལ་ལས། བསད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཆེས་ཐུང་དུར་འཁྱུར་རོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་སེམས་སེམས་བྱུང་
 ཐམས་ཅད་གང་ཟག་དེའི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལས་
 དེ་དེའི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མིན་ཏེ། གོང་མར་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ་བས་སོ། །དཔལ་ལྡན་པའི་རོལ་མཆོ་ལྟར་གནས་གཙང་སྟེ་བ་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པས། གནས་གཙང་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དབང་གིས་སྟེ་བ་སྤངས་ཀྱང་དེ་དག་ས་གཅིག་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་
 པ། འདོད་པའི་ལྟར་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱིས་མིར་སྟེས་པ་དཔེར་བཞག་པ་ནང་
 འགལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མི་གཉིས་ཀའི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དེ་
 ཡང་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་དང་གནས་གཙང་གཉིས་ཀའི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲའི་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། གནས་
 གཙང་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། གནས་གཙང་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་
 གི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་རང་
 གི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དབང་གིས་སྟེ་བ་མ་སྤངས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 འཕང་འབྲས་བུ་བྱེད་བདུན་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་འཕངས་

འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །གཞན་ཡང་། དེ་གནས་གཙང་གི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་དུ་མ་བསྐྱར་ན་དེའི་སྐྱེ་བ་སོགས་འཕེན་བྱེད་མེད་པས་འཕང་འབྲས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་བཙུ་བ་དུན་རྒྱུ་སྟོམས་འདུག་གི་རུས་པ་མཆོག་དམན་གྱིས་གནས་པ་གནས་ཀྱི་མིང་དང་སྤེལ་སྟོམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པས། གནས་འོག་མའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གོང་དུ་སྤྲིན་པ་མེད་དེ། ཡོད་ན་སྤེལ་སྟོམ་ལྷ་ཀའི་རྣམ་སྤྲིན་གནས་སོ་སོར་མ་ངེས་པར་ཐལ། འབྲས་བྱ་ཆེ་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་འོག་མིན་དུ་སྤྲིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། དེས་ན་གནས་གཙང་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་སོ་སྐྱབས་སུ་བསགས་ཀྱང་དེ་དུས་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་བཞིན་དང་། ཁྱོད་གྱིས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་བསྐྱར་བའི་དེ་ནམ་བསགས་སོམ་ཞིག །

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས།

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ལ། གནས་སྐབས་པ་མ་གཏོགས་པའི་མངོན་རྗེས་འབྲང་གི་བྱེ་མདོ་གཞན་གྱིས། མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་དུག་གོ་ཞེས་པ་ལྟར་འདྲི་ཚུལ། ཆེན་མོར། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེའི་འཕངས་འབྲས་ཀྱི་བར་སྤྲིད་གྲུབ་པ་ནས་སྐྱེ་སྤྲིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་བར་དུ་ཡན་ལག་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདྲི་བ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་ཆོགས་དུག་འདོད་ལ། རྒྱ་དུས་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཐ་སྣང་མི་འདོད་དོ། །གོང་མ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ། རང་དང་ཆར་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་རྣམ་རྒྱུན་ཅི་རིགས་དགོས་པས། ཀུན་གཞི་འདོད་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་རྒྱུན་དང་། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དགོས་པར་འདོད་ལ། དབང་ཤེས་ལ་སྦྱོར་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞི་ཙམ་བཞག་གོ། །ས་

མཚམས། རང་དང་ཚར་གཅིག་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པ་ནས། རྒྱུ་བ་གཅིག་ཙམ་འཕེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལས་དེའི་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་སྲིད་ལ་
 ཐུག་གི་བར་དང་། རྒྱུ་བ་དུ་མ་འཕེན་ན་དེའི་རྒྱུ་སྲིད་ཐ་མ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་རྒྱུ་སྲིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་དང་། ལས་དེའི་དབང་གིས་རྒྱུ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱར་བ་ནས་རྒྱུ་བ་
 གཅིག་ཙམ་འཕེན་ན་ཆེ་ཅི་སྲིད་བར་དང་། དུ་མ་འཕེན་ན་ཐ་མའི་འཆི་སྲིད་རྫོགས་ཀྱི་
 བར་དུ་ཡོད་པས། ཆེ་ཐ་མའི་རྒྱུ་སྲིད་གྲུབ་ཁ་ཡན་གྱི་དེ་རྒྱུ་སྲིད་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཆོགས་དྲུག་ཅེས་པའི་
 འོན། མདོ་འགྲེལ་ལས། ཆོགས་དྲུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་གནས་པས་གནས་བསྟན་པ་
 དང་ཞེས། ཀུན་གཞི་འདོད་པས་དེ་ཆོགས་དྲུག་གི་གནས་ཡིན་པས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། ལ་ཅིག་ན་རེ། འགལ་བ་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་འདི་ལས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་སྒྲ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐའ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་
 བར་བྱའོ། །ཞེས་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པ་དག་གིས་ཁར་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པར་
 འདོད་པར་གསུངས་སོ། །མདོར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 རྒྱུན་གྱིས་མིང་གཟུགས་ཞེས་པའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་རྒྱུ་སྲིད་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བར་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་
 པ་ལ། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐོགས་
 མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་གསུངས་པ་ལས། ལམས་གསུམ་སྒྲ་མ་ཙོང་
 ལ་བ་ཆེན་པོས། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དཀའ་གནས་དོན་ཚན་བཞིར་བསྟུས་པའི།
 དང་པོ་མཚན་ཉིད་ལ། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ལ། སྐྱས་བརྗོད་ཀྱིས་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཀུན་གཞི་དང་། བརྟེན་པ་ས་
 བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་སྤྱིང་དུ་ཡང་ཡང་བསགས་པའི་བག་ཆགས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་སྐྱར་སྒྲིབ་པར་གྱུར་བས་ན་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་དོད་
 ཀྱིས་བཞག་གོ། །བག་ཆགས་ནི། དམིགས་པ་འཆར་བྱེད་ལ་དམིགས་པར་བཏགས་ཙམ་

ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་མར་མེ་ལས་འོད་འབྱུང་བ་ལྟར། ཀུན་གཞིའི་སྤྲང་གི་བག་
ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་དེའི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་མ་ཡིན་པ་དམིགས་པར་མི་
འོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདོད་གཞུགས་གཉིས་སུ་དེའི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་
བའི་ཕྱི་དོན་ལྟ་དང་། ཉང་གི་དབང་པོ་ལྟ་དང་དབང་ཉེན་འཛིག་པར་གསུངས་ལ།
དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་ཡོད་པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་ཀྱི། ཞེས་པ་
གཞུགས་མེད་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་མེད་པའི་དོན་ཡིན་
པར། དེར་ཐེག་བསྐྱུས་བྱངས་པས་ཤེས་པར། རྣམ་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་དོགས་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་ལ། སུམ་ཐུ་བ་ལས། དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། ཞེས་པའི་འགྲེལ་
བ་ལས། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་གཞུགས་སུ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་མངོན་པར་མི་
འགྲུབ་པས་མིང་གཞི་ལེན་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་པ་ལྟར། གཞུགས་མེད་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་
པར་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱི་མིང་གཞིའི་སྤང་བོ་འཛིག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་
དགོས་ཀྱི། གཞན་ཏུ་གཞུགས་མེད་ཀུན་གཞི་ལ་སྤྲང་ཡུལ་མེད་ན། དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་རིག་པས་རིག་པར་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་པར་རིག་
པ་མི་རིག་པ། ཞེས་ཡུལ་དེ་གསལ་བར་སྤྲང་ཡང་མ་ངེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
གསལ་སྤྲང་ཅན་དང་། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། སྤྲང་ལ་མ་
ངེས་པ་ཟེར་བཞིན་སྤྲང་ཡུལ་མེད་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། དེའི་དམིགས་པར་
བག་ཆགས་འཛིག་པར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། གཞུགས་མེད་ཏུ་དོན་དང་དབང་པོ་
མེད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་གསུམ་ལས་བག་ཆགས་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩ་བར། སྤྲང་ཕྱིར་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འདོད། ཅེས་
དམིགས་པ་དག་པ་བར་གསུངས་པ་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་བག་ཆགས་
དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་དོན་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། ཞེས་དང་། ས་བོན་དེ་སྤྲང་ནས་
ཡུལ་ཏུ་མི་འགྱུར་ཀྱང་། ཞེས་དམིགས་པ་དངོས་མིན་པར་གསུངས་ནས། ལྷག་མས་
དམིགས་པར་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་མཐུས་

གནས་དོན་ལུས་སུ་སྤང་རུང་ཡིན་པས་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་གཟུགས་མེད་ཀྱན་གཞིའི་དམིགས་པར་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་ནས། དེར་ཐལ། རྟེན་དང་ཕྱད་ན་དེའི་དབང་གིས་གཟུགས་སྤང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བྱུང་པ་རི་བོང་རྣམ་གཤགས་ལ། གཟུགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཁམས་གསུམ་ཀའི་ཀྱན་གཞིའི་དམིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱན་གཞི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བག་ཆགས་དེའི་ཡུལ་མིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཀྱན་གཞིའི་དམིགས་པ་ལ་ཀྱན་གཞི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟངས་གི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པའི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཤིག་དགོས་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནང་གི་ལེན་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས། ཉག་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇིག་རྟེན་དང་སྟོང་ཀྱི་རྒྱན་རྣམ་པར་རིག་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མར་མེ་འབར་བ་ནི་སྟོང་པོ་དང་སྐྱམ་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ནང་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ནི་འོད་འབྱུང་བ་བཞིན་ཏུ། ནང་གི་ལེན་པའི་དམིགས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དམིགས་པ་འདི་ལ་ཡང་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་གཟུགས་ན་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་ན་མིང་གཞིའི་སྤང་པོ་ཡིན་པས་ཀྱན་གཞི་ལྟ་བུས་པ་སྤང་ཡུལ་ལམ་དམིགས་ཡུལ་དེའི་སྟོན་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་རྒྱ་རྒྱུང་དུའི་དམིགས་པ་ཅན་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་རྒྱ་རྒྱུང་པོའི་དམིགས་པ་ཅན་ནོ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ན་ནི་རྒྱ་ཆད་མེད་པའི་དམིགས་པ་ཅན་ནོ། ཁྱི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ན་ནི་རྒྱ་ཕྱ་བའི་དམིགས་པ་ཅན་ནོ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ན་ནི་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་དམིགས་པ་ཅན་ཏུ་ལྟ་བར་བྱའོ། རྟེན་ལྟར་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཞེས་དམིགས་པ་དེ་དག་སྤང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བ་དང་དཀའ་འགྲེལ་ཏུ་རྩར་ཅམ་

མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་
བདག་འབྲས་ཀྱི་དབང་དོན་ཀྱན་གཞི་ལ་སྣང་བས་བག་ཆགས་དམིགས་པ་དག་པ་བ་
ཡིན་པར་བཤད་པས། གཞུགས་མེད་ལ་ཡང་དེ་འདྲའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་
བའི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕུང་བོ་དམིགས་པར་གོ་བས། དཀའ་འགྲེལ་དུ། དེ་ནི་ལེན་པ་དག་
དང་གནས། ཞེས་པ་བྲངས་ལ། དེ་ནི་བསྐྱུ་བ་ལས། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ན་ནི་བག་
ཆགས་ལེན་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེས་བག་ཆགས་ཅམ་མ་སྒྲོས་
པར་ལེན་པ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་སོགས་མཐའ་ལས་ཀྱང་མང་བས་
འདིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་མ་ཐག་པ་དང་འཆི་སྲིད་པའི་ཀྱན་གཞི་
དེ་དམིགས་པར་དེའི་ལུས་དབང་དང་དབང་རྟེན་འདྲིལ་སྟེ། ཅ་བར། དོན་དང་སེམས་
ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཀྱན་གཞིའི་གཞུང་ཆ་དག་ལ་ནི། །རྣམ་ཤེས་ལྷ་
ཡིས་འདྲིན་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་པ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་ལ་སྣང་བའི་དོན་ལྷ་
གང་རུང་ལ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལྷ་བོ་གང་རུང་ལ་སྣང་བས་ཁྱབ་ཅེས་པ་ཡིན་པས།
མིག་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་ཤེས་ལ་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སྣང་བྱེད་ཀྱི་བག་
ཆགས་ཀྱི་རུས་པ་ཉམས་པས་དེའི་ཀྱན་གཞི་ལ་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མི་སྣང་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་མེད་ཀྱན་གཞིའི་སྟངས་གི་དབང་དོན་སོགས་གཞུགས་སྣང་
བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་སྒྲིན་པས་དེ་ལ་གཞུགས་མི་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲིན་ན་གཞུགས་
ཀྱི་འདུ་ཤེས་མ་འདས་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཁ་ཅིག །ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་
ཀྱན་གཞིའི་སྟངས་གི་གཞུགས་ཅན་ཀྱི་སྟོད་བཅུད་སྣང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རུས་པ་སྒྲིན་
པས་བཞི་བ་མན་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་གཅིག་ལ་བཞི་བ་མན་ཀྱི་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྣང་
ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་བཞི་བའི་དེ་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་
ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་པས། གསུམ་པ་མན་ཀྱི་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྣང་ཟེར་བ་དང་།
ལ་ལས་མའི་ཀྱན་གཞི་ལ་འདིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་མའི་འདིག་རྟེན་ལྟ་བུར་སྣང་ཟེར་བ་
རྣམ་པ་གཅིག་དུ་འདོད་པ་དང་། རིགས་དྲུག་སོ་སོ་ལ་འཆར་ཚུལ་ལྟར་སྣང་ཟེར་བ་རྣམ་

པ་ཁྱ་བོར་འདྲོད་པ་སོགས་ཀྱན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ན་དེ་དག་སྤང་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་
 ཡོད་པར་བསམ་གུང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་བག་ཆགས་སད་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ལྟར་ཀྱན་གཞི་ལ་སྤང་བ་དེའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་དགོས་
 པས་དེའི་སྟེང་གི་དབྱལ་སྤང་གི་ས་བོན་སད་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ན་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གིས་
 སྤྱག་བསྐལ་མྱོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དབྱལ་བའི་ཀྱན་གཞི་དེ་སྤྱག་བསྐལ་མྱོང་
 བ་བོའི་ང་ཡིན་གུང་མྱོང་བ་བོ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་པ་འཛོག་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མྱོང་བ་དེའི་ཆོར་བ་དེ་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པ་ལ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། རང་ཡུལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བའི་སེམས་བྱུང་མྱོང་བ་ཆོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
 བ་ཡང་མྱོང་བྱ་ལ་ཡུལ་གྱི་མིང་བཏགས་པས་མི་འཐད་པ་མིན་ནོ། སྦྱིར་སེམས་གཏུང་
 བར་མ་ཅི་རིགས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བའི་ཟེར་དགོས་སོ། བསྐྱུ་བའི་ཀྱན་གཞི་ལྷ་ནི།
 འདྲོད་པའི་ཀྱན་གཞི་རང་གི་དམིགས་པའི་སྟོད་བཅུད་ཚུང་བས་རྩ་ཚུང་བྱ་དང་།
 གཟུགས་ཀྱི་སྟོད་བཅུད་ཆེ་བས་ཆེན་པོ་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ནམ་མཁའ་
 དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་སྟམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ཡིན་པས་ཆད་མེད་པ་དང་།
 གསུམ་པ་བཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟམ་པའི་འདུ་ཤེས་སྤྲ་བ་དང་། བཞི་བ་འདུ་ཤེས་དེ་
 འདྲ་ཡང་མེད་གྲང་སྤྲ་བ་མེད་པ་མིན་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་ཀྱན་གཞི་ཟེར་བ་ཀྱན་གཞིའི་
 དམིགས་པར་གྱུར་བའི་མིང་གཞིས་བསྐྱེས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཡུལ་འཆར་ཚུལ་ཡིན་
 གསུངས་པས་དེ་དག་གི་ཀྱན་གཞིའི་དམིགས་པ་ལ་སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དངོས་གཞི་འཛོག་
 གམ། འཛོག་ན་གཟུགས་མེད་སྦྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཐམས་ཅད་འཛོག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་གཟུགས་ལ་ཡང་མིང་གཞིའི་སྤང་བོ་འཛོག་སྟེ། ཅ་བར། བརྒྱད་
 བས་དེ་ཡི་ཆོགས་བྱུག་གི། ཡུལ་དུ་སྤང་བར་གང་རུས་པ། ཀྱན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འཛོག་
 པ་ཡིན། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྲ་མའི་དོན་ནི་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་དབང་པོ་བྱུག་ལ་
 སྤང་རྒྱའི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུབ་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་གཞིའི་དམིགས་པར་
 འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས། རྟེན་དེའི་ཆོགས་བྱུག་གི་ཡུལ་

དུ་སྤང་བར་གང་ནུས་པ་ཉེན་དེའི་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འང་འཛོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་
གང་ཞིག་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ཡིད་དབང་ལ་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་བའི་བདེ་སྤྱད་
སོགས་སྤྲོ་ཆོགས་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དཔུལ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་སོགས་
ཀུན་གཞིས་དངོས་སུ་མ་ཐོང་ཡང་དེ་ཐོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་ཀུན་གཞི་ལ་སྤང་བའི་སློ་
ནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་ཐོང་བ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དབང་དོན་ལས་གཞན་དུག་པའི་ཡུལ། ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འཇུག་ཏེ། ཞེས་པའི་
དགའ་འབྲེལ་ལས། དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་
ཅམ་ཡིན་ཞེས་ཅམ་སྒྲོས་པ་དང་། གོང་དུ་གཞུགས་མེད་དུ་དོན་དང་དབང་པོ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དམིགས་པ་གསུམ་ལས་བག་ཆགས་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བག་ཆགས་
དམིགས་པར་འཇུག་བའི་དོན་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་མཐུས་གནས་དོན་ལུས་སུ་སྤང་
རུང་ཡིན་པས་དམིགས་པར་འཇུག་ཏེ། ཞེས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་
བ་རྣམས་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པར་འཛོག་གི། མཛད་བཟོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་
གིས་དུག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་འདས་པ་སོགས་ཡུལ་མིན་པར་དམིགས་ཀྱིས་
བཀར་བའི་ཕྱིར། མཆོག་ལྷ་སྟེང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་
དང་། དཔུལ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་གནས་སོགས་སྤང་བ་ཐོས་བསམ་དང་རྩལ་ལྷུ་ཀྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་གི། ཁོ་རང་གི་རྒྱུགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་དབང་གིས་མི་སྤང་བས་སྒྲིན་མེད་
དོ། ཁོ་ན། རྩ་བར་དབང་དོན་ལས་གཞན་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། འོག་མ་གཉིས་
ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱིས། གཙོ་བོ་གཞུགས་ཅན་གྱི་སྟོད་བཅུད་འབྲུབ་པའི་བག་ཆགས་
བཞག་པས་དངོས་སུ་འཕ་གཙོ་བོ་དབང་དོན་སྤང་བའི་ཞར་ལ་དེ་ལ་དེ་དག་སྤང་བའི་
ཆོར་བ་བདེ་བ་སོགས་སྤང་ངམ་སྟམ་ལ། དེ་དག་གི་སྒྲེ་འཛིག་སྤང་སྟེ་དེ་སྤྱབ་འཇུག་གི་
སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་སྟེ་དབྱད། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར། དམིགས་པ་དེ་དག་བསལ་བར་
དམིགས་ཀྱང་མ་ངེས་པ་མི་རིག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ལུས་ཅུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་འདིའོ་

ཞེས་རིག་པ་མི་རྣམས་པས་དེའི་ཕྱིར་མི་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་ཁོ་རང་རྟོགས་དཀའ་བས་
 ཟེར་ཚུལ་གཅིག་ཀྱང་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་པའི་བྱང་པར་མིན་ནོ། །འདྲོད་པའི་ཀྱན་
 གཞིའི་འཁོར་དུ་རྟོག་དཔྱད་སོགས་མི་འབྱུང་བ་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་ལ་ཁོ་རང་
 ལྟར་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཆ་རྒྱན་མ་ཆད་པ་དགོས་པས་ལྡར་ངེས་སོ། །ལྟས་སྦྱིན་གྱི་ང་སྦྱེ་
 བ་སྡེ་ཕྱི་མེད་ཀྱང་དེའི་ངའོ་སྟམ་པ་སྦྱེ་བའི་གཞིའི་ང་སྡེ་ཕྱི་མམས་ཅད་དུ་ཡོད་པར་
 འདྲོད་པ་མཐུན་ཀྱང་། སྦྱེ་བ་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་གདགས་གཞིར་གྱུར་བའི་ཐུན་མོང་གི་ང་
 དེ་གདགས་གཞི་ཐུན་མོང་གི་ང་ཅམ་ཡིན་པར་ཐལ་འགྱུར་བས་འདྲོད་ལ། གཞན་
 རྣམས་ང་དེ་གདགས་གཞིའི་ནང་ནས་རྟེན་དགོས་པས་ཐུན་མོང་བའི་ང་མེད་ཟེར་
 རོ། །ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་འདྲའི་ང་དེ་གདགས་གཞི་ཐུན་མོང་བའི་ང་ཡིན་གྱི་སྦྱེ་བ་སྡེ་ཕྱི་
 གཉིས་ཀའི་གདགས་གཞིར་མི་འདྲོད་དེ། དེ་ནི་ཁོ་རང་གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་
 ཡིན་ལ་འདི་ང་ཞེས་ཐ་སྟངས་གདགས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱེ་འཕགས་གྱི་གདགས་
 གཞིའི་ཡིན་པ་ཡོད་མེད་སོགས་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་རེའི་མིག་
 ཅན་རྣམས་ཀྱང་འབྲུལ་ལོ། །རྣམ་ཤེས་འདི་ཀྱན་གཞིར་འཛོག་བྱེད་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་འདི་
 ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་བདག་འཛིན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ཀྱན་ཉོན་གྱི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་བབྱུང་སྟེ་རྒྱ་དང་དེ་དག་རང་གི་འབྲས་བུར་སྦྱོར་བས་འཛོག་ལ། དག་
 ས་དང་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཉོན་ཡིད་དང་བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་མེད་པས་ཀྱན་
 གཞིའི་མིང་མི་ཐོབ་ལ། དེའི་རྒྱན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆ་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་དང་ཐེག་
 ཆེན་རྟོག་ཏིང་བར་དུ་འཇུག་གོ། །བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་དང་ཀྱན་གཞིའི་སྟེང་
 གི་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དོན་གཅིག་དགོས་པ་བཞག་པའི་རྣམ་པའོ་ཞེས་པས་བྱུབ་
 བོ། །བསྟོན་གཞིའི་བྱང་པར་ལྡེའི་བསྟོན་བར་འོས་པ་ནི། རྣམ་པ་དེ་རང་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་
 མེད་དུ་འཇུག་རྣམ་པ་དང་། བསྟོན་བྱེད་དང་འབྲེལ་བ་ནི། བསྟོན་བྱེད་དང་རྒྱ་དཀྱིལ་ལ་
 ལྟན་ཅིག་ཆོགས་ནས་ཕྱིས་བག་ཆགས་རང་སྟེང་དུ་གནས་པ་དང་། མཐའ་གཅིག་རྟེན་
 དུ་གྱུར་བ་ནི། རང་སྟོབས་ཀྱིས་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་བྱུང་བ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་སྟེ་ལ་

ལྷོག་ཕྱོགས་རིམ་བཞིན་ཆོགས་བདུན་དང་། དགེ་མི་དགེ་དང་། ཕྱི་འཛིན་ཆུང་ས་དང་།
རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཆོས་དང་། རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཀུན་གཞིའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཆུང་ས་གཙོ་
དོ། །བསྐྱེད་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་གང་རུང་དུ་ངེས་སོ། །དབུ་བ། ས་ལུ་སོགས་
ཕྱི་འཛིན་སྐོར། བག་ཆགས་ཆུང་ས་ནང་གི་ས་བོན་ཏེ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་དགེ་མི་དགེ་
གང་དུ་མི་གསལ་བས་ཕྱི་ནང་གི་མི་གསལ་བ་གཉིས་དང་། དེ་རིམ་བཞིན་སྤང་ཆོད་
ཅམ་ཡིན་པས་ཀུན་རྒྱུ་དང་། ས་བོན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་ས་བོན་དུག་
སྒྲས་བརྒྱུད་པ་དང་། འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡིན་པས་
མདོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ལུ་སྤང་ཆོགས་ལ་འགྲོ་བྱེད་ཡིན་པས་སྦྱོས་
པའི་བག་ཆགས་ཟེར་ཏེ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེའི་བག་ཆགས་དེ་འདྲིལ་པ་ཡང་ཡིད་
ཤེས་འཁོར་བཅས་ཁོ་ནས་འདྲིལ་། བསྐྱེད་པ་ཡང་ཐ་སྙད་འདྲིལ་པའི་ཡིད་ཉིད་
བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཉོན་ཡིད་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིལ་གྱིས་བཞག་
པའི་བག་ཆགས་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་དང་། འགྲོ་བ་ཆུང་ས་ཀྱི་ལས་ཉོན་གྱི་སྦྱོར་འཆི་
ཐུབ་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་སྤྲོད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་ཏེ་གསུམ་དང་། སྦྱོང་བཅུད་
འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ། རིམ་བཞིན་སྤྲོད་མོང་བ་དང་། སྤྲོད་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་།
ཆོར་མེད་དང་། ཆོར་བཅས་ཀྱི་ས་བོན་བཞི་དང་། ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་དང་ཆུང་ས་བྱེད་ཕྱོགས་
ཀྱི་ས་བོན་རིམ་བཞིན། གནས་ངན་ལེན་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱང་པའི་ས་བོན་དང་། འཕངས་
འབྲས་ཐུབ་ཟེན་དུས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སྦྱང་ཟེན་པ་དང་། མདོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བག་
ཆགས་ནི་གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་བའི་ཆ་མ་ཟད་བར་དུ་སྦྱང་ནས་ཟད་རྒྱུ་མེད་པས་སྦྱང་མ་
ཟེན་པའི་བག་ཆགས་ཟེར་རོ། །བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྟེན་ལས་ནི། རྩེ་གུང་ཐང་ཐ་དང་
གང་ཡང་མིན། ཞེས་པ། གཞན་སྤེལ་ཆུང་ས་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་ངོ་བོ་ཐ་དང་དུ་
འདྲིལ་པ་ལྟར། ཀུན་གཞི་དང་དེའི་སྤྲོད་གི་བག་ཆགས་རྩེ་ཐ་དང་ཡིན་ན་དེ་རྩེ་ཐ་ཐུབ་
བམ་རྩེ་ཐ་ཡོད་དུ་འཁྲུར་ལ། དེས་ན་དེ་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པའི་འགྲེལ་བ་ཡང་རྩེ་ཐ་ཐུབ་
དུ་འཁྲུར་བས། དེ་གཉིས་འགྲེལ་བ་རྩེ་ཐ་ཐུབ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་

གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་སྒྲིན་གསུམ་རྩ་བར་གསལ་ལ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་པའི་ཆ་རྩལ་སྲུ་
 གྲུབ་ན། བག་ཆགས་དེ་ཀུན་གཞི་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བས། དེ་
 གཞུགས་དང་ལྡན་མིན་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་གང་ཡང་མིན་པ་དཀའ་འབྲེལ་
 ལྟར་ལ། དེས་ན་ཀུན་གཞིར་འགྱུར་བས། རྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན་གཞི་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་
 ལོ། །དེས་ན་དེ་རྟེན་ལས་རྩལ་གྱི་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བས་དེ་རྟེན་གྱི་
 འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ཐ་དད་འབྲེལ་བ་རྩལ་
 གྲུབ་གྱི་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་པར། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱས་པར་གསུངས་ནས་དཀའ་གནད་
 རྩལ་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྤྱི་གསལ་རྟེན་བརྟེན་པར་སྤང་བ་
 རྟོག་པ་འཁྲུལ་བའི་སྤང་བ་ཡིན་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་གྱི། དེ་དག་སློ་མ་འཁྲུལ་བའི་
 སྤང་བ་ཡིན་ན་རྩལ་སྲུ་གྲུབ་པས། སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་པ་སོགས་བྱི་ནང་ཚྭ་པའི་
 དཀའ་ས་བཤད་ཅེས་པའོ། །སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀུན་གཞིའི་སྟངས་གི་ས་བོན་ལས་
 བྱུང་ལ། ལྷས་སྤྱིན་གྱི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་གྱུར་བའི་འཛམ་གླིང་ནམ་གྲུབ་ནམ་འཛིག་
 དང་། འཛམ་གླིང་ཐོག་མར་ཆགས་ཆེ་དེར་སྐྱེ་དེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་
 སྲུ་གྱུར་བའི་འཛམ་གླིང་གྲུབ་མ་གྲུབ་སོགས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་རེ་རེ་གི་
 འཕྲོས་པ་ན་དེའི་སྟངས་གི་དེས་ལོངས་སྟོད་བྱའི་ཆ་འགག་ཀྱང་རྩ་བའི་སྟོད་སྤྱི་ལྷོག་དེ་
 འགག་མི་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་ལྷས་སྤྱིན་ལྷ་བྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་ལོངས་སྟོད་བྱའམ་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སྲུ་གྱུར་བའི་འཛམ་གླིང་གི་ཆ་གཅིག་
 ཡོད་འཛམ་གླིང་མེད་ཟེར་ན། དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལོངས་སྟོད་བྱའི་སྟོད་བཅུད་
 དང་ཁང་བ་ཡོད་མེད་དང་དེའི་ལོངས་སྟོད་བྱའི་འཛམ་གླིང་མེས་འཛིག་བྱ་ཡིན་མིན་
 སོགས་རིགས་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ན་གསལ་ཡང་མཚམས་དཀའ་བར་སྤང་ངོ། །ས་ལྷའི་
 ས་བོན་གཞུགས་ཡིན་པས་སྤྱིར་ས་བོན་མིན་ཏེ། བང་མཛོད་ལས། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་
 རྒྱས་པ་དང་ས་བོན་དང་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དོན་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། འདི་ཤེས་སྐྱིབ་ཁས་ལེན་པའི་ལྷགས་ལ་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་བག་ཆགས་ལ་ས་

བོན་གྱིས་མ་བྱུང་པར་གསུངས་པས་སྡེ་མ་ལ་བྱི་མས་བྱུང་དགོས་སོ། ཉེ་ནི་ཟག་བཅས་ལ་དགོངས་ཀྱི་སྦྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྩས་པ་དང་ས་བོན་ཡོད་དོ། ཀྲུན་གཞི་མི་འདོད་པས་བག་ཆགས་ལ་དགེ་མི་དགེ་ཡོད་པར་ལུང་གཅིག་དང་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་སྦྱབ་པར་དང་པོ་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་གཟུགས་གཟུགས་མིན་པ་དང་། བག་ཆགས་རྣམ་སྟོན་འཕེན་བྱེད་མིན་ཀྱང་སྦྱོང་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། སེམས་མེད་པའི་འདུག་ཐོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་སྟོན་གྱི་སེམས་བཅས་པའི་རྒྱད་ལ་འདྲིལ་པ་དང་། སོ་ཐར་སྟོམ་པར་དགེ་བ་དགོས་ན་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་རྒྱད་ལ་གཅིག་ཆར་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཡོད་དགོས་པས་སྟོང་སེམས་ཀྱི་ཤུགས་མ་ཉམས་པས་ཉམས་ལྷུང་འགོག་པའི་རྩས་པ་འདྲིལ་བེད། བྱི་མ་གསུམ་གྲུབ་མཐའི་དབང་ཅན་མོ། བག་ཆགས་འདྲིལ་ཚུལ་གསུམ་ལས་གསུམ་པ་རང་ལུགས་ཡིན་པ་ས་བོན་གསུམ་ལས། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་ས་བོན་རིགས་འདྲ་འབྱུང་བྱེད་དང་། རྣམ་སྟོན་གྱི་ས་བོན་རྣམ་སྟོན་འབྱུང་བྱེད་གཉིས་ནི་གསར་བཞག་ཁོ་ན་འོ། འདིའི་དང་པོ་ནི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཀྱི་སྦྱིར་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་གསར་བཞག་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་བག་ཆགས་བསྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཉོན་ཡིད་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྲུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རང་འདྲིལ་པའི་སེམས་བྱུང་པར་བཞིག་ཡིན་ལ་འཁོར་སེམས་བྱུང་རྗེས་ཡོད་པ་དགུ་དང་། ལྟ་བར་བཏགས་པ་རྣམ་གཡེང་། རྟོངས་པར་བཏགས་པ་མ་དད་པ་ལེ་ལོ་སྦྱགས་པ་གསུམ། འདོད་ཆགས་ལ་བཏགས་པ་རྟོན་པ། ཆགས་རྟོངས་གཉིས་ལ་བཏགས་པ་བག་མེད་དེ་རྒྱག་རྣམ་བཤད་དུ། འདི་ཆགས་སྤང་གཉིས་ལ་བཏགས། ཞེས་པ་མ་དག་པ་སྟེ། དེའི་འཁོར་དུ་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཅོ་ལྷ་འབྱུང་ལ། བསྐྱབ་ལས། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། བརྗེད་ངེས་པ་དང་། རྣམ་པ་གཡེང་བ་དང་། འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། ཞེས་

གསུངས་པས་བཙུང་ཡོད་དོ། སྒྲོབ་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་དང་འགོག་སྦྲེམས་
 ཀྱི་དུས་སུ་གནས་སྐབས་ཕྱོག་ཀྱང་དག་ས་དང་དག་བཙམ་ཐོབ་པ་ན་གཏན་དུ་ཕྱོག་
 པས། དེ་དག་གིས་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བདུན་ཡིད་ཞིག་བཞག་ལ། དེ་
 ཡང་དོན་གསང་ལས། ཟག་མེད་དུ་འདོད་པ་དང་། ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཐེག་
 དམན་གྱི་དེ་ཟག་བཅས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ཟག་མེད་དུ་འདོད་པ་གཉིས་སམ་
 གསུམ་བཤད་ཀྱང་། རང་ལྷགས་བར་བ་ལྟར་ཡིན་པ་རྩ་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྩལ་
 རྒྱན་ཡིན་མིན་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་གསང་ལས། ཡིད་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་
 པར་རིགས་གཅིག་པ་དམིགས་པར་ཉེ་བ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་འབྱུང་བ་གོ་
 ཇི་ལྟར་རྒྱན་ཆད། ཅེས་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཡིད་དེའི་མ་རིག་པའི་རྩལ་ཅམ་རྒྱན་
 ཆད་པ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དབང་ཐོབ་དག་བཙམ་གཉིས་དང་འགོག་
 པ་མཉམ་བཞག་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཉོན་ཡིད་མེད་ཀྱང་དེའི་རྒྱན་གྱི་ཡིད་ཡོད་པས། ཞེས་དང་།
 དེར་མ་ཟད་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བར་ཡང་གསུངས་པས། རྩལ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ས་ན་ཡོད་དམ་དཔྱད།

ཀུན་གཞི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ།

ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རྣམས་དཀའ་འགྲེལ་སོགས་སུ་
 གསལ་ལ། རིགས་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱེད་བ་དང་རྩ་བར་བཀོད་པའི་ཀུན་གཞི་སྒྲུབ་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ཉིང་མཚམས་སྐྱར་མ་ཐག་པའི་སོ་སྦྱེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལེན་བྱེད་མི་རུང་བར་ཐལ། ཀུན་གཞི་མེད། ཆོགས་བདུན་དེར་མི་རུང་
 བའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་བ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་གནས་ལེན་མི་རུང་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། རྒྱ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ།

ཞེས་པ་ལྟར། དེའི་རྟགས་སྐབས་ལྟ་ནི། ཆོགས་དྲུག་ལུས་གསར་དུ་ལེན་ཆེ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་ལ་དགེ་མི་དགེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་མི་ཆད་པར་འཇུག་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རེས་འགའ་འབྱུང་བས་ལུས་ལན་
མང་པོ་ལེན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩྱགས་སྤྲུལ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་
གཅིག་ཅར་མངོན་དུ་གྱུར་ན། མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་གཅིག་ཅར་འབྱུང་
བ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་སྐབས་མེད་དོ། །ཞེས་པར། དཀའ་འབྲེལ་ལྟར་ན། རྣམ་ཤེས་
རིགས་མཐུན་གཉིས་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། ཀུན་གཞི་གཉིས་གཅིག་ཅར་གང་
ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གསུངས་ལ། སོ་སྟེ་གཅིག་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡུལ་ཅན་དབང་པོ་དྲུག་དང་ཡུལ་དྲུག་མཉམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཡིད་བྱེད་
ཉེ་རིང་མེད་པར་འཇུག་རུང་ཡོད་ཆེ་ཆོགས་དྲུག་ལས་དང་པོ་འཕ་གཅིག་ཀྱང་སྟེ་མི་
རུང་བར་ཐལ། ལྷ་ལྷན་ཆད་བར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་འདོད་ཉན་འདོད་ཀྱི་ཡིད་
བྱེད་གཅིག་ཅར་མངོན་དུ་གྱུར་བ་མེད་ཀྱང་མི་དགོས་སོ། །ཀུན་མཁུ་པ་ནི། ཆོས་ཅན་འདྲ་
ལ། རྒྱུང་རིང་པོའི་མེ་ཆུ་བ་ལང་སོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
ཆེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་མེ་ཆུ་སོགས་དེ་དག་ཉོགས་པའི་ཡིད་མངོན་གསལ་བ་མི་སྟེ་བར་ཐལ།
རྣམ་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་ཅར་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བསྟར་བར། གལ་ཏེ་ལ་
ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གཉིས་གཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཞེས་གསུངས་པས་འདིའི་རྩྱགས་
སྤྲུལ་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་ཅར་དུ་སྟེ་བར་མི་འདོད་པ་དང་། དབྱས་མཐའ་ལྟར་དུ་མ་
གཅིག་ཅར་མངོན་དུ་གྱུར་བར་མི་འདོད་པ་དོན་གཉིས་ཡོད་དམ་དཔྱད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་
ལྟར་ན་འདིའི་རྩྱགས་སྤྲུལ་གཞན་སྤེའང་ཡོད་དོ། །རང་ལུགས་ལ་ཆོགས་བརྒྱུད་འདོད་
པས། ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་སོགས་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བསྟན་ཡིད་
མངོན་རང་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་དབང་མངོན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་སྟེ། ཡིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་

དེ། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གསལ་བ་དུས་མཉམ་དུ་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར།
 མདོ་མེམས་སོགས་སུའི་ལྷགས་ལ་ཡང་བ་ལང་སོགས་མིག་གིས་མཐོང་བཞིན་པའི་ཆོ་
 བ་ལང་དང་རྒྱུ་རིང་པོའི་མེ་ཆུ་སོགས་མཐོང་བའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྒྲིག་གྱུར་བ་སྟེ་
 ཆོག་སྟེ། རིགས་འདྲ་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 དག་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ལ་གསལ་སྤང་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞིའི་
 རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་མཆོན་ཏེ་རྒྱུ་རིང་པོའི་མེ་ཆུ་སོགས་ཀྱང་མིག་གིས་མཐོང་བའི་
 ཆོ་ཡིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མ་བཞག་ན་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཚུལ་
 བཞག་དཀའ་བར་སྤང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པའོ། །དེས་བ་ལང་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སྤར་རྟོག་པས་ཐ་སྟོད་སྦྱོར་སའི་བ་ལང་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་
 པ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནོ། །བཞི་བ་ནི། སོ་སྟེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་བྱང་གི་ས་
 བོན་མི་རུང་བར་ཐལ། བསྟོན་བཞི་ཀུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྟུས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་
 གསུམ་དང་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ས་བོན་མི་རུང་བ་ལྷ་གསུངས་
 སོ། །ལྷ་བ་ནི། ཆོས་ཅན་འདྲ། འགྲོ་འདུག་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མི་རུང་བར་ཐལ། སྟོད་ལམ་
 འཕྲང་དང་། གནས་རྒྱུ་བ་འདེགས་འཛོག་དང་། ངའོ་སྟུམ་པ་དང་། ཡུལ་ས་དོ་སོགས་
 སྤང་བའི་རྣམ་རིག་གཅིག་ཆར་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དང་པོ་གཉིས་ཀུན་གཞི་
 དང་། གསུམ་པ་ཉོན་ཡིད། བཞི་བ་འཇུག་ཤེས་སུ་གསུངས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལྟར་
 ན་རྣམ་རིག་བཞི་སྒྲིག་གྱུར་བ་སྟེ་འམ་དབྱུང་། འདིའི་རྣམ་རིག་བཞི་ཤེས་པར་བཞག་པ་
 བཞིན་དུ་ཐེག་བསྟུས་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་རིག་དབྱུ་ཡང་ཤེས་པར་འཛོག་སྟེ། ཐེག་
 བསྟུས་ལས། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་ས་བོན་ཅན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་དུ་རྟོག་པས་བསྟུས་པའི་རྣམ་པར་
 རིག་པའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་ལུས་ཅན་དང་། ནས། ཀུན་དུ་རྟོག་པས་བསྟུས་
 པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞོར་བའི་དོན་སྤང་བའི་གནས་ཡིན་པ་འདི་ནི། ཞེས། ལུས་
 དབང་པོ་དང་པོ་ལྷ་ཕྱི་དོན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་རིག་སོགས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་པ་

མ་ཡིན་པ་དང་། རྟོན་བའི་དོན་སྣང་བའི་གནས། ཞེས་དང་། དབྱིག་འབྲེལ་ལས། ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་བདག་གི་ངོ་བོ་དོན་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་བརྩུང་
ནས་དེ་ཉིད་ལ་བདག་མེད་པར་བདག་ཅེས་སྣང་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
བཤད་སྒྱུར་ལས། ལུས་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་པ་ནི་དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་དུ་སྣང་བ་སྟེ། དེ་
བཞིན་དུ་འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་སྣང་བའི་སྒྱུ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་
བའི་སྒྱུ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནམ་རིག་
དགྲའི་རྣམས་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ནམ་རིག་དགྲའི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ནམ་
རིག་པ་དང་། ཞེས། འདུས་བྱས་ནམས་རང་འདྲིན་ནམ་རིག་དང་རྣམ་གཅིག་དང་།
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་འདྲིན་ནམ་རིག་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དབྱིག་འབྲེལ་ལས། ལུས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ལྟའོ། ལུས་ཅན་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དོ། ཟླ་བ་བོ་ནི་ཡིད་ཁམས་སོ། ཉེ་བར་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་ནམ་པར་རིག་
པ་ནི་བྱེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དུག་གོ། ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་ནམ་པར་
རིག་པ་ནི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་ཁམས་སོ། དུས་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་པ་ནི་འཁོར་བའི་
རྒྱུན་འཇུག་པ་ནམ་པར་ཆད་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། བྲངས་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་པ་ནི་བགྲང་
བའོ། ཡུལ་གྱི་ནམ་པར་རིག་པ་ནི་སྣོད་ཀྱི་འདིག་ཉེན་ནོ། བསྟན་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་པ་
ནི་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ནམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། བསྟན་ནམ་པ་བཞིའོ། རེ་
ཞིག་དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་པར་རིག་པ་དག་ནི་ཤེས་བྱའི་གནས་སུ་བསྟན་པ་ནི་མངོན་པར་
བརྟེན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ནོ། བདག་དང་གཞན་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་ནམ་
པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཉེན་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་
ནོ། གང་བདེ་འགོ་དང་། ངན་འགོ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་ནམ་པར་རིག་པ་
སྟེ། འཁོར་བའི་འགོ་བ་སྣ་ཆོགས་དེ་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་ཉེ་
བར་ལེན་པ་ལས་བྱུང་ངོ་། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་དཔལ་ལྷན་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་
དབང་བོ་ལྟ་སོགས་ཡུལ་བཅོ་ལྟ་འདྲིག་པར། ནམ་རིག་བཅོ་ལྟ་འདི་ནམས་ཀྱིས་ཁམས་

གསུམ་དང་འགྲོ་བ་ལྔ་དང་སྒྲེ་གནས་ནམ་པ་བཞི་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པར་གསུངས་
 སོ། ཞེས། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། རྣམ་པར་རིག་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་
 སྒྲེ་གནས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད། ཅེས་པར་བརྟེན་ཀྱང་།
 ཐེག་བསྐྱུས་ལས། རྣམ་པར་རིག་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ཡང་དག་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་བསྐྱུས་པ། ཞེས། དེ་དག་རྣམ་རིག་གིས་རིག་བྱར་བྱས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱིག་འགྲེལ་ལས། བསྐྱུས་པ། ཞེས་པ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། ཞེས། རྣམ་
 རིག་དགུ་གང་རུང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་དོན་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་རྒྱུ་དོགས་
 སྤོང་གི་དེ་དོན་ཏུ་སྤང་ངོ་། རྟུག་པ་ནི། སོ་སྒྲེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་གཞན་ལ་གཏད་པ་དང་
 གཉིད་འཐུག་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ལྷན་ལ་པན་གཞོད་བྱས་ན་ལྷན་ཆོར་བདེ་སྒྲུག་མི་སྤྱོད་བར་
 ཐལ། དེ་སྒྲེ་བའི་ས་བོན་འཛིན་པའི་རྟེན་ཀུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིད་འཐུག་གི་ཆེ་
 གཉིད་ཀྱང་མེད་དོ། བདུན་པ་ནི། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷན་ཤི་ལྷན་སུ་ཐལ། དེ་ཟེན་བྱེད་འཇུག་ཤེས་མེད་ཀུན་གཞི་མ་བཞག་
 པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ནི། ཆོས་ཅན་འདྲ། རྟོད་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་འཆི་འཕོ་མི་རུང་སྟེ།
 རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་འདོར་བར་ཆ་དེ་ནས་རྟོད་བསྐྱུ་ཞིང་ལྷན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་རྣམ་
 ཤེས་ཀུན་གཞི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་གིས་དེ་གསུམ་གྱི་ཆེ་སྡེ་མ་བཀག་ནས་
 ཡིད་ཤེས་སྤྲ་མོ་བཞག་གོ། །དཀའ་འགྲེལ་ལྟར་རིགས་པ་འདི་བརྒྱད་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་
 སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྱུར་བ་ཡང་དག་ཡིན་པ་
 མེད་དེ། ཀུན་གཞི་རྟོགས་ན་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདི་དག་སྤོང་
 ཉིད་དང་ཀུན་གཞི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་མིན་སོགས་དཔུང་བྱ་མང་ངོ་། །

ཉོན་ཡིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ།

ཉོན་ཡིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དྲུག་གི་དང་པོ་ནི། སྔོ་སྒྲིལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
རྒྱུད་ལ་རྟག་ཏུ་མངོན་གྱུར་བའི་རྟེན་མ་འདྲིས་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་
ལས་སེམས་གཞན་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཐེག་བསྐྱུས་
བཤད་གྱུར་དུ། ཉོན་ཡིད་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་ཡོད་པས་རྟེན་མ་འདྲིས་པ་དང་། རོན་
གསང་མཁན་པོས། མ་རིག་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་བྱུང་གཞན་དང་མ་འདྲིས་པས་
མཐུ་མ་འདྲིས་པ་ཟེར་གྲུང་། དཀའ་འབྲེལ་དུ་བྱི་མ་བཀག་ནས་སྔ་མ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་
བྱས་སོ། །མཚུངས་ལྡན་མ་འདྲིས་པ་རྩ་ཉོན་དགུ་དང་ཉེ་ཉོན་སྟོ་སྟགས་བཅུ་གང་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་མ་སོང་བར་འདོད་པ་བྱུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་འདྲེལ། མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་
དང་འདོད་པ་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཅི་རིགས་དང་མཚུངས་ལྡན་དགོས་
པ་སྟགས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནས་འདོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་རང་དང་དྲུས་མཉམ་པའི་རྟེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་དབང་ཤེས་ལྡ་དང་
འདྲ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་རྟེན་འབྲང་སྟགས་པལ་ཆེར་
ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་པའི་རྟེན་མི་དགོས་ཟེར་ལ། པལ་ཆེན་པ་སྟགས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་པའི་
རྟེན་སྟོང་བྱ་ག་གཅིག་ནས་དགུ་བའི་བར་བཞག་པ་ལ། དེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་
པས་ཡིད་ཤེས་ལ་ངས་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བཀག་གོ། །རྣམ་བཤད་ཀྱི་གོང་
དུ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་མེད་པར་ཐལ་བ་རོལ་མཆོ་སྟགས་ལྟར་གསུངས་
པ་ལས་རང་ལྷགས་མིན་པ་འོག་ཏུ་གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་ཞི་མ་ཞིའི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཐལ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་
ཉོན་ཡིད་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་སྟེད་པའི་ལྷན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་
ནི། སྔོ་སྒྲིལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མ་ན་ཏི་ཞེས་པའི་ངས་ཆོག་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྟག་ཏུ་གོམས་པའི་ངར་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་ནི། འདུ་
ཤེས་མེད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ངར་འཛིན་མེད་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་མེད་
པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། སྔོ་སྒྲིལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དུམ་པ་བྱེད་ཅིས་པ་ལྟ་བུ་དུས་

རྟག་ཏུ་ངར་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 དག་གིས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་ཐར་བར་ཞེན་ནས་འཇུག་པས་མ་ཞི་ལ། ངར་འཛིན་ལྟན་
 གྱེས་མ་སྤངས་པར་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་སྒྲིན་བྱི་མ་གསུམ་མི་འཇུག་གོ་བཟེད། རྣམ་ཤེས་
 བྱངས་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། ཁ་ཆེའི་ལགྲིའི་རིམ་ལྡེའི་འགྲེལ་བར་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
 པར་ཀུན་གཞི་གཅིག་སྟེན་བ་དང་། ཆོགས་དྲུག་དང་ཉོན་ཡིད་དང་བདུན་དུ་འདོད་པ་
 དང་། ཆོགས་དྲུག་འདོད་པ་དང་། བརྒྱུད་འདོད་པ་བཞི་བྱས་ལ། རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་
 དུ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་གཉིས་འདོད་པ་དང་དགྲ་འདོད་
 པ་དང་བརྒྱུད་འདོད་པ་གསུམ་བཤད་པར་གསུངས་སོ། །བདུན་འདོད་པས་ཀུན་གཞི་
 འདོད་དགོས་པས་དེ་བདུན་པོ་གང་དུ་འཛོག་པ་དང་། གཉིས་འདོད་པས་ཆོས་ཉིད་
 ཀྱི་སེམས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་དམིགས་པ་ཅན་མིན་ཀྱང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ལ་
 རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་ཆོགས་དྲུག་གི་ཐ་སྟངས་མི་སྦྱོར་རམ་དཔུང། ལྷག་མ་དགྲ་དང་
 གཅིག་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པའི་
 འདོད་པ་ཡིན་ལ། བདུན་པ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཉོན་ཡིད་ཡིན་ལ་བརྒྱུད་པའི་ཀུན་
 གཞི་གསུམ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀུན་གཞི་ནི། སངས་རྒྱུ་རུང་བའི་ཀུན་གཞི་ཡིན་པ་འདྲ་
 ལ། རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནི་ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ཡིན་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་གཞི་
 ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཞིག་ཡིན་པར་མཆན་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ནི་ཆོས་
 འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་པར་བརྟེན་ཀྱང་། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་བརྒྱུད་པ་ཀུན་གཞི་དང་།
 ཞེས་རང་ལྷགས་བྱས་ལ། རྩ་བར་ཡང་དགྲ་བ་དང་བདུན་པའི་མིང་ཅམ་ལ་དགག་པ་
 བྱས་པས་དཔུང་དགོས། དགྲ་བ་རྩི་མ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་
 དང་དམིགས་བྱེད་རྩི་མ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་བྱས་པའི་བྱི་མ་རྟག་པའི་དངོས་པོར་
 འཇུར་ཞེས་བཀག་གོ། གཅིག་ཕྱར་འདོད་པ་གཉིས་ལས་རྩ་བར་བཀོད་པ་ནི། ཆོས་ས་
 དང་སྦྱེ་མཆེད་བརྩ་གཉིས་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་
 དབང་པོའི་སྒོ་སོ་སོར་རྒྱ་བ་ལས་དབང་ཤེས་ལོག་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་བྱང་སེམས་

གཅིག་སྒྲིབ་ཁེས་ཉན་ཐོས་སྒྲེབ་ཁེས་ཡིན་ལ། མཆན་དུཤེས་པ་ཀུན་ཡིད་ཀྱི་ནུམ་ཤེས་
ཀྱི་རྩལ་རྒྱན་དུ་བྱས་པ་དཔེའི་སྟངས་ཡིན་ལ། ཐེག་བསྐྱེད་སྤྱི་ནུམ་པ་གཉིས་སུ་སྤང་
ཁེས་པའི་དོན། དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཡིད་ཤེས་དེའི་ཆ་གཅིག་ནི་དོན་ཅམ་དུ་སྤང་ཁེང་
རིག་པ་ལ་ཁེན་ཅིང་རྟོག་པ་མེད་ལ་ཆ་གཅིག་ནི་དོན་དུ་ཁེན་ཅིང་རྟོག་པས་ན་ཡིད་
ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོག་མེད་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་མེད་ཅེས་པའི་དོན་དོ། ཁེས་
གསུངས་པས། ཡིད་ཤེས་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་མིང་གཉིས་བཀྲགས་སམ་དབྱེད།
དེ་ལྟ་བུས་ན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོག་གུར་དང་། འདས་དང་མ་འོངས་འཛིན་འཇུག་
ཕྱིར། ཁེས་བཀག་པ་དང་འགྲིག་སྟེ། ཆ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་ལ་རྩལ་གཅིག་སུ་ཡང་ཡིན་
པ་འདི་ནི་ལྟ་ནམས་དགའ་བར་བྱེད་ཀྱི། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོམས་ཀྱི་དོན། ཡིད་
ཤེས་དབང་པོ་ལྔའི་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བའི་དོན་དང་། ལྷང་གཉིས་པ་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་བྱང་ལ།
རྟོག་པ་འོ་ཁེས་པ་ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །འདིར་
ཅ་བའི་ཆོག་ཟིན་ཅམ་བཀོད་ཀྱི་རྒྱས་པར་ཐོགས་མེད་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཅའ་
བར་བུའོ། རྩི་བཅུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས་གསུམ་པ་ནུམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྒྱ་
དུས་ཀྱི་ནུམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱབ་པར་བཞེད་ལ། བསོད་གྲགས་པས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གུར་བའི་ནུམ་ཤེས་ལ་རྒྱ་དུས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ནུམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་
གསུམ་པ་ལ་མེད་ཟེར་རོ། །

མིང་གཞུགས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ལྟག་མ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་མིང་གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ནི། རོལ་མཆོར། སྒྱེ་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྐུར་བ་ནས་མངལ་སྒྱེས་སོགས་ལ་ལྔ་

བ་སྐྱེད་མཆེད་གྲུབ་ཁའི་བར་དང་། རྩལ་སྐྱེས་ལ་བཞི་བ་ལྷ་བ་གཉིས་གཅིག་ཅན་གྲུབ་
 པས་གཉིས་ཀ་དྲུག་པ་རེག་པའི་བར་དང་། དེ་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ལ་འོངས་སྐྱོད་
 པ་ནས་ཆོར་བ་གསུམ་གྱི་རྩུ་བས་སོགས་ཤེས་མི་རུས་པའི་བར་དང་། བདུན་པ་ནི་དེ་
 དག་གི་རྩུ་བས་སོགས་ཤེས་པ་ཆོ་རི་སྲིད་པར་འཛོག་གམ་མི་གསལ་ལ། བཅུ་གཅིག་པ་
 རྩུ་བ་སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་མ་ཐག་དང་ཆ་ཤི་དེའི་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཞག་གོ། བསོད་
 གྲགས་པ་ཡང་པལ་ཆེར་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་བཞི་བ་མིང་གཟུགས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་
 མཆོམས་སྐྱར་བའི་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཞག་པ་བྱད་པར་རོ། འདི་དག་གིས་མདོ་
 ལས། རྩམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་གཟུགས། ཞེས་སོགས་སྡེ་བྱི་རྩུ་འབྲས་སུ་གསུངས་པ་
 ལ་ཐུགས་ཅེ་གཏད་པར་སྣང་ངོ་། ཉིད་དགག་པར། ཆེན་མོ་ལས། གོང་མའི་ལུགས་ལ་སྐྱེ་
 སྲིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱོར་བ་དང་ཡན་ལག་བཞི་བ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་འབྲེལ་གྲུབ་
 པ་དུས་མཉམ་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག། མཛོད་རང་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་དུས་
 མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དང་པོའི་སྐྱེབ་བྱེད་དུ། ཅུ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། མའི་མངལ་དུ་རྩམ་
 ཤེས་ཞུགས་ནས་བརྒྱལ་བར། རྩམ། མིང་བཞི་དང་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་
 ནི་ཆགས་པར་གྱུར། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས། མེར་མེར་པོར་གཟུགས་རི་ལྟར་རིགས་
 པར་སྐྱོར། ཞེས་དང་། ས་ལྷ་ལྷང་བའི་མདོ་ལས། རྩམ་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཉེ་
 བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་བཞི་བོ་འདི་དག་ནི་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་།
 ཀའ་ཤིའི་མདོ་འབྲེལ་ལས། རྩམ་པར་སྐྱེན་པའི་རྩམ་པར་ཤེས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མིང་
 དང་གཟུགས་མདོན་པར་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་དང་། གཉིས་པའི་སྐྱེབ་བྱེད་མཛོད་འབྲེལ་ལས།
 རྩམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱོན་དུ་འགོ་བའི་མིང་གཟུགས་སྤང་བོ་ལྷ་བོ་འགོ་བ་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་
 བར་འགྱུར་ཏེ། རྩམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་དྲངས་
 ལ། ཕྱི་མཐའ་ཡང་ཆེན་མོ་ལས།

བཞི་བ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་འབྲེལ་མདོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀའི་ལུགས་

མཐུན་པར་ཆེ་རྒྱུ་བར་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འདྲིར་མིང་
དང་གཟུགས་ནི་མ་གྱི་བར་དུ་ཡན་ལག་དུ་རིག་པར་བྱ། ཞེས་དང་། སའི་དངོས་གཞི་
ལས། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། མིང་དང་
གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་ན་ཆེ་རྒྱུ་བར་
མདུང་བྱིམ་གྱི་ཚུལ་དུ་འཇུག་གོ། ཞེས་པ་དྲངས་ལ། ཡང་ཆེན་མོ་ལས། ཡན་ལག་གསུམ་
པ་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་བཅུ་གཉིས་པ་རྒྱུ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་འཕངས་
འབྲས་ཕྱིད་བདུན། རང་རང་གྲུབ་པ་ནས་ཆེ་དེའི་མཇུག་གི་བར་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་བདུན་གནས་སྐབས་ཡང་འབྲས་
ལ་པན་ཚུན་གཞི་མཐུན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡན་ལག་བདུན་པ་སེམས་ཆོར་
དང་མཚུངས་ལྟར་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་བཞི་བ་
མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་དང་ལྷ་བ་སྟེ་མཆེད་དུག་ཅི་རིགས་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་སྟེ་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་རྒྱུ་ཤི་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མཐུན་
འཛོག་ཅིང་། དེའི་འཁོར་གྱི་རིག་པ་དུག་པ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།
དེ་དག་གནས་སྐབས་འབྲས་ཚུལ་ཡང་དེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སའི་དངོས་གཞི་ལས། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཆོར་བ་ལ་ཐུག་པ་དག་དང་སྟེ་བ་དང་རྒྱུ་ཤི་འབྲས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། ཞེས་པ་དྲངས་ནས་འབྲེན་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
ལས། མདོ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྟེན་མཆེད་དུག་མ་དོད་ཀྱི་བར་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ནི་སྟེ་མཆེད་དུག་ལ་ཐུག་གི་
བར་དུ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་། རྟེན་མཆེད་དུག་མན་ཆད་དུ་མིང་དང་གཟུགས་དགག་
པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས་མིང་གཟུགས་དང་སྟེ་མཆེད་དུག་གི་ཡན་
ལག་དང་འབྲས་དུས་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འདི་དག་གི་ས་མཚམས་ལ་ད་ལྟ་མཚན་ཉིད་
པ་སྟེ་ཕྱི་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་གནས་སྐབས་པ་དང་གོང་འོག་ནོར་བ་དང་འབྲས་ནས་སྟེ་
ནོར་སྟེ་བར་འདུག་པས་དབྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོ་ཙམ་བསྟན་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་

ན་མིང་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་མ་གཏོགས་འཕངས་འབྲས་གཞན་ལ། གསར་གྲུབ་ཀྱི་དུས་
གནས་སྐབས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་ཕྱི་མཐའ་སྤར་ལྟར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་སུ་གྱུར་བའི་
འཕངས་འབྲས་ལ་གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་དགོས་པར་གསུང་པ་པལ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི་
རང་ལུགས་མིན་ནོ། །ཆེན་མོ་ལས། ཆོར་སོགས་བཞི་ལ་མིང་ཞེས་བཅོད་དེ། འབྱུང་བས་
ན་མིང་ངམ་འགྱུར་བས་ན་མིང་ཞེས་བཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤི་ནས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འབྱུང་
བ་དང་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བར་དོ་བའི་རྒྱད་ན་འཕངས་འབྲས་པལ་བ་ཡོད་
ཀྱང་དེ་འཕངས་འབྲས་མིན་ཏེ། འཕངས་འབྲས་ཀྱི་དང་པོ་སྐྱེ་སྲིད་ནས་བཟུང་བའི་ཕྱིར།
འཕངས་འབྲས་ཡིན་ན་བཞི་བ་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱ་བ་
སོ། །

ལྷ་བ་སྐྱེ་མཆེད་ནི་རྩུས་སྐྱེས་ལ་ཉིང་མཚམས་སྤར་བ་ནས་དང་། སྐྱེ་གནས་
གཞན་གསུམ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་བཞི་ཅི་རིགས་གྲུབ་པའམ་གྲུབ་པའི་ཆོད་དུ་སླེབ་པ་
ནས་འཛོག་ལ། དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ལ་ལྷ་བ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བྱ་བ་ཅིང་། དེར་
གྱུར་བའི་སེམས་བྱུང་དང་འབྱུང་བ་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཉེན་འབྲེལ་དུ་འདུ་ཡང་།
སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་མིན་ནོ། །

དུག་པ་རེག་པ་ལ། ས་ལུ་ལྗང་བའི་མདོ་ལས། ཆོས་གསུམ་འདུས་པ་ནི་རེག་
པའོ། །ཞེས་པས་ཡན་ལག་ལྷ་བའི་ཡུལ་དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
ཡུལ་ཡིད་འོང་སོགས་གསུམ་ཅི་རིགས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཅོད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་
བོར་གྱུར་བའི་སེམས་བྱུང་དེ། དུག་པ་རེག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ཡིད་
ཀྱི་རེག་པ་དང་པོ་ནས་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་བའི་ཡུལ་དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ན་
རེག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ན་རེག་པའམ་ཆོར་བ་ཡོད་པ་མིན་ནམ། ནས། ཇི་ལྟར་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་
སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་དེའི་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་གཞན་དུ་ནམ་པར་མ་

བཞག་པ་ལྟར་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ལྷ་བ་རྒྱག་པ་བདུན་
པ་གསུམ་རང་རང་རྫོགས་པ་ནས་འཛོག་པ་ཤེས་ཕྱིར་ལྷ་བའི་གསུམ་འདུས་པ་སྒོས་ལ།
རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོད་ཅེས་པས་རེག་པ་ལས་གཞན་སེལ་ལ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་
ཞེས་པས་འཕངས་འབྲས་སུ་བསྟན་པ་རྒྱག་ཀ་ལ་འདྲའོ། །སྦྱིར་རེག་པ་ལ། སེམས་བྱུང་
རེག་པ་དང་རེག་བྱ་དང་ཡུལ་དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་
མ་གཉིས་ཡུལ་དང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །བང་མཛོད་ལས། ས་ལུ་ལྷང་བས་གསུམ་
པ་ལ་གསུངས་པ་ནི་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པའོ། །ཞེས་པ་མ་དག་པ་སྟེ། དེའི་ཐད་
ཀྱི་ཆེན་མོ་ལས། རེག་པའི་རྒྱ་ལ་རེག་པ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནས། ཉེན་འབྲེལ་
མདོ་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འཕགས་པ་
ནམས་ནི་མཐོང་བ་བདེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཚངས་སྟོད་བྱི་མ་བུད་མེད་ཡིན། ཞེས་
པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་གསུངས་པ་བྲངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་གསུམ་འདུས་པ་རེག་པའི་རྒྱ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ནམ་ཤེས་དང་རེག་པ་གཅིག་ཅར་གྲུབ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་གསུམ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདུས་པ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འགྲེལ་ལས། འདུས་པའི་དོན་
ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རེག་པ་དང་བོ་ལྷ་
དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པས་ཐོགས་པའི་རེག་པ་དང་། རྒྱག་པ་ཆོག་གི་བཙོན་
པ་ལ་སྟོས་པས་ཆོག་སྒྲ་རྒྱགས་ཀྱི་རེག་པ་ཟེར་རོ། །ཆེན་མོ་ལས། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་
ཡང་རྒྱག་པ་ཡིད་ཀྱི་སྒྲི་མཆོད་དང་དེའི་ཡུལ་དང་དེའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་འདུས་
ནས་ཡུལ་བཏང་སྟོམས་སུ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ནས་རྒྱག་པ་རེག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་གྲུབ་
པ་བཞིན་དུ་རྩལ་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྩལ་སྒྲིམ་ལ་རྒྱག་པ་རེག་
པ་ཡང་ལྷའི་རྗེས་སུ་གྲུབ་ལ། བདུན་པ་ཚོར་བ་ཡང་རྒྱག་པ་རེག་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་
པ་ནས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆེན་མོ་ལས། ཡན་ལག་བདུན་པ་ཚོར་བའི་ཉེན་འབྲེལ་
ལ་རང་རྒྱ་ཡན་ལག་རྒྱག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་ཅི་རེགས་
ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། ཆེན་མོ་ལས། མངལ་སྦྱེས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་དེའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངལ་སྦྱེས་ཀྱི་སྦྱེ་སྲིད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་
 ལྷན་དེ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། ཉན། གཞན་ཡང་། སྦྱེ་སྲིད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་
 བའི་ལྷ་དེའི་རྒྱད་ལ་མིག་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། མངལ་
 སྦྱེས་ཀྱི་སྦྱེ་སྲིད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་
 པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དཔེར་ན་གཟུགས་དང་སྦྱ་གཉིས་
 གྲང་དུས་མཉམ་དུ་སྦྱེས་གཟུགས་དང་སྦྱའི་རྒྱ་གཉིས་གྲང་དུས་མཉམ་དུ་སྦྱེས་གྲང་སྦྱ་
 དང་སྦྱའི་རྒྱ་གཉིས་དུ་མཉམ་དུ་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལེགས་བཤད་ཟླ་
 མེད་ཡིན་ཏེ། མངལ་དུ་སྦྱེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱད་ལ་ལུས་ཆོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷའི་སྦྱེ་
 སྲིད་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་རྒྱད་ལ་མིག་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་བདག་རྒྱུན་
 དབང་པོ་ཡང་སྦྱེ་སྲིད་གྲུབ་མ་ཐག་གི་དུས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་འབྲེལ་དབང་པོ་དང་དབང་
 ཤེས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་རིམ་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་དང་
 པོ་ལ་ཆ་དུག་ཅུ་རེ་ལྷ་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་ལྷ་བོ་མཐོང་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་ཆ་རེ་
 ལྷ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པ་རིམ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་སངས་རྒྱུ་མ་
 ཐག་པ་དང་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་དེའི་བདག་
 རྒྱུན་དབང་པོ་སོགས་ལ་སྦྱོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བང་མཛོད་ལས། སྦྱེ་མཆེད་དང་པོ་བཞི་
 རྟོགས་འབྲས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མི་དང་རིས་མཐུན་པའི་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་སྦྱེ་
 ཅམ་པ་འཕངས་འབྲས་སུ་འདོད་དོ། །ཞེས་གང་སྤེལ་ལྟར་བྱེ་སྦྱ་སྦྱི་དང་། མཛོད་པས་
 དན་འགྲོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ལ་རིག་ཆོར་དང་པོ་ལྷ་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་།
 ཞེས་པ་མི་དག་བཞི་ལུས་ཀྱི་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། ཆོར་བ་གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་
 ཉན་སྦྱེས་ཤིང་རྣམ་པ་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱལ་དང་འབྲལ་བ་དང་

བཏང་སྒྲོམས་ལས་མི་ཉམས་པ་ཅི་རིགས་སུ་སྲིད་པ། བྱེད་ལས་རང་དང་ཚར་གཅིག་པའི་ལེན་པ་འབྲེན་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟེར་གྱི། ཆེན་མོར། བདུན་པ་ཆོར་བ་ཞེས་པ་མ་དག་པར་བང་མཛོད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབྱེན་ཆོས་མངོན་པར། འདོད་པའི་སྲིད་པ་འདོད་སྲིད། ཞོང་མའི་སྲིད་པ་སྲིད་སྲིད། སུང་བོ་རྒྱུན་ཆད་པར་སྲིད་པ་འཇིག་སྲིད་ཟེར་གྲུང་། ཞོང་མས་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདོད་སྲིད། སྤྱག་བསུལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་འཇིག་སྲིད། རྒྱུ་གནས་ཀྱི་ལུས་སོགས་འདོད་པའི་སྲིད་སྲིད་ཟེར་རོ། །དང་བོ་གཉིས་ལ་བརྒྱད་པ་སྲིད་པ་ཡོད་གྲུང་གསུམ་པ་ལེན་པའི་སྐབས་ལ་སྦྱར་རོ། །ཆེན་མོ་ལས། ཆོར་བ་སྤྱག་བསུལ་གྱིས་སྲིད་པའི་རྒྱུན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རང་ལ་དམིགས་ནས་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྒྱུན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུལ་སྟེ། དེས་རྒྱུན་བྱས་གྲུང་དེའི་རྒྱུན་མིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། དེའི་དམིགས་ལུལ་བྱས་པ་ལ་ཡང་དེའི་དམིགས་རྒྱུན་བྱས་པར་བཤད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྲིད་པའི་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། མདོ་ལས། ཆོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྲིད་པ་ཞེས་པའི་ཆོར་བ་ལ། སྲིད་པ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་མི་དགོས་ལ་སྲིད་པ་དེའི་སྡོན་དུ་གྲུབ་དགོས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་ལས། ས་གང་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ས་མཚུངས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །བང་མཛོད་ལས། བཏང་སྒྲོམས་གྱིས་མི་འབྲལ་བར་སྲིད་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། འདོད་པའི་བཏང་སྒྲོམས་གྱིས་གྲུང་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྲིད་པའི་རྒྱུན་ཁོ་ན་བྱེད་པར་མདོ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ས་མཚམས་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལེན་པ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་འོ་ཞེས་གསུང་རྒྱུན་ལས་གསུངས་གྲུང་། སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀས་ཡང་ཡང་གསོས་འདེབས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེན་པའི་རྩིས་སུ་ཆོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་སྲིད་པས་གསོས་འདེབས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔྱད།

དགུ་བ་ལེན་པ་ནི། བརྒྱད་པ་སྟེང་པའི་དམིགས་ནམ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་འདོད་
 ཡོན་སོགས་ཡུལ་ཅི་རིགས་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་རང་དང་ཆར་གཅིག་པའི་འཕེན་བྱེད་
 གྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་པའི་སྟེང་པ་མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །དབྱེ་ན། ལེན་པ་
 བཞིར་བྱས་པ། བྱིས་པ་རྣམས་འདོད་ཡོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
 དང་། རབ་བྱུང་རྣམས་སལ་ཆར་ལྷ་བ་དོན་དུ་གཉེར་ལ། བྱུང་པར་དུ་ཕྱི་རོལ་བའི་རབ་
 བྱུང་རྣམས་ནི་མ་འོངས་པ་ན་རང་གི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་འདོད་
 པའི་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེད་དུ། འཛིག་ལྷ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷ་ངན་རྣམས་དོན་དུ་
 གཉེར་བ་ལྷ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྷ་ངན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་བ་ལང་
 སོགས་ཀྱི་བརྒྱལ་བྱགས་ངན་པ་རྣམས་དོན་དུ་གཉེར་བ་བརྒྱལ་བྱགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་
 དང་། ཕྱི་རོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛིག་ལྷའི་དབང་གིས་སྤང་བོ་ལ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་
 ཏུ་སྐྱེ་བར་བ་མང་བས། འཛིག་ལྷ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་བདག་སྐྱེ་ཉེ་
 བར་ལེན་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པར་ལེན་པ་བཞི་ཀ་དང་། ཁམས་གོང་མ་
 གཉིས་ན་ལེན་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ཙམ་གྱིས་ལས་ལ་གསོལ་འདེབས་སོ། །སའི་དངོས་གཞིར།
 ཚུལ་བྱིས་པ་བརྒྱལ་བྱགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཚུལ་བྱིས་པ་དང་བརྒྱལ་བྱགས་
 ལ་ལོག་པར་བྱགས་པ་ལ་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་མི་འགལ་ལམ་དབྱུད། ཅེས་བང་མཛོད་ལས་གསུངས་པས།
 བརྒྱལ་བྱགས་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པར་འཛོག་གོ། ལེན་པ་དེས་རང་དང་
 མཐུན་པའི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་ཚུལ། ཆེན་མོ་ལས། ལེན་པ་དེ་དག་མཐུན་པའི་ལས་
 ལ་གསོས་འདེབས་པར་བྱེད་གྱི་མི་མཐུན་པ་ལ་མི་འདེབས་པའི་ཕྱིར། ནས། དགེ་བའི་
 ལས་དང་ས་མཐུན་པ་དང་། ཡང་ལྟར་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ལུས་
 དང་ལོངས་སྟོང་གནས་སོགས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་ཆགས་ཀྱི་ལེན་པ་དང་ཕྱི་མར་
 ལྷའི་འདོད་ཡོན་ལྷ་ལ་སྟོང་འདོད་ཀྱི་འདུན་ཆགས་ཀྱི་ལེན་པ་དེས་ལྟར་སྟེ་བ་འཕེན་
 བྱེད་གྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་ལ།

ཡང་ལྟར་སྒྲེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་དགོ་འདུན་མཚན་པས་བསགས་པ་
ཡིན་ན་དེ་དང་མཐུན་པར་ལྟའི་ལུས་སྟགས་ལ་འདུན་ཆགས་དང་འདུན་ཆགས་དེས་
ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ད་ལྟར་དགོ་འདུན་མཚན་པ་སྟགས་བྱས་ན་ཡང་ལས་དེ་ལ་
གསེས་འདེབས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགོ་བའི་ལས་ལ་ཡང་འདྲ་སྟེ། ཆོ་འདྲིར་
ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདྲོད་གྱིས་ཤལ་སྟགས་པའི་རོ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་དང་
དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟག་གཙོད་བྱས་ན་ཤིང་རོ་ལ་འདུན་ཆགས་དེས་སྟོན་ཤིང་
རོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ནས་སྐྱངས་ཏེ་སྟག་གཙོད་གྱི་ལས་བསགས་པ་དེ་ལ་གསེས་
འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དགོ་སྟགས་གཞན་གྱིས་གསེས་འདེབས་ཚུལ་ཡང་།
དེ་ཉིད་ལས། སྟོན་བྱས་པའི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྟོང་འཁྱུར་གྱི་དགོ་བའི་ལས་འགའ་
ཞིག་འཆི་ཁར་དགོ་སེམས་མཛོན་གྱུར་དུ་སྒྲེས་པས་གསེས་བཟབ་ནས་ལས་དེ་བཅུ་
བ་སྟོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གྱུར་ཏེ། ཕྱི་མར་ལྟར་སྒྲེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ལན་གྲངས་
གཞན་ལ་སྟོང་འཁྱུར་གྱི་མི་དགོ་བའི་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་ལོག་ལྟ་དང་རྒྱལ་དང་ཁོང་
ཁྲོས་གསེས་བཟབ་སྟེ་བཅུ་བ་སྟོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྲུབ་ནས་ཕྱི་མར་རན་སོང་དུ་སྒྲེ་བ་
ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། མཚམས་མེད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ལས་སྟོད་པར་
བསྐྱར་བ་ལེན་པ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་བསྐྱར་དུས་དེར་ལེན་པ་ཡོད་མི་དགོས་སོ། །ས་མཚམས་
ལེན་པ་བྱུང་བ་ནས་བཅུ་བ་སྟོད་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཡོད་གསུངས། བཅུ་བ་སྟོད་པ་ལ།
རང་དང་ཆར་གཅིག་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ལ་སྟོད་ལེན་གྱི་གསེས་བཟབ་སྟེ་ཡང་སྟོད་
འབྲུབ་པའི་རྟེན་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་རིགས་གནས་གྱི་ལས་དེ།

བཅུ་བ་སྟོད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བང་མཛོད་ལས་གསུངས་ཀྱང་། ཆེན་མོར།
ལས་དང་བག་ཆགས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྟོད་པ། ཞེས་དང་། བཅུ་བ་སྟོད་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ལས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་མཛོད་འབྲེལ་ལས། ལས་
ནི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་དང་བག་ཆགས་གྱི་

གནས་སྐབས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཆེན་མོ་ལས། འཕེན་བྱེད་གྱི་
 ལས་དེ་རང་དུས་ན་ཡང་ལས་ཡིན་ལ་བཅུ་བ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་སྐབས་
 ན་ཡང་དེའི་རྩིས་རྒྱུན་ཡོད་པ་དེ་ལས་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་དུས་གྱི་སྲིད་
 པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་ལ་གཉིས་ཡོད་པས། ལས་དེའི་རྩིས་རྒྱུན་གྱི་བག་ཆགས་
 ལས་དང་། བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་ཉེར་ལེན་
 གྱི་སྤང་བོ་ཐམས་ཅད་སྲིད་པ་ཡིན་པས། ཡང་སྲིད་གང་དུ་འགྱུར་པར་བྱེད་པ་འགོ་བ་
 ལཱའི་སྲིད་པ་ལྟ་དང་། རིམ་པ་གང་གིས་འགྱུར་པར་བྱེད་པ་བར་སྲིད་དང་། གང་གིས་
 འགྱུར་པར་བྱེད་པ་ལས་གྱི་སྲིད་པ་སྟེ་སྲིད་པ་བདུན་གསུངས་ཤིང་། བཅུ་བ་སྲིད་པ་ལ།
 བར་སྲིད་མ་གྲུབ་གོང་གི་དེ་གཞིལ་བའི་བཅུ་བ་སྲིད་པ་དང་། བར་སྲིད་པའི་རྒྱུད་གྱི་དེ་
 བྱུགས་པའི་བཅུ་བ་སྲིད་པ་ཟེར་རོ། ཆེན་མོ་ལས། ཡང་ཡང་གསོས་བཏབ་ནས་འཆི་ཁའི་
 ཆེ་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། སྲིད་ལེན་ཡང་ཡང་སྟེ་དགོས་ལ།
 འདིའི་འཆི་ཁ་འཆི་སྲིད་རགས་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། སྲིད་པར་བསྐྱར་བའི་རྩིས་སུ་ཡང་
 ལེན་པས་གསོས་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད། གོང་མ་ནས་འོག་སར་སྟེ་ན་འཆི་བའི་ཕྱོད་དེར་
 འོག་མའི་སྲིད་ལེན་མངོན་དུ་གྱུར་ཆེ་ས་དེའི་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་པས། དེའི་རྒྱུད་གྱི་
 སྟེས་ཐོབ་དགེ་བ་དངོས་གཞིར་ཉེར་བསྟོགས་གང་ཡང་མིན་ལ། དངོས་གཞི་དང་ཉེར་
 བསྟོགས་གཉིས་ཀས་འཕྲོས་པས་གཏོང་དགོས་སོ། །སྤྱིར་འབྲས་ལ་གཉིས་ལས་བཅུ་
 གཅིག་པ་སྟེ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། འགོ་བ་རིགས་དྲུག་གང་རུང་གི་སྟེ་བའི་རིས་མཐུན་
 གྲུབ་ཟེན་མ་དོར་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་འདྲིལ་ལ། དེ་ལ་མདོ་འདིར་བཅུ་གསུངས་པ།
 མདོ་འབྲེལ་ལས། རིམ་པ་གང་གིས་སྟེ་བ་དང་། དངོས་པོ་གང་སྟེ་བ་དང་། རི་ལྟར་སྟེ་
 བ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པས། དང་པོ་ལ། གང་སྟེ་བ་སྟེ་སྲིད་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་སྟེ་བ་དང་།
 ཤིན་ཏུ་སྟེ་བ་སྟེ་སྲིད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལྟ་བ་སྟེ་མཆེད་ལ་ཐུག་གི་བར་མངལ་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཕྱི་མ་བཞིའི་རྒྱུ་ལག་འཁྱུར་བྱེད་བར་དང་། འཕྲོས་པ་སྟེ་མཆེད་དུག་
 རྟོད་པ་ནས་ཕྱིར་བཅོམ་ཁའི་བར་དང་། མདོན་པར་འབྱུང་བ་བཅས་ནས་ཆོག་སྟེ་མི་

ནུས་པའི་བར་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཆོག་སྒྲིབ་པ་ནས་ཆེ་ཁྲིད་བར་ཏེ་འདི་ལྷན་
སྒྲིབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་
ཕུ་དང་ལུས་ཅན་དང་ཡུལ་ལ་དམིགས་བྱེད་དུ་འདྲིན་པའི་ལོག་ལྷ་གསུམ་བསལ་བའི་
ཕྱིར་རིམ་བཞིན་འཕངས་འབྲས་ཀྱི་ཕུང་བོ་རྣམས་ཕུང་བོ་སོ་སོར་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་
ཁམས་རྣམས་ཁམས་སོ་སོར་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་སྒྲིབ་མཆེད་རྣམས་སྒྲིབ་མཆེད་སོ་སོར་ཐོབ་
པ་ལ་དེ་དག་གི་རྟེན་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་པར་གོ་ཆེད་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གསུམ་
བྱས་ཏེ་དེ་རེ་རེས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། ཕུང་བོ་མདྲོན་པར་གྲུབ་པ་ནི།
སྒྲིབ་སྤྲོད་ཆོག་དང་བོ་ནས་ཆེ་ཁྲིད་པར་འཕེལ་བས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་སོ། །སློག་
གི་དབང་བོ་རབ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ནི། ཕུང་བོའི་རྒྱུན་འཇུག་ཅིང་གནས་པ་ལ་སློག་དབང་ཞེས་
བཤད་པ་དེའོ། །དང་བོ་ལྷ་དབྱེ་བ་དངོས་ཡིན་ལ་བྱི་མ་ལྷ་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །

གཉིས་པ་ཀ་ཤི་ལ་མདོ་ལས། ཀ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། མདོ་
འབྲེལ་ལས་དེ་དག་བདུན་དུ་བསྐྱུས་པའི་དང་བོ་གཟུགས་ཡོངས་སུ་འཇུག་བའི་ཀ་བ་
ལ། ར་ཆོད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བྱེད་ཕྱིར་སྤྲོད་བའི་ཀ་བ་དང་། དེའི་
དབང་གིས་སྐྱེ་མདོག་དཀར་བོར་གྱུར་བའི་ཀ་བ་གཉིས་ལ་མདོར་སྐྱས་འཕོངས་པར་
གསུངས་སོ། །ལུས་སྒྲིན་པའི་དབང་གིས་པགས་པ་ལ་གཉེར་མ་ཆོགས་པའི་ཀ་བ་དང་།
དེའི་དབང་གིས་མདངས་ཉམས་པའི་རྟིས་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་ཤ་ཆག་ལྷོད་པའི་
ཁྱུ་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་ལུས་ཐིག་ལེ་ནག་བོས་གང་བ་བཞི་ལུས་ཀྱི་འཕོངས་པ་
དང་། དེའི་དབང་གིས་ལུས་བ་ཡང་ཆུ་འཕྱང་ལྟར་གྲུག་པ་སྟེ་བདུན་དང་། གཉིས་པ་
སྒོ་བས་ཡོངས་སུ་འཇུག་བའི་ཀ་བ་ལ། དེའི་དབང་གིས་ལུད་པ་ལུ་བའི་སྐྱ་དང་དབྱགས་
ཀོད་པ་དང་། ལངས་ན་ལུས་མདུན་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་གྲུག་པ་དང་། འགྲོ་ན་མཁར་བ་
ལ་བརྟེན་དགོས་པ་གསུམ་སྟེ་དེ་ནི་ལས་ཀྱི་འཕོངས་པ་ཡང་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་ཤེས་
རབ་ཡོངས་སུ་འཇུག་བའི་ཀ་བ་ནི། དེའི་དབང་གིས་ཤེས་རབ་སྤར་ལས་རྒྱལ་དུ་སྤོང་།

སྟེ་ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པར་སྒྲོངས་པ་དང་། བཞི་བ་དྲན་པ་རྣམ་པར་འཇུག་བའི་རྒྱ་བ་
 བློ་དེའི་དབང་གིས་དྲན་པ་སྤར་ལས་ཞན་པས་མི་གསལ་ཞིང་བརྟེན་དེས་ཆེ་བ་སྟེ་
 འདི་གཉིས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་འཕོངས་པ་སྟེ་ལྷོ་ལྷ་བ་འབྲིག་པ་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལོངས་
 སྟོང་གི་བདེ་བ་རྣམ་པར་འཇུག་བའི་རྒྱ་བ་ལ། དེའི་དབང་གིས་འབྲིག་པའི་བདེ་བ་
 ཉམས་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་ཟས་འཇུ་བའི་མེ་དྲོད་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་གཉིས་དང་།
 དྲུག་པ་དབང་པོ་རྣམ་པར་འཇུག་བའི་རྒྱ་བ་ལ། དེའི་དབང་གི་དབང་པོ་རྣམས་ལྟལ་ལ་
 དམིགས་པའི་སྟོབས་ཞན་པས་དབང་པོ་རྣམས་རྒྱུད་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་དབང་པོ་
 རྣམས་ལྟལ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོབས་ཉམས་པས་མི་རྒྱ་བ་གཉིས་སོ། །སྤར་གྱི་གཉིས་དང་
 བཞི་ནི་ལོངས་སྟོང་གི་འཕོངས་པའོ། །བདུན་པ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་འཇུག་བའི་རྒྱ་
 བ་ལ། དེའི་དབང་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་རྟིང་ནས་འཆི་བ་ལ་ཉེ་བར་ཇུག་པ་དང་། དེའི་
 དབང་གིས་ཆེའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སྤར་མ་ལས་རྟིངས་ནས་འཆི་བའི་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་ཅམ་
 ཡང་མི་བཟོད་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་སྟོག་གི་དབང་པོའི་འཕོངས་ཏེ། འཕོངས་པ་
 ལྷ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །རྒྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟེ་སྤྲིད་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་
 ཆེ་ལྷོ་སྤྲིད་བར་ཡོད་དོ། །སྟེ་སྤྲིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྲུང་བའི་ཕུང་པོའི་རིགས་མཐུན་
 འདོར་བཞིན་པའི་ཆའི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ། མདོ་ལས་ཤི་བའི་རྟེན་
 འབྲེལ་བཅུ་དང་། དེ་ཡང་དྲུག་ཏུ་བསྒྲུབ་ཏེ་གསུངས་པས། དང་པོ་རྫོགས་པར་ཤི་བ་ནི།
 བཅུའི་དང་པོ་འཕོས་པ་ཞེས་པ་འགོ་བ་ལྷ་གང་རུང་གི་རིས་མཐུན་དང་བྲལ་བའི་ཆ་
 ཡིན་ལ། གཉིས་པ་མ་རྫོགས་པར་ཤི་བ་ནི། བཅུའི་གཉིས་པ་འཕོ་བ་ཞེས་པ་འཆི་སྤྲིད་གྱི་
 འགོ་བརྒྱུམས་པ་ནས་མཐུག་མ་རྫོགས་བར་གྱི་དེ་དང་། གསུམ་པ་ཤི་བའི་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ནི། ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟེ་མིང་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་འདུ་ལ། བཞི་བ་མ་རྫོགས་
 པར་འཆི་བ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ། བཅུའི་ལྷ་བ་འཆི་བར་བརྒྱུམས་ལ་མཐུག་མ་རྫོགས་
 བར་གྱི་ཆེ་ཉམས་འཆི་བ་དང་། དྲུག་པ་ལུས་ཀྱི་དྲོད་ཡལ་བར་བརྒྱུམས་པ་དྲོད་ཉམས་
 པའི་ཤི་བ་གཉིས། གཉིས་པའི་དབྱེ་བ་དང་། ལྷ་པ་རྫོགས་པར་འཆི་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་

བ་ལ། བརྩའི་གསུམ་པ་མིང་གཟུགས་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་ཞིག་པའི་ཤི་
བ། དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་རྣམས་པར་འགག་པ་ནང་གི་དབང་བོ་ཉམས་པའི་ཤི་བ་
གཉིས་དང་པོའི་དབྱེ་བ་དང་། རྟག་པ་དུས་མ་ཡིན་པ་དང་། དུས་སྟེང་འཆི་བ་ནི། བརྩའི་
ཐ་མ་གཉིས་ཏེ། དགྲ་བ་འཆི་བར་བྱེད་པའི་ཤི་བ་མ་རྣམས་པར་ཤི་བ་དང་དོན་གཅིག་
ལ། བརྩ་བ་འཆི་བ་དུས་རྣམས་པའི་ཤི་བ་ནི། རྣམས་པར་ཤི་བ་དང་དོན་གཅིག་གོ་
།བརྩའི་བདུན་པ་སྟོག་དབང་འགག་པའི་ཤི་བ་དང་། བརྩའི་པ་ལྔ་བོ་རྣམས་དོར་བའི་
ཤི་བ་གཉིས་རྣམས་པར་ཤི་བས་བསྐྱུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་བོ་གཉིས་
དང་ཐ་མ་གཉིས་སྟེང་ཡང་འདུའོ། །སྟེ་ཀ་འདི་དག་མངལ་སྟེས་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་
སོ། །ཁམས་གོང་ན་སྟེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མ་ལྔ་དང་། ཀ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཙོ་བརྩའི་
ཐ་མ་གཉིས་དང་། ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བརྩའི་དོད་ཡལ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཡོད་དོ། །ཀ་ཤི་
གཉིས་གཅིག་རྟེ་བྱས་པ་ཀ་བ་མེད་པར་འཆི་བར་འབྱུང་བ་ཡོད་པས་ཡིན་པར་གསེར་
ཐེང་ལས་གསུངས་པ། རོལ་མཚོར། འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལྟར་སྐྱེད་ཀྱང་བ་དང་གཉིར་
མ་མང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཀས་པ་མེད་པར་འཆི་བ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་མ་
ཀས་པར་འཆི་བ་མེད་དེ། ཀ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་སྟེ་སྲིད་གྲུབ་པའི་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པ་
ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལེགས་པས། དཔལ་ལྷན་པས་སྟེ་སྲིད་སྐྱེད་ཅིག་
གཉིས་པ་ཡོད་མེད་དང་། དེ་ལ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་གསུམ་འབྱུང་མི་འབྱུང་སོགས་གྱི་
དོགས་པ་འབྲེལ་མེད་དོ། །རོལ་མཚོར། སྦྱར་སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་དང་སྟེ་སྲིད་མི་འགལ་
ཏེ། གཟུགས་སྟེ་ཉེར་འགོ་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེས་འདའ་བ། ནས། སྲིད་པ་བཞིར་བྱེད་བའི་དེ་
གཉིས་འགལ་ཏེ། ཞེས་པའང་ལེགས་སོ། །

ཡན་ལག་བརྩམས་པའི་བསྟན་འཕྲིན་ལ་སོགས།

གཉིས་པ་བསྟར་བ་ལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཀུན་བདུས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སོགས་
 བཞིར་བྱས་པ་སོང་བྱིན་ལ། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། བདུན་དུ་བསྟར་ཚུལ། གང་
 གིས་འཕེལ་དང་ཇི་ལྟར་གང་། ཉེ་སྤྱོད་བྱེད་དང་དེ་ལ་ཡང་། ཉིས་དམིགས་གང་ཡིན་
 དེ་དག་རྣམས། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། ཞེས་སོགས་ལྟར། གང་གིས་
 འཕེན་ན། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས། ཇི་ལྟར་འཕེན་ན། རྣམ་ཤེས་ལ་བག་
 ཆགས་བསྐྱོས་པའི་རྒྱལ་ཀྱིས། གང་འཕངས་ན། མིང་གཟུགས་སོགས་བཞིའོ། གང་གིས་
 འབྱུང་ན། སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས། ཇི་ལྟར་འབྱུང་པར་བྱེད་ན། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྲིད་
 པར་བྱས་ཏེ། གང་འབྱུང་པར་བྱེད་ན། རྒྱེ་བ་ལ། དེའི་ཉིས་དམིགས། ཆ་ཤི་འབྱུང་བས་
 བདུན་ནོ། འདིར་རྒྱ་འབྲས་སྒྲོར་གཉིས་བྱས་པ་རྒྱེ་བ་ལེན་རྒྱལ་གཅིག་ལའང་གཉིས་
 ལ་འཛོག་ཅེས་པར། གསེར་ཤིང་ལས། རྩོགས་གཉིས་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་པས་དང་པོ་
 ལྟར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་ཀྱིས་འཕངས་འབྲས་མིང་གཟུགས་
 སོགས་བཞི་འབྱུང་བྱུང་དུ་བྱས་པ། འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་ཀྱིས་སྤར་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྩས་
 པ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ་བྱི་མའི་རྒྱེ་བ་ལ་མདོན་དུ་འབྱོགས་ཤིང་། ཆོ་བྱི་མ་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་རྒྱེས་པ་མིང་གཟུགས་སོགས་བཞི་ཆ་ཤི་ཡིན་པས་འཕེན་འབྱུང་ཀྱི་རྒྱས་འབྲས་
 བྱ་གཅིག་རྒྱུད་པ། དཔེར་ན་དཔྱིད་དུས་སུ་བཏབ་པའི་ས་བོན་དང་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་
 རྒྱེན་རྒྱུ་ལྷད་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་བྱ་གཅིག་འབྱུང་པ་བཞིན་ནོ། འཛོགས་མེད་སྐྱ་
 མཆེད་ཀྱི་བཞེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ། རང་དང་
 ཆར་གཅིག་པའི་འཕེན་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་དང་འཕངས་འབྲས་མེད་པར་གྲུབ་འབྲས་དང་།
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ། རང་དང་ཆར་གཅིག་པའི་འབྱུང་བྱེད་རྒྱ་གསུམ་དང་གྲུབ་འབྲས་
 མེད་པར་འཕངས་འབྲས་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། འོ་ན་ཆོར་བའི་རྒྱེན་གྱིས་སྲིད་པ་ཞེས་
 འཕངས་འབྲས་བཞིའི་རྗེས་སུ་སྲིད་སོགས་གསུམ་འཇུག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་
 བ། དེ་སྤྱིར་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་ཀྱིས་འཕངས་འབྲས་རྣམས་
 གྲུབ་ཅིང་དེ་ལས་སྲིད་སོགས་རྒྱས་ཏེ་ཡང་སྲིད་འབྱུང་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ།

སེམས་ཅན་གྱི་བྲག་པ་གཅིག་ལ་སྦྱར་ནས་སྤར་མདོའི་དགོངས་པ་སྤངས་པའི་གནད་
མཉམས་པར། གྱི་བྲག་སྦྱ་བ་དང་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་དགོངས་པ་
གསལ་བར་མ་རྟུས་ཞེས་གསེར་བྲང་ལས་གསུངས་སོ། །ཁྱུ་སྦྱབ་ཀྱི་དབུ་མ་རྟེན་འབྲེལ་
སྟོང་པོ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། གཉིས་པ་བརྒྱ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་
མ་རྣམས་ནི་སྦྱག་བསྐལ་ཡིན། ཞེས་གསུམ་དུ་བསྟུས་ལ། ཀུན་བདུས་སུ་རྣམ་ཉེས་ལས་
ཀྱི་ཀུན་ཉོན་དུ་གསུངས་པ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བརྒྱུད་བ་ཅམ་ལ་དགོངས་པར་གསེར་
བྲང་ལས་གསུངས་སོ། །ལས་ཉོན་གཉིས་འཁོར་བྱེད་ཡིན་པས་འཁོར་བ་མིན་པར་བཤད་
པ་ཡོད་ཀྱང་། སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་དེ། ཉིད་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། ཞེས་དང་། བྱང་
གི་སྦྱག་བདེན་དང་འཁོར་བ་དོན་གཅིག་དུ་གསུངས་པ་སྟགས་ལྷང་མཐའ་ཡས་པས་
འཁོར་བ་ཡིན་ནོ། །ས་ལུ་ལྷང་བའི་མདོ་ལས་ཡན་ལག་བཞིར་བསྟུ་བ་གསུངས་ཏེ། ཞིང་
དང་ས་བོན་དང་རྒྱན་དང་ལྷ་གྲ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་འདེབས་པ་པོས་ལས་ཀྱི་ཞིང་
ལ། རྣམ་ཉེས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་པ། དེ་སྲིད་པའི་རྒྱུ་བརྒྱན་པར་བྱས་ན། མའི་མངལ་
དུ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་གྲ་འཁྲབ་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། །གསུམ་
པ་རྟེན་དུ་འཇུག་ཚུལ་ནི། ཀུན་བདུས་སུ། ཡན་ལག་སྤུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱི་མ་རྣམས་
ལ་ཅི་རིགས་པར་རྟེན་བཞི་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་དོན། གསེར་བྲང་ལས། རིག་པས་
རིག་པ་ལ་རྟེན་བཞི་དང་། དེས་རིག་པ་མིན་པ་ལ་བདག་རྟེན་གཅིག་སྤྱད་དང་། རིག་པ་
མིན་པས་རིག་པ་ལ་བདག་རྟེན་དམིགས་རྟེན་གཉིས་དང་། དེས་ཉེས་པ་མིན་པ་ལ་རྒྱ་
བདག་གཉིས་བྱེད་པར་གསུངས་པས། དང་པོ་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་ལ་མཚོན་ན་མ་
རིག་པ་ལས་འདྲ་བྱེད་སྦྱེ་བས་རྒྱ་རྟེན་དང་། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་འདྲ་བྱེད་རང་དབང་དུ་
སྦྱེད་བས་བདག་རྟེན་དང་། མ་རིག་པས་ཚོངས་པའི་དབང་གིས་ཆོ་འདིའི་བདེ་བར་
དམིགས་ནས་སྟོག་གཅོད་པ་དང་བྱི་མའི་འཁོར་བདེ་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་བྱག་མཚོད་
སྟགས་བྱས་ཏེ་དགེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ནི་དམིགས་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་དང་། ཐོག་མའི་མ་
རིག་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་བྱེད་པ་དེ་མ་ཐག་རྟེན་

བྱེད་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེས་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་བྱེད་པར། གང་སྤེལ་ལས།
 བརྒྱད་པས་ནི་གང་གི་ཆེ་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བ་སྦྱེ་བ་ན་སྟེ་དེ་ལ་ནི་མ་རིག་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དངས་ནས་ཆེན་མོར་བསྟུབས་པས་སྡུ་མ་ཤེས་
 པ་ཡིན་པས་བྱི་མ་ཤེས་པ་ལ་རྒྱུན་བཞི་བྱེད་པས་མ་ཁྱབ་པོ། མདོ་འབྲེལ་ལས། རྒྱུན་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་པོའི་རྒྱུན་ཏོ། ཞེས་སྡུ་མ་རྣམས་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པས་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པར་བསྟན་པས། ཐེག་བསྟུས་སུ་བདག་རྒྱུན་གཅིག་པུ་བྱེད་
 པར་གསུངས་སོ། ཤེས་པ་ཡིན་མིན་གང་ཡིན་ཀྱང་བྱི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེ་དམིགས་
 པ་ལ་སྦྱོར་བས་དམིགས་རྒྱུན་བྱེད་ཀྱང་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་མི་དགོས་སོ། ཁའི་དངོས་
 གཞིར་རྒྱུ་རྒྱུན་མ་གསུངས་པ་རྒྱུན་བཞིར་བྱེད་བའི་རྒྱུ་རྒྱུན་ནམ་དོན་དམ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུན་
 ཉེར་ལེན་ལ་བྱེད་པས་ཡིན་ལ། ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་དེ་ཐ་སྟོན་པའམ་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་རྒྱུན་ཡང་
 ཡིན་པས་རྒྱུ་རྒྱུན་དུ་བཞག་གོ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི། རྟེན་བདུན་རྒྱུན་ལས། ཤེས་པ་གཞན་
 གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་རང་གི་སྡུ་ལོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་རང་ཉིད་ལྷོང་བའི་ངོ་བོར་སྦྱོང་
 བྱེད་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་པར་ལྟར་དགོས་ཀྱི། ཤེས་པ་དེའི་སྡུ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་དུ་
 བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ལ་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་སྡུ་ལོག་དེ་མ་ཐག་དུ་བྱུང་བའི་བདག་འདྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དམིགས་རྒྱུན་
 ནི། རྟོག་པ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་ཡུལ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་དང་མངོན་
 བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། མངོན་ཤེས་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྣམས་ལ་རང་རྒྱུ་
 ཞེ་ལྟག་བྱུང་འབྲེལ་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་། རྣམ་མཐུན་ལ་རང་རྒྱུ་གངས་མེད་གསུམ་
 ཀྱི་ཆོགས་འདྲིག་པ་བྱེ་སྡུ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་འདྲ་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་
 ལ། མདོ་སྟེ་བ་དང་མདོ་སྟེ་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འཁྱར་བ་རྣམས་གྱིས་
 གཞུང་ཡུལ་སྟོན་པོ་སོགས་དང་། སེམས་ཅམ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་བས་
 ཡུལ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་རེ་འདྲིག་པར་སྟེ་བདུན་དངས་ནས་ཆེན་མོར་གསུངས་
 སོ། ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་རྒྱུན་བཞི་བཤད་པ་

ནི། དངོས་བདག་ཅི་རིགས་དང་རྒྱུན་དེ་དང་དེ་བྱེད་ཅིང་རྒྱུན་དེ་ཡིན་མི་དགོས་པ་
སོགས་གོ་དགོས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་སྡོན་པོ་སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་
མིན་ཀྱང་དེའི་དམིགས་རྒྱུན་བདག་པ་བར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཞིབ་ཆ་དུ་མ་
ཤེས་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་ཤེས་པར་བྱའོ།

བཞི་བ་བྱེད་ལས་ལ་གཉིས་ལས། ལྷ་མ་ལྷ་མས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྦྱེད་པ་འདྲ་བའི་
བྱེད་ལས་དང་། དབྱུང་མཐའ་ལས། སྦྱིབ་པའི་བྱིར་དང་འདེབས་པའི་བྱིར། །འཁྲིད་པའི་
བྱིར་དང་ཀྱན་འཛིན་བྱིར། །རྫོགས་བྱེད་བྱིར་དང་གསུམ་གཅོད་བྱིར། །ཉེ་བར་སྦྱོད་བྱིར་
སྦྱད་པའི་བྱིར། །སྦྱོར་བའི་བྱིར་དང་མདོན་དུའི་བྱིར། །སྤྲུག་བསྐྲུལ་བྱིར་ན་འགོ་ཉོན་
མོངས། །ཞེས་པ་ལྟར། མ་རིག་པས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྦྱིབ་པར་བྱེད།
ལས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ཀྱི་ས་བོན་འདེབས་པར་བྱེད། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་དུ་འཁྲིད་
པར་བྱེད། མིང་གཟུགས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་འཛིན་པར་བྱེད། སྦྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་
རྫོགས་པར་བྱེད། དེག་པས་ཡུལ་གྱི་འཇུག་བ་གཅོད་པར་བྱེད། ཆོར་བས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྦྱོད་པར་བྱེད། སྲིད་པས་ཡང་སྲིད་དུ་སྤྲོས་སྦྱད་པར་བྱེད། ལེན་པས་
ཡང་སྲིད་དུ་སྤྲོས་སྦྱོར་བར་བྱེད། སྲིད་པས་ཡང་སྲིད་དུ་སྦྱེ་བ་མདོན་པར་འདུ་བྱེད། སྦྱེ་
ཁྱ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་བའི་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་
པ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་བརྒྱ་གཅིག་གོ།

ལྷ་བ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་ཚུལ་ནི། ལྷར་ན་ཆེ་དང་པོ་ལ་རྒྱ་དྲུག་དང་བྱི་མ་ལ་འབྲས་
བུ་བདུན་འབྲུབ་ལ། ལུལ་ཡང་འཕེན་བྱེད་གསུམ་དང་འབྲུབ་བྱེད་གསུམ་དང་འཕངས་
འབྲས་བདུན་ཆེ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ལས་རིང་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། ཆེ་གསུམ་ལས་
རིང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་འགག་པ་རྩ་ཐུན་དུ་ལྷར་བའི་ཆེ་རང་སངས་རྒྱུ་སྟེང་གནས་
བསམ་ཤེས་ལ་བསོད་སྟོམས་སྤུལ་བའི་ལས་ལྟ་བུ་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་
པའི་ལས་དང་ཆར་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆེ་མང་བོར་མ་རྫོགས་པའི་བྱིར་

ཉོན་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་མོད། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་
སྒྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་འདོད་ཉོན་མངོན་དུ་གྱུར་བས་ཉེས་པ་གྲོལ་བར་སེམས་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་འདོད་
པའི་གང་ཟག་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་མ་རིག་པ་ཡང་འཇིག་
རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་འདོད་ཉོན་
ཡིན་པས་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་ཁོ་ནར་ཁས་སྒྲུངས་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་པ་
ལ་ནང་འགལ་ཡོད་དམ་དུ། སྒྲིམ་པ་ཡིག་ཆ་ཆེན་མོ་སོགས་ལས། བོང་སའི་རྟེན་ལ་
འོག་མར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་བསགས་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་
བཞི་ཀ་མཐུན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ལ། བྱེ་མདོ་དབུ་མ་བ་གསུམ་གྱིས་འོག་ས་དང་རང་ས་
གང་གི་རྟེན་ལ་བོང་ས་དང་རང་སར་སྐྱེ་བ་འཕེན་པའི་ལས་བསགས་ན་ཡན་ལག་ཀུན་
ས་མཚུངས་པར་བཞེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ཀུན་གཞི་འདོད་པའི་སེམས་ཅོམ་པ་རྣམས་
གྱིས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་གསུམ་པའི་རྒྱ་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་བརྩ་ས་
མཚུངས་ལ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་བྱས་ན་ཐོག་མའི་
མ་རིག་པ་ལས་གསར་བསགས་གྱི་རྟེན་དེའི་སས་བསྐྱུས་ལ། འཇུག་ཤེས་འཁོར་གྱི་མ་
རིག་པས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་བྱས་ན་ལས་དང་ས་མཚུངས་དགོས་སོ། རྒྱ་དུས་གྱི་རྣམ་
ཤེས་སུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་ཏེ། བརྒྱུད་པ་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་པར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་ཆར་གཅིག་པའི་འདོད་པ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ཡན་
ལག་བརྩ་གཉིས་ས་མཚུངས་ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་ཆར་གཅིག་པའི་རྒྱ་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ས་
མཚུངས་མིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བོང་སའི་
རྟེན་ལ་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་མེད་པས་སྤྱིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་སྤྱིད་ཅེ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་
བའི་ལས་གསོག་པ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། བོང་མར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ལ་དེའི་ཉར་
བསྐྱེགས་སྡོན་དུ་སྒྲིམ་མི་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་གསོག་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་གསང་གི་དོན། གསེར་ཕྱེང་ལས། བོང་སའི་སྐྱེ་སྤྱིད་གྱི་རྟེན་ལ་

འོག་སའི་ཉེན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཡོད་པ་ཆོས་མངོན་པ་སྤྱི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་ཁིང་
 རིགས་པས་མི་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་པ་མངོན་པ་གོང་འོག་སྤྱི་འམ་ཐུན་མོང་གི་ལུགས་ལ་
 མི་འགྲིག་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི་གོང་མའི་ལུགས་མིན་ཏེ། གོང་དུ་དེ་ཉིད་ལས། འབྲུབ་བྱེད་
 གསུམ་ཡང་ཆེ་གཅིག་ལ་ཆང་བར་འོང་ཁིང་དེ་དང་སྐྱེ་ཆ་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་འོང་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་སྒྲིམ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲིམ་
 ཚུལ་སོང་བེན་ལ། ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྤྱག་བཞིར་བསྒྲིམ་པའི་སྒོ་འགལ་
 ཡང་ཀུན་ཉེན་ལུགས་འབྱུང་དུ་བསྒྲིམ་པའི་སྒོ་དེ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་སྒྲིམ་པའི་སྒོ་ཡིན་
 མིན་དང་དེ་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་དང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་གི་
 འབྱུང་བ་རྟོགས་མ་རྟོགས་སོགས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དོན་དམ་པའི་སྒྲིམ་ཚུལ་
 བློ་ས་ལུ་ལྷང་བའི་མདོ་ལས། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྟག་པ་དང་། སྒོག་མེད་
 པ་དང་། སྒོག་དང་བྲལ་བ་དང་། རི་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། མ་ལོར་བ་དང་། མ་སྐྱེ་བ་དང་། མ་
 བྱུང་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། དམིགས་
 པ་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། འཇིགས་པ་མེད་པ་དང་། མི་འཕྲོག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཞི་
 བ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་སྟེ། ཞེས་ཆོས་ཉིད་བཅོ་ལྔར་བྱེ་ནས་གསུངས་
 པས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་རྟག་པ་སྦྱར་ཚུལ་ཉེན་
 འབྲེལ་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བརྒྱད་པ་བསྒྲིམ་པའི་པན་ཡོན་ནི། ཀུན་གྱི་འོ་ས་ལུ་
 ལྷང་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། གཉིས་ཀའི་ཚུལ་དུ་བསྒྲིམ་ན་མཐའ་གཉིས་སྤངས་བའི་དབྱུ་
 མའི་ལམ་ལ་ཁྱེགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དབྱུ་མའི་ལམ་ལ་ཁྱེགས་ནས་འབྲས་
 བྱ་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་སྒོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་ལ་གསུམ། གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ། སྤང་བྱ་རྟོག་པ།
གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་
བ་ནི། སྤང་གི་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་མོ་བརྗོད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་༼ཁ་༽མི་མཐུན་
པའི་ཕྱགས་སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟོན་སྒོམ་ལམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཐོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་
བཏང་བ་ཡིན་ན་གོ་སྤྲོ་བས་སོ། །༼ཀ༽རྟོན་སྒོམ་པའི་ལམ་ཅེ་མོ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། བརྟན་པ། ༼དང་༽གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། སྒྱུར་བ་དངོས་འགོག་དང་བཅས་པའི་
སྒྲིམས་འཕྲུག་དགུར། ༼ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་ཡར་
སོང་མར་འོངས་པའི་སྒྱུར་བ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་༽ ནས། ༼ཞེས་པས་གང་ཡང་བར་དུ་མ་
བརྟག་པའི་ཡར་སོང་གི་དངོས་གཞི་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཅིང་༽ འདོད་པའི་སར་གཏོགས་
པའི་རྣམས་པར་ཤེས་པ། མཉམ་བཞག་མིན་པའི་དངོས་གཞི་ཡར་སོང་མར་འོང་གི་
མཚམས་བཟུང་སྟེ། དེའི་ཐོན་དུ་སྒྲིམས་འཕྲུག་བརྒྱུད་ལ་འགོག་པ་སྟེལ་ནས་ཐོད་ཀླུ་
དུ་ནི་སྒྲིམས་འཕྲུག་པ། ༼བསམ་གཏན་དང་པོ༽ གཅིག་སུ་ཀླུ་ནས་འགག་པ་དང་ནས་
གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། ༼དུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱུད་བཀླུ་ནས། ༼འགོག་པའི་བར་
དུ་མི་འདྲར་འགྲོ༽ ༼ཞེས་ཡར་སོང་འགོག་པ་སྟེལ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་༽ ཡང་འདོད་
པར་ཞེས་པའི་རྒྱུད་བ་གཉིས་ཀྱིས་སྟེལ་ཆོས་དང་༽ ཐོད་ཀླུ་དུ། ནས། མི་འདྲར་འོངས་
ཞེས་པས་སྒྲིམས་འཕྲུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྟེལ་བའི་ལུགས་མི་མཐུན་གྱི་ཐོད་ཀླུ་
དངོས་སུ་བསྟན་པ། ཉི་ལྟར་ལས། མཐར་གྱི་གནས་པའི་སྒྲིམས་པར་འཕྲུག་པ་དགུ་དང་
མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་མི་མཐུན་པ་
དང་༽ གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་དུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱུད་
དང་དགུར་ཐོད་ཀླུ་དུ་སྒྲིམས་པར་འཕྲུག་པ་མདོན་དུ་བྱེད་པས། ༼ཞེས་པ་ལྟར་ལ། ཉི་
ལྟར་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་གཅིག་དང་སོགས་ཡར་སོང་འགོག་པ་སྟེལ་བ་ལ་
སྒྱུར་རོ། ༼རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྤང་དུ་རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཐེར་ལས་བར་བ་གཉིས་དང་
མཐའ་བསྐྱས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་སྤྲོ་བར་དགོངས་ནས་མ་བསྐྱས་ཤིང་༽ ༼ཞེས་པ་ལྟར་ཡར་

སོང་གཉིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། རྟལ། འཇུག་གོ་ཞེས་
 སྦྱར་བ་གཉིས་དེ་གནས་བཅུ་བདུན་ནོ། རབ་འབྱོར། རྟལ། གནས་སོ་ཞེས་དངོས་གཞི་
 དང་པོ་སྟེ་གནས་དགུ་ལོ། འཁོག་པའི། རྟལ། སེམས་སུ་བྱེད་དོ། ཞེས་དངོས་གཞི་གཉིས་
 པ་གནས་བཅུ་བདུན་བྱས་ལས། ཉི་ལྔ་དུ། མཆོམས་འདྲིན་གྱི་གོང་དུ་སྲིད་ཅེ་རུད་ཅུང་
 བཞག་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དྲུག་ནས་གནས་བཅེ་བརྒྱད་བྱས་སོ། མཉམ་པར། རྟལ།
 ལེའུ་ལྷ་བཅུ་གཉིས་པའོ། ཞེས་དངོས་གཞི་གསུམ་པ་འདོད་སེམས་སྤེལ་བ་སྟེ་གནས་
 བཅེ་བརྒྱད་དོ། ཨུམ་ཀ་རས་ལྷ་ཐུབ་དུ། འཁོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཞེས་
 པ། མཐོང་ཅེར་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་མཇུག་དུ་
 ཡར་སྦྱར་ནས་སྦྱར་བ་དུག་གཉིས་གཞུང་སྤྲེལ་མས་བསྟན་པ་འཕགས་པ་དང་ཤེནྱ་བའི་
 དགོངས་པར་འཆད་ཅིང་། ཤེནྱ་བའི་དག་སྟོང་དུ་སྦྱར་བ་གཞུང་སྤྲེལ་མས་བསྟན་པར་
 བཤད་ཀྱང་། འཁོག་དང་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་དང་པོ་མར་སྒྲོམ་ལམ་ལ་སྦྱར་ནས། རྟལ་པ་
 གཉིས་སུ་སོང་འོང་ནས་ཞེས་པ་སོང་བ་གཉིས་དང་འོང་བ་གཅིག་ཅེས་ཨུམ་དང་ཤེནྱ་
 གཉིས་ཀས་བཤད་དོ། ཤེནྱ་ཡར་སོང་བ་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འཁོག་པ་སྤེལ་
 ལ་སྲིད་ཅེར་སྤེལ་བའི་འཁོག་པ་ལས་སྲིད་ཅེ་རུད་ཅུང་། དེ་ལས་འཁོག་པ། དེ་ལས་
 མཆོམས་འདྲིན་གྱི་འདོད་སེམས་ཏེ་གནས་བཅུ་དགུ་ཟེར་རོ། རྟུང་ཅུང་བྱས་པ་འཁོག་
 པ་ལས་འཁོག་པར་ལྷང་བ་མ་རུས་པ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་ཨུམ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། མི་
 འདྲར་འགོ་བའི་དོན་ཡང་མཉམ་བཞག་ཡིན་མིན་སྤེལ་བ་ལ་བྱས་པ་སོགས་འཕགས་
 སེང་དང་མི་མཐུན་པས་རང་ལུགས་མ་བྱས་སོ། བྱ་རྒྱུ་ལས། འདྲིན་སྟོམས་འཇུག་
 བརྒྱད་ཀའི་རྗེས་ལ་འཁོག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་ལ་དགུ་བ་ལ་མི་རུས་ཏེ་འཁོག་
 པ་ལས་འཁོག་པར་ལྷང་བར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཉེ་བའི་ཕྱིར་དང་ཤུགས་ཀྱིས་
 དེ་ལས་ལངས་ན་སྲིད་ཅེ་ལ། དེ་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་མཉམ་བཞག་མིན་པ་གཅིག་གིས་མཆོམས་བཟུང་སྟེ་བརྒྱད་བརྒྱལ་ནས་འཁོག་པ་
 ལ། དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལ་གནས་སོང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་པའོ། ཞེས་སྟོམས་

འཕྲུག་བརྒྱུད་ལ་འགོག་པ་བརྒྱུད་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་ཅེ་རུད་ཚུང་དང་མཚམས་འཛིན་
གི་འདོད་སེམས། དེ་ནས་འགོག་པ་དེ་ནས་འདོད་སེམས་སྟེ་གནས་ཉི་ཤུ་བྱས་ཤིང་། དེ་
ཉིད་ལས། གསུམ་པ་ནི་འོངས་པ་གཅིག་སྟེ། དེའི་འཕྲོ་ནས་གཅིག་ཀྱི་སྤྱི་ཅེ་ལ། དེ་
ནས་འདོད་སེམས། ཞེས་གསུངས་པས། གསེར་བྲང་ལས། ཡར་ལ་འགོག་པ་དང་འགོག་
པ་སྟེ་ལ་བར་མི་རུང་བ་སྟེ་ལ་བ་དང་མར་ལ་དེ་དང་འདོད་སེམས་སྟེ་ལ་རུང་བ་ཆད་
པས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་དང་ཤེད་ཉི་དགོངས་པ་འབྲེལ་སྒྲམ་ཡང་མ་ལོན་
ནོ། ཞེས་གཉིས་དང་བསོད་གྲགས་པས། རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཡང་བར་དུ་མ་བརྒྱུག་
པའི་ཡར་སོང་ནི་དཀྱུས་ས་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་ཐོད་ཀྱི་ཉི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་གང་ཡང་བར་དུ་མ་བརྒྱུག་པའི་ཡར་སོང་ཉི་མུར་དུ་གསུངས་
ལ། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོད་ཀྱི་དེ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་བྱ་
ཉམས་ལྟར་གསེར་བྲང་དང་རྟོགས་སྣང་དུ་ཐོད་ཀྱི་ཉི་དངོས་གཞིར་བྱས་ལ། རྣམ་
བཤད་ལས་ཀྱང་། མུར་བ་སེམས་རྣམ་བསྐྱེད་སྤྱི་དང་གང་ཡང་བར་དུ་མ་བརྒྱུག་པའི་ཡར་
སོང་གཅིག་དང་། ཞེས་དེ་དངོས་གཞིར་བསྟན་སོ། ཞོ་མང་ཡིག་ཆར་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དེ་
སྟེ་ལ་གཞི་སྟེ་ལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྟེ་ལ་བའི་ཐོད་ཀྱི་མིན་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
སོ། ཉི་ཟེར་ལས། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཡར་སོང་མར་འོང་གཉིས་ལ་མི་ཐེ་ཁིང་། ཞེས་རུད་
ཚུང་དང་མཚམས་འཛིན་གཉིས་སེ་ར་གཉིས་དང་སྟོ་གསལ་སྤྱི་བ་གསུམ་གྱིས་
མཚམས་འཛིན་ཡིན་པས་གང་དུ་འང་མི་ཐེ་ཟེར་རོ། །མཚམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་
ནི། གསེར་བྲང་ལས་སྟེ་ཕྱི་གཉིས་དགོངས་པའམ། དག་སྟོང་ལྷ་ལྷ་བྱ་སྟོ་མས་འཕྲུག་
ལས་འཕྲོ་བའི་སྐབས་དང་། རྟོགས་དཀར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
ཤེས་པའོ། ཞེས་པ་གཉིས་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། རྟོགས་སྣང་དུ་འབྲེལ་བ་གཉིས་
སོགས་བཀོད་ནས་ཆོས་འོར་བ་སྟེ་དེ་དག་གང་ཡིན་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགལ་བས་
ཐོད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོ་མས་པར་འཕྲུག་པའི་གནས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བབྱང་བ་
དང་ཁས་སྐྱེས་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་ཐོད་ཀྱི་སྟོ་མས་འཕྲུག་སྟོ་མ་ལམ་ཅེ་མུར་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེས་བཤེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འདྲ་ལྟར་སེམས་
 སུ་ཐལ་ཏེ། འདྲ་པའི་རྣམ་ཤེས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སོ་
 སྒྲེ་དཔྱལ་བ་སྒྲུག་བསྐལ་བར་དམིགས་ཤིང་དྲན་པའང་འདྲ་ལྟར་སེམས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་རང་ལྷགས་ནི་འདྲ་ལྟར་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་བའོ། །ཞེས་
 པ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་སམ་དཔྱད། སྤིང་ཅེ་ཅུད་ཚུང་ནི་མ་བྱང་བའམ་གང་ཟག་གི་བྱང་
 པར་འགའ་ཞིག་འགོག་པ་ལས་འདྲ་ལྟར་སེམས་ལས་ལྡང་མ་རྩས་པས་བར་དུ་ཅུད་ཚུང་
 བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚེད་སྤོང་སྤྲོ་བས་མ་བྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གསུམ། སྦྱོར་བ། དངོས་གཞི། མཚུག་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
 བྱི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** ཉེན་གང་ལ་ན། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་ས་དྲུག་པ་དང་། གསེར་
 བྲང་ལྟར་ས་གཉིས་པ་དང་། སྦྱོར་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་**བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་**
རྣམས་ནི་གང་ལ་ན། ཉེ་ལྟུང་འཇིག་རྟེན་ན། **བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་འགོག་**
པའི་བར་དུ་སོང་ནས། དེའི་འོག་དུ་འགོག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། **བསམ་གཏན་དང་པོའི་**
བར་དུ་འོངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཉེ་ལྟུང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཞུགས་མེད་པ་བཞི་དང་འགོག་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དགྲུ་ལ་ཉེ་ལྟུང་སོང་ཞིང་མར་འོངས་ནས་དངོས་གཞི་
 ལ་འཇུག་གོ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གང་ཡང་མ་སྟེལ་པར་
 སྒྲོམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་ཐར་ཆགས་སུ་འཇུག་པའི་ཡར་སོང་ནི་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ལ། སུ་
 རྟེན་ལས། རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོང་ཞིང་འོང་། ཞེས་པ་འདི་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་
 གསེར་བྲང་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་གཞི་དེའི་རྗེས་སུ་**ཡང་བསམ་གཏན་**
དང་པོ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམས་
 འཇུག་རེ་རེ་དང་འགོག་པ་རེ་སྟེལ་ནས་**འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲེ་མཆེད་**
ཀྱི་བར་ལས་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། འགོག་པ་དེ་ལས་ལངས་ནས་སྤར་དེ་

ཐུང་བྱ་རྟོག་པ།

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལ། སྤྱི་མཆམས་སྤྱར། སོ་སོ་འོ་བོ། འོ་བོ་བསྐྱུ་བའོ།
 དང་པོ་ནི། **དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་བཟོད་ནས་**སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་སྒྲོན་དགོས་ཏེ། **དེ་ལ་**
 ཐུང་བྱ་དེ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་བཟོད་དགོས་
 པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇུག་པ་
 གཟུང་རྟོག་དང་། རྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྤྱར་
 བ་ནི། **རེ་ཤིག་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་**འཆད་དོ། གཉིས་པ་ཆ་བ་ནི། ཡུལ་
 དགུ་ལས་ཤེས་བྱ་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ཆོས་**མདོར་བསྐྱུས་**པ་སྤྱད་པ་ལྟ་བུའི་གསུང་རབ་
 དང་དེའི་བཟོད་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་དང་། གཉིས་པ་ཡུམ་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་གསུང་
 རབ་གྱི་ཆོས་**རྒྱས་**པ་བཟོད་བྱ་དང་བཅས་པ་**དང་**འདིར་ལེའུ་ང་གསུམ་པའི་དབུའི། དེ་
 གས་ཆེ་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས། གས། བྱང་ཆེན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་དག་མི་
 དགོས་སོ། ཞེས་པའི་བར་ཤོག་གངས་ཉི་ཤུ་ལྟག་ལེ་མང་ན་ཡོད་པ་ལེ་བརྒྱད་མར་མེད་
 པས་དེ་བརྒྱད་སྟོང་བ་ལྟར་སྒྲོམ་ཅེའི་མན་ཡོན་ལ་སྦྱོར་རམ་དཔུང། འདི་གཉིས་གྱི་མདོ་
 ནི། གསོལ་བ། གས། ཐོབ་པར་འདོད་པས་རྟོགས་པར་འཇུག་བ་སྟེ། ཞེས་པའོ། ཤེས་
 པ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་ནི། ཡུམ་ལ་མི་སྟོབ་པ་**སངས་རྒྱས་**གྱིས། **ཁ་སྤངས་**ཏེ་
 མགོན་བྱས་**པས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་**བའི་གཉེན་པོ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་**དང་།** མདོ་
 ནི། གལ་ཏེ་རི་རྒྱུད་དུ། གས། འདི་ལས་བྱང་ངོ་ཞེས་པའོ། ཤེས་བྱེད་ལམ་ལ་དུག་ལས།
 ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ཉི་སྤང་ལྟར་ན་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་**དུས་**
 སུ་དེ་གསུམ་རང་རང་གི་**ཡོན་ཏན་**དོན་དམ་པར་**མེད་**ཀྱང་ཐ་སྦད་དུ་ཡོད་པ་**དང་།** དེ་
 གསུམ་གྱི་མདོ་ནི། བྱང་ཆེན། གས། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་

མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་བསྐྱེམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཕན་ཡོན་
འདི་དག་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །ལམ་གྱི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་
ནི། **ལེགས་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི་**སྦྱོར་མཐོང་སྐྱེམ་ལམ་**རྣམ་པ་གསུམ་ལ།**
རིམ་བཞིན་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཞི་བ་དང་། རྟེན་དབང་ཡིན་པས་
ཡ་མ་བསྐྱེད་དང་། རང་བཞན་གྱིས་སྦྱོང་བས་གསོག་དང་། དབྱད་མི་བཟོད་པས་སྦྱིང་བོ་
མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། སྦྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ་ཡུམ་བསྐྱབ་པ་དང་། མཐོང་
ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའོ། །མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པར་བྱའོ་ཞེས་
དང་། གང་ཡང་། ཉན། བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། གང་ཡང་། ཉན། བསྐྱེམ་པར་བྱའོ་
ཞེས་པའོ། །རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་དགུ་བོ་དེ་དག་ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ། ཞེས་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་བའོ། །གཉིན་པོའི་སྐྱེམ་
ཅེ་ནི། **སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་**གནས་སྐབས་སུ་མངོན་གྱུར་སྤང་བར་བྱ་བའི་**སྦྱོད་ཡུལ་**
ཅན། །དུ་གནས་པའོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** ཆོག་མདོར་
བསྐྱབ་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་དབང་ཚོན་རྗེས་སུ་འདྲིན་པས་ཆོས་མདོར་བསྐྱབ་
བཞིན་བྱ་དང་བཅས་པ་དང་། མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། རབ་འབྱོར། ཉན། རིག་པར་
བྱའོ། ཞེས་པའོ། །**རྒྱུས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་**དབང་རྒྱལ་རྗེས་སུ་འདྲིན་པས་
ཆོས་རྒྱས་པ་བཞིན་བྱ་དང་བཅས་པ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད། ཉན། རིག་པར་
བྱའོ། ཞེས་པའོ། །**འདྲི་སྐྱད་བཤད་པ་བཞིན་**མདོ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་ལ་བསྐྱབ་པ་ནན་ཏན་མི་
བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མགོན་བྱས་པའི་སྟོན་སྦྲངས་ཏེ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བའི་
གཉིན་པོ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱངས་པ་ནི་མགོན་བྱས་པའི་སྟོན་སྦྲངས་
རྒྱན་སྤང་སོགས་ལས་གསུངས་པས་བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པ་དང་བཏང་བ་གཅིག་
དུ་བྱས་པ་བར་མ་གོ་བར་གསུངས་སོ། །མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་། ཉན། རིག་

པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །མཐོང་ལམ་ལ་སྟོན་ཏེ་བྱང་ཟེན་པ་འགག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱར་བའི་
 ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་མེད་ལ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་འཇུག་ནས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །ཡང་དག་པར་ན་གང་ཡང་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་དང་
 མི་ལྟན་པས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་མེད་ལ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པ་དང་།
 མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་ནས། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །མ་འོངས་པ་རྩལ་གྱི་
 མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་ན་སྟོན་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་སྟོན་ལམ་
 གྱི་དུས་ན་ཡོད་པ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་། རྟེན་གང་གསལ་པ་མེད་དོ་ཞེས་
 པའོ། །དེ་བཞིན་དངོས་བསྟན་རྟོག་པའི་ཡུལ་མིན་ཡང་བསྟོག་པ་སྦྱར་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 རོ། །རྟག་འདྲིན་སོགས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཞི་བ་ཉིད་དང་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་
 པས་མུ་ངན་ལས་འདས་པར་སྦྱར་བའི་ལམ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྟད་།
 རྟེན་གང་གསལ་པའོ། །སྟོང་བ་ཉིད་གསལ་དུ་རྟོགས་པ་མདོན་པར་སྦྱབ་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོད་མ། རྟེན་གང་གསལ་པའོ་ཞེས་
 པའོ། །དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་མདོན་སྒྲུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟེན་སྟོན་པར་བྱེད་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པའི་ལམ་སྟེ། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོད་མ། རྟེན་གང་གསལ་པའོ་
 ཞེས་པའོ། །རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། དེ་ལྟར་ཡུལ་དགུ་ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལྟན་
 སྦྱོར་གྱི་དགུའོ། །གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉེན་པོའི་སྟོན་ཅེ་ཉེར་བསྟོགས་
 གྱི་གནས་སྐབས་འདིར་མདོན་གྱི་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྟོན་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱར་
 བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཅན་རྣམ་པ་དགུའོ། །

གཉིས་པ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་
 ལྟར་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་བསྟན་ཟེན་ནས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྟོག་
 པ་གཟུང་རྟོག་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ་གཉིས། དང་པོ་གཉེན་པོ་ནི། གཟུང་
 རྟོག་གཉིས་པ་འདི་ཐེག་ཆེན་སྟོན་ལམ་གྱིས་བསྟན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱང་

ནམས། །འདྲུག་པའི་ཡུལ་ཅན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནམས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པར་བཞིན་དེ། གཉིས་པ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྦྱི་བ་དང་། མདོ་
ནི། གསོལ་བ། རས། ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་ཞེས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི། སྤྱིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
པ་དང་། །མདོ་ནི། སྤྱིང་པོ་བྱང་ཆུབ། རས། བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །འདི་གཉིས་ཐེག་
དམན་ཆོགས་ལམ་སྐབས་ལ་སྦྱར་རོ། །ཐེག་པ་དམན་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་
པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་དང་། འདི་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ནི། གསོལ་བ། རས། སྦྱང་པར་བྱའོ་
ཞེས་པའོ། །འདི་གཉིས་ཐེག་དམན་སྦྱར་ལམ་ལ་སྦྱར་རོ། །ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། །མདོ་ནི། རམ་པ་ཐམས་ཅད། རས། དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའོ། །འདི་མཐོང་ལམ་ལ་སྦྱར་རོ། །ཐེག་དམན་སྟོམ་ལམ་དུ་ཤེར་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
བསྟོམ་པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། རས། དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ཐེག་དམན་གྱི་
མི་སྟོབ་ལམ་དུ་གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་སྟོམ་པ་མེད་པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། རས། དེ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །སྟོམ་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་སྟོམ་པ་མེད་པ་ལ་བདེན་
པར་ཞེན་པ་དང་དེ་དག་ལས་ནི་བསྟོག་པ་སྟོམ་མི་སྟོམ་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་
པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། རས། དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའོ། །གནས་ལྷགས་ཀྱི་ཁྲ་ཁྲ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཁྲ་ཁྲ་དོན་ཁྲ་ཁྲ་མིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
སྟེ། མདོ་ནི། གསོལ་བ། རས། རི་ལྷ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་དེ་
དག་ལ་ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ། རམས་ནི། གཉེན་པོ་སྟོམ་པའི་
ལམ་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་གསུམ། དང་པོ་རྟོག་
པའི་ཡུལ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེར་འབྲིད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་
པ་དང་བྲལ་བས་ན་དགྲ་བཅོམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྦྱི་བ་དང་། ཐེག་
དམན་རིགས་ངེས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན་ནོ། །མདོ་ནི་བརྟུང་སྟོང་བར། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ངེས་པར། རས། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་བྱར་དམིགས་པའི་
བསོད་ནམས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཆོས་སྦྱི་ཡིད་

ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཚེས་ཅན་སྤྲུལ་པ་དང་འདྲའོ། །མདོ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན།
 བྱས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །སྦྱོར་ལམ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་ངེས་པ་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཉན་ཐོས་དེའི་ཐེག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་ཚེས་ཅན་
 བོ། །མདོ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཆོག་བྱས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །རང་རྒྱལ་སྦྱོར་ལམ་
 བྱས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་རང་རྒྱལ་དེའི་ཐེག་པ་
 མདོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། རང་རྒྱལ་སྦྱོར་ལམ་པ་ཚེས་ཅན་བོ། །མདོ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་
 འགོག་པ་བྱས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །གཞན་དོན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
 སྦྱབ་པ་མེད་པས་ན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་
 དང་། ཐེག་དམན་མཐོང་ལམ་པ་ཚེས་ཅན་བོ། །མདོ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན། བྱས།
 རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །ཐེག་དམན་སྟོམ་ལམ་དུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་མ་ཐེན་པར་མི་
 ཏྲག་སོགས་སུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཤེར་བྱིན་ལྟར་སྤང་སྟོམ་པ་དང་།
 ཐེག་དམན་སྟོམ་ལམ་པ་ཚེས་ཅན་བོ། །མདོ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་མི་འོང་། བྱས། རིག་
 པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །ཐེག་དམན་ཀྱི་མི་སྟོབ་ལམ་དུ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་དམིགས་
 པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གནས་ལུགས་སྟོམ་པ་མེད་པ་དང་། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་
 ཚེས་ཅན་བོ། །མདོ་ནི། བདག་དང་། བྱས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །གནས་ལུགས་ཀྱི་
 དོན་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མེད་མི་ཏྲག་སོགས་མི་དམིགས་པ་ཡང་མེད་པས་ན་གནས་
 ལུགས་ཀྱི་དོན་སྟོམ་པ་ཡང་མེད་མི་ཏྲག་སོགས་སྟོམ་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་།
 ཚེས་ཅན་སྤྲུལ་པའོ། །མདོ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པ། བྱས། རིག་པར་
 བྱའོ་ཞེས་པའོ། །སྤྲུལ་ཆུང་བཤད་ལྟར་ལ། གསེར་སྤེང་དུ་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་སྦྱར་བེར་
 ཀྱང་། བཅོམ་རལ་གྱིས་སྟོམ་ལམ་དག་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་ཆོགས་པར་བེར་བ་ལྟར་ལ།
 ཅ་བར། དེ་དག་ལས་ནི་བཞེད་ཉིད་ཅེས་པ་ལྟར་སྤང་བ་གཉིས་སུ་ཡང་སྟོམ་མི་སྟོམ་
 ཀྱང་ཡང་མིན་པ་གཅིག་ལྟ་སྦྱར་སྤང་ཡང་། མདོར་བསྟོམ་ཀྱང་བསྟོམ་ལ་མ་བསྟོམ་
 ཀྱང་མ་བསྟོམ་པས། བསྟོམས་པ་ཡང་མ་ལགས་མ་བསྟོམས་པ་ཡང་མ་ལགས་པས་

ནམ་མཁུན་ཐོབ་ཅེས་གཉིས་ཡིན་ཀྱང་གསུངས་པས་ཐེག་དམན་སྟོབ་ལམ་དུ་མི་རྟོག་
སོགས་རྒྱན་ཆགས་པར་སྟོམ་པ་དང་མི་སྟོབ་ལམ་དུ་སྟོམ་པ་མེད་པ་གཉིས་རྟོག་པ་དུག་
པ་དང་བདུན་པའི་ཡུལ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་བཀག་པས་རང་
དོན་མུང་འདས་ཐོབ་པ་བརྒྱད་པའི་ཡུལ་དུ་བཞག་ན། ཉི་མུང་ལས། སྟོམ་པ་མ་ཡིན་མི་
སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་བཀག་པས་བར་
ཆད་དང་བཅས་པ་དང་བར་ཆད་མེད་པར་འདྲེན་མར་སྟོམ་པ་དེའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དགོངས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་
གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། ཤེར་སྟོན་དུ་དེ་དག་ལས་བསྒྲིག་པ་ལ་སྟོམ་མ་
སྟོམ་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་བྱས་ནས་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་མི་ལེགས་གསུངས་སོ། མི་རྟོག་སོགས་སུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་
ནས་**བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ན་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་**
ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། ཉན་རང་ཆོས་ཅན་ནོ། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཁྱད། ཉན། དེག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་དེ་དག་ལ་ལྟོག་
བྱར་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་**གཟུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའོ།** གསུམ་པ་གཉེན་
པོ་ནི། སྟོམ་ཅེ་དངོས་གཞིའི་**གནས་སྐབས་དེ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་**གྱིས་ན་སྟོམ་པའི་
ལམ་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་**སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་**ཡུལ་
དུ་སྤང་བྱར་ཡོད་པ་**ཅན་ནམ་པ་དགའོ།** ཁྲ་མར་འདིར་དང་འདིར་དེ་ན་ཞེས་པ་ཆ་
ཆོག་གི་གཉེན་པོ་དང་ཉེ་རིང་གིས་སོ། མདོ་ལས་གཉེན་པོ་དངོས་དང་སྤང་བྱ་ལུགས་
ལ་བསྟན་ཏོ། གཉིས་པ་འདྲིན་རྟོག་ལ་རྣམས་འདྲིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འདྲིན་རྟོག་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། **དེ་ལྟར་གཟུང་རྟོག་གཉིས་**
པ་བསྟན་ཟིན་ནས་**འདྲིན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་**རྣམས་འདྲིན་རྟོག་པ་གསུངས་
སོ། གཉིས་པ་ཆ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡུལ་ནི། **སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་**
དང་སྟོན་ཡུལ་དང་། ཞེས་པས་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོར་གསུངས་

སོ། མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །འདི་ནི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་གཉིས་ལས་ཇི་ལྟ་བུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་སྦྱར་རོ། །མིག་སོགས་**ཆོས་བདག་ས་**
པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། བསྐྱབ་པར་བགྱིམས། ཞེས་པའོ། །འདི་ཆོས་གྱི་བདག་
མེད་ལ་སྦྱར་རོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་ནི། མཁྱེན་གསུམ་ཐ་སྟད་དུ་མེད་
པའི་**སྤང་བ་མིན་པ་ཉིད་དང་།** མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉན། ལྷན་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལམ་ལ་འཕགས་ལམ་དང་བྱིས་ལམ་གཉིས། དང་པོ་བཞི་ལས། དང་
པོ་ནི། ཉན་རང་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་**ཆགས་པ་དང་།** མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན།
སྦྱད་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །འདི་ཐེག་དམན་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཤེས་རབ་ནི། བྱང་སེམས་གྱི་ཆོས་ཇི་ལྟ་བུར་**རབ་རྒྱ་འབྱེད་**པའི་**བདག་ཉིད་དང་།** མདོ་
ནི། གསོལ་བ། ཉན། མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པའོ། །ཐེག་དམན་གྱི་ཐབས་ནི། ཉན་རང་དང་དོན་
དུ་**དངོས་པོར་བྱེད་པ་དང་།** མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། སྦྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཐབས་ནི། བྱང་སེམས་**ཐེག་པ་གསུམ་དང་།** མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། སྦྱད་པར་
བྱའོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་བྱིས་ལམ་ལ་གཉིས་ལས་ལྟ་བུ་ནི། སོ་སྟེ་རྣམས་བསོད་ནམས་
གྱི་ཞིང་མིན་པས་**ཡོན་ནི་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།** མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། རིག་པར་བྱ་
སྟེ། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་སྦྱོད་པ་ནི། སྦྱོན་སོགས་བདེན་ཞེན་གྱིས་བསྐྱབ་པས་**སྦྱོད་པ་**
རྣམ་པ་འབྱུགས་པ་སྟེ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། མཚན་མས་བརྗོད་པ་མཛད་དོ་ཞེས་
པའོ། །འདི་དག་གི་མདོ་ལས་གཉེན་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་ལ་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་
སྤང་བོ་དང་ཆོས་རང་རྒྱ་བའི་རྣམས་སུ་འཛིན་པ་དང་གསུམ་པ་བདེན་ཞེན་གྱི་འབྱེད་
པ་ལ་བྱས་ཏེ་མདོའི་བསྟོན་གྱི་གསུམ་ན་འགྲིག་ཀྱང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་རྣམས་གྱིས་
མདོ་དང་རྩ་ཆོག་ལྟར་རྟོག་པའི་མིང་བཏགས་པ་སྤང་གཉེན་གང་ལ་ཞེན་ན་རྟོག་པར་
བསྟན་ཆེད་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། འདི་མཛོན་ཞེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འབྱེད་པ་དང་

དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་རྩི་ཡོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མདོ་ལས་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་
བས་འགྲིག་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞན་དུ་བཤད་པ་ནི་སྤང་གཉིན་གང་ལ་ཞེན་ཀྱང་
རྟོག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་པར་
བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་དགུ་བོ་དེ་དག་གམ་
དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་རྩི་ཡོད་ཀྱིས་འཛིན་པ་བའི་བདག་ཏུ་བདེན་པར་
ཞེན་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་པོ་རྩི་ཡོད་རྟོག་པར་དེར། **ཤེས་པར་བྱ་བ་མདོ་ལས་**
བསྐྱེད་པ་ཡིན། གསེར་ཕྱོང་ལས། དེ་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་སུ་ཞེན་ཚུལ་གཉིས་ལས་
ཤེས་དགོས་སོ། ཞེས་པ་སྤར་ལྟར་རོ། །ཉེ་ཀྱང་རྩི་ཡོད་ནི་གཞུང་དང་མི་འགྲིག་
སྟེ་སེམས་ཅན་བཏགས་པ་རྟོག་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །ནས། གང་ཟག་བཏགས་པའི་རྟོག་
པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ལོ་ཆེན་དང་བུ་སྟོན་སོགས་ལྟར་རྩི་ཡོད་སྟེ་རྩི་ཡོད་པ་བཏགས་
འཛིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡུལ་དེ་དག་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་རྩི་ཡོད་རྟོག་པའི་
དམིགས་པར་འཛོག་པ། གསེར་ཕྱོང་ལས། ཡུལ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ། ཞེས་
དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་སོ་སོ་སྟེ་བོ་སོགས་ལ་
ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་སོགས་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལས། ཡུལ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ། གཉིན་པོ་གསུམ། དང་པོ་
ནི། **ཤེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྩི་ཡོད་པ་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བས་ན་
ཐུང་སོགས་ལ་**སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་དང་།** མདོ་ནི། བརྒྱུད་སྟོང་བར།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ནས། རྟོགས་མེད་པའོ། ཞེས་པའོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོ་གཞོད་
མེད་ལ་**སྤང་བ་ཙམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མིག་སོགས་ཆོས་སུ་བཏགས་པ་དང་།** མདོ་ནི།
ཆོས་ཐམས་ཅད་འགོག་པ། ནས། རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། མཐུན་གསུམ་གཞི་ལམ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇལ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ན་**རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་**
ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྟོད་དུ་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་
བཤད་དུ་མཐུན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལ་གང་ཟག་དུ་བཞག་པ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་པོ་བདེན་

སུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྦྱེས་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མཐུན་གསུམ་གྱིས་
 ཆོས་ཤེས་ཚུལ་ལ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ཡུལ་ལ་བཞག་ན། འདི་གསེར་སྤང་ལས་
 ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཤེས་བྱར་སྦྱར་བ་ལ་འགྲིག་གོ། མདོ་ནི། དགའ་བ། ཉན། རིག་པར་བྱའོ་
 ཞེས་པའོ། །ཉན་རང་ངམ་སོ་སྦྱེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་
 མ་སྤངས་པས་ན་ཆོས་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་དང་། མདོ་ནི། འདོད་ཆགས། ཉན། མི་
 བྱེད་དོ་ཞེས་པའོ། །བྱང་སེམས་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་ན་
 གནས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རང་བཞིན་ཉན། རིག་
 པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །ཉན་རང་རྣམས་ཐར་བ་ཅམ་ལས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
 བ་མི་བྱེད་པས་ན་རང་དོན་དུ་སྦྱག་བསྐྱེད་ཅམ་ཞི་བའི་དངོས་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱེད་
 པ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད། ཉན། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །བྱང་སེམས་གྱིས་
 སྤྲིང་ཐེས་ཟིན་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་པར་འབྱེན་པ་དང་། མདོ་ནི། སངས་རྒྱལ།
 ཉན། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །ཉན་རང་སོ་སྦྱེ་རྣམས་སྤྲོད་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་
 དུ་མ་ཞུགས་པ་ཉིད་གྱིས་ན་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་མ་དག་པ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི། ཉན། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །ཉན་རང་སོ་སྦྱེ་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་
 བདེན་པར་དམིགས་ཏེ་སྦྱབ་པས་ན་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་རྣམ་པར་འཇུགས་པ་སྟེ།
 མདོ་ནི། བྱམས་པ། ཉན། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་རྟོག་པའི་དོ་བོ་ནི། ཡུལ་
 དགུ་བོ་དེ་དག་ལ་སྡུ་མ་མཐོང་ཅེའི་སྐབས་བཞིན་དུ་རྩིས་ཡོད་ཀྱི་ལོངས་སྦྱོད་པ་པོར་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་འདྲིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྟན་སྦྱེས་སྟེ། འདི་དག་རྩིས་འདྲིན་
 དུ་འདྲིན་ཚུལ་གྱིས་བཞག་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱིས་མི་འཛོག་པ་འདྲའོ། །གསུམ་པ་གཉེན་
 པོ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྤང་བྱར་ཡོད་པ་ཅན་རྣམ་
 པ་དགུའོ། །བམ་བོ་ལྷ་བ་ནི་འཆད་པར་འཇུར་རོ། །གཉིས་པ་བཏགས་འདྲིན་རྟོག་པ་
 བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་

གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། **དེ་ལྟར་འདྲིན་རྟོག་དང་པོ་རྩལ་འདྲིན་བསྟན་ཟིན་ནས་**
འདྲིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཏགས་འདྲིན་རྟོག་པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་
ཙ་བ་ནི། **སེམས་ཙན་དུ་ཐ་སྟད་བཏགས་དང་།** ཐ་སྟད་**དེ་**འདོགས་པའི་རྒྱ་ཡི། རྩོ་བོ་
ཐུང་བོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཙན་རྟོག་པ་ལྟན་སྦྱེས་རྣམས་སྒྲོམ་ལམ་**དེ་ཡི་**རྣམ་
པར་འདྲིམས་པས་ན། **སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་སྤང་གཉེན་དུ་འབྲེལ་བ་ཡི།** སྒྲོམ་ཆེད་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གཞན་རྣམ་དགུའོ། མཐོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས། ལྷན། མི་དམིགས་སོ་
ཞེས་པའོ། རྟག་ལྡན་དུ། བཏགས་པའི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་སོ་
སྦྱེ་དང་དེ་དག་དུ་གདགས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཁྱེན་གསུམ་དང་ཐུང་བོ་སོགས་དང་། ཤེར་
སྒྲོན་དུ་གང་ཟག་སྦྱེ་འཕགས་སུ་བཏགས་པ་དང་དེའི་རྒྱ་མཚན་མ་རིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཐུང་བོའི་རྒྱ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཙན་ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་
པ་འབྲེལ་བ་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** སྒྲོམ་ཆེད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འདྲིན་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཏགས་འདྲིན་རྟོག་པ་ཡུལ་སེམས་ཙན་དུ་བཏགས་པའི་
གང་ཟག་དང་། **དེར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་སྒོ་ལ་སྤང་བ་ཙམ་གྱི་ཆོས་ལ་སྦྱེས་བྱུང་**
བཏགས་པ་ལ་ལོངས་སྟོན་བ་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཡུན་ཙན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་
ཡང་དག་པར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲོམ་ལམ་**དེ་དང་སྤང་གཉེན་དུ་འབྲེལ་**
བ་རྣམ་པ་དགུའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། **རྟོག་པ་དེ་རི་ལྟར་རྣམ་པ་**
དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་
གསུངས་པ། གཉིས་པ་ཙ་བ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཡུལ་ལ་དུག་དང་པོ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
ཡུལ་སྦྱིབ་པ་གསུམ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་**བདག་ཉིད་རི་བཞིན་དུ་ཀྱན་**
མཁྱེན་ནི། གསུམ་གྱི་སྦྱིབ་པ་**རྣམ་གསུམ་དང་།** མཐོ་ནི། གསོལ་བ། ལྷན། སངས་རྒྱས་
རྣམས་གྱི་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གྱི་ ལྷན། སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་ཡིན་ནོ། ཞེས་

དང་། རབ་འབྱོར་གྱི། རྟམ། རྟམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རྟམས་ལེ་
 བརྒྱད་མ་ལྟར་ལ། ལེ་མང་དུ། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས། རྟམ། རྟམ་མཁྱེན་ཉིད་ཅེས་
 བུའོ། ཞེས་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱོག་ནས་སྦྱར་བ་མཆོད་བརྗོད་དུ་བྲངས་པ་དང་འགྲིག་གོ་
 གཉིས་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ལམ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ།
 རྟམ། ཤར་ཕྱིན་པ་ཞེས་པའོ། ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་གཉིས། དང་
 བོ་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་དེའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་
 པ་མཚུངས་པར་ལྡན་དང་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མི་ལྡན་དང་། མདོ་ནི། རབ་
 འབྱོར། རྟམ། གཅིག་པའོ་ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐེག་དམན་དང་
 མི་མཉམ་ཞིང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། རྟམ། སྤྱད་པར་བུའོ་
 ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་བྱད་པར་རམ་གནས་ལྷགས་གྱི་དོན་ལ་ཚོངས་པ་ནི། སྦྱག་བསྐྱལ་
 ལ་སོགས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། རྟམ། སྤྱད་པར་བུའོ་
 ཞེས་པའོ། ལྷ་བ་སྤང་བུའི་རང་བཞིན་མ་ཚོངས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟམས་གྱི་རང་བཞིན་
 དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། རྟམ། གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། རྟམ་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ་
 རྟེ། རྟམ་བཤད་ལས། ཀུན་ཚོངས་དགུ་པོ་ལ་སྦྱོས་བྱར་བཏགས་པ་ལ་ཞེས་ཅུ་བར་ཀུན་
 ཚོངས་ལ་ཞེས་པ་ལྟར་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱིས་ལྟུང་ལ་སྦྱར་བས་ཡིན་ལ། གསེར་
 བྱེད་ལས། ཉི་སྤང་དང་དག་ལྡན་གྱི་དང་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་གཉིས་མེད་ལན་ལྟུང་
 ཅན་དང་ཀུན་ཚོངས་རྟོགས་པའི་ངོ་བོར་བཞེད་ལ་ལེ་བརྒྱད་མས་ཀྱང་ཀུན་ཚོངས་རྟོག་
 པའི་ངོ་བོར་བཤད་དོ། འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ཚོངས་ཀྱི་མཐའ་ལ་སྦྱར་ནས་
 དེ་ལ་རྟོག་པར་ཅུ་བར་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་ཚོངས་དགུ་རྟོག་པའི་ལྟུང་དུ་
 བཞེད་དོ། ཚོངས་པའི་ལྟུང་ལ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བཞེད་པས་འཕགས་པ་དང་
 མཐུན་ནོ། ཞེས་སྤྱི་བ་ལྟར་ཡང་བྱང་ངོ་། ཞེས་༼ག༽ལོ་ཆེན་གྱི་རྟེན་ཆུང་ལས། འདིར་
 ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལྟུང་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་མི་མཐུན་

པའི་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་སྟེ་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཀུན་ཏུ་ཚྱངས་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་ལས་བསྐྱོད་པའི་ཡུལ་ཉིད་ལ་བརྟེན་དེ།
ཡུལ་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །ཡུལ་ཅན་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་བྱ་རྒྱུ་ལས། ཚྱངས་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཉིད་
ཡུལ་ཏུ་བསྟན་པའམ། ཡང་ན་ཚྱངས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཚྱངས་པ་ལ་ཞེས་བཏགས་
པའོ་ཞེས་པ་ལྟར། ཅ་འགྲེལ་ཏུ་ཀུན་ཚྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཀུན་ཚྱངས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་
ཡིན་པས་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་བཏགས་པའི་སྐྱེས་བྱ་དང་ཐ་སྟངས་དེ་བཏགས་པའི་རྒྱ་སྤང་
བོ་སོགས་ལ་སྐྱེས་བྱར་བཏགས་པ་ཡུལ་ཏུ་བཞག་ན། ཅ་བར། སེམས་ཅན་བཏགས་དང་
དེ་རྒྱུ་ཡི། །ཡུལ་ཅན། ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་དང་། དེའི་རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་ཅན་ཏུ་ཐ་
སྟངས་ཏུ་བཏགས་པ་དང་ཐ་སྟངས་དེར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་སྤང་བོ་སྟངས་བ་ཅན་གྱི་
ཆོས་ལ་སྐྱེས་བྱར་བཏགས་པ་ལ་ལོངས་སྟོང་བ་བོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཅན། ཞེས་
པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་གོ། །འོན་ཀྱང་ཅ་བར། གསུམ་གྱི་སྐྱིབ་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། ཞེས་
དང་། གསེར་སྤང་ལས། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྐྱིབ་པ་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།
མཐུན་གསུམ་གྱི་སྐྱིབ་པ་རྣམ་གསུམ་ལ་ཚྱངས་པའི་བཏགས་འདྲིན་རྟོག་པ་ནས། ཞེས་
པ་ལྟར། སྐྱར་རྟོག་པ་དགུའི་ཡུལ་ལ་སྤར་ལྟར་ཀུན་ཚྱངས་དགུའི་ཡུལ་ལ་གཉིས་བཞག་
ཆོག་གོ། །མདོ་ནི། གསོལ་བ། ནས། ལེའུ་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མོ། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་རྟོག་
པའི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་དགུ་ལ་སྐྱེས་བྱར་བཏགས་པ་ལ་ལོངས་སྟོང་བ་བོ་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་རྟོག་པ་དགུ་ནི། **རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་བཞེད་དོ།** །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། རྟོག་པའི་ཡུལ་ནི། **ཅས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།** ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་
བའི་**རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་**ཚྱངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན།
ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། **རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་**ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱིབ་
པ་སྟོང་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱར་བ་བཞོད་པ་དང་པོ་དང་། དེས་གོང་འོག་

ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་རྩ་བར་ལྟར་ལ། དག་ལྟན་གྱི་དོན་ལྟར། སངས་རྒྱལ་
 དང་ནམ་མཁུན་གྲང་ཡུལ་ལ་འཛིག་པ་གཞན་ལ་ཡང་འདྲའོ། །མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་
 བར། ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱམས་པ། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 ལམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཐོབ་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བ་
 ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆངས་པར། ཉན། རིག་པར་བྱའོ།
 །ཞེས་པའོ། །ཐུང་བོ་སོགས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
 ཉིད་ཐོབ་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྟོན་པ། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ན་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ལམ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་
 དང་། མདོ་ནི། རྒྱ་མཚོ། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་
 བྱ་དང་། དེ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཏུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་
 པས་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་སོགས་མཆོངས་པར་ལྟན་པ་བདེན་
 གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་མི་ལྟན་པ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་
 དང་། མདོ་ནི། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་བར་
 ཆད་བྱེད་པའི་བདུད་ལ་སོགས་པས་སུ་སྟེགས་དང་ཉན་རང་ཐེག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་
 ལམ་ཐབ་མོ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཏུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ན་ཐེག་པ་མཆོག་དམན་
 གྱི་ལམ་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། མདོ་ནི། རི་རབ། ཉན། རིག་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །མི་རྟག་སོགས་སྟོན་པའི་མདོའི་དོན་ལ་གནས་ལུགས་སྒྲི་རི་བཞིན་ཏུ་
 འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཀུན་
 ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། མདོ་ནི། གཟུགས། ཉན། རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །འདོད་ཆགས་
 ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོ་བྱུང་བ་དང་བདེན་སྟོང་ཏུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ན་ཉོན་
 མོངས་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། མདོ་ནི། ཉི་མའི། ཉན། རིག་པར་བྱའོ།
 །ཞེས་པའོ། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་བར་ཡོངས་

སྤྱི་མཐུན་པས་ན་གཞུང་འདི་ན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤོངས་པ་སྟེ། མདོ་ནི། སྤྱི་
མཐུན་ཅད། ཉན། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། རྟོག་པའི་རོ་བོ་ནི། ཡུལ་དེ་དག་ལ། སྤྱི་མ་
མཐོང་ཅེ་འོ་སྐབས་བཞིན་དུ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་འདི་ན་པ་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འདི་ན་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པར་ཐ་མདོ། རྟེན་པོ་སྟོན་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་
པ་དགུར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་དུ། འདིར་སྟོན་ལམ་ལས་རྗེས་
ཐོབ་ཁོ་ན་འཆད་པས་མཉམ་བཞག་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་དང་རྟོག་པའི་སྐབས་སུ་
མཐོང་སྟོན་གཉིས་ཀར་སྦྱར་བ་ཉེར་བསྟོན་དང་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས།
ཞེས་པ་སྟོན་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་སྤང་རྟོག་པ་མདོན་གྱུར་བ་
འདོམས་པའི་ཆ་ནས་སྦྱར་བ་ཉེར་བསྟོན་དང་ས་བོན་འདོམས་པའི་ཆ་ནས་འཇུག་པ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བཤད་པར་གསུངས་ལ། དེའི་མཐའ་དཔྱད་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་
ལམ་དོན་སོགས་བཞི་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དུ་ཐལ། དེའི་སྦྱར་བ་ཉེར་བསྟོན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་སྟོན་ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་སྦྱར་བ་ཉེར་བསྟོན་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
གསུངས་ལ། རོལ་མཆོ་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དོན་སོགས་བཞི་ཆོས་ཅན། མཐོང་
ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྦྱར་བ་ཉེར་བསྟོན་
གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཉན་གས་གྲུབ་སྟེ། མདོད་ལས། མདོར་ན་ལམ་ནི་རྣམ་
བཞི་སྟེ། ཞེས་སོགས། ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྟུལ་ཆོས་བཟོད་དེས་
མཐོང་སྤང་འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་དང་རྗེས་འདི་ན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་སྤོང་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་སྦྱར་བ་ཉེར་བསྟོན་དང་མཐོང་སྤང་
རྟོག་པ་གཞུང་རྟོག་དང་བཏགས་འདི་ན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་སྤོང་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དེའི་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བཞག་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ས་
བོན་སྤོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤང་བྱའི་དབང་གིས་གཉེན་པོའི་མིང་སོ་སོར་བཤད་

བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་ས་ནས་གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་
 བའི་སྤྱིར་བ་དང་བྱི་མ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་སྤོང་བས་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་
 བཤད་ལ། རྩ་མས་མངོན་གྱུར་བ་འཛོམས་པས་སྤྱིར་བ་དང་ས་བོན་འཛོམས་པས་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དུ་འཛིན་པར། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 དང་། དེས་རང་གི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཛོམས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་སོ། རྣམ་བཤད་
 ལས། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་དང་པོ་གཉིས་སྤྱིར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་
 སྤོང་བར་བཤད་པ་ཡང་མངོན་གྱུར་ལ་ལྟོས་ན་དེ་གཉིས་ཅུང་ཟད་སྤོང་སྤྱི་བས་དེ་ལྟར་
 རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱིར་ཉིད་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་ས་
 བོན་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་མངོན་གྱུར་ཉམས་སྟོས་ཆེ་
 གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྡོན་དུ་དང་པོ་མངོན་གྱུར་ཉམས་སྟོན་པའི་གཉེན་
 པོ་དོད་དང་བཟོད་པ་སྐྱེ་བས་ཡིན་ནམ་དཔུང་ལ། རོལ་མཆོར་དང་ས་པའི་རྣམ་བཤད་
 ཀྱི་དོན་མངོན་གྱུར་འཛོམས་དཀའ་སྤྱི་བའི་གཉེན་པོའི་མིང་སོ་སོར་བཤད་པ་ཅོམ་ལས་
 ས་བོན་དུས་གཅིག་སྤོང་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། **སྟོམ་པའི་ལམ་**
ཅེ་སྤྱིར་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོམ་སྤང་རྣམ་པ་བཞི་བོ་དེ་དག་སྤང་བ་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་
 བསྟན་པས་སྤང་བྱ་དེའི་**གཉེན་པོ་སྟོམ་ཅེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་དེའི་**ལྟོག་ཆས་**དཔེ་བས་ཐ་**
དད་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། གསུམ་པ་སྤང་བྱ་
 སྤང་བས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྤྱིར་བ་ནི། **སྤྱི་མ་**མཐོང་ཅེར་
 བསྟན་པ་**བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་རྟོག་པ་**
དེ་དག་གིས་རྒྱུར་བསྟུས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་**བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པས་**
 མཐུས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོག་པའི་**ཡོན་ཏན་སྟན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་**
སེམས་དཔའ་སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་བཞིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་དག་གིས་གསུངས་པ། རྣམ་བཤད་ལས། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་གཞན་ནས་
 བཤད་པ་ལྟར་ན་ཤེས་སྤྱི་བ་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་དུས་མཉམ་དུ་སྤང་བར་

ལྷན་ཁྲིམ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་རྒྱས་ཏེ་དུ་མ་ལ་འཆོ་བར་བྱེད་པའི་ཡམས་
 བྱེད་དང་འདྲ་བའི་རྟེན་པ་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། ཡོན་ཏན་དེ་དག་བརྟེན་
 པ་ལ་འགལ་ཆུན་མེད་ཅིང་མཐུན་ཆུན་ཆང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནད་པ་ནད་ལས་གྲོལ་
 ཏེ་ཡུན་རིང་ལོན་ནས་དགའ་བའི་དབུགས་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ལྟར་རོ། །ཁྲ་ཤེག་དང་ན་རྣམ་
 པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡི། །གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་
 པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཀུན། །རང་དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱ་
 པོ་ཆེན་པོ་བཞི་འབབ་པ་བཞིན་དུ་འོ། །ཁྲ་ཤེག་ལ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་
 གྱི་འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་མངོས་ཤིང་སྤྲ་བ་ཡི། །སྒོ་མ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་
 པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི། །ཁྲ་ཤེག་པ་ཀུན་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱེད་དེ། །ཆ་
 མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར། རས། རྒྱག་བྱ་བར་འོས་པའོ། །ཞིས་ལྡང་བུ་རིམ་གྱིས་
 བསྐྱངས་པ་ལྟར་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཐབས་ཤེས་གྱིས་རིམ་གྱིས་བསྐྱངས་
 པས་ས་བརྩུ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ལྡོན་པ་ཆེན་པོ་ལོ་མས་བསེལ་བདེ་སྟེར་བ་
 ལྟར་སེམས་ཅན་ངན་སོང་ལས་གྲོལ་བ་དང་། མེ་རྟོག་གིས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ལྟ་
 མིར་སྐྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ནད་སེལ་བ་སོགས་བདེ་བ་སྦྱབ་པ་ལྟར་འབྲས་གནས་བཞི་
 དང་རང་རྒྱལ་སྟེ་འབྲས་བུ་ལྟ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་
 བ་ནི། ཅས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གངས་མེད་གསུམ་དུ་སྒོ་མ་པའི་ལམ་ལ་གོ་མས་པས་གཟུང་
 འདོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་བཞི་པོ་འཆོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་ཡམས་གྱི་ནད་
 དུ་ལྷུར་བ་དང་འདྲ་བ་འདི་རྣམས་ཟད་པར་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་པ་ལ་
 བེགས་བྱེད་པ་མེད་པས་དེའི་དཔེ་ནི་ནད་ཡུན་རིང་བའི་ནད་གྱིས་གཟིར་བ་ནད་ལས་
 གྲོལ་ནས་དགའ་བས་དབུགས་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་མེད་གཞན་གྱི་དབང་དུ་
 ལྷུར་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་བདེ་བ་མངོན་མཚོ་ངོས་ལེགས་བསྐྱེད་པར་

མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱན་སྒྲུབ་ཚོགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་
དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱ་བོ་དག་བཞིན་དུ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལྷོ་མ་པའི་
ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་འབྲས་བུ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་དེ་དག་གིས་
མངོན་པར་གྱུར་བ་ལ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འབད་ཚོལ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་
མངོན་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པས་རྟེན་པར་བྱེད་དོ།

བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར།

བཞི་བ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ལ་གཉིས་དངོས་དང་། འོག་རྟོག་བསལ་
བའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་མང་བོས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་
རྣམ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། ༡༽ **སྒྲོམ་པའི་**
ལམ་ནི་རྟོག་པའི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་གྱི་དེའི་རྗེས་ལ་བཤད་པའི་བར་ཆད་
མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ནི་རང་དུས་ན་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་
བར་མ་ཆད་པར་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་སོ། ༢༽ **སྒྲོམ་ཅེ་སྒྱུར་འོག་ཏུ་དེའི་བྱེ་**
བྲག་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ༣༽ **གཉིས་**
པ་ཅ་བ་ནི། བར་ཆད་མེད་ཅེ་དེ་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ནི། **སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་**
ཅད་ཉན་ཐོས་དང་། །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་པ་སྤྱན་སྒྲུབ་ཚོགས་པ་དཀར་
བོ་རྣམ་མཐོང་སོགས་དམན་པའི་ས་བརྒྱད་དང་། །**སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་བྱང་**
རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྱུན་མེད་པ་ས་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ལ། **།བཀོད་པའི་དགེ་བ་དཔེར་**
མངོན་ནས། །**དེ་དག་ལས་དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་དོད་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་ཞུགས་པ་བར་ཆད་**
མེད་ཅེ་བ་བསོད་ནམས་མང་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །**དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བར་**

ཆད་མེད་པར་ཐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་ལ།
དེའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིང་དོ། །མདོ་ནི། གསོལ་བ།
བཙམ་ལྡན། ཉན། མི་བཟོད་དོ། ཞེས་པ་བར་ཆད་མེད་ཅེ་དང་། གསོལ་བ། ཉན། ཡིད་ལ་
བྱའོ་ཞེས་པ་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་མདོའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་
ཏི། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་གསལ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་གྱི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་
མེད་པ་ས་དང་པོ་ལ་བཀོད་ནས། བསོད་ནམས་སྦྱེད་པའི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དཔེར་
མཛད་ནས་དེ་བས་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དངོས་འབྲས་སངས་རྒྱས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
པར་བསོད་ནམས་མང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དངོས་འབྲས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་པས་
ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་ནི། བརྒྱད་
སྟོང་བར། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས། ཉན། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་དམིགས་
རྣམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་དྲི་བའི་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བར་ཆད་མེད་ཅེ་དེའི་
དམིགས་པ་ཡུལ་དང་ལ་སོགས་པས་བདག་པོ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་
ཞེ་ན། བར་སྐྱབས་གྱི་ཆོག་སུ་བཅད་པས་གཅིག་གིས་དམིགས་པ་ལ་སོགས་གསུངས་
པ་ནི། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཅ་བ་ནི། ཉི་སྤང་ལེ་བརྒྱད་མ་སོགས་ལྟར་
འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་འདི་ཡི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་བདེན་དངོས་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱེ་བས་སོ། ། བདག་པོའི་རྒྱུ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
པ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་བྱུང་པའི་རྒྱུ་གོམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །རྣམ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་འོད་གསལ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་
ནོ། །མདོ་ནི། གསོལ་བ། ཉན། འདི་ནི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་པའོ། །འདི་མན་ཉི་སྤང་སོགས་
སུ་ལོག་ཏོག་མདོར་བསྟན་དུ་བྱས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཆོག་ཆོག་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་ལྟ་

མ་དང་འཇུག་པ་གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་འདི་ལ་ནི། །ལྷན་ཀ་
 རབ་ཏུ་སྐྱབ་རྣམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་མར་ཚོལ། །བ་ནི་དམིགས་རྣམ་ཟབ་
 པའི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། དང་པོ་དངོས་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
 བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདིའི་དམིགས་པའི་རྒྱན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 བྱུང་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ལས་སྐྱེ་བས་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་རྒྱན་ནི་རྒྱན་
 མཐའི་སྒྱུར་བའི་དྲན་པ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་
 བ་བདེན་སྟོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདིར་དམིགས་རྒྱན་སོགས་བཤད་པས་
 བར་ཅེ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཞེས་བྱང་ཡེས་འཆད་པ་མི་འཐད་ཅིང་། བར་ཅེ་རྣམ་མཁྱེན་
 གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱན་ཏུ་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གནས་འདི་ཟབ་པར་
 བསྟན་པ་ནི། བར་ཅེའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་གནས་འདི་ལ་ནི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་
 ཕྱིར་ཚྡོད་པ་རབ་ཏུ་སྐྱབ་བ་བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སློས་མ་
 གཏོགས་པ་རྣམས་གྱི་ལྷན་ཀའི་ཚོལ་བའམ་ཚྡོད་པ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བས་བདེན་པར་
 མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཏུ་བྱར་དེ་རུང་བའི་བདེན་གཉིས་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ལྷན་ཀ་དེ་
 དག་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། ཚྡོད་ལན་བསྟན་པ་འདིས་ནི་བར་ཅེ་འདིའི་དམིགས་རྣམ་ཟབ་
 པ་ཉིད་བསྟན་དོ་སྟུམ་ཏུ་ཇེ་བཅུན་གྱིས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱ་ཁྲི་ཀ་ཏུ་མདོ་ལས་རབ་
 འབྱོར་གྱི་ཆོག་གིས་ལྷན་ཀ་དང་། སྟོན་པས་དེའི་ལན་བསྟན་པ་འདིས་ནི། །ཞེས་པ་མ་
 འབྲེལ་ཏེ། མདོ་ན་ལྷན་ཀ་དང་ལན་གྱི་གཞུང་སོ་སོར་མེད་པའི་ཕྱིར། །

བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག

གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་ནི། བདེན་གཉིས་

མདོན་སྟུང་དུ་རྟེན་གས་པའི་སྟོན་འོ་ར་ཅན་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ལོག་པར་རྟེན་པ་རི་ལྟ་
བྱ་ཞིག་བསལ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བར་ཆད་མེད་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ལོག་ཏུ་ལོག་པར་རྟེན་པ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། དང་པོ་
དམིགས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟེན་པ་ནི། བར་ཅེ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་འཐད་པ་སྟེ་
བཞག་པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས། ཉན། དངོས་པོ་མེད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའོ། །རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟེན་པ་ནི། བར་ཅེ་འདི་དམིགས་པ་དེ་
ཡི་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་རིས་བབྱང་བ་རྟེན་གས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་
ལྟར། ཉན། སྟོང་བར་འཇུག་ཏེ་ཞེས་པའོ། །འབྲས་བྱ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ལོག་པར་རྟེན་པ་ནི་
རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། མདོ་ནི། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན། ཉན། དོན་དམ་
པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ལོག་པར་རྟེན་པ་ནི། དམ་པའི་དོན་
དང་ཀུན་རྫོབ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས། ཉན། ལེའུ་ལྷ་
བརྩ་བཞི་བའོ་ཞེས་པའོ། །འདིར་གསེར་སྟེང་དུ་བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་
དགོས་པ་གསུངས་པ་ཉི་ལྷུ་ལྟར་ལ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་
མིན་ཞིང་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་བྱ་ལྷུ་ལྟར་
བཀོད་པ་ལས་རང་ལྷགས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །གསེར་སྟེང་སོགས་ལས་རྒྱན་སྤང་ལྟར་བདེན་
གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །སྟོར་བ་ལ་ལོག་པར་རྟེན་པ་ནི། སྟོར་བ་སྟེ་སྤྱིན་སོགས་ཉམས་
སུ་ལེན་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར། ཉན། སྟོད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
པའོ། །སྟོད་པའི་རྟེན་དོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལོག་པར་རྟེན་པ་གསུམ་ནི། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་པོ་དང་། མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ། ཉན། སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པ་སངས་
རྒྱས་དང་། རབ་འབྱོར་གྱི། ཉན། བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་པ་ཆོས་དང་། གསོལ་བ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན། ཉན། ཐོབ་པར་མི་འཇུག་རོ་ཞེས་པ་དགེ་འདུན་གྱིའོ། །སྟོད་པའི་
ཁྱད་པར་ཐབས་མཁས་ལ་ལོག་པར་རྟེན་པ་ནི། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟེན་གས་
པས་ཟིན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་

འདས། བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ལ་ལོག་པར་
 རྟོག་པ་ནི། སྤྱི་པའི་མདོ་པར་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། གསལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཅི་ལགས། བསལ་བྱ་ལོག་རྟོགས་པའི་ཞེས་པའོ། བྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བྱ་ལ་ལོག་པར་
 རྟོག་པ་ནི། སྤང་སོགས་གཙང་བདེ་སོགས་སྤྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་དང་། མདོ་ནི།
 གསལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས། བསལ་བྱ་ལོག་རྟོགས་པའི་ཞེས་པའོ། ལམ་
 ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་སྒྲོམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མདོ་ནི།
 གསལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ། བསལ་བྱ་ལོག་རྟོགས་པའི་ཞེས་པའོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 དང་གཉིན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། གཉིན་པོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དག་དང་། གསེར་
 བྱང་ཏུ་རྒྱན་སྤང་ལྷན་སྤང་གཉིན་སོ་སོར་བྱས་པ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་
 བ། གཉིས་ཀའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར། བསལ་བྱ་ལོག་རྟོགས་
 པའོ། བསྒྲོམ་བྱ་རང་སྤྱི་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། ཚེས་རྒྱུ་མཚན་ཀྱི་སྤྱན་མོང་
 དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ནི། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ནི། བསལ་བྱ་
 བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་ཞེས་པའོ། དེ་བསྒྲོམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། རྩ་བ་མཐུན་ཐོབ་
 ཆེད་ཏུ་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལའོ། མདོ་ནི། གསལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ། བསལ་བྱ་ལོག་
 པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་པའོ། རྟོན་གང་ཟག་གང་གིས་ན། བདེན་པར་མེད་
 པ་དང་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པ་འགལ་བར་སྤྱི་བ་རྒྱུ་ལྟེན་ཀྱི་ལོག་རྟོག་གི་ངོ་བོ་ནི། བདེན་
 པར་ཡོད་ན་ཡུལ་དེ་དག་མི་འཐད་དོ་སྒྲུམ་པའམ་དེ་དག་ཡོད་ན་བདེན་པར་ཡོད་
 དགོས་སྒྲུམ་ཏུ་ལོག་པར་རྟོག་པ། བྱངས་པར་ཆེའམ་འབྲས་བུ་རྩ་བ་ཀུན་མཐུན་ཉིད་
 ཀྱི་དམིགས་རྩ་བ་མི་འཐད་པ་སོགས་ཀྱི་རྟོན་ཅན། རྩ་བ་པ་བཅུ་དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད་
 རོ། གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས། བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་བསལ་
 བསལ་བྱ་ལོག་རྟོགས་པའི་ཞེས་པའོ། དང་པོ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་
 ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གི་ཡུལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་
 དག་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། རྩ་བ་མཐུན་ནམ་བུ་ཆེའི་དམིགས་

པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤུགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། རྣམས་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་དང་། ཕྱི་མ་
ཀུན་རྫོབ་སྟོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་གཉིས་དང་། འདི་འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། མདོ་
ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། སའི་ཁམས། ཉས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་ཆོས་ཀུན་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
རྣམ་པ་བདེན་སྟོང་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་དང་། མདོ་ནི། དེ་བཞིན་
དུ་ཆུང་ཁམས་དང་། ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དོན་
དམ་པར་མི་དམིགས་པས་ན། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་
འཐད་པར་ཐལ་དང་། མདོ་ནི། མའི་ཁམས་དང་། ཞེས་པའོ། བཞི་བ་ལྷ་བ་གཉིས་ནི།
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་སྟོང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་བ་གཉིས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། རྩོད་པ་གཉིས་དང་འདི་གཉིས་སོ་
སོར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཉིས་ཞེས་སྟོས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར་ལ། དེ་
གཉིས་ཀའི་མདོ་ནི། རྒྱུད་གི་ཁམས་དང་ཞེས་པའོ། འབྲུག་པ་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
འཁོར་གསུམ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པས་ན། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་དང་། མདོ་ནི། རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་ཞེས་པའོ། བདུན་པ་ནི། དོན་
དམ་པར་ཤེས་བྱ་ལ་སྟོ་རྒྱས་པའི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་པས་ན། སངས་རྒྱས་དཀོན་
མཆོག་མི་འཐད་པར་ཐལ་དང་། མདོ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ ཉས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
པའོ། བརྒྱད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ན། ཆོས་དཀོན་
མཆོག་མི་འཐད་པར་ཐལ་དང་། མདོ་ནི། དགེ་བ། ཉས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། འབྲུ་
བ་ནི། དགེ་འདུན་དུ་གདགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་དོན་དམ་པར་དམིགས་པ་
བཀག་པས་ན། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མི་འཐད་པར་ཐལ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་
ཅད། ཉས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། བརྒྱབ་པ་ནི། འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོགས་པས་ཟེན་

བས་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པར་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་སྟེ་མེད་པས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད། ཉན། རིགས་
 པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །འདི་དང་རྒྱག་པའི་བྱད་པར་ནི། སྡེ་མ་འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་
 མེད་པ་དང་འདི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་དེར་བདེན་པར་མ་རྟོགས་པའོ། །བརྩ་གཅིག་པ་ནི།
 རྟོགས་བྱ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་མེན་པ་
 རྟེ་མཐའ་བཞིར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་བཀག་པས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་དང་། མདོ་ནི། སངས་རྒྱལ། ཉན། རིག་
 པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །འདི་དང་གསུམ་པའི་བྱད་པར་ནི་སྡེ་མ་ཡུལ་དང་འདི་ཡུལ་ཅན་
 གྱིས་མ་རྟོགས་པའོ། །བརྩ་གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མ་རྒྱུ་པ་སྟེ་སྟོན་བཀགས་པ་ཅམ་དུ་རྣམ་
 པར་བཞག་པའི་དོན་དུ་འབྲ་བ་རྒྱ་མ་རྒྱ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་རྟག་པ་དང་བདེ་
 རྒྱུག་རྣམས་ཉིད་རྒྱ་མ་རྒྱུ་པ་ནི། རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ་དང་། གསེར་ཕྱེད་ལྟར་ན། སྤང་བོ་སོགས་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་སོགས་
 སུ་འཛིན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་གཉིས་
 ཀ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོན་པའི་རྣམ་པར་བཞག་ཅམ་དུ་མཚུངས་པའི་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་
 བཤད་ལས། སྤང་བོ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་བཞི་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། སྟོན་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་མི་འཐད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །འདི་ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་པ་ཡང་མདོར་རྟག་
 མི་རྟག་མཐའ་བཞི་གང་དུ་གཟུང་ན་སྟོན་པའོ་ཞེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་
 པས་གསེར་ཕྱེད་དང་འབྲའོ། །མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད། ཉན། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
 པའོ། །བརྩ་གསུམ་པ་ནི། ལམ་རྣམ་པར་བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མདོན་སུམ་དུ་
 མི་བྱེད་པས་ན། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མི་འཐད་པར་ཐལ་དང་། མདོ་ནི། སྟོང་བ་ཉིད། ཉན། རིག་
 པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །བརྩ་བཞི་བ་ནི། དོར་བར་བྱ་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བ་མེད་པས་ན། མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་གི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་དང་། མདོ་ནི་

སེམས་དང་། རྣམ། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་
པོ་སོ་སོར་བྱས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་དུ་འགྲེལ་ཚུང་ལྟར་བྱས་སོ། །བཙེ་ལྷ་བ་ནི། མཚན་གཞི་
ཚོས་ཅན་དོན་དམ་པར་མེད་པས་ན། ཚོས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པར་ཐལ་
དང་། མདོ་ནི། སེམས་ཀྱི། རྣམ། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །བཙུ་བྱག་པ་ནི། **བསྒྲོམ་བྱ་རང་**
དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པས་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་བ་སྟེ། མདོ་ནི། དགེ་བ་དང་། རྣམ། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །གང་ཟག་
གང་གིས་ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་དག་ལ། །ཁ་ཤིས་སྤྱི་ལོ་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་
མཁས་པས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་དེ་མི་ཤེས་
པའི་སྒྲོ་ནས་ཚོད་པ་རབ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཀྱི་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལོག་པར་རྟོག་
པའོ། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་འཕ་རྟོག་ཚུལ་གང་ན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ཕན་ཚུན་འགལ་
བ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་དོན་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་པའི་མི་འཐད་པར་སེམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་
རྟེན་པས་སྤྲུགས་ཐེ་ཚོམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལས་མི་འདའ་བའོ། །ཡུལ་གང་ལ་ལོག་པར་རྟོག་ཚུལ་
ལམ་རྒྱ་མཚན་ནི། སྒྲུབ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཡུལ་བཙུ་བྱག་གི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ན་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དབྱེ་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཙུ་བྱག་གོ་
ཤིས་པ་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས་བར་ཆད་མེད་ཅེ་བསྐྱེད་དགོས་པར་གདམས་པ་ནི།
ལྷན་ཀ་དེ་དག་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བ་ལ་བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ལན་གདབ་དགོས་
པ་དེ་བས་ན། དབྱུ་མ་བའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་དུ་གྲུབ་པ་གང་རིགས་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་**ཀུན་རྫོབ་སྒྲོ་ཅན་ཀྱི་ལྷན་ཀ་དང་། དབྱུ་མ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་དོན་དམ་**
བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་གང་རིགས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་**དོན་དམ་པའི་སྒྲོ་**
ཅན་ཀྱི་ལྷན་ཀ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལན་གདབ་
དགོས་པས། གང་ཟག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་གཞན་དོན་དུ་རྟོགས་བྱང་གི་དགེ་བ་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་གང་གིས་ན། བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་
སྒྲུབ་པར་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྟེན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་

སྤར་བཤད་པའི་ལོག་རྟོག་ནམས་**ནམ་པ་སྤྲོད་དུ་**སྟེ་ཆོགས་ལམ་སོགས་སུ་ལྷན་ཀ་
 རྣམས་ལན་གྱིས་སུན་བྱུང་། སྤྲོར་ལམ་སྐབས་སུ་ལོག་རྟོག་ཀྱན་བཏགས་མདོན་གྱུར་
 ཉམས་སྦྱང་། མཐོང་ལམ་ནས་ཀྱན་བཏགས་ཟད་པར་སྦངས། སྒོམ་ལམ་དུ་ལོག་རྟོག་གི་
 ས་བོན་རིམ་གྱིས་**བསལ་བ་སྤྲོད་དུ་འགོ་བའི་**བར་ཅེ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་
 སོགས་ལ་མ་རྟོག་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བའི་ཆད་མའི་**ངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་**
དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།འདིར་
 གསེར་ཕྱོང་ལྟར་ལྷན་ཀ་དང་ལན་གྱི་མཐའ་དབྱེད་ན། ལྷན་ཀ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་རིགས་
 མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་དེ་བཞི་ཡོད་པས། འགྲེལ་བའི་དངོས་བསྟན་བཅུ་བ་བཅུ་
 གཅིག་པ་བཅུ་གསུམ་པ་གསུམ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་རྟགས་དང་ཐལ་བ་གཉིས་ཀར་བཀོད་པས་
 ཀྱན་རྫོབ་རིགས་མཐུན་དང་། གཞན་བཅུ་གསུམ་དོན་དམ་རྟགས་དང་ཀྱན་རྫོབ་ཐལ་བ་
 འཕེན་པས་དོན་དམ་རིགས་མི་མཐུན་དང་། རྟོག་པ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
 དག་དོན་དམ་པར་མེད་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟོག་འགོ་བཅུ་གསུམ་ཀྱན་རྫོབ་རིགས་མི་མཐུན་དང་། དོན་དམ་
 རིགས་མཐུན་འདིར་བསྟན་ལ་མཐའ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་དུ། དོན་དམ་པར་བར་ཅེའི་
 དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཡུལ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 བཀོད་ཀྱང་འདིར་བསྟན་ལ་མེད་དོ། །དེ་དག་ལ་ལན་བྱེད་ཚུལ་གསེར་གླིང་བའི་རྟོགས་
 དཀར། ཐབས་མཁས་ལ་དོན་དམ་དུ་འདོད་ལན་དང་ཀྱན་རྫོབ་རྟུ་བྱས་མེད་གྱི་ལན་
 དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟེ་གདུལ་བྱའི་ངོར་སྤང་སོགས་རྟག་
 མི་རྟག་སྟེ་ཆོགས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་བྱུང་པར་མི་
 འཐད་དོ། །ཞེས་པར། མི་རྟག་སོགས་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་རྟག་སོགས་ལོག་པའི་ཀྱན་
 རྫོབ་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་བྱུང་པར་ཡོད་ཅེས། ཀྱན་རྫོབ་ཡང་ལོག་དང་།
 གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་ལན་བྱེད་པར་བཤད་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་
 གཉིས་གྱི་ལན་འདེབས་པ་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ། །བྱ་རྒྱུ་ལས་གསེར་གླིང་བས་

བཅུ་བ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་ལན་གདབ། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་དག་ཀྱན་རྩོམ་དང་
ལོག་པའི་ཀྱན་རྩོམ་གྱིས་ལན་གདབ། དང་པོ་གསུམ་པ་བཞི་བ་ལྔ་བ་དྲུག་པ་མ་གཏོགས་
པ་རྣམས་ལ་ཀྱན་རྩོམ་གྱི་ལན་དུ་བཞེད་ནའང་ཞེས་པ་དེའི་བཞེད་པ་མིན་པ་སྡུ་མས་
ཤེས་སོ། །རང་ལྷགས་ལ། རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ལྟར་གཙོ་ཆེ་ཡང་བྱས་པ་
མ་ངེས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ས་བོན་རང་གི་ངོས་ནས་མུ་གུ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ས་བོན་གྱིས་མུ་གུ་སྐྱེད་པ་སློའི་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་
ཅེས་པ་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ཡིན་ཡང་བྱས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་རིགས་ཀྱི། དོན་
དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ལ་ཀྱན་རྩོམ་ལ་སྟོས་ནས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འབའ་ཞིག་
འདེབས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ས་བོན་གྱིས་མུ་གུ་སྐྱེད་པ་སློའི་སྣང་བའི་དབང་
གིས་བཞག་པ་མིན་པར་མུ་གུའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་
པར་ཐལ། ས་བོན་རང་གི་ངོས་ནས་མུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཀྱན་རྩོམ་སྟོ་ཅན་གྱི་
ལྷན་ཀ་ཡིན་ཡང་བྱས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་གདབ་རིགས་པའོ། །བྱས་པ་མེད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་གསེར་ཕྱེང་ལས་འབྲེལ་བར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ།
བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཆིག་སྟུང་བྱས་པ་ཡིན་
པས། དོན་ས་བོན་གྱིས་མུ་གུ་སྐྱེད་པ་སློའི་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ལས་རང་
གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གོང་
འོག་གི་འབྲེལ་གྱིས་ཤེས་སོ། །རིགས་མཐུན་གཉིས་ལ། གསེར་ཕྱེང་ལས། རིགས་མཐུན་
གཉིས་ལ་ནི་ཀྱན་རྩོམ་ལ་དེ་ཉིད་དང་དོན་དམ་ལ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་སྟོ་ནས་ལན་
གདབ་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་པ་སྟོང་དུ་ཞེས་པ་ཆིག་གསལ་ལས་ལན་མི་ཟད་
པ་མཆོན་པ་དང་། རྟགས་དཀར་བདུད་དང་བྱས་འཇུག་སོགས་སྟོལ་བ་སྟོང་ཞེས་པ་
གཉིས་བྱ་ཉས་རང་ལྷགས་བྱས་ཀྱང་། འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པས་བསལ་བའི་རྟག་པ་མང་
པོ་བསམ་ཟེར་བ་རྣམས་སྟོང་དུ་ཞེས་པའི་ཡིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པས་འབྲེལ་ཆེན་པོས་

སྒར་ལྟར་བཤད་པ་ལེགས་གསུངས་སོ། ལྷན་ཀ་འདིདག་ཐལ་འཇུར་བ་སོགས་ཀྱིས་
བཀོད་ཚུལ་ལམ་བུ་ཕྱེད་ཚུལ་མང་ངོ། །

སྐབས་བསྟུ་བ།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་བའི་
འགྲེལ་བའོ། །

སྒྲས་པ། མི་ལྷོག་ཉགས་ཀྱི་མཆོན་པའི་དོད་ཅེ་ལམ། ཁོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
བའི་བྱད་པར་གྱིས། ཐབས་ཤེས་རྟོགས་པ་བརྟན་པོས་སེམས་ཀྱན་དུ། ཁགས་པའི་
ལམ་གྱིས་མཐོང་ཅེ་མངོན་བྱས་ཏེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ཟད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ། རྗེས་
ཐོབ་རྟེན་འབྱུང་གཏམ་གྱིས་འགོ་དོན་མཛད། རྟོམས་འདུག་ནམ་ལཱའི་ཉིང་འཛིན་རྩལ་
སྤངས་ནས། རྟོམ་སྤང་གཟུང་འཛིན་རྟོག་པའི་ནད་ཀྱན་སེལ། བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་སྤྱི་
རགས་ཀྱན་འཛོམས་ནས། བསོད་ནམས་མང་བོས་མཆོན་པའི་བར་ཅེ་ཡིས། འབྲས་བུ་
ཀྱན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ། རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱན་གྱི་སྤྲས་དོན་འདིར་གསལ་ལྟོས།
ཞེས་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་བའི་མཆན་
འགྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་སྤྲོད་སེལ་ལས། སྐབས་ལྷ་བའི་མཆན་
འགྲེལ་བྱས་ཟིན་ཏོ། །

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཆུང་
དོན་གསལ་བའི་མཆན་འགྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་
ཐུན་སེལ་ལས་སྐབས་དྲུག་པའི་མཆན་འགྲེལ་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་ཀུན་ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་སྟོང་གི་འོད། །
ཀུར་ཀུམ་ལྷན་པོར་བཅེགས་པ་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །
བདག་སེམས་དབྱེར་མེད་བཞུགས་ལ་ཡུམ་དོན་ཀུན། །
མཐར་གྱིས་སྒོམ་པའི་སྤྲུལ་དོན་སྣང་བ་སྟེལ། །

གཉིས་པ་བཏྲན་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཉིས། བཏྲན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་བསྒོམ་པ་མཐར་
གྱིས་སྒྱུར་བ་དང་། བཏྲན་པ་ཐོབ་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བའོ།

མཚམས་སྒྱུར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ།

དང་བོ་ལ་འགྲེལ་བཀོད་པས་མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་
དང་། སྐབས་བསྐྱུ་བའོ། དང་བོ་ནི། ཅེ་སྒྱུར་གྱི་འོག་ཏུ། ཉེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་དང་བོ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་མཁྱེན་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོ་བ་དང་རྣམ་ཀུན་དུ་བསྐྱུས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཏེ་བསྒོམ་པའི་དོན་རྣམས་

སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡིད་གྱིས་སྐྱགས་པ་སྟེ་ཡིད་ངོར་བཀོད་ནས། རྒྱུ་ལྡན་པ་སྟེ་འབད་མི་དགོས་པར་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། རྒྱུ་ལྡན་པར་སྐྱོམ་པར་བྱེད་པས་སོ།

དེའི་དགོས་པ་ནི། རྒྱུ་ལྡན་པ་སྟེ་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྒྱུ་ལྡན་པ་སྟེ་སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱེད་པའི་དོན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟོགས་བྱ་སོ་སོར་དང་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་སྐྱོམ་པར་ཆོག་གསལ་དང་། གསེར་གླིང་བས་ལུ་ཤེད་གས་བསྐྱེད་སོ་སོ་དང་ལུགས་འབྱུང་དུ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱས་པ་དོན་མིན་ལ། ཉི་མ་དུ། མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་དང་རྣམ་ཀུན་དང་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་རེ་རེ་མིང་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སོ་སོ་གསུངས་པ་ལྟར་གསེར་གླིང་ལས་གསུངས་སོ།

ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ལམ་གྱི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། སྐྱེན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་པར་ཕྱིན་དུག་དག་དང་། ལམ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དུག་དེན་པའི་རྗེས་དེན་དུག་དང་། དག་བྱེད་དམ་ཟེན་བྱེད་ཀྱི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དངོས་མེད་ངོ་མོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་དེ། མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་གྱུར་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་བཞེད་དོ། མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། སེེ་སྐྱོ་སྐྱོགས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཉི་མར་སོ་སོར་ཡོད་པ་འབྲེལ་བར་སྐྱུར་རོ། གསེར་གླིང་བས། བར་དག་དང་ཞེས་པས་དེན་

ཉེ་སོགས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བསྐྱུས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དོ། །བྱ་བར་བཞེད་ཅེས་པས་
མཐར་གྱིས་བྱ་བ་སྒོ་བ་པ་སྐྱབ་པ་གསུམ་ག་དངོས་སུ་བསྐྱར་དོ། །དེ་གསུམ་ཉི་ལྔ་དང་
ཆོགས་ལམ་སྒྱུར་ལམ་འཕགས་ལམ་གསུམ་ལ་སྐྱར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་སྒྱུར་ཡིན་བྱས་
མཉམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་གྱི་རིམ་ཐར་ཆགས་
སུ་བསྒྲོམ་ཞིང་རེ་རེའི་སྐབས་པར་བྱིན་དུག་ལྡན་དང་། ཉེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དྲན་
པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་བྲིམས་དྲན་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་འདུག་པའི་
གཏོང་བ་དང་། དེ་དག་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་བོ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྒྱལ་ཆེན་
བཞི་སོགས་གྱི་ལྟ་དྲན་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་བོ་སྒྱུར་བ་སྐྱར་ཆོགས་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་**
གསུངས་ཏེ། ས་བརྩ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་པར་བྱིན་བརྩ་མི་དགོས་སམ་ཞེ་ན། **སྒྱུར་**
མེད་དེ། **པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བཞི་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་**
བྱིན། འདུ་ཚུལ་མཉམ་བཞག་དུ་ཤེར་བྱིན་བསྒྲོམ་པའི་རྩིས་ཐོབ་དུ་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་
བསྐྱར་པའི་ཐབས་མཁས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཤེས་རབ་སྟོབས་
དང་། ཇི་ལྟར་སྒོན་པའི་གནས་འབྱུང་པའི་ཤེས་རབ་སྒོན་ལམ་དང་། ཆོས་སྒོ་མཐའ་
ཡས་པ་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ་བཞིར་འདུ་བ་རྒྱན་སྒྲུང་ལྟར་དང་། ཆོག་གསལ་
ཡང་པལ་ཆར་འདྲའོ། །ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་བྱིན་དུག་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞི་འདུ་བར་བཤད་
དོ། །**སྒྱུར་པའི་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་དུ་བྱེ་**
བ་དུག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་བརྩ་ཡང་
དག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དུག་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས། ཉན། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་དོ། །ཞེས་རབ་འབྱོར་གྱིས་མཐར་གྱིས་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ་པ་གསུམ་བྲིས་པའི་ལན་
དུ་པར་བྱིན་དུག་རེ་རེའི་མདོ་སོ་སོར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བསམ་པ་སྐྱར་ཆོགས་རྩིས་

དན་བྱུག་གི་དང་པོ་ནི། འདིར་མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་སོགས་ལ་དན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་
 ཅམ་ལས་བྱང་ཕྱོགས་ལྷག་མ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆེ་
 རུང་གཉིས་སུ་དན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་དང་ལ་སོགས་པས་སྟོབས་ལཱི་བར་སྡེ་ཆོན་ལྷ་
 དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྟེ།
 ལམ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་དན་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱར་མེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེའི་མཆོན་
 ཉིད་གྱི་སྟོན་པ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ། གོ་རིམ་བཞིན་
 དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྟོམ་པའི་ལམ་གསུམ་
 གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དན་ཚུལ་རྫོད་པར་བྱེད་པ་དང་སྦྱར་རོ། མདོ་
 བྱི་ཉི་ལྔ་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། བཅུ་ལྷ་རྗེས་སུ་དན་པ་བསྟོམ་མོ། ཞེས་པའི་
 མདོར་བསྟན་བྱུང་མ་སྦྱར་ཀྱང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དན་པའོ་ཞེས་གཟུགས་
 སོགས་སྤང་བོ་ལྷ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྗེས་དན་ཆོགས་ལམ་དང་། རབ་
 འབྱོར། བཅུ་དན་པའོ་ཞེས་མཆོན་དཔེ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དོད་དང་། རབ་འབྱོར། བཅུ་
 དན་པའོ་ཞེས་ཟག་མེད་གྱི་སྤང་བོ་ལྷ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཅེ་མོ་དང་། རབ་འབྱོར། བཅུ་
 དན་པའོ་ཞེས་སྟོབས་བརྒྱ་སོགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་བཟོད་པ་དང་། རབ་འབྱོར། བཅུ་
 དན་པའོ་ཞེས་ཉེན་འབྲེལ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཆོས་མཆོག་སྟེ་སངས་རྒྱས་རྗེས་དན་ལྷ་
 དང་། རབ་འབྱོར། བཅུ་འཕགས་པའི་བདེན་པ། བཅུ་རྣམ་མཐུན་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅེས་
 པས་སྟོམ་ལམ་བསྟན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོག་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས་ལ། ལེའུ་བརྒྱད་
 མར་རྗེས་དན་ལྷ་གསུངས་པ་ལམ་སོ་སོར་མ་སྦྱར་རོ། གཞུང་མེད་ལས། མདོ་ལས་དན་
 པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ཅམ་བཤད་ཀྱང་། དེས་ཕྱོགས་མཐུན་ལྷག་མ་མཆོན་པར་བྱས་ནས་
 མདོའི་ཆོས་སོ་བདུན་པོ་དེ་ཆོན་པ་གསུམ་དུ་བཅད་ནས་ལམ་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་
 དན་ཚུལ་དེས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་འདིས་དེ་ལྟར་དན་པའི་
 གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་མཛད་པ་ནི། མདོ་ནས་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་
 གྱིས་བྱ་བ་སོགས་གསུམ་མཛད་པ་དེའི་ཆོག་དང་བསྟན་པར་སྤང་ཡང་། འཕགས་པ་

དང་མི་འགལ་བར་ཆོགས་ལམ་ནས་འདི་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པས་མདོ་ཡང་སྦྱར་
རོ། མཐོང་སོགས་ལ་སོ་སོར་མི་སྦྱོར་བར་དངོས་སུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ལ་
རྗེས་བྲན་བྱ་གསུང་ཀྱང་དོན་ལ་ཆོགས་ལམ་ནས་བཞག་པས་འཕགས་པ་དང་དགོངས་
པ་གཅིག་གོ། འདིར་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་དང་པོ་བཅུ་གཉིས་སོ། གཉིས་པ་ནི། གནས་
སྐབས་དང་བྲན་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་**དེ་བཞིན་དུ་**སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་
ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་བྲན་པའི་ཁར་ལ། **དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལྷུང་དུ་**
མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ནམས་དོན་དམ་པར་བྲན་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་དུ་སྤང་དོར་བཏང་
སྟོམས་སུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་རིམ་བུ་བཞིན་དུ་**རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་།** མདོ་ནི། རབ་
འབྱོར་རིམ་ལྟར། བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཅི་ཞིག་སྒོས་ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་ནི། གནས་སྐབས་དང་བྲན་
ཚུལ་སྤར་མ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་བྱིར་མི་སྟོག་པའི་དགེ་འདུན་
དོན་དམ་པར་བྲན་པ་མེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་དེའི་མཆན་ཉིད་**རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་།** མདོ་
ནི། རབ་འབྱོར། བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཅི་ཞིག་སྒོས་ཞེས་པའོ། འདི་གསུམ་བྲན་ཚུལ་དཀོན་མཆོག་
རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ནི། དེག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ་སོགས་དང་། ཆོས་
ནི། ཐོག་མར་དགེ་བ་སོགས་དང་། དགེ་འདུན་ནི། ལེགས་པར་ཞུགས་པ་སོགས་སུ་
བྲན་པར་གསེར་ཤིང་ལས་གསུངས་སོ། ཆོག་གསལ་ལས། ལམ་ནམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་ཡིན་པས་དེ་བྲན་པས་བྱེད་པ་པོ་བྲན་ཞེས་པ་དང་། ཆོས་མི་དགེ་བ་སོགས་
ལ་མི་འཇུག་པར་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པར་བྲན་པ་ཞེས་པ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་སྤར་མ་
བཞིན་ཞེས་པ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྐབས་ལ་འཆད་པ་སོགས་དོན་མིན་ནོ། སངས་རྒྱས་
ལ་བཤད་པ་**དེ་བཞིན་དུ་**བཞི་བ་རང་གིས་ཁས་སྤངས་པའི་དམ་སྟོམ་བསྐྱེད་བའི་**ཚུལ་**
ཁྲིམས་བྲན་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཅི་ཞིག་སྒོས་ཞེས་པའོ། ལྟ་བུ་ནི། དགེ་
བ་སྦྱབ་པའི་ཆོས་ཟང་ཟིང་གཏོང་བ་བྲན་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཅི་ཞིག་
སྒོས་ཞེས་པའོ། འཇུག་པ་ནི། ནམ་པར་དག་པའི་**ལྟ་**སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་འཇིག་
ཉེན་སྦྱོར་བ་བཞི་སོགས་སྟགས་ཁྲེལ་སྟུང་དུ། དབང་བོའི་ཚུལ་དུ་**རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་།**

མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ཉན། ལྷ་ཅི་ཞིག་སྒྲིམ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་དག་བྱེད་གི་
 སྒྱུར་བ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས། ཀུན་རྫོབ་དུ་མཐུན་གསུམ་གི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་རིམ་ཅན་
 དུ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་
 རོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། ཉན། བདུད་རིས་གི་ལྷ་རྣམས་གིས་ཚུགས་པར་
 དཀའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །ཆོག་གསལ་ལས། ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མོས་པ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ། །རྟོགས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ། །ཡང་
 ན་དེ་དག་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དང་སྙིང་བོའི་དོན་ལས་སོ། །ཡང་ན་རྣམ་གྲངས་
 གིས་བསྟན་པའོ་ཞེས་པ་ལྟར། སུ་ཉ་སོགས་གིས་བཤད་པས་གསེར་ཕྱེད་དུ་བཀོད་ཀྱང་།
 ཀོང་གི་འགྲེལ་ལྟར་རྣམ་བཤད་དུ་གསུངས་པ། གསེར་ཕྱེད་ལས། འདི་དག་ཀྱང་མཐར་
 གིས་པར་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་ཤིང་། ཞེས་སོགས་གི་དགོངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་རབ་གིས་
 ཟེན་པའི་དོན་དམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་བྲིམས་གསུམ་དང་གཏོང་
 བ་ལུས་སོག་འགྲེད་པའི་གཏོང་བ་དང་ལྷ་ཁམས་གསུམ་གི་ལྷ་འཕགས་པར་བྱས་ནས་
 དེ་དག་བྱ་བ་ཚུལ། ཚུལ་བྲིམས་གི་པན་ཡོན་རྒྱུད་བསིལ་བ་སོགས་དང་། གཏོང་བ་
 མཛའ་བཤེས་འཕེལ་བ་སོགས་དང་། ལྷ་དག་ལས་བྱུང་པར་ཅན་ལས་བྱུང་བ་དང་སྒྲོལ་
 མ་སོགས་གི་ཡོན་ཏན་བྱ་བ་པ་ལ་བྱས་པ་ཡང་སྤར་གི་ཆོག་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་པས་
 དོན་མིན་ནོ། །སུ་ཉ་སོགས་སྤེལ་པ་ལ་ཆེར་གིས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་གི་བཤད་པ་རང་
 ལུགས་སུ་བྱས་སྤང་ཡང་། རྗེ་ཡབ་སྤྲས་དང་ལོ་ཆེན་གིས་ཡུམ་མདོ་དང་འཕགས་སེང་
 གི་གཞུང་ལ་བསྟེན་ནོ། །

སྐབས་བརྒྱ་བ།

གསུམ་པ་སྐབས་བརྒྱ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་རྟེན་པའི་
འབྲེལ་བའོ། །

སྐབས་པ། ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐར་སྦྱར་པར་ཕྱིན་རྟེན། བྱེད་པར་བྱེད་པ་རྗེས་ངན་
ནམ་རྟེན་གིས། །དག་བྱེད་ལམ་དང་འབྲེལ་བར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ། རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
བཞེད་དོན་འདིར་གསལ་ལོ། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཀྱི་འབྲེལ་
ཚུང་དོན་གསལ་བའི་མཆན་འབྲེལ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་ལྷན་སེལ་ལས།
སྐབས་རྟེན་པའི་མཆན་འབྲེལ་བྱས་ཟིན་ཏོ། །

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུང་
དོན་གསལ་བའི་མཆན་འབྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་
ལྷན་སེལ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་མཆན་འབྲེལ་བཞུགས་སོ། །

ཤེས་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་ཀྱན་ལ་བྱས་པའི་ཐུགས། །
རབ་འབྱམས་གཞུང་ཀྱན་ངི་བཞེན་འབྲེད་པའི་གསུང་། །
རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་བྱས་པའི་སྒྱ་མངའ་བ། །
ཅ་བའི་ལྷ་མས་དུས་ཀྱན་འབྲལ་མེད་སྦྱོངས། །

གཉིས་པ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་ལ། འབྲེལ་བཀོད་པས་
མཚམས་སྒྱུར་བ། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ། སྐབས་བསྟར་བའོ། །

མཚམས་སྒྱུར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། རྣམ་བཤད་དུ་བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་དབྱེ་བ་འདིའི་ཁྱད་སྲུབ་པས།
དེ་ལྟར་བྱ་བྱེད་ལྟར་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གྲུ་མཐར་གྱིས་པའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པ་མཐར་ཐིན་པས་ནི། གྲུ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་རིམ་གྱིས་སྐྱོམ་པས་ཤིན་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གྲུ་རྣམ་

པ་དེ་དག་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྒྲོམ་རྒྱས་པས་སོ། ། ཀློག་མཐར་གྱིས་སྒྲིབ་བའི་
འོག་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་
པ་འཆད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་སྒྲིབ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བཞི་ཡོད་དེ།
ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པས་བྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་སོ། ། གསེར་ཕྱེང་
དང་རྟོགས་སྤང་དུ་དབྱེ་བ་གཞུང་བཤད་ལ་མར་སྒྱུར་བ། རེད་མདའ་བ་ལྟར་ཡིན་པས་
འགལ་བ་མེད་ལ། མཚམས་སྒྱུར་དུ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། བཞི་བོ་སྒྱུའི་མཚམས་
སྒྱུར་དུ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གམ་དཔྱད། དེ་ཡང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་མངོན་
དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱིས། དེ་དག་གི་ཡུལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནས་དཔེ་བྱད་ཀྱི་བར་གྱི་རྟོགས་
རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཐོབ་ལ། སྒྲོམ་ཆེ་ཡང་
འབད་ཚྱོལ་རགས་པ་དང་བཅས་ནས་སྒྲོམ་པས། རྣམ་པར་མ་སྒྲིབ་པ་དང་། དག་ས་
དང་ཁྱད་པར་རྒྱུ་མཐའི་སྐབས་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྒྲོམ་ཆེ་
འབད་ཚྱོལ་རགས་པ་མེད་པར་སྒྲོམ་པས། རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་སྟེ། དེ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མངོན་
དུ་བྱས་ཚུལ་གྱིས་དང་། ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་ཚུལ་གྱིས། བྱི་མ་གཉིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞུང་འདྲིན་རྩིས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བར་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཐར་ཐུག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་གོ། ། རྩེ་མ་གཉིས་ནི། གསེར་ཕྱེང་
ལས། ཡུལ་ཅན་རྣམ་སྒྲིབ་ཡིན་མིན་མི་རུང་བས། ཡུལ་ལ་བྱ་ཁིང་། དེ་གཅིག་གི་ཡུལ་
གཉིས་ཀའི་འང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནས། དང་པོའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པ་
མཐར་ཐུག་པ་མ་སྒྲིབ་པ་དང་། བྱི་མ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་གོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། རྣམ་སྒྲིབ་ཡིན་མིན་གསེར་ཕྱེང་དུ་
གསུམ་བཞེད་པའི་དང་པོ་ཆོག་གསལ་ལས། ས་དང་པོ་ལ་འདྲིག་རྟོན་ལས་འདས་པ་
དང་། ས་བརྒྱུད་པར་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བསམ་མི་བྱུང་བའི་
ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་དང་། མཐོང་ལམ་མན་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་
པར་བྱས་ནས། དེ་དག་གི་ཟག་མེད་ནི་སྒྲིབ་ཆོས་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཟེར།

གཉིས་པ་རྟོགས་དཀར། ཐོག་མ་ནི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་དང་
 རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། ཆོས་མངོན་པ་ལས། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཞེས་སྒྲིམ་པས།
 འདིར་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནམས་གྱི་སྐད་
 ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཞེས་དང་། ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་འཆང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་སྟེ་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཟག་པ་མེད་པར་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་རབ་གྱི་མཚོག་དུ་གྱུར་བའི་སྤྲིན་པ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་དང་
 བོ་ལ་ཕྱི་དོན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཟག་མེད་ལམ་བདེན་དང་། གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་
 སངས་རྒྱས་སྟེར་བའི་ལམ་བདེན་བཞག་ལ། གསུམ་པ་བོད་སྤྲུལ་ནམ་ནམས། ས་དང་བོ་ནས་
 བདུན་པའི་བར་འབད་ཚོལ་ལ་སྟོས་པས་མ་སྤྲིན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་དེ་ལ་མི་
 སྟོས་པར་འབྱུང་བས་སྤྲིན་པ་ཟེར་པས། དང་བོ་ལྟར་ན་སོ་སྟེ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་
 བ། ས་དང་བོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དེར་བཞག་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སོ་སྟེའི་ཆོས་ཉིད་དང་
 དབྱེར་མེད་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་ལ་བྱེད་བ། ནམ་སྤྲིན་མིན་པ་ཟག་མེད་མི་འཐད་པར་
 ཐལ་ལོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བར་
 བཤད་པ་གང་ཞིག ཟག་མེད་ལམ་བདེན་ལ་དེ་མ་ཆང་བའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་དགོས་
 སོ། གསུམ་པ་ལྟར་ན། ནམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མདོ་འགྲེལ་ལས་ཆན་དཔེ་སོགས་
 བཞག་པས། དེ་ས་བདུན་པ་མན་ལ་ངེ་ལྟར་འགྲིག་ཅེས་བཀག་གོ། རྟོགས་སྤང་དུ། ས་
 བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་ནི་འབད་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལྷོག་པ་ནས་
 ནམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པ་དང་། ནམ་བཤད་དུ།
 སྐད་ཅིག་མ་བཞིའི་དང་བོས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཚོལ་བས་བསྐྱབས་པས་ན། ནམ་
 པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་ཡང་། གསེར་ཕྱིང་ལྟར་བྱ་ཡི།
 ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་རྒྱུད་ལ་སྟེས་པའི་ཆོས་ལ་མི་བྱ་སྟེ། ནམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་ལ། རྒྱུན་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བར་རྩ་འབྲེལ་གཉིས་ཀར་
གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་ཆབ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ཀས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་བདུན་
པ་མན་ཆད་གྱིས་ཟག་མེད་གྱི་ཡིན་ཏེ་ནམས་འབད་ཚྱུ་གིས་བསྒྲིམ་པའམ། དེ་དག་
སྒྲིམ་པའི་སློབ་འབད་ཚྱུ་གིས་བསྒྲིལ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྩམ་བཤད་ལས། རྒྱུན་མཐའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་གྱི་རྩམ་པར་སྤྲོན་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་རྩམས་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་འདི་
ནི་ཆོས་ཅན། ཞེས་དང་། རྟོགས་སྤང་ལས། རྩམ་པར་སྤྲོན་པ་མིན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་
རིགས་གཅིག་མདོན་དུ་བྱས་པའི་དུས་སུ་ཀུན་མདོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་སློབ་ལམ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། རྩམ་པར་མིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་རྩམས་
རྒྱུན་མཐའི་རྩིས་སུ་མདོན་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་བདུན་པ་མན་གྱི་ཟག་
མེད་ལ་རི་ལྟར་འགྲིག་ དེས་དཔལ་ལྷན་པས་གསེར་ཤིང་དང་མི་མཐུན་པར་བཤད་པ་
ཡང་ཞེགས་སོ། །ཡོ་ཆེན་གྱིས་འདི་བཞི་ས་བདུན་པ་བརྒྱད་པ་དགྲ་བ་བཅུ་བ་ལ་རིམ་
བཞིན་ཐོབ་པར་བཞག་པའང་མི་འཐད་དོ། རྒྱུར་རྩམ་པར་སྤྲོན་མ་སྤྲོན་ནི། འབད་ཚྱུ་
རགས་པ་དང་བུལ་མ་བུལ་ལ་བྱེད་པས་མི་འདྲའོ། རྩི་བཅུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པ་
སོགས་གྱིས་འདི་བཞི་དང་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དོན་གཅིག་དུ་བཞེད་པས།
སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ལ་འདི་བཞི་གང་རུང་མི་དགོས་ཟེར། རྩམ་བཤད་ལས། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་
སྒྲིམ་པའི་སྐབས་སུ། རི་ལྟར་སྒྲིམ་བུའི་ཐོ་ཆུན་རྒྱུད། ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར་ན། ཟག་མེད་གྱི་
ཆོས་གཅིག་མདོན་དུ་ཐུར་པ་ན་ལྟག་མ་རྩམས་ལ་སྤྲོམ་མི་དགོས་པར་དཀྱུས་གཅིག་ལ་
གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་མདོན་སུམ་དུ་འཐུར་བའོ། དེ་རྒྱུན་མཐའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་ཆེ་
ཡིན་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆེ་ནི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་
གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཐུར་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་
རྩམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོར་འཕོ་བར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས། རྒྱུན་
མཐའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་དུ་འདོད་དེ། རོལ་མཆོལ་ས། ཁ་ཅིག་རྒྱུན་མཐའི་

སྟུང་བའི་ལམ་དེ་རྒྱུ་ཅིག་སྟུང་མིན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནམ་
པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཅིག་སྟུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་།
བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། ལྷན་མཐའི་སྟུང་བའི་ལམ་དེ་རྒྱུ་ཅིག་སྟུང་ཡིན་
པ་གང་ཞིག་རྒྱུ་ཅིག་སྟུང་བཞི་བོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ནམ་བཤད་གྱི་དེ་ནི། དཀྱུས་ཐོགས་གཅིག་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་
གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་རིམ་གྱིས་སྟོན་པ་དེ། མཐར་སྟུང་དང་ལྷན་མཐའི་སྟུང་བའི་ལམ་
ཡིན་གསུངས་ཀྱི། དེ་རྒྱུ་ཅིག་སྟུང་དུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། བཟོ་བོ་མཁས་པས་བོ་ལྷན་གྱི་
འཁོར་ལོའི་ཅིབ་ལོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོན་སོགས་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་རིམ་གྱིས་
བསྐྱེགས་པ་མཐར་སྟུང་གྱི་དཔེ་དང་། དེ་རྗེས་གཅིག་བསྟོད་པ་ན་ཐམས་ཅད་འགྲུལ་བ་
རྒྱུ་ཅིག་སྟུང་གྱི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་བཤད་ལས། ལྷན་མཐའི་སྟུང་ལས་བརྒྱ་
བའི་གནས་སྐབས་སུ་མཐར་གྱིས་སྟོན་པའི་ཆེ། ནས། གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་དཀྱུས་ཐོག་
གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ལ། ཞེས་དེ་མཐར་སྟུང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ནམ་པར་སློན་པ་མིན་པའི་རྒྱུ་ཅིག་སྟུང་།

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་ནམ་པར་སློན་པ་མིན་པའི་
རྒྱུ་ཅིག་སྟུང་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མཆོན་བྱེད་གྱི་དཔེའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་
པོ་མཆོམས་སྟུང་བ་ནི། རྒྱུ་ཅིག་མ་བཞིའི་དང་པོ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་འབད་ཚེལ་
གྱིས་བསྟོན་པའི་ནམ་པར་སློན་པ་མ་ཡིན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་
ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། རྒྱུ་ཅིག་པ་ལ་སོགས་

པ་རེ་རེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་། དེ་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱན་ཡུལ་དུ་
བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཉེ་ཆུན་མཐར་གནས་པའི་སྒོ་གསུམ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐུབ་
པའི་རྣམ་སྤྲིན་མེན་པའི་ཆོས་རྟོགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་པ་ཡི། རྟོགས་པ་འདི་ནི་སྐྱད་
ཅིག་སྦྱོར་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་ནི། དེ་སྐྱད་ཅིས་བཀའ་བསྩལ་བ་དང་། བསྟུན་
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་པར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། ཅིས་པའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་
བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། མཐུན་རྒྱུན་ཆང་བ་ལུང་གིས་སྦྱབ་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་བ། ཐལ་
རང་ཐུན་མོང་གི་གཞུང་ཡིན་པས་ལྷགས་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་
བོར་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ནས། དངོས་པོ་གཅིག་གི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་
ཆོས་ཉིད་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་དངོས་
པོ་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས། གང་ཟག་གང་གིས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་
དེ་བཞིན་ཉིད་མདོན་སུམ་མཐོང་བ། དེ་ཡིས་དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མདོན་
སུམ་དུ་མཐོང་། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདིར་དངོས་སུ་ཆོས་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་མདོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གསུངས་ཀྱང་།
དེ་ཡང་སྤྱི་བ་གཡོགས་དང་བྲལ་བས་ཡིན་ལ། འདིར་ཆོས་ཅན་ཟག་མེད་རྣམས་རྟོགས་
པའི་ངི་མ་བྲལ་བས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ཟག་མེད་གཞན་
མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནུས་པར་སྦྱར་རོ། །ཅུ་བའི་ཀྱང་སྐྱས་ནགས་ཆལ་གྱི་ཤ་བ་བསྐྱས་པ་
ལྟ་བུ་མང་བོས་གཅིག་བསྐྱས་པ་འབའ་ཞིག་དུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་ངོ་བོར་སྦྱར་བའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་
མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེས་ཀྱང་། ཉེ་ཆུན་གསུམ་དེ་རིགས་པས་སྦྱབ་པ་ནི། རྒྱུན་
མཐའི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཆང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་སྦྱིན་སོགས་གཅིག་ཡུལ་
དུ་བྱས་ན་གཞན་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་
ཅི་ལྟག་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོས་དེ་ལྟར་རུས་པའི་ཕྱིར། ཉེ་ཆུན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་
དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྐྱད་

ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ༡༩༥༥ལྷོ་པ་བྱང་རྒྱལ་མེས་དཔའི་རྒྱན་
མཐའ་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ནམ་པར་སློན་པ་མིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པའོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟེ་བྱ་སྟེ།
གཉིས་པ་མཆོན་བྱེད་དཔེ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་དང་
པོ་ལྷང་རིགས་ཀྱིས་སྒྱུབ་པར་མ་བཟང་ཡང་རི་ལྷར་ན་བག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་
དམིགས་ན་བག་པ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ། འཛིག་རྟེན་
ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་སྟོན་ནོ། །གཉིས་པ་ཆ་བ་ནི། རི་ལྷར་ཏེ་དཔེར་ན་སྒྲིས་བྱས་ཐོ་རྒྱན་
རྒྱད་ཀྱི་ཐོ་གཅིག་ རྟོག་པ་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་པ་ན། ཐོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཅར་
འགྲུལ་བ་ལྟར། རྒྱན་མཐར་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་བག་མེད་གཅིག་ཤེས་པ་ན་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །༡༩༥༦འདི་ལ་སྤྲེལ་མའི་མདོ་ལས་བྱུར་བ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་
འགྲུལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲིས་བྱས་རྟོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་
ན་བཟོ་བོ་མཁས་པས་སྟོན་བཟོ་ལེགས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་ཐོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་
ཅིག་ཅར་དུས་གཅིག་དུ་འགྲུལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་པའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་འཕེན་
པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས། སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ཁོ་ན་ལ། བག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་ན་རིགས་མཐུན་པ་ཐམས་
ཅད་ཡུལ་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་གསལ་ལས། ལྷགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངག་གཅིག་པོ་འདི་ནི་མཆོན་ཏེ་བཞི་
ཆར་ལ་སྒྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། དཔེ་འདི་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱར་བར་གསེར་
ཤིང་ལས་གསུངས་སོ། །

ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར།

གཉིས་པ་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་
སྒྱུར་བ་ནི། **དེ་ལྟར་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་འབད་ཚེ་ལ་**
རགས་པ་མེད་པར་བསྒྲོམ་པའི་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་
པ་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་སྟོན་རྟོགས་
པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུངས་སོ། གཉིས་
པ་རྩ་བ་ནི། ལྷན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གང་གི་ཆེ་ངོ་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་དཀར་
པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་བྱིན་པ་འབད་ཚེ་ལ་རགས་པ་མེད་
པར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེས་ཏེ། སློམ་
པའི་ཡུལ་ནམས། ལྷན་མཐའ་**དེའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་**
གཉིས་པའོ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ངི་ལྟར་ན། བསུ་ལུག་ཅུ་བའོ་ཞེས་པའོ། གསེར་
ཤེང་ལས། འགྲེལ་བ་ལྟར་ན། གང་ཆེ་ནམ་སྤྲིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི། གནས་སྐབས་དཀར་ཆོས་
སྐྱེས་ལྟར་པ། དེ་ཆེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡེ་ཤེས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་རང་བཞིན། ཞེས་
འདོན་དགོས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** གང་
གི་ཆེ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྟོན་བསྐལ་བ་བྲངས་མེད་གསུམ་དུ་གཉེན་པོ་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྒྲོམས་པས་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བས་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་གཉེན་པོ་ནམ་པར་བྱང་པའི་ཕྱོགས་འབད་
ཚེ་ལ་རགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ངི་མ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ན། དཔེར་ན། རུལ་ཁྲག་སྒྲ་སོགས་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་ཀའི་
ཟླ་བའི་འོད་བཞིན་དུ། དཀར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་
ན་ལ་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྟར་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་ནམས་རྟོགས་པའི་
ལྷན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་

པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲིང་།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲིང་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་
སྒྲུབ་བ་ནི། དེ་ལྟར་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་གསུམ་པ། དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་མེད་
པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཉེ་ལྷོ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་ཕྱིན་དུག་ལ་སྒྱུད་པ་ཡིས། ཆོས་
ཀྱན་མི་ལམ་འདྲ་བར་རྫོགས་པ་ལ་གནས་ནས། གོམས་པའི་སྒྲིང་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉེ་ལྷོ་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད། དུ་སྐད་ཅིག་མ་
ནི་གཅིག་གིས་རྫོགས་པའི་སྒྲིང་བ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་ལྷོ་མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར།
ནས། སྤུལ་བ་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་ཏེ། སྤོན་ས་དགྲ་བ་མན་ཆད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་གོམས་པས་
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བར་བྱས་ནས། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་རྫོགས་པའམ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་
བདེན་པར་མེད་པ་མི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་
རྫོགས་ཤིང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་
པར་བསྐྱབ་པས་གནས་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་རྫོགས་པའི་རྣམ་
པ་ཙན་གྱི་སྒྲིང་བ་མཐར་ཐུག་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་
དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་

བའི་ངོ་བོའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་ན། སྐད་ཅིག་
མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་སྤྱི་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར།

བཞི་བ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་
སྒྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་གསུམ་པ་བསྟན་ནས་བཞི་བ། གཞུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱི་མེད་པའི་
མཚན་ཉིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
གཉིས་སྤྱི་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཡིག་ལ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པ་ལྟར་
སོགས་དང་ནི་དེ་མཐོང་གི་ཤེས་པ་ཉིད། སང་པ་ན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་བ་ལྟར་
རོ། །རྒྱ་ཡིག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱི་མེད་པ་ཡི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐད་ཅིག་
གཅིག་གིས་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཡིག་ལ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པ་
བ། བཅོམ་ལྟན་འདས། ལེན་ལྟན་ལྟ་བུ་གཅིག་པའོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་
བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཡིག་ལ་བསྐྱེད་པ་
མེད་གསུམ་གྱི་དུས་ལྟར་རིང་མོ་ཞིག་ནས་བར་ཆད་མེད་པར་གཞུང་འཛིན་གཉིས་
སྤྱི་སྒྲུབ་བ་སྒྲིབ་བ་ལ་གོམས་པ་དང་དུ་གྱུར་བས་ན། གཞུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱི་སྒྲུབ་བའི་
བག་ཆགས་དྲུང་ཕྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། དཔེར་ན། གང་གི་ཆོ་གཞུང་བ་
དང་འཛིན་པ་རྩིས་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ། རྩི་ལམ་གྱི་ཁང་བྱིམ་སོགས་ལ་གཞུང་བ་དོན་
གཞན་དང་རྩི་ལམ་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་ལ་རྩིས་ཐ་དད་པའི་འཛིན་པར་མི་མཐོང་བ་
དེའི་ཆོ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཡིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་

གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཆོས་ནམས་ཀྱི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པས་ན་དེ་འདྲའི་སྒྱུར་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། །༡༧༽
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པ་བཞི་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཡིན་
 ཏེ། མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། ཆོས་ཐམས་ཅད་འཁྲུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་བཞི་ཀའི་མདོ་ཡིན་ལ། དེ་ནས། དེ་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པས་གོང་གི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གསུམ་པའི་མདོ། རྒྱ་མཚོ་ལྷ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་འཁྲུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་ཀྱི་
 མདོའི་བར་ཅིའི་ཕྱིར་གསུངས་སྟུང་པའི་དོགས་པ་བསུས་ནས། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ནི་
 རྒྱ་མཚོ་དང་མཚུངས་པའོ། ནས། རམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འཁྲུག་པ་མེད་པའོ། ཞེས་པའི་
 བར་ཀྱིས་དམིགས་པ་གཟུགས་སོགས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཚུངས་པས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་
 ཤེར་ཕྱིན་སྟུ་མེད་པར་འཐད་པ་སོགས་གསུངས་ལ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན། ནས། རིག་
 པར་བྱའོ། ཞེས་པས་དོན་བསྟུས་སོ། །

སྐབས་བསྟུ་བ།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
 བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཅིས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་བདུན་པའི་
 འགྲེལ་བའོ། །

སྒྲིས་པ། ཚེ་ལ་བཅས་ཚེ་ལ་མེད་ལམ་ཀྱི་བསྟོན་བྱའི་ཡུལ། ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱན་
 གཅིག་ཅར་བསྟོན་ལུས་ཤིང་། བདག་མེད་ཕྱ་རགས་རྟོགས་པའི་ཆོས་བཞག་པའི། རྒྱན་

མཐའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་ཚུལ་མདོ་བཞིན་བཀོད། །

ཅེས་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་རྒྱུད་དོན་གསལ་
བའི་མཆན་འགྲེལ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་ལྷན་སེལ་ལས། སྐབས་བདུན་
པའི་མཆན་འགྲེལ་བྱས་ཟིན་ཏོ། ། ༥སཏྲ་མཆོ་ལི།

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་
དོན་གསལ་བའི་མཆན་འབྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་
ལྷན་སེལ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཆན་འབྲེལ་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་མེད་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་འདྲེན་མཛད་ལྟས། །
ལྷ་མེད་སྒོ་གསུམ་ཕྱིན་སྐབས་ཆ་ཟེར་གྱིས། །
ལྷ་མེད་སྐྱུ་གསུམ་མཛད་པའི་ཟབ་གནད་ཀྱོན། །
ལྷ་མེད་ཡུམ་གསུམ་དགོངས་དོན་གསལ་བར་སྟོལ། །

མཚམས་སྒྱུར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་བཀོད་པས་མཚམས་སྒྱུར་
བ་དང་། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་སྒྱུར་
གྱི་རྗེས་སུ་ཆོས་སྐྱེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་སྒྱུར་བ་ནམ་པར་བསྟོམས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་ལ་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་པ་ཡིན་ཏེ་འམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་བཞི་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ཡང་
ནམ་བཤད་དུ་སྐབས་ཀྱི་མཚམས་སྒྱུར་དུ་བྱས་པ་ལྟར་རོ། །འདིའི་ཡང་སྐབས་སྐད་ཅིག་
སྒྱུར་བཞིན་དབྱེ་བར་མ་ཟད་ཅེས་པར་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་དུ་གསུངས་སོ། །

སྐྱེ་ཆམ་པར་བཞག་པ་སྤྱི་དོན།

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་ཆམ་བཞག་དང་། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །སྤྱི་དོན་ནི་ཉི་ཟེར་དུ་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་གསུམ་བྱས་པ་ལྟར། གསེར་ཕྱེད་དང་རྟོགས་སྣང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་ཆམ་བཤད་དུ་སྐྱེ་ཙམ་གསུངས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཁ་བསྐངས་ནས་འཆད་པར། སྐྱེ་གངས་ནི། འཕགས་པ་སྤྱི་དོན་ཆེན་ཕྱེད་བ་དང་རིག་པ་དུག་ཅུ་བར་ཆོས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་དང་། རྒྱ་སྐྱེ་མར་རང་དོན་དོན་དམ་དང་གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་གཉིས་བྱས་པ་འདྲ་ལ། འོངས་སྐྱེ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་འོངས་སྤྱོད་པས་རང་དོན་དང་། སྤྱུལ་སྐྱེ་གཞན་དོན་དུ་སྤྱུལ་བས་གཞན་དོན་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུའམ་ཉིན་དེ་གསུམ་དུ་མདོ་རྒྱན་དང་། རྒྱ་སྐྱེ་མར་ཟབ་པ་ཆོས་སྐྱེ། རྒྱ་ཆེ་བ་འོངས་སྐྱེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྤྱུལ་སྐྱེ་གསུམ་དང་། འཕགས་པ་སྤྱི་དོན་གསུམ་ལ་བསྟོད་པར་ཡང་དེ་གསུམ་གསུངས་སོ། །ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་ས་དང་པོ་བ་སོགས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་འོངས་སྐྱེ་བཏགས་པ་བ་དང་། ས་བཅུ་བ་ཁོ་ནས་མཐོང་བའི་འོངས་སྐྱེ་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་། ཡང་ན་སྤྱུལ་སྐྱེ་ལ་ཆམ་སྤྱི་ཡིན་མིན་གཉིས་ཏེ་ལྟ་གསུངས་སོ། །གསེར་སྤྱི་པས་ཆམ་པར་སྤྱི་པ་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྐྱེ་དང་། ཆམ་པར་མ་སྤྱི་པ་བཟོ་སྐྱེས་སྤྱུལ་སྐྱེ་ལྟ་དང་། འཇམ་དཔལ་གྲགས་པའི་མཆན་བརྗོད་འགྲེལ་བར་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་སྐྱེ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྟ་དང་། སྤྱི་དོན་ཀྱིས་ཆམ་པར་སྤྱི་པ་དང་སྤྱུལ་བ་དང་ཞེས་པ་སྐར་ལྟར་སྤྱུལ་སྐྱེ་ལ་གཉིས་བྱས་སམ་དཔྱད། སྐྱེ་བཞིའི་དང་པོ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད་ལྟ་ནི། སྐྱེ་འཛིག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བས་འདུས་མ་བྱས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆམས་དང་ཆམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་དང་། སྐྱོ་སྐྱུར་རམ་གཞུང་འཛིན་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་གསུམ་ལས་གྲོལ་བ་སྐྱོ་བྱུར་ཆམ་དག་དང་། སྤྱི་མ་རང་བཞིན་ལ་མ་

ཞུགས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་བའི་རང་རིག་པའི་ཡུལ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་ལ་བར་བཞིན་རྣམ་དག་སྟེ་ལྟ་དང་། ཡོན་ཏན་ལྟ་ནི། ཡོན་
 ཏན་ཆོད་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། གངས་མཐའ་མེད་པ་དང་། རྟོག་གེས་སྤྱ་བཞིན་བསམ་
 དུ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པས་མཉམ་པ་མེད་པ་དང་། ཇི་མས་
 དག་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་དང་། སྟེ་རྒྱ་ཆེ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལའི་
 སྤྱབ་བྱེད་དོ། །གསེར་ཕྱེད་དུ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲིའི་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་འདུས་མ་བྱས་
 ཡིན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་
 ཟེར་བ་བཀག་པ་རྒྱུ་ནང་བ་ཡིན་ནམ་དུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲིའི་གསེར་ཕྱེད་ལས། སེམས་
 སེམས་བྱུང་གཞུང་ནས་འཆད་པར་འཇུག་བ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས། དབང་ཤེས་
 དང་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲིའི་དང་རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། །འོངས་སྒྲིའི་བྱུང་
 པར་ལྟ་ནི། གསུང་བཞེད་བྱ་བ་དེན་གཉིས་སྟོན་པའི་བྱུང་ངེས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་
 རྟོགས་པར་འོངས་སྒྲིའི་དང་། སྒྲིའི་མཆོན་དཔེས་སྤྱས་པ་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་བར་རིགས་
 རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྟོན་པ་གཉིས་དང་། ཐུགས་རྟེན་རྩེ་ཡུན་རིང་གོམས་པས་འགོ་བའི་
 དོན་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། དེ་འབད་ཚོལ་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་
 པ་དང་། རྩེ་འཕུལ་གྱིས་སྤུལ་བའི་སྒྲིའི་སྤྱ་ཆོགས་སྟོན་པ་སྒྲིའི་ངོ་བོ་མི་འཇུག་ཞིང་རང་
 བཞིན་དུ་མར་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་ལྟོ། །གསེར་ཕྱེད་ལས་ངེས་པ་ལྟ་ལྟ་ནི་འཐད་པ་ལྟ་བུར་
 གསུངས་པ་འོག་དུ་འཆད་དོ། །སྤུལ་སྤུས་ནི། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐུང་འདས་ལ་འདུན་
 པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཁྱེད་དེ་བྱུང་ཆུབ་མཆོག་ལ་
 འགོད་དོ། །ཁ་ཅིག་འོ་བོ་ཉིད་སྒྲིའི་སངས་རྒྱས་མིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱན་མི་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ། རྣམ་བཤད་དུ། དེ་ཡོན་ཏན་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་བཀག་ལ། དེ་སངས་
 རྒྱས་དུས་འབའ་ཞིག་དུ་འཛོག་ན། མི་རྟག་པར་ཐལ་ཟེར་ན། འདུས་མ་བྱས་རེ་འགའ་བ་
 མ་ཤེས་པས་ནོངས་གསུངས་སོ། །རྟོགས་སྤང་དུ། དེ་ལ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་སོགས་
 དུག་ཅུ་དང་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། རྣམ་མཁྱེན་མིན་པས་སངས་རྒྱས་

མིན་ན་གཞུགས་སྐྱེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་མིན་པར་ཐལ་བས་བཀག་གོ། འོན་ཀྱང་ངོ་བོ་
ཉིད་སྐྱེ་ལ་ཤེས་བྱ་ཀུན་གཟིགས་མི་བེར་ཀྱང་། གཙུག་ཏྲར་སོགས་ཀྱིས་གཟིགས་བེར་
བ། འགྲེལ་བར། ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པར་སྤང་བ་བསྐྱེད་པའི། ཞེས་པ་
ལྟར་ནམ་མཁུན་དེར་ཤར་བས་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་མདོ་ལས། གང་དག་ང་ལ་གཞུགས་
སྤྱ་མཐོང་། ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲར། དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། རྩུབ་
པའི་དབང་པོའི་སྐྱེ་ཡི་གཞུགས་བརྟན་འཆར། ཞེས་གསུངས་པས་གཞུགས་སྐྱེ་གཉིས་
སངས་རྒྱས་མིན་ཏེ། གདུལ་བྱའི་གཞན་སྤང་ཙམ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་རང་སྤང་ལ་མེད་
ཅིང་། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེས་པ་མིན་བེར་བ། རྟོགས་སྤང་དུ། དེ་བས་སྐྱེ་ལ་ངན་
སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་མཚམས་མེད་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་
སོགས་ཀྱིས་བཀག་ནས། རྒྱུད་སྒྲའི་དོན་སེམས་ཅན་ལས་དག་ལ་འཆར་གྱི་མ་དག་པ་ལ་
མི་འཆར་བའི་དོན་དུ་གསུངས་ལ། ནམ་བཤད་དུ། གཞུགས་སྐྱེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ལ་མི་
སྤང་ན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་ན་ཆོགས་གཉིས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་
གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱུང་ན། ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཐོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་ཕྱད་པར་ཐལ་
ལ། འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཆོ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱར་
བེར་བ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ན་སྒོ་མེད་བེར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་
ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་བེར་བ་ནི། རྒྱུད་འཕེན་ལྟར་སྒོ་ཟད་ཆོས་
ཟད་དུ་འགྲོ་བར་སྐྱེ་ཞེས་བཀག་ནས། མདོ་དོན་བཅ་པོས་བསྐྱེས་པའི་གཞུགས་མེད་
པར་གསུངས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ལ། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་
ནམ་པ་ལྷས་བསྐྱེས་ཏེ། ཞེས་པའི་ལྷའི་དང་པོ། རོལ་མཚོ་ལས། དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ནམ་པར་དག་པ་དང་། ཞེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་གིས་གསུངས་པས། དང་
པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་གསེར་སྤོང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་ལ།
རྟོགས་སྤང་ལས། རི་ལྷ་བ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དག་པ་གཉིས་ལྟན་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་

པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པས། ཆོས་
 དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱར་ཀྱང་ཆོག་གས་དབྱད། ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆ་ལ་ལྷོག་ཆས་
 ཡེ་ཤེས་བཞི་འབྱེད་པར་གསུངས་པས། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་བྱ་མེ་ལོང་ལ་གཞུགས་
 བརྟན་ཤར་བ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། བྱད་པར་ལྷ་ནི། ང་དང་ང་ཡི་བ་
 དང་བྱང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བས་ང་ཡི་མེད་པ་དང་། ཤར་ལ་
 སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་དང་། ཏུས་རྟག་ཏུ་ལྡན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་
 ཀུན་ལ་མ་ཆོངས་པ་དང་། རྟག་ཏུ་ཡུལ་རེ་རེ་ཙམ་ལ་མངོན་སྟོགས་མིན་པ་ལྷ་དང་། སྒྲ་
 འོན་ནི། ཡེ་ཤེས་གཞན་གསུམ་དེ་ལས་གཞུགས་བརྟན་བཞིན་འབྱུང་བ་དང་། ལོངས་
 སྐྱེའི་རྒྱའི་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། སྟོབ་ལམ་དུ་བདག་གཞན་
 མཉམ་ཉིད་སྟོམ་པའི་འབྲས་བུ། ཆོས་རྣམས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ། སྟིང་རྩེས་བེན་པ་ལས་མཆོངས་ལྡན་མི་དགོས་སོ། །སོར་
 རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། ཆོས་རྣམས་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ཐོགས་པ་མི་མངའ་ཞིང་ཉིང་
 ཇི་འཛིན་དང་གཞུངས་གྱི་སྟོར་གྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་སྣ་ཆོགས་སུ་སྦྱུལ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ།
 ཡེ་ཤེས་བཞིའི་རྒྱ་ནི། རིམ་བཞིན་ཆོས་ལེགས་པར་འཛིན་པ་དང་། སེམས་མཉམ་ཉིད་
 སྟོམ་པ་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་དོན་སྦྱབ་པའོ། །ཅན་གོ་མིས།
 ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་དང་ངོ་བོ་
 ཉིད་སྟེ་དང་། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་
 གྱུར་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལོངས་སྟེ་དང་། དབང་ཤེས་ལྷ་གནས་གྱུར་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་
 དང་སྦྱུལ་སྦྱར་བཤད་ལ། ཡང་ན་ཆོགས་དུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 གནས་གྱུར་སྦྱུལ་སྟེ་དང་། དབང་ཤེས་ལྷ་གནས་གྱུར་ལོངས་སྦྱར་བཤད་པ་དང་། གསེར་
 འོད་དང་མདོ་རྒྱ་སོགས་དེ་དང་ཆ་འདྲ་གསུངས་པ་རྣམས། རང་ལུགས་ལ། ཡེ་ཤེས་
 བཞི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྦྱར་བྱས་ནས་གཞུགས་སྦྱོར་གཉིས་དེ་དག་གི་བདག་རྟེན་ལས་བྱུང་

བ་དང་། ཅན་གྱི་མིས་ཉེ་བར་བཏགས་པས་དེ་བཞིན་གཞན། ཞེས་པ་ལྟར། གཞུགས་སྐྱོད་གཉིས་ཡེ་ཤེས་བཏགས་པ་བར་གསེར་སྤེང་ལས་གསུངས་སོ། །གནས་ལྟར་ལ། མདོ་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བཤད་སློབ་པ་ཉན་མར། གཞུགས་སྐྱོད་གནས་ལྟར་ལྟུལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་གནས་ལྟར་ལྟུལ། ཆོར་བའི་སྤང་བོ་གནས་ལྟར་ལྟུལ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་གནས་ལྟར་ལྟུལ་བཞི་བྱས་ལ། དང་པོ་ནི། དབང་བོ་ལྷ་རྣམས་གཞན་ལྟར་ན། སློབ་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ནི། ས་སྤེ་གནའ་མཆན་ལྟར། སྤྱོད་ཀྱིས་བཞི་སྟེང་འོག་ཉིས་ཏེ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་སྤྱོད་ཀྱིས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བའི་དྲུག་ཅུ། དེ་དག་རེ་རེ་ལ་གཞུགས་སྐྱོད་ཀྱི་རོ་རེ་ག་ཕྱེ་ལྷ་སྟེ་སྤྱུ་བརྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། མིག་གི་ཡུལ་ལ་གཞུགས་དྲུག་ཅུ་གནས་མ་ལྟར་ནའང་ཡོད་པས་དེ་དག་དོར་བས། ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རྣ་བ་སློབ་ཀྱིས་བཞི་ལ་སྐྱོ་སློབ་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་ག་ཅུ་དོར་བས། ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་བ་བཞི་བཞི་སྟེ། བསྟོམས་པས་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དབང་པོ་རེ་རེར་འབྱུང་ངོ་། །འདི་ལ་བོད་འགའ་ཞིག་མཆན་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་འདྲེན་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་འདྲེན་པས། དང་པོ་ལྟར་ན། དབང་པོ་རྣམས་མཆན་དཔེ་བཅེར་དགོས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་སའི་གནས་ལྟར་བཅི་བའི་སྐབས་དོན་ཉམས་ཞེས་འདམ་དབྱངས་དགའ་སློབ་མདོ་རྒྱན་འབྲེལ་བར་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་གནས་ལྟར་ལ། ཉོན་ཡིད་དབང་ཤེས་རྣམ་རྟོག་ཀྱན་གཞི་གནས་ལྟར་བཞིའི་དང་པོ་ནི། ཡིད་ནི་སློབ་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་གནས་ལྟར་མཉམ་ཉིད་དང་། གཉིས་པ་དོན་བཅས་སློབ་ཀྱིས་དབང་ཤེས་གནས་ལྟར་བྱ་བྱབ་དང་། གསུམ་པ་རྣམ་རྟོག་སློབ་ཀྱིས་ཡིད་ཤེས་གནས་ལྟར་སོར་རྟོག་དང་། བཞི་པ་རྟོན་ནི་སློབ་ཀྱིས་ཀྱན་གཞི་གནས་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་དང་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་སྐྱར་ན། རོལ་མཆོ་ལས། དེས་ན་ཅན་གྱི་མིས། རྣམ་ཤེས་གསུངས་པའི་དོན་འདི་བཞིན་དུ་བཞེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།

སྒོ་མང་ཡིག་ཆར་མདོ་རྒྱན་གྱི་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། ཞེས་པའི་དགོངས་པར་
འགྲོ་སྒྲུལ་མོ། །འབྲིག་པ་གཞན་དུ་ཞེས་པ་ཆོར་སྤང་དང་། ཉམ་མཁའ་སོགས་འདུ་ཤེས་
ལ་སྒྱུར་ཚུལ་སྤྲོད། །རྟོགས་སྤང་དུ། ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་སྟེད་པ་དངོས་
སུ་འཇལ་བ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དེས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་ངོར་ཇི་སྟེད་པ་མ་གཟིགས་
པའི་དོན་དང་། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ལ། དེས་དངོས་
སུ་རྟེན་དོན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་གསུངས་པ་དེས་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟེན་པའི་
དོན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཅེས་པ་ཡིན་པ་སྒྱབ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་སོ། །དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་
ཀྱི་ཆད་མ་དང་ཀྱན་རྗེས་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་འགལ་བར་གསུངས་པ་ལྟོག་པ་འགལ་
བའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་བཞི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ། ལོངས་
སྟོང་རྟོགས་པའི་སྒྲུ། མཆོག་གི་སྒྲུལ་བའི་སྒྲུའོ། །

རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྲུབ་ཞེས་པའི་དང་པོ་རོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་སྒྲུ་སྟོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཆ་བ་ནི། ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ནི། །སངས་རྒྱས་སའི་ཟག་
པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་། །ཁ་ཤོད་གཞུང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །ཀྱུ་ཀྱེ་རྣམ་པ་
ཀྱན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་མཆོན་ཉིད་ཅན། །ཀྱེ་ཀྱེ་ལྡི་ཉི་
སྤང་གི་འགྲེལ་ཚུལ་ཡིན་ལ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། ཉམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་

པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚེས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་ཚེས་ཉིད་
གྱི་སྐྱེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པའི་དགོས་པའོ། གང་པོ་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཐུབ་**
པ་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཚེས་ཅན། བྱང་པར་གསུམ་དང་
ལྷན་ཏེ། ལྷན་པའི་བྱང་པར། དྲན་པ་ཉི་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཟག་པ་མེད་པའི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྲལ་བའི་བྱང་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་
དྲི་མ་རྣམས་སྒོ་བྱར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན། དེ་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་
དབེན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོའི་བྱང་པར། རྟོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་མཚན་
ཉིད་དུ་གྱུར་བ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་རང་གི་ལམ་
རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
རྒྱུན་གྱིས་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པའི་རྟོན་གྱིས་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་
འཕྱོང་བྱེད་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཅམ་དང་རྒྱས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་ན། ཐམས་ཅད་
པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་
བྱས་ཚེས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། འདིར་མདོ་ནི། བརྒྱད་
སྟོང་བར། རབ་འབྱོར་གང་གི་ཚོ། བས། རྩིས་སུ་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། བས། ཉི་པར་
རྟོག་པ་དང་། ཞེས་པའི་བར་ཚིག་བདུན་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་སོགས་མངོན་རྟོགས་དང་པོ་
བདུན་དང་། རྒྱ་དང་གཡོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བས།
རྒྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་ཁེས་པས་དངོས་པོ་བརྒྱད་
སྟོམ་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་བསྟན་ལ། གིས་སྟོམ་པར་འཇུག་བ་ཞེས་པས་ཚེས་སྐྱེ་སྤྱིའི་
སྟོམ་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དངོས་པོ་བརྒྱད་སྟོམ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་ནས། དེའི་
ཚེ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་ཞེས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་ཡེ་
ཤེས་ཚེས་སྐྱེ་གཉིས་ཀའི་མདོ་ཡིན་ནོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ལྷ་ན་མེད་པ་དང་ཞེས་པ་
ཡོངས་སྐྱེ་ཞིང་དང་བཅས་པའི་མདོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་

བར་རྟེན་དཀའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་མདོའོ།
 རྒྱན་སྣང་དུ་འདི་དག་ཚྭ་གས་གཅིག་དུ་གསུངས་པས་འདི་ལྟར་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་མིན་ཏེ།
 རོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 གསུམ་ཐ་སྟོང་དུ་ཐ་དད་པར་བཞག་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཆད་མ་ལ་སྣང་བ་
 རི་ལྟར་མོས་པས་ཐ་དད་པས་བཞག་ཅིང་རབ་དུ་བྱེ་བས་ནི། དགོས་པ་སངས་རྒྱུ་ཁོ་
 བའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དང་། སར་གནས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་མེས་དཔལ་ཡན་ཆད་
 དང་། ཉན་ཐོས་དང་ལ་སོགས་པས་སོ་སྐྱེ་ལས་དག་ཡན་ཆད་པའི་སྟོན་ཡུལ་དུ་རྣམ་
 པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །ལྷགས་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་
 པ་ལས། །གཞན་ནི་འགའ་ཞིག་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་གི་ཕྱིར་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་དབེན་
 པ་སྟོང་ཉིད་དབེན་པར་གྱུར་པ་སྟོང་གཞི་ལས། རོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་
 འབྲུང་བའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེའི་ཁྱད་པ་ནི་རྒྱན་སྣང་འགྱུར་རྟེན་དང་གསེར་
 གླིང་བའི་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་བཤད་ལ། ཆོག་འདི་དག་བརྒྱད་སྟོང་
 རོན་བསྐྱུས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བྱངས་སོ། །ཞེས་དང་ཉ་རྟེན་གྱི་འཆན་ལས། གསེར་གླིང་བའི་
 རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། ཞེས་པ་དང་། རོར་བྱ་རིན་ཆེན་མདོ་རྒྱན་ཞེས་པའང་
 རོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཁྱད་པ་གསལ་བོ་མེད་ཀྱང་གསེར་ཕྱེང་དུ་བྱངས་པའི་ཆོག་
 རྣམས་ལ་བལྟས་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རོ་བོ་ཐ་མི་དད་པར་
 གསུངས་ཀྱང་སྐྱེ་ལྷག་མ་དེ་དང་རིགས་འབྲུག་བས་བྱངས་སོ། །དེས་ན་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་
 སྐྱེ་དང་པོ་དེ་དང་རོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་གསུམ་པོ་ཐ་སྟོང་དུ་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་བཞག་
 བོ། །འདིའི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་གསེར་གླིང་བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དང་། ཆོས་བཤེས་
 ཀྱིས་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་སྐྱུར་ཀྱང་། འགྲེལ་བར། སངས་
 རྒྱུ་དང་། བས། སྟོན་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སངས་
 རྒྱུ་སོགས་དེ་དག་གི་ཐ་སྟོང་པའི་ཆད་མའི་ཡུལ་ལ་བཞག་གོ། །དག་པ་གཉིས་ལྷན་གྱི་

དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་དུ། ཇི་བཅུན་པ་དང་སྒྲོ་མང་ཡིག་ཆར་གསུངས་པ།
བསྟན་དར་བ་དང་བསོད་གྲགས་པས། འགོག་བདེན་ཆོས་དབྱིངས་མིན་པས་བཀག་
ནས་དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དེ། སྐྱེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་སྒྲོ་མང་
ཡིག་ཆར་བཀག་གོ།

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་སྐྱེ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་བྱང་པར་
བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་ཚྣ་དཔེ་སྤྲང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་སྐྱེ་གསུམ་ལས་ཐ་
དད་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་
ཚྣ་དཔེ་སྤྲང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚམས་སྒྱར་བ་ནི། **དེ་ལྟར་སྐྱེ་དང་**
པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བསྟན་ནས། གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་དམ་པར་སྒྲོས་པ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་
ངོ་བོ་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ལ་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་དུ་དབྱེར་
ཡོད་དེ། **བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཆོས་སོ་བདུན་དང་།** **ཆད་མེད་བཞི་དང་།** **ཀླམ་**
པར་ཐར་བ་བརྒྱད་དང་། **མཐར་གྱིས་ནི།** གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་
ཉིད་དང་། **ཟད་པར་རྣམ་པ་བརྒྱ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་།** **ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་**
ནི། **རབ་དུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་།** **ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་།** **སྟོན་གནས་མཁྱེན་**
པ་དང་། **མངོན་ཤེས་རྒྱལ་དང་།** **སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་།** **རྣམ་པ་ཐམས་**
ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་དང་། **དབང་བརྒྱ་དང་ནི་སྟོབས་བརྒྱ་དང་།** **མི་འཛིགས་**
པ་ནི་བཞི་དག་དང་། **བསྐྱང་བ་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་།** **དྲན་པ་ཉེར་བཞག་རྣམ་**

པ་གསུམ་དང་། །བསྐྱེལ་བ་མི་མངའི་ཚོས་ཉིད་དང་། །བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་
པ་དང་། །སྐྱེ་བོ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། །ཐུབ་པ་ཁོ་ནའི་མ་འདྲེས་ཚོས། །བཙེ་བརྒྱད་
བཤད་པ་གང་ཡིན་དང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། །དང་སྒྲས་ལམ་ཤེས་
གཞི་ཤེས་གཉིས་ཏེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྡེ་ཚན་ཏེ་ཉེར་གཅིག་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་མདོ་
ལས་བརྗོད་པ་ཡིན། །པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་དེ་དག །ནས། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྡེ་ཚན་
ཉེར་གཅིག་གསུངས་སོ། །འདི་ཉི་ལྔ་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་སྦྱར་རོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། དེ་དག་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྦྱར་
བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་
ནས། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་སྡེ་ཚན་
གཅིག་དང་། སྡེ་མ་རྣམ་ཀུན་དང་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་སྡེ་ཚན་
དང་པོ་བཞི་ལ་སྦྱར་བར་གསེར་བྲེང་ལས་གསུངས་སོ། །བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་
མེད་པ་བཞི་ཆངས་པའི་གནས་པ་རྣམས་སྡེ་ཚན་གཅིག་དང་། ནང་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་
ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་མིང་བཞིའི་
ཕྱང་བོ་ཅམ་གྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྷ་བ་མི་སྟག་པའི་
རྣམ་ཐར་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་དང་། མཐར་གཟུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་སྟག་པ་རོ་གཅིག་
པར་མོས་པ་སྟག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ལུས་ཀྱིས་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་
བྱས་ནས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་དང་། དང་པོ་གཉིས་ནི་ཅི་འདོད་པར་སྦྱལ་བ་ལ་
དབང་ཐོབ་ཕྱིར་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི། མི་སྟག་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་ཁུམ་པ་བསལ་ཕྱིར་དང་
སྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ཀྱང་ཆགས་པ་མི་སྐྱེ་ན་དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་
དེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་མཚན་མའི་འདུ་ཤེས་ལས་འདས་པས་རྣམ་མཁྱེན་
དང་། རྣམ་མཁྱེན་འདུ་ཤེས་ལས་འདས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་

ཤེས་ལས་འདས་པས་**ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་།** འདུ་ཤེས་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་འདས་པས་
འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲུ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་རང་སའི་རོ་མུང་བའི་
སྒྲིབ་པ་ལས་ཐར་བ་དང་། དེ་ཐག་བསྐང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་རགས་
པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་ཐར་ཕྱིར་**འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་སྟེ།** དེ་ལྟར་
ནམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་
མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ།
གསེར་ཕྱེང་ལས། **མཐར་གྱིས་གནས་པ་ནི་སྤར་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་མ་མྱོང་བའི་ཆོ་འདི་དགུ་**
ལ་མཐར་ཆགས་སུ་འཇུག་དགོས་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར། **སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་དང་།**
སྟེ་ཆོན་ལྷ་བ་ཟད་པར་ལ། **ས་དང་།** **ཁུ་དང་།** **མེ་དང་།** **རླུང་སྟེ་འབྱུང་བཞི་དང་།** **སྟོན་**
པོ་དང་། **སེར་བོ་དང་།** **དམར་བོ་དང་དཀར་བོ་སྟེ་འབྱུང་འཁྱུར་བཞི་དང་།** **ནམ་མཁའ་**
དང་། **ནམ་པར་ཤེས་པ་རང་སའི་མིང་བཞི་ལ་དམིགས་པ།** **ཞེས་བྱ་བ་ཟད་པར་ནམ་པ་**
བརྒྱ་དང་། འདི་གསེར་ཕྱེང་སོགས་སུ་ས་བཅད་དགུ་བྱས་པའི། དང་པོ་ངོ་བོ་ནི། བསམ་
གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམིགས་ལྷལ་
དུ་སྤྱར་བའི་ས་སོགས་བརྒྱ་གང་རུང་གིས་བྱབ་པར་སྟོན་ཀྱིས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་
མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་པའོ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གསུམ་པ་རྟེན་ནི། མདོད་ལས། བརྒྱད་མ་ཆགས། བསམ་གཏན་མཐའ་ན་སྦྱོད་
ལྷལ་ནི། འདོད་པ་གཉིས་ནི་གཟུམ་མེད་དག་ཅེས་དང་། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་
གསུམ་གྱི། རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། གོང་མའི་ལྷགས་ལ་
གཟུགས་ཅན་གྱི་ནམ་ཐར་ཟིལ་གཞོན་ཟད་པར་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཡོད་
པས། ལྷན་རྟེན་འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀ་དང་། སེམས་རྟེན་ཡང་། བསམ་གཏན་བཞི་
ཀར་བརྟེན་པ་ནི་སྤར་རྒྱུད་ཡིན་ནམ་དཔྱད། བཞི་བ་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་སྤར་སྤངས་པ་བྱས་
པས་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་ནི་དམིགས་པ་དེ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དང་། ནམ་མཁའ་ནི་

སྐར་ཁུང་དང་ཅིག་པའི་བྱ་ག་མཐོང་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནི་སྐར་ཁུང་ནང་ནས་ཉི་ཟླའི་
 འོད་ཅིག་པ་སོགས་ལ་སོག་པའི་འོད་དང་ཤིང་ལོ་སོགས་ཀྱི་གསེབ་ནས་ས་ལ་སོག་པའི་
 ཉི་ཟླའི་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱུང་ལ། སྐར་མ་བྱུང་པས་གསར་དུ་སྐྱབ་
 ཚུལ། དམིགས་ཏེན་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། ས་ལ་སྐར་སྐྱངས་པས་འབྱུང་ཚུལ་དང་མ་
 སྐྱངས་པས་སྐྱོང་བའི་དམིགས་ཏེན་དང་བྱུང་མ་བྱུང་གི་མཚན་མ་མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི་དེ་ལྟ་བུ་བཞུགས་མི་ཤེས་པར་སྤང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས།
 ཟད་པར་སའི་མཚན་མ་མ་བཤད་པ་ནི་གོ་སྐྱབ་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 པ་ནས། རྒྱུ་ཞིང་འདྲིལ་ལ་ཁོད་སྟོམས་པ་སོགས། ཞེས་པ་ལྟར། ས་གཞི་སྐྱམ་པ་སོགས་
 དང་། རྒྱ་དྲངས་ཤིང་བྱི་མེད་པས་སྟོད་གང་བ་དང་། མེ་སྐར་བ་སོགས་དང་། རྒྱང་ལུས་
 ལ་སོག་པ་སོགས་དང་། ཚེན་དང་མེ་ཏོག་སོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་སྡོ་སེར་དཀར་དམར་བཞི་
 དང་། ཅིག་པ་སོགས་ལ་སོར་བཞིའི་བྱ་ག་བཏོད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་། བུམ་ནང་དུ་མེ་
 སྐར་ཞིང་ཁ་བཅད་ནས་བྱ་ག་རྒྱང་དུ་བཏོད་པའི་ཅིག་པ་ལ་སོག་པའི་སྤང་བ་སྟེ་
 དམིགས་པ་བཅུ་ལོ་དེ་དག་མཐོང་བའི་ཡིད་མཐུན་གྱི་གནས་སུ་བསམ་གཏན་སོགས་
 ལ་བཏེན་ནས་ས་ས་རྒྱ་རྒྱ་ཞེས་སོ་སོའི་མིང་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་
 གོམས་པར་བྱེད་དོ། །ལྟ་བུ་མཚན་མ་ནི། ས་རྒྱ་སྟོ་ཅན་དང་། རྒྱ་བྱ་བ་སོགས་དང་། མེ་
 ཆད་ཅིང་རྒྱང་བ་སོགས་དང་། རྒྱང་རྒྱངས་པ་འཕྱལ་བ་ལྟ་བུ་དང་། མེ་ཏོག་གི་སར་སོས་
 མེད་པ་སྟོ་སོགས་བཞི་དང་། བྱ་ག་དང་། འོད་སྟོས་སྐྱེད་ཀྱང་མི་འཕེལ་བར་སྤང་ན། མ་
 བྱུང་པའི་མཚན་མ་དང་། དེ་དག་སྐར་སྐྱངས་པ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་
 འབྱུང་ལ། མ་བྱས་པ་ལ་སྟོན་ཡིན་གྱི། བྱས་པ་ལ་སྟོན་མིན་པར་གསུངས་སོ། །བྱུང་པ་འཕམ་
 སྤང་བའི་མཚན་མ་ནི། ས་སྐྱམ་ཞིང་ཁོད་སྟོམས་པ་དང་། རྣམ་མཁར་གནས་པའི་ནོར་
 བུ་རྒྱང་ཡབ་ལྟ་བུ་དང་། དེར་གནས་པའི་ལྷ་བ་དམར་པོ་ལྟ་བུ་སོགས་དང་། འདུག་པ་
 ལྟར་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་དང་། སྟོ་སོགས་བཞི་ལ་ནི། ཟད་པར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་
 འཕགས་པས་ནོར་བུའི་རྒྱང་ཡབ་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནམ་མཁའི་

དཀྱིལ་ལྷ་བྱུར་གནས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་ཚོགས་སྒྲུག་པོ་རབ་ཏུ་དྲངས་བ་
དང་། དེ་དག་ཅི་དོད་དུ་སྒྲོ་ཞིང་འཕེལ་བའོ། །དུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། མཚན་མ་དེ་
དག་བྱུང་བའི་ཆེ་ཁ་དོག་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་ཏེ། ས་
ས་ཞེས་སོགས་དེ་དང་དེའི་མིང་ཅམ་ལ་གསལ་བར་དམིགས་ནས་སྒྲོ་ཞིང་གོམས་པར་
བྱའོ། །བདུན་པ་བྱེད་ལས་ནི། ས་ལ་དབང་དུ་གྱུར་ཀྱང་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་ན་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་གྱུར་བ་དང་ནམ་མཁའ་དང་ཚུལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་།
ཚུའི་དབང་གིས་ས་ལ་བྱེད་འཇུག་བྱེད་པ་དང་ཚུའི་ཆར་འབབས་པ་དང་ས་སོགས་
ཚུར་སྒྱལ་བ་དང་། མེའི་དབང་གིས་དུ་བ་འཕྱལ་ཞིང་མེ་འབར་བ་དང་མེ་ཆར་དང་གང་
འདོད་བསྐྱེད་པ་དང་ལྷའི་མིག་གི་ཡུལ་གསལ་བའི་དོན་དུ་སྤང་བ་སྦྱོད་པ་དང་མུང་
འདས་ཆེ་མེ་ཁམས་ལ་ཞུགས་ནས་སྒྱུ་ལྷས་བསྐྱེད་གོ། །རླུང་གི་དབང་གིས་རླུང་ལྷར་
མཉེགས་པ་དང་རླུང་གིས་ཆར་འབབས་པ་དང་། རྩོན་པོའི་དབང་གིས་གཟུགས་རྩོན་
པོ་དང་ཐུན་པར་སྒྱལ་བ་དང་། སེར་བོས་སེར་བོར་སྒྱལ་བ་དང་ས་སོགས་གསེར་དུ་
བསྒྱུར་བ་དང་། དམར་བོས་དམར་བོ་སོགས་སུ་སྒྱལ་བ་དང་། དཀར་བོས་དཀར་བོ་
སོགས་དང་སྐྱགས་གཉིད་རང་དུ་བྱེད་པ་དང་ཐུན་པ་འཛིག་པ་དང་ལྷའི་མིག་གི་ཡུལ་
སྤང་བར་བྱེད་དོ། །ནམ་མཁའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་འབྱེད་ཅིང་ས་དང་རི་བོ་
སོགས་ཀྱི་ནང་ནས་ནམ་མཁའ་སྒྱལ་ཞིང་སྒྲོད་ལམ་བྱེད་པ་དང་ཅིག་པ་སོགས་ལ་ཐད་
དཀར་འགྲོའོ། །རྣམ་ཤེས་དབང་གིས་གཟུགས་གསལ་བ་དང་སྐྱགས་གཉིད་རིང་དུ་བྱེད་
པ་དང་མིག་གིས་ཡུལ་སྤང་བར་བྱེད་པ་སོགས་སོ། །བརྒྱད་པ་སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་ཁ་དོག་བཞི་དང་། རེག་བྱའི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་འབྲུང་བཞི་དང་།
ཚོས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་ནམ་མཁའ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་རྣམ་ཤེས་བཞག་པ་ནི།
གཟུགས་རེག་གཉིས་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ན་ཡོད་པས་ཡིན་ལ། དབང་བོ་ལྷ་གཞན་རྒྱུད་ལ་མེད་པ་དང་། ཇི་རོ་གཉིས་
གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་པས། མ་བཞག་པ་སའི་དངོས་གཞིའི་དགོངས་པ་དང་། སྒྲ་ལ་

རིགས་འབྲེལ་རྒྱན་མེད་པས་ཟེར། གཞུགས་མེད་པ་ན་ནི་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་ཏུ་འགོ་
བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ཟད་པར་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་བཞག་ལ། གཞུགས་མེད་
གསུམ་པས་དམིགས་པ་གཅོད་པ་དང་། བཞི་བས་སེམས་ནང་ཏུ་བསྟུས་པས་མི་གསལ་
བས་མ་བཞག་གོ། །དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་གཞུགས་ཁམས་ཕྱིན་ཆད་བྱབ་པར་བྱེད་ལ། རྒྱ་
འབྲུང་བཞི་མེད་པར་འབྲུང་འཁྱུར་སྒྲོ་མི་རུས་སོ། །དགུ་བ་ངེས་ཆོག་གམ་སྐྱ་དོན་ནི། ཉི་
ལྷང་ལས། རྒྱ་མི་འཆད་པར་བྱབ་པར་སྒྲོ་བ་ན་ཟད་པར་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །འདི་དག་ནི། ཉི་ལྷང་ལྟར་རྩེ་ཡབ་སྐུ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དྲུག་པ་ནི། **ནང་**
རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ལ་གཞུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གཞུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་
དག་གིས་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་ཡང་། རྒྱང་ཏུ་དང་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་གཞུགས་བཟང་ངན་
མངོས་མི་མངོས་དག་ཏུ་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་དགུ་དག་ཏུ་
ལྟ་ཞིང་། གཞུགས་དེ་དག་བེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཞི་གནས་གྱིས་ཤེས་ཤིང་། ལྟ་མཐོང་
གིས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་དབྱིབས་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞི་དང་། ནང་གཞུགས་མེད་པར་
འདུ་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ནས། སྟོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དག་སྟེ་
ཁ་དོག་བེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ལྟར་བེལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་སྦྱེ་མཆེད་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། རྣམ་བཤད་དང་། སྦྱིར་བེལ་གཞོན་ལ་ཆེ་
བས་རྒྱང་བ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། སྟོབས་དང་ལྡན་པས་སྟོབས་རྒྱང་བ་བེལ་གྱིས་
གཞོན་པ་དང་། སྤར་སྤང་བ་མི་སྤང་བར་བྱས་ནས་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་སྟོང་བ་ལྟ་བུ་སྟན་འབྱེན་པས་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རྩེ་བོས་བྲན་ལ་དབང་
བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དབང་བྱེད་པའི་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལྟ་བུ་ལྡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་
གསུམ་པ་དང་ལྟ་བས་བསྟུས་པའི་བེལ་གྱིས་གཞོན་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་ཐར་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་རྣམས་རྣམ་པར་བསྟོས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྟུག་པའི་
རྣམ་པར་བལྟ་ཞིང་ཆགས་པ་འགོག་ལ། གསུམ་པས་གཞུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་སྟུག་པ་
རོ་གཅིག་པར་བལྟས་ནས་སྤྲ་མ་གཉིས་བྱབ་མ་བྱབ་བརྟག་ཅིང་གཞུགས་སྤང་ཐམས་

ཅད་ལ་ཆགས་པ་འགོག་གོ། ཟིལ་གཞོན་གྱིས། ཡུལ་གྱི་གཞུགས་དེས་རྟེན་བྲན་ལ་
དབང་བྱེད་པ་ལྟར། བརྟུང་གྱི་གཞུགས་རྒྱུ་དང་སྟོན་གྱི་གཞུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་
དེ་དག་བས་ཀྱང་རྣམ་པ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུར་བལྟ་ཞིང་། རང་བཞིན་པའི་ཆད་
སོགས་མི་སྤང་བར་བྱས་ནས་དབྱིབས་ཆད་དང་ཁ་དོག་མངོས་མི་མངོས་སོགས་གཞན་
དུ་བསྐྱར་བས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ལ། ཟད་པར་གྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་དབང་བྱེད་པར་མ་ཟད།
ཅི་འདོད་དུ་སྟོན་ཞིང་བྱུང་པར་བྱེད་པས། རྩ་མ་གཉིས་སྟེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་
དག་བྱེད་གྱི་ཐབས་སམ་འབྲས་བུའོ། །མདོར་ན། གཞུགས་ནས་བལྟ་སྟེའི་བར་མདོར་
བསྟན། དེ་མན་རྒྱས་བཤད། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡན་དཔེ་དང་། དེ་མན་དོན་ནོ། །དེ་
དག་གི་སྟོན་པོ་ནི་མདོར་བསྟན། ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ནི་ལྟན་སྟེས། སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་
ནི་སྐྱར་བྱུང་། འོད་སྟོན་པོར་འབྱུང་བ་ནི་དེ་གཉིས་གྱི་ཐུན་མོང་རོ། །མེ་ཏོག་སོགས་ལྟན་
སྟེས་དང་། རས་སྐྱར་བྱུང་གི་དཔེའོ། །དེ་སེར་དཀར་དམར་གསུམ་ལ་སྐྱར་རོ། །གཞུགས་
མེད་ལ་ཟིལ་གཞོན་མ་བཤད་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུགས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་དཀར་
བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཟིལ་གྱིས་ཞོན་ན་གཞུགས་མེད་ཟིལ་གྱིས་ཞོན་པའི་དབང་ཡང་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། གསེར་མེད་དུ་གཞོན་འདོམས་རྒྱུ་བར་ནམ་མཁའ་
རྣམ་ཤེས་གྱི་ཟིལ་གཞོན་དང་བཅས་ཏེ་བརྒྱུད་བྱེད་པ། བླི་བརྒྱུད་སྟོང་བ་དང་མཐུན་པར་
གསུངས་པས། དེ་ལྟར་འདྲེན་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིར་མི་འདྲེན་ཟེར་དགོས་སོ། །བདུན་པ་ནི།
བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་པ་རོལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་
པའི་དབྱའི་རྒྱུ་དྲུངས་འབྱིན་པའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་ཉོན་མོངས་པ་
མེད་པའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་དང་། བརྒྱུད་པ་ཡང་དག་པར་འབད་རྩོལ་སོགས་གྱི་མཚན་མ་
ཐམས་ཅད་དང་བུལ་ཞིང་བདེན་ཞེན་གྱི་ཆགས་པ་བཅོམ་པ་གདུལ་བྱའི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་
བར་མཛད་པའི་སྟོན་ལམ་གྲུབ་པས་འཁོར་བ་དེ་སྤྲིད་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་སྤྲིད་
པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡུལ་ལ་འདུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་ནས་མཁྱེན་པ་དང་། དགུ་བ་
དང་བརྟུ་བ་ནི། རྩར་རྣམ་མཁྱེན་དང་རྣམ་ཀུན་ཏུ་བཤད་པའི་མདོར་པར་ཤེས་པ་དུག་

དང་། སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། བརྒྱ་གཅིག་པ་ནི། བསམ་གཏན་ལ་
བརྟེན་ནས་ལུས་འདྲིའེན་ལ་དབང་བ་རྟེན་དང་། མེད་པ་སྦྱལ་ཡོད་པ་བསྐྱར་བའི་ཡོ་
བྱད་ལ་དབང་བ། དམིགས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འདྲིའེན་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་ཐུགས་དང་། ཤེས་
རབ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ཀའི་མཐར་སྐྱར་བ་
དག་པ་བཞི་དང་། བརྒྱ་གཉིས་པ་ནི། ཚེ་འདྲོད་དུ་གནས་ཀྱས་པ་དང་། སེམས་ཉིང་
ངེ་འདྲིའེན་ལ་ཅི་འདྲོད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཡོ་བྱད་བསམ་པ་བཞིན་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་
མངའ་བརྟེན་པ་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། གསུམ་ནི་སྦྱིན་འབྲས་ཏེ་འོངས་སྦྱོད་བྱིན་པས་
ཆེད་རྒྱུར་གྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་བཞིན་དུ་
སེམས་གྱི་རྗེས་སུ་གཙོ་བོར་འཇུག་པ་དང་། བསམ་པ་བཞིན་ཡོ་བྱད་སྦྱིན་པས་སོ། ཞེས་
དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་ཅི་ལྟར་འདྲོད་པ་བཞིན་བསྐྱར་བ་དང་། ཉོགས་སྣང་དུ། ས་གོང་
མར་གྱིང་འགྱུར་གྱི་ལས་ས་འོག་མར་སྦྱིན་པར་བསྐྱར་ཀྱས་པའོ། ཞེས་པ་སྤར་ལྟར་སྤར་མ་
གྱིང་བ་བཞག་ནས་བྱི་མ་གྱིང་བའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟེ། འགྲོ་བ་གང་དུ་ཅི་ལྟར་འདྲོད་པ་
བཞིན་སྦྱི་བ་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཚུལ་འབྲས་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལུས་ངག་གི་
ལས་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་། ཚུལ་ལྟན་གྱིས་སྦྱོན་ལམ་འབྲུབ་
པས་སོ། ཞེས་དང་། ས་གསེར་དུ་བསྐྱར་བ་སོགས་ཅི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་འབྲུབ་པ་དང་།
གསེར་ཕྱེང་ལས། བཟོད་འབྲས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་བྱིར་
རོ། ཞེས་དང་། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་སྦྱོན་ལམ་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། བཙོན་འབྲས་ཏེ་
སྦྱོན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བཙོན་པ་མ་བཏང་བས་སོ། ཞེས་དང་། མཛོན་ཤེས་ལུས་
བསྐྱར་པའི་རྩུ་འབྲུལ་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། བསམ་འབྲས་ཏེ་སྦྱོན་སེམས་ཅན་གྱི་
དགོས་པ་ཅི་ལྟར་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་པས་སོ། ཞེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཅི་
ལྟར་འདྲོད་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་ཅུ་གཉིས་ཅི་
བཞིན་སྦྱོན་ཀྱས་པས་ཆོས་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། གཉིས་ནི་ཡུམ་འབྲས་ཏེ། སྦྱོན་སེམས་
ཅན་གྱི་འདྲོད་པ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། འདྲོད་པ་དང་མཐུན་པར་

མདོ་སོགས་ལ་སྦྱར་བས་སོ། །ཞེས་ཉི་ལྔ་ར་ལྟར་གསུངས་སོ། །ལ་དབང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྦྱར་བ་དབང་བཅུ་དང་། ཡོངས་དག་བཞི་དང་དབང་བཅུ་ས་
བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་སྟམ་སྟེ། དེ་གཉིས་བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་བར་གསུངས་པས་
སོ། །བཅུ་གསུམ་པ་དང་བཅུ་བཞི་བ་ནི། སྤར་རྩམ་ཀུན་ཏུ་བཤད་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་།
མི་འདིགས་པ་བཞི་དང་། བཙུ་ལྔ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱོང་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ཉིས་སྦྱོང་མཐའ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
འདི་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་པ་ངན་པ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་
གིས་དོགས་པའི་བསྐྱེདས་བའམ་འདིགས་པས་བཅབ་པ་སྟེ་གསང་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་
དགོངས་པ་མི་མངའོ་ཞེས་བྱ་བ་བསུང་བ་མེད་པ་རྩམ་པ་གསུམ་དང་། བཅུ་དྲུག་པ་ནི།
འཁོར་གྱི་ཚོགས་ལ་ཚོས་སྟོན་པ་ན་གུས་པས་ཉན་པར་འདོད་པ་དང་། གུས་པས་ཉན་
པར་མི་འདོད་པ་དང་། གུས་མ་གུས་གཉིས་ཀྱི་འདྲེས་མར་འཇུག་པ་དག་ལ་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་། ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀས་དབེན་པ་ཁོ་
ནར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྲན་པ་དང་ལྡན་པར་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་
པ་རྩམ་པ་གསུམ་དང་། བཅུ་བདུན་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་དགོས་པ་ན་དེའི་
དུས་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བསྟེལ་
བ་མི་མངའ་བའི་ཚོས་ཉིད་དང་། བཙུ་བརྒྱད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་
པའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ངོ་བོའི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པས་སྟོ་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཡང་
དག་པར་བཙོམ་པ་དང་། བཅུ་དགུ་བ་ནི། སྦྱོ་བོ་མཐའ་དག་ལ་ཉིན་མཚན་ལན་དྲུག་ཏུ་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་པན་པའི་བསམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བས་སྦྱོ་བོ་མཐའ་དག་ལ་པན་བདེ་
བསྐྱབ་པར་དགོངས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཉི་ཤུ་པ་སྤར་རྩམ་ཀུན་བཤད་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུ་བརྒྱད་དང་། ཉར་གཅིག་པ་མཐུན་པའི་སྟེ་
ཚན་ནི་རྩམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། རྩ་བའི་དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱས་བསྐྱུས་པ་
ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལ་སོགས་པས་གཞི་ཤེས་སྤར་རྩམ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་

བཤད་པ་མཐར་ཐུག་པ་དག་ཀྱང་འདིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྡེ་ཚན་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་དེ་དག་
ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྒྲུབ་བཞག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚུགས་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཉོག་
གི་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཟག་བཅས་ཀྱི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བས་
ཟག་མེད་དུ་གྱུར་བ་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲུབ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་པས་
ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྒྲུབ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཁན་པོ་རྣམ་སྤང་
མཛད་དང་སྒོ་བ་དཔོན་སེང་བཟང་སོགས་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པ་ལོ།

ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྒྲུབ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྒྲུབ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་
གཉིས། སྤར་གྱི་ཆོགས་བཅད་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲིལ་པའི་བསྟན་བཤད་དུ་
འདོད་པའི་ལྷགས་བརྗོད་པ་དང་། སྒྲིམ་འདྲ་བ་གཉིས་སོ་སོར་བསྟན་ཡང་ཆོག་དོན་
ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའི་བཞེད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི་འཕགས་གྲོལ་སོགས་གཞན་
དག་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་ཉིད་སྒྲིལ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག། ཐོབ་གྱུར་རྣམ་ཀུན་
རྣམ་དག་པ། དེ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་བྱ་བའི་ཆོགས་བཅད་དང་པོ་
སྒྲིལ་བཞིན་ཉིད་དུ་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་
གི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཁས་སྤངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིལ་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པར་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཚན་
ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་རྒྱས་བཤད་དུ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་རིགས་པ་ཡིན་པ་ལས་སྟེན་སྒྲུབ་
ཀྱི་ངོར་ཆོག་སྤུང་བས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་བཞེད་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་རྒྱུན་ཏེ་ཕྱིས་

ཏེ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་རྣམ་པར་
བཤད་ནས། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་དེར་བསྟུ་བ་ལ་སྤྱི་མ་
འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། **ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བཤག་པ་མེད་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་དག་གི་**
རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་དག་
ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། །**ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་**
ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །གསེར་ཕྱེད་དུ། ཉི་མ་ལས་རྒྱུན་
ཕྱིས་པས། ནས། རིག་པར་བྱའོ། །**ཞེས་པའི་དོན་བཅུན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་བདེ་བར་**
གསུངས་པས། དོན་ནི་རྣམ་ཀ་ལ་ཞེས་ཏུ་ཕྱིས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་
ཆོགས་ཅམ་གྱི་སྐྱེ་ལ་བྱས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་དང་མདོར་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་འདུས་
བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། ཟག་མེད་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་བསྟུས་ན་སྐྱེ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་
པས། ཟག་མེད་དེ་དག་ཐ་དད་པས་མི་རིགས་ཞེ་ན། སྟོན་སྟོབ་ལམ་གྱི་རྒྱུད་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་ཐ་དད་པར་བཏགས་ཅམ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ངོ་བོ་གཅིག་པར་
ཞེས་སྟབ་དགོངས་སོགས་དངས་སོ། །ཆོག་གསལ་གྱི་དེ་དོན་མིན་པ་ནི་སྟེན་འོ། །གཉིས་
པ་ཆོགས་བཅད་སྤྱི་ཕྱིས་སྐྱེ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བསྟན་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི། སྐྱེ་བཞི་
འདོད་པ་གཞན་དག་ན་རེ། ཡེ་ཞེས་ཆོས་སྐྱེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འདོད་པ་དེ་
དག་གི་ལྟར་ན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣལ་འབྱོར་བའི་ཀུན་རྫོབ་རྗེས་ཐོབ་དུ་དོན་ཁྱད་
པར་ཅན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་སྤྲང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་སྟེན་གདུལ་བྱ་ལ། །༡༩༽སྤངས་
པའི་ཁྱད་པར་ཟག་བཅས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བས་ཟག་མེད་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། །༢༠༽**ཆོས་**
སྟོན་པ་འདོད་ཟེར་འགྲེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་པ་དང་། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། །༢༡༽ཁྱད་པར་
གསུམ་ལྟན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་སར་གདོན་མི་བླ་བར་ལས་སྤང་དགོས་པ་རྣམས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་**རྟེན་ལྟར་བསྟུ་བར་མི་འཐད་པར་ཐལ།** སྐྱེ་གཞན་གསུམ་གང་གིས་
ཀྱང་མ་བསྟུས་པའི་བྱིར། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་བསྟུས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་བསྟུས་

ཟེར་ན། ལོངས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱང་གཞན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཡེ་ཤེས་ཚུ་སྐྱེ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤྱོད་བཤུགས།

གསུམ་པ་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤྱོད་བཤུགས་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་གསུམ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་
དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྱོད་ནི། །ཚུ་སྐྱེ་མཛད་པར་བཅས་པ་སྟེ། །རྣམ་པ་བཞིར་
ནི་ཡང་དག་བརྗོད། །ཅེས་བྱ་བའི་ཚུ་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་
ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་མཛུགས་ཐོགས་སུ་དེ་མ་ཐག་ཚུ་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འབྱུང་རིགས་
པ་ལས་དེ་མི་འབྱུང་བས་སྐྱེ་ནི་གསུམ་ཁོ་ན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལན་ནི། སྐྱེ་
བཞིར་འདོད་པ་གཞན་དག་ན་རེ། རྒྱ་སྤང་ལས། ཉེ་བར་བསྟན་ཟིན་པའི་དགོས་པའི་
དབང་གིས་དང་། ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ་སྐྱེ་བའི་རོ་བོར་བྱས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་
མཛད་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར། ལུས་རྣམ་བཞག་ཏུ་སྐྱེ་
གསུམ་གྱི་མཛུགས་ཏུ་ཚུ་སྐྱེ་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་སྐྱབ་
ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཁས་སྤང་དགོས་པར་སྤར་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་
སྐྱེ་གཞན་གསུམ་ཏུ་མི་འདུ་ཡང་ཚུ་སྐྱེ་འདུ་དགོས་ཞེས་པའི་དགོས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་
དང་། དགོས་པ་གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་སྤང་གྱི་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ་སྐྱེ་བ་སྟེ་སྟེ་བ་སྐྱེ་ཉམས་པ་
སྤང་བའི་རོ་བོ་རོ། །དགོས་པ་གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཚུ་སྐྱེ་ཁོ་ན་དང་མཛད་པ་གཉིས་
བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཉེ། སྐྱེ་བཞིར་དབྱེ་བ་
ལ་གཞོད་པ་མེད་ཀྱང་། སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཤུགས་གཞན་སྤགས་ནས་སྐྱེ་བཞིར་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱ་

འདིར་སྐྱེ་བཞི་བསྟན་ཚུལ་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་ཤེར་འབྱུང་
བྱུང་རྒྱུ་གཞིན་ནུ་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བཞི་བསྟན་པར་བསྐྱབས་ལ། ཉི་ལྷང་རྣམ་
འགྲེལ་དག་སྙིང་ཐུབ་དགོངས་རྣམས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་ཆོས་ཅན་དུ་
བསྐྱེས་པར་བྱས་ལ། གྲགས་ཆར་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་ལོངས་སྐྱེས་བསྐྱེས་པར་བྱས་ཏེ། སར་ཕྱིན་
ཐག་པར་སྐྱེ་བཞི་མ་བཤད་པར་བཤད་དོ། །གསེར་ཕྱེད་ལས། སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་
འདི་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་བ་དང་བོད་མང་པོ་ཞིག་གིས་མི་ལེགས་པར་སྐྱེ་
ཡང་། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ཉིད་འཐད་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མཚན་ཉིད་ཐེག་པར་
སྐྱེ་བཞི་མ་བཤད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་དུ་ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་དང་། ཆོས་
གྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་རྒྱས་བཤད་དུ་སྐྱེ་བཞིའི་མིང་གསལ་བར་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
དེ་ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་དགོངས་པ་སྤངས་དགོས་ཟེར་ན། མཚན་ཉིད་ཐེག་པར་དེ་ལྟར་
བསྟན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་མཐུན་
སོགས་སྐྱེ་གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་མཚན་ཉིད་ཐེག་པར་ཐ་སྙད་མ་གསུངས་ན་སྤར་ལྟར་
དགོངས་པ་སྤངས་པ་འགལ་ལ། དོན་མི་འཐད་ན་ཟག་མེད་དེ་དག་གསུམ་པོ་གང་
ཡིན་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པས་དེར་འདུན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱང་
དེར་འདུ་བར་འགྱུར་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དངོས་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །མདོ་
རྒྱན་རྒྱུད་ཟེ་སོགས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལོངས་སྤུལ་དུ་བསྐྱེས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དང་
བརྟེན་པ་བསྐྱེམས་ནས་འཛོག་ལ། དེ་ཡང་སྟོབས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་མཚན་དཔེ་
སོགས་གཟུགས་སྐྱེའི་གཙོ་བོའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞིང་། དང་པོའི་རྟེན་མི་འདྲ་བ་མེད་པས་
སྐྱེ་གཅིག་དུ་བྱས་ལ། གཉིས་པའི་རྟེན་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་གཉིས་བྱས་སོ། །རྒྱན་འདིར་
མདོར་བསྟན་དུ་ཆོས་སྐྱེ་ཞེས་པས་མདོན་རྟོགས་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་དང་ཡ་གྲུལ་གྱི་སྐྱེ་གཅིག་
ཀྱང་བསྟན་པ་རིགས་པས་འབྲུབ་སྟེ། འདིར་སྐྱེ་བཞིར་བཞག་པ་དེ་དང་ཡིན་མིན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་དེའི་བྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཉན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་དང་། སློན་གནས་མཁུན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་སུམ་གྱི་དང་པོ་
མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ལས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་
སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཉན་
མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་རང་ལ་ལྟ་བའི། མི་ཡི་ཉན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་
བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ཉིད། ཡིན་ལ། ཁྱོད་སོགས་སུ་བྱོན་ནས་རང་ལ་དམིགས་པའི་
མི་སོགས་དེའི་ཉན་མོངས་རྣམས། །རྩ་བ་ནས་རྒྱུན་གཙོད་པར་མཛད་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་
ཉན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཅས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དང་ལ་
སོགས་པ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་བདག་
མཐོང་བ་ལས་འགའ་ཞིག་གི་ཉན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས། མིའི་
ཉན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་དང་དག་ལྟར་ལྟར་ན་རང་
ལ་དམིགས་ནས་ཉན་མོངས་སྐྱེ་བར་དོགས་ན་སེམས་ཅན་དེའི་རྩུང་དུ་མི་འགོ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཀྱུན་བདུས་དང་མཛོད་ལྟར་ན་རང་ལ་དམིགས་ནས་ཉན་མོངས་འབྱུང་བར་མི་
བྱ་སྐྱུ་ནས་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་སེམས་བསྐྱུང་བའི་སྒོའོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི། ཁྱོད་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་
བོ་མཐའ་དག་གི་ཉན་མོངས་པའི་རྒྱུ་རྩུངས་འབྱེན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
སློན་གནས་ཤེས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་ལ་སོགས་
པས་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་སློན་ནས་ཤེས་པ་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སློན་
ནས་མཁུན་པ་བྱད་པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་
པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྤྱིར་སློན་ནས་ཤེས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ཤེས་

པར་གྱུར་ཅིག་སྐྱམ་པའི་སློན་ལམ་གྱལ་པ་ན་ཤེས་བྱ་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྐྱམ་དུ་སློན་ཏེ་
བསམ་གཏན་ལ་ཞུགས་ནས་ལངས་པ་ན་སློན་པ་བྱས་པ་དེས་ཤེས་བྱ་དེ་དག་རིག་པ་
ཡིན་ལ། **སངས་རྒྱལ་གྱི་སློན་ནས་མཁྱེན་པ་ནི།** །ཡུལ་ལ་སྐྱེན་གྱིས་གྱལ་པར་འཇུག་པ་
དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཆགས་སྤངས་དང་། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱས་པས་ཐོགས་
པ་མེད་དང་རྒྱན་མི་འཆད་པས་རྟག་གནས་དང་། །ཐེ་ཆོམ་མེད་པས་འདྲི་བ་ཀྱན་གྱི་
ལན་འདེབས་པར་བཞེད་པའོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། **ཅས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སློན་ནས་མཁྱེན་པ་ནི། ཉན་རང་གི་སློན་ནས་ཤེས་པ་ལས་བྱང་
པར་དུ་འཕགས་ཏེ། འབད་ཚོལ་གྱི་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རང་གི་དང་གིས་འཇུག་པ་
དང་། **དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་མ་ཞིན་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་**
པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་
སྤངས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་རི་སྲིད་
པར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་གནས་པའི་ཕྱིར་རྟག་རྟ་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་
སོ་སོར་རིག་པ་བཞི་མཐར་ཕྱིན་པ་བརྟེན་པས་འདྲི་བའི་ལན་ཀྱན་གཅིག་ཆར་འདེབས་
པར་མཛད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །**ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནི་བྱང་པར་ལྡ་བོ་དེ་ལས་**
བསྐྱོག་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསེར་སྤེང་ལས།
མཚན་ཉིད་དབང་བཅོན་པར་བྱས་ན་ཕྱོགས་མཐུན་ནས་སོ་སོ་རིག་བཞི་ཐེག་དམན་
དང་། ཞེས་པ་བྱེ་སྐྱེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། **སོ་རིག་བཞི་ཐེག་ཆེན་ལུགས་ལ།** སློ་མང་བས་སངས་
རྒྱལ་ས་དང་། གཞན་རྣམས་གྱིས་ས་དགུ་བ་ཡན་ལ་བཞག་གོ། **ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་**
སློན་ནས་ཤེས་པ་གཉིས་ཉིད་ལ་བྱང་པར་བཤད་པ་ནི། ཕྱོགས་མཐུན་ནས་མངོན་ཤེས་
གྱི་བར་ཉན་རང་གི་དེ་ལས་དང་། ཡོངས་དག་དང་དབང་བཅུ་བྱང་འཕགས་གྱི་དེ་ལས་
བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་མཚོན་ནས་བསྟན་པར་གསེར་སྤེང་ལས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། ཆོས་སྐྱེ་རྟག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་

དང་། བྱམ་ཉག་གཉིས་ཀ་ལ་ཚོད་པ་སྤྲོད་བཤུ་ །དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཚོད་པས་
མཚམས་སྐྱར་བ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཚམས་ཅན། དུས་༡༽འཁོར་བ་ཇི་
སྤྱིད་པར་དུས་རྟག་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་བཞུགས་ན་ཡང་
སྟེ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། ༡༽རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱེ་དངོས་སུ་སྤྲང་
བའི་སྟོན་ནས་རི་ལྟར་དོན་མི་མཛད་དེ། མཛད་རིགས་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་སྐྱེ་
དེ་དངོས་སུ་སྤྲང་བའི་སྟོན་ནས་རེས་འགའ་དོན་མི་མཛད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ༡༽
འདི་ནམ་བཤད་ལྟར་ཡིན་ལ། གསེར་ཕྱོང་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་དུས་རྟག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་སྐྱེ་ལ་བཞུགས་ན་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་འགལ་ལ། དོན་མི་མཛད་
ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་འགལ་ཞེས་པ། ཉི་སྤང་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་སྐྱར་
རོ། །གསེར་ཕྱོང་ལས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་འགལ་ཞེས་ཚོད་པར་གསུངས་
ལ། རྣམ་བཤད་སོགས་ལྟར་ན། བཙུང་ལྷན་འདས་ཚམས་ཅན། དུས་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་
སྐྱེ་དངོས་སུ་སྤྲང་བའི་སྟོན་ནས་དོན་མཛད་རིགས་པ་ལ་རི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་
རེས་འགའ་དངོས་སུ་སྤྲང་བའི་སྟོན་ནས་དོན་མི་མཛད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དུས་རྟག་
ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་བཞུགས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཚོད་པར་གསུངས་ལ། རྟོགས་སྤང་དུ་བསྟན་བཙུང་སྐྱེ་ལ་ཐུགས་སྤྲང་
དང་མདོ་དང་བསྟན་བཙུང་འགལ་སྤང་གཉིས་བྱས་ནས། དང་པོ་རྩ་བར། སྐྱེ་ལ་ཐུགས་
རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་དང་། རྟག་གནས་དང་། ཞེས་ཚམས་སྐྱེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་
བཞིན་དང་རྒྱུ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ན། རེས་འགའ་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་དོན་
མི་མཛད་པ་ཡིན་ཅིས་བྱ་བའི་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར། བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་
པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚིགས་ཀྱི་བྱད་པར་
ལ་ལྟོས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཚང་ན་སྐྱེ་དངོས་སུ་མི་སྤང་བ་དཔེས་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། སྟོན་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་བསྟོམས་
པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ལ་དངོས་སུ་ཚོས་ཉན་པའི་རྒྱ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཐོན་

པར་གྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་འབྲེལ་གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་ལ་ཡུལ་སྟོགས་གང་དང་
ནི། དུས་གང་གི་ཆོ་དངོས་སྤྱོད་སྟོན་པའི་བྱ་བ་པན་པར་གྱུར་བ། དེ་དང་དེ་ལ་ངོ་བོ་
ཉིད་སྐྱེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སྐྱེའི་སྤྱུལ་བ་གཟུགས་སྐྱེ་དེ་སྤྲང་ངོ་། །གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ནི།
ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ལ་ཆོས་དངོས་སྤྱོད་པ་ལ་ནང་གི་རྒྱུན་སྟོན་ཐེག་
ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱད་པས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་སྟོན་བསྐྱེད་
པའི་དད་སོགས་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ས་བོན་སངས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟེན་པར་གྱུར་ནས། ཕྱི་རྒྱུན་སངས་
རྒྱུས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གང་ལ་གང་གི་དུས་སྤྱོད་བསྟན་པ་དང་ལ་སོགས་
པས་འོད་འབྱེད་པ་སོགས་མཛད་ན། ཡུན་རིང་དུ་འཕྲོད་པ་སྟེ་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་པན་
པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ། གདུལ་བྱ་དེའི་དོན་དངོས་སུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་བཟུལ་
པའི་མཐུ་གྲུབ་པས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོགས་བསགས་པའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཡུལ་
དེ་དང་། དུས་དེར་གདུལ་བྱ་རང་གི་སྤྲང་བ་དང་འཆོམ་པར་དོན་དུ་གང་འགྱུར་གྱི་བྱ་
བ་མཛད་པས་སངས་རྒྱུ་ལས་ཆོས་དངོས་སུ་ཐོས་ཤིང་སྤྲང་ངོ་། །འགའ་ཞིག་ལ་བཅོམ་
ལྡན་འདས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དགོས་པའི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར་
ཐག་ཉི་བར་གནས་ཀྱང་། རྟིག་པ་ལྟག་པར་སྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་རང་གི་ལས་ངན་
གྱི་ཉེས་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཕྲིན་ལས་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མ་ཆང་བས། འབྲས་བུ་
མཛད་མཐོ་སོགས་སྟོན་པར་མཛད་པར་མི་སྤྲང་ངོ་སྟུམ་དུ་རྩི་བཅུན་གྱིས་དགོངས་པ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སེམས་ཅན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུན་མ་ཆང་ན་མི་སྤྲང་བའི་དཔེ་བཤད་
པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྐྱུར་བ་ནི། དཔེ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། ལྷའི་རྒྱལ་བོ་ནི་
བརྒྱ་ཕྱིན་ལ་རྟོགས་དཀར་འཆད་ཅིང་། བཅོམ་རལ་ནི། ལྷང་ལས་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་
ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གོས་རྒྱ་མཆོར་བཅུག་སྟེ་སྤྱགས་ནས་ཆར་འབབས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ལ་འཆད་དེ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཕྱིན་ལ་བྱའོ། །མི་སྤྲང་བ་དེ་
རི་ལྷ་བུ་ཞིག་སྟུམ་པ་ལ་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་དཔེ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི།

དཔེར་ན་ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་པབ་ཀྱང་། །ས་བོན་མི་རུང་བ་རུལ་བ་སོགས་ལས་ཟུ་
གུ་མི་འཁྱུངས་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འཛིག་ཉེན་དུ་དངོས་སུ་བྱུང་བར་གྱུར་
ཀྱང་། །གདུལ་བྱ་རྒྱ་མ་ཚང་བ་སྐལ་བ་མེད་པས་ཆོས་ཉན་པ་སོགས་བཟང་བོ་མི་མྱོང་
ངོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷའི་དབང་པོ་
བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ཆར་པབ་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཉིལ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་རུལ་བའི་ངོ་བོ་ལ་
སོགས་པས་མེས་ཚུགས་པ་སོགས་ས་བོན་མི་རུང་བར་གྱུར་བ་ལ་ཟུ་གུ་མི་འཁྱུངས་བ་
དེ་བཞིན་དུ། །སངས་རྒྱས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡིད་ལ་རེ་བ་མཐའ་དག་
ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་མཁས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་། སེམས་ཅན་སྐལ་བ་མེད་པ་ཁ་ཅིག་
གིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་བཟང་བོ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་
པ་བྱལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ངི་བ་ནི། རྟོགས་སྤང་དུ།
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་འགལ་བ་སྤང་བའོ། ཞེས་དང་། ཆོས་སྐུ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱལ་
པ་ཡིན་པར་ཅ་བའི་སྐབས་གང་དུའང་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པས་ཚོད་པ་འདི་བསྟན་བཅོས་
རང་གི་ཚོད་སྤོང་ལ་སྐར་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ། ཉི་ལྟང་ལས།
དགོངས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སོང་བ་དང་ཏེག་པ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གསེར་མེད་དུ། སྤོང་
བོ་བཀོད་པ་ལས། དེ་དག་ཀུན་དུ་འཆོ་བའི་ཆོས་འཛིན་ཅིང་། ཞེས་པ་མདོ་དང་འགལ་
བའི་བྱངས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཟུག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཆོས་ཅན།
།ཁ་ཤོ་འོག་མིན་སོགས་ན་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་སོ་སོར་ངས་པའི་རྒྱུན་ཀྱི་ཉེན་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཀ་ཤོ་ངེ་ལྟར་
ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱལ་པར་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ་། །ག་ཤོ་དང་། ཏེག་པ་ཞེས་
ཀྱང་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། །ཅ་ཤོ་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་ནི། **བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་**
སྒྱུ་བཅད་དེ་གསུངས་པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རྒྱ་ནི་སོགས་**དེ་ལྟར་སྐལ་ལྷན་ཐམས་ཅད་**
ལ་མཛད་པ་འདུག་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན། **སངས་རྒྱས་དེ་ཁྱབ་པར་ངེས་པར་བཟོད་ལ།**
སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་རྒྱན་ཟད་པའམ་ཆད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟག་གནས་ཞེས་**རྟག་པ་**
ཞེས་ཀྱང་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།** སྒར་གྱི་དེ་ལྟར་
རྒྱ་ནི། ནུལ། དེར་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་**ངི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་**གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་
ལ་བབ་པའི་དུས་**ཐམས་ཅད་དུ་སྒྱུ་དངོས་སྒྲུང་བའི་སློན་ནས་**གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་
པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། **སངས་རྒྱས་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཁོར་བ་ངི་སྤྱིད་པར་བཞུགས་ཀྱང་**
བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་རྒྱན་ཟད་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་**སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་།** རྟག་དུ་གནས་པ་ཞེས་
མཛོན་པར་བཟོད་དོ། །གསེར་ཕྱིང་ནམ་བཤད་གཉིས་ཀར། **ཁྱབ་པའི་དོན་མཛད་པས་**
སེམས་ཅན་ལ་ཁྱབ་པ་དང་། རྟག་པའི་དོན་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ལ་བྱས་སོ། །

ལོངས་སྒྱུ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སློན་ནས་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལོངས་སྒྱུ་ལ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སློན་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྒར་བཤད་
པ་དེ་ལྟར་སྐྱུ་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་བསྟན་ཟིན་ནས། **གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་**
སྐྱུ་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་བོས་ལྷམ་
མེར་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་**འབར་བ།** གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། **སྐྱུ་ངེས་པ་མཆན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་**
གཉིས་དང་། །དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་ཅན། གནས་ངེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ་འོག་

མིན་ཏུ་ཉག་ཏུ་བཞག་ས་པའི་སྐྱེ་འདི་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་
 བར་ཏུ་རྩ་བའི་འཁོར་ངེས་པ་ས་བརྩའི་བྱང་འཕགས་རྣམས་ལ། ཆོས་ངེས་པ་འཁོར་དེ་
 དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྐྱེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དུས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐྱུར་བཞིན་དེ། རྒྱུ་མདོ་ནི། རབ་
 འབྱོར་གཞན་ཡང་། བས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིར་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། མཚན་
 དཔེ་སྤྱུལ་སྐྱེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་དངོས་ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྐྱུར་
 བས་གསུངས་ལ། འཁོར་བསྐྱུར་གྱི་དེ་དག་དང་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་
 རོ། རྒྱུ་མ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། ཅིས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་དུས་མཚན་སོགས་མ་ངེས་
 ཀྱང་མཚན་སྤྲུལ་རྩ་བ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱང་བཟང་པོ་བརྒྱུད་ཅུས་ཉག་ཏུ་བརྒྱན་པའི་
 རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་ནི། འཁོར་ཚམ་ལ་ངན་འགྲོ་བ་མེད་ཀྱང་། དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་
 འདོད་ལྷ་དང་ཉན་ཐོས་སོགས་ཡོད་ལ། རྩ་བའི་གདུལ་བྱའི་འཁོར་ངེས་པ་བྱང་རྩལ་
 སེམས་དཔའ་ཆེད་པོ་ས་བརྩ་གསེར་ཕྱིང་རྣམ་བཤད་དུ། ས་བརྩ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ལ་ས་བརྩ་བ་མི་དགོས་སོ། ས་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཐབས་ཅིག་ཏུ་སྤྱིར་ཐེག་
 པ་གསུམ་གའི་ཆོས་གསུངས་ཀྱང་། གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ལྷོས་ཏེ་ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་
 ར་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་སོགས་ངེས་པ་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ན། སངས་
 རྒྱུས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ནོ། མདོ་ནི་བརྒྱུད་སྟོང་བར།
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱོད་པ་དང་། ཞེས་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཞིང་དང་བཅས་པ་བསྟན་
 རོ། འབྲེལ་བའི་འཇུག་འགའ་ཞིག་ལས། ས་བརྩ་བའི་ཞེས་པ་ལྟར། ཆོགས་གསལ་ལས།
 བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ས་བརྩ་བ་རྣམས་འབའ་ཞིག་ལ་དེར་སྤྱང་རོ། རྒྱུ་དུས་ཉི་མ་
 བརྒྱུད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་སྤྱང་བར་སྤྱུལ་ལ། ཡང་གཞན་དག་ནི། སྟོན་ལམ་དང་བསོད་
 བསྐྱུད་ཆེན་བསྐྱུད་པའི་མཐུ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱང་མོད་ཀྱི། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ཆ་
 ལུགས་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པའི་རིགས་དེ་དག་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱང་བར་མི་འཇུག་ཏེ། དེ་

ནི་འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་རབ་དྲུབ་སྒྲོམ་པའི་མདོ་ལས། དེའི་འཁོར་དྲུབ་
ལྟ་དང་སྤྱད་དང་གཞོན་སྤྱོད་དང་མིའམ་ཅི་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་མཛད་དོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། ཞེས་ལུགས་གསུམ་བཀོད་ནས། ལྷ་མ་རང་ལུགས་དང་། གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཆུང་
བ་འོག་མིན་ཏེན་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་ཤིང་། བར་བ་ལ་དགག་པ་མ་
བྱས་སོ། །ངེས་པ་ལྷ་ལས། རྩ་འགྲེལ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་སྤར་ལྟར་ལ། གཞུང་ཆུ་
རྒྱན་ལས། དུས་ངེས་པ་དང་གནས་ངེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཀྱང་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཞེས་པས་དུས་ངེས་པ་དང་།
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྩ་བར། སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་དག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་གནས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྷ་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་གསུངས་ལ། འདིའི་རྩ་
བའི་མདོ་ལས། ཐམས་ཅད་དྲུབ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དྲུབ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་དུས་དང་སྤྱོད་དང་འཁོར་དང་ཆོས་ངེས་པ་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པས། རོལ་
མཚོ་ལས། སྐབས་འདིའི་མདོས་ཀྱང་གནས་ངེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ངེས་པ་བཞི་བསྟན་
ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ངེས་པ་ལྷ་ལྟན་གྱི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང་། རྒྱུད་ལྷེ་སྤྱོད་རྣམ་ལས། གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ན་ལས་གཞན་དྲུབ་ཤེགས་མི་
སྲིད། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསུངས་མི་
སྲིད། རྣམ་པ་ངེས་པ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྤྱོད་རྣམ་པ་ལས་གཞན་དྲུབ་འཇུག་བ་
མི་སྲིད། འཁོར་ངེས་པ་ས་བརྩའི་བྱང་སེམས་ལས་སོ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་འཁོར་མི་སྲིད། དུས་
ངེས་པ་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་མི་སྟོན་པ་སྟེ་ངེས་པ་ལྷ་
ལྟན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་གཞུང་ཆུ་རྒྱན་ལས། རྒྱུད་ལྷེ་སྤྱོད་རྣམ་ལྟར་ན། གནས་ངེས་པ་
འོག་མིན་དཀྱིལ་མའི་གོང་གི་འོག་མིན། སྤྱོད་ངེས་པ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ། རྩ་བའི་
གདུལ་བྱའི་འཁོར་ངེས་པ་ས་བརྩ་ཀའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ། གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་
སྟོས་ཏེ་ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་རྟོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ། དུས་ངེས་པ་འཁོར་
བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོག་ཟེན་ལ་ཞིབ་ཆ་བྱས་

ནས་སྤྱོད་མ་ངེས་པ་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་པ་བྱ་བ་དང་། གསུང་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གཤིག་གྲུལ་
བྱ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་པ་བྱ་བ་དང་། འཁོར་ཡང་ངེས་པ་བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་ནས། སྤྱིར་ངེས་པ་ལྷ་
ལྷན་འཐད་པར་གསུངས་པ་ལྷར་ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ལ། གསེར་བྱེད་ལས། འདི་
ལ་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་དུ་སྤྱོད་བ་ལ་ནི། རྟོན་བསྟུས་སྒྲོན་མེར། ངེས་པ་བཞི་སྟེ་འཁོར་དང་
ནི། གནས་དང་སྟོན་པ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི། ཞེས་པ་ཚམ་ལས་མ་མཐོང་ལ། འདིས་ནི་སྤངས་མི་
ཐུབ་ཅིང་དེར་མ་ཟད། ཐེག་བསྟུས་ལྷར་ན། དེ་ལ་གཞོན་པ་ཡང་སྤངས་བས་དཔུང་པར་
བྱའོ་ཞེས་པ། གཡགས་པའི་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། ལོངས་སྤྱོད་ཐོག་སྤྱོད་པའི་ངེས་
པ་ལྷ་ནི། སྤྱོད་པ་རྟག་ཏུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ། དུས་ངེས་པ་རྟག་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་
པ། འཁོར་ངེས་པ་ས་བརྩ་པའི་བྱང་སེམས་ཁོ་ནས་བསྐྱོར་བ། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོས་ཁོ་ན་སྟོན་པ། གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའོ། ཞེས་པ་ལྷར་ས་སྤྱོད་
བ་སོགས་སྤྱོད་མ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པ་ལྷ་བགྲང་བ་དེ་འདྲ་ལོངས་སྤྱོད་འདོག་བྱེད་དུ་བྱེད་
པ་མདོ་དང་རྒྱ་གཞུང་རྣམ་དག་གི་སྤངས་མེད་ཀྱང་། ཐེག་བསྟུས་ལྷར་ན། ལུང་རིགས་
ཀྱིས་གཞོན་པ་འང་སྤངས་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་མི་འཐད་ཅེས་པ་མིན་པ་
སྤྱིར་བཤད་པས་ཤེས་སོ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ལུས་ཅན་ཀྱང་གིས་ཁྱོད་མཐོང་ན། རྒྱུས་བྱ་
དམ་པ་ལེགས་པར་འཆོལ། མཐོང་བ་ཚམ་གིས་རབ་དང་བར། མཛོད་པ་བྱང་ལ་ཐུག་
འཆོལ་ལོ། ཞེས་པ་ལྷར་རྒྱུས་བྱ་ཆེན་པོར་མཚན་པར་བྱེད་པས་མཚན་དང་། བྱང་གི་
ཡོན་ཏན་གསལ་བར་བྱེད་པའམ་སྤྱོད་མཛེས་པར་བྱེད་པས་གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་བསྐྱོ་
ཞིང་དད་པར་བྱེད་པས་དཔེ་བྱ་བྱེད་ཅེས་སོ། མཚན་རྣམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་རེ་རེ་ཡང་
བྱིན་བྱག་གི་རྒྱ་ལས་བྱང་ཚུལ་མཛོད་སྤྱོད་ལྷ་བྱ་ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་། གཡགས་སྤྱོད་འབྱེད་
བ་དང་། སྤྱོད་བ་དང་། ཟིལ་གིས་མི་ལོན་པ་དང་། རིང་བར་གནས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་འབྱེད་
བ་དང་། འོད་མཐའ་ལས་པ་བྱག་དེ་བྱག་གི་འབྲས་བྱར་བསྐྱེད་པ་བྱང་ལས་གསུངས་པ་
ལྷར་ལ་དཔེ་བྱ་རྣམས་འཁོར་ཡིན་པས་དེ་ལྷར་མ་བསྟན་ཀྱང་བྱིན་བྱག་གི་འབྲས་

བྱུང་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་འདུས་བྱས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་རྩ་བའི་བྱུང་བ་དུག་གི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་གཙོ་འཁོར་དུ་རྩི་ལྟར་གནས་
པ་ནི། སོར་མོ་དང་སེན་མོའི་དཔེ་བྱད་དུག་ནི་ཕྱག་སོར་རིང་བའི་འཁོར་རོ། །དབུ་རྒྱས་
པ་དང་དབུ་སྐྱེད་དུག་སྟེ་བདུན་ནི་གཙུག་ཏོར་དང་སྐྱེད་གཡས་སྐྱེད་འབྲེལ་བ་དང་སྐྱེད་ཀྱིན་
དུ་སྐྱོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། དང་པོ་ནི་སྐྱེད་གཡས་སྐྱེད་འབྲེལ་བའི་
སྐྱེད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔུལ་བའི་གཉིས་དང་ཤངས་གྱི་གཉིས་ཏེ་བཞི་
མཛོད་སྐྱེད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་སྟོན་མའི་དེ་ལ་སྐྱུར་བ། གསེར་སྤང་ལས། མཛོད་
སྐྱེད་འཁོར་དུ་བཤད་པའི་སྟོན་མ་བཞི་ཡང་སྐྱུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲིག་གོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། སྐྱུན་གྱི་བཞི་སྟོན་མ་བཞི་རྩི་མ་སྟེ་དགུ་ནི་སྐྱུན་མཐོན་མཐིང་དང་སྐྱུན་རྩི་
བ་མཚོག་གི་སྟེ་དེ་ལྟར་གསེར་སྤང་ལྟར་རོ། །གཟིགས་པ་སྐྱོབ་མེད་དག་པ་ལ་སྐྱུན་
མཛོད་པར་འཇུག་པ་ཞེས་ཆོས་བཤེས་ཟེར་རོ། །སྐྱུན་གྱི་གཉིས་ནི་འགྲམ་པ་སེལ་འདྲ་
བ་ཡིའོ། །ཞལ་གྱི་གཉིས་དང་ལྷགས་གྱི་གསུམ་དང་གསུང་གཉིས་དང་མཆེ་བའི་ལྷ་སྟེ་
བཅུ་གཉིས་ནི་ལྷགས་ཡངས་པ་དང་ཆངས་དབྱངས་དང་ཆོམས་གྱི་མཚན་བཞི་དང་རོ་
བྱོ་བའི་མཚོག་མཐུན་པ་སྟེ་བདུན་ལ་ཅི་རིགས་པར་སྐྱུར་རོ། །གསེར་སྤང་ལས། གསུང་
གསུམ་བྱས་པ་ལྷག་ལ་ཞེས་པ་ལྟར་གསུང་མཐུན་པ་དང་འཇམ་པ་སོ་སོར་བྱས་པ་ནོར་
རོ། །ཆའི་གཉིས་དང་ལོང་བུ་མི་མཛོན་པ་དང་སྐྱེད་གཞོན་མདོག་ཅན་དང་ཕྱག་འཇམ་པ་
དང་ཕྱག་རིས་གསུམ་སྟེ་བཅུད་ནི་ཕྱག་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་དང་ཞབས་གྱི་
ལོང་བུ་མི་མཛོན་པ་གསུམ་གྱིའོ། །ཞབས་མཉམ་པ་རུས་སྤུལ་གྱིའོ། །བྱིན་པ་ཨེ་ན་ཡའི་
འདྲ་གསེར་སྤང་ལས། བར་བ་ནི་ཕྱག་ཞབས་འཇམ་པ་འམ་རུས་སྤུལ་ཞབས་གྱི་སྐྱེད་ལ་
བགྲང་ངོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྐྱུར་གྱི་བཅུད་དང་ཞབས་མཉམ་དང་དགུ་སྐྱུར་རོ། །གཤེགས་
སྟབས་བདུན་དང་གོམས་སྟོམས་དང་བཅུད་ནི་སོར་མོ་བྱ་བས་འབྲེལ་བ་དང་རྟིང་བ་
ཡངས་པ་གཉིས་གྱིའོ། །སྐྱེད་འབྲེལ་བཀ་ཆགས་པ་ནས་དག་པའི་བར་དུག་དང་སྐྱེད་ཁོ་ལག་
ཡངས་པ་སྐྱེད་མ་ཞུས་པ་ནས་ཤིན་ཏུ་གིམས་པའི་བར་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་

འབྲེས་དང་དཀྱ་ལྷུ་མ་པ་ནས་ཕྱལ་ཕྱང་ངེས་པའི་བར་བཞི་དང་། ཀུན་ནས་ལྟ་ན་སྤྲུག་པ་
ནས་སྒྲེ་བ་གནག་བག་མེད་པའི་བར་གསུམ་སྟེ་བཙེ་བརྒྱད་དང་མཚན་རྫོགས་པ་བརྒྱ་
དགུ་ནི་སྒྲེ་ཆེ་ཞིང་དྲང་བ་དང་བདུན་མཐོ་བ་གསེར་མདོག་འདྲ་བ་པགས་པ་སྲབ་པ་
དབྱང་མགོ་ལྷུ་མ་པ་ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་རོ་སྟོད་སེལ་འདྲ་བའི་དྲ་ཕྱོད་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གཤམ་
པ་སྟེ་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་བཙེ་བརྒྱད་གསུངས་ཀྱང་། གསེར་བྲིང་ལས། མཚན་རྫོགས་པ་
བཙེ་བརྒྱད་པའི་སྒྲེ་ལ་བགྲང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་ཟབ་པ་གཡས་ཕྱོགས་
སུ་འབྱེལ་བ་གསང་གནས་སྤྲུབས་སུ་རྩལ་པའི་འཁོར་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་ཕྱལ་
ཕྱང་ངེས་པ་ཕྱལ་མ་རྫོངས་པ་དཀྱ་ལྷུ་མ་པ་གསུམ་སྒྲར་ཡང་གསང་གནས་སྤྲུབས་པ་ལ་
སྦྱར་ཀྱང་། གསེར་བྲིང་ལས། དེས་ན་སྤྲུབས་སུ་རྩལ་པའི་འཁོར་ལ་ལྟ་ཡོད་པའི་དང་པོ་
གསུམ་དོར་ནས། ཞེས་དང་། མ་རྫོངས་པ་ལ་ཕྱལ་དང་དཀྱ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ནི། མདོ་
འབྲེལ་ཚད་མ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔལ་གྱི་བེའུ་
དང་བཀྲ་ཤིས་དང་ཉ་དང་གཡང་དུང་འབྱེལ་བ་སོགས་ནི་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་དྲ་
བས་འབྲེལ་བའི་འཁོར་རོ། །གསེར་བྲིང་ལས། ཕྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་པ་ཕྱག་རིང་ཞིང་
མཛེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱའོ། ཞེས་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་མཚན་རྫོགས་པ་དང་ཕྱག་རིང་རྒྱས་
པ་གཉིས་གང་གི་འཁོར་དུ་མ་སྦྱར་བ་དང་མཚན་གྱི་སྤྱུ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་བྱིན་པ་ཞེ་ན་
ཡའི་འདྲ་ཕྱག་རིང་ཞིང་མཛེས་པ་གསུམ་འཁོར་དང་མ་སྦྱར་བ་སོགས་ལྟ་ཆད་སྒྲོས་
གསུམ་གྱི་སྦྱོན་སྤངས་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

མཚན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་

དོ། དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་མཆན་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱ་མདོ་ལས་འབྲུང་
བ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། **མཆན་སྐུམ་ཙུ་**
ཅ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྟས་
གསུངས་པ་ནི། གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། **ཕྱག་གི་མཐིལ་ན་ཉོན་མོངས་གཅོད་པའི་མཆོན་**
ཆའི་འཁོར་ལོ་དང་། **འབས་ཀྱི་མཐིལ་གཉིས་ན་འགོ་བ་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་**
ལྟ་བུ་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཅིབས་སྟོང་བའི་མཆན་དང་རུས་སྤལ་བཞིན་དུ་འབས་གཉིས་
ས་ལ་མཉམ་པར་འདོག་པ། **ཕྱག་གི་མཐེ་བོང་མ་གཏོགས་པ་དང་འབས་ཀྱི་སོར་ཆོགས་**
དང་པོ་ནས་དྲ་བས་འབྲེལ་ཞིང་རྒྱན་གཞུག་རུང་བ་དང་། **ཕྱག་ནི་འབས་བཅས་ཤིང་**
བལ་ལྟར་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་ནི་ཁ་དོག་སྐྱུ་ཆོགས་སོ། ཁངས་རྒྱས་འདི་
ཡི་སྐྱུ་ནི་ཕྱག་འབས་ཀྱི་རྒྱབ་བཞི་ཕྱག་གོང་གཉིས་དང་ལྟག་པ་ཤས་ཁེངས་པས་བདུན་
དག་མཐོ་བ་དང་། **ཕྱག་འབས་ཀྱི་སོར་མོ་རིང་བ་དང་།** **འབས་མཐིལ་ཀྱི་བཞི་ཆ་ཕྱིར་**
འཕགས་པས་རྟིང་ཡངས་དང་། **མི་པལ་བའི་ཁྱ་བདུན་ཅམ་དུ་འཕགས་པས་སྐྱ་ཆེ་**ཞིང་
ཡ་ཡོ་མེད་པས་དྲང་བ་དང་། **འབས་བྱས་མོད་སྤྲ་དང་ལོང་བུ་ཕྱིར་འབྱར་བ་མི་མདོན་**
པ་དང་སྐྱའི་སྐྱ་ནི་རེ་རེ་ནས་ཞལ་ལ་ལྟ་བ་འདྲ་བར་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། **མ་ཉམས་**
ཤིང་རིམ་པར་འཆོམ་ལ་རྒྱས་ཤིང་བྱིན་པ་ཨེན་ཡའི་འདྲ་བ་དང་། **བསྐྱ་དྲང་བོར་བཞག་**
སྟེ་མ་བརྟུང་ཀྱང་ཕྱག་གིས་བྱས་མོད་སྤྲ་ངར་སྟེབས་པའི་ཕྱག་རིང་ཞིང་**མཛེས་པ་དང་།**
སྤང་ཆེན་ལྟར་འདོམས་ཀྱི་སྤྲ་བ་སྐབས་སུ་རུབ་པའི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་དང་། **ལྷགས་པ་**
གསེར་ལྟར་དག་ཅིང་གསལ་བའི་མདོག་དང་ལྡན་པ་དང་། **ལྷགས་པ་སྤབ་པ་ནི་གསེར་**
ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ལྟར་འཇམ་པ་དང་། **ཁ་སྐྱའི་ཁྱང་བུ་རེ་རེར་སྐྱ་གཉིས་གཉིས་མེད་**
པར་སྐྱ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཡས་སུ་ལེགས་འཁྱུངས་དང་། **ཞལ་མཛོད་སྐྱས་བརྒྱན་པ་སྟེན་**
མཆོམས་ཀྱི་བར་ཀྱི་ཐིག་ལའི་གནས་ན་འཇམ་པ་དཀར་བ་མཉེན་པ་ཁྱ་གསུམ་ལ་
སོགས་པའི་ཆད་འབྱུང་བ་བཏང་ན་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅེ་མོ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྐྱ་རུ་
རའི་འབྱུ་ཆད་ཅམ་པ་དཔུལ་འབྱར་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། **རོ་སྟོད་འཕེལ་ཀ་ཆེ་བ་སེང་**

གཤིང་འདྲ་བ་དང་། སྐྱེ་འདི་ཡི་དབྱུང་བའི་མགོ་ལྷན་པ་ནི་གསེར་གྱི་བྱམ་པའི་མགྱིན་པ་
 ལྟར་ལྷན་ཞིང་ལེགས་པར་འབྲེལ་བ་ཆའི་བྱ་བ་མི་མངོན་པ་དང་། ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་ནི་
 དབྱུང་མགོའི་བར་བྱང་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་ཡང་
 རོ་མཚོག་ཏུ་སྤྲང་ཞིང་མཐེན་པ་དང་། སྐྱེ་ལྷེ་བ་ནས་ཡན་མན་དང་འདོམ་མཉམ་པ་
 བྱི་བྱ་གོ་རྒྱ་ལྟར་ཆུ་ཞིང་གཤམ་པ་དང་། གཙུག་ཏོར་ལྷན་ཞིང་ཀུན་ནས་མཉམ་པ་གཤམ་
 སུ་འབྲིལ་བ་དབྱུང་ལྟར་པ་དང་། ཞལ་ཀུན་ཁེབས་ཅིང་པད་མ་དམར་པོ་འདྲ་བའི་
 ལྷགས་རིང་ཞིང་མཛེས་པ་དང་། གསུངས་ཤེས་ཤིང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 མཉམ་པར་འོས་ཤིང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། ཟབ་ཅིང་རྗེས་སུ་སློགས་པ་དང་། གཤིང་
 མི་སྤྲ་ཞིང་རྣར་སྟན་པ་དང་། མ་འབྲུགས་ཤིང་གསལ་བའི་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་གྱི་གསུང་
 ཚངས་དབྱངས་ཉིད་དང་། མེ་ལོང་གི་དགྱིལ་ལྟར་ལྷན་ཞིང་རྒྱས་པ་འགྲམ་པ་སེང་གཤིང་
 འདྲ་བ་དང་ཆོམས། ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་དང་མཐོ་དམའ་མེད་པར་ཆོམས་ཆད་མཉམ་པ་
 དང་། བར་མཚམས་མ་དོད་པས་ཐགས་བཟང་བ་དང་། ཁོ་གཉིས་ལས་མེད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཡན་མན་ན་ཉི་ཤུ་རེ་ཡོད་པས་གྲངས་ནི་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཆང་བ་དང་། དཀར་
 བཀ་གི་ཆ་མ་འདྲེས་ཤིང་དམར་པོའི་ར་རི་དང་མ་འདྲེས་པས་སྐྱན་ནི་ནོར་བུ་མཐོན་
 མཐིང་འདྲ་བ་དང་། སྐྱུན་དབྱུས་གནག་པ་དང་དེའི་ལོགས་གཉིས་དཀར་བ་དང་མཐའ་
 གཉིས་དམར་བ་དང་སྐྱམ་ལ་མཐིང་ཀ་དང་རྗེ་མ་དང་སྐྱུན་པར་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་སྟེ་
 ལྷ་ལྷན་དུ་བྱལ་དགོངས་ལས་སོ། རྟེང་འོག་གི་རྗེ་མ་ལེགས་པར་གཞོལ་ཞིང་མ་འདྲེས་
 པས་སྐྱུན་རྗེ་བ་མཚོག་ནི་བ་དང་སྤང་བོ་དང་བྱ་མཚོག་ལ་དག་ལྟར་དང་བེུལ་སྟེང་
 མཚོག་གོ། བྱི་རྗེ་མ་འདྲ་བ་དང་། འདི་མན་དོན་བསྟུའོ། འདི་དག་སུམ་རྩ་ཙུ་གཉིས་
 མཚན་ནོ།

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྩོན་སྟོབ་པའི་དུས་སུ་སྤྲ་མ་
 རྣམས་ལ་སྐྱེལ་བ་དང་བསུ་བ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཉན་སོགས། སོགས་པས་བསུས་པ་

ཐམས་ཅད་མདོ་དང་གསེར་བྲེང་སོགས་ལྟར་རོ། །ཕྱག་དང་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཚན་
རྒྱས་པ་དང་བ་སོ་ལས་བསྐོས་པ་འདྲ་བ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དང་། དེ་ནི་འཁོར་མང་བའི་
སྡེ་ལྟས་སོ། །སྟོན་སྟོན་པ་གསུམ་སོགས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལ་ཡིད་མ་བཞེན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་རྒྱས་སྟེན་པ་བཞེན་དུ་ཞབས་མཐིལ་མ་རྟོངས་པར་ས་ལ་ཞབས་གིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་
དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་གཞན་གྱིས་གཡོ་མི་རྒྱས་པའི་ལྟས་སོ། །སྟོན་སྟོན་སོགས་བསྟེ་
བའི་དངོས་པོ་བཞི་བཞེན་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་ངང་བའི་རྒྱལ་བོ་ལྟ་བུར་
སེང་སེང་མེད་པར་བྲ་བར་འབྲེལ་བ་ཉིད་དང་། འཁོར་ལྟར་དུ་སྟུང་པའི་ལྟས་སོ། །བཟའ་
བཤུ་དང་བཅའ་བཤིང་རྟོག་ལ་སོགས་པས་བརྟུང་བ་འོ་མ་བཤུག་པ་ཞོ་སོགས་ཀྱ་ཞོ་མ་
པ་བྱིན་པས། ཕྱག་དང་ཞབས་འདམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་སྟེ་ཤ་ཆགས་དོམས་པ་ཉིད་
དང་། བཟའ་བཅའ་ཀྱ་ཞོ་མ་ཐོབ་པའི་ལྟས་སོ། །བཤུག་པ་ལ་སོགས་པས་བརྟུང་བ་གིན་དུ་
ཀྱ་ཞོ་མ་པ་བྱིན་པས། ཕྱག་དང་ཞབས་དང་ཐལ་གོང་ཕྱག་པའི་བར་གཉིས་དང་། ལྟ་
པའི་ཕྱོགས་ན་རྟོང་བོ་མེད་པར་ཤས་གང་ཞིང་མཐོ་བའི་ཕྱིར། བདུན་དག་མཐོ་བ་ཉིད་
དང་། འདི་ཟས་ཀྱ་ཞོ་མ་ཐོབ་པའི་ལྟས་སོ། །གསད་པར་བྱ་བ་བཅིངས་སོགས་ལས་ཐར་
བར་བྱས་པས། སོར་མོ་རིང་བ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་སྟོག་བསྐྱངས་ཏེ་འཆོ་བ་ལ་མན་
བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞབས་ཀྱི་རྟིང་བ་རིང་བ་སྟེ་ཡངས་པ་ཉིད་དང་། སྟོག་གཅོད་པ་
སྒྲངས་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྟེ་ཆེ་ཞིང་རིང་ལ་བྲང་བ་ཉིད་དང་། འདི་གསུམ་ཆེ་རིང་བའི་ལྟས་
སོ། །སྟོན་སོགས་དགེ་བའི་ཆོས་རང་གིས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པས། ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་
ཆེ་བ་མི་མདོན་པ་ཉིད་དང་དགེ་བ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་གཞན་ལ་སྟེན་པས། སྟེ་འདི་
སྟེ་ཀྱ་ཞོ་མ་ཐོབ་པ་ཉིད་དང་། འདི་གཉིས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་
གདུལ་བྱ་སྟེན་པའི་ལྟས་སོ། །གསོ་བ་རིག་པ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པས་ལྷམ་སོགས་གྲུས་
པར་བྱས་ཏེ་གཞན་ལ་བྱིན་པས། བྱིན་པ་རི་དྲགས་ཤར་ནའམ་ཞེ་ན་ཡའི་ལྟ་བུར་ལྷམ་
ཞིང་འདྲིལ་བ་དང་། བཤད་དོན་ལྟར་དུ་འདྲིན་པའི་ལྟས་སོ། །རང་ལ་ཞོར་བདོག་པ་ལ་
སྟོང་བ་པོའི་སྟེ་བོ་ཕྱིར་མ་སྒྲངས་པས། ཕྱག་རིང་ཞིང་མཛེས་པ་ཉིད་དང་། དབང་དུ་

གྱུར་བ་དང་འདུལ་བའི་ལྟས་སོ། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཚངས་བར་སྦྱོད་པ་ཡང་དག་པར་
 ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། གཞན་ལ་གསང་བའི་གསང་ཆོག་བསྟངས་པས། འདོམས་ཀྱི་
 སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལྟར་བ་ཉིད་དང་། དེ་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་པ་མང་བའི་ལྟས་སོ། གཞན་ལ་གདིང་
 བ་གྱུ་ལོ་མ་པ་བྱིན་པས། སྤྱོད་པ་མང་བའི་མདོག་གསེར་འདྲ་བར་གསལ་བ་ཉིད་དང་། ལང་
 བཟང་ལ་སོགས་པས་གཞལ་ཡས་ལང་དམ་པ་བྱིན་པས། གསེར་སྤྱོད་པ་ལྟར་སྤྱོད་པ་
 པ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། འདི་གཉིས་ནི་གདིང་བ་དང་གཞལ་ཡས་ལང་སོགས་གྱུ་ལོ་མ་
 ཉིད་པའི་ལྟས་སོ། འདྲུ་འདྲི་ལ་སོགས་པས་རྣམ་གཤེད་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པས། སྤྱོད་པ་
 རེ་ནས་གཤམས་སྤྱོད་པ་འབྱེད་བ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བོ་མཁན་སློབ་པ་མ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་
 ཐམས་ཅད་གནས་འདི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་བཀོད་ཅིང་རིམ་གྱོ་བསྟུབས་པས་ཞལ་མཛོད་སྤྱོད་པ་
 བཟུང་བ་ཉིད་དང་། དེ་གཉིས་ནི་དོ་སྤྱོད་པའི་ལྟས་སོ། གཞན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 ལ་དག་གི་ཆོག་གིས་ཁྱད་དུ་མ་བསད་པས། རོ་སྤྱོད་པའི་གཉིད་འདྲ་བ་ཉིད་དང་། གཞན་
 གྱིས་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་དང་། ལེགས་པར་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལྟར་བ་མཐུན་པར་བསྟུབས་ཤིང་བྱས་
 པས། དཔུང་མགོ་ཤིན་དུ་སྤྱོད་པའི་མགོན་པ་ལེགས་ཤིང་ཅའི་དྲ་བ་མི་མདོན་པ་ཉིད་
 དང་། དེ་གཉིས་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ལྟས་སོ། སྤྱོད་པ་སོགས་པས་སྤྱོད་པ་དང་ཕན་
 པའི་ཟས་བྱིན་པས། ཐལ་གོང་སྤྱོད་པའི་གསེར་གྱི་གཏན་པ་བྱིས་པ་ལྟར་དཀྱུལ་ཆེ་བ་སྤྱོད་
 ལྟས་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བོ་ནད་པའི་གཤོག་དང་རིམ་གྱོ་བྱས་པས། རོ་མི་ཞིས་པ་ཡང་ཞལ་
 དུ་གསོལ་བ་ན་རོ་སྤྱོད་པའི་མཚོག་དུ་གྱུར་ཅིང་མཁྱེན་པ་སྤྱོད་པའི་ལྟས་པ་དང་ལྟན་པ་
 ཉིད་དང་། དེ་གཉིས་ནི་གཞོན་པ་ཁྱད་པའི་ལྟས་སོ། གསལ་ཆལ་དང་ཀྱན་དགའ་ར་བ་
 ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཆལ་སོགས་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་བཟུག་པས། ཤིང་ཅུ་གྱོ་
 རྩ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གལ་པ་ཉིད་དང་། དགོངས་རྒྱུ་དུ། ཅུ་ག་དམའ་བ་དང་རོ་རྩ་མཉམ་
 པར་བྱས་ནས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། ཡང་ན་ཅུ་གྱོ་རྩ་འདོམས་ལ་བྱས་
 བས་སྤྱོད་པ་གཉིས་ལས་མདོ་དང་ཉི་ལྟར་དུ་ཤིང་ཅུ་གྱོ་རྩ་བྱས་པ་རང་ལྟས་
 སོ། གཞན་ལ་ལག་ལང་ལ་སོགས་པ་ལྟས་པར་བྱིན་པས་དབུ་གཞུག་ཏོར་དང་ལྟན་པ་ཉིད་

དང་། དེ་གཉིས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ལྷས་སོ། །སྟོན་འཇམ་པོ་ལ་སོགས་
པས་སྟོན་ལ་མཉེན་པ་གསུངས་པས། འདིག་རྟེན་ཀྱང་ཁེབས་པའི་ལྷགས་རིང་བ་ཉིད་
དང་། གསུངས་གཅིག་གིས་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་རང་
རང་གི་སྐད་དང་མཐུན་པར་དམ་པའི་ཆོས་གོ་བར་བྱས་པས། ཆངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་
དང་། དེ་གཉིས་ནི་རྒྱ་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་ཐོབ་པའི་ལྷས་སོ། །འབྲེལ་
བའི་ཟིན་བྲིས་ལས། ལཱ་འུ་ལྔ་ཀྱི་བྱང་མི་བྱབ་ཅེས་པ་ནི་འདིག་རྟེན་ན་མི་སྟེན་ཟེར་
བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུངས་ཉན་སྐབས་འཕྲོ་བཞག་སྟེ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་
ལ་ཕངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གསུངས་ཞེས་པ་ལྟར་ལ། གསུངས་གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་
སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་མ་གཏོགས་མེད་པས་མཆོན་དང་རྒྱ་འབྲས་མིན་ནམ་དུང་། སྟོན་
ཆོག་ཀྱལ་བ་སྤངས་པས་འགྲམ་པ་སེང་གའི་འདྲ་བ་ཉིད་དང་། དེ་ནི་རྒྱ་བཅུན་པའི་
ལྷས་སོ། །སྟོན་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀྱར་བ་དང་བསྟགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོམས་
དཀར་བ་ཉིད་དང་། ལོག་འཆོ་སྤངས་པས་འཆོ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོམས་
རིང་བྱང་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། འདི་གཉིས་ནི་འཁོར་སྟེན་ནས་བསགས་པའི་
ལྷས་སོ། །བསྐལ་བ་བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་བདེན་པའི་ཆོག་ཀྱང་རྒྱ་སྤྲད་པས་ཆོམས་བར་
སྟོང་མེད་པར་ཐགས་བཟང་བ་ཉིད་དང་། སྟོན་བསྐལ་བ་དུ་མར་སྟེ་མའི་ཆོག་སྤངས་
པས་ཆོམས་བཞི་བཅུ་མངའ་བ་ཉིད་དང་། འདི་གཉིས་ནི་འཁོར་མི་བྱེད་པའི་ལྷས་སོ། །
དུས་དེ་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པ་དང་འདྲ་བར་བལྟས་པས་སྟུན་
འབྲས་བྱང་བ་ལྟར་གནག་པ་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་དཀར་བ་དང་། བྱ་ལྷར་
གཉིས་དམར་བ་དང་། ཁ་སོ་སྟེ་བ་དང་། རྟེན་དུ་གསེར་མདོག་ལྟ་བུར་སེར་བ་སྟེ་ཁྱད་
པར་ལྟ་བུ་ཀྱི་སྟུན་མཐོན་མཐིང་ཉིད་དང་། ཁོང་ཁྱོ་བ་ལ་སོགས་པས་ཆགས་ཚིངས་
མེད་པར་བལྟས་པས། ཡོངས་བྱགས་ཀྱི་རྩི་མ་སྟོན་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་མིག་གི་རྟེན་
འོག་གི་རྩི་མ་ལེགས་པར་གཞོལ་ཞིང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པས་རྩི་མ་བའི་རྩི་མ་ལྟ་བུ་
ཉིད་དོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཀྱང་ནས་མཛེས་པའི་ལྷས་ཏེ། ལྷས་འདི་དག་མདོ་དང་ཉི་མ་དང་།

བྱ་མི་མདོན་པ་གཅིག་དང་། སོར་མོའི་གུང་མོ་ནི་ལག་མཐིལ་ལས་སོར་མོ་ལྷས་རིང་
བར་འགོས་ལོ་གསུངས། སོར་མོ་བས་འབྲེལ་བ་དང་། བགས་འཇམ་དང་གཞོན་
ཤ་ཆགས་པ་གཅིག་། བདུན་མཐོ་བ་དང་། ཕྱིན་པ་ཨེན་ཡའི་འདྲ་དང་བརྒྱད། གསང་
གནས་སྐབས་སྐབས་པ་དང་། རོ་སྟོང་སང་གོ་འདྲ་བ་དང་། ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་དང་།
དབྱང་མགོ་རྒྱུ་པ་དང་། ཕྱག་འཇམ་ཞིང་རྒྱུ་ལ་མཐོ་དམའ་མེད་ལ་རིང་བ་དང་། སྐྱ་
འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྷན་པ་དང་། མགྱིན་པ་དྲི་མེད་དབྱིབས་དྲུང་འདྲ་བ་དང་།
འདི་གཉིས་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་བར་དར་རྒྱུ་གསུངས། འགྲམ་པ་སང་གོ་འདྲ་བ་དང་
བརྒྱད། ཆོམས་བཞི་བརྒྱ་མངའ་བ་དང་། ཆོམས་ཐགས་བཟང་བ་དང་། ཆོམས་སྤྲོ་སྤྲོ་
དང་རིང་ཐུང་མཉམ་པ་དང་། མཆེ་བ་བཞི་དཀར་བ་དང་། ལྷགས་རིང་མཐའ་མེད་
བསམ་དུ་མེད་ཅིང་རོ་བོ་བའི་མཆོག་མཐེན་པ་དང་། གསུང་ཆངས་བའི་དབྱངས་དང་།
སྐྱ་མཐོན་མཐིང་དང་། རྩི་མ་བ་མཆོག་འདྲ་བ་བརྒྱད་དང་། མདོད་སྐྱ་དང་། གཙུག་
ཏོར་དང་། བགས་པ་དག་ཅིང་སྐབ་པ་དང་། བགས་པ་གསེར་མདོག་དང་། བ་སྐྱ་སྤྲ་
ཞིང་འཇམ་པ་རེ་རེ་ནས་སྐྱེས་ཏེ་གྲེན་དུ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འབྱེལ་བ་དང་། དབྱ་སྐྱ་རིན་
ཆེན་མཐོན་མཐིང་འདྲ་བ་དང་། སྐྱ་རྒྱ་གོ་རྒྱ་ལྷར་ཆུ་ཞིང་གལ་པ་དང་། སྐྱ་ཁྱ་བདུན་དུ་
འཕགས་ཤིང་བྲང་བ་སྟེད་མེད་བྱ་ལྷར་བྱུང་འདུག་གི་སྟོབས་ལས་ལྷག་ཅིང་མཐེགས་
པའི་སྐྱ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། རྒྱ་དང་བཅས་པ་བྱ་མོ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྱས་པ་ལྷར་དར་རྒྱུ་
དང་འགོས་གྱིས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་རྒྱ་དང་འདྲེན་ཚུལ་སོགས་མི་འདྲ་བ་བརྟེན་
གཞི་མདོའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །

དཔེ་བྱད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དཔེ་བྱད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྒར་བཤད་པ་དེ་
 ལྟར་མཚན་ནམས་བརྗོད་ནས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་
 བྱད་བཟང་པོ་གསུངས་པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐུབ་པའི་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོ་དང་།
 ཀླང་བ་ཐ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྒྱུར་རོ། ཐུབ་པའི་ཞེས་མོ་བཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་དང་
 ལྟན་པ་དང་། ཞེས་མོའི་མདོག་སྒྱུམ་པ་དང་། ཤང་ཤོང་མེད་པས་ཞེས་མོ་མཐོ་བ་དང་
 སོར་མོ་ནམས། སྒྲིམ་པ་དང་། སོར་མོ་ནམས་འབྱུང་བ་དང་གཉེར་མ་མེད་པས་རྒྱས་པ་
 དང་། སོར་མོའི་རྩ་བ་ནས་རྩེ་མོའི་བར་རྩེ་ཕྱར་སོང་བས་བྱིན་གྱིས་སྤྲ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་
 རྩ་བྱི་རོལ་ཏུ་མི་མདོན་པ་དང་རྩ་བ་གཅིག་གི་སྟེང་གཅིག་བསྟོལ་ཏེ་མི་མདོན་པ་མཐུད་
 པ་མེད་པ་དང་། ཉང་གི་ལོང་བུ་མི་མདོན་པ་དང་། འབས་རིང་སྤང་མེད་པས་མཉམ་
 པ་དང་། ཀུན་ལ་མི་འཇིགས་པས་མིའི་སེང་གའི་སྐབས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ན་གཞོད་པ་མེད་པས་མིའི་སྤང་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་གཤེགས་པ་
 དང་། བྱ་ངང་བ་ལྟར་ནམ་མཁའ་གཤེགས་པ་དང་ནི། སྦྱོར་བའི་བྱ་མཆོག་གི་སྐབས་
 སུ་གཤེགས་པ་འདོད་པའི་གནས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲ་འདྲེན་པ་དང་། འབས་གཡས་
 སྟོན་ལ་སྟོ་བ་དང་གཡས་བྱོགས་སུ་འཁོར་ནས་ཕེབས་པས་གཡས་བྱོགས་སུ་གཤེགས་
 པ་དང་། ཀུན་གྱིས་ཆོ་ལྷ་ན་སྒྲུག་ཅིང་མཛེས་པར་གཤེགས་པ་དང་། ལམ་གོང་འོག་
 ཏུ་མི་འགོ་བར་དང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། ཤ་རྒྱས་ཤིང་འཁྱིང་ལེགས་པས་སྒྱུ་འཁྲིལ་
 བག་ཆགས་པ་དང་། སྒྱུ་ལ་རྒྱལ་མི་ཆགས་པས་བྱི་དོར་བྱས་པ་འདྲ་བ་དང་། སྒྱའི་སྤྲ་
 སྟོམ་མི་འཆོམ་པ་མེད་པས་རིམ་པར་འཆོམ་པ་དང་། སྒྱུ་གཙང་བ་དང་སྒྱུ་འཇམ་པ་
 དང་ནམ་པར་དག་པའི་སྒྱུ་དང་སྒྱའི་ཆ་ཤས་རྗེགས་པས་མཚན་ནི་ཡོངས་སུ་རྗེགས་པ་
 དང་། སྒྱུ་ཡི་ཁྱོན་ཆེ་བས་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་བ་དང་། ཁོ་མ་པ་རིང་སྤང་མེད་
 པས་སྟོམས་པ་དང་། སྒྱུན་གཉིས་ནི། ར་རི་མེད་པས་དག་པ་དང་སྒྱུ་གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་
 དང་། སྒྱུ་ཤ་ཞུམ་པ་མེད་པ་དང་སྒྱུ་ཤ་རྒྱས་པ་དང་། སྒྱུ་ཤ་མི་ལྟོད་པས་ཤིན་ཏུ་གིམས་
 པའི་སྒྱུ་ཉིད་དང་། བྱག་འབས་སོགས་ཡན་ལག་ཆ་བྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་འབྱེས་

པ་དང་། གཞིགས་པ་སྒོ་བྱེད་ཀྱི་རིམ་འོག་སྒྲིབ་པ་མེད་ཅིང་དག་པ་དང་། དཀྱིལ་དམ་
ཕུལ་ལྷུ་པ་དང་། སྒྲིབ་སྒྲུབ་འཆམ་པས་དཀྱིལ་སྒྲུབ་ཕྱིན་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ཉ་ཅང་
རིང་བོ་མ་ཡི་པས་དཀྱིལ་རྟོངས་པ་དང་། རྟོ་བའི་ངོས་མཐོ་དམན་མེད་པས་ཕུལ་ཕྱང་
རིམ་དང་ལྟེ་བའི་བྱ་ག་གཏིང་ནི། ཟབ་པ་དང་ལྟེ་བའི་རིམ་གཡས་ཕྱགས་སུ་འབྱེལ་
བ་དང་། རྟོད་ལམ་ཀྱན་ནས་ལྟ་སྟུག་པ་དང་། ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་གཙང་བ་དང་སྒྱུ་ལ་
ནི། སྒྲིབ་དང་ཤ་ཆེན་གནག་བག་མེད་པ་དང་། ཕྱག་ནི་ཤིང་བལ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་འཇམ་
པ་དང་། ཕྱག་རིས་མདངས་གསལ་བ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱང་རིང་བོ་ནས་གསལ་བའི་
ཕྱག་གི་རིམ་ཟབ་པ་ཡིན་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱག་གི་རིམ་དཀྱུས་
རིང་བ་དང་། ཞལ་ནི་ཉ་ཅང་མི་རིང་བ་དང་། མཆུ་ནི་མེ་ཏོག་བུམ་པ་ལྟར་དམར་ཞིང་
ནང་ཏུ་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་དང་། ལྷགས་བདེ་ཞིང་མཉེན་པ་དང་ལྷགས་པད་
འདབ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དང་། ལྷགས་དམར་བ་དང་གསུང་སྒྲང་ཆེན་དང་འབྲུག་གི་སྒྲུབ་
བཞིན་ཆེ་བ་ཉིད་དང་། གསུང་སྟན་ཅིང་མཉེན་ལ་འཇམ་པ་དང་མཆེ་བ་མཐའ་བསྐྱོར་
ལྷུ་པ་དང་ཆེ་མོ་རྩོ་བ་དང་ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་རིང་ལྷང་སྒོམ་སྤེལ་ཆད་མཉམ་པ་
དང་། རྩ་བ་ནས་ཆེ་མོར་བྱིན་གྱིས་སྤེལ་བ་དང་ཤངས་ཀྱི་གཟེངས་མཐོ་བ་དང་། ཤངས་
སྒྲུབས་གྱིས་མཆོག་ཏུ་དག་པ་དག་དང་ནི། སྦྱོན་དཀྱུས་རིང་ཞིང་ཡངས་པ་དང་ཡན་
མན་གྱི་རྩི་མ་མཆོམས་སྦྱག་པ་དང་། སྦྱོན་དཀར་ནག་མ་འདྲིས་པས་པད་མའི་འདབ་
མ་རངས་པ་འདྲ་བ་དང་། སྦྱོན་ཚུགས་རིང་བ་དང་། སྦྱོན་མ་སྤེལ་ཞིང་མཉེན་ལ་འཇམ་
པ་དང་། སྦྱོན་མའི་མདོག་སྦྱུ་པ་དང་སྦྱུ་ནི་རིང་ལྷང་མཉམ་པ་དང་། ཕྱག་རིང་ཞིང་
ཤ་རྒྱས་པ་དང་སྦྱོན་རིང་ལྷང་དང་ཆེ་ཆུང་མེད་པས་མཉམ་པ་དང་། སྦྱོན་གྱི་དབང་པོ་
ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པས་མཉམས་པ་དང་། སྒྲུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཆོམས་བྱེད་པས་
དཔལ་བ་ལེགས་པར་འབྲེས་པ་དང་། དབྲེས་ཆེ་བ་སྦྱེ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་དབྱུག་གསུགས་ལྟར་
རྒྱས་པ་དང་། དཀར་བོ་མེད་པར་དབྱུག་བྱང་བ་ལྟར་གནག་པ་དང་། སྦྱི་ཐེར་སོགས་
མེད་པས་མཆོམས་སྦྱག་པ་དང་རིག་ན་བདེ་བས་འཇམ་པ་དང་པན་ཚུན་འཆིང་བ་མ་

ཡིན་པས་མ་འཛིངས་པ་དང་། ཏ་ཅང་རྒྱལ་པས་ཀྱིན་དུ་མ་བརྟེན་པས་མི་གཤོར་བ་
 དང་། དབུ་སྐྱོ་རི་ཞེས་པས་སྐྱེས་བུ་ཡི། ཡིད་ནི་འཕྲོག་ཅིང་དད་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱག་
 ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོང་ལ་རྩོུ་རྩོུ་རི་མོ་ལྟ་བུ་དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐེལ་རི་མོ་
 གྱུ་བཞི་པའི་བཀྲ་ཤིས་དང་དེའི་སྤྱན་ལག་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ནི། རི་མོ་བདུན་པ་གཡས་
 འབྲིལ་གཡུང་དུང་འབྲིལ་བས་བརྒྱན་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་
 བོར་བཞེད་དོ།

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྒྱ་དེ་དག་སྟོན་དུ་སོང་བ་
 ལས་འབྲས་བུ་མཆོན་དེ་དག་དང་ལྷན་པར་བསྐྱབ་པ་ལྟར། རྣམ་བཤད་ལས། རྣང་གི་
 ཡོན་ཏན་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་སུ་སྐྱེ་གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་འདི་དང་ལྷན་ཞེས་
 པའོ། ཞེས་པ་ལྟར། དཔེ་བྱད་རྣམས་རྣང་གི་ཡོན་ཏན་གོ་བྱེད་ཡིན་པ། མདོ་ལས། སངས་
 རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་རྣམས་ནི་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་དབེན་པ་སྟེ།
 སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན། འཕགས་སངས་གཉིས་
 ཀའི་འགྲེལ་བར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་སྐྱར་ཚུལ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་
 འདས་ཆོས་ཅན། རྣང་གི་ཡོན་ཏན་གསལ་བྱེད་སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་
 ཏེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་དུ་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 བཞིན་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། རིས་ན་འདི་ལ་བརྒྱད་ལས་བརྒྱ་ཆོན་དང་པོ་ནི།
 འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས། དེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་
 སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱགས་སུ་པན་པའི་
 ལྟག་པའི་བསམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཀྱིས། སེན་མོ་མདོག་མདངས་དང་
 ལྷན་ཞིང་སྦྱུང་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པའི་དུས་རྒྱལ་རིགས་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རིགས་ཀྱི་
 མཆོག་ལས་སྐྱེས་པས་གཤོང་བུ་མེད་པས་སེན་མོ་མཐོ་བ་ཉིད་དང་། སྟོ་གསུམ་ཀྱི་སྦྱོད་
 ཚུལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། སོར་མོ་རྣམས་རྒྱུམ་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་དགེ་བའི་ཅ་

བ་བསགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་མོ་རྣམས་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཡང་དག་པར་མཐར་རམ་རིམ་གྱིས་སོ་སོར་ཞུགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས། སོར་མོ་རྣམས་ཕྱིན་གྱིས་སྤྲ་བ་ཉིད་དང་། རྩོན་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་ལོག་པར་འཆོ་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྩ་མི་མངོན་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་མདུད་པ་འགྲོལ་ཞིང་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྩ་མདུན་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། གསང་བའི་གནས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱོས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ནང་གི་ལོང་བུ་མི་མངོན་པ་ཉིད་དང་། འཁོར་བ་སོགས་བཀོད་དཀའ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བོ་སྐྱོལ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞབས་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་ས་ལ་ཞབས་རྗེས་རྟོགས་པར་འབབ་པ་དང་།

བཅུ་ཆེན་གཉིས་པ་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་དང་པོ་མི་དང་ལྷ་བཟུངས་ཀྱིས་གཞོན་པ་ཞེས་པ། མདོ་གཞན་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བར་གསེར་ཕྱིང་ལས་གསུངས་ལ། ལྷ་ཤིག་ལྷར་མི་བཟུངས་ཀྱིས་གཞོན་པ་སྟེ་མནན་ནས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེང་གའི་སྤྲུལ་སྐུ་བརྒྱུད་པར་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་གདུག་པ་བཟུངས་ཀྱིས་གཞོན་པ་སྟེ་མནན་ནས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བོ་ཆེའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཐད་ཀར་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་ལྷར་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་པར་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ངང་བའི་སྤྲུལ་སྐུ་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། འདོད་པའི་གནས་སེམས་ཅན་གྱི་སྣ་འཕྲོན་པ་སྐྱེས་བུའི་བྱ་མཆོག་ཏུ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་འཕྲོན་ཅིང་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། སྤྲུལ་སྐུ་གཤེགས་དང་པོ་ལ་མདོ་དང་ཉི་མུང་རྣམས་འགྲུལ་དུ་མིའི་སེང་གེ་དང་། མིའི་སྤང་བོ་ཆེ་དང་། ངང་བའི་རྒྱལ་བོ་ལྷར་དང་། མིའི་བྱ་མཆོག་ཡིན་པས། ཞེས་སྐྱར་བར་གསེར་ཕྱིང་ལས་གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་པའི་རྫོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་སྟེ་ཉེན་ལ་སྒྲོ་ཡས་པ་བསྟན་ཏེ་དེ་དང་མཐུན་པར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ལྷོག་ཅིང་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། གཤེགས་པའི་ཆེ་ལྟ་ན་སྐྱུག་ཅིང་མཛེས་པར་

མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོས་པར་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། ཉག་རྩ་ས་གཉིས་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པའི་སེམས་གྲུ་གྲུ་མི་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷག་ལོག་རྩ་མི་གཡོ་བར་དང་བོར་གཤེགས་པ་
 ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འབྱེད་
 ལེགས་པའི་འབྲིལ་བག་ཆགས་པ་འབྱེད་ལེགས་པ་ཉིད་དང་། སྒོ་གསུམ་སྒྲིག་པའི་ཆོས་
 དང་མ་འབགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བྱེད་པར་བྱས་པ་ཉིད་དང་། གཏུལ་བྱའི་སྒོ་དང་
 འཆོམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་ཐད་ཀར་མ་འཆོལ་བས་རིམ་པར་
 འཆོམ་པ་ཉིད་དང་།

བཅུ་ཆུང་གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྩ་སྐྱོད་
 པ་གཙང་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ནམ་པར་དག་པས་གཙང་བ་ཉིད་དང་། ཐུགས་ཐུགས་རྗེ་ཅན་
 གྱི་ཕྱིར། སྐྱེ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། ཐུགས་རྗེ་མས་ནམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ནམ་པར་
 དག་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་ནམ་རྟོག་འཛོམས་པའི་ཆོས་འདུལ་
 བ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་ཕྱིར་མཆོན་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ཉིད་དང་། གཞན་ལས་རྒྱ་ཆེས་
 བས་ཡངས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བས་མངོས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བྱེད་
 ཆེ་བས་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བྱུང་པར་བཟང་བ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཐུགས་སྟོམས་པའི་ཕྱིར་གོམ་པ་ཆེ་ཆུང་མེད་པས་སྟོམས་པ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་འབའ་
 ཞིག་བསྐྱེད་པ་ནམ་པར་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ར་རི་སོགས་མེད་པས་ནམ་
 པར་དག་པ་ཉིད་དང་། དཔེ་དང་བཅས་ནས་ཆོས་གོ་སྐྱེ་བར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་འཇམ་
 ཞིང་མཉེན་པ་ཤིན་རྩ་གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་དང་། དཀའ་བའི་གནས་ལ་ཐུགས་རྩ་མ་
 བྱུང་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ཤ་བྱུང་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
 ལས་ཡང་དག་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ཤ་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་།

བཅུ་ཆུང་བཞི་བ་ནི། ཡང་སྤྲིད་པ་ལེན་པའི་ལས་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་ཤ་མི་
 སྟོད་པས་ཤིན་རྩ་གྲིམས་པ་ཉིད་དང་། གཏུལ་བྱ་སྤྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་རྟེན་

ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱ་འབྲས་ལུགས་འབྱུང་ཞོག་གིན་ཏུ་རྣམ་པར་བྱེ་བ་སྟོན་པར་
མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་ལེན་སོགས་ཡན་ལག་དང་སོར་ཆོགས་སོགས་ཉིད་ལག་
རིང་ཐུང་སོགས་ཆ་བྱེད་པས་གིན་ཏུ་རྣམ་པར་འབྲེས་པ་ཉིད་དང་། ཆོག་གི་དོན་མངོན་
མཐོ་ངེས་ལེགས་ལས་བརྒྱུ་མས་པ་གིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་སྟོན་པས།
གཟིགས་པ་སྟོ་བྱུང་གི་རི་མའི་རབ་རིབ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱན་དང་ལྗན་
པ་ཉིད་དང་། སྟོབ་མ་ཚུལ་བྱིམས་སྤྱན་སྤྱུ་ཆོགས་པ་མངའ་བ་དང་ལྗན་པར་གྱུར་བ་
ཉིད་ཀྱིས་དཀྱུ་ཆེད་ལྷུ་པ་ཉིད་དང་། གཉེན་པོས་བཅོམ་པས་འཁོར་བའི་སྟོན་ཀྱིས་
མ་གོས་གིང་མ་སྤྲུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་སྐབས་འཆོམ་པས་དཀྱུ་སྐབས་ཕྱིན་པ་ཉིད་
དང་། ང་རྒྱལ་གི་རྟེན་གས་པའམ་འབྲིང་བག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་པ་ཏ་ཅང་རིང་
བོ་མ་ཡིན་པས་དཀྱུ་མ་རྟོངས་པ་ཉིད་དང་། སྟོབས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པས་ཆོས་ཟད་
པ་རྣམ་པར་སྟོག་པ་ཟད་མི་ཤེས་པར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱུ་འམ་ཕྱལ་མཐོ་དམའ་མེད་
པ་ཕྱང་ངེ་བའམ་ཕྱུ་མེ་བ་ཉིད་དང་། གསེར་ཕྱིང་ལས། མདོ་ནས་ཕྱལ་ལྷུ་པ་ཕྱལ་
ཕྱང་བ་དང་ལྗན་པ་ཕྱལ་མ་ཞོམ་པ་ཞེས་ཕྱལ་ལ་སྤྱར་ཡང་། བསྟན་བཅོས་དང་འབྲེལ་
ཆེན་རྣམས་ལས་དཀྱུ་ལ་སྤྱར་བས་དཀྱུ་ནི་ཆེད་སྐབས་མཆོམས་ལ་བྱས་ནས་དེ་ལྷུ་མ་
པ་སོགས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། གོང་དུ། མ་རྟོངས་པ་ལ་ཕྱལ་དང་དཀྱུ་གཉིས་སུ་བྱེད་
པ་ནི་མདོ་འབྲེལ་ཆད་མ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཕྱལ་དང་
དཀྱུ་འདྲའོ། །ཆོས་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ལྟོ་བ་གཉིང་རིང་ཞིང་ཟབ་པ་ཉིད་དང་། སྟོབ་མ་རང་དང་ལྟོ་བ་མཐུན་པར་གདམས་
ངག་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོ་བའི་རི་མོ་གཡས་སུ་ཕྱོགས་འབྲེལ་བ་ཉིད་
དང་། འཁོར་ཐམས་ཅད་སྟོ་གསུམ་གི་སྟོད་པ་ཀུན་ནས་མཛེས་པར་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོད་ལམ་ཀུན་ནས་མཛེས་པ་ཉིད་དང་། ལྗན་པ་དང་།

བཅུ་ཆན་ལྟ་བུ་ནི། ཕྱགས་སྐྱིབ་པ་མེད་པས་གཙང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོ་གསུམ་གི་

ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་གཙང་བ་ཉིད་དང་། ལམ་ལོག་པར་སྟོན་པ་དང་དུས་ལ་མ་བབ་པར་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་སོགས་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་སྟོན་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱེ་ལ་སྦྱོང་བ་དང་གནག་བག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ལུས་དང་དག་ཡིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཁིང་ཟོ་མདོག་བདེ་བ་འཐོབ་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་བའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་ཤིང་བལ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པར་བསྐྱོམས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མདངས་ཡོད་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་བརྟེན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་གི་རི་མོ་འོད་གྱི་མདངས་གསལ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུང་རིང་བོ་ནས་གསལ་བའི་ཕྱག་གི་རི་མོ་ཟབ་པ་ཉིད་དང་། འཕྲལ་དུ་བདེ་ལ་ཕྱགས་སུ་ཕན་པ་དང་ཕྱི་རྗེས་སུ་ཡང་དང་ཡང་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་གི་རི་མོ་དཀྱུས་རིང་བ་ཉིད་དང་། གནང་རྗེས་དགག་པ་སོགས་བསྐྱབ་པ་རབ་དུ་མང་བོའི་གཞི་བཅའ་བ་ཀྱན་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་གྱི་ཆོགས་ཏུ་ཅང་མི་རིང་བ་ཉིད་དང་། སྦོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་ཤིང་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་ལ་གཟུགས་བརྟན་སྤང་ཁིང་མཆུ་བེམ་པ་ལྟར་དམར་བ་ཉིད་དང་། ཆོག་འཇམ་པོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷགས་བདེ་ཁིང་མཉེན་པ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་རིགས་པའི་འཐད་པ་མང་པོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷགས་པད་འདབ་ལྟར་སྒྲབ་པ་ཉིད་དང་།

བཅུ་ཆེན་དུག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་འདྲིམས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་བྱིས་པའི་སྦྱོ་བོ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་ཅན་གྱི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷགས་ཁ་དོག་དམར་བ་ཉིད་དང་། བསྐྱེདས་པ་ཉེས་པ་བཅབ་པའི་དོགས་པ་དང་བག་ཚབ་སོགས་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུག་གི་སྐྱ་ལྟར་བརྩེད་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དང་། རྒྱ་བར་སྟོན་ཅིང་མཉེན་པ་ལ་སོགས་པར་

གསུང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་སྟན་ཅིང་མཉེན་ལ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། རྟེན་སྒྲུབ་ཆགས་པ་
སོགས་སྟོན་པར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དགུ་ཟད་པར་བསྐྱམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་སྦྱུང་པ་
ཉིད་དང་། སྦྱོ་བོ་གདུལ་དཀའ་བ་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བ་འདུལ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
མཆེ་བའི་ཆེ་མོ་རྣེས་པ་ཉིད་དང་། ཉོན་མོངས་འདོམས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀར་
བས་འདུལ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་དཀར་བ་ཉིད་དང་། ས་བརྩ་བ་བའང་ཡོན་
ཏན་མི་མཉམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མཉམ་པས་མཉམ་
པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་རིང་ཐུང་མེད་པས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། མཐར་
ཀྱིས་ཏེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད་
པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་བྱིན་གྱིས་ཏེ་རིམ་གྱིས་རྟེན་སྒྲུབ་སོང་བས་སྤྲ་བ་ཉིད་དང་། ཐབས་ཀྱི་
ཆ་ཡོངས་སྒྲུ་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཆོག་ལ་གནས་པ་ཉིས་ཀྱིས་
ཤངས་ཀྱི་གཟེངས་མཐོ་བ་ཉིད་དང་། གདུལ་བྱའི་སྦྱོ་བོ་ཡིད་ཆེས་པའི་གཙང་མ་སྟན་
སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤངས་གཙང་བ་ཉིད་དང་།

བརྩ་ཆོན་བདུན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གངས་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་
སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྟུན་ཡངས་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་འཁོར་
བའི་གནས་ནས་དངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་སྒྲུབ་པ་ཉིད་དང་། མགུ་བར་དཀའ་བའི་ལྷ་
དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་འགྲོ་བ་གཞོན་ནུ་མ་སྟུན་མཛེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟོད་
པར་འོས་པས་སྟུན་གྱིས་མངོན་པར་མགུ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟུན་དཀར་ནག་མ་
འདྲེས་པས་འབྲེས་ཤིང་པད་མའི་འདབ་མ་རངས་པ་རྟོགས་པ་ལྷ་བྱ་ཉིད་དང་། ཏྲག་ཏུ་
མ་འོངས་པ་ན་ཅི་འགྱུར་ལྷ་བས་བྱི་རྟེན་སྒྲུ་འགྲོ་བ་ལ་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་ཆོགས་
རིང་བ་ཉིད་དང་། གཡས་གཡོན་འབྲེལ་བའི་ཆོགས་རིང་བ་སྟེ་མཛོད་སྟུའི་འོག་སྟོགས་
ནས་སྟུའི་ཐད་ཀའི་སྟོགས་སྟུ་ཐུར་ལ་ཅུང་ཟད་གཞོལ་ནས་འབྲེལ་གྱི་ཐད་ཀར་མིན་ནོ་
ཞས་ཉ་རྟེན་གསུངས་སོ། །ཆོས་འདུལ་བ་འཇམ་པོ་སྟེ་མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་སོགས་མ་ཡིན་

པར་འཇམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིན་མ་རེག་བྱ་འཇམ་པ་
 ཉིད་དང་། ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་དགེ་བས་བརྒྱན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིན་མ་མདོག་སྒྲུམ་
 པ་ཉིད་དང་། ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིན་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིན་མའི་སྒྲུ་རིང་ཐུང་
 མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གཞོད་པ་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་
 བརྒྱུག་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞབས་དང་མཉམ་པའི་ཕྱག་མངའ་བས་ཕྱག་རིང་ཞིང་
 ཤ་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། རྒྱལ་དཀར་བ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལས་རྣམ་པར་
 རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིན་རིང་ཐུང་སོགས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་སོགས་ཀྱིས་མ་ཉམས་པར་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པར་མཛད་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིན་གྱི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པ་ཉིད་དང་།

བཅུ་ཆོན་བརྒྱད་པ་ནི། ལྷ་ངན་རེ་གཉིས་སོགས་ལྷ་བས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་ཐུགས་གཞན་ཏུ་མི་འཁྱུར་བ་སྒྲོན་འཁྱུར་བར་མ་རུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔལ་བ་
 ལེགས་པར་འབྲེས་པ་སྐྱ་མཆོམས་ལེགས་པར་དོད་པ་ཉིད་དང་། བས་ཆོལ་ལོག་པར་
 སྐྱ་བ་ཐམས་ཅད་འདྲོམས་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་བ་ལྷར་དཔལ་བ་དབྲེས་ཁྱོན་ཆེ་
 བ་ཉིད་དང་། གཞན་དོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་སྒྲོན་པའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་མཆོག་ཡོངས་
 སུ་རྒྱུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡན་ལག་གི་མཆོག་དབུ་གདུགས་ལྷར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་།
 གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དགའ་བ་སྤྱི་དེ་དག་ལ་སྤྱི་དང་བརྒྱུག་པར་མཛད་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱ་མདོག་བྱང་བ་ལྷར་གནག་པ་ཉིད་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པས་སྤང་
 བར་བྱ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བར་མཆོམས་མེད་པར་དབུ་སྐྱ་
 སྒྱག་པ་ཉིད་དང་། བསྒྲིན་པའི་སྤྱིང་པོ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྒྱབ་བག་མེད་པའི་སྒྲོ་འཇམ་པོ་
 རྟོག་མེད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱ་རེག་ན་བདེ་བས་འཇམ་པ་ཉིད་དང་།
 ཐུགས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པས་མ་འཇུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱ་པན་ཚུན་
 མ་འཇུག་པས་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་དང་། ཆོག་རྒྱབ་པ་སྤངས་པས་རྟག་ཏུ་ཆོག་མི་རྒྱབ་པ་

མངའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱེ་མི་རྒྱབ་ཅིང་མི་གཤོར་བ་ཉིད་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་མདུན་
དུ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་རྒྱར་ལྷུང་བའི་ཡན་ལག་གི་མེ་ཉོག་བཀྲམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱེ་ངི་ཞིམ་
པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་པན་པ་བསྐྱབ་པས་སྐྱེ་བལྟ་ན་མངོས་པར་གྱུར་བ་
ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོང་ལ་དཔལ་ཀྱི་བེའུ་དང་། མཐིལ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཏེ་
གདུགས་སམ་རྩལ་བརྒྱད་དམ་རིམ་གྱི་བཞི་བ་དང་ཞེས་བྱའོ། །གཡུང་རྩུང་དགའ་བ་
འབྲིལ་བས་བརྒྱན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

འགྲེལ་བའི་བེན་བྲིས་ལས། བཀྲ་ཤིས་པའི་དཔལ་བེའུ་དང་། མགིན་པ་ན་དུང་
གཡས་འབྲིལ་ཀྱི་རིམ་ཡོད་པ་གསུངས་སོ། །མཚན་དཔེ་དེ་དག་འགྲུབ་ཚུལ། རིན་ཆེན་
ཕྱིང་བ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱན་ལས་འབྱུང་དང་། སྒོ་བ་དང་མི་སྒོ་བ་ལས་འབྱུང་
དང་། འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་ཀྱན་བསོད་ནམས། འཇིག་རྟེན་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་གང་།
དེ་བཅུར་བསྐྱེས་པར་གྱུར་བ་ཡིས། བ་སྐྱེའི་བྱ་ག་གཅིག་འགྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བ་སྐྱེའི་
བྱ་ག་ནི། ཐམས་ཅད་དེ་དང་འབྲ་བར་འབྱུང་། བ་སྐྱེའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནི། རླུང་པར་
བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གང་། རྟེན་དག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས། རྟེན་བྱང་བཟང་པོ་
གཅིག་ཏུ་བཞེད། བསོད་ནམས་དེ་སྟེད་དེ་སྟེད་ཀྱིས། རྒྱལ་བོ་དཔེ་བྱང་བཟང་པོ་ནི།
རེ་རེ་མཐའ་ཕྱིན་དེ་ལྟ་བུར། བརྒྱད་བཅུའི་བར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། རྟེན་བྱང་བཟང་
པོ་བརྒྱད་ཅུ་དག་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཆོགས་གང་ཡིན། རྟེན་དག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱར་
བ་ཡིས། རླུང་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་གཅིག་གོ། མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ། བསོད་
ནམས་རྒྱ་ཆེན་གང་ཡིན་པ། རྟེན་དག་སྟོང་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིས། ཁྲ་བ་ཉ་འདྲའི་མངོན་སྟེན།
མངོན་སྟེན་ཡི་ནི་བསོད་ནམས་དག་སྟོང་སྤག་བརྒྱ་ནི་བསྟོམས་པ་ཡིས། རྟེན་གཙུག་ལྟར་
ནི་མི་སྣང་བར། སྒོ་བ་པའི་གཙུག་ཏྱར་རླུང་པར་བྱེད། གཙུག་ཏྱར་བསོད་ནམས་བྱེ་བ་
ནི། བྲངས་མེད་རྒྱ་ཆེན་བཅུ་བོ་དག་སངས་རྒྱས་གསུང་གི་རྒྱ་དབྱངས་ནི། ཡན་ལག་
དུག་ཅུ་རླུང་པའི་མཆོག་ཅིས་པ་དངས་ནས་གསེར་ཕྱིང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་

ལ། དེ་དག་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ། བར་ཕྱེས་མ་ལུས་བཞེད་པ་ལྟར། ཁོད་དང་ལྷན་པར་བག་ཙམ་བཞེད། ཞེས་དང་། དེ་
 ཉིད་དར་རྟེན་ལས། སངས་རྒྱུ་གི་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་ཀྱང་
 ཇི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པའི་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་བརྒྱུ་པ་མ་ལུས་པ་བཞེད་པ་ལྟར།
 སངས་རྒྱུ་གི་ཡོན་ཏན་ཚད་བཟུང་བར་མི་ལུས་ཀྱང་། གཤུལ་བྱའི་བསམ་ངོར་གཤུལ་
 བྱ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ཚད་དང་ལྷན་པར་བག་ཙམ་བཞེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པས་
 གཤུལ་བྱའི་བསམ་ངོར་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པས་བསྐྱབ་
 དགོས་པས། དེ་དག་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་མེད། ཡིན་ཀྱང་
 མཉམ་ཡིན་མིན་སོགས་དཔུང་བྱ་མང་ངོ་། འོན་ཀྱང་བསྐྱབ་ཞེས་འགོད་པའི་འཕྲིན་
 ལས་ཀྱི་མདོར། མཚན་བཟང་ནམས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། དཔེ་བྱད་ནམས་སྐྱབ་བྱེད་
 རང་གི་ཡོན་ཏན་གསུངས་པ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གིས་འཛིག་གམ་སྟམ་སྟེ། མེན་མོ་བཟངས་ཀྱི་
 མདོག་ལྷ་བྱ་ཡང་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོ་བྱེད་དམ་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོར་མཚན་ནམས་རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་ཀྱིས་བསྐྱབ་ཅིང་། དཔེ་བྱད་
 ནམས་ནི་ཕྱི་ལ་དཔེ་བྱད་དེ་ལྷན་པར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་དུ་ཡོན་ཏན་
 དེ་དག་མངའ་བ་སྟོན་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་
 ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱི་གཞན་ལ་སྤང་བའི་སྐྱའི་རྟགས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས་འཆད་པར་
 འགྱུར་བའི་རང་གི་ཡོན་ཏན་གོ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་པ་ལྟར། རང་དུ་ཡོན་ཏན་དེ་དང་
 དེ་མངའ་སྟེ། ཕྱི་དཔེ་བྱད་དེ་དང་དེ་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་གི་ཡོན་ཏན་གོ་བྱེད་དུ་
 བྱས་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། ཉི་སྤང་ལས། མདོའི་ཆོག་ལྷག་པ་འདི་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བའི་དོན་དུ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའང་འོག་གི་མདོ་ཆོག་ནམས་འདིར་བསྐྱབ་པའི་
 དོན་ཡིན་གྱི། འདིར་སྐྱར་བ་མིན་པས་མཚན་དཔེ་ལ་མདོ་བྱར་བ་མེད་དེ། འདི་གཉིས་
 ཀྱི་བཤད་པ་ནི། སྐུལ་བའི་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དངོས་

སྐྱེ་མ་གསུངས་སོ། ཞེས་མདོ་མ་སྦྱར་རོ། རྟོག་མཚོར། མཚན་དཔེ་འདི་དག་ལ་གཞུགས་
སྟེ་དེ་ག་བྱ་བཞི་བཞག་ནས་རོ་བོ་བ་སྦྱང་བ་ལ་ཤེས་པ་དང་ལྷན་མིན་གང་འདྲི་ག་
དོགས་པ་གནང་ལ། རང་ལུགས་ལ་རོ་བོ་མཁྱེན་པ་ལྷགས་ཀྱི་དབང་བོ་དང་གཟིགས་
པ་སྦྱིབ་མེད་སྦྱན་ཀྱི་དབང་བོ་དང་སྦྱན་དབང་མ་ཉམས་པ་སྦྱན་དབང་དུ་བྱས་ན་ནང་
གི་དབང་བོས་བསྟུས་པ་ཡོད་དམ་སྟུམ་ལ། གཞན་སྦྱན་མཐོན་མཐིང་སོགས་དང་སྦྱན་
མ་ཉམས་པ་ལྷགས་རིང་བ་སོགས་དབང་ཉེན་ཡིན་ལ། དེ་དག་དང་བྱུག་ཞབས་སོགས་ལ་
གཞུགས་དང་རེག་བྱ་གཉིས་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱེད་བྱ་མང་ངོ་། རྟེན་ལ་སྦྱོར་བ་གནག་
བག་མེད་པ་སོགས་མིག་གི་ཡུལ་ལ་འདྲི་ག་དགོས་པས་གཞུགས་སུ་བྱེད་དགོས་པས་
ལྷན་མིན་མེད་དམ་དབྱེད།

སྦྱུ་སྦྱོར་བཤད་པ།

བཞི་བ་མཚོག་གི་སྦྱུ་སྦྱོར་ལ་གསུམ་གྱིས་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། **དེ་ལྟར་**
སྦྱོར་གསུམ་པ་ལོངས་སྦྱོར་བསྟན་ནས་བཞི་བ་སྦྱུ་པའི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བོ་ལས་དག་པ་
ཐམས་ཅད་དང་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་བྱན་མོང་བའི་སྦྱང་བ་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་
ཅ་བ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱོར་གང་གིས་སྦྱིད་པ་དང་ནམ་མཁའ་རི་སྦྱིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ།
གདུལ་བའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་སུ་སྦྱང་ནས་འབྲལ་དུ་མཛོན་མཐོ་དང་སྦྱགས་
སུ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་པན་པ་སྦྱ་ཚོགས་དག །དུས་མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྦྱོར་དེ་ནི། བྱུ་
པའི་དབང་བོའི་སྦྱུ་སྦྱོར་ལྟེ་དེ་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་མིན་ཡང་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཡིན་
ནོ། གཞུགས་སྦྱང་ལས། འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་སྦྱེ་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མུ་ངན་འདས་
པའི་ཆེ་མར་ཡེ་ཤི་བ་ལྟར་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པ་བཀག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། མདོ་ནི།

རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་སློབ་པ། ཉན། བྱང་ཆེན་པོས་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་
 པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 ལས། བཟོ་དང་སྐྱེ་དང་བྱང་རྒྱུ་ཆེ། རྩ་དན་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པ། ཁངས་རྒྱས་སྤྱུལ་
 བའི་སྐྱེ་འདི་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ། ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱུལ་སྐྱེ་གསུམ་ལས།
 འདིར་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་གི་སྤྱུལ་བ་**ཤུག་བྱུ་བ་**སོགས་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྐྱེ་གཙོ་བོར་
 གསུངས་ཤིང་**ལ་སོགས་**པས་བཟོ་བ་སྤྱུལ་སྐྱེ་དེ་ཟེའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་འདུལ་ཕྱིར་དེ་
 ཟར་སྤྱུལ་བ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་**པའི་**སྤྱུལ་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་**གཟུགས་**གང་དང་གང་གིས་འཁོར་
བ་དེ་སྲིད་གནས་གྱི་**བར་**དུ་འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་**སེམས་ཅན་**དག་མ་
 དག་**རྣམས་**གྱི་**འདོད་པའི་དོན་**ཉེ་རིང་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་སྐྱེ་དེ་
ནི་ཆོས་ཅན། །ཁ་ཤེས་པ་ལ་སྲིད་བར་རྒྱན་ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཁ་ཤེས་ངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་སྤྱུལ་བའི་སྐྱེ་རྒྱན་མ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །འམ་ཡིན་ཏེ། །ཁ་ཤེས་
 གསེར་ཕྱོང་ལས། སེམས་ཅན་སྲིད་པ་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་ནས་བྱང་འདས་ལ་འདུན་པར་བྱེད་
 པ་དང་། ཐེག་དམན་དུ་ཞུགས་པ་བསྐྱོད་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱིས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་།
 བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་ལུང་སྟོན་པས་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་པར་བརྟེན་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་
 རྒྱ་བྱེད་ཅིང་ལོངས་སྤྱིའི་དབང་གིས་བྱང་བ་སྟེ། ཞེས་དེ་སྤྱུལ་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་
 པ། རྒྱུད་སྤྱོད་མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐྱེད་བདག་མེད་དང་། ཉན། བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་ལུང་
 སྟོན་ཏོ། ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས། སྤྱུལ་སྐྱེ་ལ་ལོངས་སྤྱི་ལས་བྱང་བས་མ་བྱུ་
 གྱང་། དེའི་དབང་གིས་བྱང་བས་བྱུ་བོ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། དེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྡན་
 པའི་གཟུགས་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་དེའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཆིག་དོན་གཞན་གྱི་གོ་རིམས་ཀྱང་དོན་བདུན་ཅུའི་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ལ་གཉིས། སྐྱོ་གསུམ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་འཆད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བྱང་ཚུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཞེས་སོགས་སྐྱོ་གསུམ་བཤད་པ་**དེ་ལྟར་ངོ་བོའི་བྱང་པར་སྐྱོ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱའི་བདག་ཉིད་**ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་དེ་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུའི་བྱང་པར་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་སྒྱུར་བཞི་**བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའོ།** །འདིས་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་བཀག་གོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ནི་**སངས་རྒྱས་**ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེད་དང་། **ལ་སོགས་པས་**བྱང་འཕགས་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ལོངས་སྐྱེད་དང་། སོ་སྐྱེ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་**ཡུལ་ཉིད་**དུ་གྱུར་བའི་སྐྱུལ་སྐྱར། རིམ་པ་བཞིན་རང་རྒྱ་**ཡེ་ཤེས་**ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པ་དང་། **ལ་སོགས་པས་**རང་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པ་དང་། རང་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་ཀའི་ཆ་བསགས་**པ་ལ་****སྟོས་ནས་རབ་དུ་བརྟགས་པའི་སྐྱོ་གསུམ་བསྟན་ནས་**འཕྲིན་ལས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ནས་འདིའི་བར་གཡགས་པས་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱར་བྱས་པ། བསྟན་ནས། ཞེས་པ་དང་མི་འགྲིག་པས། བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་གསེར་ཕྱིང་རྣམ་བཤད་དུ་མཚམས་སྒྱུར་བྱས་པ་ལེགས་ལ། ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཞེས་པ། བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས། སྐྱོ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་སྐྱར་ཏེ། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོས་ནས་ཆོས་སྐྱེད་རབ་དུ་བརྟགས་པ་དང་། སོགས་པས་མཉམ་ཉིད་དང་སོར་རྟོག་ལ་སྟོས་ནས་ལོངས་སྐྱེད་དང་། བྱ་བྱབ་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོས་ནས་སྐྱུལ་སྐྱར་བརྟགས་ཞེས་ཡེ་ཤེས་བཞི་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་གདགས་གཞིར་བཤད་པ། གསེར་ཕྱིང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར་བཀག་ལ། ཨར་བྱང་ཡེས། **ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་རང་བཞིན་རྣམ་**དག་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་ཞེ་དྲུག་ལ་སྟོས་ནས་ཆོས་སྐྱེད་དང་། སོགས་པས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཚན་དཔའི་

སྒྲུབ་བ་སྦྱོང་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། དེ་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་པས་ཉན་རང་དང་སོ་སྦྱོང་ཡུལ་
 ཏུ་སྦྱུལ་བ་སྦྱོང་པའི་རྒྱས་པ་ལ་སྦྱོར་ནས་སྦྱུལ་སྦྱར་བཏགས་ཟེར་བ་པལ་ཆེར་གསེར་
 བྲེང་དང་རྟོགས་སྒྲུབ་ཏུ་རང་ལུགས་བྱས་པ་རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
 བྱང་ཡེས། བསྐྱེད་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱོང་ཡིན་ན་སྟོབ་ལམ་ན་བསྐྱེད་བྱ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་།
 སྦྱོང་བཞི་བཤད་ནས་སྦྱོང་གསུམ་ཙམ་གྱི་མཆོམས་སྦྱོར་ཏུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་ཟེར་གྲང་། དེ་
 འཕྲིན་ལས་སྦྱོང་གཞུག་མ་གསུམ་གྱི་ཡིན་ལ་དང་པོའི་མིན་པས་ཡིན་ནོ། རིགས་བྱིན་གྱིས་
 སྦྱོང་བཞིའི་མཛད་པར་འདོད་ཅེས་གསེར་བྲེང་ལས་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་ཏུ་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་སོགས་ཁོངས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དང་སྦྱུལ་སྦྱར་བསྟན་པར་འཆད་པ། རྒྱན་སྒྲུབ་ལས། ལུས་
 རྣམ་བཞག་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཉིད་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་བ་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་ཆོགས་ལས་བྱང་བ་ནི་ཆོས་གྱི་སྦྱོང་དང་། ཞེས་དང་། བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་བསགས་
 པ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་གྱི་རྣམ་པར་མངོས་པའི་སྦྱོང་། ཞེས་དང་། བསོད་ནམས་དང་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་གྱི་ཆ་ལས་བྱང་བ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་
 ལས་བྱེ་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཀའ་པ་ལྟར་མཐའ་དཔྱད་ནོར་བུའི་བྲེང་བར་
 ཡང་བྱ་དང་བྱང་ཡེས་བཤད་པ་བཀའ་པའི་བྱིར། འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས་མཆོག་གི་
 སྦྱུལ་སྦྱོང་ཆོགས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་བྱེ་མ་འདི་གདུལ་བྱ་ལ་གཙོ་
 བོར་ཆོས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་དེའི་ཆ་ནས་ཆོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་
 ཡིན་ནམ། ད་ཏུང་འདི་ལ་དབྱད་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ་གསུངས་པ་བསོད་ནམས་གྱི་ལག་
 རྒྱུ་གཟུགས་སྦྱོང་ཡིན་ཞིང་། དེའི་གཙོ་བོ་ལོངས་སྤྱོད་དང་། སྦྱུལ་སྦྱོང་ནི་དེས་འཕྲིན་ལས་
 རྣམ་ཆོགས་མཛད་ཕྱིར་སྦྱུལ་སྦྱོང་ལ་མཛད་པ་རྣམས་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཁོ་
 བའི་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱང་བས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། སྦྱོང་གསུམ་བཤད་ནས་
 དེའི་འོག་ཏུ་སྐལ་བ་དང་ལུན་པའི་༼ཁ༽ ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་གྱི་སྦྱོང་ཁོན་
 ལོངས་སྦྱོང་རྫོགས་པའི་སྦྱོང་ལ་སོགས་པས་སྦྱུལ་སྦྱར་གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲུབ་བ་སྦྱོང་པའི་
 སྟོན་དེ་དག་གི་དོན་བྱ་བ་མཛད་པས་ནའོ། །༼ཀ༽ གདུལ་བུའི་སྦྱོང་བའི་དག་པའི་སྒྲུབ་

བ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་དེའི་ངོ་བོར་དོན་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡེ་ཤེ་ཆོས་སྐྱ་དེའི་བདག་པོའི་
ཁྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ།

གཉིས་༼ག༽པ་ཅ་བ་ལ་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་
རྒྱས་པར་བཤད་པ། གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་ལྟར་
ན་ཆོས་སྐྱ་དང་། འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྐུ་ལ་སྐྱ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་**དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་**
དི་སྤྲད་བར་ཆོས་སྐྱའམ་སྐུ་ལ་སྐྱ་**འདིའི།** །འཕྲིན་ལས་ནི་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འདོད་དེ།
འཕགས་པས་གཙོ་བོ་སྐུ་ལ་སྐྱ་དང་འཕགས་པ་རྣམས་འབྲེལ་དག་ལྟར་གསུམ་གས་སྐྱ་
གསུམ་ག་ཆོས་སྐྱར་བྱས་ནས་དེའི་འཕྲིན་ལས་སུ་འདོད་པར་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་
སོ། །མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས། ནས། བདག་ལ་སུ་ཡང་འཐབ་པའམ་
གཙོད་སྟམ་པའི་སེམས་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་པ་འདི་འཕྲིན་ལས་སྐྱར་བསྟན་གྱི་མདོར་ལེ་
བརྒྱད་མར་གསུངས་ཀྱང་། ཉི་ལྔ་དུ་འདིར་མ་སྐྱར་རོ། །འདིའི་གོང་གི་སྐྱ་བཞིའི་མདོ་
ལེ་མང་དུ་ཆད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལམ་ལ་འགོད་པ་
དང་། ལམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཆོགས་ལམ་དང་། སྦྱར་ལམ་
དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དང་པོ་བསམ་པ་
སྟན་ཆོགས་ལ་འགོད་པ་ནི། ངན་སོང་གསུམ་དང་ལྟ་མའི་**འགྲོ་བ་རྣམས་**སྟག་བསྐུལ་
རབ་དུ་**ཞི་བའི་**ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ་འགོད་པ་
དང་ནི། །འདིས་ལམ་ཀྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ཡང་འཕངས་མོད་ཞེས་པ་ལྟར། བྱ་ཉ་རེད་
མདའ་བ་གསེར་ཕྱང་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཀྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པར་བྱས་པ་མདོར་འགྲིག་གོ།
།མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ངས་འདི་ཉིད། ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གྱིས་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པ་
དཔུལ་བའི་འགྲོ་བ་ཞི་བར་མཛད་པའི་དང་། རབ་འབྱོར། ནས། མང་བོ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་

པས་བྱུང་སྤང་གི་དང་། རབ་འབྱོར། རྟལ། མཐོང་ངོ། ཞེས་པས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་དང་། རབ་
འབྱོར། རྟལ། ཆོས་སོ། ཞེས་པ་ལྟ་དང་། རབ་འབྱོར་རྟལ། རྟལ་མཁུམ་གྱི་བར་ལ་འགོད་
པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་མིའི་འགྲོ་བ་ཞི་བའི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ངན་
སོང་གསུམ་ལ་རྩ་འབྲུལ་བསྟན་ནས་དེ་ལས་ཐར་ཏེ་ལྷ་མིར་སྐྱེས་པ་དང་། འདོད་ལྷ་ལ་
ཁང་བཟང་མེ་འབར་བ་སོགས་བསྟན་ནས་མི་རྟག་པ་དང་། ལོང་མའི་ལྷ་ལ་བདག་གིས་
སྟོང་བ་བསྟན་ནས་ལྷ་ངན་དང་བྲལ་བ་དང་། མི་རྣམས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སོགས་བསྟན་
ནས་སྟོད་བྱང་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། གཉིས་པ་གཞན་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱར་བ་ལ་
འགོད་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བྱང་རྩལ་སེམས་སྟོན་ལས། སྦྱིན་པའི་གཡབ་མོས་ལེགས་བོས་
ནས། སྟན་པར་སྦྱ་བའི་གཏམ་བྱས་ཏེ། འོན་སྟོད་པ་ཡི་བག་པབ་ནས། འོན་མཐུན་
གོས་ཆེན་ངེས་པར་གདབ། ཅེས་པའི་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་འགོད་པ་
དང་། མཛད་ནི། རབ་འབྱོར། རྟལ། རྟལ་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། ཞེས་པས་འགྲེས་
ཀླང་དང་མཚན་དཔེ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། མཛད་ལས་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་དང་འཇིག་
རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་སྤྲུལ་མའི་མི་ལ་སྦྱར་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་
སྦྱིན་མན་འདིར་སྦྱར་རོ། གསུམ་པ་བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ལ་འགོད་པ་ནི། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་སྟག་ཀུན་དང་བཅས་པ་ཡི། རྣམ་པར་བྱང་བ་འགོག་ལམ་གྱི་སྤང་ངོར་
རྟོགས་པ་ལ་དང་། མཛད་ནི། རབ་འབྱོར། རྟལ། ཞེས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་སྦྱར་ལམ་ལ་འགོད་པ་བཞི། དང་པོ་བསམ་པ་སྟན་ཆོགས་ལ་འགོད་
པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་གིས་རྟོགས་པའི་གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ངེ་བཞིན་གྱི། འོན་
རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་མཛད་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྷ་སྟེ། རྟལ། གདགས་པ་ཡང་མི་
དམིགས་ཏེ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱར་བ་ལ་འགོད་པ་ནི། པ་རོལ་
སྦྱིན་བྱུག་རྟོགས་པ་ལ་དང་། མཛད་ནི། བདག་ཀྱང་སྦྱིན་པ། རྟལ། དགའ་བར་སྦྱོད་པ་ཡིན་
ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་གཉིས་དོན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སུ་བཞུང་པའི་

དགེ་བཅུའི་ལམ་ལ་དང་མདོ་ནི། བམ་པོ་བདུན་ཅུ་བ། བདག་ཀྱང་། ཉན། དགའ་བར་
སྦྱོང་བ་ཡིན། ཞེས་པའོ། བཞི་བ་ལྷ་བ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པ་ནི། འོན་དམ་པར་རང་
བཞིན་གྱིས། རྟོང་བ་ཉིད་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་དང་
མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ། ཉན། ལྷ་ག་ལས་འོང་། ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་
ལ་འགོད་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་སྒྲིམ་པ་ཟད་པའི་རྟོང་
ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ལ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྷ་སྟེ། ཉན།
རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ། ཞེས་པའོ། བཞི་བ་སྒྲིམ་ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ་
དུག ས་རྒྱུ་མ་མེད་པ་སོགས་གཉིས་ལ་དང་། བཞི་བ་སོགས་གསུམ་ལ་དང་། བདུན་པ་
ལ་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་དང་། དགུ་བ་ལ་དང་། བཅུ་བ་ལ་འགོད་པའོ། རང་པོ་ནི། ས་གཉིས་
པ་དང་ས་གསུམ་པས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་བརྟེན་ཅམ་བཟགས་པ་
ཅམ་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྒྲིམ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་མི་བསྐྱེད་པར་
མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་དང་། རྟོག་ཤིང་ག་ཀྱང་རྟོག་ཅུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་ལ་འཛིན་
ལ་འགོད་པ་ནི་འོག་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་སྐྱུར་བ་དང་མཐུན་ནོ། མདོ་ནི། དེ་ཡང་
འཛིག་རྟེན་གྱི། ཉན། ལེའུ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་པའོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་ས་བཞི་བ་སོགས་
གསུམ་ལ་འགོད་པ་ནི། ས་བཞི་བར་བྱང་ཕྱོགས་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལྷ་བར་བདེན་
བཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དུག་པར་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པས་བྱ་བར་པར་དུ་བྱས་པ་
ལ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆོ་ལྷན་རབ་འབྱོར་གྱིས། ཉན། ཡང་དག་པར་འཛིག་གོ། ཞེས་
པའོ། གསུམ་པ་ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ས་བདུན་པས་བསྐྱས་པའི་ཐབས་མཁས་
ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་སྒྲིམ་ནས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲིམ་པར་མཛད་པ་དང་། མདོ་ནི།
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉན། ཡང་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པའོ། བཞི་བ་ས་བརྒྱད་
པ་ལ་འགོད་པ་བཞི། དང་པོ་ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་འགོད་པ་ནི། ས་བརྒྱད་
པས་བསྐྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ལམ་གསུམ་མདོན་སུམ་

དུཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་**དང་ནི།** མཛད་ནི། བཅ་པོ་བདུན་ཅུ་གཉིས་པ། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་
 རབ་འབྱོར། ཉན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་དོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་བདེན་
 འཛིན་ནི་བ་ལ་འགོད་པ་ནི། བདེན་པར་**མཛོན་པར་ཞེན་པ་**མཛོན་གྱུར་བ་**བསྒྲག་པ་ལ་**
དང་། མཛད་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་ལ། ཉན། ཡོངས་སུ་ཐར་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་པའོ། གསུམ་
 པ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་བཏགས་པ་བ་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དཀོན་
 མཆོག་བཏགས་པ་བའམ་སྒྱུ་ལ་སྒྱུའི་མཛད་པ་མཛད་པའི་རྣམ་པའི་**བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་**
 ལ་**དང་མཛོན་ནི།** གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉན། དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ། ཞེས་
 པའོ། བཞི་བ་ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་ལ་འགོད་པ་ནི། **སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་།** **རྣམ་པར་དག་པ་**
 ལ་**དང་མཛོན་ནི།** རབ་འབྱོར་གྱིས། ཉན། ལེའུ་དྲུག་ཅུ་ཙ་དྲུག་གོ་ཞེས་པའོ། རྩ་བ་ས་དགུ་
 བ་ལ་འགོད་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་རང་སངས་རྒྱས་པར་ངེས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ས་དགུ་
 བ་སྟོབས་ཀྱི་པར་བྱིན་གྱི་མཐུས་ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྷུང་བར་**ངེས་པ་ལ་དང་།** མཛོན་ནི།
 དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར། ཉན། དེ་ནི་ངོ་ཆར་ཆེའོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་གཞན་སྒྲིབ་
 པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། **སེམས་ཅན་གྱི་**དོན་ནི་**ཆོད་མེད་པ་**བསྐྱབ་པ་ལ་**དང་།** མཛོན་
 ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན། ཉན། སྦྱོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། དྲུག་པ་ས་
 བཅུ་བ་འགོད་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ས་བཅུ་བས་བསྐྱས་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ལ་
 འགོད་པ་ནི། ས་དེས་བསྐྱས་པའི་**སངས་རྒྱས་བསྟེན་པ་**དང་**སོགས་པས་**ཆོས་ཉན་པ་
 དང་མཆོད་པའི་**ཡོན་ཏན་**ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱབ་པ་ལ་**དང་།** མཛོན་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་
 རབ་འབྱོར། ཉན། བྱང་ཆུབ་མེད་དོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་རྟོགས་པ་གོང་དུ་འཕེལ་བ་
 ལ་འགོད་པ་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། **བྱང་**
ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དགེ་བ་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དང་། མཛོན་ནི། རབ་འབྱོར་
 གྱི། ཉན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་ལས་འབྲས་ཆུད་མི་ཟ་བ་
 ལ་འགོད་པ་ནི། **ལས་རྣམས་ནི།** རྩ་རགས་གང་ཡིན་ཡང་**ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ་དང་མཛོན་ནི།**
 རབ་འབྱོར་གྱི། ཉན། ཡོངས་སུ་གོལ་དོ། ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་བདེན་པ་ཤེས་པ་ལ་འགོད་

པ་ནི། **བདེན་**བཞི་ཚྲགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་**མཐོང་བ་ལ་དང་།** །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
ནས། ལེའུ་དྲུག་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་པའོ། །བཞི་བ་**ཕྱིན་ཅི་ལྷག་**ཟད་པ་ལ་འགོད་ནི།
གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་བཞི་**ནི་**ཟད་པར་**སྤངས་པ་ལ་དང་།** །མདོ་
ནི། དེ་ནས་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས། ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་རབ་རྟེན་
དབྱེ་བའི་ལེའུ་སྟེ་བདུན་ཅུ་ཙ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྷག་ན་ཡོད་པ་འདིར་སྦྱར་དགོས་
ཏེ། ལེའུ་བརྒྱད་མར་མཚམས་འདིར་གསུངས་སོ། །དེས་ནས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར། ནས།
དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དངོས་པོ་ལས་རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྲེལ་ནོ། །ཞེས་
པའི་བར་ཡང་ལེའུ་བརྒྱད་མར་འདིར་སྦྱར་རོ། །ལྷ་བ་གཞི་མེད་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ཕྱིན་
ཅི་ལྷག་བཞི་བོ་**དེ་**བསྐྱེད་པའི་**གཞི་**བདེན་འདྲིན་**མེད་པའི་ཚུལ་ལ་དང་ནི།** །མདོ་ནི།
རབ་འབྱོར་གྱི། ནས། ལེའུ་དྲུག་ཅུ་ཙ་དགུ་བའོ། །ཞེས་པའོ། །དྲུག་པ་རྣམ་བུ་ལ་འགོད་པ་
ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་**རྣམ་པར་བྱང་བ་**ཚྲགས་པ་ལ་**དང་མདོ་**
ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར། ནས། ལམ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་པའོ། །བདུན་
པ་ཚྲགས་ཚྲགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་གྱི་ཆུ་**ཆོགས་**གཉིས་ལ་**དང་ནི།** །མདོ་
ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ནས། གཞན་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །བརྒྱད་
པ་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། **འདུས་བྱས་**འཁོར་བ་དང་**འདུས་མ་**
བྱས་པ་ཟུང་འདས་ལ། །དོན་དམ་པར་**ཐ་དད་དུ་**ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཞིང་དོན་དམ་པར་ཐ་
མི་དད་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ལ་**དང་།** །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས། ནས། བྱ་མཚོག་གི་
མཐུར་མི་འཇུག་རོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་ནི། མི་གནས་
པའི་**བྱ་དན་འདས་ལ་དགོད་པ་སྟེ།** །མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཆོས་ཉིད་
མི་འཇུག་བ་བཞུན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བདུན་ཅུ་ཙ་གཅིག་གོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཉི་སྤང་དང་
ལེའུ་བརྒྱད་མར་ལེའུ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ནས་རྒྱན་དང་མདོ་སྦྱར་ཞིང་། ད་ལྟའི་ཉི་ཁྲི་ལེ་མང་
དུ་ཆོས་ཉིད་མི་འཇུག་བའི་ལེའུའི་བར་དོན་གཅིག་མཐར་ཆགས་སུ་དང་དེའི་རྩིས་གྱི་
བྱམས་ཁྲུས་དང་བཅས་ལེའུ་དོན་གཉིས་སྦྱར་དགོས་ལ། དེ་ནས་རྟག་དུ་ལ་ལེའུ་གཉིས་

བྱས་ནས་ཆོས་འཕགས་དང་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་ཐ་མ་བཞི་སྒྱུར་དུ་མེད་པས་རྒྱན་
 རྒྱང་སོགས་སུ་བྱར་དུ་འགྲེལ་ལོ། ཉི་ལྔ་དུ་བྱར་དུ་མ་གསུངས་པས་ལེའུ་བརྒྱད་མར་
 བསྐབ་པའི་འབྲས་བུའི་མན་མེད་དོ། ལེའུ་བརྒྱད་མར་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟའི་ལེ་མང་དུ་ཆད་
 པ་མང་དུ་ཡོད་ལ། ལེ་མང་ཡོད་ཀྱང་ལེའུ་བརྒྱད་མར་མེད་པ་རེ་གཉིས་འདུག་པ་འགྱུར་
 ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། སྤང་པོ་ལྔ་དང་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་གཅིག་ན་བསྐྱམས་
 རྟེ་ཡོད་པ་གཅིག་ཤོས་ན་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཡོད་པ་སོགས་མང་བས་སོ། །འདིར་ལྟར་ཉི་
 ཁྱེད་དང་སྒྱུར་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ན་འབུམ་པ་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་བཤེས་རབ་ཁྱི་བ་
 རྣམས་དང་སྒྱུར་ཚུལ་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱུས་མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་འབྲ་བས་ཤེས་པར་འགྱུར་
 རོ། །བརྒྱད་སྟོང་བ་དང་སྒྱུར་ཚུལ་རྒྱན་རྒྱང་ལ་མ་བསྟན་པར་འདིས་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་
 ཉེ་ཆོག་མི་འབྲ་བས་སོ། །སྤྱད་པ་དང་སྒྱུར་ཚུལ་དི་པི་མཆན་ཅན་གྱི་སྤྱད་མཆན་དང་
 འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་དག་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མདོས་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་
 ཚུལ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་འདོད་པའི་སྒྲས་བསྟན་ཅིང་འཕྲིན་ལས་རྣམས་བྱེད་ལས་
 ཀྱི་དང་། གཟུང་འཛིན་རྟོག་རྣམས་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་དང་། འགའ་ཞིག་ཟིན་བྱེད་ཀྱི་
 དང་། ཡོངས་སྒྱུང་དང་སྒྱུར་བའི་སྒྱུན་ཡོན་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་རྣམས་འགྲེལ་ཆུང་
 གི་སྟེང་ནས་མདོ་དོན་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ངེས་པར་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་
 ནས་དོན་བསྐྱབ་ནི། **ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་འཕྲིན་ལས་ཆོས་ཅན། གྲངས་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ལྔ་བདུན་**
དུ་མདོ་ལས་བཞེད་དེ་སྒྲར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཆོགས་
 ལམ་དང་། སྒྱུར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུག་
 གི་དང་པོ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི།
ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཉེ་མདོན་མཐོང་ཉེན་ལ་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་དང་པོར་འགྲོ་བ་བཟང་

པོ་བདེ་འགྲོའི་ལྷ་མི་དང་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་དན་སོང་གསུམ་ལ་ཐོབ་བྱར་མངོན་
པར་ཞེན་པ་མེད་པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་འགྲོ་བ་འཁོར་བ་ཙམ་ལ་དོན་གཉེར་
གི་བསམ་པ་རབ་རྒྱ་ཞི་བའི་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གི་འཕྲིན་ལས་ལ་འགོད་པར་མཛད་
པའོ། །ནས། ཞེས་པ་རྒྱས་ནས་གི་ཆོ་ན་སྣ་མའི་རྩིས་སུ་བྱི་མ་སྐྱེས་པའི་འབྲེལ་སྟོན་པ་
སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་བསྐྱེད་པའི་འགོད་པ་ནི། དེར་མ་ཟད་སེམས་
ཅན་སྦྱད་པར་བྱེད་པ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་བཀོད་དེ་དེ་
དང་། གསུམ་པ་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམ་
པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པས་མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གསུག་གཉིས་དང་
གཉེན་པོ་འགོག་ལམ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་དོར་བ་དང་སྒྲང་བར་བྱ་བའི་སྟོན་ནས་
རྟོགས་པར་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། ནས། ཞེས་པ་སྣར་ལྟར་རོ། །བཞི་བ་གཞན་
དོན་གི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེ་ནས་སྦྱ་མ་མཁན་བཞིན་རྒྱ་སེམས་ཅན་ལ་རྩིས་
སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྱོད་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གི་
དོན་ཏེ་གཞན་གི་དོན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་བཞིའི་མཚན་ཉིད་རི་ལྷ་བའི་
བདག་ཉིད་ལ་བཀོད་དེ་དང་། ལྷ་བ་སྦྱོད་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ལྷ་མ་དེའི་རྩིས་སུ་རང་
གི་དོན་བྱ་བྱེད་ལས་གི་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་པས་རབ་རྒྱ་བྱེད་པའི་ས་
རོལ་རྒྱ་བྱིན་པ་རྒྱག་ལ་གོམས་པ་ལ་འགོད་པ་ལའོ། །རྒྱག་པ་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་གཞི་
ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་རྒྱ་ཡོན་ཏན་གུན་གི་གཞི་རང་དང་གཞན་གི་དོན་གི་མཚན་
ཉིད་གང་སྐྱབ་ཀྱང་ངེས་པར་དགོས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དགེ་བ་བརྟུན་ལས་
ཀྱི་ལམ་ཆོགས་ལམ་ལའོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། ཆོགས་ལམ་ལ་བཀོད་
པའི་རྩིས་དེ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གིས་སྟོང་བ་ཉིད་འཛིག་
རྟེན་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གོམས་བཞིན་པ་ལའོ། །གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ལ་
འགོད་པ་ནི། སྦྱོར་ལམ་དེའི་རྩིས་ལ་སྦྱིན་པའི་ས་རོལ་རྒྱ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དང་
པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གུན་རྒྱ་འགྲོ་བ་མངོན་སུམ་རྒྱ་གསར་རྒྱ་

རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གཟུང་འཛིན་དོན་དམ་པར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་རྟོགས་པ་
 ལའོ། །བཞི་བ་སྒྲིམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ་དྲུག་གི་དང་པོ་ས་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་བའི་བར་
 ལ་འགོད་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་དེ་ནས་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་རྒྱར་
 གྱུར་བས་ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་རྒྱལ་བྱིས་ནས་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་རྟོགས་པའི་སྟོན་ནས། ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཀྱུན་
 རྒྱུ་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་བཟར་བཏགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་དོ། །གཉིས་པ་ས་དྲུག་པ་ལ་
 འགོད་པ་ནི། ལྷ་མ་དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་བདག་རྒྱུན་
 ལས་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་
 ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྟོགས་པ་ལ་བཞེན་ནས། ས་དྲུག་པ་ལ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་་
 བྱའི་དངོས་པོར་བདེན་པར་མཛོན་པར་མ་ཞེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་
 དམ་པར་དམིགས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལའོ། །གསུམ་པ་ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་པ་ནི།
 ས་དྲུག་པ་ལ་བཀོད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ས་བདུན་པ་ལ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 རྟོགས་པའི་སྟོན་བས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲིབ་པ་སྤང་རུང་དང་གཉེན་པོ་སྒྲི་
 རུང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་ལའོ། །བཞི་བ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པ་ལ་གཉིས།
 རྟོགས་པ་སྟོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འགོད་པ་དང་། སྤངས་པ་བདེན་ཞེན་མཛོན་གྱུར་
 ཟད་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་བདུན་པ་ལ་བཀོད་པ་དེ་ནས་སྟོན་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་རྟོགས་པའི་སྟོན་བས་ཀྱིས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བས་ཡང་
 དག་མཐའ་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཕྱིན་དྲུག་གི་སྟོད་པ་ལའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ས་བརྒྱད་
 པ་དེ་ཉིད་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་མཛོན་གྱུར་བ་ཟད་
 པར་སྤངས་པ་ལའོ། །ལྷ་བ་ས་དགུ་བ་ལ་འགོད་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་དེའི་རྗེས་ལ་ས་དགུ་
 བ་ལ་སྟོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྟོགས་པའི་མཐུས། བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ཐོབ་
 པ་དང་འབྲ་བའི་སྐྱལ་སྐྱའི་མཛད་པ་མཛད་ཀྱས་པས། བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ལའོ། །སྤྱིར་

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་སྟོན་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་དང་། རྟོགས་ས་དགུ་བར་སྦྱར་
ཡང་འདྲིར་གོ་བསྟོག་པ་ནི། གཉིས་ཀར་པལ་བ་ཡོད་པ་དང་སྡེ་མ་གཙུག་པོར་བྱེད་པ།
གསེར་ཕྱེད་ལས། གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་པལ་བ་དང་མེད་པ་གཙུག་པོ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་
སོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། རྟེན་གྲུབ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ས་བརྒྱབ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་
པ་དང་། རྟེན་གྲུབ་གཅིག་ཐོག་ས་བརྒྱད་པ་ཐ་མ་བ་ལ་འགོད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ས་
དགུ་བ་**དེའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས།** **ས་བརྒྱབ་**
ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟོན་བརྒྱད་སྟོན་ཆོག་སྟེ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་འོད་
ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ལ་བཀོད་ནས། ས་བརྒྱབ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་དབང་
བསྐྱར་བས་ཞིང་དག་པར་འགྱུར་བ་ལ། གསེར་ཕྱེད་ལས། རྟོགས་པས་འཕྲིན་ལས་སྦྱབ་པ་
དང་། མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའོ། དང་པོ་ལ་སྟོན་དང་། བརྒྱད་དག་པའི་རྟོགས་
བ། འཕྲིན་ལས་སྦྱབ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ས་བརྒྱབ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བརྒྱུ་ཐོབ་པའི་རྟོགས་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
ཡེ་ཤེས་དང་བྱེད་པར་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་
སྟོང་གསུམ་འབྱུང་ཕྱག་བརྒྱའི་རྒྱ་དང་མཉམ་པའི་པད་མ་རིན་པོ་ཆེས་སྦྱས་པའི་གདན་
དང་། དེའི་འཁོར་ཏུ་སྟོང་གསུམ་འབྱུང་ཕྱག་བརྒྱའི་རྩལ་གངས་དང་མཉམ་པའི་པད་
མས་གང་བར་སྦྱང་ངོ་། །

གཉིས་པ་བརྒྱད་སྟོང་བ་ནི། རང་ཉིད་གདན་དེ་ལ་འདུག་པ་ལ་འཁོར་གྱི་པད་
མ་ལ་ས་དགུ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་བཞུགས་པས་བསྐྱོར་བར་མཐོང་ངོ་། གསུམ་
པ་ནི། བྱང་སེམས་དེས་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་བཞི་དང་དུས་མོའི་སྤྱི་ང་གཉིས་དང་ཉེ་
བ་དང་རྩེབས་ལོགས་གཉིས་ལས་འོད་ཟེར་གངས་མེད་པ་སྟོན་པས། འགྲོ་བ་རིགས་
རྟེན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་སྦྱག་བཟུལ་ཞི་བར་བྱེད།
ཕྱག་པ་གཉིས་དང་རྒྱབ་མགུལ་ཞལ་ལྟ་ནས་འོད་ཟེར་གངས་མེད་སྟོན་པས། ཉན་རང་

བྱང་སེམས་ས་དགྲ་བ་མན་གྱི་གནས་སྤང་བར་བྱས་ནས་ཆོས་སྤང་བའི་སྒོ་དང་ཉིང་རེ་
 འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་མཁས་པའི་སྦྱབ་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དོ། །གཉིས་
 པ་ལ་མཛོད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བའོ། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་དེའི་མཛོད་སྦྱ་ནས་
 འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་སྟོན་པས། རྟོགས་བརྩའི་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་
 དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྤང་བར་བྱས་ཏེ་འོད་ཟེར་དེ་དག་གི་ལྷས་ལ་རྒྱབ་
 པར་བྱེད་དོ། །སྤྱི་གཙུག་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་འཕྲོས་ནས། རྟོགས་བརྩའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་འོད་ཟེར་གྱིས་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱས། འཇིག་རྟེན་དུ་ལན་
 བརྒྱ་བསྐྱོར་ནས་སྤྲོད་གི་ནམ་མཁར་འོད་ཟེར་གྱི་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བྱས་ཏེ་སངས་
 རྒྱས་མཛོད་སེམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་མཐིལ་དུ་རྒྱབ་
 པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་བཅས་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་དེ་དབང་
 བསྐྱར་བའི་དུས་ལ་བབ་པར་གཟིགས་ནས། རྟོགས་བརྩའི་ནས་ས་དགྲ་བ་མན་གྱི་བྱང་
 སེམས་མཐའ་ཡས་པ་འོངས་ཏེ་བྱང་སེམས་དེ་ལ་ལྷ་ཞིང་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་
 བརྒྱ་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱུགས། བྱང་སེམས་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པ་རྣམས་དཔལ་བུ་དང་
 རྗེ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལས་བདུད་ཀྱི་དགྲ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་
 འཁོར་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་འབྱུང་ཕྱག་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་བྱུང་སྟེ་རྟོགས་བརྩའི་སྤང་
 བར་བྱས་ཆོ་འཕྲུལ་སྦྱ་མེད་བཞུག་ཏེ། བྱང་སེམས་དེའི་དཔལ་བུ་དང་རྗེ་དང་བཀྲ་
 ཤིས་སུ་རྒྱབ་པས་མཐུ་སྟོབས་ལྷག་པར་འཕེལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྦྱ་ནས་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་གཅིག་འོད་ཟེར་
 གྲངས་མེད་པ་དང་བཅས་བྱུང་སྟེ་རྟོགས་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱས། འཇིག་རྟེན་ལན་
 བརྒྱ་བསྐྱོར་བན་སོང་ཞི་ཞིང་བདུད་ཟེལ་གིས་མནན་ནས་བྱང་སེམས་དེའི་སྤྱི་བོར་རྒྱབ་
 ལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་རྣམས་འཁོར་གྱི་སྤྱི་བོར་རྒྱབ་པོ། འོད་ཟེར་དེ་དག་གིས་ཕྱོག་མ་
 ཐག་ཏུ་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་སྟོན་མ་ཐོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བརྒྱ་
 འཕྲོལ་ཅིང་། འོད་ཟེར་དེ་དག་གྲང་བྱང་སེམས་དེའི་སྤྱི་བོར་དུས་གཅིག་ཏུ་འབབས་

པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་ནི་ས་བཙུ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ཡིན་
ལོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སངས་
རྒྱས་བར་ངེས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེར་མ་ཟད་ཡང་ས་བཙུ་བ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་
གིས་ཐོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་དང་། གཉིས་པ་གཞན་དོན་ལྟན་གྲུབ་ལ་འགོད་པ་ནི། རྟོགས་
བཙུའི་འདུག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པར་མཛད་
པ་ལ་དང་། གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལྷན་པ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། འདིག་ཉེན་
གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཏུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་སེམས་ཅན་སྤྲིན་པ་
དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཀོད་དེ་དེ་ནས་སྤིང་
པ་ཐ་མ་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྤིང་པ་ཐ་མ་བ་ལ་འགོད་པ་ལ་བཞི། ལྷན་
པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་། སྤངས་པ་དང་། དག་པའི་རྒྱད་ཆོགས་ཀྱི་བྱང་པར་བཞི། དང་
པོ་ལྷན་པའི་བྱང་པར་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་འདྲེན་པར་བྱེད་པར་དང་། ལས་རྒྱུ་མི་བྱ་
པའི་ལྷན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཏུ། འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་
པས་ཡང་ས་བཙུ་བ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྲེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲོ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་འདྲེན་པར་བྱེད་
པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྟོགས་པ་ལ་དང་། གཉིས་པ་ནི། མངོན་
མཐོང་ལེགས་ཀྱི་ལས་འབྲས་དང་གཙོ་བོ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྟོགས་
བྱང་དངོས་སུ་འབྲིན་པས་ལས་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མི་བྱ་བ་མངོན་སུ་བྱ་
རྟོགས་པ་ལ་དང་།

གཉིས་པ་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་ལ་གཉིས། ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་
རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་བཞིའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུ་བྱ་རྟོགས་པ་ལ་དང་། འདིའི་གཉིས་པ་ཉར་བྱུག་པའི་སྐྱབས་སུ་

འཆད་ལ། གསུམ་པ་སྤངས་པའི་བྱང་པར་ལ་གཉིས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་པ་དང་། དེའི་
གཞི་ཟད་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ལ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་
བདེན་འཛིན་མེད་པར་དང་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་དང་། བཞི་བ་དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་
ཆོས་སྐྱའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པ་དང་། གློ་བུར་ངི་བྲལ་གྱི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ས་བརྩ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་གློ་བུར་ངི་བྲལ་གྱི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་དང་།
གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ངི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་
རྒྱའི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ལ་དང་། གོང་གི་ངེ་ལྟ་བ་འགོད་པ་ནི། བདེན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས། འདུས་བྱས་འཁོར་བ་དང་། འདུས་མ་བྱས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་
དོན་དམ་པར་ཐ་མི་དད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་བཀོད་ནས། དེའི་རྗེས་
སུ་འབྲས་བྲལ་འགོད་དོ། །གཉིས་པ་ལམ་གྱི་འབྲས་བྲལ་འགོད་པ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ས་ལ་མི་གནས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་བཀོད་པར་མཛད་དེ། འགོ་
བ་ཐམས་ཅད་དེར་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཆོགས་
ལམ་ནས་འབྲས་བྲལ་འགོད་པའི་བར་བྱེ་བ་དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤང་པ་ངེ་སྤང་གྱི་
བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྐྱེ་འདིའི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་
ཡང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ངེ་སྤང་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་
ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་འཇུག་པས་འཕྲིན་ལས་དེ་སྟེད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདིར་ཆོས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་འབད་ཚོལ་མེད་པར་ལྷན་གྱལ་དུ་འབྱུང་ཚུལ་འགྲེལ་བར་
བཞེད་པས་མཛད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཡང་ཆོག་ཙམ་ལས་རྒྱ་
མཆོན་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པ། སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོ་ལྟར་བཀོད་ན། རྒྱུད་ལྔ་མར་གསུངས་
ཚུལ་ནི། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་རིགས་སོགས་མཁྱེན་པ་དང་། དེ་འདུལ་བའི་ཐབས་སྟུལ་

བ་དང་། ཞི་བླ་མོགས་སྟོན་ཚུལ་དང་། དེ་ཡུལ་གང་ན་གནས་པ་དང་། དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་
དུས་དེར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་འབད་ཚོལ་ཕྱ་མོ་ཡང་ཉེ་བར་ཞི་བས་
ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་བཞི་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་། ཞེས་དང་།
འདུལ་བའི་ཐབས་དང་ནི། གདུལ་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་འདུལ་བའི་བྱ་བ་དང་། ཞེས་དང་། དེ་
ཡི་ཡུལ་དང་། ཞེས་དང་། དུས་སྟུགས་གཤེགས་པ་ལ། རྩབ་བདག་རྟག་ཏུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འཇུག་ཅིས་པས་བསྟན་ལ། གང་གི་གང་གིས་འདུལ་བ་ཡི། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་
གཉིས་ལ་སྡེ་མའི་དོན་དེ་མེད་དོ། འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེས་
འབྲིན་དེ་ཡི་ཉེན་པ་དང་། རྟེན་འབྲས་དེ་ཡི་ཡོངས་འཛིན་དང་། རྟེན་སྒྲིབ་དེ་གཅོད་རྒྱུ་
ལ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས། རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་
རྒྱུ་དེས་འབྲིན་ས་བཅུ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་ཆོ་ནི་རྒྱས་རྒྱས་པ་དང་རིན་པོ་ཆའི་འབྲུང་
གནས་ཡིན་པ་ལྟར། ས་བཅུ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པར་གྱིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྲུང་གནས་ཡིན་པའི་བྱང་པར་གཉིས་
དང་། ཉི་མ་ནི། རྒྱུ་རྒྱའི་ཉེར་འཆོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་ལྟར། ཆོགས་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཉེར་འཆོད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་བྱང་པར་དང་། འདི་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་ཕུག་སྟུང་
ཆོགས་པས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། རྒྱ་དེའི་འབྲས་སྤྱུ་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་ནི།
དཔེ་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ནི། བྱང་
རྒྱུ་འབྲུང་བྱང་གི་བདེར་གཤེགས་སྟོང་པོ་གནས་པས་གཏོར་དང་འདྲ་བ་དང་། འདི་
གཉིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་པོ་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་ལ་འཕྲིན་ལས་
འཇུག་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཡང་ནམ་ཡང་མི་ཟད་པས་ན་རྒྱུ་བའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་
འཆད་པའི་དོ་པོའི་བྱང་པར་བསྟན་ཏོ། སེམས་ཅན་དེའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ནི། དཔེ་སྒྲིབ་ནི་
སློབ་པ་དང་། སྒྲིབ་བྱ་བ་ལ་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་མཁའི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་
འདྲ་བར། སྒྲིབ་པ་དེ་དག་སློབ་པ་དང་། སྒྲིབ་བྱ་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ལ། རྒྱུང་གིས་སྒྲིབ་འཕྲོར་བར་བྱེད་པ་ལྟར།

རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱིབ་པ་སེལ་བར་བཤད་པ་འདི་
 གཉིས་ཀྱིས་ནི། སེམས་ཅན་མ་ཟད་བར་དུ་ཉོན་མོངས་ཡང་མི་ཟད་པ་མཐའ་ཡས་ལ།
 ཉོན་མོངས་དེ་མ་ཟད་བར་དུ་རྒྱལ་བས་ཀྱང་ཐུགས་རྗེ་དབང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་
 མོངས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པས་གཞན་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་
 མཛད་པ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་པར་འབྲིན་པ་ས་བཅུ་ལྟེ། ཉན། འཁོར་བ་སྤྱད་དུ་རྒྱུ་མི་
 འཆད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་གཞན་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་དང་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་
 བྱད་པར་དཔེ་དོན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལས། ཇི་
 ལྟར་རྒྱ་དག་མ་བརྒྱུངས་པར། སྐྱེ་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་རྒྱལ་བ་བཟོ་མེད་
 པར། །བཤད་པ་དག་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་པས་ལྟའི་རྒྱ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་
 འཕྲིན་ལས་འབད་ཚོལ་མེད་པར་འབྱུང་ཚུལ་དང་། ཇི་ལྟར་ནོར་བུ་འབད་མེད་
 པར། །རང་གི་འོད་ནི་སྟོན་པ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གཟོ་མེད་པར། དེ་བཞིན་
 མཛད་པ་དེས་པར་སྟོན། །ཞེས་པས་ནོར་བུ་ལས་འོད་འབྱུང་བ་དང་དེ་ལ་བདག་གིས་
 འདི་ལྟར་འབྲིན་པར་བྱའོ་སྟེ་མ་པའི་ཚོལ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐྱེ་
 གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྐྱུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་བསྟན་ཀྱང་དེ་ལ་ཚོལ་བ་མི་མངའ་ཞིང་ལྷན་
 ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། དབྱིག་འགྲེལ་ལས། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི།
 རྒྱ་མ་བརྒྱུངས་པའི་སྐྱ་དང་། ནོར་བུའི་འོད་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་
 ལྷན་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཕྲིན་ལས་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་
 ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་མཁའ་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱི། བྱ་བ་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་སྤྱང་། །དེ་
 བཞིན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་ཡང་། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྒྱུ་མི་འཆད། ཅེས་ན་མ་
 མཁའི་དབྱིངས་ལ་སྤོད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་སྐྱེ་གནས་འཛིག་པ་དང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་
 འགོ་འདུག་སོགས་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་སྐྱུ་ལས་མ་གཏོས་
 བར་དུ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བར་བསྟན་ལ། འོ་ན་
 གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་འཕྲིན་ལས་སྐྱེ་བ་དང་བྱི་བར་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ལས།

རི་ལྟར་མཁའ་ལ་རྟག་ཏུ་ནི། བྱ་བ་ཉམས་ཞིང་འབྱུང་བ་ལྟར། ཏེ་བཞིན་ཟག་མེད་
དབྱིངས་ན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་སྐྱེ་ཞིང་བྱི། ཞེས་ནགས་ཚལ་སོགས་ནམ་
མཁའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཆོག་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་
གདུལ་བྱའི་སྐལ་བའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་རྒྱན་མི་འཆད་དེ། དབྱིག་འགྲེལ་ལས།
འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཉིད་སྟོན་ཏེ། ཞེས་
སོ། །ཡང་སོགས་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་ལྷན་གྱིས་སྤྱབ་ཅིང་རྒྱན་མི་འཆད་
པར་རི་སྟོན་དུ་ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱན་དུ་འཇུག་ ཅེས་
ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་དང་སོམ་ཉི་མེད་པ་ནམས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཆེ་བའི་
བདག་ཉིད་ལས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོའི་དོན།
རྒྱུད་སྤྲེལ་ལས། བརྒྱ་ཕྱིན་རྩ་སྟོན་ཆོངས་པ་དང་། ཉི་མ་ལོར་བྱ་རིན་ཆེན་བཞིན། ཏེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱ་བརྟན་བཞིན། ཉམས་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་དཔེ་
དགུས། སྟོན་དང་གསུང་དང་བྱབ་པ་དང་། སྐུལ་དང་ཡེ་ཤེས་སྐྱོ་བ་དང་། རྒྱགས་གསུང་
སྐྱ་ཡི་གསང་བ་དང་། རྒྱགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་ཉིད། ཅེས་པས་དོན་དགུ་མཆོན་
ཚུལ། རྒྱུད་སྤྲེལ་འཕྲིན་ལས་ལེའུར་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་དོན་བསྟན་ན། སངས་རྒྱས་
ནམས་ཀྱི་སྐྱའི་དོ་བོ་ནི། དཔེར་ན་བེ་རྩུབ་འུ་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་ལྷགས་ཀྱི་
གཟུགས་བརྟན་སྤང་ཡང་མ་དག་པ་ལ་མི་སྤང་བ་བཞིན་དུ། འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་ས་གཞི་
གཙང་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱའི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་ལ། སེམས་ལ་དང་བ་སོགས་ཀྱི་
རྟོག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་སྤང་མི་སྤང་སྤྲོ་ཆོགས་འབྱུང་ཚུལ། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་བེ་རྩུབ་
ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྟར། ཏེ་བཞིན་འགྲོ་
སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། རྒྱབ་པའི་དབང་བོའི་སྐྱ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་འཆར། འགྲོ་
བ་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བྱུ་རྟོག་མེད་དང་། རྟོག་པའི་རང་སེམས་རབ་འཇུག་དབང་
གིས་འཇུག་ཅེས་སོགས་ལྟར་རོ། །གསུང་གི་དོ་བོ་ནི། རྒྱའི་བྱང་པར་ལྷའི་རྩ་སྐྱ་ལྷ་ནམས་

གྱི་ལས་ལས་བྱང་བ་ལྟར། སྤུང་པས་ཆོས་གསུང་པའང་འདིག་ཏེན་པ་ནམས་རང་གི་
 སྟོན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བྱང་ལ། འབྲས་བུའི་བྱང་པར་ལྟའི་རྩ་སྤྱོད་ཀྱི་སྟོང་འབད་
 པ་དང་། སྤྱོད་བྱང་བའི་གནས་དང་། དབྱིབས་རྒྱུ་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་དང་། སྤྱོད་
 བསྐྱུགས་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་སེམས་སྟེ་བྱང་པར་བཞི་དང་བཤམ་བས་འབྲས་བུ་སྤྱུག་
 བསྐྱུག་ཞི་བ་བསྐྱུབ་པ་ལྟར། བྱང་པར་དེ་བཞི་དང་བཤམ་བའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་གསུང་གིས་
 ཞི་བ་བྱང་འདས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱུབ་ཚུལ། ཇི་ལྟར་ལྟ་ནང་ལྟ་ནམས་ཀྱི། རྩ་སྤྱོད་རང་
 གི་ལས་ལས་བྱང་། རྟེན་བཞིན་འདིག་ཏེན་སྤུང་པའི་ཆོས། གསུང་བའང་རང་གི་ལས་
 ལས་བྱང་། འབད་གནས་ལུས་དང་སེམས་བཤམ་བའི། སྤྱོད་པའི་ལྟ་ཞི་སྤྱུབ་ལྟར། རྟེན་
 བཞིན་བཞི་དང་བཤམ་བ་ཡི། ཆོས་འདིས་ཞི་བ་སྤྱུབ་པར་བྱེད། ཅེས་སོ། སྤྱུགས་ཀྱི་རོ་བོ་
 བྱི། དབྱར་དུས་སྤྱིན་ལས་ཆར་བབ་སྟེ་ལོ་རྟོག་སྤྱན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུར་འཁྱུར་བ་ལྟར། སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱུགས་རྩེ་སྤྱིན་ལས་དམ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་བབ་པས་འགོ་བ་ནམས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་
 དེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུར་འཁྱུར་ཚུལ། ཇི་ལྟར་དབྱར་ཀྱི་དུས་ན་སྤྱིན། ལོ་རྟོག་སྤྱན་སྤྱིན་
 ཆོགས་པའི་རྒྱ། རྒྱ་ཡི་སྤང་པོ་འབད་མེད་པར། སྤྱི་ལ་མངོན་པར་འབེབས་པ་ལྟར། དེ་
 བཞིན་སྤྱུགས་རྩེའི་སྤྱིན་ལས་ནི། རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་རྒྱ་ཡི་ཆར། འགོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་
 རྟོག་རྒྱ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབེབས། ཞེས་སོགས་སོ། འདི་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་གསུང་
 སྤྱུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཆོན་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་ནི། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་རང་
 གནས་ལས་མ་འཕོས་པར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཆགས་བཤམ་སྤྱིར་དུ་སྤྱང་བ་འབད་
 མེད་དུ་སྟོན་པ་ལྟར། སྤུང་པ་ཉག་ཏུ་མཉམ་བཞག་ཆོས་སྤྱོད་ལས་མ་བཞེངས་པར་སྐྱལ་
 ལྟ་ནམས་ལ་སྤྱོད་དང་གསུང་གི་སྤྱུལ་བ་དུས་ཉག་ཏུ་སྟོན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཆངས་པ་ཆངས་
 པ་ཡི། གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། ལྟ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། སྤྱང་བ་
 འབད་མེད་སྟོན་པ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་སྤུང་པ་ཆོས་སྤྱོད་ལས། བསྐྱེད་པ་མེད་པར་ཁམས་
 ཀྱི་དུ། སྤྱུལ་ལྟ་ནམས་ལ་འབད་མེད་པར། སྤྱུལ་བ་དག་ནི་སྟོན་པར་མཛད། ཅེས་
 པས་སོ། སྤྱུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་དུས་གཅིག་ལ་པད་མ་སོགས་རྒྱུས་

པ་ཡོན་ཏན་དང་། ཀྱུ་མུད་ཁ་བྱམ་པའི་སྒྲིན་དག་ལ་ཉི་མ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྒྲུམ་པའི་རྟོག་པ་
མེད་པ་བཞིན་དུ། འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ཐུགས་ཉི་མའི་འོད་ཀྱང་གདུལ་
བྱའི་ཕན་གཞོན་ལ་ནམ་རྟོག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉི་མས་གདུང་བའི་དུས་
གཅིག་ཆེ་ཉིད་ལ། །པད་སོགས་རྒྱས་དང་ཀྱུ་མུད་དེ་རབ་བྱམ་པ། །ཁུ་སྒྲིས་འབྱེད་དང་
བྱམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲིན་དག་ལ། །ཉི་མ་རྟོག་མེད་འདིར་ནི་འཕགས་པའི་ཉི་དེ་
བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསང་བ་གསུམ་ལས་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་
ནོར་བུ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་མཚོན་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནམས་ལ་ཟས་གོས་སོགས་
གང་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་ཡིད་
བཞིན་གྱི་ནོར་བུས་གདུལ་བྱ་བསམ་པ་ཐ་དད་པ་ནམས་ལ་ནམ་རྟོག་མེད་པར་མངོན་
མཐོ་ངེས་ལེགས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་པའི་ཚོས་ཐོས་པར་མཛད་པ་ཐུགས་ཀྱི་
གསང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནམ་རྟོག་མེད་པ་དཔེར་མཚོན་ན། ཇི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་ནོར་
བུ་ནི། །རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ། །སྟོན་ཡུལ་གནས་པ་ནམས་ཀྱི་ནི། །བསམ་ཀུན་སོ་
སོར་རྫོགས་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་ལ། །བརྟེན་ནས་བསམ་པ་ཐ་
དད་ནམས། །སྣ་ཚོགས་ཚོས་ནི་ཐོས་ཀྱུར་ཀྱང་། །དེ་བཞིན་དེ་ལ་ནམ་མི་རྟོག་ཅེས་པས་
སོ། །གསུང་གི་གསང་བ་ནི། །སྒྲ་བརྟན་བྲག་ཅན་ནི། །སྒྲིས་བྱ་གཞན་གྱི་ངག་གི་ནམ་རིག་
ལས་བྱུང་ཡང་སྒྲ་དེ་ལ་ཀུན་སྟོང་གི་ནམ་རྟོག་མེད་ཅིང་བྱེད་པ་ལྟེ་རྟོག་སོགས་དང་
ཕྱད་པའི་བཟོ་མེད་པ་དང་དུང་སྒྲ་ལྟར་བྱི་དང་ནམ་རྟོག་ལྟར་ནང་ན་མི་གནས་པའི་
ཁྱད་པར་བཞི་དང་ལྟན་པ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡང་གདུལ་བྱའི་དད་པས་
ཀུན་ནས་བསྐྱང་པས་ཐུག་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་གྱི་ནམ་རིག་ཅམ་ལས་བྱུང་
བ་དང་ཀུན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་ལྟེ་རྟོག་སོགས་ཕྱད་པའི་བཟོ་མེད་ཅིང་བྱི་དང་
ནད་དང་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྒྲ་བརྟན་གྱི་ནི་སྒྲ། །གཞན་གྱི་ནམ་རིག་ལས་
བྱུང་བ། །ནམ་རྟོག་མེད་ཅིང་བཟོ་མེད་ལ། །བྱི་དང་ནང་ལ་མི་གནས་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་གསུང་། །གཞན་གྱི་ནམ་རིག་ལས་བྱུང་བ། །ནམ་པར་རྟོག་མེད་

བསམ་མེད་པ། བྱི་དང་ནང་ན་གནས་མ་ཡིན། ཞེས་པས་སོ། སྐྱེའི་གསང་བ་ནི། རྣམ་
མཁའ་གཟུགས་སུ་མེད་ཅིང་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་སྤང་བ་མེད་ལ་ཡོངས་
གཅོད་དུ་དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟེན་མེད་ལ་མིག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དང་གཟུགས་
མེད་འདྲིའོ་ཞེས་བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་རྣམ་མཁའ་ལ་མཐོ་དམའ་སོགས་སྤང་ཡང་དེ་ལྟར་
དུ་གྲུབ་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ། གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སོགས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐོང་ཡང་ཚུལ་བསྟན་ལས་དོན་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ནི། ཅུང་
ཟད་མེད་ཅིང་སྤང་བ་མེད། །དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟེན་མེད་ལ། མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་
འདས་པ། །གཟུགས་མེད་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡི། །མཁའ་ལ་རི་ལྟར་མཐོ་དང་དམའ། །མཐོང་
ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མིན། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ། །མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་
མིན། ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །སྐྱེ་གདུལ་བྱ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སོགས་
སྤྲོ་ཆོགས་སུ་སྤང་བ་སྟོན་པ་སྐྱེའི་གསང་བ་ལ་འཛོག་གི་སྤྱབ་པའི་སྐྱེ་ལྟ་བུ་སྐྱེའི་གསང་
བ་ལ་མི་འཛོག་སྟེ། འཛོག་ན་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་གསུམ་དང་དེའི་གསང་གསུམ་འབྲ་
དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་ཤིན་ཏུ་མྱོག་གྱུར་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེའི་གསང་བ་གསུམ་གང་རུང་ལ་ཤེས་པ་དང་སྐྱེ་སོགས་ཡོད་
མེད་དཔུང། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱུགས་མེ་ཆེན་པོ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ནི། ས་
ལས་སྐྱེས་པའི་ལོ་རྟོག་སོགས་ཀྱང་ལ་བདག་ནི་སས་བསྐྱེད་པའོ་སྟུང་པ་དང་ས་ལ་ཡང་
འདི་དག་བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
དག་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་རྒྱན་བརྟན་པ་དང་ཡལ་ག་སོགས་ཡངས་ཤིང་རྒྱས་པར་
འགྱུར་བ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུགས་མེའི་ས་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱའོ་སྟུང་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་རྟེན་ནས་འགོ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་ལུས་པ་སྤར་
མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་འཕེལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་
མཛད་དེ། རི་ལྟར་ས་ལས་སྐྱེས་པ་ཀྱང་། རྟོག་མེད་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །འཕེལ་དང་
བརྟེན་དང་ཡངས་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ས། རྣམ་རྟོག་མེད་པ་

ལ་བརྟེན་ནས། འགྲོ་བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ནི། མ་ལུས་པར་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར་། ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། གསེར་ཕྱེང་ལས། མཛད་པ་ནི་ཆོས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ལས་བྱུང་བའི་
རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་སོ་དང་འཕྲིན་ལས་ལ་
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་འདུས་མ་བྱས་མི་འདོག་ལ། བསྐྱུགས་འོས་བསྐྱུགས་བསྟོན་ལས།
ཁྱོད་གྱིས་གང་ལས་འགྲོ་བ་དག མ་བྱངས་རྒྱུད་པ་དེ་གང་མཆིས། གང་དང་འདྲིག་
ཏེན་མ་སྤྱད་པའི། སྤུན་ཆོགས་དེ་ཡང་གང་ཞིག་མཆིས། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་རྒྱུ་
ཆེན་ལས། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཛོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་
རང་བཞིན་གྱི་དགོ་ལེགས་ནི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། མཛོན་མཐོ་
ངེས་ལེགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་
པས། སྤང་བྱ་དང་ལུང་མ་བསྐྱུན་སོགས་ཡོད་ལ། དགོ་བ་ལ་དེས་བྱབ་པར་གསུངས་
སོ། དེ་བུ་ན། གསེར་ཕྱེང་ལས། བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱེད་པ་སོ་ལ་ཡོད་པ་དང་གདུལ་བྱ་ལ་
ཡོད་པའི་ཐར་ལམ་སོགས་ནི་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྲིན་ལས་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལམ་དང་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ལ།
བཀོད་པའི་ཆ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བྱས་ཤིང་གཤགས་པའི་རྩོལ་བ་
ནི་སྐྱེས་བྱ་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཤིང་དུམ་བྱར་གཤགས་པའི་ཆ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་
པ་ལྟར། བྱེད་པ་སོ་རང་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལ་ཉེར་བདུན་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པས་མི་
འགལ་ལ། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་འགལ་བར་གསུངས་ལ། དེ་
དག་ལ་སྐྱེ་གསུམ་ལམ་ལྷ་དགོ་བ་ལུང་མ་བསྐྱུན་གཉིས་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱུད་བྱ་མང་
ངོ་། དེ་ལ་དགོངས་ནས་དག་ལྡན་ལས། བྱེད་པ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་སུ་གསུངས་
ལ། འཕགས་སེང་གིས་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་སུ་གསུངས་པས་མི་འགལ་བར་
གསུངས་སོ། སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། འོད་འགྲེད་པ་དང་གོམས་པ་འདོར་
བ་དང་སྤུན་འབྲེད་པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས། ཞེས་པ་
ལྟར་སེམས་ཅན་འདུལ་བྱིར་སྐྱེ་ལས་འོད་ཟེར་འགྲེད་པ་སྟོན་ལམ་བཞི་བྱེད་པ་སོགས་

དང་ལོངས་སྤྱུལ་གྱི་སྤྱོད་ཆམས་འཛོག་ལ། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ནི། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས།
 མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། མཛད་པ་མཆོག་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར། གསུང་རབ་
 ཐམས་ཅད་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་གསུམ་གདུལ་བྱའི་སྒོ་དང་འཆམ་
 པར་འདོམས་པ་དང་བག་ཡོད་པའི་གནས་ཐར་བ་སོགས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ཉེར་འཆོ་
 སོགས་ལས་སྦྱོབས་པ་ལྟ་ནམས་ལྟ་མིན་གྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་
 སོ། རྒྱགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། རྒྱགས་རྩེའི་བདག་ཉིད་སྣ་ཆོགས་མདོག་
 འབྱེད་འོད་ཆོགས་ཀྱིས། གསལ་བ་དག་ནི་འགྲོ་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་མཛད། སངས་
 རྒྱས་གྲོང་དུ་གཤེགས་ཆེ་མིག་དང་མི་ལྟན་པ་ཡི་སྦྱེ་བོ་ནམས། མཐོང་ཞིང་དོན་མེད་
 ཆོགས་བྲལ་དོན་དེ་མཐོང་བ་ལས་ནི་མྱོང་བ་དང་། གཉི་མུག་གིས་ཐོངས་སྲིད་པའི་
 འཆོར་ལྷང་ལྟ་བའི་ལྟན་པས་སྒྲིབ་པ་ནམས། སངས་རྒྱས་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་སྒོ་སྤང་མ་
 མཐོང་བ་ཡིས་གནས་མཐོང་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་བཀྲེ་བས་ཆོས་
 སྟོན་པ་དང་། མ་རིག་པ་སོགས་འཛོམས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གྲོང་དུ་གཤེགས་ཆེ་ལོང་
 པས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་། སྲིད་པའི་མཆོར་ལྷང་བ་སོགས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་ཐོབ་པར་མཛད་པ་སོགས་རྒྱགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པས་སོ། སྦྱིར་འཕྲིན་
 ལས་དེ་གསུམ་ནང་པན་ཚུན་སྤྱོད་ཡོད་མེད་སོགས་མང་ཡང་མ་སྒྲོས་སོ། གཉིས་པ་
 ཆོག་དོན་གཞན་གྱི་གོ་རིམ་ཀྱང་དོན་བདུན་ཅུའི་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ་བཞེན་ནས་རིག་
 པར་བྱ་བ་ནི། འགྲེལ་བ་འདིར་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཐར་འཕྲིན་ལས་ལ་ས་
 མཆམས་ཀྱི་སྦྱེ་རིམ་བརྗོད་ནས་ཆོག་དོན་བར་བ་ནམས་ལ་མི་སྒྲོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཡན་
 ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་༼ཁ༽**སེམས་སྐྱེད་པ་༼ཀ༽དང་པོ་༼ག༽དང་ཐ་མའི་འཕྲིན་ལས་**
 ལ་ས་མཆམས་**བསྟན་པ་གོ་རིམ་བསྟན་པའི་རིམ་པ་**དེས་རྒྱགས་ལ་མ་བརྗོད་པའི་**ལྷག་**
མ་བར་གྱི་ཆོག་གི་དོན་གདམས་ངག་ནས་སྤྱུལ་སྤྱའི་བར་རེ་དགུ་བོ་**ནམས་ཀྱི་ས་**
མཆམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཀྱང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། བར་ཆོག་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱི་ས་
 མཆམས་འདིར་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་**ཆོག་མངས་སུ་དོགས་པས་བདག་**

གིས་ནི་མ་བྲིས་སོ། །འདིའི་དོན་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་དག་གི་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པས་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་རང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དང་རང་བཞིན་བསྟན་
པའོ། །གོ་རིམ་བསྟན་པའི་རིམ་པ་ཞེས་པ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སའི་བར་དུ་རིམ་པ་མ་འབྲུགས་པར་བསྟན་པས་སོ། །ཞེས་ལས་བསྟན་པས་འཕྲིན་ལས་
སེམས་བསྐྱེད་དང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་རང་གི་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་
བསྟན་པར་སྦྱར་ལ། རིམ་པས་ཞེས་པའི་བྱེད་ཆོག་དོར་ནས་ལས་དང་པོ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་པ་སྟོགས་སུ་མ་སོང་བས།
གསེར་ཕྱང་ལས། འགྲིག་རྒྱ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་ཐ་མའི་ལས་ཞེས་པའི་དུག་སྦྱ་
གཞི་མཐུན་པའི་བསྟུ་བ་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས། དོན་
བདུན་ཅུའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐ་མའི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པའི་གོ་རིམ། ཞེས་པ་
དང་། བར་གྱི་ཆོག་དོན་དུག་ཅུ་ཙུ་བརྒྱུད་ཀྱི་གསུངས་པ། བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་འཕགས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་བདུན་ཅུའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ལུགས་མིན་ཏེ། ཉ་ལྷག་ལས།
ལྷ་ཅུ་ལྟར་ན་དོན་བདུན་ཅུའི་དང་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན། དེར་མི་རུང་སྟེ་འཕྲིན་
ལས་བདུན་ཅུའི་གངས་མིན་པས་སོ། །དེས་ན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དང་པོ་ཞེས་
སོགས་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་ལུགས་སྟར་ལྟར་རོ། །ཉོགས་སྟངས་ལས། སྟར་རི་སྐད་བཤད་
པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དོན་བདུན་ཅུའི་དང་པོ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་བསྟན་པ་ན་གྲོགས་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཉེར་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་ལས་
དང་པོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་པའི་
གོ་རིམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རིམ་པས་ལྷག་མ་བར་གྱི་ཆོག་གི་དོན་གྲོགས་སུ་སྦྱར་བའི་
ལམ་རྣམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གོ་རིམ་ཀྱང་ཤུགས་ལ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་ཞིང་།
གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་དོན་བདུན་ཅུའི་ཐ་མ་འཕྲིན་ལས་སྟོན་པ་ན་
གདུལ་བྱ་མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་པ་ནས་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ལ་འགོད་པའི་བར་
བསྟན་པའི་གོ་རིམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རིམ་པས་ལྷག་མ་བར་གྱི་ཆོག་དོན་གདུལ་

བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྦྱེ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་ཀྱང་ཤུགས་ལ་ཁོང་དུ་
 རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་དངོས་སུ་བཀོད་ན་ཆིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་སེང་བཟང་
 བདག་གིས་མ་བྲིས་སོ། །ཞེས་རང་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུད་གཙོ་བོ་གྲོགས་ཅན་སེམས་སྦྱེད་
 གྱི་སྦྱེ་རིམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རིམ་པས་ལྷག་མ་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱི་བར་ཆིག་
 རྣམས་གྱི་དོན་སེམས་བསྦྱེད་གྱི་གྲོགས་སུ་གྱུར་བའི་ལམ་རྣམས་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་
 པའི་གོ་རིམ་ཀྱང་ཤུགས་གྱིས་ཤེས་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུད་གྱི་གཙོ་བོ་འཕྲིན་ལས་
 རྟོན་པ་ན་མངོན་མཐོ་ནས་མི་གནས་པའི་བྱ་མདས་ལ་འགོད་པའི་བར་གྱི་གོ་རིམ་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རིམ་པས། ལྷག་མ་བར་གྱི་ཆིག་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གསུལ་
 བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་ཀྱང་ཤུགས་ལ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་ནི།
 གསེར་ཕྱེད་རྣམ་བཤད་སོགས་དང་ཆིག་བེན་མི་འདྲ་ཡང་གནད་ཆེ་སྟེ། འབྲེལ་ཆིག་
 འདིས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱི་ཆིག་དོན་བདུན་ཅུ་བོ་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་བཤེས་གཉེན་
 བསྟན་ཚུལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་རེ་བསྟན་པར་
 གསུངས་པར་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ཆིག་དོན་དང་པོ་དང་ཐ་མ་
 ལྟར་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཆད་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལན་བདུན་ཅུ་
 བསྟན་དགོས་པས་བསྐྱོད་སྦྱོན་ཆགས་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན་སེམས་བསྦྱེད་
 དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་རྟོན་ན་དེར་མངོན་
 རྟོགས་རྒྱུ་ཆང་བར་བྲིས་བེན་པས་ལྷག་མ་རྣམས་དང་སྐྱོད་པའི་ཉེས་བར་འགྱུར་ལ།
 རྫོང་བྱེད་སེལ་བས་འཇུག་པས་སྐྱ་གཅིག་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་རྟོན་མི་རུས་
 པས། དོན་ལྟོག་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་གྱིས་ལན་དུ་མར་
 བསྟན་པས་སྐྱོད་སྦྱོན་མེད་དེ། སེམས་བསྦྱེད་དང་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་
 ཀའི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་བསྐྱོད་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྟོང་ཉིད་དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་མཁས་
 པ་བྱ་ཕྱིར་ཡིན་པ་དགོས་པ་མི་འདྲ་བར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པས། བྱང་ཆུབ་ལམ་

གྱི་རིམ་པ་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་མཐའ་ཆོད་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་མདོན་
རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་ལམ་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་སྟོན་པ་འདི་ངས་པར་ཤེས་དགོས་པས་འདི་
ལ་འབད་པར་བྱའོ།

སྐབས་བརྒྱ་བ།

གསུམ་པ་སྐབས་བརྒྱ་བ་ནི། **ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་**
བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས། **སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་བརྒྱད་པའི་**
འབྲེལ་པ་སྟེ་ཐ་མའོ།

སྐབས་པ། སྦྱོར་བ་བཞི་ཡི་བང་རིམ་ལ་སྦྱོད་པའི། རྒྱལ་སྐས་དཔའ་བོ་རྣམ་སང་
རྣམ་པ་བཞིས། མི་མཐུན་བདུད་བཞིའི་ལྷ་མིན་གཡུལ་བཅོམ་སྟེ། རྒྱ་བཞིའི་ལྷ་དབང་
སུམ་ཅེན་དཔལ་ལ་རེག། མཁུན་པའི་སྦྱོར་སྤྱོད་མངའ་བའི་ལྷ་དབང་གིས། རྒྱལ་པའི་
སྤང་བརྟན་ཉག་ཏུ་སྦྱོ་བ་ཡི། ཉེར་བདུན་མཛད་པས་འགོ་རྣམས་སྦྱོངས་པའི་ཚུལ། ཡུམ་
དོན་ངེ་བཞིན་གསར་བར་བྱས་ཟིན་ཏོ། ཅེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་
གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་བའི་མཆན་
འབྲེལ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་ཐུན་སེལ་ལས། **སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཆན་**
འབྲེལ་བྱས་ཟིན་ཏོ།

བསྐྱུས་དོན་གཞན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་བསྐྱུས་དོན་གཞན་བསྟན་པ་ལ། དོན་དྲུག་ཏུ་བསྐྱུས་བ་དང་། དོན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། དོན་གྱི་སྒྲིམ་པ་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དེ་ལྟར་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བསྐྱུས་དོན་རྣམས་པར་བཤད་ནས། ཡང་དེ་ལས་འབྲིང་དུ་དགའ་བའི་གང་ཟག་ལ་བསྐྱུས་པའི་དོན་གཞན་དུ་དྲུག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་རྣམས་པར་བཤད་པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། གསེར་ཕྱིང་ལས། འདི་དང་འོག་མ་གཉིས་ལ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་དྲུག་གིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅིས་དང་། དངོས་པོ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་བཤད། ཅིས་འཇམ་གསར་གྱིས་སྒྱུར་བ་ལྟར་ནི་འཐད་དོ། །ཅིས་པ་ལྟར་ཆོག་དེ་གཉིས་མགོར་སྒྱུར་ནས་ཤེར་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་ས་དྲུག་གིས་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་ཚུལ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དེ་ཡི་རྣམ་རྒྱུགས་སྒྱུར་བ་དང་། སྒྱུར་བ་དེ་རབ་ཏུ་གྱུར་བ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཅེ་སྒྱུར་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཡི་ཉམས་ལེན་གྱི་གོ་རིམ་མཐར་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་དེའི་སྒྱུར་བ་མཐའ་འམ་མཐར་ཐུག་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་དེ་ཡི་རྣམ་སྤྲིན་ནི། །ཆོས་སྒྱུ་དང་། དེ་ལྟར་དོན་བསྐྱུས་བརྒྱད་ལས་གཞན་ཏེ་རྣམས་པ་དྲུག་ཏུ་ཤེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུས་ནས་ཆོག་དོན་རྒྱས་པ་ལྟ་མ་ལ་ཁ་འཕང་བའོ། །དང་པོ་ནི་ཅིས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། མདོན་རྟོགས་དྲུག་གི་དང་པོར་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་མདོན་པར་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གནས་སམ་ཆོས་སུམ་ཅུའི་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གནས་

ཉིད་ཡིན་པས་ན། སྦྱར་བའི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཚོན་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་
དོ། ཉི་སྤང་ལྟར་ན་ཤེར་བྱིན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གསེར་ཕྱེད་རྣམ་བཤད་
དུ་མཚོན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་རོ། །བྱས་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་མཚོན་པར་
བྱ་བའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་སྤང་དོར་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་
དོན་མིན་གསུངས། དེ་ནས་ཞེས་པ་རྣམས་བཤད་པའི་རིམ་པའོ། །སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་
དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་རྣམ་ཀུན་འདིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་
རྣམ་པ་སྒྲོམ་པ་སྦྱར་བས་ན་འོ། །ཁྱེད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་
པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱར་
བ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཁྱེད་རྣམ་པ་ཉིད་སྤང་རྣམ་པ་ཉིད་སྦྱར་བ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པས་སྤྱོད་
ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་ཟིན་པས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཁྱེད་རྣམ་པ་
མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་
བྱུང་གིས་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོའམ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཁྱེད་རྣམ་པ་ཉིད་
དེའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ངེས་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁྱེད་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་
སོ་སོ་བ་དང་། རྣམ་ཀུན་དུ་རྣམ་པ་མཐའ་དག་སྦྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ནས་རྣམ་པར་
བསྒྲོམས་པར་གསུངས་པའི་དོན་དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ལ་རིམ་ཅན་དུ་གཞུང་སྤྱོད་བ་སྟེ་
མ་ཉམས་པར་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པས་སོ། །ཁྱེད་མཐར་ཀྱིས་པའི་མཛོན་པར་
རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་དཀྱུས་
ཐོག་གཅིག་ལ་སྒྲོམ་པའི་གོ་རིམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །འམ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཁྱེད་རྣམ་
སྤོབ་ཁྱེད་རྣམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཁྱོད་ལས་ཁྱོད་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པས་སྦྱར་བ་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་
བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱར་བ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་སྦྱར་བ་མཐར་
ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ་ནོ། །དེ་ཁྱེད་རྣམ་པ་ཉིད་སྦྱར་བ་དེའི་འབྲས་བུ་མཐར་

ལྷན་ལས། ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་རྒྱ་དང་སྦྱར་བ་དང་འབྲས་བུ་ཞེས་
བུ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བཅོས་སམ་སྟུང་སྟེ། གསེར་ཕྱིང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྐབས་དེ་ལྟར་བྱས་
ནས་དག་ལྷན་གྱི་བཤད་པ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དུ་ཡང་འགྲེལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་
བུ་ཉ་སོགས་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་དེ་ལ་སྦྱར་བས་**རི་ལྟར་བསྐྱོར་ཞིང་རབ་དུ་སྦྱར་**
ཞེ་ན། དེའི་འོག་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱོར་པའི་སྦྱར་
བ་ཡིན་ནོ། །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱར་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་སྦྱར་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅི་
ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་འོག་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱར་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་སྦྱར་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་སོ། །དོན་བསྟུ་
བ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་དོན་བསྟུས་པ་སྡེ་མ་གཉིས་ལས་གཞན་རྣམ་
པ་གསུམ་སྟེ། དེའི་ཆོག་དོན་ཡང་སྡེ་མ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་
ནས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བར་བཤད་པ་**དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།** །

རྣམ་བཤད་དུ་བསྟུས་དོན་གསུམ་ལ་སོ་སོར་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཆོག་དོན་
རྒྱས་པར་རྟོགས་པར་བསྟན་མི་དགོས་ན། སྡེ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་དང་འགལ་
ལ། དགོས་ན་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པར་འཇུག་ལ། དབང་པོ་
ནོ་རྒྱལ་གྱི་བྱུང་པར་ཡིན་ན། ཡུམ་གསུམ་པོ་འདི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་གསུམ་གསུམ་
བྱས་པས་དགུར་འཇུར་ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་ནས། ལོ་ཆེན་གྱིས་བཤད་པ་གསེར་ཕྱིང་
དུ་བཀོད་ནས་ཞེས་གསུངས་པར་བྱང་ཡིས་འཆད་དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་
མཐར་ཐུག་པའོ། །

དེས་ན་དངོས་པོ་སོ་སོར་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་འབྱེད་པ་ན་ཆོག་ལྟར་ལེན་
དགོས་ལ། དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ངེས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་ན་ཆོག་དེ་ཙམ་དུ་མི་རྒྱས་པ་དང་
ཡུལ་དང་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་གངས་ངེས་དང་རྫོས་སྤྱིང་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་

ནི་ཆོག་བསྐྱུས་པ་ཙམ་ཡོད་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཆོག་དོན་རེ་རེ་ནས་འཆད་པ་ན་ཁྱད་པར་
མེད་ཀྱང་མདོན་རྟོགས་སྤྱི་འོ་བོ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཡོད་པའོ་ཞེས་པ།
ནམ་བཤད་དུ། བཞག་པར་དགའ་སྟེ་ཆོག་དོན་རྒྱས་པར་བསྐྱུས་དགོས་པ་ལ་ཁྱད་པར་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། སྤྱིར་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དབང་བོའི་སྟོན་
འདོག་ལ། བསྐྱུས་དོན་གསུམ་ལ་དགའ་བའི་གང་ཟག་ནི་ཆོག་དོན་རྟོགས་པ་འཆད་
དགོས་པ་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་ལ་ཆད་མས་སྟོ་འདོགས་བཅད་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཆེད་
ཡིན་ལ། བསྐྱུས་དོན་གསུམ་ནི་དང་པོ་བསྐྱུས་དོན་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ན་རྒྱས་བཤད་
ཀྱི་རགས་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཙམ་གྱིས་ངེས་ལུས་ལ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་ངེས་མི་ལུས་པ་དང་།
བར་བ་དྲུག་གིས་ངེས་ལུས་ལ་གསུམ་གྱིས་མི་ལུས་པ་དང་། གསུམ་པ་གསུམ་ཙམ་གྱིས་
ངེས་ལུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ། དཔེར་ན། བྱི་མ་ན་གནས་ཆེ་རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བཞིན་
དུ་ཁོན་པ་རྟིང་བ་དེ་ན་རྒྱ་ཡོད་དམ་སྟུང་པའི་ཡིད་དཔྱོད་སྟེ་བ་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་གྱི་
དཔེ་དང་། རྒྱ་ཡོད་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པ་ཆོག་དོན་བཤད་པའི་དཔེ་ཡིན་ནོ། རྟོགས་
སྤང་ལས། དེ་ཡང་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས། ཆོག་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱུས་པ་ནི་ཡུམ་གསུམ་སྟེ་གདུལ་བྱ་དབང་བོ་རྒྱལ་འབྲིང་རྟོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ།

དོན་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་ནི། མདོར་ན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དང་དྲུག་དང་
གསུམ་དུ་བྱེ་བ་སྟེ། ཡུམ་གསུམ་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་འདི་གསུམ་ག་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གདུལ་བྱ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྟོ་བ་དང་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱད་དུ་གསུམ་ག་
བསྐྱུས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་བཞེད་དོ། ཞེས་པ་ལྟར། སྤྱིར་བསྐྱུས་
དོན་ནི། འཆད་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་ཡུམ་དོན་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་སོགས་སྟོན་པ་རྒྱས་པ་ཐོག་མར་གོ་བར་འདོད་པ་ལ་བརྒྱད་དང་། དེ་དག་
གི་གོ་རིམ་སོགས་འབྲིང་གོ་བར་འདོད་པ་ལ་དྲུག་དང་། དེ་དག་གི་གྲངས་ངེས་དང་

སྒྲིལ་པ་སྒྲིལ་ཚུལ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་གསུམ་དུ་བྱས་པ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གའི་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས། བཞག་པར་དཀའ་ཞེས་པ་གདུལ་བྱ་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅམ་ངེས་འདོད་སོགས་སུ་བྱས་ན་མི་འཐད་པའི་དོན་ཡིན་པ། ཆིག་དོན་རྒྱས་པར་བསྟན་དགོས་པར་བྱུང་པར་མེད་པར་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱུ་མཐུན་སྒྲིལ་པར་བྱེད་པ་ལམ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྣམ་པ་མཐར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མཐར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་གསུམ། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། བཅམས་པའི་དགེ་བ་བསྒྲིབ་དང་། ཁེངས་སྦྱངས་ཞིང་འབྲེལ་བ་ཚོམ་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཤད་བྱའི་བྱུང་པར་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་རྒྱུ་ལྟར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདུལ་བ་མདོ་ཅར། གལ་གཟུང་བ་དང་གཞུང་གཟུགས་པ་ཡང་ངོ་། ཞེས་པ་ལྟར། གལ་གཟུང་བ་སྟེ་ཚོད་པའམ་དོགས་པ་བཀོད་པ་དང་། གཞུང་གཟུགས་པ་སྟེ་ལན་བཏབ་པའམ་སྒྲིབ་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་ལ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་བ་ལས་ཆིག་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ཆང་བ་དང་། གཞན་ལུས་བར་མ་ཉི་ཁྲི་ལས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཆིག་ཆང་བ་དང་། གཞན་ལུས་རྒྱས་པ་ལས་དོན་རེ་རེ་ལ་འབྲེལ་རྒྱུ་བརྒྱ་ཅེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་མང་པོའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏི། །དེ་ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་གསུམ་པོ་ཀུན་ལའང་། །བརྗོད་བྱའི་དོན་བསྟན་བརྒྱུད་དང་དུག་དང་གསུམ་པོ་དེ་ཅམ་ཤེས་པར་བྱ། །བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུས་གསུམ་པོའི་ཆིག་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པས་

དོན་ལང་བྱད་པར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། **དེ་ལྟར་མིན་ན་ཡུམ་གསུམ་**
པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་**རིམ་པ་**བྱད་པར་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་
 བསྟན་བཅོས་འདིས་**ལེགས་པར་བསྟུས་པ་མ་ཡིན།** །པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་
 བརྗོད་བྱ་མཚུངས་པ་གཅིག་གཞུང་གསུམ་གས་བསྟན་ན། ཡུམ་གསུམ་ལ་
 རྫོས་པའི་སྟོན་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། **དེ་ལ་**ཆིག་**བསྟུས་པ་**
 དང་འབྲིང་དང་རྒྱས་པ་ལ་**སོགས་པའི་རབ་དུ་དབྱེ་བས།** །**བྱད་པར་ཡོད་པ་**
འོ་ན་ར་ཟད། །པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །འདི་བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་ལ། གསེར་སྤེང་དུ་
 ཉི་ཟེར་ལྟར། བྱོད་ཀྱིས་རྒྱན་འདི་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་དབྱེ་ཞེས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་ལ་རྒྱས་འབྲིང་གི་དོན་ཆང་ཡང་། བསྟུས་པ་བརྒྱད་
 རྫོང་བར་ཐེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་སོགས་ཀྱི་མདོ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 བརྒྱད་རྫོང་དོན་བསྟུས་ལས། དེ་ལྟར་ངེ་སྐད་བཤད་དོན་གྱིས། །བརྒྱད་རྫོང་
 འདིར་དོན་མ་ཆང་མེད། །འདིར་གཞུང་བསྟུས་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་
 ལྟར་ཆིག་མ་ཆང་ཞེས། ལ་ལ་ལས་དོན་སོགས་ཀྱིས་དོན་བྱད་པར་མེད་པ་
 རྗེས་འགོ་དང་། དེ་ལྟར་མིན་ན་སོགས་ཀྱིས་ལྟོག་འགོའི་སྟོན་ལན་དང་།
 དེ་ལ་བསྟུས་སོགས་ཀྱིས་རྫོས་སྤོང་བྱས་པ་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་
 ལ་བཞེན་ན། སྟོབ་དཔོན་སྤྲ་མ་**འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྟེ་ཡི།** །འགེལ་བ་
 ཉི་ཁྲི་སྟང་བ་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་པའི། **མཐུ་ཡིས་**བསྟན་བཅོས་ཀྱི་**དོན་ཕྱིན་**
 ཅི་མ་ལོག་པར་**མཐོང་བའི་སྟོན་པ་ནི།** །དང་། དངོས་སུ་བདག་གི་།རྟེན་ལ་
 ངེ་ལྟར་ན། དགོས་པ་གཞུང་དོན་གོ་བར་སྤྱིར་མདོའི་ཆིག་དང་ནི། །བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་**དག་དང་སོགས་པས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་བསྟན་བཅོས་སྟོར་བ་**
མ་བྱས་པར། །དོན་ཅམ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །རྟེན་ལ་མཐོང་པོ་ཡང་དག་པ་རྣམ་
 རྫོང་མཛད། །ཅེས་པ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀྱན་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་པའི་སྤྲ་མ་
 བཟང་པོ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཉེ་མན་དག་གི་གནང་བ་མཐོས་ནས། །སོ། །རྟེན་

དེ་འདྲའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེན་བྱས་པའི་འབྲེལ་བ་
ཆོག་གསལ་བ། རྟོན་རྒྱས་པ། **འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་སང་གི་བཟང་བོས་**
བྱས། མོ། །

གཉིས་པ་བཅམས་པའི་དགེ་བ་བསྡོམས་ནི། **རྒྱན་འབྲེལ་དེ་བསྐྱེད་པས་**
པ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །དགེ་བ་སེལ་བཟང་པོ་བདག་གིས་གང་ཐོབ་པ། །དེ་
ཡིས་ཆེད་དུ་བྱས་བ་སྐྱེ་བོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི། །བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱན་མཁྱེན་ཆོས་སྦྱུང་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅིག་ཅིས་
པའོ། །གསུམ་པ་ཁེངས་སྦྱང་ཞིང་འབྲེལ་བ་ཚོམ་པ་ལ་སློབ་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་
གསུམ། ཁེངས་སྦྱང་བ་དང་། རྟོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་
ཚོམ་པར་སློབ་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། རྟོང་པོ་ལ་གཉིས། རང་ཉིད་སློབ་དམན་པ་དང་།
གཞུང་དོན་རྟོགས་དཀའ་བའོ། རྟོང་པོ་ནི། བདག་གི་**ཤེས་རབ་མི་གསལ་བས་**
བསྟན་བཅོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་གི་བསྟན་བཅོས་གྱི་
བརྗོད་དོན་ཀྱན། བདག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་**བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བའི་**
བྱིར། བདག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་གང་ན་ཞིག །སྟེ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
ནི། ་༡༽**འཕགས་པའི་སློབ་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་རྟོགས་དཀའ་**
བ་་༡༽བདག་ཉིད་ཆེ། །ན་པོ་སངས་རྒྱས་སོགས། ་༡༽**བསྟན་བཅོས་དོན་ནི་**
མ་ལུས་པ་བདག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་གང་ན་ཡིན། །ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་རྟོངས་པ་བཟོད་གསོལ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་**འོན་ཀྱང་མངོན་**
སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ། །འབད་པའི་དགོས་པ། **རང་གི་རྟོགས་པ་མི་**
བརྗོད་པའི་དོན་དང་གཞན་གྱིས་ཡུམ་ཟབ་མོ་ལ་ཞུགས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་
ནས་དེའི་སློབ་པའི་འབྲེལ་བའི་དོན་གྱི་ངོ་བོར། །དག་གིས་འབད་ནས་བཞུས་པར་
རྟོངས་པའི་ཆོགས་མཆིས་ན་དེ་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེ་བོ་མཁས་

པ་རྣམས་བཟོད་པར་མཛོད། །ཅིག་ཅེས་པའོ། །འདི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཕྲོས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་རྩོམ་པར་སློབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། །**ཀྱི་མ་**ཞེས་པ་སྤྲད་པ་དང་སློན་པ་དང་ཁྱམ་པ་དང་ངོ་མཚར་བ་བཞི་ལས་ངོ་མཚར་བའོ། །ཐུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་**གཞུང་ལུགས་**ཏེ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་**སྒྲ་ཆོགས་**ལ་སྦྱངས་པའི་དཀའ་སྦྱང་**ཀྱིས།** །ཡུན་རིང་དུ་ཡིད་ངལ་ཞིང་། **དུབ་**བར་ཐུར་བ་བདག་གི་ངལ་བསོའི་ཞིང་དབུགས་འབྱིན་པའི་གནས། ཐུ་ཐུར་བ། **ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་**ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ལུགས། །འདི་ནི། ཕྱི་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས། །རི་ལྷ་བ་བཞིན་མཐོང་ཞིང་མཐོང་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བསྟན་པས་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདིའི་བསྟན་པ་ཐྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་བྱས་པ་**ཡིན་**ནོ། །འདི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་འདི་དེ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཕྲོས་སོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་མཛོད་པ་པོ་དང་། གང་གིས་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། **ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་**མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ཆོག་ཉུང་ལ་དོན་རྒྱས་པ་རྒྱ་འགྲེལ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ཕྱིན་ལྷབས་ཀྱི་མཚན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འདི་ནི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱ་དུ་ཐུར་ཅིང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལེགས་པར་འབྱོངས་པས་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལྷབས་པོ་ཆེའི་པ་རོལ་དུ་སོན་པ། ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་འདོམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལོ་བཅུ་བདུན་དུ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པའི་མཐར་ཇེ་བཅུན་ཉིད་ཀྱི་མདོ་དང་རྒྱ་སྐྱར་ཏེ་བཤད་ནས་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་བསལ་ནས་གཞུང་འདི་རྩོམ་པའི་གནང་བ་ཐོབ་པ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་།

པོས་ཞེས་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་ལྟར་གྲགས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་ཏུ་རིག་པ། ཀ་ར་འབྲུང་གནས་
སམ་བྱེད་པ། བྲ་ལྷ་འོད་ཟེར་ཏེ། རིག་པའི་འབྲུང་གནས་འོད་ཟེར་རམ་རིག་
བྱེད་འོད་ཟེར་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩྭ་བ་འདིག་ཉེན་མིག་། བན་རྟེ་བཅུན་
པའམ་ཕྱག་འོས། མཆོན་ཀ་བ་དཔལ་བཞེགས་གྱིས་སི་སྒྲི་ཏའི་སྐད་ལས་བོད་
སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཁྱས་དག་མཛད་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །

སྐད་གྱིས་བརྟེན་དཔལ་གོ་མི་ནི་བཅུན་པའམ་དགེ་བསྟན། འཆི་མེད་ལྷ་བ་
ལ་སོགས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྩུང་ལས། ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཆོ་བརྟེན་ནས་ནི། ་དེ་
འདིར་འབྲོག་གི་མཐར་ཐུག་པར། ་སྟོ་ལྷན་ལོ་ཏེ་ཏ་ལས་གཞན། ་བྱང་དུ་དེ་བཞིན་ཁ་
བ་ཅན། ་ཞེས་ལྷང་བསྟན་ཅིང་གངས་ཅན་འདིར་བཤད་གྲུའི་སྟོ་སོགས་བཅུགས་ཏེ་
ཚོངས་པའི་དྲི་མ་སེལ་བར་མཛད་པའི་ལོ་རྩྭ་བ་དགེ་སྟོང་སྟོ་ལྷན་ཤེས་རབ་གྱིས་ལེགས་
པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་གངས་ཅན་གྱི་ལྷོངས་སུ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་གྱི་ལམ་གཅིག་དུ་
འདི་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་དུ་ཡར་ངོའི་ལྷ་བ་ལྟར་རྒྱས་པར་མཛད་པའོ། །

མཐུག་ཚུམ།

སྤྲས་པ། ཆེས་ཟབ་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཆོག་ཟབ་ཟབ་ཅིང་རྟོགས་
དཀའི་གནས། ་ཡུམ་དོན་དོན་གྱི་སྤྲིང་བོར་གྱུར་བ་སྤྲས་དོན་དོན་དཔག་དཀའ་
བའི་ལམ། ་རྒྱལ་ཀུན་ཀུན་ནས་དབྱེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་འགོ་ཀུན་ཀུན་ནས་ཐར་བར་
འཁྲིད། ་གཞུང་མཆོག་མཆོག་གཞན་གཉིས་པ་དང་བྲལ་ཡུམ་མཆོག་མཆོག་དུ་རྒྱ་ཆེའི་

འོན། གསལ་མཛད་མི་པམ་ཞལ་ལུང་གཞུང་རྒྱུ། མི་ཡུལ་འབྲེན་མཛད་ཐོགས་མེད་
 སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁྲིལ་སྒེ་གཉིས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། ཉ་རི་ལྷ་དྲམ་རྒྱན་འགྲེལ་
 རྣམ་བཞི་བྱས། ཁྲོངས་འདིར་ལོ་ཆེན་འབྲེ་ཨར་བྱ་ཉ་སོགས། ཉ་གང་སྦྱི་བའི་ལེགས་
 བཤད་འོད་སྤང་གིས། ཡུམ་དོན་མཁའ་ངོས་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་པ་དང་། རྟན་ཅིག་སློ་ལྡན་སློ་
 ཡི་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ། ཉེད་རྩེས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི། གཞུང་བཟང་འོད་སྤྲོང་
 བདག་པོའི་ཆ་བེར་གྱིས། ཉི་བོང་འདྲིན་པའི་ར་རི་བསལ་བ་དང་། རྟན་ཅིག་ཟབ་
 རྒྱས་ལམ་གྱི་རང་མདངས་ངོམས། ཡབ་སྲས་གཞུང་རྣམས་དགོངས་པ་ཆེས་བསྐྱིང་
 ཞིང་། ཡུམ་དོན་མཁའ་དབྱིངས་པ་མཐའ་གཞལ་དཀའ་བས། མཁས་སློམ་བྱེད་སྤྱོད་ཆོག་
 ཟེན་ཅམ་མཐོང་བས། རྣམ་བཤད་གཉིས་སོགས་དགོངས་པ་ཐ་དད་སྤྲ། གཞུང་འགྲེལ་
 སྤྲ་མའི་གསུང་ཟིན་ལྟར་བྱས་ཀྱང་། དགོངས་དོན་བྱར་དུ་གསུངས་པའི་དཀའ་གནས་
 རྣམས། ཁོང་འོག་བསྐྱེགས་ན་ཡབ་སྲས་རྣམ་གསུམ་གྱི། དགོངས་པ་གཅིག་པའི་ཚུལ་
 ལ་ངས་པ་འདྲོངས། ཉེན་འདི་འདི་སྤང་བྱ་བས་མི་གཡེང་བར། ཏུས་ཀྱན་གཞུང་དོན་
 འཆོལ་བའི་མཐུ་བཏྲས་ན། གཞུང་དོན་གདམས་པར་འཆར་ཞིང་རྒྱལ་བ་རྣམས། མཉེས་
 པས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱོབས་པ་ཆོས་ཉིད་གཤིས། ཉེས་ན་སྦྱོགས་འདྲིན་ཆགས་སྤང་རྒྱང་
 བསྐྱིངས་ཏེ། རྟག་པའི་ལྷ་ལ་རྩེ་གཅིག་གྲུས་བསྟེན་ནས། གཞུང་དོན་ཡང་ཡང་དབྱུང་
 པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ། དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་མཛོད་ཅེས་ཐལ་མོ་སྦྱོར། ཉེ་ལྟར་རིང་
 ཏུ་བསྟེན་པའི་གཟི་བྱིན་གྱིས། མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་དགོངས་དོན་ཆ་ཤས་ཅམ། ཉེད་འདི་
 དགེ་ལྡན་ལུགས་བཟང་གནས་ཕྱིར་དང་། གཞུར་གནས་ཡོངས་ཀྱིས་དབྱུང་པའི་རྟེན་
 ཏུ་བཀོད། བདག་སློ་བྱིས་པའི་ནོངས་པ་གང་མཆིས་པ། ཡེ་ཤེས་སྦྱན་ལྡན་མཁས་
 དབང་རྣམས་ལ་བཤགས། ལེགས་ཆོགས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཕྱང་བོ་ཀྱན། མདོ་
 རྒྱན་དགོངས་དོན་རིང་ཏུ་གནས་ཕྱིར་བསྟོ། ཉེད་འདིས་མ་འོངས་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་
 ཏུས། རྣམ་འབྲེན་ལྷ་བས་ཡུམ་དོན་འཆད་པའི་ཆོ། བདག་སོགས་སྦྱོར་བཞིའི་ཉམས་
 ལེན་མཐར་ཕྱིན་ནས། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱས་འགོ་ཀྱན་སྦྱོངས་ལྟར་ཅིག ཅེས་ཤེས་རབ་

དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །

ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །

གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །

ངེས་ལེགས་ཁོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དང་དུས་ཡིད་སྤྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུ་མས་པའི་ཁྲ་སྟོའི་ཕྱིག་
 སྟོང་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལུན་གྱི་ཞིང་དུ་སྤུབ་པའི་བསྐྱུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 ཉིན་མོའི་སྤང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམ་ཉེས་པར་བྱས། རྟོགས་
 དང་རྟོགས་ན་རྩལ་ཕྲན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཆེ་བྱ་གྱུའི་སྦྱོར་བ་ནི་
 ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱུད་ཆོགས་མཚོ་ལྟར་བརྒྱུ་བ་
 འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་རྟོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྐྱུན་པའི་མེ་རི་སྤར་
 ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་སྤུབ་པའི་བཞིན་
 དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སྤང་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་
 འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེལྟེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་
 སོགས་འཕྲལ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་བསྐྱུན་སྤུབ་མཐའ་རིས་
 མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འཇུག་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་
 བསྟོའི་སྟོན་ཆོག་དུ་ཤུག་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྲོ་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་
 མཚོས་སྦྱར་བའོ། །